

༡༡། རིགས་སྒྲིབ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་
དབང་སྒྲིབ་བཟང་ཆུ་མཚོ་ཉི་གསུང་
འབྲམ་བཞུགས་སོ། །

པོད་ཐེང་གསུམ་པ།

ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ།

རིགས་ལམ་སྒྲིབ་གཉེར་ཁང་།

གསུང་འབྲུམ་སོད་བཙོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན།

འགྲེམས་སྤྲེལ་བ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དེབ་ཆད།

6 x 9 Inchs

ཡིག་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་།

སློན་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ། 15/15.5 དང་བར་ཐག 25/26.3

དཔར་བསྐྱུན་བདག་དབང་།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

Studio Archana, New Delhi.

དཔར་གྲངས།

༥༠༠

དཔར་ལོ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༣

ཡེ་ཤེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

༡༡། རིགས་ལམ་སློབ་དགེ་འབྲས་སློབ་ཕྱེད་ཁྲ་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་སློབ་སློབ་པ་ཟུང་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནས་རང་འཁྱིའི་ལས་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དང་།
སློབ་རིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཐུན་མིན་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ལྷ་བའི་ཞིབ་ཆ། སློབ་རིག་གི་སློབ་སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ནང་ཆོས་དོ་སྤྱད། ཤེས་
ཡོན་དང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དཔེ་
དེབ་སྐུ་ཕྱུ་དང་། ཚུམ་ཐོར་བྱ་གངས་བརྒྱུད་ཕྱ་སློབ་མཆིས་པ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁྲ་ནས་དཔེ་དེབ་དགའི་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱི་ལོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཆན་དེ་ཉིད་ནས་མ་སུ་རིའི་སློབ་དགེ་དང་། རིགས་སློབ་ཏུ་སློབ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་ཡུན་རིང་འདོད་རྒྱུ་ཆོག་ཤེས་ཐོག་མཛེས་ཐོལ་སྤངས་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཁུར་
བཙོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་འབྲས། རིགས་སློབ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་གོ་འཕེར་གྱི་སློབ་མ་མང་
པོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་དུས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་མ་ཟད། རིགས་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་མང་གཞི་ལེགས་ཚུགས་ཐོག་བོད་
དགེ་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་གཞུང་སྤྱོད་དང་། དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་ཤེས་གཞུང་སྤྱོད་པ་བྱུང་ཡོད།

བོད་ནས་སློབ་ཆོས་གྲུའི་འཛིན་རིམ་མཛོད་བར་འགྲུམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བཟང་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱས་འཁོད་རིང་ལམ་རིམ་སློབ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བའི་

THE DALAI LAMA

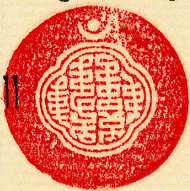
THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

སྐོར་དོ་སྤང་ཆེ་བས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། ཡང་སྐོས་དབུ་ཚད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམ་གཞག་ལ་
གཞུང་བཤད་སྒྲིལ་རྒྱན་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་དོན་ལ་ཉམས་ཞིབ་གོ་ཚུང་འཆོལ་བའི་
འབད་ཚུལ་ལོ་མང་བགྱིས་འབྲས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བཞེད་མཆོམས་དཀའ་གནད་
ཁག་གི་གོ་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་མིན་གྱི་ཚད་མའི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་ཡིག་འཛིག་འདི་དག་སྒོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ཡན་ཐོགས་
འབྱུང་ངེས།

འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་བགྱིས་སྐབས། གངས་ལྗོངས་བརྟན་སྲིད་སྲིད་དོན་
སེམས་ཁུར་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་གསལ་བཤད་དེལ་བསྐྱགས་དུར་བསྐྱེད་བྱས་གིང་།
དེས་རྒྱུན་དུས་མིན་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་པ་སྒོ་པམ་གྱི་གནས་སུ་མཆིས།

ད་ཆ་རྗེས་འདུག་སྒོ་བ་བུ་ནམས་ནས་སྐྱག་བསམ་ཅན་གྱི་ནན་དམ་པའི་ལྷ་སྦྱོང་རྒྱན་སྦྱོང་
ངོས། བརྟན་སྲིད་རང་རིགས་ཀྱི་སྲི་བྱུར་ཁུར་བཙོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། དུ་ལའི་ལྷ་མ། སྤྱུའི་
དགོ་སྦྱོང་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ལ།

ཕྱོད་མེད་།

༡༣། ཁོད་ཆེན་པའི་མངའ་ཐང་ཏུ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་
སྟོང་ལྷག་གཉིས་ལྷག་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་
མང་པོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅས་ཁག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ།
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་པོ་ཉི་གངས་ལས་འདས་པ་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
ལས་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། མང་པོས་ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྗོད་དོན་ཐབ་ཅིང་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅས་ལ་སྟག་སྟེ། དཔེར་ན། ལྟ་
བྱལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། ཆོ་སྦྱང་། རྒྱུད་སྟེ་གོང་ལོག་གིས་མཆོན་པའི་
མདོ་སྟགས་གྱི་ལྟ་བའི་གནད་སོགས་ཞིབ་པར་བཀའ་ཞིང་། གཞན་སྟན་མོང་
རིག་གནས་ལ་ཡང་། བྱང་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཅུམ་རིག་བདུ་སྟོད། བཟོ་གསོ་
བ་རིག་པ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་སྣ་ཚོ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་བསྟན་བཤམ་ཡང་འཕེལ་
འགྲིབ་སྣ་ཚོ་གསུམ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གོད་ཆག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་
ཡང་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྡངས་ཀྱང་གྲིས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ན་
ཡང་། འོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་གངས་ཅན་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཟད་
མཐར་མ་ཐུག་པས། མེ་ཏོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་སྟོ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་རྟེན་
མགོན་པོས་དུས་མཐའ་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་བ་བཞེས་ཏེ། རང་ཅག་

ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་དམ་པ་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས།
བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་དུ་གསོས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ལ་མཁའ་དབྱུགས་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱོན་སྤྱུང་སྤྱོད། དེ་བཞིན་
དུ་ལྷག་བསམ་དང་སྦྱང་སྦྱོབས་ཅན་ཀྱི་བོད་མི་མང་གིས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་གསུམ་གཏང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆ་དང་
སློབ་བཏང་ཐོག་ ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་པའི་ལམ་སྟོན་གཅིགས་སུ་བཟུང་
ནས་བོད་བསྟན་སྲིད་བསྐྱར་གསོའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་བ་ལྟོད་མེད་གནང་བཞིན་
བའང་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བར་དེས།

བཞུགས་སྐྱར་རྟ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་དགེ་གཅིག་
ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་གང་པོར་ཡུལ་བའི་བཀའ་དགོངས་
འབའ་ཞིག་གཅིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ངལ་རྩེ་ལྟར་
མཛད་པ་གསུང་འབུམ་ཉིད་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྟོགས་སྤུལ་པར་
མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དེས་ཡིན།

སྐབས་དོན་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ནི་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་
ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་གྱིར་མཁས་
བ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱུ་རྩེས་དན་གྱོས། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བུའི་
བགོ་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རབ་དང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་
སྐྱེགས་བམ་པོད་བཅོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་བརྗོད་དོན་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་

ངོ་སྤྲོད་པར་བྱའོ།

ལྷ་བྱུང་གི་སྐོར།

<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>> འི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས། ཐུན་མིན་གྱི་ཆད་
མའི་རྣམ་གཞག་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་ཆོག་གསལ་རྩ་བར་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཆཀ་ཁོང་གིས་མཐུན་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་
གནང་སྟེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་དབྱུང་པའི་ལྡེ་མིག་
ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཡོད་སྟབས། ཡལོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
སྐབས་དེ་མར་<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>>ལ་བསྐྱབས་བརྗོད་གནང་།

<<ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་>>དང་། <<ཆོས་དབྱེད་ས་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་སྡེ་བྱེ་གཉིས།>> <<ཅོད་བསྒྲོག་གི་གཞུང་འགྲེལ།>> <<མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྒྱུབ་དང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
སྐོར།>> <<ཉེན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་དཀའ་
འགྲེལ་>>སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དཀའ་གནད་ལ་དོགས་
བ་གཙོང་པར་མེད་མི་རྩུང་བར་མ་ཟད། རྩ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྡེ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
པའི་ཕྱོགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་སྟབས། དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་སྐོང་དབང་
བརྩམས་པའི་བརྩམས་ཆོས་མཐོང་དུ་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་པའི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་གཏོར། <<སྒྲོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉེར་
མཁོ་ཀྱན་བཏུས་>>ནི་བོད་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་སྒྲོ་

རིགས་སྒོ་བ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད་པས། འཕྲིན་ལས་ཆེས་རྒྱས་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། <<དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒོ་རིགས་གོང་མ་>>ནི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ། ཅ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན། བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས། གན་རང་གི་དབྱེད་པས་བརྟན་ཤིང་བཅད་དེ་
 བརྩམས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་བོད་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤར་མེད་པའི་ཐེན་མོ་གསར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། <<དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྤར་བའི་སྐབས་
 གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་
 ཀྱི་དྲྀགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་>>ཞེས་དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་
 སྤར་ཏེ། སྐབས་གསུམ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ཤིག་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་
 པར་མདོ་ཡི་ཁུངས་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་གོ་སྒྲ་ཞིང་ཡིད་
 ལ་ངེས་བདེ་བ། <<སྤྲོད་ཞིའི་འཁྲལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྷེ་
 མིག་>>གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར་བཟུང་ཐོག་སྟེ་བ་སྤྲི་བྱ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་སྐབས་བྱེད་སོགས་ལ་དེར་རབས་རིག་གསར་དང་མཐུན་པའི་དོགས་
 དཔྱད་གནང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་བྱི་མ་བཞི་<<སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་
 འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྟོག་ཁང་>>གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ནང་ན་ཡང་འགྲོ་
 དོན་འཕེལ་བཞིན་དུ་མཆིས་སོ། །

སྒོ་སྟོང་གི་སྟོང་།

<<ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སྒོ་སྟོང་
 དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>དང་། <<ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་

འབྲིལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིམ་རིམ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ཞུན། >> ལྷག་
པར་དུ་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ལས་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ངེ་ལྷར་འབྲུག་ཚུལ་
<<གཏན་བདེའི་གཞི་མ་>>སོགས་ནི་དལ་བ་རྙེད་པ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ།
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྟེག་མཁན་ནམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་མེལ་སྟག་ཏུ་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིང་།

ཆན་ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་མེད་པོ་ཤེས་ཡོན་ལ་བསྟེན་པར་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྒྲིང་
གཞིར་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། དབྱེད་ཚུལ། ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྒྲིང་སྟེལ་གསུམ་ངེ་
ལྷར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ། དཔེར་ན། <<ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞིན་སྐྱལ་>>དང་། <<གཞུང་འབྲེལ་
ཙ་འཛིན་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱས།>> <<རང་ཉིད་དགོ་ཆན་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དགོ་ཆན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་དུ་གཏོང་ཕྱོགས་སྒྲོར་ནང་ཆགས་ཀྱི་བསམ་
འཆར་འགའ།>> <<ཤེས་ཡོན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྟོན་གནས་བཞི།>>
<<རིགས་སྟོབ་དགོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཤེས་རིག་གི་གཞིན་སྐྱལ།>> <<སྐལ་
བཟང་སྟོ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>སོགས་ཡོད་པ། <<སྐལ་བཟང་སྟོ་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>ནི་གནའ་དེར་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་བསྟར་བྱེད་
ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅོན་ཁྲོལ་ནང་ཤེས་ཡོན་
ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེས་སྲ་བ་དེ་ཡང་ཡིན།

སྤྱི་ཆོགས་སྟོབ་གསལ་སྒྲིང་།

<<ལུགས་བྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་སྐས་མ།>> དང་<<ཆང་རག་གི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྟོག་སྐབས།>> <<རང་རེའི་སྟོབ་བྲའི་

ཉེར་མཁོ་སྤྱང་དེའི་གསུམ་པ་སྒོ་གསལ་མངོས་རྒྱུ། >> <<སྤྱི་དོན་དཔུང་ཤེད་ཀྱི་
 སྤྱང་། >> <<སྒྲིག་ལྗེས་གསལ་པའི་སྒྲོན་མེ་>>སོགས་ཏེ་ཅང་མང་ལ། <<ཆང་
 རག་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྒྲིག་སྤྱབས་ཞེས་བྱ་བ་>>
 བེ་བཅན་གྱིས་ནང་དུ་དགོ་ཤོས་སྤྱི་གི་སྒྲོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
 བོད་ནང་ནས་ཀྱང་དཔར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་བཞིན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཚོས་རིག་སྒྲོར།

དབུས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲི་བསྐྱལ་ཁུས་བ་བཞིན། བོད་ཀྱི་
 འབྲལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དབྱེད་དེ། མ་འོངས་སྒྲོན་གཟིགས་ལྟ་བུར་བཅུམས་
 པའི་<<དམངས་གཙོའི་རྣམ་གཞག>>དང་། <<བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤྱོད་གནད་བསྟུས། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་
 པ་སྐལ་བཟང་སྒོ་འབྲེད། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་སྒྲན་པའི་དབྱེད་གཏམ། >>
 <<གདམ་བྱ་དང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར>>སོགས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གིས་
 བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་
 ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་བོད་རྒྱལ་
 ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཕྱགས་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱོད་
 ཟུབ་ན་དགོ་མཆན་ཆེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

<<ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་སུམ་
 ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བརྩ་སྒྲོད་རིན་ཆེན་བང་མངོན>>ཀྱིས་བོད་གངས་
 ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་བརྩ་སྒྲོད་མཁན་པོ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་

གསུམ་འདུས་ཐོག་རྒྱ་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེད་པས་དགག་བཞག་
 སྤོང་གསུམ་གནང་མྱེ། བོད་ཀྱི་བརྗེས་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།
 སྐད་བརྗེས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡང་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་ས་བཅད་དང་ལྷག་མ། བཅད་ལྷག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
 <<ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སློན་མེ>>དང་། <<ཡོན་
 ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་སྤྲིངས་ཡིག>> <<འཛིག་རྟེན་བརྟག་པ་སྟེ་ས་དབང་
 འདོད་རྒྱུར་བསྐྱར་པའི་རྒྱན།>> <<སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྲུ་
 བའི་ཆོག་ས་བཅད་བརྒྱ་པ།>> <<བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བའི་ཡང་སྤྲིང་
 སྐྱར་བདེན་རྒྱན་དབྱེ་ཞིབ་བྱུང་ཅམ་ཞུས་པ།>> <<ནང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛམ་
 སྤིང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྱས་པ་ལས་བྲུ་རྒྱ་མང་བ་བསྟན་ཡོད།>> <<སྟན་ངག་
 གི་དབྱེད་པ་>>སོགས་མང་དུ་མཆིས་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་འདོད་ཆེ་གསུང་འབྲུམ་
 ཉིད་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་ཞིང་། <<ཡགོང་ས་ཡུམ་ས་མགོན་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་
 ཆེན་པོར་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སློས་ཏེ་སྤྲིང་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་ངོ་མཆར་
 བསྟོད་པ་>>དང་། <<གསོལ་འདེབས་དཔག་བསམ་ལྡོན་པ་>>གཉིས་ལས་བྲི་
 མ་ནི་རིགས་སློབ་འདུས་མང་གི་ཆོག་ས་འདོན་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

རྣམ་ཐར་ཙོམ་རིག་གི་སྐོར།

<<བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
 ཐར>>ཞེས་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྤྲད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་<<མཁས་དང་བྲུབ་པའི་
 དབང་ལྷག་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར>>དང་།
 <<མ་རྩ་བཅིང་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དབྱོད་
 ལྷན་འཇུག་ངོགས།>> <<རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཏེ་ཏྲ་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་

ཆེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་མཛད་བྱུང་>>སོགས། མཁས་མང་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལ། གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་
པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་འཛོག་བྱས་པ་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་དེའང་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་
ཚུམ་པ་པོ་མང་པོས་གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གིས་ས་བོན་
བྱས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྟུས་
བརྒྱངས་བསྟུམས་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱས་འདུག་གོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློང་།

<<ཀོང་རའི་སྤྱིད་པའི་མེ་ལོང་>>དུ་ཡུལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་
པ། མེ་ཡི་སྐྱེ་འཕེལ། ས་ཡི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་པས། ལོ་རྒྱུས་
སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་སློབ་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རོ་སློང་>>དང་།
<<རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་ལོ་རྒྱུས།>> <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྱིག་>>ཅས་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྱིག་གཞི། མ་འོངས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་
མཛུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་ཡང་གན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ག་མ་ཉམས་
གྲུ་མ་ཆག་པར་གནས་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་དཔེ་ཁྲིད།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས། བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མིག་སྟོན་མིག་སྟན་གྱི་ཞབས་འདེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་ཞུས་

པར། བཅན་ཁྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་
པའི་མེ་ཏོག་གཏོར་དང་འཛོར་བཞིན་ཡོད།

གན་ཁོང་གི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འབྲུངས་པའི་སློབ་མ་ལ་མཆོན་ན། དག་
བཤེས་ལྷ་རམས་པ། རིས་མེད་དག་བཤེས། རིས་མེད་དག་བཤེས་མ། རིས་མེད་
སློབ་དཔོན། རིས་མེད་སློབ་དཔོན་མ། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་དང་། སྤྱི་གསུང་
བསྐྱུར་གྱིས་མཆོན་སྐད་ཡིག་སྤྱི་མང་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་
འཛིན་སྤྱིང་གི་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ཞུ་ཡོད་དང་
འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

མདོར་ན་ཆད་དུ་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་བཅས་བོད་བཅོ་ལྷ་ལས། དཔལ་རྒྱ་ལེན་
ནས་བརྒྱུད་པའི་ནང་བསྐྱེད་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་ཞིབ་མོ་རྣམ་
འཐག་གི་སྤྱི་ནས། གོ་སྤྱི་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་པའི་དོ་སྤྱི་གནང་ཡོད་ལ། ཐུན་
མོང་པའི་རིག་གནས་བདེ་སྤྱི། ཤེས་ཡོན། བསྐྱེད་བྱ། མེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོར་རྣམ་
གཞག་རྣམ་ཐར། ལོ་རྒྱས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་པ་ཤི་སྤྱི་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་རང་ཅག་བོད་པའི་གནས་སྤངས་ “སྤྱི་ཐད་སྤྱི་རྒྱུགས་” ལུ་
གྱུར་པའི་སྤྱི་བས་འདིར་ཡགོང་ས་ཡསྤྱི་བས་མགོན་སྤྱི་བུང་བཅུ་བཞི་བ་མཆོག་ལ་
དབུ་ལོག་དབུང་འདེགས་དང་། བཅན་ཁྱོལ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཡོད་
ཆད་སྤྱི་བུང་སྤྱི་སྤྱི་དམ་ཆད་མེད་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། མཐར་གཅིས་པའི་སྤྱི་
སྤྱི་གྱུང་བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱིས་བརྗོད་ག་ལ་
རུང་། ཁོང་རྒྱ་དང་ཞུས་ཀྱིས་ཁར། “འདིག་རྒྱ་སྤྱི་དང་ཁྱེད་པར་བསལ་ལྷོངས་
འདིར། ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྤྱི་མིན་མགོན་ཁྱེད་ལ། ཤུག་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་དེ་ལྟར་ན། འབྲུར་གཡེང་ལོག་སྤྱི་སྤྱི་མིག་གངས་ཅན་པ། །” ཞེས་

ཞལ་ཆེས་ས་ནན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་དགོངས་བཞིན་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ལྷ་མིའི་ལྷ་མ་འབྲེན་གྱིས་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གཙོས་རིས་སྤྱ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱིས་ཆེན་ཀྱན་གྱི་ཞབས་པད་བརྟན་
ཅིང་། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་གྱུས་པ། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་ལྷུང་དུ་འཆར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས། དབུ་དགོ་དམ་པའི་
གསུང་འབུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༩ ས་ག་ལྷ་
བའི་ཆེས་བཟང་པོའི་ཉིན།

དཀར་ཆག

དང་པོ། སྤྱི་ཞིའི་འབྲུལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འབྲུལ་གྱི་ལྟེ་མིག་སྟོན་ཆ།	
སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ་རིགས་པའི་མཛོད།	1
སྟོན་བཛོད།	3
མཛོད་བཛོད།	7
སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དབྱེད་པའི་གཞི་སྒྲུབ་པ།	9
དེ་ལྟར་ནས་སྟོན་གྱི་མཐའ་བརྟག་པ།	15
ལུས་ལ་བརྟག་པ།	15
རགས་པའི་ལུས་ལ་བརྟག་པ།	15
སྤ་བའི་ལུས་ལ་བརྟག་པ།	26
ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་ལུས་ལ་བརྟག་པ།	30
སེམས་ལ་བརྟག་པ།	43
སེམས་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟག་པ།	43
སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟག་པ།	45
ཚོད་པ་སྟོང་བ།	48
གང་ཟག་ལ་བརྟག་པ།	57
དེ་དག་ལས་ཐོག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ།	59
ཕྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ།	64
སྟེ་བ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པ་དངོས།	64
འདི་ནས་སྟེ་བ་ཕྱི་མར་རི་ལྟར་འགོ་བའི་ཚུལ།	68
གང་འགོ་བའི་བར་སྤྱི་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ།	73

གང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་བཤད་པ།	74
ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།	75
ཕྱི་མཐའ་མེད་པའི་དོགས་པ་དགོད་པ།	75
གྲུབ་མཐའ་ཡོག་མའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་ཚུལ།	77
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རྣམ་པར་བྱེས་ཏེ་བཤད་པ།	98
གཉིས་པ། སྤང་ཞིའི་འཕྲུལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ཐྱེ་མིག་སྤྲད་ཆ།	
མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རིག་པའི་མངོད།	113
མཆོད་བརྗོད།	115
དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་རྟེན་མངོན་མཐོ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་	
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲུབ་པ།	115
མངོན་མཐོ་སྒྲུབ་པ།	115
མངོན་མཐོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།	115
མངོན་མཐོའི་རྒྱ་བཤད་པ།	119
ཐར་པ་སྒྲུབ་པ།	125
ཐར་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།	125
ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་སྒྲུབ་པ།	129
སྒྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་སྒྲུབ་པ།	148
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲུབ་པ།	155
རྟོན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་སྒྲུབ་པ།	156
ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ།	156
ཕྱགས་འབྱུང་གི་རྫོ་ནས་ཆད་མའི་སྤྱེས་བྱ་སྒྲུབ་པ།	158
ཕྱགས་སྤྲོག་གི་རྫོ་ནས་ཆད་མའི་སྤྱེས་བྱ་སྒྲུབ་པ།	166
གཞུང་གཞན་ནས་ཁ་སྐོར་བ།	171

དེ་ལ་བཏེན་ནས་བསྟན་པ་སྒྲིན་མེད་དུ་ཤེས་ཟིན་པ་ལ་སྦྱར་བ།	174
དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ནས་མཁས་གྲུང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཀྲི་བྱང་བར་སྦྱབ་བ།	184
དོན་བསྟུ་བ།	185
བསྦྱབ་བྱའི་ཉིང་དགོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་བ།	188
སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱད་བར།	188
སངས་ཇི་ལྟར་རྒྱས་པའི་ཆད།	190
ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་སྦྱར་བསྟན་བ།	192
སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་བ།	195
སྦྱའི་ཡོན་ཏན།	195
གསུང་གི་ཡོན་ཏན།	202
ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།	205
མཐུག་བསྟུ་བ།	215
གསུམ་བ། བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོའི་གཞི་མ།	219
སྤྱིང་བརྗོད།	221
མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	223
བཤད་པ་ལ་འཐུག་བ།	223
༡༽ བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་.....	225
སྦྱ་ག་བསྟུ་བ་བདེན་བ།	226
ཀུན་འབྱུང་བདེན་བ།	241
འགོག་པའི་བདེན་བ།	249
ལམ་གྱི་བདེན་བ།	251
༢༽ དེ་ལས་སྒྲིན་པ་ཆད་མའི་སྦྱིས་བྱར་སྦྱབ་ཚུལ།	256

༣༽ དེ་དག་གི་རྒྱལ་ཉེན་དུ་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཆེས་གསལ་བར་བྱེད་པ།	277
བཞི་པ། སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ལ་སྤྲིངས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་	305
ལྷ་པ། སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱི་རྗེས་ལན།	307
རྒྱལ་པ། རིགས་སྟོབ་སྟོབ་ཟུར་སྟོ་སྤྲིང་དགོ་བཤེས་དག་འདུལ་གྱི་རྗེས་ལན།	317
བདུན་པ། ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་ནམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་སྟོན་མེ།	341
བརྒྱད་པ། ཡོན་ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲིངས་ཡིག་	357
དགུ་པ། སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་པ།	363
བཅུ་པ། དགོན་མཆོག་གང་གིས་འདོད།	375
སྤྲིང་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་མོ།	375
བྱེ་བྲག་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་མོ།	376
འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོབ་རྒྱས་པའི་དགོན་མཆོག་	378
སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གིས་རི་ལྷར་སྟོབ་ཚུལ།	381
ཆོས་དགོན་མཆོག་གིས་རི་ལྷར་སྟོབ་ཚུལ།	382
དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གིས་རི་ལྷར་སྟོབ་ཚུལ།	382
མངོན་གྱུར་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མའི་སྤྲེས་བྱ་སྐྱབ་པ།	383
སྟོག་གྱུར་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མའི་སྤྲེས་བྱ་སྐྱབ་པ།	384
བཅུ་གཅིག་པ། མཐུལ་བཤད་པ་ཟིན་གྱིས།	389
བཅུ་གཉིས་པ། སྤྲིང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་རི་ལྷར་བྱ་པ།	403
གནས་ཁང་བྱེད་པ་བྱ་ལ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཉེན་ལོགས་པར་བཤམ་པ།	403
སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཉེན་དགམ་པར་བྱ་བ་འདིའི་ཚུལ།	406
མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམས་པ།	414

༡༡། །སྲིད་ཞིའི་འབྲུལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་
འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་བཞུགས་སོ། །

སྟོད་ཆ།

སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ་རིགས་པའི་མཛོད།

སྒྲུང་བརྗོད།

༡༡། །རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་ཡ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་བསྟན་བའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་ཆེན་མོ་འདིར་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་ཞིང་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་སྦྱ་བ་མེད་པས། སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བ་སྡུ་བྱི་དང་ལས་འབྲས། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་སོགས་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པ་སོར་བཞག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། ད་ཆ་གཞན་ལུལ་དུ་གྱར་ནས་ཤེས་རིག་དང་ལྟ་སྟོན་འབྲས་མེད་སྒྲིག་ཆོགས་དང་འགྲོགས་འདིས་དགོས་པའི་དུས་ངན་འདིར། དོན་མ་གོ་བྱེད་སྦྱེན་མང་པོས་རང་གི་ཆོས་དང་ལུགས་བཟང་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་དོགས་སྒྲོང་མང་བས་དེའི་དབང་དུ་སོང་ན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་བ་ལྟ་ཅི་འདྲིག་ཏེན་ཡ་རབས་ཀྱི་སྟོལ་ལའང་གཞོད་ཆབས་ཆེ་བར་གདོན་མི་ཟ་སྟམ་པས་ཀྱན་སྟོང་གིས་སྦྱེ་བ་སྡུ་བྱི་དང་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྦྱབ་བྱེད་རྒྱས་ལ་བྱི་མོར་གྱུར་པ་ཞིག་དགོས་པའི་དུས་སུ་སྟེབས་པར་མཐོང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ལོ་རྒྱུས་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་ལམ་ནས་ཚུར་གསལ་བར་ཐོན་བསྐྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། བཀའ་ཤོག་རྒྱབ་ལ་མི་བྱུགས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་རང་རེའི་མཁས་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་བྱེད་པའི་བདག་གཅེས་བྱུང་བ་བྱུང་ནའང་། ད་ཕྱིན་དེ་འབྲས་ཡོང་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བཞེན། ཁོ་བོར་མཁས་ཉམས་ཀྱི་རུས་པ་མ་རྙེད་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དྲིན་ལས་སེམས་བྱུགས་ཀྱི་སྟོབས་པ་བསྐྱེད་དེ། མ་འོངས་

སྒོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་ལ་གོ་བདེ་གཟིགས་བདེའི་ཐོག་ནས་རང་ལུགས་ཤེས་
རིག་གོམས་སྒོལ་བཟང་པོར་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་དགའ་སྟོབས་རང་འཛིན་
སྤེལ་སྤྱོད་པ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་ནས། མ་སུ་རིར་ཆོས་དགའི་ལས་ཞོར་དུ་ཟིན་
བྱིས་བཟུང་སྟེ། ཡགོང་ས་སྤྱོད་མ་གཏོག་ཆེན་པོར་སྤྱན་ཁུར་བཏེགས་པར་བསྐྱར་
བཅོས་གྱིས་ངེས་པར་པར་འདེབས་དགོས་སྒྲོར་བཀའ་བཟང་སྤྱི་པོར་འོད། འོན་ཀྱང་
སྤྱོད་པ་དེར་ལས་བྱིས་བཏོལ་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ༡༩ ལོ་མཇུག་ནས་སྤྱིར་
ཡང་བཅོས་སྤྱིག་སྤྱི་སྟོན་ཅི་འོས་བཀྱིས་ཁུལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༣༥
ཉིན་དཔར་ཅ་དང་བཅས་མཇུག་གཅོང་ཁུལ། དེ་ཡང་གསུང་རྒྱན་བསྟིགས་པ་
ཅམ་མིན་པར་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པ་རྒྱལ་ཆབ་ཇེའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་རྣམ་གཉིས་ཅ་བཟུང་གིས་འཕགས་པོད་
ཀྱི་གཞུང་ཆེན་སོ་སོའི་གསེང་དུ་ཐོར་ནས་ཡོད་པ་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས།
དེ་དག་ལས་མ་གསལ་པའི་ཡན་ལག་སྟོ་མང་བསྟན་ཏེ་དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་
གྱིས་མཐའ་བཅོན་པར་བྱེད་པ་ལས། ཅོམ་སྟོར་སྟོན་འཛེབས་ཡོང་རེ་ཡེ་མེད་
ལགས་ན། གཟིགས་ཞིབ་པ་ཆོས་ཀྱང་ལུང་རིགས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་དོན་
ལ་བཟུག་པར་འཆལ་ཁུ་རྒྱ་དང་། ཅི་སྟེ་ཆོད་ལྷན་གྱི་ལུང་རིགས་དང་འགལ་
བར་གཟིགས་ཆེ་དོགས་དཔྱོད་ལྷག་ཅོལ་ཡོང་བར་ཁུ་རྒྱ་བཅས། རིགས་པ་སྟོ་བ་
འབྲས་སྟོ་སྟོང་སྟོབ་གཉེར་བ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་དྲ་ས་རིགས་ལམ་སྟོབ་གཉེར་ཁང་
ནས་སྤྱར་བ་དགའ་ལེགས་འཕེལ། དཔར་འདེབས་ཁུ་སྟོན་གྱི་ཞལ་འདེབས་སུ་ཁེ་ན་
འདི་དག་སྟོང་སྟོབ་བསྟན་ཐར་འདོད་ནས་ཉིན་སྟོར་ ༡༠༠༠ ཐམ་བ་དང་། འབྲས་
སུ་ཁང་སྟོ་ཞབས་འཇམ་ལི་ལགས་ནས་སྟོར་ ༥༠༠ ཐམ་བ་དང་། དང་སྟོབ་ཨ་
ཆོགས་ནས་སྟོར་ ༣༠༠ ཐམ་བ་དང་། དང་སྟོབ་དོན་གྲུབ་ནས་སྟོར་ ༣༠༠ ཐམ་

བ་གནང་སོན་དང་། དཔར་ཅ་འབྲི་པོ་སྐྱ་ཞབས་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་
 བཅས་ཀྱིས་མཆོན་ལས་གྲོགས་གནང་མི་ཡོངས་ལ་དམིགས་བསལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
 ཅུ་རྒྱ་དང་། དག་འབྲས་མཉམ་སྦྲེད་ཡོང་བའི་སློན་འདེབས་ཅུ་རྒྱ་བཅས་སོ། །རྒྱ་
 སྦྲེད་ལས་འདེབས་བཀྲིས་བའི་ཁྱ་ཅུ་ཀྱུན་གྱི། རྣམ་དཀར་འོད་སྣང་འབྱམ་སྡེ་སློས་
 བ་འདིས། །སྤྱི་ཀུན་བསྐྱེད་ཅུགས་ཐེག་གསུམ་བདུད་ཅི་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འཆོ་བའི་
 དག་མཆོན་འབར་གྱུར་ཅིག །

མཆོད་བརྗོད།

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་སྒྲོལ་ཡ། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆའ་
ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བགང་ཡས་ཆོགས་གཉིས་མིལ་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་དབང་
དང་སྟོབས་བཅུའི་རྣམ་པར་འབྱུང་ལ་མངའ་བརྟེས་པས། །འཕྲིན་ལས་བསེར་
བྱས་ཡིད་མཁའ་ཀུན་ཁྲབ་བརྟན་གཡོའི་ལེགས་འཆོ་པན་བདེའི་རྟེན་བྱེད་གཅིག་
ཏུ་གྱུར། །མཛད་པའི་འོད་གྱིས་འཇུག་དང་ལྷོག་པའི་བྱ་བ་ཀུན་གསལ་སྒྲིེད་གྱུ་
ཀུན་གྱི་མགོན་དབྱང་མཆོག་། །གང་ཞིག་སྲིད་འདིའི་སྐལ་བས་ཐོབ་པ་འཕྲོན་པ་
མཆོག་དེར་མི་བྱེད་དད་པས་བྱག་རབ་འཆའ། །ཁྱོད་སྲས་མཁའ་ལས་མཁས་
དབང་བྱབ་པའི་སྐུ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་ཉི་ཁྲའི་ཐེང་བས་བརྒྱད་པ་ཡིས། །བསྟན་པ་
རིན་ཆེན་དབྱང་པ་གསུམ་གྱིས་བྱེདོར་བཀྱིས་ཏེ་ས་སྟངས་ཡང་ཡང་གསལ་མཛད་
པ། །བཤད་སྐྱབ་རྒྱ་ཆེར་རྟེན་གཞི་འཇུགས་མཛད་འཇམ་མགོན་སྒྲ་མ་སྲས་དང་
བཅས་ལ་རྟག་ཏུ་ནི། །སྟིང་ནས་འདུད་དོ་མཛད་པ་རྒྱ་མཆོར་ཡིད་རབ་འཕྲོག་
ཀྱང་སྲི་ཁྲུ་སྐྱབ་པའི་མཐུ་དམན་སྟོ། །མཆོག་གསུམ་རིན་ཆེན་གཙུག་རྒྱུ་འཆང་
རྣམས་སྐྱར་བར་གཟེགས་དང་པན་བདེའི་གཞི་སྤང་འཇིག་ཉེར་འདིར། །བཟོད་
པར་མིན་ན་རང་ཕྱོགས་རང་བདེའི་ཡོན་མིག་ཚུམས་དང་ཐུགས་དབྱང་བསྐྱེད་ལ་
མཐུ་ལྷན་རྣམས། །ལོ་མ་རྒྱས་ལ་སྟིང་པོར་མ་བྱུངས་གཞི་ཅར་ཚུགས་དང་རང་
ཕྱོགས་འདོད་འཇོ་སྟོངས་ཤིག་ཀྱེ། །བདུད་ཅིའི་རྒྱན་འབབ་རང་གར་པོར་ན་
བདུད་ཅི་ཆོལ་ཞེས་ལུང་སྒྲ་སྟོག་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་བཞིན། །ཤེས་རིག་སྟོ་བརྒྱར་དབྱེ་
དགོས་ཞེས། །ཤེས་ལྷན་མང་པོས་སྟེང་བའི་དོར། །ཤེས་དམན་དེད་ཀྱང་ངལ་

བརྒྱལ་ཡིས། །ལེགས་བཤད་དོ་ཤལ་འདི་ན་སྟེལ། །དོན་ཡོད་རིན་ཆེན་ཞགས་པ་
འདི། །དོན་འཆོལ་མཛེས་མའི་ཕྱག་པར་བསྐྱུན། །དོན་ཆེན་བཞིན་བཟང་བལྟ་བའི་
ཕྱིར། །ཞགས་པས་བསྐྱལ་བཞིན་ཚུར་སྟོན་གྱེ། །

དེ་ལ་འདིར་འཛིག་ཏེན་གྱི་མཐའ་དང་དབུས་བརྟག་པ་ལ། སྟོན་དང་ཕྱི་
མའི་མཐའ་དབྱེད་པའི་གཞི་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་གྲུབ་ནས་སྟོན་གྱི་མཐར་བརྟག་པ་དང་
ཕྱི་མའི་མཐར་བརྟག་པ། དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་སྐྱབ་པ། བསྐྱུབ་བའི་ཉིང་དགོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །

༡༽ སྔོན་དང་བྱེ་མའི་མཐའ་དབྱེད་པའི་གཞི་སྒྲུབ་པ།

དེ་ལ་སྒྱིར་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དཔལ་ཚོས་གྱི་བྲགས་པའི་གསུང་རྣམ་འགྲེལ་ལས།
གང་བྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱི། །རང་རང་ངོ་པོ་ལ་གནས་བྱིར། །མཐུན་
དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྗོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རང་རང་གི་རང་བཞིན་ནམ་རྟགས་དང་མཚན་མ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་
པའི་འབྲེད་ཚོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་སྟེད་པ་རེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་
ལ། དེའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རེ་ལའང་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་དང་སྒྲོས་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོང་ཚུལ་གཅིག་
དང་འདྲ་ཤེས་གཅིག་རྩ་ཐལ་བས་དངོས་པོ་གང་ལའང་འདྲ་ཤེས་མི་མཐུན་པ་དང་
མཐོང་ཚུལ་དང་སྒྲུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཚོད་སྒྲིབ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གང་ཞིག་གང་དང་སྤད་ཀྱང་སྒྲོ་ངོར་ཡིད་བྱེད་དང་འདྲ་ཤེས་སོ་
སོར་འཇུག་ཅིང་རྣམ་པའང་རྟགས་དང་མཚན་མ་རེ་མི་འདྲ་བས་ངོ་ཤེས་གྱི་སྒྲོ་
ཡང་སོ་སོར་སྒྲེ་བ་དེའི་བྱིར། ཡུལ་དང་། རུས་དང་། གནས་སྐབས་དང་། རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་ཆ་ནས་གཞན་དུ་མ་འདྲེས་པའི་རང་བཞིན་རེ་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་ཡོད་
པར་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། བརྟེན་པ་སྒྲེས་བུའི་རང་བཞིན། རྟེན་
ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན། སེམས་ལྡན་སེམས་མེད་གྱི་བྱེད་པར་ལ་བརྟག་པ་དང་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ནི། ལེགས་སྒྲུབ་སྐད་དུ་སྒྲེས་བྱའི་སྐད་དོད་བུ་བུ་ཤ་ཞེས་པ་རུས་
ལྷན་ལ་འདུག་པས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་འདུའེས་སོ་སོར་སྒྲེས་ཏེ་བྱ་
བའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སློ་ནས་ལས་བསགས་པ་དང་གསོག་པར་བྱེད་ཅིང་
འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཅི་རིགས་ལ་རྒྱན་དུ་སྦྱོད་པའི་རུས་པ་
ཅན་ཞིག་ལ་སྒྲེས་བུ་ཟེར་ཞིང་། དེ་དང་གང་ཟག་དང་། སེམས་ལྷན་དང་། སོག་
ལྷན་དང་། བྱེད་པ་སོ་དང་། འེས་པ་སོ་དང་། ཚོར་པ་སོ་དང་། བདག་ལ་སོགས་
པ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་དག་ལྲར་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་མེད་གཞན་དང་རང་
བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་འབྲེད་ཚས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན་འདུའེས་
གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་བས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་སོགས་སྒྲིན་ཡོན་གྱི་
མཚན་མར་འཛིན་ཏེ་འདོར་ལེན་གྱི་བྱ་བར་རྟག་ཏུ་གཞོལ་བ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་
ལ་བརྟེན་བས་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་བར་མ་ཅི་རིགས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ།
འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་བས་དགེ་སྤྱིག་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་
པ་བསགས་ཤིང་ཚུད་མི་ཟ་བར་འཛིན་ཏེ་འབྲས་བུ་དུས་སུ་སྦྱོད་པ། རྣམ་འེས་གྱི་
ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་བས་གནས་སྐབས་པའི་ཕུང་པོ་དང་སྦྱེ་འཆིའི་འདོར་ལེན་ཇི་ཅམ་
བྱས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གནས་ཤིང་རྟག་ཏུ་རང་ཚུགས་
མ་སྐབ་པར་ལས་དང་འདུན་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། བན་གནོད་གྱི་
ལས་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱབ་ན་སྐབ་པའི་རུས་པ་ཅན་ཤ་སྤྱག་ཏུ་སྤང་ཞིང་གཟུགས་གྱི་
ཕུང་པོ་སྤ་རགས་གང་རུང་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་ངོས་ནས་འགྲོ་འདུག་
སྦྱོད་གསུམ་དང་བྱད་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་གཟུགས་ཅན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་རེ་
ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་བྱེ་བྲག་གི་བྱེད་པར་ནི། ཆོ་བསོད་དབང་
ཐང་། བྱད་གཟུགས་ལེགས་ཉེས་རང་བཞིན་གྱི་ཕུང་སྒྲུན་དང་འཆོ་བའི་འདོར་ལེན།

ཁམས་དང་མོས་པ་སོགས་ནི་པ་མ་གཅིག་གི་སྤྱ་གྲ་ཡིན་ཡང་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་
གནས་པས་དེ་དག་བྱི་རོལ་གྱི་འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་འབྲུང་། རིག་པའི་འབྲུལ་སྟོབས་
སོགས་གང་གིས་ཀྱང་གསར་དུ་བསྐྱུན་དུ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་སྤང་པའི་རང་བཞིན་ནི། དཔེར་ན་གཟུགས་གྱི་སྤང་པོར་
མཚོན་ན། ག་རུས་གདོས་བཅས་གྱི་སྤང་པོ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་སྤང་པོ་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་འགྲོ་འོང་དང་ཐུག་འཕྲད། ཆེ་ཆུང་བྱད་གཟུགས་ལེགས་
ཉེས་དང་ཡིད་གྱི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རང་ངོས་ནས་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་བྱད་
ཆོས་དེ་དག་གང་ཟག་གི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་སྤང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་
དེ་དེ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཅས་གྲུར་གང་ལའང་མེད་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །དེ་
བཞིན་ཆོར་བའི་སྤང་པོ་ཡང་སྒྲིབ་གྱི་ལས་དང་ད་ལྟའི་རྟེན་ལས་བདེ་སྤྱག་བཏང་
སྟོམས་གསུམ་ཅི་རིགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པས། དེ་ལས་ཆགས་སྤང་ཐུག་གསུམ་
ངང་གིས་འདྲེན་པ་དང་དེ་ལས་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ། དགའ་བ་དང་མི་དགའ་
བ་སྤྲ་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོར་བའི་སྤང་པོར་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་དང་གཞན་
ལ་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་པན་པར་བརྩམས་ན་དགོ་བ་དང་། དེའི་བདེ་བ་ལ་མི་
བཅི་བར་གཞོད་པ་སྐྱེལ་ན་མི་དགོ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཆོར་བའི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་
དེ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོར་ཡིད་དུ་འོང་
མི་འོང་སྒྲིབ་དང་། ཡོན་ཏན། དབྱ་གཉེན་བར་གསུམ་སོགས་ཡུལ་སོ་སའི་རྣམ་
པའང་མཚན་མར་འཛིན་ཏེ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པ་དང་ངོ་ཤེས་གྱི་སྒྲོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
སོགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་བྱད་ཆོས་མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་བཞིན་འདུ་བྱེད་གྱི་
སྤང་པོ་ནི། ལས་དང་བག་ཆགས་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་སོགས་སྒྲིབ་ཡོན་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་

པོར་འདུས་ཤིང་དེ་རེ་རེ་ལ་འང་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་བྱད་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་
རེ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནི། སྤང་པོ་སྤྲ་མ་བཞི་དང་དགེ་
སྤྲེག་གི་ལས་མཐའ་དག་ཚུད་མི་བཤེས་ཏེན་གྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་
ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། སྤང་པོ་འདོར་ལེན་དང་སྤྱེ་གནས་ཀྱན་ལ་རྒྱ་བའི་ལས་
ཅན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གང་དུའང་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་སྤང་
པོའི་ཆོག་པས་པ་ཅན་ཞིག་ལ་གང་ཟག་དུ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
ངོ་བོར་ཉམས་སྤྱོད་པའི་ཆོ། སྤྱང་བ་པོ་གཙོ་བོའམ་སྤྲན་མོང་བ་ནི་གང་ཟག་དང་
སྤྱང་བ་པོ་སྤྲན་མོང་མིན་པའམ་པལ་པ་དེ་ནི་ཆོར་བ་ཡིན་ཞིང་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་
འགྲོ་བ་པོ་གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་དང་པལ་པ་ནི་རྒྱང་བ་ཡིན། དུལ་ལེགས་ཉེས་སོ་
སོར་འདོར་ལེན་དུ་འཇུག་པའི་གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་དང་། པལ་པ་ནི་འདུལ་ཤེས་དང་
གཞན་ལ་གཞོད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྤྱོད་བཅས་པའི་ཆེ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་པོ་སྤྲན་མོང་
བ་ནི་གང་ཟག་དང་། སྤྲན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཁོང་ཁོ་ཡིན་པས་བྱེད་པོ་གཙོ་པལ་
པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའམ་རང་ངོས་
ནས་གྲོང་ངེ་བ་ཞིག་མེད་དོ། །གང་ཟག་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་
ལ་ཟེར་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤང་བ་འདད་པའི་བྱད་ཆོས་དེ་དག་དང་བྱ་བ་དེ་དག་སྤང་
པོ་ལ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱན་ཁོ་ནའི་སྤྱིང་ནས་ཡོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གང་གིས་ཀྱང་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པར་མི་
རུས་སོ། །སྤྱབ་བྱེད་འོག་དུ་འཆད།

གསུམ་པ་སེམས་ལྷན་སེམས་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་བརྟེན་པ་ནི། རྟོག་
དཔྱོད་པ་ལ་ལས། མེ་རྟོག་གི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཉི་མ་འགྲོ་ཕྱིགས་བཞིན་ཁ་
བསྐྱུར་བ་དང་འགའ་ཞིག་ཉིན་པར་ཁ་བྱེ་ཞིང་མཆན་མོར་བྱམ་པ་དང་། མཆན་

མོར་བྱེ་ཞིང་ཉིན་པར་བྱམ་པ་དང་། འགའ་ཞིག་འབྲུ་སྟོན་སོགས་དང་ཕྱད་ཆེ་
འདབ་མས་བརྟམས་ནས་ཁྲག་འཛིབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལོ་མ་འགའ་ཞིག་འགྲོ་བ་
དང་། ལྷ་འགའ་ཞིག་མིའི་ལག་ཅེ་དང་ཉེ་བས་ཡིབས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་མཆར་བ་བྱ་
མ་ཞིག་མཐོང་བས་ལྟོན་ཤིང་དང་སྐྱེད་ཆའ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་
ལྡན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་མེ་ཏོག་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་དེ་
འབྲ་ཡོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
མི་བྱུབ་སྟེ། མི་འགའ་ཤས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་པས་མི་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་ཅན་
ནོ་ཞེས་སྐྱ་མི་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སྤྲུགས་དང་རྩས་དང་བཟོ་འབྲུལ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཟན་
གོང་དང་རྟེན་ཤིང་སོགས་སེམས་ལྡན་དང་འབྲ་བའི་བྱ་བ་ཉི་ཆེ་བ་བྱེད་པ་དུ་མ་
ཞིག་སྤྲང་ཡང་། བྱ་བ་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་བྱེད་པ་མིན་ཞིང་གཞན་གྱི་དབང་
གིས་གནས་སྐབས་ཅམ་ཡིན་པས་དེ་དག་སེམས་ལྡན་དུ་ནམ་ཡང་སྐྱབ་མི་བྱུབ་
ནོ། །ཉིན་མོར་བྱམ་ཞིང་མཆན་མོར་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལག་པས་རེག་ཆེ་
ཡིབ་འགྲོ་བ་སོགས་ནི་པལ་ཆེར་པན་ཚུན་འབྱུང་བ་མཐུན་མིན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་
གྱི་སེམས་གྱི་བྱུང་པར་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲན་ལ་ལས་རྒྱུང་ནད་སྐྱེད་པར་བྱེད་
ཀྱང་འགའ་ཞིག་རྒྱུང་ནད་འཛོམས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྤར་བྱིམ་བདག་དཔལ་
སྐྱེས་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་ཤིང་སྤོང་ཤིག་ལ་འབྲུ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཟ་བས་སྤོང་མོ་དེ་
ལ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་བཟོད་སྤྲུགས་མེད་པར་སྤོང་བར་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་
མེ་ཏོག་དང་སྐྱེ་ཤིང་འགའ་ཞིག་སེམས་ཅན་གསོད་པ་དང་བཟུང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
པར་མཐོང་བར་གྲགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་ལས་གྱི་དབང་གིས་
དེ་ལ་བརྟེན་ཞིང་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་སྤིད་ཀྱང་། དེ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་ཤིང་ཐམས་

ཅད་སེམས་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་འབྲས་མིད་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷོན་ཤིང་
འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱ་དང་བྲག་རི་འགའ་ཞིག་ལ་བཅན་སོགས་གནས་པས་དེ་དང་དེ་
ལ་པན་གཞོད་བྱས་པ་སྐྱ་དང་བཅན་སོགས་ལ་པན་གཞོད་དུ་འགྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །

༡༽ དེ་གྲུབ་ནས་སྔོན་གྱི་མཐའ་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་དབྱུང་པའི་གཞི་གྲུབ་ནས། སྔོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ་
ལ། སྔོན་གྱི་མཐའ་བརྟག་པ། བྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལྷུས་ལ་བརྟག་པ། སེམས་ལ་བརྟག་པ། གང་ཟག་ལ་བརྟག་
པ། དེ་དག་ལས་ཐོག་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

ལྷུས་ལ་བརྟག་པ།

དང་པོ་ལྷུས་ལ་རགས་པའི་ལྷུས། སྤ་བའི་ལྷུས། འིན་རྟ་སྤ་བའི་ལྷུས་
གསུམ་ལས།

རགས་པའི་ལྷུས་ལ་བརྟག་པ།

དང་པོ་རགས་པའི་ལྷུས་ལ་བྱིའི་ལྷུས་དང་ནང་གི་ལྷུས་གཉིས་ཡོད་པའི་
དང་པོ་ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བརྟག་སྟེ་སྦྱོར་བ་སྤ་མ་སྦྱབ་པ་ལ། འཐད་
པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེ་སྟེད་ཅིག །མེད་ན་མི་
འབྱུང་འབྲས་བྱ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་བྱ་གང་དང་གང་སྦྱེས་ཀྱང་
དེ་དང་དེའི་རྒྱ་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཆོགས་པ་ཆང་བ་སྔོན་དུ་སོང་དགོས་ཤིང་དེའི་ནང་ནས་
མེད་ན་མི་རུང་བའི་རྒྱ་གཅིག་མ་ཆང་ན་འབྲས་བྱ་དེ་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྦྱེད་ཆལ་དང་

ལོ་ཏྲག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱའི་རིགས་བསྟུན། ཉེར་ལེན་དང་།
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། བྱེད་བྲག་མངལ་སྐྱེས་ཤིང་རུས་གདོས་
བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་རྒྱ་ཡང་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་སུ་འདུ་
བས། དང་པོ་ཉེར་ལེན་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐིག་ལེ་འདྲེས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་
ཡང་ཤ་ཁྲག་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གཙོ་བོ་ནི་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་
དམར་པོ་དེ་ཡིན་ལ། ཅུས་ཀྱང་སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གཙོ་བོ་ནི་མ་ལས་ཐོབ་
པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་དེ་ཡིན་པས་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐིག་ལེ་དེ་ཡང་ས་ལས་
མི་འབྱུང་། རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་། རི་བྲག་ཤིང་སོགས་ལས་མི་འབྱུང་བས་སེམས་ལྷན་
པ་མ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ནས་འབྱུང་དགོས་ཤིང་ཐོག་མ་འདི་ཡིན་ཞེས་བསྟན་དུ་མེད་
པས་ཤིང་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་རྒྱུ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་དོ། །སློབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྷའི་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རི་ལྷར་ས་བོན་མཐའ་མཐོང་ཞིང་། །དེ་
ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་བྱིར། །སྐྱེ་བར་འབྱུང་བར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲུའི་རྒྱུན་ནི་བར་དུ་སྒྱ་གུ་དང་སྤོང་པོ་དང་
སྟེ་མ་སོགས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་ཡང་། དང་པོ་འབྲུའི་ས་བོན་ཉིད་
ལས་སྐྱེས་ཤིང་བྱིས་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པས་ས་བོན་གྱི་ཐོག་མར་འདི་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སུས་ཀྱང་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པས་ཐོག་མ་མེད་པར་འཛོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །འདི་ནི་ཤིང་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་
པའི་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་མིན་ཡང་རྒྱ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མ་
མེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ནམ་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྟེང་ནས་སྐྱེ་
བ་སྒྲ་མ་སྐྱབ་པ་ལ། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་པ་མའི་ཁྲ་ཁྲག་འདུས་པ་ལས་ཅུ་རྒྱས་རུས་
གསུམ་དང་། ཤ་ཁྲག་ཀྱང་སོགས་དང་སྒྲིང་སྒྲིང་སོགས་ནང་ཁོལ་ཁྲད་མཆར་

བ་མང་པོ་གསར་དུ་སྐྱེས་(བསྐྱེད་)པ་དང་། ཚོར་འདུ་རེག་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་
རྟེན་བྱས་ཏེ་འགྲོ་འདུག་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་གང་ཟག་གི་རྣམ་
པར་མཚོན་པའི་ཕྱང་པོར་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་ཁུ་ཁྱག་འདུས་པ་ཙམ་གྱིས་མིན་པ་
ནི་ཁུ་ཁྱག་འདུས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱང་པོར་སྐྱེ་(བསྐྱེད་)མི་ལུས་པ་དུ་མ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཉར་ལེན་ཁུ་ཁྱག་འདུས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་བདག་ཀྱིན་གྱི་
ཁྱད་པར་རིམ་ལྔ་བྱ་ཞིག་སྟམ་ན། དེ་ལ་ལས་ཀྱིས་མཆོམས་སྤྱར་ཏེ་སེམས་དང་
སེམས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ལུས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་འདུ་འབྲེལ་བྱེད་
པ་ལས་ཕྱང་པོའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཕྱང་པོ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་
བདག་ཀྱིན་རྟེན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོམས་སྤྱོད་པའི་ལས་
དང་སེམས་དང་རྒྱུ་ལས་གསུམ་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་
པའི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་ལས་སྐྱེས་པས། རང་རང་གི་
རིགས་རྒྱན་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དང་
འབྲེལ་ནས་སྐྱེ་དགོས་པས་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཟག་པའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་རང་གི་སྐྱེ་བ་
སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ལ་མངལ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རོད་
སྐྱེས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཕྱིས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་སྤྱངས་པ་འགས་
ཁམས་དཀར་དམར་དང་ལྷན་ཅིག་པ་མའི་ཤེས་རིག་ལས་མཆོད་པའི་ཤེས་རིག་
ཀྱང་མངལ་དང་ལྷན་ཅིག་བབས་པས་མངལ་གནས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་དེ་སྐྱེས་བྱ་དེ་སྐྱེ་བ་
སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རོད་དུ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱོད་ཁུ་
གྱིས་རིགས་པ་ཁ་གཤམ་བ་འགས་པས་ཀྟོལ་བའི་ཉེས་པ་རྒྱུ་ལྟ་གཞན་
ལུགས་ཀྱི་བྱ་དུ་ཁོལ་ཏེ་སྤྱར་འཐུང་བའི་བདུད་ཅི་ལ་སྐྱུག་ཐོ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་

ཐོས་པ་རྣམས་ཏུ་མ་སོང་བས་ལན་པར་མ་ཟད་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལས་རྒྱང་ཐག་
ཇི་རིང་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་འདྲ་བར་དོགས་སེལ་བྱེད་པའི་ཏུས་ཚོད་མེད་
ཀྱང་གཞན་གྱི་ལུགས་དེ་གྲགས་ཆེ་བར་བརྟེན། འདིར་དོགས་སེལ་ཅུང་ཟད་བགྱིས་
ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རིག་དེ་དག་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཁྱ་བ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་
བབས་ན་དེ་དག་དང་གཅིག་ཡིན་ནམ་ཐ་དད་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན་ཤེས་རིག་དེ་
ཀུན་གཟུགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། བསྐྱབ་མ་དགོས་པར་འཆོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེལ་
འགྱིབ་འགྱུར་བ་སོགས་སྟོན་མཐའ་ཡས་པས་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་
རིག་གི་ངོ་བོར་གསལ་བཞིན་བབས་ན་མངལ་ཐིག་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་ཤེས་དོན་གོ་བ་
དང་། ཤེས་རིག་ཐམས་ཅད་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་འབད་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་སྟོབ་
སྟོང་སྤྱད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཤེས་རིག་གི་རྣམ་པ་རང་བབས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟེན་ཞིང་སྟོངས་པའི་མངལ་ལས་སྤྱིས་པའི་སྤྱ་གྲུ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་པ་མ་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། པ་མ་ལ་མེད་པ་ཞིག་གསར་
ཏུ་འབབ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱ་གྲུ་དེ་དག་པ་མའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་
ལ་བརྟེན་པས་པ་མ་དེ་ཉིད་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་བ་བབས་ན་ཤེས་རིག་འདི་འདྲ་བ་བབས་ལ་དེ་འདྲ་
བ་རྣམས་མི་བབས་སོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ཏུ་མེད་པས་པ་མའི་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྱག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་
དེའི་རྒྱུ་རེ་ཡང་སྤྱ་གྲུ་དེ་ལ་བབས་པར་ཐལ་བ་དང་། པ་མ་ལ་ཡོད་པའི་བདེ་སྤྱག་
གི་ཆ་རེས་ཀྱང་སྤྱ་གྲུ་ལ་བབས་པར་འགྱུར་བས་པ་མ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཇི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་
ཅམ་ཏུ་སྤྱ་གྲུ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆེ་བ་དང་། པ་མར་བདེ་བ་ཇི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་ཏུ་
སྤྱ་གྲུ་ལ་དེ་མཚུངས་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ཞིང་བཤང་གཅི་སོགས་

ལའང་ཤེས་རིག་གི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་
པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུག་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རིག་གི་རྒྱུན་བབས་ན། ཁྱུ་ཁྱུག་གང་བབས་
ཐམས་ཅད་ཤེས་ལྡན་དུ་ཐལ་ལ། འགའ་ཞིག་ལ་བབས། འགའ་ཞིག་ལ་མི་འབབ་
ན། དེ་འབྲེལ་ཁྱུ་ཁྱུག་པར་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་དང་དེ་ལྟར་བབས་པ་ལ་
མཐུན་རྒྱུན་གང་ཆང་དགོས་ཞེས་ངེས་ན་ཐུན་སྦྱལ་གྱི་མཚང་བཞོལ་བར་གདོན་
མི་ཟ་ཞིང་། རྟོད་སྦྱེས་སོགས་ལ་སྦྱར་ན་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་ནང་འགའ་གྱི་ཕུང་
པོར་འགྱུར་བ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྟོད་སྦྱེས་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ནི། འོ་ན་
སེམས་སོགས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གཞན་ཞིག་དང་མ་འབྲུད་པར་ཁམས་དཀར་དམར་
རི་ཅམ་འདུས་པས་སྦྱེས་བུའི་ལུས་སྦྱབ་མི་ཐུབ་ན། ས་ལུད་བྟོད་གཤེར་སོགས་
ལས་སློག་ཆགས་སློ་བུར་དུ་སྦྱེ་བར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱང་
འཕེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་འགོད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་འཐད་པར་སྦྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་བྟོད་གཤེར་ལ་སོགས་པར་སྦྱར་ནས་ཤེས་པ་རང་བྱུང་
དུ་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྦྱེས་བུའི་ལུས་དང་གང་ཟག་སོགས་སྦྱེས་པ་ཡིན་གྱི་གང་
ཟག་དང་སེམས་སོགས་སྦྱེ་བ་སྦྱ་མ་ནས་འོང་བ་མེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་འགག་པ་
ལ། འོ་ན། ས་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་དུས་ཐམས་ཅད་ལའང་ལུས་ཅན་གྱི་
སྦྱེས་བུ་སྦྱེ་མཉམ་དུ་ཐལ་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་རང་བྱུང་དུ་ཡོད་པས་སྦྱེས་
བུ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་སྦྱར་ནས་ཆང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་ནི་མཛོན་
སུམ་དང་འགའ་ལ། འབྲེལ་བ་མེད་ན་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆང་མ་ཆང་གི་ཁྱུ་མེད་ན་འབྲས་
བུ་སྦྱེས་པར་ཡང་ཁྱུ་ཁྱུག་པར་མེད་དགོས་སྟེ། འབྲས་བུ་སྦྱེ་དང་མི་སྦྱེ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆང་
མིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ས་དང་བྟོད་གཤེར་ཐམས་

ཅད་ལ་ཆགས་སྤང་ཐུག་སོགས་དང་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་མཐའ་དག་ཆ་སྟོམས་སུ་
ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། སོག་ལྷན་སོག་མེད་
ཀྱི་བྱང་པར་དང་སེམས་ལྷན་སེམས་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་དབྱེ་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ཡང་ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་ལས། གང་དུ་ཤོད་གཤེར་ལ་སོགས་ལ། སྐྱེ་པོ་
སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །ས་སོགས་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་ས་དང་ཤོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྱིས་པན་
གཞོད་བགྱིས་པ་ལས་ནམ་པར་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དག་ལ་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ས་དང་ཤོད་གཤེར་འགའ་ཞིག་ལ་ཤེས་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ཅིང་
ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་ཏྲ་ལྟ་བུ་སོན་ཅ་སྤར་ནས་ཡོད་པ་ལ་མཐུན་
རྒྱུན་ཤོད་གཤེར་ལ་སོགས་དང་ཕྱད་ཆེ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་ལ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་
ན་མི་སྐྱེ་ཞིང་ལ་ལར་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཡང་སོན་མེད་བས་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ། འགའ་
ཞིག་ཤེས་པ་སྤར་ནས་མེད་བས་སྐྱེས་བུ་སོགས་མི་སྐྱེ་བ་དང་འགའ་ཞིག་ཤེས་པ་
ཡོད་ཀྱང་མཐུན་རྒྱུན་གཞན་མ་ཆང་བས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མཐུན་རྒྱུན་དེ་
གང་ཡིན། ས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཤེས་པ་མེད་པ་དེ་རྒྱ་གང་མ་ཆང་བ་ཡིན་
ཞེས་ངེས་ན་ལན་གྱི་སྟོབས་པ་ཐད་ལ། དེ་ལྟར་བརྟག་ཅིང་དབྱད་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་
ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་འོང་བར་ཁས་མ་སྦྱངས་ཀྱི་བར་གང་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
དེ་ལ་སྤར་གྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་ཅིང་། གང་ལ་ཤེས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནན་གྱིས་ངེས་ན་ས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་ན་
ཡོད་མཉམ་དང་མེད་ན་མེད་མཉམ་དུ་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་
པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་དག་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་

ནས་རྒྱུད་ནས་འབྱུང་བ་ཁས་སྒྲུངས་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་པ་ལྷགས་ཀྱིས་
 འབྱུང་བོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །མེད་
 པས་རབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པའི། །མ་དམིགས་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་རོ། །སྤར་མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་རིག་དང་ཤེས་ཡོན་མཐའ་དག་
 དེའི་པ་མས་སྤྲད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ས་ལུང་བྱོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའི་སློག་
 ཆགས་རིམ་ཡོད་ཀྱི་སྒོ་དང་རིག་པ། དག་གཉེན། དགའ་སྦྱུག་ བདེ་སྦྱུག་འདོར་ལེན་
 དང་འཆོ་བ་འཆོལ་བའི་སྒོ་དང་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཀྱང་། ས་ལུང་བྱོད་གཤེར་སོགས་
 ཀྱིས་སྒྲོད་དགོས་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སློག་ཆགས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་སྤར་
 ནས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བས་ན་དེ་ཀྱན་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་ཐལ་བ་ལྷོག་ཏུ་
 མེད་དོ། །ལྷགས་རྒྱངས་རིང་པོ་ལ་ལྟ་བའི་སྒོ་མིག་མ་བྱེ་བ་འགས་མའི་འགྲོ་བ་
 ཐམས་ཅད་དཀོན་མཆོག་གི་སྤྲས་ཡིན་པས་གཅེས་པར་སྒྱུར་འོས་དང་ས་ལུང་བྱོད་
 གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲུ་སྲིན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་མིན་པར་མའི་ཁ་ཟས་སུ་
 བྱང་བར་སྤྲད་དགོས་པའང་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་དུད་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་
 ཅན་མིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་སྒྲེན་ཞིང་གཉི་སྦྱག་པ་ཆོ་ཡང་སེམས་ཅན་
 མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་སློག་སྐྱོབ་རང་གིས་མི་ཤེས་ཤིང་འཆོ་བའི་མདུན་
 ལས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐོམས་པའི་བྱིར་རོ། །དཀོན་མཆོག་གི་སྤྲས་ཡིན་པར་འདོད་
 བ་ལའང་སྒྲིག་གི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པས་དགག་བ་ཟུར་དུ་མ་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། འོ་ན་ས་དང་བྱོད་གཤེར་
 སོགས་ལ་ཤེས་པ་དང་ལུས་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པ་ལེགས་པར་
 བཀག་ཟེན་པས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་ན་དེ་ལས་གཞན་སློག་ཆགས་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱ་རིམ་སྤྲུ་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། འབྲུ་དང་འབྲས་ཀྱི་སོན་

བཏབ་པ་ས་ལུད་ཐོད་གཤེར་སོགས་དང་སྤད་དེ་མཐུན་སྦྱར་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
བ་ལས་འབྲུ་དང་འབྲས་ཀྱི་སྦྱ་གྲུ་སྡོ་སེང་རེར་སྦྱེས་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་བར་
སྤྱིད་བ་ནམས་རྒྱུད་ལུས་སྤྲ་མོ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱ་བ་ལ་སྡོན་ལས་ཀྱིས་ས་ལུད་
སོགས་སུ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལས་དེ་དག་པན་ཚུན་མཐུན་གྲོགས་སུ་སོང་སྟེ་འབྲུ་
སྤྱིན་སོགས་སུ་སྦྱེས་བ་ཡིན། གང་གིས་ཤེས་ན། སྤར་ནས་གང་ཟག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་
འོང་བའི་རྒྱུད་ལུས་སྟེང་ནས་རགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱས་བ་ས་ལུད་སོགས་ཀྱི་རྣམས་
དང་འབྲས་བ་ལས། འབྲུ་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ལུས་སྦྱེས་བ་ཡིན་ལ། ལུས་དེའི་རིགས་
མཐུན་སྤྲ་མ་དང་ས་ལུད་སོགས་ཀྱི་རྣམས་འདུས་བ་དེ་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་རྒྱུད་
སེམས་སྤྲ་མོ་དེའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་བ་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤྲ་མས་ཤེས་
བ་བྱེ་མའི་ཉེར་ལེན་དང་ལུས་སྤྲ་རགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་རྒྱུན་བྱེད་བ་ལས་
ད་ལྟར་འཆོ་བ་འཆོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བ་རགས་བ་ནམས་འབྱུང་ངོ་། འོན་
ཀྱང་རྒྱུད་ལུས་སྤྲ་མོ་དེས་ལུས་རགས་པའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་དོ། ཇི་བཞིན་དུ་མངལ་
སྦྱེས་དང་སྦྱོང་སྦྱེས་རྣམས་སྦྱེས་དག་ལའང་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། འོན་ལུས་
སེམས་སྤྲ་མོ་དེ་དག་ཡོད་པ་གང་གིས་འབྲུབ་(བྱུབ་)ཅེ་ན། རིགས་པས་འབྲུབ་
(བྱུབ་)སྟེ། དཔེར་ན། སློག་གི་འབྲུལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྒྱ་ནས་སློག་འཐེན་ཏེ་
ཆང་མས་མངོན་སུམ་དུ་བྱུབ་བ་ན་རྒྱུའི་ཆོགས་བ་དེར་སློག་གི་རིགས་འབྲས་སྤྲ་
མོ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་རིགས་པས་བྱུབ་བ་དང་། ཟས་ལ་དུག་རྣམས་བཏབ་ནས་
ཡོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་ཕྱིས་ན་ཆ་བྱུང་བ་ན་སྡོན་གྱི་ཟས་དེ་ལ་དུག་རྣམས་ཡོད་པ་
རིགས་པས་བྱུབ་བ་བཞིན་དུ། ད་ལྟ་ཡུལ་སྤྱི་ཆོགས་བ་ལ་ལྟ་བའི་སེམས་རགས་
བ་དང་ལུས་ཀྱི་འདུ་འགོད་དང་བྱ་གཞག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བ་
དང་འབྱུང་འབྱུར་གང་གིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་བྱེད་མི་བྱུབ་པ་རིགས་པའི་ནམས་གངས་

མཐའ་ཡས་པས་གྲུབ་པ་ན། དེ་དག་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དུ་སོང་བའང་ལེགས་
པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་ལུས་སེམས་སྤྲོ་མོ་ཡོད་པའང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་
ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་དང་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་
མཛོད་སྒྲིབ་དུ་གྲུབ་པའང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལ། བྱི་ནང་གི་
ལུས་བཤད་པ་དང་། དེའི་རིགས་རྒྱན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སོང་དུ་སྒྲིབ་པ། དེ་ལས་
སྐྱེ་བ་སྒྲིབ་པ་ལེགས་པར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གཟུགས་
མེད་དུ་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ངེ་འབྲེལ་གྱི་ཡིན་ཡང་། བྱི་ནང་གི་ལུས་
གཉིས་ཀ་ངེས་པར་ཡོད་མོད། ནང་གི་ལུས་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་མ་ཆང་བའང་
སྤིང་དོ། །ཕྱིའི་ལུས་ནི། མངལ་སྐྱེས་དང་། རོད་སྐྱེས། རྩོད་སྐྱེས་གང་རུང་གི་དབང་
དུ་བྱས་ན་ལ་རུས་གདོས་བཅས་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་འདི་ཡིན་ལ། ལ་
ལར་བཞིན་ལག་མེད་པའི་དུམ་དུམ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །རྩལ་སྐྱེས་ལའང་
ལ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་འཇའ་འོད་བཞིན་ལག་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རང་འགའི་དབང་
པོའི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་སྒྲིབ་པ་ལས་སྤྲོ་བའོ། །དེའི་སྐྱེད་ཀྱིས་བྱི་རབས་ཀྱི་
རྟོག་དཔྱོད་པ་པལ་ཆེ་བས་མི་དང་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་
སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཞིག་རྩྱུང་བ་དེ་དག་གིས་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་ནར་ཟད་པས། སྐྱེ་
བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ཀྱང་ལེགས་པར་འགྲུབ་པས་འདིར་དགག་སྒྲིབ་
མ་སྒྲིབ་སོ། །ནང་གི་ལུས་ནི། མིག་གི་དབང་པོ། རྩ་བའི་དབང་པོ། ལྷའི་དབང་
པོ། ལྷའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྟའོ། །གཞན་ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་
སྤྱོད་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་ལ་ཕྱིའི་ལུས་དང་། དེ་ལྟར་མ་སྐྱབ་པར་ནང་ཡིད་ཀྱི་

ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲིང་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་ལུས་ལ་ནང་གི་ལུས་ཞེས་བཤད་དོ། །འོ་
ན་དབང་པོའི་ངོ་སོ་གང་ཞེ་ན། གསལ་ཞིང་དངས་བའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་རང་
འབྲས་རྣམས་སྒྲེ་བའི་རྟེན་ཁྲད་པར་ཅན་གང་ཡིན་པའོ། །དཔེར་ན་ཤེས་ལ་སྒྲོན་
མའི་མདངས་ཆགས་པའམ། སྒྲོག་སྒྲུད་ལ་སྒྲོག་གནས་པ་བཞིན་དབང་རྟེན་ཁོག་
པ་དེ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའོ། །མིག་ཟླ་རིལ་བ་དེ་ནི་
མིག་དབང་གི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ཡིན་གྱི་མིག་དབང་མིན་པ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་
སྤུངས་དབང་རྟེན་གཉིས་ནི་སོ་སོའི་བྱ་གའི་སྒྲུགས་ན་ཡོད། ལྷེ་ནི་ལྷའི་དབང་རྟེན་
ཁོག་པ་དང་། ལྷའི་ལུས་ནི། ལུས་དབང་གི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་
པོ་དེ་དག་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་འདྲི་འདྲིའི་ཞེས་པའི་
བརྟེན་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་སོ། །དཔེར་ན། ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་དངས་པ་
ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མའི་འོད་སྟག་པ་ན་སྤར་ལས་ཆེས་གསལ་
བར་གྱུར་ཏེ་ཐག་རིང་པོའི་གཞུགས་གསལ་རུས་པ་བཞིན་དུ། མིག་རིལ་རང་
བཞིན་གྱིས་དངས་མ་ལ་མིག་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བ་གཉིས་སྟངས་པ་ན་
སྤར་ལས་ཆེས་གསལ་བར་སོང་སྟེ། གཞུགས་མཐོང་བའི་རྣམ་ཤེས་རང་དབང་
དུ་སྒྲེས་པ་དང་། སྒྲོག་སྒྲུད་ལ་སྒྲོག་མ་མཐོང་ཡང་ལག་པས་རེག་པ་ན་སྤར་བ་
ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལས་སྒྲོག་ཡོད་པར་ངེས་ཤེས་རང་གིས་བྲངས་པ་བཞིན་དུ་
ལུས་ལ་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་ཤེས་རང་གིས་སྒྲེ་པས་ལུས་དབང་ཡོད་པར་གྲུབ་
པ་དང་། ཤི་བའི་རོ་ལ་མིག་རིལ་དང་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཟི་མདངས་
དང་། སྟོབས་དང་རུས་པ་ཉམས་ཤིང་ཁུམ་པས་ན། གསོན་པོའི་ལུས་ལ་ཡོད་ལ།
ཤི་བའི་ལུས་ལ་མེད་པའི་ཁྲད་པར་ཞིག་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། དེ་ལྟ་བུ་
ནི་དབང་ཡིད་ལས་འོས་མེད་པ་ནི་རིགས་པས་གྲུབ་པོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་གཞུང་

ལས་དབང་པོའི་ངོས་འཛིན་དང་རྣམ་པ་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་ཅུང་འཐད་
དཀའ་བར་བསམས་ཏེ་འདིར་མ་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་དབང་པོའི་རིགས་རྒྱན་སྒྲ་མ་སྒྲིན་སོང་དུ་སྐྱབ་པ་ནི། འབྲས་
བྱ་གང་དང་གང་སྐྱེ་བ་ལ་རང་གི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གཉིས་རེ་ངེས་
པར་ཆང་དགོས་པ་ནི། དངོས་པོའི་གཤེས་ལུགས་ཡིན་པ་སྒྲར་བསྐྱབས་ཐེན་པ་
ལྟར་བྱེད་བྱ་གང་པོ་ལའང་མཚུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་མ་ཚོགས་
པའི་འབྲས་བྱ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །ལྷག་མ་དང་ལྷན་ཅུས་མེད་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་པོ་རེ་རེ་ལའང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་
གི་གཙོ་བོ་བདག་ཀྱིན་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་པས།
ཐུན་མོང་བ་ནི། པ་མའི་ཁྱེད་ཁྱེད་དང་འཁོར་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་ཅུས་མོད། བདག་
ཀྱིན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཉེར་ལེན་གཉིས་ནི་ནམ་ཡང་བྱེད་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་ཅུས་ན་ཁྱེད་ཁྱེད་དང་འཁོར་འདུ་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཆང་
བ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ཏེ། དེ་དག་འདུ་བ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེས་བུའི་ལུས་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆང་
ཞིང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཆང་ན་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་
བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བ། །རྗེས་སུ་
དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་
པར་བཛོད། །ཅེས་དང་། མ་ཆང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བྱ་གང་གིས་རྒྱ་ག་པར་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཁྱེད་དང་འཁོར་ཆོགས་པ་
ལས་གཞན་པའི་ལུས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བྱེད་པར་བ་གཞན་མི་དགོས་ན། དེ་དག་ལས་
སྐྱེས་བུའི་ལུས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་མཉམ་དང་མི་སྐྱེ་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མཉམ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་
འདུག་པར་མ་ཟད་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་

བ་དང་། ཏྲ་ཁྱ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡང་འཇུག་གོ། །དེས་ན་ཁྱ་ཁྱུག་ཚོད་གཤེར་
སོགས་འདུ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པར། དེ་ལྷ་བྱའི་ལུས་དེའི་ཉེར་ལེན་དང་བདག་
ཀྱིན་ཁྱད་པར་ཙན་གཞན་ཞིག་དགོས་པ་ནི། མཐའ་གཞན་ཞིགས་པའི་སྐྱོབས་
གྱིས་འགྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་ན་དེ་ལྷ་བྱའི་ཉེར་ལེན་དང་བདག་ཀྱིན་དེ་གཉིས་སྐྱེ་བ་སྲ་
མའི་རྒྱུ་མེས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་སྐྱབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱུ་ལུས་སྲ་མའི་སྤྱིང་
ནས་དབང་པོའི་རིགས་མཐུན་སྲ་མའི་རྒྱས་པ་སྤྱིན་པ་དེ་དབང་པོ་ཕྱི་མ་དེའི་དངོས་
ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་རྒྱུ་ལུས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པས་བདག་ཀྱིན་ཁྱད་
པར་ཙན་བྱས་ཏེ་ཁྱ་ཁྱུག་འདུས་པ་དང་སྤང་ཆེ་མངལ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱི་ནང་
གི་ལུས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དང་། ས་ལུད་ཚོད་གཤེར་སོགས་དང་སྤང་པའི་ཆེ་
ལུས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་གོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་སྐྱོན་སོང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་ལྷ་བྱའི་དབང་
པོ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཡང་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དབང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་དང་བདག་ཀྱིན་ཁྱད་པར་ཙན་རེ་སྲ་མ་སྲ་མ་སྐྱོན་དུ་སོང་
བས་དེ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེས་བྱ་རེ་ཡང་སྐྱོན་དུ་སོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྷ་བྱའི་ཉེར་ལེན་དང་བདག་ཀྱིན་དག་ཁྱད་པར་ཙན་གང་ཡིན་ཡང་གང་ཐག་གི་
རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་ལས་བྱུང་གི་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤང་བའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ།

གཉིས་པ་སྤང་བའི་ལུས་བཞད་པ་ལ། སྤང་བའི་ལུས་ནི། རང་སེམས་དང་
ལུས་རགས་པའི་འཛིན་བྱེད་དམ་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་གསུམ་ཡིན་
ལ། དང་པོ་རྩ་ནི། བ་མ་གཉིས་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱིས་ཉེར་ལེན་

བྱེད་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་མི་འབྲལ་བར་དཔལ་པོར་འཛིན་པ་དང་།
 བྱ་ག་ནས་རྣམ་ཤེས་དང་ཁྲག་རླུང་ཐིག་ལེ་ཅི་རིགས་འཛེན་པའི་ལམ་ལྟ་བུ་བྱེད་
 པའི་ལས་ཅན་ཞིག་གོ། དེ་ལ་འདུག་མར་ཆགས་པའི་ཅ་དབུ་མ། རོ་མ། རྒྱང་
 མ་གསུམ་སྟེ། ལུས་སྒོག་ཤེས་གསུམ་འཆོ་བའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
 རིམ་གྱིས་ཅ་འདབ་ལྡ་དང་། བརྒྱད་དང་། ཉེར་བཞི་དང་། བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ལ་
 སོགས་པ་ཆགས་ཤིང་། དེ་ལས་རྒྱས་པར་གྱིས་ན་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་
 ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་དག་གང་ལ་ཐུག་པའི་ཅ་འཁོར་ཡང་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་བོ་
 བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་པ། མགྱིན་པ་ལོངས་སྟོང་གྱི་འཁོར་ལོ་
 ཅ་འདབ་བཅུ་བྱུག་པ། སྟོང་ཁ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་གསུམ་
 མོ། རླུང་ནི་ཅ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་འགོ་འོང་བྱེད་པའི་གཡོ་བའི་ལས་ཅན་ཏེ། རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའམ་རྣམ་ཤེས་ལུལ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་རྟེན་ཁྲད་པར་ཅན་
 དེའོ། དེ་ཡང་སྟོན་བྱུང་ལས། འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་བཞོན་པ་སྟེ། །ལྡ་ཡི་བདག་ཉིད་
 བཅུ་ཡང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དཔེར་ན། མི་མིག་ལྡན་ཞ་བོ། ལོང་བ་
 ཀྱང་ལྡན་ལ་བརྟེན་ནས་འགོ་བ་ལྟ་བུ་རྣམ་ཤེས་ལུལ་མཐོང་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་
 འགོ་བའི་རྒྱས་པ་མེད། རླུང་ལུལ་མཐོང་བའི་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་གཡོ་ཞིང་བསྐྱོད་
 པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་འགོགས་པའི་ཆེ་
 ལུལ་འཛིན་འཇུག་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བྱེད་པས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རླུང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 བཞོན་བྱ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཁྲག་ཐིག་ནད་གསུམ་དང་ཟས་ཀྱི་བཅུད་
 སྟེགས་སོགས་ཡར་འཛེན་མར་འཛེན་གྱི་བྱ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་གཡོ་འགྲུལ་སྟོང་
 གཡེར་བག་དབུགས་དབྱུང་རྩབ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་རླུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དེ་ལ་ཙ་པའི་རྒྱུ་ལྟ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྟ་ཉེ་བཅུ་
ཡོད་ལ། དང་པོ་ལྟ་ནི། སློག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་། སྤར་སེལ་གྱི་རྒྱུ་། བྱེན་རྒྱུའི་རྒྱུ་།
མཉམ་གནས་གྱི་རྒྱུ་། ཁྲབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་རོ། ། ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྟ་ནི། རྒྱ་བ།
ནམ་པར་རྒྱ་བ། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ། དེས་པར་རྒྱ་བ་དང་ལྟོ། །དེ་
དག་རེ་རེའི་བྱ་བ་ནི། སློག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་གིས་རྒྱུ་གཞན་ནམས་དབང་པོའི་
སྒྲོར་འཛིན་པ་དང་། ཆེ་བསྐྱེདས་པ་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད། སྤར་སེལ་གྱིས་ཁྲ་ཁྲག་
བཤའ་གཅི་སོགས་ཕྱིར་འདོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད། བྱེན་རྒྱུས་རྒྱུ་སྟོད་ཏུ་འཛིན་ཞིང་
ཟས་ཟ་བ་དང་དག་སྒྲ་བ་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད། མཉམ་གནས་གྱིས་བཟའ་བཏུང་གི་
དངས་སྒྲིགས་འབྱེད་ཅིང་། དངས་མ་ནམས་ལུས་ལ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད། ཁྲབ་
བྱེད་གྱི་རྒྱུ་གིས་ལུས་གཡོ་འགྲུལ། འཕྲོ་འོང་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད། དེ་བཞིན་ཏུ་
རྒྱ་བའི་རྒྱུ་གིས་མིག་ཤེས་གྱི་གཞུགས་མཐོང་བའི་བྱ་བ་བྱེད། ཡང་དག་པར་རྒྱ་
བའི་རྒྱུ་གིས་སྒྲ་ཤེས་གྱིས་དི་ཆོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད། རབ་ཏུ་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་གིས་ལྟེ་
ཤེས་གྱི་རོ་སྟོང་བའི་བྱ་བ་བྱེད། དེས་པར་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་གིས་ལུས་ཤེས་གྱི་རེག་
བྱ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཁམས་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སློག་འཛིན་
རྒྱུའི་ཁམས། སྤར་སེལ་སའི་ཁམས། བྱེན་རྒྱུ་མའི་ཁམས། མཉམ་གནས་རྒྱུ་
གི་ཁམས། ཁྲབ་བྱེད་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བརྟེན། རྒྱ་བ་ས། །ནམ་པར་རྒྱ་བ་རྒྱ།
ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་མེ། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་རྒྱུང་། དེས་པར་རྒྱ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་
ལ་གཙོ་ཆེར་བརྟེན་ནོ། །གནས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་སློག་འཛིན་སྤྱིང་ཁ། སྤར་སེལ་གསང་
གནས། བྱེན་རྒྱུ་མགིན་པ། མཉམ་གནས་ལྟེ་བ། ཁྲབ་བྱེད་ལུས་གྱི་ཆ་བམས་
ཅད་ལ་ཁྲབ་པར་གནས། ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྟ་པོ་སྤྱིང་གའི་ཙ་འདབ་ལས་བརྒྱུད་
དེ་སྒོ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྤྱར་མ་ཐག་པ་ནས་
འགོ་བརྩམས་ཉེ་ཆེ་བ་དང་པོ་ལ་སྟོག་འཛིན་སྤྱོད་པ་ནས་སྟོག་འཛིན་རགས་པ་སྐྱེས།
དེའི་ཆེ་མངལ་གནས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ལུས་ཉིད་ནམ་པ་ལྟ་བུར་ཆགས། ཆེ་བ་
གཉིས་པ་ལ། སྟོག་འཛིན་རགས་པ་ལས་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུར་སྐྱེས། དེའི་ཆེ་རྒྱུར་བ་
དང་ལག་པ་དང་། མགོ་བོ་འབྱར་བྱར་དོད་པས་ལུས་རྩས་སྤྱོད་ལྟ་བུར་ཆགས།
ཆེ་བ་གསུམ་པ་ལ་ཐུར་སེལ་ལས་མཉམ་གནས་སྐྱེས། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་ལྔ་ཆང་
ལ། ཅུང་ཟད་སྤྱར་བས་པག་གོད་ལྟ་བུ་ཆགས། ཆེ་བ་བཞི་པ་ལ་མཉམ་གནས་ལས་
ཁྱེན་རྒྱ་སྐྱེས། དེའི་ཆེ་ལུས་སྟོད་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་སེང་གའི་ནམ་པར་ཆགས། ཆེ་བ་
ལྔ་པར་ཁྱེན་རྒྱ་ལས་བྱེད་བྱེད་སྐྱེས། དེའི་ཆེ་ལུས་མིའུ་ཐུང་གི་ནམ་པར་ཆགས།
ཆེ་བ་དྲུག་པར་བྱེད་བྱེད་ལས་རྒྱ་བ་དང་སའི་འབྱུང་བ་ཡང་སྐྱེས། ཆེ་བ་བདུན་
པ་ལ་རྒྱ་བ་ལས་ནམ་པར་རྒྱ་བ་དང་ཆུའི་འབྱུང་བ་ཡང་སྐྱེས། ཆེ་བ་བརྒྱུད་པ་ལ་
ནམ་པར་རྒྱ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་དང་འབྱུང་བ་མེ་ཡང་སྐྱེས། ཆེ་བ་དགུ་
པར་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་ལས་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་འབྱུང་བ་རྒྱུར་སྐྱེས། ཆེ་བ་བཅུ་
པར་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་ནམ་མཁའི་འབྱུང་བ་ཡང་སྐྱེས། དེའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་སྤྱབས་
སྟོང་ནམས་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་དེའི་བྱིས་སམ་སྟོན་དུ་རྫོགས་
པར་སྐྱེས་པའང་སྟོན་དོ། །

ཐིག་ལེ་ནི། རྒྱུད་རྗེ་རྗེའི་སྤང་བ་ལས། སྟོང་གའི་བསྐྱེད་སྤྱབས་ཁ་ལ། །ཡེ་
ཤེས་རྗེ་རྗེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་
ལེན་དུས་པ་མ་གཉིས་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་སྤྱད་ནས་ཤིན་
ཏུ་སྤྱོད་སེམས་གཉིས་ཀྱི་གནས་སམ་རྟེན་དུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་བྱ་
བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ཅ་དབྱེ་མ་དང་། རོ་མ། རྒྱུང་མ་གསུམ་གཤམས་ནས་

སྐྱེས་ཤིང་། དེ་ལས་སྤྱིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་
རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པའོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མཐའ་ཀྱི་གནས་སམ་པོ་བྱང་ལྷ་བྱ་
ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་དེ་གཉིས་ནི། སྤྱིང་གའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་
པའི་ལྷ་བའི་སྐྱབས་སྤྱོད་ནང་དུ་རི་སྤྲོད་འཆོ་བའི་བར་དུ་མི་ཤིགས་པར་གནས་
པས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་གྲང་བཟོད་དོ། །འདི་གཉིས་ནི་གནས་སྐྱབས་མི་
ཤིགས་པ་ཡིན་ཀྱི་དུས་རྟག་དུ་མི་ཤིགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མཐའ་གཉིས་
ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཀུན་དུ་མི་ཤིགས་པའོ། །མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་གཉིས་
རིམ་གྱིས་འཁོར་པའི་འཁོར་ཆ་གཅིག་ཡར་སོང་སྟེ་སྤྱི་བོའི་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་
ལོའི་ལྷ་བར་གནས་པ་དང་། ཆ་གཅིག་མར་སོང་སྟེ་ལྷ་བར་སྐྱུལ་བའི་འཁོར་ལོའི་
ལྷ་བར་གནས་ཤིང་། དང་པོ་ནི་དཀར་ཤས་ཆེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དམར་ཤས་
ཆེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་དབྱེས་པ། གསང་གནས། མགྱིན་
པ་སོགས་སུའང་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་འཁོར་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གོ།

ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟག་པ།

གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ལུས་བཞད་པ་ལ་དངོས་དང་། སྤྱོད་པའི་དེ་ཉིད་
གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཀུན་པའི་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་
པའི་རྟག་དུ་མི་ཤིགས་པའི་རྒྱུ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཤིན་
ཏུ་སྤྱོད་པའི་ལུས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རི་སྤྲོད་མཐའ་ཀྱི་རྒྱན་གནས་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་མཐའ་
དང་པན་རྒྱན་འབྲལ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་དུ་གནས་པས་རྒྱུ་མཐའ་དེ་གཉིས་
ནི་འཁོར་བ་དང་སྤྱི་རྟག་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་
དང་། སྤྱོད་པོ་གསར་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞིར་མ་ཟད། སྤྱོད་པོ་གཡོ་འགྲུལ་

སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱབ་གཞི་འདི་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱ་བ་པ་ཤ་སྟག་སྤང་ངོ། །རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱི་འཆི་འཕོ་ལེན་ངེ་ཅམ་
བྱས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་རྒྱན་བརྟན་པས་ན་གཉུག་
མའི་རྒྱང་སེམས་དང་། རྒྱན་གང་གིས་ཀྱང་གཞོམ་དུ་མེད་པས་ན་མི་ཤིགས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །འདིའི་གནད་ལེགས་པར་ཤེས་ན་སེམས་ཅན་འཆི་བ་ན་སེམས་ཀྱི་
རྒྱན་ཆད་པར་བསམ་པ་དང་། མངལ་དང་བྱོད་གཤེར་སོགས་ལས་སེམས་ཅན་
སྤྱིས་པའི་ཆེ། དེ་དག་ལས་སྤྱི་བྱུང་སྤྱི་བྱུང་ལྟ་བུར་བསམ་པ་རྣམས་སྤྱོད་ནས་
སེམས་ཅན་སྤྱི་འཆི་བྱེད་པའང་གནས་སྐབས་སྤྱང་པོ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ཅམ་དང་།
དེ་ཡང་འགྲུལ་པ་མཐོན་ཁང་པན་ཚུན་དུ་སྤྱོད་བཞུགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱན་ཡང་ཐོག་མཐའ་མི་མངོན་པ་དང་། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་
ཟ་བ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤྱད་པ་སོགས་ལ་ངེས་ཤེས་འདོང་(གྲུང་)པོར་
ཐེབས་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་སྤྱོད་ལྷགས་ངང་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་སྤྱི་བ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་པའི་རིགས་པ་རྒྱུར་དུ་མ་བཞོད་ཀྱང་ལེགས་པར་
འགྲུབ་པོ། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤྱི་བའི་དབང་པོས་དགག་
དགོས་དང་བཤད་པའི་སྐབས་བབས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མདོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
དུ་སྤྱི་བའི་ལུས་སེམས་འདི་གཉིས་རང་མིང་གིས་མཆོན་ནས་གསལ་བར་མ་
གསུངས་པ་འདིར་བཤད་པར་མི་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱི་རྒྱ་ཆེར་
འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་པ་ལ་དངོས་སྤྱི་བས་ཀྱི་རིགས་པ་
ཟད་པ་མེད་པ་མདོ་འམ་པར་སྤྱི་བ་ཐེག་པའི་གཞུང་ནས་བཏོན་ཆོག་ཡོད་ཀྱང་། རང་
གི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ཆེས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ། སྤྱི་བ་དང་ཤིན་དུ་སྤྱི་བའི་རྒྱང་
སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ནས་བཤད་ན། རོ་སྤྱོད་བྱེད་བདེ་ཞིང་གཏིང་ཚུགས་པའི་

ངེས་པ་རྒྱ་སྤྱོད་པས་སྤྲུགས་སྤྲུལ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བརྟུན་པའོ། །པར་ཕྱིན་ཐེག་
པའི་སྤྲུགས་སྤྲུལ། དེ་ལྷ་བྱའི་གཞུག་མའི་སེམས་དེ་གཞི་རྩར་བརྒྱུད་ནས་གདུལ་བྱའི་
བསམ་པའི་དབང་དང་དགག་དགོས་ལ་གཞིགས་པས་མིང་གཞན་ཟག་མེད་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ས་ཐོན་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་།
མཆོན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་། ཏྲག་བཏྲན་
སྙིང་པོ་སོགས་མིང་འདོགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབབས་
པར་མཛད་པས། དེ་ལ་བཏྲན་ནས་ཀྱང་གཞུག་མའི་སེམས་ཀྱི་ཆ་ལ་རེག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲོ་འཕར་རྒྱ་ཆེན་པོར་དབྱེ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྷར་མཛད་
པ་ནི་དོན་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ་སྟོན་པས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་ཆོད་མར་གྱུར་པའི་ཐབས་
མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པའོ། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བྱུག་དང་ཆོགས་བརྒྱད་
སོགས་བསྟན་པ་ལས་འསྐྱོས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ནས་དེ་བ་ཞུས་པར་ལན་དུ་སྒྲུང་
ཆེན་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་གཅིག་ལ་ལོང་བ་བརྒྱས་རེག་དུ་འཇུག་པ་ན་རང་རང་གིས་
རེག་ཆོད་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་མི་འདྲ་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲང་ཆེན་
ལ་རེག་པར་མཚུངས་པ་དཔེར་བསྟན་ནས་གཞུག་མའི་རྒྱུ་སེམས་མཆོན་པར་
མཛད་དོ། །དེས་ན་གཞུགས་མེད་དུ་སྤྱེས་པ་ལ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་
གཞུགས་མེད་ཀྱང་ཤིན་དུ་སྤྲོ་བའི་གཞུགས་ཡོད་པར་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རང་
གིས་དམ་བཅའ་པའི་དོན་རང་གིས་གྲུབ་ནས་གཞན་ལ་དེ་ལྷར་སྤྱོད་བ་ནི་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་སོ། །ཤིན་དུ་སྤྲོ་བའི་རྒྱུ་སེམས་འདི་གཉིས་
ཏྲོགས་དཀའ་བ་ཡིན་མོད། རྣམ་ཞིག་ཏྲོགས་ན་དེའི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་པའི་
འགྲུབ་པས་གང་ཟག་དེ་འདྲ་བ་ལ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཤིན་དུ་སྤྲོ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཏྲན་ནས་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་

མ་བསྐྱབ་པ་ལ། སྒྲིར་བསྐྱབ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཅ་
 བྲིག་གཉིས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྒར་བསྐྱབས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་རྒྱང་ལུས་གཞིར་
 བརྒྱང་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ། སྒར་ལུས་ཕྱ་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱང་བཅུ་པོ་
 དེའི་རིགས་རྒྱུན་ནས་ཅ་བ་ནི་སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་ཡང་གནས་
 སྐབས་མི་ཞིགས་པའི་རྒྱང་ལ་ཐུག །དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་མི་ཞིགས་པའི་རྒྱང་ལུས་ལ་
 ཐུག་པས། འདི་ཉིད་བྱི་ནང་གི་ལུས་དང་ཐད་ནས་རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཞིང་འཕེལ་
 བ་ལས་མི་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་གྱི་ངོ་བོར་གསལ་བ་ཡིན་
 བོ། །འོན་ཀྱང་སྤོང་པོ་གཅིག་ལ་ཡལ་ག་དུ་མར་གྱེས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་
 སྟེ་མ་གཅིག་ལས་འབྱུང་བ་དུ་མ་སྒྲིས་པ་ལྟ་བུ་མི་ཞིགས་པའི་རྒྱང་དེའི་སྤྱིང་ནས་
 རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒར་མ་བཞག་པའི་རྒྱས་པ་རེ་རེ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱང་རང་རང་
 གི་ངོ་བོར་གསལ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱང་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་ངོ་བོར་འཕྲོས་པ་མིན་པར་
 མངོན་ལོ། །དེས་ན་རྒྱང་ལུས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རིགས་རང་བཞིན་གྱི་གཞན་དང་
 མ་འདྲེས་པར་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བཟོ་
 པའི་དངོས་པོ་གང་གིས་ཀྱང་དེའི་ཉིང་ལེན་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་
 བྱེད་པར་མི་རྒྱས་སོ། །དཔེར་ན། མའི་འོད་ལས་སུན་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཨ་རུ་
 ར་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་བ་དེ་རྒྱུན་གང་དང་ཐད་ཀྱང་མངར་པའི་རང་བཞིན་དུ་
 མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྒྲིའི་གཡེར་བག་དང་དབྱུགས་དབྱུང་
 རུབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱེ་བ་སྒྲ་མ་སྐྱབ་པ། འགྲོ་འོང་སོགས་བྱ་བ་ཁྲད་པར་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྒྱེ་བ་སྒྲ་མ་སྐྱབ་པ། བཟའ་བཏུང་བཅུད་འཛིན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྒྱེ་བ་སྒྲ་མ་སྐྱབ་པ། ལུས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་དང་རྣམ་པ་འགྱུར་ལྟོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱེ་

བ་སྒྲ་མ་སྒྲ་བ་པ་དང་བཞིའོ། །

དང་པོ་མངལ་སོགས་ལས་སྦྱེས་བྱ་བཅས་མ་ཐག་པ་ནས་སྒྲོའི་གཡེར་
བག་དང་དབྱགས་དབྱང་རྩབ་སོགས་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དེ་དག་སྒྲར་མེད་
གསར་དུ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དེ་མངལ་དང་ས་ལུད་ཉོད་
གཤེར་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་དམ། འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན། དང་པོ་
ལྷར་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཁུ་ཐིག་འདུས་པ་དང་ས་ལུད་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོའི་གཡེར་
བག་དང་། དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་ཁྱད་པར་མེད་པ་སྒྲར་ནས་ཡོད་པར་གྱུར་བས་
མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་དངོས་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཡོད་
བས་འབྲས་བུ་མི་སྦྱེ་བ་མི་སྤིད་དེ། འབྲས་བུ་སྦྱེས་དང་མི་སྦྱེ་ནི་དངོས་རྒྱ་ཆང་
དང་མ་ཆང་གི་རྗེས་སུ་འཁོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་ཆང་ཡང་ད་དུང་མི་སྦྱེ་བ་ཡོད་ན།
མི་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་ན་ལན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལས་རྒྱ་
ཆང་ཡང་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་སྦྱེ་འོ་ཞེ་ན། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱ་གཞན་མ་ཆང་
བའམ། ཆང་ཡང་རྒྱས་པ་མ་སྒྲིན་པ་གང་རུང་ལས་འོས་མེད་པས་དེ་ནི་དངོས་རྒྱ་
མ་ཆང་བའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྷར་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ན། དེ་ལྷ་བུའི་ཁུ་ཐིག་དང་
ས་ལུད་སོགས་ལ་སྒྲོའི་གཡེར་བག་སོགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་གངས་ཆང་སྒྲར་ནས་ཡོད་
ན་དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲོའི་གཡེར་བག་དང་དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་སོགས་སྒྲར་ནས་ཡོད་
པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་ཀྱན་སོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་དེ་དག་ཀྱན་ལ་
སོག་ཆགས་རྟག་ཏུ་སྦྱེ་བཞིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་མངོན་
སུམ་དང་འགལ་བ་སོགས་སྒྲིན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲར་མེད་གསར་དུ་སྦྱེས་
པ་ཡིན་ན། སྒྲར་མེད་པ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་དེ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གང་གི་སྒྲ་བས་ཀྱིས་
ཡིན་ཞེས་ངེ་ན་སྒྲིན་གྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོག་པར་མི་རུས་སོ། །དཔེར་ན། ལྷ་མ་

བྱ་དཀར་པོ་ཕྱིས་དམར་པོར་འགྱུར་བ་ལ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ཆོས་དམར་པོ་དང་
འཕྲད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་རིམ་ཆོག་གས་ཀྱང་
དེ་ཙམ་གྱི་སྒྲིའི་གཡེར་བག་དང་། དབྱུགས་བྱུང་རྒྱབ་སོགས་སྐྱེད་མི་རྣམས་པར་རྒྱ་
རྒྱུན་ཁྲད་པར་བ་གཞན་ཞིག་དགོས་ན། སྤར་བཤད་པའི་རྒྱང་ལུས་དང་དེ་དང་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟེན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱང་སེམས་
གཉིས་ནི་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འོང་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་
ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱང་ལུས་སྤར་བགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དང་སེམས་དེས་བདག་རྒྱུན་བྱེད་
པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

འདི་དག་གནད་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ལ། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་དཔལ་
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པར་གསུངས་པ་འདིར་བཞོད་ན།
དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྒྱབ་དབང་པོའི་སྒོ་དག་ནི། །རང་
གི་རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མངལ་དང་ས་ལུད་བྱོད་
གཤེར་སོགས་སུ་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་མ་ཐག་པ་དེའི་ཆེ་ན། དབྱུགས་
དབྱུང་རྒྱབ་དང་དབང་པོ་དྲངས་བ་དང་སྒྲིའི་ཁྲད་པར་གཡེར་བག་ལ་སོགས་པ་རང་
གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་གོམས་པ་ལས་
སྐྱེས་པས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་
སྐྱེ་མིན། །ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་མཆོམས་སྒྲིར་བར། །ཞེས་གཞན་ཡང་དབྱུགས་དབྱུང་
རྒྱབ་དང་སྒྲིའི་གཡེར་བག་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ལས་སྐྱེས་པས།
འབྱུང་བའི་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་མིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ནས་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོན་ཆགས་སུ་ཐལ། ཡིད་
སྒྲིའི་གཡེར་བག་དང་དབྱུགས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་

ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གང་དུ་བྱོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ། །སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་
བའི། །ས་སོགས་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་ནི་སོག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་
ཅམ་གྱིས་སོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་ན། །གང་དུ་བྱོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་
བར་མི་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་འགྱུར་བའི་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པས་འགྱུར་བ་ཀྱུན་
སོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བ་དང་སེམས་
ལྷན་སེམས་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སོ་ན་གནས་
སོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ཕྱིར་དབང་སོགས་རང་རིགས་ལ། །ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
ཡིན་ན། །རི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འགྱུར་བཞིན། །ཀྱུན་འགྱུར་བྱེད་པར་མེད་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་གཞན་ཡང་དབང་སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
པར་འགྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། །འགྱུར་བ་འགའ་ལ་སོག་ཆགས་
གཅིག་སྐྱེ་ལ་གཅིག་ཤོས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཡང་ནང་གསེས་མི་འདྲ་བར་
སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། །འགྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་བྱེད་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། །ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ས་སོན་བདག་ཅེས་པ་ནི། །འོ་ན་
རང་ཕྱོགས་ལ་འང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། །མི་མཚུངས་ཏེ། །སོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་རང་
རང་གི་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་པན་ཚུན་འདུ་བྱེད་པ་
ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྒོ་གཡེར་བག་ཅེས་པ་དབུགས་ཉར་བ་
དང་དབུགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷེ་བ་འགྲུལ་བ་ལ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་སོགས་བྱ་བའི་བྱེད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྡེ་མ་
སྐྱབ་པ་ནི། །སོག་ཆགས་གང་ཡང་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་དང་། །མི་འདོད་པ་དོར་ཞིང་འདོད་པའི་དངོས་སོ་འཆོལ་བ་དང་

འཆོ་བ་ལ་འཛིགས་ཤིང་བློས་པ་སོགས་རང་རང་ཅི་རྒྱས་ཀྱིས་སློག་འཆོ་བའི་བྱ་
 བ་དང་། འདོད་པའི་དངོས་པོ་འཆོལ་བའི་བྱ་བ་དེ་ནམས་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱད་དང་མ་
 འབྲེལ་བའི་འབྲུང་བ་དང་། འབྲུང་འབྲུར་གྱི་ཆ་གང་ལའང་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་
 ན་ས་ལུང་བོད་གཤེར་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་དེ་དག་ངང་གིས་འབྲུང་དགོས་
 བས་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་དང་ས་རྩོམ་ཤིང་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱ་བ་དེ་
 ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འབྲུར་བས་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་མ་ཟད། སྤར་དབུགས་དབྲུང་རྩལ་
 སོགས་ལ་བརྟག་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྲར་འཆང་བར་སེལ་མི་རྒྱས་པར་
 འབྲུར་རོ། །དེས་ན་བྱ་བ་དེ་ནམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་རང་
 གི་རིགས་འབྲས་སྤྲུལ་གོམས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 གང་གིས་ཀྱང་བཟོ་བར་མི་རྒྱས་པ་རང་གི་ངང་གིས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་
 ལ་བྱད་ཤིང་སློག་པའི་བྱ་བ་ངང་གིས་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་
 ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ན་སེམས་ལྡོག་པ་ན་དེ་དག་མི་འབྲུང་བས་སེམས་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤི་བའི་རོ་ལ་དེ་དག་མི་འབྲུང་བ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་འབྲས་སྤྲུལ་དེ་ཡང་ས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྲུང་བའི་
 ཆ་གང་ལའང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་དང་གཅིག་དང་། ཐ་དད་གང་དུའང་མི་
 རྟོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྒྱུ་ཤིང་ལས་སྦྱེས་
 པའི་འབྲུ་སློན་གྱི་བྱ་བ་དེ་དག་གི་རིགས་འབྲས་ཤིང་གི་རྗེས་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་ཤིང་
 གི་རྗེས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱ་བ་དེ་དག་ངང་གིས་འབྲུང་བར་འབྲུར་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་
 ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་དེ་དག་དང་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་དག་དང་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་ནི། དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་རྟོག་དགོས་པ་ལ་དེ་
 མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་མེད་གཞན་དུ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་སྤྲུལ་ཡོད་

པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་རིགས་རྒྱན་སྒྲ་མ་ཡོད། ས་ལུང་བོད་གཤེར་སོགས་ལས་
འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྒར་བཤད་པའི་རྒྱུ་ལས་
རགས་པས་ཉེར་ལེན་དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལས་
སྦྱེས་ཤིང་དེའང་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྦྱེས་པས་སྦྱེ་བ་སྒྲ་མ་
ཡོད་པར་གྲུབ་སོ། །དེ་དག་གི་རྒྱབ་ཉེན་གྱི་ལུང་ནི་སྒར་བྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་བཟའ་བརྟུང་བཅུད་འཛིན་སོགས་ལ་བརྟག་སྟེ་སྦྱེ་བ་སྒྲ་མ་སྦྱབ་
པ་ནི། བཟའ་བརྟུང་འཆོལ་ཞིང་སྤྱོད་བ་དང་། བཅུད་འཛིན་ཅིང་བཤད་གཅི་ཕྱིར་
འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ནི། སེམས་ལྡན་སེམས་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་
འབྱེད་ཆོས་སྤྱན་མོང་མིན་པ་ཡིན་པ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་ལ། ས་སོགས་
འབྱུང་པའི་ཆ་ལའང་དེ་དག་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་མོད། ལ་ལས་རང་གིས་
མཐོང་བ་ལའང་ཡིད་མ་ཆེས་པས་རྟོག་དབྱེད་ཀྱིས་འཇུག་སྟོ་འཆོལ་བ་དག་ལ་སྦྱབ་
དགོས་ནའང་སྒར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པས། འདིར་
མཆོན་པ་ཙམ་བཀོད་ན། དེ་ལྷ་བྱའི་བཟའ་བརྟུང་འཆོལ་གཞིག་གི་བྱ་བ་དེ་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་བེམས་གྱུར་གྱི་ཆ་གང་ལའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་
བེམས་གྱུར་ཐམས་ཅད་སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་བ་དེ་དག་ལ་བསྦྱལ་
བའི་རྣམས་པ་ཆ་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་དང་
ཤི་བའི་རོལ་བྱ་བ་དེ་དག་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒར་བཤད་པའི་རྒྱུ་ལས་
དང་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་རྒྱ་བའི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལས་
རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མར་གོམས་པ་གཉིས་ཆོགས་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་
ཅན་གཞན་དང་མི་འདྲ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པར་ཅན་དེ་
གཉིས་ཀྱང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་

མེད་པར་རང་འབྱུང་གི་དངོས་པོ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། མཆོངས་ཅུལ་
དང་རྒྱགས་ཅུལ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བྱ་བ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་པར་འབྱུང་བོ། །རྒྱབ་རྟེན་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ནི། སྐྱབ་དཔོན་
དཔའ་བོས། སྐྱོ་ཡི་མཐུ་སྟོབས་གསལ་བ་མེད་པ་དང་། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་
སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན། །བཅས་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་པར། །ཁ་ཟས་
ཟ་བར་རྩལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །བྱ་ཞོ་འབྱུང་བར་རྩལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་། །དེ་དག་
ཆེ་རབས་གཞན་ལ་གོམས་པའི་མཐུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལུས་དར་རྒྱད་དང་རྣམ་པར་འབྱུང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་
སྤྲ་མ་སྐྱབ་པ་ནི། ལུས་སོགས་དར་རྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་སྐྱབ་པ། དག་
གཉིན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྱུང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ། ར་ཀ་འཆི་སོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ། མི་ལྟ་བུར་ལུས་ཀྱི་དར་རྒྱད་ཡོང་སྐྱེད་པ་འཆོ་རྒྱུན་བཟང་ཞན་
དང་། འབྱུང་བཞི་འཕྲོད་མིན་སོགས་ཀྱིས་ལུས་དར་རྒྱད་ཇི་སྟེད་ཅིག་འགོ་བ་ལྟར།
ནང་བསམ་སྒྲུབ་འབྱུང་སོ་དགའ་སྤྱད་ལས་ཀྱང་ལུས་དར་རྒྱད་དུ་སོང་བའང་ཇི་
སྟེད་ཅིག་མཐོང་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དེ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མར་གོམས་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། འཕལ་རྒྱུན་ཅུལ་
ཀྱིས་དགའ་སྤྱད་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། བརྟེན་སེམས་དང་ཞེ་སྤང་ལ་ཆེས་ཆེར་གོམས་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན། རྒྱས་པ་
འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་དག་གཉིན་ཀྱི་འབྱུང་ལྡོག་ལ་དཔག་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པ་ནི། སྐྱོག་ཆགས་ཆེ་སྤྲ་གང་ཡིན་ཡང་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་

བ་ལ་མ་ལྷོས་པར་དག་གཉེན་དང་པན་གཞོད་ལ་བརྟེན་པས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་
འགྱུར་བ་རང་གི་ངང་གིས་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སེམས་མེད་བཅའ་པོའི་རིགས་ལ་མེད་པ་
ནི་སྤར་བསྐྱབས་ཟེན་པ་མ་ཟད། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་ལ་རྒྱ་མེད་ལས་བྱུང་
ན་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ཤིང་། མི་
མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ལས་སྐྱེན་པ་དང་། བྱ་རམ་རང་
བཞིན་གྱིས་མངར་བ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་རྒྱེན་གང་དང་འཕྲད་ཀྱང་སྐྱུར་པོའི་རང་བཞིན་
དུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤ་
མ་སྤ་མར་གོམས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕྲལ་རྒྱེན་གཞན་གྱིས་
བསྐྱལ་བ་ལ་མ་ལྷོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུག་རྩོན་
ལ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བཞིན། དེར་མ་ཟད་རང་ཀྱན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡིད་སྣོ་
དེ་ཡང་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་གོམས་པའི་ཤུགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྣོ་བྱར་རྒྱེན་
གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མིན་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་སྣོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། བདེ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་བཞིན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་
གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
འབྲེལ་བའི། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ན་བ་དང་རྒྱ་བ་འཆི་བ་སོགས་ལ་དབག་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤ་
མ་སྐྱབ་པ་ནི། དཔེར་ན། ན་ཆ་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན། ལྷགས་གཅིག་ནས་ཟས་བཅུད་
སོགས་ཀྱི་སྤར་འཛེན་ཏེ་སྤྱི་རོལ་ནས་འོང་བའི་འབྱུང་བ་པན་རྩོན་བསྐྱབས་ཏེ་ཆ་
མ་སྤོམས་པའི་རྒྱེན་གྱིས་ན་ཆ་འབྲས་མིན་ཡོང་གི་ཡོད་ནའང་། ལྷགས་གཅིག་ནས་
ན་བའི་འཕྲལ་རྒྱེན་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་ཐོལ་བྱུང་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། ལ་ལ་
འཕྲལ་རྒྱེན་རྒྱུང་དུ་ལས་ན་ཆ་ཆེན་པོ་དང་། འཕྲལ་རྒྱེན་ཆེ་ཡང་ན་ཆ་མི་སྐྱེ་བ།

ལ་ལ་ཤོག་བྱར་སྤྱུ་ཐེགས་ལྟར་སྟོན་དང་རིམས་ཁྲོ་གང་གིས་བཅས་སྤྱུ་མ་
བརྟུབ་པ་ཆོས་སྐད་དུ་ལས་ནད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ན་ཆ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དེ་ནམས།
ལྷང་ལས། ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་ཆེ་རབས་སྤྱུ་མར་ན་ཆ་དེ་དང་དེའི་བྱེད་པ་རྗེས་མཐུན་
བྱི་ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པ་ལས་སྦྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡོད། བྱི་
ནང་གི་འཕྲལ་ཁྱེན་གཞན་གང་ལའང་དེ་མི་རྟེན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
ན་ཆ་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་གང་ཞིག་དེ་དག་བྱི་རོལ་ན་མི་རྟེན་པས་
རིགས་མཐུན་སྤྱུ་མའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྟོན་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྟོས་པར་བྱུབ་སྟེ།
དཔེར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་དུག་རིམ་བྱ་བྲངས་ཀྱང་བསྟན་མི་བཞེས་པ་
དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་མང་པོ་འཕྲལ་ཁྱེན་དུག་སོགས་
གང་དང་འཕྲད་ཀྱང་ན་ཆ་མི་འབྱུང་བ་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ན་ཆ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་
ཁྱེན་གྱིས་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁ་བ་དང་འཆི་བ་དག་ཀྱང་རྒྱུའི་
གཉེར་མ་ལྟར་གོ་རིམ་ངེས་མེད་གྱིས་ཐོག་དུ་འབབས་པ་ན་བྱིའི་འཕྲལ་ཁྱེན་གང་
གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཅས་སྤྱུ་མེད་པ་དེ་སྟོབས་གང་ཉམས་པ་ལས་སྦྱས་སམ།
དཔེར་ན། མར་མའི་སྤྱུ་མ་ཟད་པ་ལས་མར་མའི་ཤི་བ་ལྟར། རྒྱུའི་སྟོབས་ཉམས་པ་
ལས་འབྲས་བྱ་ཉམས་དགོས་པ་འབྲས་བྱ་སྦྱུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་
སྦྱེ་བའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་འཆི་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མ་གང་ནས་སྦྱེ་བའི་
སྦྱེ་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཁ་བ་དང་། འཆི་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྦྱེ་རྒྱ་དེ་ཉིད་གྱིས་དང་པོ་
ལྷང་པོར་སྦྱེད་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱེད། དེ་ནས་ལྷང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད། དེ་ནས་མཐར་
འཇིག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ལྷང་པོ་སྟོན་པ་ནི་ཁ་བ་དང་། འཇིག་པ་ནི་འཆི་
བའི་དོན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ཁ་བའི་གཉིས་རང་ཉིད་ལག་རྗེས་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་

སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་བསགས་ཤིང་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་འཕེན་གྱིང་
ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་
ན། ཤིང་ལྗོན་པ་འགའ་ཞིག་མི་རབས་མང་པོར་གནས་པ། འགའ་ཞིག་མི་རབས་
གཉིས་གསུམ་དང་། དེ་ལས་ཡུན་རྒྱུད་བ་འགའ་ཞིག་དབྱར་དུས་གཅིག་ལས་མི་
གནས་པ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མ་གང་ལས་རྒྱུད་བའི་ས་བོན་སོ་སོའི་རུས་
མཐུའི་ཁྲད་པར་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་མཆོན་དག་པོས་བསད་པ་སོགས་ནི་
ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུན་པར་བསྐྱོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས། ཉི་ཤུ་པ་ལས། གཅིག་ལ་གཅིག་གི་དབང་གིས་ནི། རྣམ་པར་རིག་
པ་པན་ཚུན་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ནི་འཕམ་ལ་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་མོད།
རྒྱུན་པར་དེ་དང་འཕམ་དུ་འཇུག་མཁན་ནི། སློབ་གྱི་ལས་ཉིད་ཡིན་པས་སློབ་ལས་
མཐུ་བཅན་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པ་སློབ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལས་བཤད་ཟིན་པས་
འདིར་མ་སློས་སོ། །གསོ་མི་རུང་བའི་ལྷ་བ་ཅན་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་འདི་དག་ལ་
ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་གྲུང་པོར་ཐེབས་ཤིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་
ཡོད་པར་ཡང་དཔོག་པར་གདོན་མི་ཟེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུད་སེམས་
གཉིས་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་གི་འགྱུར་བ་བྱེད་ཀྱང་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་
གི་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཇི་ཅམ་བཅས་ཀྱང་རྒྱུད་སེམས་
དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་འདས་པས། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་ཡིན་ལ། རྟག་ཏུ་
རྒྱུད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་མར་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཆོའང་འགྲོ་བ་རིགས་རྒྱལ་དང་སྤྱིད་པ་བཞིས་
བསྐྱུས་པའི་ལུས་སྤྱི་རགས་སོགས་སྤུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱུབ་གཞི་བྱེད་པ་དང་།

བར་དུ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་དག་བཙུག་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཟག་
པ་མེད་པའི་ལས་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ལྷན་ཐམས་
ཅད་དང་། ཐ་མར་སྤྲུགས་དང་། བར་བྱིན་ཐེག་པའི་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆེ་སྒྱུ་གསུམ་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱབ་གཞི་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཤིང་སྤྲུག་ཏུ་སྤང་
བས་འདྲིའི་གནད་ཤེས་ན་སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱུང་དུ་སྤྱི་བ་ག་ལ་དགོས། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ།
ཆོས་མཛོད་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཆོས་རྣམས་ཀྱིན་
ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ནི་འགྲོ་གྱུར་དང་། ལྷ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་པས་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

སེམས་ལ་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ལ་བརྟག་པ་ལ། སེམས་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟག་པ།
སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟག་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བའོ། །

སེམས་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟག་པ།

དང་པོ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟག་པ་ལ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་
པོས། ཆོས་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཡིད་ནི་གཙོ་ཞིང་སྟོན་དུ་འགྲོ། །ཞེས་
དང་། བརྩེད་བར་དཀའ་ཞིང་ཡང་བ་དང་། །གང་དུ་དགའ་བར་འགྲོ་བ་ཡི། །སེམས་
འདུལ་བ་ཡིས་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་འདུལ་བ་ནི་བདེ་བ་འདྲིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཁོར་བའི་སྟོན་བཅུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རང་རང་སྟོའི་སྟོས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་
བ་ལས་བྱུང་ཞིང་། མཐར་སེམས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་བྱུང་

མོང་བའི་བཤད་པ་ཅམ་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་བྱད་མང་ཡང་།
ལས་དང་པོ་བ་དག་ལ་མགོ་བོ་སྒྲོངས་སུ་དོགས་པས་མ་སྒྲོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་
སྒྲོ་དེ་ལའང་ནང་གསེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་སུ་བྱེས་པའི་སེམས་དེ་རི་
ཅམ་སྟེ་ཡང་རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ལྟ་དང་ལྟན་ཅིག་འཆོགས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་
གང་བྱུང་གཅིག་མ་ཆང་ན་སེམས་ཡུལ་ལ་འབྱུག་པའི་མཐུ་མེད་པའི་བྱིར། ཆོར་
བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ནི་སྤར་བཤད་ཟེན་ལ། སེམས་བ་ནི། སེམས་ཡུལ་ལ་
གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རེག་བ་ནི། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་འཕྲད་པར་བྱེད་
པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཡུལ་འཛིན་ཅིང་མི་བརྟེན་པར་བྱེད་པའོ། །རྒྱས་པར་སྤར་
སྒྲོ་རིག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རེག་པ།
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྟ་ནི་བྱེད་ལས་སོ་སོར་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་ཐུན་མོང་
དུ་བྱེད་པ་ནི། སེམས་སམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་
བྱེད་ལས་གང་ལ་ཆང་ན། དེ་ནི་ཡུལ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་རྒྱས་
པས། སྒོ་དང་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་
ཀྱིན་གང་དང་འཕྲད་ཀྱང་རང་ཉིད་གསལ་རིག་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་སོ། །

དེ་འདྲ་བའི་གསལ་རིག་གི་སེམས་སྟེ་བ་མཐའ་གཏུགས་ས་ནི་གཏུག་
མའི་སེམས་དང་མི་ཤིགས་པའི་སེམས་ཞེས་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་
གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པ་ཡོད་དོ། །སེམས་དེས་རྩ་བ་བྱེད་པ་ལས་
རྒྱུ་སེམས་རགས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་དང་། འགྲིབ་པའི་བྱད་པར་ལས་
གང་ཟག་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆོགས་དང་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་
ཞིང་དེ་ཡང་རིགས་འདྲ་སྟེ་མ་སྟེ་མར་གོམས་པའི་བྲགས་དང་། དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུ་གི་བྱད་པར་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ། །གཞན་དུ་

ནི་གཞན་ནས་བགོས་པ་དང་གཡར་བ་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་
ནས་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་རྒྱས་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པ་ནི་ཀུན་
ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །དེས་ན་གཞུགས་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་འཕུལ་སྟོབས་གང་
གིས་ཀྱང་སེམས་སམ་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་མི་རྒྱས་པས་
ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པ་ལེགས་པར་འགྲུབ་ལོ། །མདོར་བསྡུས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་
པར་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་གསལ་རིག་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་
སྒྲིབ་དེ་སོང་སྟེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་བྱེད་ཅིང་། ལྷ་
མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྷ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟག་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པའི་ཕྱོགས་དང་། རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་རི་སྐད་
དུ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འདོད་ཆགས་ལས་ནི་སྤྱད་པ་སྟེ། །ཁོ་བའི་ལས་ནི་ཚོད་
པའོ། །འབྱུང་བ་ཀུན་ལས་རྒྱང་བཞིན་དུ། །གཉི་ཐུག་ལས་ནི་གསོས་འདེབས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་འཁོར་བ་བཤམ་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཅན་
ཀྱི་གང་ཟག་གང་ཡིན་ཡང་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་ཐུག་གསུམ་ཀྱིས་ནང་ནས་
བཅིངས་ཤིང་བསྐྱལ་ཏེ། དག་འཛིན་གཉིན་སྐྱོང་སོགས་འཁོར་བའི་བྱ་བས་བྱི་ནས་
བཅིངས་ཏེ་འཁོར་ཞིང་དེ་ལས་ཐར་དུ་མ་བརྟུག་པའོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་
ནི་རང་རང་གི་ཡིད་དུ་འཐད་པའི་དངོས་པོ་སྤྱད་པར་བྱེད་ལ། །ཁོང་ཁོམས་ཞེ་སྤང་
གིས་ནི་འཐབ་ཚོད་དང་གཞན་འཛོམས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་། གཉི་ཐུག་གིས་ནི་
ཆགས་སྤང་གི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་དང་བསགས་ཟིན་གསོས་འདེབས་པར་

བྱེད་པས་དེར་མ་འདུས་པའི་འཁོར་བའི་བྱ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་དོ། །དེ་གསུམ་
གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཆེར་མའི་རྩ་བ་དང་སྤོང་བོ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་
པའི་ཆེར་མའི་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་སྤ་རགས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད་དེ། དེ་
ཡང་ལ་ལར་ཞེ་སྤང་ཆེ་བ། ལ་ལར་གཉི་ཕྱག་ཆེ་བ། ལ་ལར་འདོད་ཆགས་ཆེ་བ།
ལ་ལར་ལེ་ལོ་ཆེ་བ་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤ་ཆོགས་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་གྱུབ་ལ།
དེར་མ་ཟད་སྟོན་པས། ལོག་པའི་ལམ་ནི་སྤ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
སེམས་ཅན་རེ་རེའི་རྣམ་རྟོག་ལའང་མཐའ་དང་སྤ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་དུག་
གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཐ་ན་ས་ལུད་དོད་གཤེར་སོགས་
ལས་སྐྱེས་པའི་སློག་ཆགས་སྤ་མོ་རྣམས་ལའང་བསྐབ་མི་དགོས་པར་རང་གི་རང་
གིས་འདུག་ཅིང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་དབང་དུ་ཞོར་བ་ནི་རྩ་བོ་ཐུར་དུ་རྒྱག་པ་ལ་
འབད་རྩོལ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །སློག་ཆགས་འབྱ་སྤོན་དེ་དག་ས་ལུད་དོད་
གཤེར་སོགས་ལས་དངོས་སྤ་སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆགས་
སྤང་སྤྱག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ལས་དངོས་
སྤ་སྐྱེས་ན་དེ་དག་ལ་སྤ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཆེར་སྐྱེའམ་སྤ་ནས་མེད་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་
བར་གང་། དང་བོ་ལྟར་ན་ས་ལུད་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་སྤང་སྤྱག་གསུམ་གྱི་
བྱ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་དག་ལས་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་ངེས་ན་ལན་འདེབས་པར་མི་རུས་ལ། ཅི་སྟེ་ལན་ཞིག་འདེབས་
ན་སྐྱེ་བ་སྤ་མ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་ན། དེ་ལ་
སྤོན་གྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་མི་རུས་སོ། །དེ་བས་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤ་མ་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་ཡི་གཞན་དུ་
མི་འཐད་པས་སྐྱེ་བ་སྤ་མ་ཡོད་པར་འགྱུབ་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་ཆགས་སྤང་

ཐུག་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ས་ལུང་དོ་ཤིང་ཐམས་ཅད་ལ་
ཆགས་སྒྲིང་ཐུག་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་པན་ཚུན་འབྲུགས་ཚད་
དང་དགའ་སྐྱུག་གི་རྣམ་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆོར་བ་བདེ་སྐྱུག་
སྒྲིང་བ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་མ་ཟད་བཞད་གད་
ཀྱི་རྒྱུར་ཡང་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ལ་བརྟག་སྟེ་སྐྱེ་བ་སྒྲ་མ་སྒྲུབ་པ་ནི། གཏན་དུ་
བདེ་བ་ཞིག་ཐོབ་ན་སྒྲུམ་པའི་འདུན་པ་དང་། ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཅེས་སྒྲུས་སུ་
བྱེད་པའི་མོས་པ་དང་། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མི་བརྟེན་པར་བཟུང་བའི་བྲན་
པ་དང་། དེ་ལ་མི་གཤམ་བར་ཡིད་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ལེགས་
ཉེས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཡུལ་ངེས་ལྟ་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་
ཅན་ཉེ་ཆེ་བ་ལ་སྟོང་བཅེ་བ་དང་། དུམས་པ་དང་། དགོ་བར་སྟོབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་
ལ་སོགས་པ་ནི། འབྲལ་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་མངོན་དུ་གྱུར་མིན་རྗེ་ལྟར་ཡང་སེམས་
ཅན་ཀུན་ལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་དངོས་དང་རིགས་མཐུན་
ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པ་ནི། བསམ་པའི་འབྲེར་སོའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་དག་
ཡར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་འོག་དུ་འཆད་དོ། །དེ་དག་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་དགོ་བའི་བསམ་པ་ཡིན་པས་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྒྲ་མ་སྒྲུབ་སྟེ་སྒྲིང་
བ་ལས་སྐྱེས་ཀྱི། མངལ་དང་འབྱུང་བ་སོགས་བེམས་གྱུར་གང་གིས་ཀྱང་ངོ་བོར་
བསྐྱེད་པར་མི་རྣམས་པས། འོན་འདི་ལ་དཔག་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྒྲ་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་
སྟེ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་པལ་ཆེར་ནི་སྒྲར་དང་འབྲས་ལ། འདིར་མི་འབྲས་བཞི། བྱ་བ་བཟང་
ངན་ཐམས་ཅད་ནང་བསམ་པའི་འབྲེར་སོའི་སྟངས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་སྒྲར་ཡང་
བསྐྱབས་ཟིན་གྱི། ཕྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། གང་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་

བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བསམ་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ན། དེ་ཀྱན་རྟག་ཏུ་རང་ཚུགས་
མི་སྤུབ་པར་སྦྱིད་སྦྱུག་ལེགས་ཉེས་དང་བྱ་བ་ཚུལ་སྦྱབ་མི་འདྲ་བ་དང་། གནས་
ཆད་མཐོ་དམན་སོགས་བྱ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བ་བྱེད་དགོས་པས་རྟེན་གང་ཟག་
གི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་ནས་འཛོག་དགོས་ཀྱི་གཞན་ལ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། སྦྱི་བ་སྤྲ་
བྱི་ཡོད་པའང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །

ཚོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། སྤྲ་རབས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཚོད་
སྤོང་དང་། བྱི་རབས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཚོད་སྤོང་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ཚོད་པ་ནི། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྫོ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། །གོམས་པས་
འགྲུབ་པ་མེད་ཅེ་ན། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་ཚོད་པ་བཀོད་ན། རྒྱང་
འཕེན་པ་ལ་སོགས་པས་སྦྱི་བ་སྤྲ་བྱི་དུ་མ་མེད་དེ། ཡིད་རྫོ་ནི། ལུས་ལ་བརྟེན་
པས་ལུས་དང་མཉམ་དུ་སྦྱི་འཛིག་བྱེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སྦྱོན་མེའི་འོད་ལྗར་
ལུས་ཀྱི་ཉར་འབྲས་སམ། ཆང་དང་ཆང་གི་རོ་བཞིན་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནས། ཅིག་
བ་དང་ཅིག་པའི་རིམ་ལྗར་ལུས་ཀྱི་བདག་འབྲས་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་ནི་ཞེས་ཚོད་
དོ། །དེ་དགག་པའི་ལན་ནི། ལུས་ཡིད་རྫོ་འཛིག་བདག་རྟེན་བྱང་པར་ཅན་མིན་པར་
བསྟན་པ་དང་། ཉར་ལེན་མིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོད་ན། །ཡིད་རྫོ་ལ་གཞོད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར།
རགས་པའི་ལུས་གང་ཡིན་ཡང་ཡིད་རྫོ་འཛིག་བདག་རྟེན་བྱང་པར་ཅན་བྱེད་མི་རུས་
ཏེ། ལུས་དེ་དག་ལ་ཕན་གཞོད་གང་སོང་ཡང་དེ་ཙམ་ཀྱིས་ཡིད་རྫོ་ལ་ཕན་གཞོད་
དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། ལུས་དར་རྒྱད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དར་རྒྱད་དུ་མི་

འགྲུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྫོང་གཤེར་ལས་སློག་ཆགས་སྐྱེ་ཡང་། དེའི་བདག་
 རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་ནམ་ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་བྱེད་པ་སྤར་བཀག་ཟིན་པ་བཞིན་དང་།
 ཟས་ཞེས་པ་ལས་བདེ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་དེའི་དངོས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་མིན་པ་
 བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་དབང་
 ལ་པན་གཞོད་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་མིག་ཤེས་ལ་པན་གཞོད་དུ་འགྱུར་བས་མིག་
 དབང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་དབང་
 ལུས་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ནམ་ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས།
 འདི་འགྲུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །འགྲུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར།
 ལུས་ཡིད་སྒྲོའི་བདག་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་ལྟ་ཞོག་ཡིད་སྒྲོ་ནི་ལུས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་
 བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དགའ་སྤྱད་སོགས་ཀྱིས་འགྲུར་བ་ན། ལུས་དང་དབང་
 པོ་འགྲུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡིད་ལྷ་ངན་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པ་
 ན་ལུས་ཀྱང་རྒྱད་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན། ཡིད་སྒྲོའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེན་མི་འགྲུར་ཏེ།
 རང་གི་རིགས་འབྲས་ལ་ཕྲ་མ་དེ་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དང་དེའི་སྤྲེད་དུ་བཞག་པའི་སེམས་
 པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཡིད་སྒྲོ་གནས་པའི་བདག་རྒྱུན་
 བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་སྒྲོ་གནས་པ་ཡི་རྟེན། །སྒྲོ་ཉིད་ལ་ནི་
 བརྟེན་པ་འགལ། །ཞེས་པ་ལྟར། ལུས་ལ་ཡིད་སྒྲོ་སྐྱེ་བར་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལུས་
 ཡིད་སྒྲོའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་སྒྲོ་ལས་ཀྱང་ལུས་སྐྱེ་
 བ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བས་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་
 མ་ཟད། རང་གི་བྱུང་མཐའ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡིད་སྒྲོ་སྤྲེད་པས་
 ལུས་ཕྱི་མའི་བདག་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་བྱེད་ཀྱང་ལུས་ལས་ཡིད་སྒྲོ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་མི་

འགལ་ཏེ། ཡིད་སྒོ་དེ་གཉིས་ཡིད་སྒོ་ཅམ་དུ་གཅིག་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྡུ་ཕྱི་སོ་སོ་བ་
ཡིན་པས་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡང་མི་འཇུག་གོ།

གཉིས་པ་ལུས་སྒྲིའི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་
ཉིད་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་འཐད་པར་སྟུབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་ཅན་དག་འགྱུར་
བར་ནི། བྱེད་པར་མི་རུས་དཔེར་འདེམ་པ། །འགྱུར་བ་མེད་པར་བྱམ་སོགས་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོག་འགྲེལ་ནི། སྒྲིན་མེ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་
བར་སྒྲིན་འོད་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་ཞིང་འགྱུར་བར་མི་རུས་པ་གང་ཞིག་སྒྲིན་འོད་ཀྱི་
ངོ་བོར་ལག་རྩེས་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པས་ན་སྒྲིན་མེ་སྒྲིན་འོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། འདེམ་པའི་གོང་བུ་མི་འགྱུར་བར་རྩ་བུས་གྱི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་ནི། རང་ཉིད་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་འབྲས་བུ་དེའི་
ངོ་བོར་འཕོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་ལག་རྩེས་འཛིག་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་
ཀྱི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན། འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་འབྲས་སྟུག་གི་ཉེར་ལེན་དང་དེ་དང་ལྟན་
ཅིག་ཆོགས་པའི་ས་ལུད་བྱོད་གཤེར་དང་དེའི་ཞིང་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྲས་
སྟུག་དེའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡིན་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་འཐད་པར་སྟུབ་
པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །དངོས་པོ་གང་
ཞིག་རྣམ་འགྱུར་བ། །དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། །བ་སྒྲུང་བ་མིན་ལ་སོགས་
བཞིན། །སེམས་དང་ལུས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་བུ་
གང་དང་གང་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་རུས་པ་
ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པས་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་

མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་འགྱུར་བ་ཇི་ཅམ་སོང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཕོས་མི་སྲིད་
པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཅན་དན་དང་གྱུར་གྱིས་ལ་སོགས་པ་ལས་ངེ་ཞིམ་པོ་སྐྱེ་བ་
ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཇི་ཅམ་འགྱུར་ཡང་ངེ་འོ་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉར་ལེན་བྱེད་ན་ལུས་ཉིལ་པོ་སེམས་ཀྱི་ཉར་ལེན་
བྱེད་དམ། ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་བྱེད་གང་། ཉིལ་པོ་སེམས་ཀྱི་ཉར་ལེན་མི་བྱེད་པ་
ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཉི་བའི་ཆེ་རོ་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
པ་འདྲིའོ་ཞེས་བཏོན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུས་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པ་ལས་
སེམས་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཡོན་
ཏན་ཇི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཡོན་ཏན་ཆེ་བར་ཐལ་བ་དང་།
བར་སྤོང་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ལ་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་
ཀྱི་སྟོབས་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་ལུས་དཀའ་དུབ་ལ་བཏོན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་དོད་ཉམས་པ་གང་ནད་འཕེལ་བའི་ཉར་ལེན་བྱེད་པ་ལྟར། ལུས་
ཉམས་པས་ཤེས་རིག་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྒྲིཊ་མཐའ་ཡས་
པས། ལུས་ཉིལ་པོ་སེམས་ཀྱི་ཉར་ལེན་བྱེད་པར་མི་འཐད་དོ། །ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
འགའ་ཞིག་སེམས་ཀྱི་ཉར་ལེན་བྱེད་པའང་མི་རིགས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱི་རབས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཅོད་སྤོང་ལ། གཞན་
ཀྱི་ལུགས་འགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ། བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོར། རྣམ་དབྱེད་རིག་པ་བ་ལ་ལས། མཐོང་ཐོས་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་རྩ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་རྩ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཟུར་བ་མེད་དོ། །གང་
གི་ཞེན། དཔེར་ན། མིག་སྒྲོན་པོ་ལ་ལྟ་ཡང་སྒྲོ་སོགས་མ་མཐོང་བ་དུ་མ་ཡོད་པས་
མིག་དང་སྒྲོ་སོགས་འཕྲད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྒྲོ་སོགས་མཐོང་མཁན་ཟུར་

པ་ཞིག་ནི་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གང་མཐོང་སེར་སོ་འབའ་ཞིག་མཐོང་བའང་ཡོད་
ལ། ཡང་སེར་སོ་རྩ་བ་ནས་མ་མཐོང་བའང་ཡོད་པས། དེ་ནི་དེ་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཡོད་
མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ལུས་ཀྱས་པས་བྲན་བ་ཉམས་པ་དང་། གྲིས་པ་
བཅས་མ་ཐག་པ་ནས་པ་མ་དང་ཆ་གང་སོགས་ངོ་མ་ཤེས་པར་ལུས་ཀྱི་འཆར་
འོངས་དང་བསྟན་དགོས་པ་སོགས་ནི་ལུས་ལ་རྩ་རིམ་གྱིས་རྒྱས་དགོས་པའི་དབང་
གིས་ཡིན་པ་དང་། སློ་རྩ་རྒྱུད་མིན་དང་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དག་ཀྱང་ཁྱད་པའི་ནང་གི་རྩ་
དང་རིམ་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་མཐོང་བས་སོ་ཞེས་སྤྲོད། །འོ་ན་རིག་པ་རིམ་གྱིས་
སྤྱང་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དཔེར་ན་མིག་ནང་ནས་སྤྱོ་སོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་གཅིག་དང་
དེས་གང་མཐོང་བ་དེ་ཁྱད་པར་ལན་སྟེལ་བ་དང་། ཁྱད་པའི་ནང་ནས་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བརྟ་
ལན་སྤྱད་པ་གསུམ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོ་སོགས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་རྩ་ལམ་བཏེ་བ་དང་ཡངས་པོར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱང་དགོས་སོ་ཞེས་དབྱེད་མི་
བཟོད་པའི་ཆོག་སྟན་སྤྲུ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ཁྱད་པར་མ་འཁྱོལ་བས་བྲང་སོ་ཡིན་ཁུལ་
གྱིས་དབྱེད་གཞིར་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་འགས། རྩ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་
པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་སོགས་སྟན་སྤྲོས་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། སྤར་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་མོད་འདིར་རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་སྤྲོས་པ་རྒྱས་པའི་སྤྱད་དུ་མཛོར་ཅམ་བཞུགས་ན།
དཔེར་ན། ཀླང་ཅེར་སྟག་བསྟུལ་སྤྱོད་བ་ཁྱད་པར་བརྟ་ལན་གྱིས་འགྲོ་བཞུད་བྱེད་
སོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་སྤྱོ་བ་དེ་ནི་རྒྱུད་སྤོང་གཏམ་ཅམ་ཡིན་པས་དེ་དགག་པའང་
མཛོན་སྟུམ་གྱིས་དགག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདིར་ཡིག་ཆོགས་ལ་འཛིགས་ནས་
མ་སྤྲོས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་མཐོང་མཁན་རྩ་ཡིན་ན། ཤེས་རིག་རྒྱས་པའི་སྤྱད་དུ་
རྩ་གསོ་བའི་སྤྲན་ཐོས་ན་འཕྲས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད་ལ་

མ་ལྟོས་པར་ཆགས་སྒྲུབ་གསུམ་དང་རྒྱལ་དང་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 སྐྱེན་ཉིན་མཆོན་མེད་པར་ཉག་ཏུ་སྐྱེ་བཞིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་སྐྱེན་གཞར་
 ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་ཞིང་། མི་ཆེ་གཅིག་གི་མི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཉིད་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མིས་ན་མིས་མཉམ་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཤི་བའི་རོ་ལའང་ཆགས་
 སྒྲུབ་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་མཐའ་ཡས་ཤིང་། ཅ་བྱེ་བྲག་པ་
 གཅིག་ཡིན་ན་མི་ཆེ་གཅིག་གི་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ། ཁོང་ཁྱོ་ལྟ་
 བུ་གཅིག་བཀག་པས་ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅད་འགག་པར་ཐལ་བ་དང་། མིག་
 རྣམས་སྤྱོ་སོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ། རྣ་བ་དང་སྒྲ་ལྟེ་སོགས་ནས་ཡུལ་སོ་སོར་བརྒྱུང་མི་
 ཐུབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཆེར་མང་བས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཅ་གཅིག་
 ཡིན་པའང་མི་འཐད་ལ། ཡུལ་རེ་རེ་ལ་འཇུག་པའི་ཅ་ཐ་དད་པ་རེ་རེ་ཡོད་ན། དེ་
 ཐམས་ཅད་དང་པོ་སྐྱེ་དུས་ནས་ཡོད་ན་ནི་ཤེས་རིག་ཐམས་ཅད་དང་པོ་སྐྱེ་དུས་
 རྣམས་ཡོད་དགོས་པས། རིག་པ་སྦྱང་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱོན་ཡོན་གྱི་
 ཀྱན་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་དང་བདེ་སྤྱུག་གི་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་ཉག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་
 བ། ཤེས་བྱའི་བྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཅ་དགོས་ན་ཅ་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས་ལུས་
 ལ་མི་ཤོང་བར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཡོང་བས། ཡུལ་སོ་སོ་ལ་ཅ་སོ་
 སོར་དགོས་པའང་མི་འཐད་པས། ཅ་ཤེས་པར་འཇོག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་
 གནོད་བྱེད་མང་བས་མི་འཐད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་
 གྱུར་སྐྱོན་མེ་གཅིག་གིས་སྐྱར་ཁུང་དུ་མར་ཅིག་ཅར་གསལ་བ་ལྟར་ཤེས་པ་གཅིག་
 ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྒྲ་བའང་ལེགས་པར་ཁྲིགས་སོ། །

གསུམ་པ་བཀག་པས་བྱུབ་པའི་དོན་ནི། འོ་ན་བྱིས་པ་རྒྱུང་དུ་ལ་དབང་
 ཡོད་ཀྱི་ཤེས་པ་མི་གསལ་བ་དང་། མཐར་ཁྲིམ་ཤིང་འཁོགས་པའི་ཆེ་འང་བྱན་པ་

མི་གསལ་བ་སོགས་ཡོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཐག་ཚོད་པའི་བཤའ་བ་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱ་གུ་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱན་ས་ཐོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་
འབྲལ་གྱི་རྒྱན་ཚུ་ལུང་སོགས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འགལ་བ་བཞིན། ཤེས་རིག་
ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རིགས་རྒྱན་སྤྲ་མ་ལས་སྐྱེས་པ་མཚུངས་ཀྱང་འབྲལ་རྒྱན་
ཡུལ་དབང་སོགས་ལ་བཞེན་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བས་མི་འགལ་ལ། དེའི་ནང་ནས་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་བདག་རྒྱན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བཞུགས་པས་མིག་
སོགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་པོ་སྤྲིན་མ་སྤྲིན་དང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྲང་
པར་ལས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཀྱི་བྲང་པར་འབྱུང་ཞིང་།
དེའི་དབང་གིས་དབང་པོའི་ཤེས་པས་བདག་རྒྱན་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་གྱི་
ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་དེ་དང་མཚུངས་པར་སྐྱེས་ཀྱི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ལོ། །རྒྱ་པོ་པལ་ཆེར་སྤྲོན་བྱས་མང་དགས་པས་ཡིད་བསུན་པའམ་
བྱ་བ་མང་པོས་རྣལ་བསུན་གྱིས་སྤྱིད་བྱུག་པས་དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་ཤེས་རིག་མི་
གསལ་བའང་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུར་ཡང་། གནས་སྐབས་
རྒྱན་གྱི་དབང་གིས་བྱུགས་ཆེ་ཆུང་འགྱུར་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལུས་
འཕེལ་འགྲིབ་ལ་ལྟོས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁ་ཟས་
ལ་སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་རྒྱན་གྱིས་ཉམས་དམས་པ་སྤྱིད་ཀྱང་
བདག་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་གཉེན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཉམས་པ་མི་
སྤྱིད་དེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྟས། བཞི་བརྒྱ་པར། འདོད་ཆགས་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །རྒྱན་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བ་སྟེ། །འདོད་ཆགས་རྒྱན་ལས་སྐྱེ་
བ་གང་། །དེ་ནི་སྐབ་སྐབ་ཅིག་ཤོས་མིན། །ཞེས་སྤར་དངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་ལུས་རགས་པ་འདིས་རྒྱན་བྱེད་པ་ལས་འདོད་

ཆགས་སྐྱེན་དེ་དག་དེའི་བདག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུར་རོ་ཞེན་མི་འགྲུར་ཏེ།
 ཁ་ཟས་ཞིས་པོ་དེས་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཞིང་དེས་
 བདག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་བྱས་པ་ལས་ཁ་ཟས་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་
 དང་། ལུས་རྒྱས་པ་ལས་ཐིག་ལེ་རྒྱས་ཤིང་དེ་ལས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་འཕེལ་
 ཏེ་འཕྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པའང་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ལ་ག་བྱར་རྒྱ་ཡིན་
 ཕྱིར། །ཤ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟ་བར་བྱ། །ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ཆང་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགའ་ཆེ་ཆགས་སོགས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས། །འཕེལ་བ་བདེ་
 སྤྱག་ལས་སྐྱེས་ཡིན། །དེ་ཡང་ཁམས་སྟོངས་ལ་སོགས་པ། །ནང་གི་དོན་ནི་ཉེ་བ་
 ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་དེའི་ལུང་དོན་ནི་སྤྲགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་སྐབས་
 དང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་མཐོན་པོར་སོན་སྐབས་ཤིག་ལ་དགོས་
 པར་གསུངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན། གཤམ་གས་བཙུང་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་དེར་སྤྱིད་སྤྱན་བཟའ་དགོས་ཀྱང་དུས་གཏན་དུ་བཟའ་མི་རུང་བ་
 དང་འབྲེལ། །འོ་ན་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་འགྲུར་བ་ལས་ཡིད་སྒོ་འགའ་ཞིག་འགྲུར་
 པར་བྱེད་པས་དབང་པོ་དེ་ཡིད་སྒོ་དེའི་ཉར་ལེན་དུ་མི་འཐད་དམ་ཞེན་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་སྒོ་འགྲུར་པ་ལས་ལུས་དང་དབང་པོ་འགྲུར་བར་བྱེད་པའང་
 མཐོང་བས་ཡིད་སྒོ་ལུས་ཀྱི་ཉར་ལེན་དུ་ཐལ་ནས་ལུས་སེམས་པན་ཚུན་ཉར་ལེན་
 དུ་གྱུར་བས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་འདྲིལ་མི་སྤྱབ་པར་འགྲུར་བ་དང་། རང་གི་གྲུབ་
 མཐའ་དང་འགལ་བ་སོགས་སྒྲིན་ཆེ་བས་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་སྒོའི་ཉར་
 ལེན་དང་བདག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་ནམ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་
 འགྲུར་ན་ནི་དེ་དག་གྱང་། །འགྲུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་སྤར་བྲངས་པ་
 ལྟར་རོ། །འོ་ན་ལུས་དང་ཡིད་སྒོ་འགྲེལ་བ་མེད་ན་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་

གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ལས། དེ་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས། །སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་
ལྷན་ཅིག་གནས། །མེ་དང་ཟངས་མའི་ཁྱེད་བཞིན། །ཞེས་བ་སྟེ། ཡིད་སྒྲུབ་ཉེར་
ལེན་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིད་སྒྲུབ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
རྒྱུ་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན་འབྲས་བུ་ལུས་
སེམས་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་དང་ཟངས་
དམར་བའི་ཁྱེད་བ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་བྱ་རམས་ཀྱི་གཞུགས་དང་རོ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་
ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་
གཉིས་ཀྱང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མི་འགལ་ཏེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་གཅིག་ཕྱིར་ན་ལྷན་
ཅིག་གནས། །དབང་བཞིན་གཞུགས་དང་རོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དབང་པོ་གཞུགས་
ཅན་པ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་བདག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
ཉེར་ལེན་གཉིས་ཀ་ཤེས་པའི་རྒྱན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་མིག་ལ་
གཞུགས་ཅན་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་ཤེས་
མེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། ཉེར་ལེན་མེན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འབྲུབ། །རྣམ་ཤེས་རུས་པ་
ངས་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་ནི་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པས་སྐྱེ་
བ་སྔ་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་མ་ཟད་སྐྱེ་བ་ཐོག་མེད་དུ་འང་ལེགས་པར་འབྲུབ་པོ། །དེ་
དག་གི་དོན་བསྟུས་ན། ཐ་མལ་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་
སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཆི་ཁའི་རིག་པ་བཞིན།

ཞེས་པའོ། །དབང་པོ་རྣེ་པོ་རྣམས་ནི་རིག་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་ཐོག་
མེད་དུ་སྐྱབ་བྱུབ་པོ། །

གང་ཟག་ལ་བརྟག་པ།

གསུམ་པ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བརྟག་སྟེ་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་སྐྱབ་པ་
ལ། དངོས་དང་། བྱེ་བྲག་དཔའི་སྒྲོ་ནས་ཆེས་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །དང་པོར།
སྲར་ལུས་སེམས་ལ་བརྟག་སྟེ་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་བསྐྱབས་པ་རྟེན་གྱིས་གང་ཟག་གི་
སྐྱེ་བ་སྲ་མའང་བདེ་ཆེག་དུ་བྱུབ་ཅིང་། ལྷག་པར་དབང་པོ་རབ་ལ་སྲར་བཤད་
པའི་རིགས་པ་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་ལེགས་པར་བྱུབ་པས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་
ནི་སྒྲོ་བློས་གྱི་ཡོལ་གོ་ཡངས་པོར་བྱ་བའི་དོན་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་ལ་སྲར་མ་
རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པའམ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་གསར་པ་གཏུགས་པ་
མེད་པ་སྟེ་ལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་དམིགས་ཤིང་། དབང་རྒྱལ་པལ་ཆེར་
མགོ་པོ་འཇུགས་ནས་ཞུས་པར་རེས་ཀྱང་། ལ་ལས་བཙོན་པ་བསྐྱེད་ན་གོ་རིགས་
གསར་དུ་སྐྱེས་པའང་མིན་སྟུང་སྟེ། བརྟེན་པ་གང་ཟག་གི་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་བསྐྱབ་པ་
ལ་གཞུག་གོ། །གང་ཟག་ཅེས་པ་སྲར་བཤད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་ལུས་སྲ་རགས་
ཤེས་པའི་ལེགས་ཉེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན།
རྐང་པ་ན་བ་ན་ང་ནའོ་སྟུང་དུ་ན་བའི་བྱ་བ་བྱུན་མོང་བའི་ཆ་ནས་རྐང་པ་ན་བ་ལ་
ང་ན་བ་བརྟགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོག་རྩལ་སྲ་མོ་ཙམ་ལའང་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་ང་བྱང་པོ་དེ་ནི་སྒྲོའི་འབྲེར་སོ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཕྱང་པོ་གང་ལའང་བརྟགས་
ཆོས་སྲུ་མ་བྱུབ་པས་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསེར་གཞལ་
བའི་སྤང་མདའ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་བྱང་ལ་ཐེག་པ་ཞིག་གིས་འབྲེད་དགོས་པས་

དགག་ཕྱོགས་ནས་སྒྲོང་པར་སྐྱབ་པ་མི་དགའ་ཡང་། སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་གང་ཟག་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་ཏུ་དགའ་བར་སྤང་བས། ལྷ་བ་ལ་ཐུགས་སྤང་
ཆེ་བ་མང་ཡང་འདི་ལ་ཐུགས་སྤང་ཆུང་བ་ནི་ལྷ་བའི་བབས་སོ་གང་ཡིན་མ་ཤེས་
པའི་མཚན་མར་གསལ་ལོ། །དེ་ནི་དབྱུས་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྷ་བའི་སྐྱེས་
བྱ་དེ་ནི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་བྱ་
བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མར་སྤྱོད་རྒྱའི་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསལ་གང་
བསྐྱབས་ཀྱང་ཀུས་པའི་ལས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩས་དང་། དངོས་པོ་
དང་། མཐུ་དང་། འབྲུལ་སྟོབས་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་གསར་ཏུ་བསྐྱུན་མི་ཀུས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་སྐྱེ་འཆི་འདོར་ལེན་ངེ་ཅམ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་རང་གི་
ངོ་བོ་གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་རྒྱུད་གི་རྒྱུན་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གང་ཟག་སྤྲ་མ་སྤྲ་
མས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ཉར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་གང་ཟག་གང་ཡིན་ཡང་
རང་གི་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཡོད་པ་ལེགས་པར་བྱུབ་ལོ། །

གཞན་ཡང་མི་ལྷ་བུར་མཆོན་ན་པ་མ་གཅིག་དང་འཆོ་བ་གཅིག་ལ་བརྟེན་
པ་རྣམས་ཀྱང་ཆེ་བསོད་དབང་ཐང་མི་འདྲ། གཤེས་ཀ་དང་གོམས་གཤེས་མི་འདྲ།
ཤེས་རིག་དང་བསམ་སྒྲུའི་འབྲེལ་སོ་མི་འདྲ། འདུན་བ་དང་འཛོན་སྤངས་མི་འདྲ།
བྱ་བ་ལམ་སྟོངས་སོགས་མི་འདྲ་བཤམ་སྤྱག་བྱུང་བ་ལས། སྤར་ག་ཁ་གཤགས་པ་
ལྷ་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ནི། ཆང་མས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུབ་པར་མ་ཟད་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཏུ་མས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་ཀུས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་
གི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་རེ་ངེས་པར་སྟོན་ཏུ་སོང་དགོས་སོ། །གང་གི་ཞེ་
ན། འབྲས་བྱ་མི་འདྲ་བ་ནི་རྒྱའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་སྤར་བཤད་པར་ལྷར་རོ། །དེས་ན་
གང་ཟག་གང་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་བརྒྱུད་ནས་འོང་བར་ཐག་ཆོད་པར་

འབྲུག་གོ། །ད་དུང་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་ན་པོ་རོག་རང་གི་གྲིབ་མ་ལ་རང་གིས་འགྲོགས་
པའི་ངང་ཚུལ་གསལ་བ་ཅམ་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དཔེའི་སྒྲིབ་ཆེས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། དཔེར་ན།
བོད་དུ་སྐྱེ་མ་ཞེས་གྲགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྒྲིབ་དུས་མང་ཆེ་བ་དང་དེར་
དུས་རེ་བྱུང་ནི། འབྲུངས་པའི་གནས་ཀྱང་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་ཤིང་
ནམ་ཞིག་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་བྲན་གསོས་ཏེ་ཞམ་འབྲིང་རྙིང་པ་དང་སྐྱ་ཆས་རྙིང་པ་
སོགས་ངོས་འཛིན་པ་དང་། མངོན་ཤེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སློབ་སྦྱོང་
ཐོན་སྐྱེད་གཞན་ལས་ཆེ་བ་དང་། སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་གདུལ་བྱར་པན་
སྐྱེད་ཆེ་བ་སོགས་སྒྲིབ་རབས་དམ་པའི་ནམ་ཐར་མད་དུ་བྱུང་བ་དུ་མ་འབྲེལ་ཡོད་
མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་མངོན་སུམ་ཆད་བྱུང་ཏེ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱུལ་
སྐྱུལ་ལ་ལྟ་དང་སྐྱེ་མས་བསྐྱུལ་ནས་མིང་པར་བཏགས་པའང་ཡོད་ཅིང་། འགའ་
ཞིག་སྐྱེ་གོང་མ་དང་མཛད་སྦྱོང་རྒྱུ་འགའ་དུ་སོང་བ་ཡང་དུ་མ་སྤང་བས་སྐྱུལ་
སྐྱེ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་སྒྲིབ་འཕགས་ཡུལ་དུའང་སྐྱེ་རབས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་བྲན་པ་དང་ཡོན་ཏན་
བྲན་པ་སོགས་ཀྱང་བྱུང་འདུག་པ་ཡིག་ལམ་དུ་མ་ནས་གསལ་ཞིང་། དེར་གི་ཆར་
ཡང་སྐྱ་གུ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་བྲན་པའི་སྒྲིབ་སྐྱེད་བཟོད་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་
ནོ། །གང་ཟག་བྱེ་བྲག་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་བྲན་པ་དང་ཡོན་ཏན་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་
དགོས་པ་ནི་རིགས་པ་མཚུངས་པས་ཤེས་སོ། །

དེ་དག་ལས་ཐོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་དེ་དག་ལས་ཐོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་

དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོར་རྟོག་དཔྱད་ལ་མཐོ་བསམ་ཆེ་བ་ལ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྲ་
སྤྱི་ངེས་པར་ཡོད་མོད་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱང་ལ་མཐར་འདི་ནས་སོང་ངོ་ཞེས་འགོ་
མཇུག་གི་མཆམས་བཟུང་དུ་མེད་ན། མགོ་མཇུག་མེད་པས་གོ་རིམ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཐོག་མཐའ་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ལ་ལས་
དེ་ཡང་ཐོག་མར་གསར་དུ་བཟོ་མཁན་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་ཐོག་མར་ལྟ་དབང་
ལྷག་ཆེན་པོས་བཟོས་སོ་ཞེས་དང་། ལ་ལས་ཆངས་པས་བཟོས་པ་དང་། ལ་ལས་
སྤྱི་གཙོ་པོས་བཟོས་པ་དང་། ལ་ལས་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་དངས་
ཤིང་གསལ་བ་དང་། མ་བྱའི་སྒྲོ་མདོངས་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་དེ་
དག་བཟོ་མཁན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་གཞན་དགོས་པས། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་བཟོ་མཁན་ནི་དཀོན་མཆོག་ལས་གཞན་འོས་མེད་དོ་སྙམ་ནས་
དེ་ལྟར་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །འོན་དེ་རེ་རེ་ལའང་བཟོ་མཁན་རེ་དགོས་པས་ཐུག་མེད་
དུ་འགྱུར་ཞེས་ཅོད་པ་ན། བཟོ་མཁན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟག་པ་རང་བྱུང་ཡིན་ནོ་
ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྒྲ་དགོས་པ་བྱུང་ངོ་། །འདི་དག་འགོག་པ་ལ་རིགས་པ་
ལ་སྤྱང་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མདོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་པ་བསྟན་ཅུས་པས།
འདིར་འགོག་པ་བྱུང་དུ་མི་དགོས་ཤིང་སྤྱར་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རྟག་པ་རང་བྱུང་འགོག་
པའི་རིགས་པ་མདོར་ཅམ་བཞོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་
མིན། །དངོས་ཡོད་རྟོགས་པ་ཆད་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱིས་། །དེ་ནི་
མི་བརྟན་ཉིད་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟུ་རྟག་པ་རང་བྱུང་ཡིན་
ན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྱུར་བ་མེད་པར་གནས་དགོས་

ཏེ། ལྷུ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་གནས་ན་མར་མེ་ཡང་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་གནས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆགས་སྤང་སྤྲུག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོག་མར་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་ན་ནི་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས། དེ་ལྟར་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དགོས་པས་དེ་དག་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཆེད་དུ་བཅོས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་ན་པས་དུག་བཟས་པའི་ན་ཆ་བྱས་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུ་མེད་དུ་ཐལ་བའམ་ཡང་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་དང་། ལས་མ་བྱས་དང་སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མང་ཞིང་། ཆགས་སོགས་དེ་དག་ལས་མ་སྐྱེས་ན་ནི་གཞན་གང་ལའང་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཆུ་མེད་པས་ན་མ་ཡང་མི་སྐྱེས་དགོས་ཏེ། རྟག་པ་ལ་སྤྱར་སྐྱེ་བ་དང་བྱིས་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལས་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་ཡང་ལེགས་པར་ཁེགས་སོ། །ཡིག་ཆོགས་མང་བས་འཛིགས་ནས་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་མཐའ་མ་དང་ལྡན་པ། །ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའི་མཐར་གཏུགས་གྱུར་པ་རི་ཅམ་པར། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་ཅམ་མོ། །ཞེས་དང་། སྐྱེ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཉག་ཅིག་སྐྱེའོ། །འཆི་བ་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཁོ་ན་འཆིའོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པར། རི་ལྟར་ས་བོན་མཐའ་མཐོང་ཞིང་། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་བྱིར། །སྐྱེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་སྤྱར་བྲངས་པ་རྣམས་

གྱིས་སྐྱེ་བ་ཐོག་མེད་དུ་གྲུབ་ཅིང་། འདྲིར་གོ་བདེ་བར་བཤམ་ན་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
ལ་ཤར་རུབ་གི་མཐའ་མེད་ཀྱང་ཤར་རུབ་གི་གོ་རིམ་ཅིས་སུ་རུང་བ་དང་། ལོ་དང་
དུས་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་ཀྱང་ལོ་དུས་གི་གོ་རིམ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན། སེམས་
ཅན་གྱི་སྐྱེ་བའང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །མདོར་ན་རང་གི་རིགས་རྒྱན་སྲ་མ་སྲ་མ་
སྒྲོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཐོག་མེད་དུ་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་མིན་
པ་སེམས་ཅན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་མིན་པ་སེམས་སུ་བྱེད་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། བྱ་མོ་དེའི་སྲ་རོལ་དུ་སྒྲོ་ང་བྱུང་ཞིང་སྒྲོ་ང་དེའི་སྲ་རོལ་
དུ་བྱ་མོ་གཞན་ཞིག་བྱུང་བས་ཐོག་མའི་མཐའ་གཏུགས་ས་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ལ་
ལས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འཛམ་གླིང་འདི་གཅིག་སུ་ཡིན་པར་བསམས་པ་ཆོས་
རུང་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་ཡང་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་དང་མཐའ་
མེད་པ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་སུ་མེད་པ་ཡོད་པས། ལས་ཀྱི་ཤུགས་
གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་པན་ཚུན་དུ་རྒྱ་བའི་སྐྱབས་ཀྱང་དུ་མ་
ཡོད་པས་སྒྲོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་
འཛམ་གླིང་འདྲིར་ཐོག་མའི་མཐའ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་ཆགས་འཛིག་གནས་
གསུམ་གྱི་སྒྲོར་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་
ན་སེམས་ཅན་ཐོག་མ་ཉ་ལ་སོགས་པ་ཆགས་ནས་རིམ་གྱིས་མིའི་འགྲོ་བ་མཆེད་
པར་འདོད་པ་ནི་དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་གཏམ་སོ། །

སྐྱས་པ། མིག་རྒྱང་གང་གི་ཐང་དུ་རྩལ་བྱང་གིས། །ཤེས་དང་ཉམས་རྒྱས་
རིག་པའི་འགྲོས་བཟང་དག། །པ་རོལ་འཕྲང་ལ་འགྲིམ་ཆེ་མགྲིན་བཟང་སྟེ། །གཏན་
བདེའི་ཐེམ་སྐྱས་འཛིག་ལ་ཀྱེ་མ་རུད། །ཐ་སྙད་ལམ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་མིག་མེད་
ཅིང་། །རྩྱ་རོལ་འདོད་རྒྱར་སྒྲོད་ལ་མཐུ་མེད་ཀྱང་། །པ་རོལ་སྤང་ལམ་རིང་པོར་

ཀླང་བཟོད་ཀྱིས། །ནམ་བྱང་རི་ཅེར་འགྲིམ་པ་ངོ་མཚར་དཔྱིད། །ཅེས་པའོ། །སྤྱི་ས་
བྱ་སྤྱི་བའི་རབས་ལ་དཔྱད་པའི་གཞི་བསྐྱངས་ནས་དཔྱད་པ་དཔྱིས་སྤྱི་བའི་ཚུལ་
ཀྱིས་སྒྲོན་མཐུན་གྱི་ཆེར་བཟླ་སྤྱི་བའི་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའོ། །

༣༽ ཕྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ།

གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ་དངོས།
འདི་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རི་ལྟར་འགོ་བའི་ཚུལ། གང་འགོ་བའི་བར་སྲིད་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་བསྟན་པ། གང་དུ་འགོ་བའི་གནས་བཤད་པ། ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་
བ་དང་ལྗོངས། །

སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ་དངོས།

དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ་དངོས་ནི། སྤར་སྐྱེ་བ་ཐོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་
ལུང་རིགས་མཐའ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའང་ལེགས་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་མེད་འདིར་
ཁྱེ་བྲག་ཕྱིས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ། ལུང་ནི་སྤར་བཞོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་
གང་གིས་སྐྱབ་ཅེ་ན། རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མདོར་ཅིམ་བཞོད་
ན། སྐྱེས་བུ་ཐ་མལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འཆི་བ་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་ལེན་ཏེ།
སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་ཏེ་འཆི་བའི་བྱིར་དང་། ལུང་པོ་རགས་པ་འདོར་
ཡང་ལེན་ཏུ་སྤར་བའི་ལུས་སེམས་གཉིས་འདོར་དུ་མེད་པ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་
མ་སྤངས་པའི་བྱིར་དང་། ལས་ཉོན་གཉིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་།
ལས་གངས་མེད་པ་བསགས་ནས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལས་ཚུད་ཟ་བ་མེད་པའི་བྱིར་
དང་། ལས་ཀྱི་དབྱུང་གྲོགས་ཉོན་མོངས་ཉམས་མ་དམས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། །སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བགྱི་

མིན་པར། །བདེ་སྤྱད་དོར་ཐོབ་འདོད་པས་ན། །དམན་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་
ལེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །འཆི་བའི་ཆེ་གང་ཟག་རྟེན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
རྟེན་སྤྱི་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོ་བའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ཅན་ཡིན་
ཡང་སྤྱི་བའི་བྱིར། །འགའ་ཞིག་ལ་ལར་ཐོགས་མེད་ཏེ། །ཚུ་བཞིན་གསེར་ལ་དངུལ་
ཚུ་བཞིན། །མ་མཐོང་བྱིར་ན་མེད་པ་མིན། །ཞེས་དང་། །ཆེ་འདིའི་མིག་ལ་སོགས་
པ་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའི་རྒྱུ་མ་ཆད་པར་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། །ཆེ་སྤྱི་མའི་
སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པོ་བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། །ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ། །ལུས་གཞན་
སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་འཆི་བའི་ཆེ་དབང་
ཤེས་འགགས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་གཡོ་བ་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོ་བའི་བྱིར་ཏེ།
དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་དེ་དབང་ཤེས་ལྡན་གྱི་རྟེན་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཡང་ཡིད་སྒོ་ལྡན་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོད་ན། །ཡིད་སྒོ་ལ་གཞོད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་
སྤར་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྐྱེས་བྱ་དེ་དག་འཆི་བ་ན། །སྐྱེ་བ་
ངེས་པར་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཆང་བར་ཡོད་ཅིང་འགལ་སྒྲེའི་གཉེན་
པོ་སྟོབས་ལྡན་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་པོ། །དཔེར་ན། །ས་བོན་དང་ས་ལུང་བོད་གཤེར་
ཆོགས་པ་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱེན་དང་བྲལ་ན། །སྤྱ་གྲུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་
སྟེ། །འཆི་བའི་ཆེ་ལུས་ཉམ་ཐག་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་སྒོ་དང་།
སྤྱ་རན་གྱིས་ཡིད་གཏུང་བ་དང་། །སྤར་བ་རྒྱ་ལྟར་འབྱུགས་པའི་སེམས་གྲུང་པོ་ཡོད་
པའི་རྣམ་འགྱུར་མཐོང་བའི་བྱིར། ལུས་སེམས་སོ་སོར་ཡོད་པས་ཀྱང་འགྱུར་སྟེ་རྒྱ་
ཤིང་རྒྱད་ནས་བསྟེན་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འཆི་བའི་དུས་དེར་ལུས་སེམས་འབྲེལ་

བ་གཙོད་དཀའ་བའི་མཚན་མ་དང་རྟགས་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱོད་
འཇུག་ལས། འདི་ལ་སྤྱི་ཐོན་བྱེད་ནས་ནི། །དེ་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ཚུགས། །པན་པ་
མེད་པར་འདི་ལ་ནི། །ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །འགྲོ་དང་འོང་བའི་རྟེན་ཅམ་
དུ། །ལུས་ལ་གྲུ་ཡི་སྒོ་བཞག་སྟེ། །ཞེས་མགྲོན་པོ་གཡར་ཁང་ལ་ཆགས་ཞེན་དང་
གཅེས་སྤྱིས་མི་བྱེད་པ་ལྟར། །ལུན་དུ་མི་གནས་པའི་གཟུགས་ཕྱང་འདི་ལ་ཆགས་
ཞེན་མི་རིགས་པ་དང་། གཅེས་སྤྱིས་རན་པར་དགོས་པ་བསྟན་ནས་དེའི་དཔེ་རྒྱ།
ཚུའི་པ་རོལ་དུ་མ་སོན་བར་གྲུ་ཉར་མཁོ་ཡོད་པས་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཐོན་སྤྱོད་ནས་
པ་རོལ་དུ་སོན་པ་ན་གྲུ་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟར། །ལུས་འདི་ཡང་ཆེ་འདིའི་
ཉར་མཁོ་ཅམ་ལས་འཆི་བའི་ཆེ་ལུས་རགས་པའི་ཆ་གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་
བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་པས། །སྟེ་བ་བྱི་མ་ཡོད་པར་གསལ་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དེ་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྟམ་ན་སྤྱོད་
མེད་དེ། དཔེར་ན། འོ་མ་ལས་མར་ཟུར་དུ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ཡང་བསྐྱབས་པའི་
ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་མར་ཟུར་དུ་ཐོན་པ་བཞིན་དུ། བདག་ལུས་གཉིས་
ཀྱང་ཐོག་མར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ལྟན་ཅིག་དུ་སྦྱར་ཡང་ནམ་ཞིག་ལས་ཀྱིས་
དགྲུགས་པ་ལས་བདག་ལུས་སོ་སོར་བྲལ་ནས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། །སྟེ་བ་བྱི་མ་ཡོད་པ་
ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་སྤར་ལས་འབྲས་ཀྱི་ལེའུའི་
སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྤྱོད་སོ། །

གཞན་ཡང་གདུལ་བྱ་མ་དུལ་བ་རྣམས་འདུལ། དུལ་བ་རྣམས་སྟོན།
སྟོན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཁོངས་སུ་མ་བསྐྱས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་
གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ཡང་མ་དུལ་བ་རྣམས་འདུལ། དུལ་བ་རྣམས་སྟོན། སྟོན་
པ་རྣམས་འགྲོལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་སྟེ་བ་བརྒྱད་ནས་བྱེད་དགོས་པ་ཤ་སྟག་དུ་

སྒྲིག་བས། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་དགོངས་པ་
མ་མེད་པའོ། །གངས་ལ་དབག་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཡོད་དེ། འཛམ་གླིང་འདི་ལྟ་
བུར་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་གངས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འཆི་ཡང་། དེ་དང་མཚུངས་
པའི་སེམས་ཅན་སྤྲར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །རིགས་པ་མཚུངས་པས་ཀྱང་
གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ཡོད་པས་ཁྲུབ་པས་རང་རང་གི་
སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ལ་ལྟོས་ན་རང་ཉིད་དེའི་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྱི་
མ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཡང་ཡོད་དགོས་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཐ་མལ་པའི་སེམས་ཅན་འཆི་བ་ན་སྐྱེ་བ་ངེས་
པར་ཡོད་དེ། འཆི་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔལ་མགོན་འཕགས་
པ་སྐུ་སྤྱུབ་ཀྱིས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་། །གཉིས་ལས་བདུན་
འབྱུང་བདུན་ལས་ནི། །གསུམ་འབྱུང་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡི། །ཉིད་དུ་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དཔེར་ན། ཁམ་སྟོང་ལས་ཆོག་གྱ་
དང་ཆོག་གྱ་ལས་ཁམ་སྟོང་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཆི་བ་ན་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་ལེན་དགོས་ཏེ།
སྐྱེ་བའི་ཅ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་མ་བརྩི་བར་གསོན་
པོར་གནས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་སྟོན་ལེན་དང་ཡང་བཅས་པའི་
བྱིར་རོ། །དཔེར་ན། དུག་རྩའི་ས་བོན་མ་ཉམས་ན་བྱིས་རྒྱན་དང་ཐད་པ་ན་དུག་
རྩ་འབྱུང་བར་རྒྱན་མི་ཆད་པ་བཞིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱང་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱེ་བ་བྱི་མ་གྲུབ་ཚུལ་ནི་སྤར་བ་འདེམས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གི་རིགས་པ་གནད་
བསྟུན་ན། ཆས་པོ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་བྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་ཏེ།
ཆགས་བཅས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བྱིས་པ་སྐྱེ་མ་ཐག་པའི་རིག་

བ་བཞིན། ཞེས་པའོ། །འདི་དག་ཐ་མལ་པའི་སྤྲེང་ནས་སྤྲོད་པའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་
པར་གཙོ་བོར་སྐྱབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོད་པ་ཐ་མ་བའི་ཉན་ཐོས་སྦྱར་
ལམ་པ་ལྟ་བུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལུས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་། འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ནི་
ལེན་མི་དགོས་ཏེ། ཆེ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་འཁོར་ལྷ་སྤྲེ་བཞིན། །

འདི་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངེ་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་འདི་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངེ་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། འགྲོ་
བ་པོ་བར་སྤྲོད་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། འཆི་སྤྲོད་ནས་བར་སྤྲོད་དུ་འཕོ་ཚུལ།
བར་སྤྲོད་ནས་སྐྱེ་སྤྲོད་དུ་འཕོ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས།
སྤྲོད་དུས་སྤྲོད་པ་ཤ་ཚུགས་ཅན། །དེ་ནི་འཆི་བའི་སྤྲོད་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་
པན་ཆད་དོ། །ངེས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཤུགས་
དང་ལྷན། །དབང་པོ་ཀུན་ཆང་ཐོགས་མེད་རྒྱ། །མི་ལྟོག་དེ་ནི་ངེ་ཟེའོ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་སྤྲོད་དངས་
པ་ལྟར། སྤྲོད་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཐོག་མ་ཡིན་པས། དབང་
པོ་ཀུན་ཆང་བ་དང་ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷན་ཞིང་ལས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ།
རྩས་སྐྱེས་ཡིན་པས་ལུས་དངས་ཤིང་སྤྲོད་པར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་པའི་ལུས་
ཅན་དེ་ནི་སྤྲོད་པའི་འཆི་སྤྲོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་བྱུང་
བས་ན། བར་དོའམ་བར་སྤྲོད་པ་ཞེས་བཙུན་ཅིང་། འདོད་ཡོན་ལྷའི་ནང་ནས་གཙོ་
བོ་ངེ་ཡིས་འཆོ་བར་གྲགས་པས་ན་ངེ་ཟེའམ་ཀྱང་བཙུན་དོ། །རང་དང་ངེགས་
མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་དང་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པས་མི་མཐོང་

བས་ན་སྤྱི་བའི་ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱིས་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཐོགས་མེད་དུ་བསྐྱོད་པས་
ན་ཡིད་ལུས་ཞེས་བཞེད་དོ། །ལུས་དེའི་དབྱིབས་ནི། སྤྱིར་འབྲུབ་དགོས་ཀྱི་སྒྲིན་
དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དང་བྱུང་གཞུགས་མཚུངས་ཤིང་། ཁ་དོག་ནི་དཔྱལ་བའི་བར་སྤྱིད་
ནི་ཁ་དོག་ནག་པོ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་ཚུའི་མདོག་ལྟ་བུ་དང་། དུད་འགྲོའི་
བར་སྤྱིད་ནི་དུ་བའི་མདོག་ལྟ་བུ་དང་། མའི་བར་སྤྱིད་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་
གཞུགས་ཀྱི་ལྟའི་བར་སྤྱིད་ནི་དདུལ་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། རན་
སོང་གི་བར་སྤྱིད་པ་ཐུར་དུ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། མའི་བར་སྤྱིད་པ་ཐང་ཀར་འགོ་
བ་ལྟ་བུ། ལྟའི་བར་སྤྱིད་པ་གཉེན་དུ་འགོ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆེ་
ཆད་ནི་སྤྱི་སྤྱི་དུ་སྤྱི་མ་ཐུབ་ཀྱི་བར་ཞག་བདུན་རེའི་མཚམས་ལ་འཆི་ཐེངས་རེ་
འཆི་དགོས་ཤིང་། རི་ཅམ་འགོར་ཡང་ཞག་བདུན་པ་ཞག་བདུན་ལོན་ན་རེས་པར་
སྤྱི་བ་ལེན་ཐུབ་པས་བྲལ་བོ། །སྒྲིན་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབས་དང་རྗེས་འབྲུག་གིས་སྒྲིན་
པའི་མཐུ་ལས་དཔྱལ་བའི་བར་སྤྱིད་སྤྱིས་ནས་ཞག་བདུན་ཀྱི་གོང་ཆེ་འཕོས་ཏེ་
མའི་བར་སྤྱིད་སོགས་སུ་སྤྱི་བ་ཡང་སྤྱིད་དོ། །ཚུལ་དེ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་བོད་པས་མི་
ཤི་བའི་རྗེས་སུ་བདུན་ཆོགས་ཀྱི་མཚོད་འབྲལ་བྱེད་པའི་སྒོལ་དར་བ་ཡིན། འོ་ན་
རྒྱ་ཐང་དང་པའི་ནམ་སྤྱིན་པན་ཚུན་དུ་སྤྱིན་པ་མི་སྤྱིད་ཀྱང་བྱེད་པ་རྗེས་མཐུན་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སྤྱིན་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལྷ་སྒྲོབ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་པ་མ་
སོགས་གཉེན་བཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། མཚོད་ཡོན་སོགས་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་བ་གང་
རུང་ཡོད་ན། གཅིག་ནི་གཅིག་གི་དོན་དུ་དགེ་བསྐྱེད་ན་དེ་ལ་པན་པར་འགྱུར་བ་
བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་འགྲོས་དུ་མ་ལས་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་མི་དགེ་
བ་བྱེད་ན་ཡང་དེ་དང་འབྲལོ། །

གཉིས་པ་འཆི་སྤྱིད་ནས་བར་སྤྱིད་དུ་འཕོ་ཚུལ་ནི། ད་ལྟ་བའི་ལུས་ལ་

འབྲུང་བ་ཤིང་གྲིས་བསྐྱུས་ཏེ་ཅ་མདུད་དབུ་མ་མ་གྲོལ་བར་འཆི་སྲིད་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ཡུན་རིང་ཐུང་ཡོད་པས་འཆི་སྲིད་རྒྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཅ་མདུད་དབུ་མ་གྲོལ་
བའི་སྐྱབས་དེ་ནི་འཆི་སྲིད་ལྷ་མོ་སྟེ་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མའོ། །རྒྱས་པ་དེའི་ཆེ་
ལུས་རྩིང་པ་ལ་མི་འདོད་པ་དང་། གནས་གསར་པ་འཆོལ་བར་འདོད་པའི་སྲིད་
པས་གཡོ་བ་དང་བཅས་ལུས་རྩིང་པ་དོར་བ་དང་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་དུས་མཉམ་
པའི་ཚུལ་གྲིས་སྟེ་བ་བྱི་མར་འཕོས་སོ། །དེའི་ཆེ་གང་ཟག་སྐྱ་མ་དེ་ལི་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེས་ན་ལུས་རྩིང་པ་དོར་བ་དང་བྱི་མའི་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་སྤང་མདའི་མཐོ་
དམའ་བཞིན་དུས་མཉམ་པས། ལི་བ་ན་གང་ཟག་རྟེན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྦྱོན་
མི་འཇུག་གོ། །བར་སྲིད་པ་དེ་ནི་རྩུས་སྦྱེས་ཡིན་པས་མངལ་སྦྱེས་དང་བྱོད་སྦྱེས་
སོགས་དང་མི་འདྲ་བར་དབང་ལག་ཀུན་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་ཐོགས་མེད་དུ་གྱུ་
བའི་མདའ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྦྱས་ཀྱང་བཀག་པར་མི་བྱས་སོ། །

འོ་ན་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་དེའི་ཉེར་ལེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤར་ཤི་ཁ་མའི་སྤྱང་
སེམས་སྤ་མོ་དེས་བདག་ཀྱི་ན་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྤྱང་སྤ་མའི་སྤྱེ་མཆེད་སྤའི་རུས་པས་
ཉེར་ལེན་བྱས་ཏེ་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་སྤུལ་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འགྲོ་བ་
སོ་སའི་བར་སྲིད་དུ་འཕོ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འཆི་སྲིད་རགས་པའི་སྐབས་དེར་
སྤར་དགེ་བ་ལ་གོམས་པའི་བྲགས་སྟེད་ན་དགེ་བའི་བསམ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་པར་གྱུར་ལ། དེའི་མཐུས་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་དེ་
ལ་གསོས་བཅའ་སྟེ་བདེ་འགྲོའི་བར་སྲིད་འབྱུང་ཅིང་། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ལས་སྟོབས་རྒྱས་ན་མི་དང་འདོད་སྤའི་བར་སྲིད་འབྱུང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤར་བ་དང་
བཅས་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སྟོབས་རྒྱས་ན་གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
སྤར་བ་རྒྱབ་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སྟོབས་རྒྱས་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སྲིད་

བ་འགྲུབ་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་འཆི་སེམས་སྤྲོ་མོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་
འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སྲིད་གསུམ་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་
ཉིང་མཆམས་སྒྲིབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་བཞིན་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་
ན་འཆི་སེམས་སྤྲོ་མོ་ཡང་སྤྱང་རྩེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སམ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བས་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མས་མ་གོས་སོ། །སྤྲུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
མཐོན་པོར་སོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཆི་སྲིད་སྤྲོ་མོའི་ཆབ་དུ་བདེ་སྟོང་ཟབ་གསལ་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱུག་པ་ན་བར་སྲིད་ཆབ་དུ་སྐྱེ་བྱས་འགྲུབ་སྟེ་རྩི་
སྐྱ་བརྟེས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཉོན་མོའི་སྐར་མ་ཅམ་སྟེ། དེར་སང་གི་
སྤྲུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཁས་འཆེ་བ་པལ་ཆེར་ནི་དེ་དང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་
དང་དེ་ལས་ཐ་ཆད་པ་རྣམས་ནི་སྤྲིག་པའི་སྟོད་བརྒྱད་ཀྱི་ཞིང་རབ་འབྱམས་འགྲུབ་
པར་བྱེད་དོ། །མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་ནི། རྣོས་གར་བས་འབྲབ་
ཆས་བཟུང་བ་ལྟར་ངལ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་སྤར་གོམས་པའི་འཁྲུགས་ཀྱིས་
འཆི་སྲིད་རགས་པའི་སྐབས་མི་དགོ་བའི་བསམ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེས་མི་དགོ་
བའི་ལས་སྟོབས་འཕེལ་ཏེ་ངན་འགྲོའི་བར་སྲིད་དང་། དེའང་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་དཔྱལ་
བ་དང་། འབྲིང་ཡིན་ན་ཡི་དྲགས། ཆུང་དུས་དུད་འགྲོའི་བར་སྲིད་འགྲུབ་པར་བྱེད་
དོ། །འཆི་སྲིད་དེའི་ཆེ་སེམས་ཡང་བ་དང་དངངས་ཤིང་ཉེན་ཆེ་བའི་དུས་ཡིན་པས་
བཏང་སྟོམས་སམ་ཁུང་མ་བསྟན་གྱི་བསམ་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བས་འགོ་བ་ལའང་བདེ་
འགོ་དང་ངན་འགོ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་བར་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཕོ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་
བུའི་བར་སྲིད་པ་རྣམས་དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མེད་པས་མི་

ལས་ལྷ་བྱའི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་བརྒྱད་དེ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱེ་གནས་འཆོལ་བར་བྱེད་ལ། དེ་
ནས་ཞིག་ན་སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་སྐྱེ་བའི་དུས་སུ་སྤྲིན་པ་དང་མངལ་སྐྱེས་ལྷ་བྱ་ཡིན་ན་གནས་
གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་སྐྱེ་བ་འཕོ་དགོས་ལ། གནས་གསུམ་ནི། བ་མ་ཆགས་
ཤིང་འདུས་པ་དང་། མ་དུས་ལ་འབབ་ཅིང་ཆེ་མཆོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤེ་ཟ་རང་
ཉིད་ཉེ་བར་གནས་ཏེ་འཇུག་འདོད་འབྱུང་བའོ། །སྤྲིན་དེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་པ་
མའི་ཁྱུ་ཁྱག་འདུ་བ་ལ་པ་མས་ཉལ་པོ་བྱེད་བར་འཁྲུལ་ཏེ་སྤྱིད་པས་དེ་ལ་ཁྱུགས་
ཏེ། ཁམས་དཀར་དམར་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ནས་གྲུབ་པ་ན་བར་སྤྱིད་འགགས་ཤིང་
སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་སྐྱེས་ཤིང་དེ་ནས་བྲན་
མེད་དུ་སོང་ངོ་། །སྐྱབས་དེར་བྱད་མེད་མཁས་པ་ཡིན་ན་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལྷ་
སྟེ། སྐྱེས་པས་ཆགས་པ་ཤེས་ཤིང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཤེས་པ། དུས་ཤེས་ཤིང་
ཆེ་མཆོན་ཤེས་པ། མངལ་ན་གནས་པ་ཤེས་པ་དང་། གང་ལས་མངལ་དུ་ཁྱུགས་པ་
ཤེས་པ། ཁྱེལ་བྱ་དང་བྱ་མོ་མོ་མོར་ཤེས་པའོ། །བྱ་ཡིན་ན་དཀྱུག་ལལས་པར་བརྟེན་
པ་དང་། བྱ་མོ་ཡིན་ན་དཀྱུག་གཡོན་པར་བརྟེན་པ་ཡོད་སྐད་དོ། །འོད་སྐྱེས་ཡིན་ན་འོད་
ལ་སྤྱིད་ནས་དེར་ཁྱུགས་ནས་བར་དོའི་ལུས་འགགས་པ་དང་སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཁྱུགས་པ་
དུས་མཉམ་མོ། །སྐྱོང་སྐྱེས་ནི་མངལ་སྐྱེ་དང་པལ་ཆེར་འབྲེལ་ལ། རྩས་སྐྱེས་ནི་མིག་
འཁྲུལ་ལྷ་བྱའི་ལུས་འགྱུར་བར་བྱས་པ་དང་། བར་དོའི་ལུས་འགགས་ཤིང་རྩས་
སྐྱེའི་སྐྱེ་སྤྱིད་གྲུབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཕོས་མོ། །ནམ་འབྲེལ་ལས།
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། །སྤྱིད་པ་ཀྱན་ནས་འཆིང་བ་ནི། །སྐྱེ་རྒྱ་ཞེས་
དང་། མངོད་ལས། གློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། །བརྟེན་བདག་འགོ་བའི་གནས་སུ་
འགོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་ཉོན་དབང་གིས་གང་དུ་གང་ལ་སྐྱེས་ཀྱང་གློ་
འཁྲུལ་ནས་སྐྱེ་བ་ཤི་སྤྱག་སྟེ། དཔེར་ན། ཆ་དཔྱལ་དུ་སྐྱེ་ན་སྤང་ངོར་གང་བ་ལ་མི་

དགའ་ཞིང་བློན་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལུས་བརྗེ་བ་དང་ཚད་མཉམ་ཏུ་སྦྱེས་སོ། །དེ་བཞིན་སྤང་ངོར་ཆ་བ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་བསེལ་བར་འདོད་པའི་དབང་གིས་ལུས་བརྗེ་བ་དང་གང་དམུལ་ཏུ་སྦྱེ་ཞིང་། བཟའ་བཏུང་ལ་བསུན་ཞིང་དེ་དང་བཅས་བར་འདོད་པའི་དབང་གིས་ལུས་བརྗེ་བ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་སྦྱེས་པ་དང་། སྤང་ངོར་ལུག་མ་ཡིན་པ་ལུག་ཏུ་འབྱུང་ནས་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་ལུག་ཏུ་སྦྱེ་བ་ལྟ་བུ་མི་ལས་མིས་པ་བཞིན་ཏུ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བས་ཆགས་སྤང་སྦྱེས་ཏེ། དེ་དང་མཐུན་པའི་སྦྱེ་བའི་གནས་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ནམས་ལ་ནི་བསམ་བཞིན་སྤྱོད་པར་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་ན། གང་ཏུ་སྦྱེ་བའི་གནས་པའི་རུམ་དང་ཁྱེད་ཁྱེད་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་མཐོང་བཞིན་ཏུ་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྦྱོར་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། མི་གཙང་བའི་ལྷན་ལྷན་ཏུ་བསམ་བཞིན་ཏུ་ཡུད་ཙམ་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་ཡང་སྦྱས་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱིས་དགོས་བྱུང་ན་འདོད་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་སྦྱེ་བའི་མཛོད་པ་ནི་གང་དང་གང་ལ་བཞེས་ཀྱང་དག་པ་རབ་འབྱུངས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །ལྷག་མེད་དག་བཙུམ་ལྟ་བུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ལུས་ལེན་ཚུལ་ནི་འདིར་མ་བཞོད་དོ། །

གང་འགྲོ་བའི་བར་སྤྱོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་གང་འགྲོ་བའི་བར་སྤྱོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན། བར་སྤྱོད་པ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་མི་མཐུན་པར་མཛོད་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་མིན་ན། དེ་ལ་

ཡོད་པར་གང་གིས་སྐྱབ་ཅེན་ལ་ལར་ལུང་གིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལ་ནི། སྲར་བཤད་
པའི་ལུང་དང་། མདོའི་ལུང་དུ་མས་བསྐྱབ་མོད། ལ་ལར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་
པས་བསྐྱབ་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤ་
མ་ནས་འདྲིའོང་བ་དང་། འདི་ནས་སྐྱེ་མར་འགྲོ་བར་ཡོད་པ་གྲུབ་པས། བར་སྲིད་
ཡོད་པའང་ལུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །གཞན་ཡང་། ཐོད་དུ་འཆི་འཕོས་ནས་རྒྱ་གར་
རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའང་། རྒྱ་གར་དུ་འཆི་འཕོས་ནས་ཡུལ་གཞན་དང་རྒྱལ་ཁབ་
གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི། ཐོད་དུ་འཆི་འཕོས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་
དུ་མ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡོད་ན་དེའི་བར་དུ་འགྲོ་མཐན་ཞིག་ནི་ངེས་པར་ཡོད་
དགོས་པས། དེ་ནི་བར་སྲིད་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ས་རོལ་
ནས་མེ་མདའ་བརྒྱབས་ཏེ་ཚུར་རོལ་དུ་ཕོག་པ་ན་མདེའུ་པ་རོལ་ནས་འོངས་པ་མ་
མཐོང་ཡང་རིགས་པས་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ནས་རྟོག་ལྟ་བུ་རྒྱུན་གཅིག་
ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཐོག་མར་ས་སོན་དང་། དེ་ནས་སྐྱུ་གུ་དེ་ནས་སྤོང་པོ། དེ་ནས་
སྟེ་མ་བྱུལ་བ་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། མཐར་ནས་རྟོག་གི་
ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལྟར་མི་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ནའང་དང་པོར་སྟོན་དུས་ཀྱི་
སྲིད་པ། དེ་ནས་འཆི་སྲིད། དེ་ནས་བར་སྲིད། དེ་ནས་སྐྱེ་སྲིད། དེ་ནས་ཡང་མའི་
སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་གྲུབ་པའི་བར་དུ་མའི་རྣམ་པ་རིམ་མཉམས་ཀྱང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་
འགྲོ་བ་དེས་ཀྱང་བར་སྲིད་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། འགྲོ་བ་གཞན་ལའང་དེ་དང་འབྲལ། །

གང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་བཤད་པ།

བཞི་པ་གང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ནི། སྲིད་པ་བཞི་སྟེ། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་
པ། འཆི་བའི་སྲིད་པ། བར་དོའི་སྲིད་པ། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་བཞི་པོ། །དེ་ལ་སྟོན་

དུས་ཀྱི་སྤྱི་དུས་ནི། ཆོ་འདི་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷན་ཞིང་། དེའི་འཆི་སྤྱི་ཀྱི་
སྔོན་དུ་གནས་པས་ན། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྤྱི་དུས་སྤྱི། དེའི་བར་ཀྱི་ཐག་བཅས་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་སྤྱང་པོ་རྣམས་སོ། །ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མིང་གཟུགས་ཅི་
རིགས་པའི་ཉེན་འབྲེལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ཤི་བའི་ཉེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་བར་
རོ། །འཆི་སྤྱི་དང་བར་སྤྱི་ནི་སྤྱི་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤྱི་སྤྱི་ནི་མཐུན་པའི་
ལྷ་བྱར་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་སྤྱི་དུས་དང་པོ་ནི། སྤྱི་སྤྱི་པ་མོ་ཡིན་
པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྤྱང་པོ་རིགས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་རྫོགས་
པའམ་བརྟན་བར་མ་གྲུབ་པ་ནི་སྤྱི་སྤྱི་རིགས་པའོ། །སྤྱི་པ་བཞིའི་ནང་དུ་མ་འདྲུ་
བའི་སྤྱི་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་པོ་གང་ཡང་མེད་ལ། བར་སྤྱི་པ་ནི། འགྲོ་བ་
རིགས་དུག་པོ་གང་དུ་འང་མ་འདྲུས་སོ། །འགྲོ་བ་རིགས་དུག་པོ་སྤྱི་གནས་ནི་སྤྱི་
ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་ལེའུའི་ནང་བཤད་ཟིན་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་འདིར་ཡིག་ཆོགས་མང་བས་
འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

སྤྱི་མཐུན་མཐུན་པའི་དབྱེད་པ།

ལྷ་པ་འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་དབྱེད་པ་ལ། སྤྱི་མཐུན་པའི་
དོགས་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་གྲུབ་མཐུན་པའི་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལན་འདེབས་ཚུལ། དབྱེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བས་རྣམ་པར་སྤྱི་ཉེ་བཤད་པ་དང་
གསུམ་ལས།

སྤྱི་མཐུན་པའི་དོགས་པ་དགོད་པ།

དང་པོ་དོགས་པ་དགོད་པ་ནི། མཐུན་པའི་དགོད་པ་ནི་ནས་ཡང་འཁོར་བར་སྤྱི་

བའི་མཐའ་ནི་རྫོགས་པར་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་སོ་སོ་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
ད་ལྟའི་བར་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་གཤིས་ཐེབས་པས། རྩ་གྲུང་ཆེན་པོ་
ཐུང་ཏུ་རྒྱག་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་འབད་མི་དགོས་ཤིང་འགོག་ཏུ་མེད་པ་
དང་། སྐབས་འགར་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གདུངས་ནས་དེ་སྤོང་བའི་དོན་དུ་དཀའ་ཐུབ་
སྤུང་བ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཚུལ་བ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཚུལ་བ་
ལན་གངས་མེད་པ་བྱས་སྤྱང་ཡང་ཉོན་མོངས་རེ་ཞིག་འགགས་པ་ཅམ་ལས་རྒྱན་
བཅད་མ་ཐུབ་པར་ད་ལྟ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆང་དུ་མནན་བཞིན་པ་འདི་དང་། ཕྱིས་
ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མཐའ་མ་ཆོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
དང་། མདོར་ན་དགེ་བའི་ཆོས་ནི་སྐྱེ་དཀའ་ཞིང་ཉམས་སྦྱ་བ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་ནི་
སྐྱེ་སྦྱ་ཞིང་ཉམས་དཀའ་བ་དང་སྟོབས་ཆེ་བས་བསྐྱོག་མི་རུས་པས། སོ་སོར་རང་
ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་མེད་དོ་སྟུམ་མོ། །

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པ་དང་བྱ་བྱེད་ལ་དཔགས་ནས་ཀྱང་
འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་མེད་དེ། ཐ་མལ་བ་ལུས་ལ་ལྟོས་ཀྱང་འབྲལ་སེལ་གྱི་བདེ་སྤང་
ཁོ་ནར་མོས་ཤིང་། ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་མེད་པས་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་
བ་དང་། ཅི་སྟེ་རེ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་པལ་ཆེར་ཆོས་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་སོང་བ་དང་། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་དང་ཐུན་ཅིང་མོས་
ནའང་སྟོན་པ་སོ་ཡང་དག་པར་མ་རྒྱུང་བས་རེ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
བསྟན་བྱ་སྟོན་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡང་དག་པ་དང་ཐུན་ཀྱང་ལ་ལ་བཙུན་འགྲུས་ཞན།
ལ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཞན་པས་ལོང་བ་ཉམ་ངའི་ཐང་དུ་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་ས་ཕྱོད་མེད་པ་
དང་། ལ་ལ་ཤེས་བཙུན་གཉིས་ཀ་འདྲོམས་ཀྱང་རང་སྤྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ཞེན་པའམ་
འདིག་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མང་བ་དང་། སྐབས་ལེགས་ཀྱིས་ཡང་

དག་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཀྱང་བརྟན་པར་མ་སོང་བར་འཆི་འཕོས་
ཏེ་སྤྱིང་བརྟན་སྤར་བྱས་པ་བརྟེན་ནས་ཐ་མལ་བ་དེ་སྤར་སོང་བ་སོགས་གང་
ལ་བལྟས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་སྤིད་དེ། དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་མཐའ་
དག་འཛོམས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་འཛོམས་སུ་རྟུག་ཀྱང་མཐར་
ཁྲོལ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྦྱས་པའོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆད་དང་གངས་
ལ་དཔགས་ནས་ཀྱང་འཁོར་བའི་མཐའ་རྫོགས་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
ནི། ས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལྟར་མང་བ་དང་། སྤེན་ཁིང་གཏི་ལྷག་པའི་སེམས་ཅན་ཡང་
མཐའ་དང་སྤེན་མེད་པས། དེ་ཕྱིང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་སྤིད་ནའང་སེམས་ཅན་མང་
ཆོགས་ཀྱི་མཐའ་རྫོགས་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྤིད་དོ་སྦྱས་པའོ། །

གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མཁས་པས་ལན་
འདེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་བའི་བྱི་
མཐའ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་ལ་བརྟག་སྟེ་
འཁོར་བའི་རྒྱན་ཐད་རུང་བྱ་བ་སྟོན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་དང་འཕྲིན་ལས་སོགས་
ལ་བརྟག་སྟེ་མཐུན་རྒྱུན་ཆད་རུང་དང་འགལ་རྒྱུན་འབྲལ་རུང་བྱ་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་གངས་དང་ཁམས་དང་གོམས་
གཤེས། མོས་པ། སྤྱོད་ལམ་སོགས་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྲང་ཚུལ་ལ་དཔག་ན། སྤར་
བཤད་པའི་དོགས་པ་དེ་དག་སྤྱི་བ་བདེན་མོད་ཀྱང་། རིམ་གྱིས་གྲོལ་བ་ལས། དུས་
ནམ་ཞིག་ན་འཁོར་བའི་མཐའ་རྫོགས་པ་སྤིད་དོ། །ཞེས་མཆོམས་སྤར་ནས་འཆད་
པ་དངོས་ལ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཐའ་དག་བསྟུས་ན་

ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཙྰ་བ་ཅན་ཡིན་
པས་ཉོན་མོངས་ཟད་ན་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བ་འཕེན་པར་མི་རུས་ཏེ། རྒྱན་དང་བྲལ་
བའི་ནས་རྟོག་སྐྱམ་རིལ་བ་ལ་སྦྱ་གུ་མི་སྦྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས།
ལས་གཞན་འཕེན་རུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
ལས་དང་ལྷས་དག་གནས་ན་ཡང་། །གཅིག་མེད་ཕྱིར་ན་རྒྱ་གསུམ་ཅན། །སྦྱེ་
བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ས་ཐོན་མེད་པར་སྦྱ་གུ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ནང་ནས་སྲིད་པར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས། ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་སྤོང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་
དང་སྤང་བར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་ངེས་པར་ཡོད་དོ། །

འོ་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་དུ་རུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེས་པར་སྤང་དུ་
རུང་སྟེ། རྒྱའི་ཙྰ་བ་མི་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བས་ཙྰ་བ་མི་བརྟན་པ་དང་། ཡུལ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་དུ་སོང་བས་རྣམ་པ་མི་བརྟན་པ་དང་། དེའི་སྦྱོན་མཐོང་ནས་བསྐྲོག་པ་
སྲིད་པས་ངོ་བོ་མི་བརྟན་པས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་གཞན་དང་མི་འབྲ་
བར་གཉེན་པོའི་སྟོབས་རྟེན་ན་ངེས་པར་སྤོང་རུང་སྟེ། གསེར་གྱི་གཡའ་དང་གོས་
ཀྱི་བྲི་མ་བཞིན་ནོ། །ཙྰ་བ་མི་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད་ཅིང་། ཡུལ་ལ་
འོག་པར་ཞུགས་ཚུལ་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པ་སྟེ།
དཔེར་ན། ཆང་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་འབྲ་བ་ལ། ཆང་གིས་བྲེད་པ་ཆོས་དེ་
མཐོང་བ་དང་སྤང་བ་སྦྱེ། ཆང་གི་ངོ་ལ་སེམས་པ་ཆོས་དེར་ཆགས་ནས་ཡིད་
འསྟོག་པར་བྱེད། ཆང་གི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ཆོས་ཆང་ལ་ཆགས་སྤང་མེད་
པ་སེམས་སྟོམས་པར་གནས་པས་སྟོའི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་ཡུལ་ལ་ཡོད་ན། ཆང་
གཅིག་སུ་ལའང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་

ན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོ་བརྟག་པ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆང་གི་གནད་དོན་མི་
ཤེས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་དེ་དག་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དོན་དང་མཐུན་པ་སྟེ། དེའི་གནད་དོན་རི་ཙམ་ཤེས་པ་དེ་ཙམ་
ཀྱིས་སྒྲོ་བརྟག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྤར་ན་
ཤེས་པར་འབྱུང་རོ། །སྒྲོ་ལོག་པ་ལ་ལོག་པར་མཐོང་ན་དེ་དང་དུ་མི་ལེན་པས་རིམ་
ཀྱིས་ལྟོག་པར་འབྱུང་ཏེ། མཛེ་མོ་ལ་མཛེ་མོར་མ་ཤེས་ནས་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་
ལ་ནམ་ཞིག་ན་མཛེ་མོར་ཤེས་ན་ཆགས་པ་ལྟོག་ནས་སྤྱད་སྒྲོ་འཕེལ་བ་བཞིན་
ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་གི་རྣམ་ཤེས་གནས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་ཏུ་ནི་རྣམ་
ཤེས་པ། །དེ་ཡོད་ན་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །རྣམ་ཡང་སྒྲོ་གྲོས་ལ་མི་གནས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བྱི་ལ་ཟས་སུ་སྟེར་བ་ལ་མི་པལ་ཆེ་བས་
མཐོང་བ་ཙམ་ཀྱིས་སྤྱད་སྒྲོའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་ལ། མི་ལ་ལས་ཟས་ཀྱི་མཆོག་
ཏུ་འདུ་ཤེས་སྦྱེས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ལོག་པ་ཡིན་པ་བཞིན་
དུ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཟམས་ཅད་ཀྱང་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་འབའ་ཞིག་ཡིན་
པས། དེ་ལ་སྒྲོན་མཐོང་ན་བྲགས་ཀྱིས་བསྒྲོག་པ་སྒྲོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཛེ་འབར་སྒྲོན་མཐོང་ན་མི་མཛེ་འབར་དང་། མི་མཛེ་འབར་སྒྲོན་མཐོང་ན་མཛེ་འབར་
འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་མི་མཐུན་མི་རྣམས་ལས། །མཛེ་འབར་ཡུན་རིང་
མི་གནས་པ། །དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒྲོན་ཤེས་ལ། །འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་མི་གནས་
སོ། །ཞེས་པའོ། །འོ་ན། གང་ཟག་རེ་རེ་ལའང་ཉོན་མོངས་སྤྲ་རགས་དང་རྣམ་པ་
བརྗོད་ཀྱིས་མི་འོང་བ་མ་ཟད། ཡུལ་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་ཡོད་པར་དམིགས་པའི་ཉོན་
མོངས་ཀྱང་དེ་སྟེད་ཡོད་ན། དེ་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་གཉེན་སོ་ཡང་དེ་སྟེད་བསྟེན་དགོས་

པས་ཉོན་མོངས་སྤྱིང་རུང་ཡིན་ཡང་སྤྱིང་བ་དུས་ཀྱིས་མི་ལོང་ངོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་
ཀྱི་ཙྰ་བ་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པར་ཉོན་མོངས་རེ་ལ་གཉེན་པོ་རེ་འཆོལ་གཞིགས་བྱེད་
བ་དག་ལ་ནི་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་མོད། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཙྰ་བ་གང་ཡིན་བཙུག་ནས་དེ་
གཙོད་པའི་སྤྱིང་བའི་རིགས་ཆང་བ་ལ་ཞུགས་པ་དག་ལ་ནི་ཉེས་པ་དེས་མི་གོས་
ཏེ། དཔེར་ན། ལྷོན་ཤིང་ཆེན་པོའི་ཡལ་འདབ་རེ་རེ་ནས་བསྐྱམ་ཕྱིར་རྩོལ་བ་རེ་རེ་
དགོས་ན་མི་ཆེས་མི་ལྡེང་ཡང་དེའི་ཙྰ་བར་མཆོན་གྱིས་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཏེ་ཆས་ན་
ཡལ་འདབ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྐྱམ་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཀྱུལ་སྐས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། སེམས་ཅན་མི་བསུན་ནམ་མཁའ་
བཞིན། །དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོང་མི་ལོང་། །ཁྲོ་བའི་སེམས་འདི་གཅིག་བཙོམ་
ན། །དག་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་དང་འབྲ། །ས་སྤྱིང་འདི་དག་གོས་གཡོག་ཏུ། །དེ་
སྤྱིང་གོ་བས་ག་ལ་ལང་། །ལྷམ་མཐེལ་ཙྰ་བ་ཀྱི་གོ་བས་ནི། །ས་སྤྱིང་ཐམས་ཅད་
གཡོགས་དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་སྤྱིང་བའི་གཉེན་པོ་ཐོག་
མར་སྒོམ་པའི་ཆེ། དབང་པོའི་སྒོ་སྒོམ་པ་གཙོ་ཆེ་བས་སྐབས་དེར་ཉོན་མོངས་གང་
སྤྱིང་བའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་དང་མ་འགྲོགས་ཤིང་མི་འཕྲད་པའམ། དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱིན་
དུ་བལྟས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་མ་ཤོར་བ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་མོད། གཉེན་པོའི་ཙྰ་བ་
ཉིད་པ་ལ་ནི་གཙོ་བོར་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་པ་
དང་། ཕྱི་ནང་གི་སྤྱིན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ནང་གི་སྤྱིན་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་སྤྱིན་
དུ་བལྟས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ནང་ནས་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཙྰ་བ་
གསུམ་དང་། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན། མ་རིག་པ་གཅིག་སྤུ་ལ་ཐུག་པས། དེ་ཉིད་
ལ་དམིགས་ཀྱིས་སྤུག་ནས་འགོག་ཐབས་བྱེད་པས་ཆོག་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་
ཡུལ་རེ་རེ་བཞིན་སྤྱིན་དུ་བལྟ་མི་དགོས་པར་མ་ཟད་སྐབས་འགར་དང་དུ་ལྷང་སྤྱི་

རྒྱུན་དན་གྲོགས་སུ་འཆར་བ་ཡང་བྱེད་དགོས་པས། དབང་པོའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་བ་གཙོ་
 བོ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བཙུན་འགྲུས་རྗེས་འགོ་ཞིང་། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བའི་བཙུན་འགྲུས་སྟོབས་རིམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་
 གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བ་ལ་ཆེར་སྤྱར་བས། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བ་སྤངས་པའི་དུས་
 བྱི་དེས་པར་ཡོད་དོ། །ལུང་དེའི་དོན་ནི། དཔེར་ན་ཐང་ཆེན་པོར་ཆེར་མས་ཁེངས་
 ནས་ཡོད་ན། དེ་རང་ལ་མི་ཟུག་པའི་ཆེད་དུ་ཐང་དེར་གོ་བས་གཡོག་དགོས་ན།
 གོ་བས་ལང་ཐབས་མེད་ཀྱང་རང་གི་ལྷན་མཐེལ་གོ་བ་བཙན་པོས་གཡོགས་ནས་
 བྱིན་ན་ཆེར་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཚུགས་པ་བཞིན་དུ། ཁོང་ཁྱོད་མི་སྤྱི་བའི་ཆེད་དུ་
 དེའི་དམིགས་རྒྱུན་རྣམས་གཞོམ་པ་ལ་འབད་དགོས་ན་སྤྱི་བོ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་མ་
 རུངས་པ་ནས་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་ཡོད་པས་དེ་དག་འདུལ་བའི་དུས་མི་སྤྱི་ལ།
 དེ་བས་སྒྲོ་ཁ་ནང་དུ་སྤྱོགས་ཏེ་ཁོང་ཁྱོད་འཛོམས་སྐྱབ་ན། དག་ཐམས་ཅད་ཆོམས་
 པ་དང་འབྲས་སྟེ། དགའི་རྩ་བ་ནང་གི་ཁོང་ཁྱོད་འགྲུགས་བརྟན་པ་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་བ་ལ། །སྤྲོན་པ་འཁྲུགས་པ་མིན་པ་
 ལྟར། །སྐྱབ་པ་ཉོན་མོངས་དགར་གཞིགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་
 མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་དང་གནད་གཅིག་གོ།

འོ་ན་གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་འཛོམས་རྒྱས་ན་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་གཉེན་
 པོ་འཛོམས་རྒྱས་པ་མཚུངས་པས་ཡིད་གཏད་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྤང་གཉེན་རྒྱས་པ་
 མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བས་སྤྲོན་པ་འཛོམས་ཀྱང་སྤྲོན་པས་སྤང་བ་མི་འཛོམས་
 པ་དང་། མེས་གང་རེག་འགོག་ཀྱང་གང་རེག་གིས་མེ་མི་འགོག་པ་ལྟར། གཉེན་
 པོ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་

ནི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། སྤང་གཉེན་བསྐྱེད་ན་གཉེན་
པོའི་སྒྲོ་བས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཕྱགས་གཏན་འཕེར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་
གཉེན་ཤེད་མཚུངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་རང་གིས་མ་བྱས་པ་
ཁོ་ནས་ལན་གྱི་གཉེན་པོས་བསྐྱེད་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་རྩ་བ་མ་རིག་པའམ་མི་ཤེས་པ་གཅིག་ཕུ་ལ་ཐུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་ལ་ཐུག་ དེ་ཡང་
འདོད་ཆགས་ལ་ཐུག་ དེ་ཡང་གཉི་ཐུག་སྤྲོ་མོ་ལ་གཏུགས་ནས་བྱུང་བ་ཤི་སྒྲག་
ཡིན་པས་འདིའི་རྒྱ་མཚན་ལུང་གིས་སྐྱབ་ན། བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་
ཇི་བཞིན་དུ། །གཉི་ཐུག་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
གྱུར་། །གཉི་ཐུག་བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས།
ཉོན་མོངས་སྒྲིན་རྣམས་མ་ལུས་འདིག་ཆོགས་ལ། །ལྷ་ལས་བྱུང་བར་སྒྲོ་ཡིས་
མཐོང་གྱུར་ན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉི་ཐུག་ཉེས་པའི་རྩ་བ་སྟེ། །དེ་
ཡང་སེམས་ཅན་འདི་ན་པ་ཡིན། །ཞེས་གཉི་ཐུག་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར།
བསྐྱར་པའི་དཔལ་གྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ནི། གཉི་ཐུག་ །མ་རིག་པ། མི་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་
དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་བྱ་བ་བྱས་ཉེས་ཤོར་བའམ་རང་
གིས་བྱད་དུ་བསད་ནས་བྱས་པའི་ཉེས་པ་གང་ཡིན་ཡང་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཇི་བཞིན་
མི་ཤེས་པའམ་རང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྒྱུང་བའི་མི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་དབང་
གིས་བྱུང་བ་ནི་འདིག་རྟེན་གྲགས་ཆོད་ལྟར་རོ། །དོན་སྤྱིར་རང་དང་གཞན། སྒྲིན་
དང་ཡོན་ཏན་སོགས་གང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ན། རྒྱ་མེད་དམ། ཆ་མེད་ཡན་ག་བ་དང་།
རང་དབང་བ་དང་། རང་ངོས་ནས་གོང་དེ་བར་སྤང་བ་དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་ནི།

མ་རིག་པའམ། གཉི་ཟུག་སྟེ། དང་པོ་ནི། རྟག་ཅིང་རང་དབང་ཅན་དང་། གཉིས་
པ་ནི། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པས། མ་རིག་པ་རགས་པ་དང་།
གསུམ་པ་ནི། མ་རིག་པ་ཐ་མོའོ། །སྤང་ཞེན་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དམིགས་ཏེན་
དུ་བྱས་པ་ལས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སྦྱིས་ཤིང་། དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་བྱས་པ་ལས་
ཆགས་སྤང་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅི་རིགས་བྱངས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་ཞེན་དེ་ལྟར་
མེད་ན། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་མི་སྦྱིས་ཤིང་། དེ་མ་སྦྱིས་ན་ཆགས་སྤང་སྦྱོ་དོན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ཨ་མས་རང་གི་བྱ་སྤྱུག་པ་ལ་སྤང་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་ལ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་མེད་པས་ཆགས་པ་མི་སྦྱི། བྱ་དེའི་གཞུགས་བརྟན་ལ་དེ་
ལྟར་སྤང་ཞེན་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པས། ཆགས་སྤང་ཡེ་ནས་མི་
སྦྱི་བ་བཞིན་རོ། །དེ་ལྟར་སྤང་ཞེན་ཐ་རགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱང་
ཐ་རགས་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་ཆགས་སྤང་ཐ་རགས་སུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཉོན་
མོངས་གང་ཡིན་ཡང་གཉི་ཟུག་གི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པ་ལེགས་པར་བྱུབ་སོ། །

གོང་དུ་བྱངས་པའི་བཞི་བརྒྱུ་པའི་ལུང་དོན་ལའང་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་ཐ་
བ་རྣམས་གཉི་ཟུག་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྲེལ་བ་དང་། ཡང་གཉི་ཟུག་དེ་དང་
འཛིན་སྟངས་འདྲིས་པར་འགྲེལ་ལུགས་ཟབ་མོ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། གཉིས་ཀ་དོན་
ལ་གནས་པར་སེམས་སོ། །འདི་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་སྟེ་རྒྱས་པ་འདིར་བརྗོད་པའི་
འོས་མ་ཡིན་རོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་མདོ་བསྟན་དུ་མ་ལས། སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །རྗི་མ་རྣམས་ནི་སྟོ་བྱུར་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
མར་མེ་རང་ཉིད་བྱུབ་ཅམ་གྱིས་གཞུགས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྦྱིས་པ་
ལྟར་སེམས་རང་ཉིད་བྱུབ་ཅམ་གྱི་སྤང་བ་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན་དུ་སྦྱིས་པས་
སྦྱིབ་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱེན་གཞན་གྱིས་བྱུལ་

བྱུང་བའམ་སྒོ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རང་མདངས་ཇི་གསལ་དུ་འགོ་བ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ཇི་
དག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོན་མེ་ཇི་གསལ་དུ་འགོ་ན་ཐུན་པ་ཇི་ཆུང་དུ་འགོ་བ་
བཞིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱུང་དང་ཐར་བ་ཐོབ་
བྱུང་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱུང་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་
གནད་གཅིག་གོ། །ལ་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་ན་སེམས་སྤང་དགོས་པར་
སྤྲ་བ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ལྷོག་པ་གཅིག་གི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པའི་སྒྲིན་ནོ། །ད་
བྱུང་བཟོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་ཐར་བ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྤྱག་བདེན་ལ་བརྟག་སྟེ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་སྟེ་བྱུང་བྱུ་
སྐྱབ་པ་ལ་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྒྱ་ལ་བརྟག་སྟེ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དང་། སྤྱག་བདེན་གྱི་
ཁྲེ་བྲག་ལ་བརྟག་སྟེ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་སྟེ་བྱུང་བྱུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་
བདེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། འདི་ནི། རྒྱ་ལས་
ཉོན་གྱིས་འདུས་བྲས་པ་ལས་བྱུབ་ཅིང་། ཆེ་ཆད་གཅིག་གི་ཡུན་ཆད་ལས་མི་
གནས་པར་ངེས་པར་འདོར་བྱུང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡིད་གཏད་མི་བྱུང་པར་
མཐོང་ནས་སྒྲོ་བ་སྒྲེ་སྤྲ་ཞིང་དེ་ལ་སྤྱག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་ཕན་
ཡོན་བསྐྱན་ན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསྐལ་
གསུམ་གྱིས་རྟག་ཏུ་གཙུག་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཆོག་གཞན་དོན་
དུ་གཉེར་བྱུང་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་འདི་དོར་ནས་ཕུང་པོ་མཆོག་གཞན་ཞིག་
བྱུང་ན་སྤྲུལ་པ་དང་། ཕུང་པོ་འདི་ལས་སྤྱར་དུ་ཐར་ན་སྤྲུལ་པའི་འདུན་བ་སྐྱེས་པས་
ཆགས་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་འགོག་སྤྲ་བ་དང་། དེ་ལས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་སྟེ་བ་མི་
དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཉེས་

དམིགས་མཐོང་དཀའ་བས་རེ་ཞིག་དོན་གཉེར་མི་སྤྱི་ཡང་ནམ་ཞིག་ན་འདོར་དགོས་
པར་མཐོང་ནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་སྤྱི་བ་ལ་བསྐྱལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་
ལས། གཉིས་ཟད་དོན་དུ་འབད་ནའང་། །ལས་ཟད་དུ་བ་བ་དོན་མེད་ཡིན། །ཞེས་
བ་ལྟར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀའམ་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་བ་
བསྟེན་པས་ཆོག་གི་ལས་དང་ཕྱང་པོ་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་བ་ཟུར་བ་བསྟེན་མི་
དགོས་པ་དེས་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་སྤྱི་བར་བསྐྱལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པ་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་བརྟག་སྟེ་
གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་སྤྱི་བ་དུ་སྐྱབ་པ་ནི། བརྒྱ་བ་ལས། བདེ་བར་འགྱུར་པའི་ལུས་
པོ་ནི། །སྤྱག་བསྐྱལ་གཞོད་དུ་འགྱུར་བ་དེ། །ལུས་ལ་གྲུས་དང་དག་ལ་གྲུས། །དེ་
དག་གཉིས་ནི་མཚུངས་པར་སྒྲུང་། །ཞེས་བ་ལྟར་བདེ་བའི་དོན་དུ་འབད་བ་བརྒྱ་
བྲག་གིས་བསྐྱབས་པའི་ལུས་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་འདེན་བྲས་པས།
ཕྱིའི་དག་ལས་ཀྱང་ཉེས་ཆེ་བ་སྟེ་ཕྱིའི་དག་ལ་ནི་བསྟུན་ན་པན་པར་འགྱུར་བའང་
སྲིད། གལ་ཏེ་ཁོས་ཀྱང་ཐར་ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་རི་ཅམ་
བསྟུན་ན་དེ་ཅམ་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་འཕེལ་ཞིང་། ཁོས་ན་མི་གཏོང་། འཐམ་ན་གཏོང་
བའི་ཉེས་པ་ངན་དགྲ་ཆང་བས་ན། ཕྱིའི་དག་པོས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་སྒྲེར་
གྱི་ཆ་ནས་འདི་ལ་གྲུས་པ་ལས་དག་ལ་གྲུས་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་གདམས་པ་
ཡིན་ལ། གདམས་པ་དེ་བཞིན་སུས་ཤེས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་སྤྱོདས་མི་སྤྱི་བ་མི་
སྲིད་པས། ཐར་བ་དོན་གཉེར་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་
ཅལ་སྤྱག་ན་ཉེས་དམིགས་མེད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བར་དཀའ་ཡང་། ཉེས་
དམིགས་ཀྱི་གོང་དུ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བར་དེ་ཅམ་མི་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བརྒྱ་བ་དང་སྤྱོད་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ལས། འཁོར་བའི་ཉེས་

དམིགས་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱང་གི་ཕུང་པོ་ལ་མིག་འཇུགས་བྱས་འདུག་ཀྱང་ཆོས་
བྱེད་པལ་ཆེར་དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣོད་བཅུད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་
ཏེ་སྐྱོའོམ་གྱིས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་བྱེད་པ་ནི། དག་རང་ཅར་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བར་
གཟུགས་བརྟན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཤར་བ་ལ་བསྟོན་འཇུགས་པ་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་ལྟ་བུས་
དཔེན་པར་དཀའ་ཐུབ་འགྲིམས་པ་དག་ཀྱང་། གསེར་རུབ་འོག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་ས་
ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བས་དགོས་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །བཞི་བརྒྱ་
པ་ལས། མཆོག་ལ་ཡིད་གྱི་སྤྱག་བསུལ་ཏེ། །ཐ་མ་རྣམས་ལ་ལུས་སྦྱེས་སོ། །སྤྱག་
བསུལ་གཉིས་གྱིས་འཛིག་ཏེན་འདི། །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་
དང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོང་རིས་ཀྱང་། །དཔྱལ་བ་དང་མཚུངས་འཛིགས་
བསྐྱེད་འབྱུར་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མཐོང་རིས་གྱི་ལུས་ཏེན་ཉིད་ལ་ཉེས་དམིགས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་བགྱིས་ཀྱང་རང་
སྤྱང་གི་ཉེས་དམིགས་མ་མཐོང་བ་ནི་རང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཁོ་ནའོ། །

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དང་འཕྲིན་ལས་སོགས་ལ་བརྟག་སྟེ་
མཐུན་རྒྱུན་ཆང་རུང་དང་། འགལ་རྒྱུན་འབྲལ་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་དང་། བཙོན་འབྲས་ཀྱི་སྟོབས་རྙེད་ན་རིགས་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཐུ་
ལས་དེ་མ་ཟད་པའི་དུས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། རྫོགས་
སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་
ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྟིང་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་སྟོ་
བུར་གྱི་དེ་མ་ཡོད་མེད་ཅམ་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མ་དག་པ་མཚུངས་ཤིང་
གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན། ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་ཟད་རྒྱུད་དང་ཐར་བ་ཐོབ་རྒྱུ་ཅམ་མ་ཟད་
འཆང་རྒྱུ་རྒྱུད་བ་དང་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཐམས་ཅད་འཕུལ་རྒྱུན་དན་པའི་རྟོག་པ་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་དངས་ཤིང་གསལ་བར་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ།
སྤྱི་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་དང་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་
སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས། རང་བཞིན་ཀྱི་བྱི་མ་མ་ཞུགས་པར་དངས་ཤིང་ཞི་བའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་དང་། ཉམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཉེས་སྤྱོད་
ཀྱི་སྤྱིན་དང་བཅས་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅམ་ལས་སེམས་ཐོགས་རེག་དང་སྤྱི་བུ་པའི་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་གོས་པར་མཚུངས་པ་དང་། གསེར་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་
ལས་དང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་གཡའ་དང་བཅས་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་དེ་དང་བཅས་ན་
རྒྱན་གྱི་མཆོག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་དང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་
ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་དག་སེམས་ལ་སེམས་མ་མཆིས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་
དག་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་བསྐྱབས་པ་ལས་མར་ཐོན་
རྒྱུ་དུ་སྤྱི་བུ་པ་ལྟ་བུ་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བུ་པ་དང་། ས་ཐོན་
རྒྱལ་པ་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་སྤྱི་བུ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལས་མེད་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བུ་པ་ལྟ་
བུ་མ་ཡིན་པར་ཐར་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་འབྱུང་རྒྱུ་རིགས་མཐུན་པ་
དང་རྒྱས་པ་ཅན་ལས་དེ་ལྟར་སྤྱི་བུ་པ་ཡིན་པས། དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་འབྲུབ་
རྒྱུ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་པ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་མཆོན་མེད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ག་
ལ་ཡིན། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ལྟ་བུའི་ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཅལ་ཞིག་ཡོད་ན་

ཐར་པ་ལ་སློབྱུགས་མི་སྐྱེ་བ་སུ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་མདོར་
བསྐྱུས་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱུས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡིན་པས།

དང་པོ་ནི། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྗེ་མ་དག་པའི་དག་ཆ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི་སྒར་བཤད་པའི་གཏུག་མའི་སེམས་དང་། དེས་སྐྱེས་པའི་སེམས་གསལ་
རིག་གི་རྣམ་པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་གི་ཤེས་པའི་རྒྱན་གང་ཡིན་
པའོ། །འདི་ནི་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་རིགས་ཅན་ནི་གཞུགས་སྐྱེ་
གཉིས་འགྱུར་རུང་གི་རྒྱུས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། རིགས་
འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། །སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་པོའི་
སྐྱེ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་བྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་
གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པས། ཐར་པ་ཅན་མ་ཟད། སངས་རྒྱུས་
རུང་དུའང་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་རིགས་དང་འཕྲིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་མ་ཟད་པའི་དུས་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་རུང་
དང་སངས་རྒྱུས་རུང་ཅན་ཡིན་མོད། དེ་ཐམས་ཅད་ཐར་པ་འཕྲོག་པ་དང་། འཆང་
རྒྱ་བའི་དུས་མི་སྲིད་དོ་སྙམ་ན་ངེས་པར་སྲིད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་པས་ནམ་ཞིག་ན་སློང་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་དེ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་
ཤས་དང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་ན་དེའི་སྟོབས་ལས། རྗེ་མ་ཟད་པའི་དུས་ཡོད་
པའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དུས་ལས་མི་གཡོ་བས་ན། གཏུལ་
བྱ་རང་ངོས་ནས་ཐར་པ་བསྐྱབ་པའི་རུས་པ་བརྟེན་ན། དེ་དང་འཆམས་པའི་ཐབས་
དང་ཐབས་སྟོན་པ་པོས་ཐོངས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། སྐྱབ་དཔོན་དཔའ་བོས། ཡན་

ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བསྐྱབས་ལགས་ཀྱིས། །ནང་གི་
སྒྲིབས་དག་མ་ཆང་བས། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་གནས་སྐབས་རིགས་
སད་པར་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པས་གོས་པ་ཡིན་ཡང་ནམ་ཞིག་ན་རིགས་སད་
པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་ཉེས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། །མོངས་དང་གཞན་གྱིས་དབང་ཉིད་
དང་། །མདོར་ན་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། །རྣམ་པ་བཞི་རྩ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། གྲོགས་ངན་པ་སྤྲིག་གྲོགས་ཀྱིས་
ཟེན་པ་དང་། ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་མོངས་པ་དང་། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རང་
དབང་མེད་པ་གཞན་གྱིས་བྲན་དུ་ཚུད་པ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་འདོད་པའི་མཁས་པའི་ལུགས་
འགོད་ན། འཕགས་ལུལ་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སངས་
རྒྱས་གངས་མེད་པ་བྱོན་ནས་དེ་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་
བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མཛད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་། འཁོར་བ་ཟད་པ་མེད་པས་
མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར། རྣམ་མཁའ་དང་འབྲས་ལྟེ། དེ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིབ་གཡོགས་
དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གསེར་ཐོང་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པར། འཁོར་བ་སྒྲོང་པར་གྱུར་ཏེ། སྒྲོན་པ་
མེད་ལ་འགྲིབ་པ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། འབྲུའི་ཕུང་པོ་བཞིན་ཞེས་སྐྱ་བ་
མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཉུང་དུ་སོང་བའི་བྱི་བ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། མང་ཉུང་དུ་
འགྲོ་བའི་གཞི་ལ་ནི་འདི་ཙམ་ཞེས་ཆད་ངེས་པ་ཅན་ཞིག་དགོས། སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་ལ་ནི་དེ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

ནས་དེའི་རྒྱལ་སྤོན་དུ། མདོ་སྤྱད་པར། མ་རིག་འཁྲུལ་འཁོར་འདི་ལ་ཟག་མེད་
འཕེལ་བ་མེད། །ཅེས་དང་། བཟང་སྤྱོད་དུའང་། ནམ་མཁའའི་མཐས་གཏུགས་གྱུར་
བ་ཇི་ཅམ་པར། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལུང་བྱངས་
ནས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཐོག་མེད་གྱུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྷན་པ། །ཞེས་པའི་མདོ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་དག་རུང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དོན་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་རིགས་ལ་
ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་དེའི་ཚུལ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སྟོབས་
གྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་པར་མཛད་ལ། ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྱུར་ལ་ཐུག་ཆོ། དངོས་སྟོབས་
གྱི་རིགས་པའི་ཁྱདས་གང་བཅན་པ་དེ་ཉིད་འཐད་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་
ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གང་དང་གང་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་ནས་
ཕྱོན་སྟེ། དེ་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གངས་དང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རེ་ཐར་པའི་ས་
ལ་བཀོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི། འདི་ཅམ་ཞིག་གི་བ་དང་ཉུང་བར་
སོང་ངོ་ཞེས་སྒྲི་མི་རུས་ཏེ། གངས་མང་ཉུང་བཅི་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའའི་མཐའ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཅན་རེ་རེ་འདུལ་བའང་ཤིན་
ཏུ་དཀའ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདུལ་བའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་འདུལ་བའི་དུས་ཡོད་ན། གཏུལ་བྱའི་ཐ་མ་དེ་ནི་གཞན་དོན་བྱེད་མི་དགོས་པར་
གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་མཐའ་ཡོད་
ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། རེད་ཀྱིས་གཏུལ་བ་ནི་ཐུག་སེན་

ཅེར་ཆགས་པའི་རྒྱལ་དང་དེད་ཀྱིས་མ་འདུལ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལྟར་ཡོད་
 བར་གསུངས་པ་དང་། གང་ཟག་གཅིག་ལ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་པའང་
 རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་སྤེལ་དང་གསེར་གྱི་གཉེན་ཤིང་དཔེར་མཛད་པ་སོགས་
 ལས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདུལ་བའི་རྒྱས་ཤིན་
 ཏུ་འགོར་ཤིང་གངས་ཉུང་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཙོ་བོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་བྲི་མ་སྒྲོ་
 བྱར་བ་དང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་དང་། གཉེན་པོ་འཕེལ་རུང་དང་
 སྤང་བྱ་འབྲལ་རུང་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ནས་ཐར་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་གང་ཞིག
 དེ་ཙམ་གྱིས་ཐར་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱབ་པ་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མ་ཆང་
 བས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་
 མ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། །ལྷག་མ་དང་ལྡན་ལུས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ལུང་
 རོན་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་རྟོག་སྐྱམ་རིལ་བ་རྟགས་སུ་བཟུང་ནས་སྐྱ་བྱ་སྐྱེད་
 བར་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་འཁོར་བ་ཟད་པར་སྲིད་པ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ཟད་པ་ཡོད་
 བར་བྱུང་ན། ལྷག་ལྡན་འབྲལ་བ་ཅན་ཡང་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་
 འགོག་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་བྱ་འདིས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བར་
 དེས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྤྲས་པ་དང་འབྲེལ། །དེས་ན་སྤར་བཤད་པའི་དགོས་
 པ་དེ་དག་པལ་ཆེར་རོན་ལ་གནས་པས་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་བྱི་མཐའ་མེད་ཀྱང་བྱེ་
 བྱག་འགའ་ཞིག་ལ་བྱི་མཐའ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །ལ་ལས་སྤྱི་ལ་ཁེགས་ན་བྱེ་
 བྱག་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྲ་བ་ནི་བྱུང་བ་མ་དེས་ཏེ། སྤྱིར་དངོས་པོ་ལ་ཁ་
 རོན་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྱག་བུམ་པ་ལ་ཁ་རོག་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ལུགས་

འདི་ནི་སློ་གྲོས་ཞིབ་མོར་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་སྟེ། ལུགས་སྡེ་མ་ལས་འདི་ཉིད་
འཐད་པར་སེམས་སོ། །འོ་ན་ལུང་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། མདོ་དང་
བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་རེ་གསུངས་
པས་དགོངས་གཞི་སོ་སོ་བའོ། །ལུགས་སྡེ་མའི་རིགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་
ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ལུག་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་དང་པོ་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་མ་བསྟན་
པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅེ་ལྷན་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞོམ་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཅོད་གཞིར་བཟུང་ནས་
སྟོན་པ་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་པས་ཀྱང་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་དགོས་
ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བཟུང་ན་སྤྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་འདུག་པས། དེ་བས་ན་རྒྱ་
མཚན་དེ་དག་ལ་དཔགས་ནས་ཀྱང་གང་ཟག་བྱུང་པར་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁོར་བའི་ཕྱི་
མཐའ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་པར་ཤེས་རྒྱས་སོ། །འདི་ནི་སྤར་མ་
གསལ་བའི་ལེགས་བཤད་དོ། །

མདོར་ན་མཁས་པའི་ལུགས་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལུང་རིགས་འབྲུམ་གྱིས་
ལུག་པའི་དབྱེད་པ་ཅེར་སོན་པ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ན་
འཐད་གྱི་མཐའ་གཅིག་དུ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་མོད། དེ་གཉིས་ཀས།
ཐར་ལམ་གྱི་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དགོངས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱབས་པས་
དབྱེད་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། ལུགས་སྡེ་མ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། ཕྱི་མ་
ཉིད་རིགས་པ་ཞིབ་ལ་བཅན་པར་སྤང་ངོ་། །

གསུམ་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཆད་པ་ལ།

ལུགས་སྒྲ་མ་གཉིས་གང་འཐད་དབྱེད་པ་དང་རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བྱེས་ནས་
 བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྒྲ་བཤད་པའི་ལུགས་སྒྲ་བྱི་གཉིས་
 ལས་དང་པོས་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་ཆེས་
 གསལ་བ་བྱས་ཟིན་པ་དེ་ནི་དགོས་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་འགྲུས་ཞན་
 པའི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་སྒྲོ་བ་དང་ཚེལ་བ་ལྷག་པར་སྒྲེ་བའི་ཐབས་སྒྲ་
 ར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་མཐུད། ཉིས་པ་ལྔ་རྣམས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། །ཁམས་
 ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དགོས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་རྣམས་ཆེས་
 གསལ་བར་མཛད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་གཞིགས་
 པས་སྒྲད་པར་བྱ་བར་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་མཐུད་དང་། མདོ་སྤྲེ་རྒྱན་དང་། ཆོད་མ་རྣམ་
 འབྲེལ་སོགས་ལས་ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པར་བཀྱི་རུང་བར་སྐྱབ་པ་རྣམས་འཛོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་བསྟན་བཅས་
 ལྟ་བུ་དགོས་པ་བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར། རང་གིས་འབད་པས་བསྐྱབ་ན་
 གཉིན་པོ་འཕེལ་རུང་དང་། སྤང་བྱ་འགྲིབ་རུང་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་རུང་འཁོར་བ་
 ཟད་རུང་དུ་མ་ཟད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསྐྱབ་གཞི་དང་དེ་ངེས་སྒྲ་བའི་དཔེར།
 རྒྱབ་ཉེན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་པས་འདོར་བ་བྱ་བ་
 དང་གཞོད་པ་དང་བཅས་པར་བསྟོན་པ་ལྟ་ཅི། ཉན་སེམས་བྱ་བའི་གནས་དམ་
 པ་ཡིན་མོད། མཐའ་བཅད་པའི་རིགས་པའི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་དེ་ཙམ་
 གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་ཅི་ཐར་པ་འཕོབ་ངེས་དང་འཁོར་བ་འཛད་ངེས་སུ་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་མི་རུས་ཏེ། རྒྱབ་པ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། འབྲུ་
 ཁང་དུ་ཡོད་པའི་འབྲུ་དོག་སྐམ་རིལ་བ་འདི་ནི་སྒྲ་བྱ་སྒྲེས་ངེས་ཏེ། སྒྲེ་རུང་བའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། བདག་གི་བྱ་འདི་ནི་རྒྱལ་སྤྲིད་ཐོབ་པར་ངེས་ཏེ། ཐོབ་རུང་བའི་

ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འབྲ་བས་སོ། །ཡང་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་ཟད་
བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་ཁྲབ་པ་མ་དེས་ཏེ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་བྱ་འདི་ནི་ལོ་
བརྒྱར་གནས་པར་དེས་ཏེ། དེ་ལྟར་གནས་པར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འབྲ་
བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྲོའོ། །ཡང་གཉིན་པོ་གོམས་པ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་
དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་པོ་དག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་རྟགས་ལ་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྒྲིགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་
པས་སེམས་དང་འབྲལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ནའང་ཁྲབ་པ་མ་དེས་ཏེ། དྲི་མ་སེམས་
དང་རང་འབྲལ་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེ་དང་བྲལ་
བའི་སྤང་དུ་འབད་བ་བརྒྱ་ལྷག་བསྟེན་དགོས་ན་དེ་འབྲ་བར་འབྱུང་བའང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་བྱུང་དང་ཐོབ་སྲིད་པ་སོགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་
ཐར་པ་འཐོབ་དེས་སུ་སྐྱབ་པ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
པ་མ་ལོན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ནས་ས་རྩ་ལུད་དོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་རང་འབྲས་སུ་གྱུ་སྐྱེ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་རྣམ་འབྲེལ་དུ། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །རྗེས་སུ་
དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་
པར་བརྟེན། །ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཉན་ཐོས་སྦྱར་ལམ་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་
ཅན་དུ་བཟུང་ནས་རྟགས་དེ་དག་གིས་ཐར་པ་འཐོབ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མཚོན་ནས་བསྟན། དེ་འབྲ་བའི་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་
གི་རྟགས་ལས་རང་འབྲས་སུ་གྱུ་སྐྱེ་དེས་སུ་སྐྱབ་ན་ཁྲབ་པ་མ་དེས་པ་ཡིན་པ།
ཆོགས་པའི་འབྲས་སུ་རྟུམ་པ་རྣམས། །འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་བྱ་ལ། །མ་

ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གོགས་བྱེད་པ་དག་སྤིང་བྱིར་རོ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་སྟེ། སྟོན་གྱི་རྟགས་དེ་
ནམས་གྱིས་དུས་དང་འཆ་མས་པའི་ཐར་པ་འཐོབ་ངེས་སུ་སྦྱབ་ན། གྲུབ་པ་ལ་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པ་མཆོན་ནས་བསྟན་ལ། ནས་དོག་སྐྱམ་
རིལ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་ན་སྟུ་གྱ་སྟེ་རུང་ཅམ་ཡང་དཔོག་མི་
རུས་པ། རྒྱ་མ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་
དང་ལྷན་རུས་མེད་བྱིར། །ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་
ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཅམ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་ན་རང་
འབྲས་ཐར་པ་འཐོབ་ངེས་ལྟ་ཅི་ཐོབ་རུང་ཅམ་ཡང་དཔོག་མི་རུས་པ་མཆོན་ནས་
བསྟན་པ་དེའི་བྱིར། ཐར་པ་ཐོབ་རུང་ལ་འཐོབ་ངེས་གྱི་མ་གྲུབ་པར་གསལ་བར་
གོ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་ལ་གཞི་དབྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྷན་ཡོད་པ། རྟགས་
སུ་བཀོད་ནའང་ཆོས་ཅན་གང་བྱུང་གི་མི་ཆོག་པ་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྤང་བུ་སྦྱོར་རུང་ལ་སྤང་ངེས་གྱིས་མ་གྲུབ་པའང་དཔེ་དང་
བཅས་པ་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཏེ། མེ་སྟོབས་ལྷན་གྱིས་གང་རེག་རང་གི་ངོ་མོ་དང་
གྲུབ་བུ་དེའི་དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་དང་བཅས་པ་དངོས་སུ་འགོག་རུས་པ། རྒྱ་དང་
ངོ་མོ་ལྟར་རུང་བའི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་གྲུབ་པ། །མེད་དོན་ཅན་མི་དམིགས་
ནམ་བཞི། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གྱི་ངོ་མོ་དང་། གྲུབ་བུ་ དངོས་
རྒྱ་ དངོས་འབྲས་དང་བཅས་པ་དངོས་སུ་འགོག་རུས་པ་མཆོན་ནས་བསྟན། མེའི་
རྒྱ་བྱུང་ཤིང་གིས་གང་རེག་དངོས་སུ་འགོག་མི་རུས་པ། རྒྱ་མཚན་དག་གི་འགལ་
བ་ཉིད། །མེད་ན་འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པས། བདག་

མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་དངོས་སུ་འགོག་
མི་རུས་པ་མཆོན་པ་དང་། མེད་འབྲས་བྱ་ཐལ་བ་ཡོད་པས། གང་རེག་འགོག་མི་
རུས་པ། གཞན་དུ་འཁྲལ་རྒྱུ་མི་གང་བ། །སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན། །ཞེས་པས་
དངོས་སུ་བསྟན་པས། བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྲངས་
པའི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་དངོས་སུ་འགོག་མི་རུས་པ་
མཆོན་པས། བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་འཛིན་སྟོང་ངེས་
སུ་སྐྱབ་མི་རུས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ལེགས་གཉིས་པར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་
པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། གང་ཟག་གང་ཡིན་གྱི་སྟངས་ནས་ཐར་པ་
དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་ལྟ་བུ་གང་
ཟག་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྟངས་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པར་མཛད་
པ་ནི་སྒར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་རྒྱུ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་ནི་སྐྱེ་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལས་གཞན་འཕེན་རུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་
ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་བསྟོམས་ཡང་དག་ལྟ་བུ་ཡིས། །སྟེང་པའི་རྗེས་
འབྲང་བཅས་འཛོམས་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ལ་དབགས་ནས་ཀྱང་གང་ཟག་གང་བྱུང་
ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་འཁོར་བ་ཟད་མཐའ་དང་ཐར་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་མིན་པར་
མཛོང་བས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྤངས་པའོ། །དེང་
གི་ཆར་གཞུང་འདིའི་ཆོག་བརྒྱ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་མཁས་པ་མང་ཡང་བརྟོན་བྱའི་
ཕྱགས་དོན་མཛོང་བའི་མིག་དཔྱད་རིང་པོས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམ་གཉིས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ནི་ཉོན་མེད་སྐར་མ་ཙམ་མོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལྷན་། སེམས་
ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟན་པ་དང་། །ཡང་དག་མི་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་

སྒྲིབ། །བདག་ཆགས་ལྷག་པའི་རྒྱུ་ལྔ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་
 ཏུ་གསུངས། །ཞེས་མདོ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲང་པོ་
 ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ལྟ་སྤྲང་བའི་དོན་ཏུ་ཡིན་པ་དང་། མདོ་སྤྲེ་
 རྒྱུ་ལས་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གསུངས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་འཁོར་བའི་
 མཐའ་ཟད་རུང་ལ་འཇད་ངེས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེས་པ་
 ལྟ་ནི་བདག་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་སྟམ་ཏུ་སེམས་ཁུམ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བཅོལ་བ། བདག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ་གཞན་ནི་ཐ་མལ་པའོ་སྟམ་ཏུ་
 སེམས་ཅན་ལ་བརྟན་བ། སྤྲང་ཉིད་མཐར་འཛིན་གྱིས་དབང་གིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ལ་མི་འཐུག་པ། རྟག་ཆད་ཏུ་ལྷུང་བས་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་བ།
 བདག་གཞན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པར་མ་མཐོང་བས་བདག་གཞན་སྤྲོ་སེར་
 ལྟར་འཛིན་པ་དང་ལྟོ། །

མདོ་སྤྲེ་རྒྱུ་ལས་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་བཞི་གསུངས་པ་ནི། སེམས་
 ཅན་ལ་ལ་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་སྤྲོད་པ། ལ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་དཀར་པོའི་དགོ་རྩ་བཅོམ་པ།
 ལ་ལའི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགོ་བ་མེད་པ། ལ་ལའི་རྒྱུད་ལ་དཀར་པོའི་
 དགོ་བ་དམན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱི་ནུས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་
 སྟེ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པར་སྤྲོད་ངེས་
 ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དགོ་
 བ་མེད། །དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 ར་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་ལ་སྒྱུབ་བྱེད་ཉུང་ལ་གཞོད་བྱེད་མང་བས་ལུགས་བྱི་མ་
 ཉིད་འཐད་པར་སྤང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་ལུགས་བྱི་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེ་ལུགས་སུ་བཟུང་ནས་

སྤྲུལ་ནི། སྤྲོ་ཚད་འོག་མ་ལ་འགྲིགས་པ་ལྟར་སྤྲུང་ཡང་སྤྲོ་ཚད་གོང་མཐུང་མཐོན་
པོར་སོང་བ་དག་ལ་འགྲིགས་དཀའ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་འབྲས་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་
པར་སོར་བཞག་གིས་བཤད་པ་ལས་རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་གནད་ཡང་དག་པ་མི་ཤེས་པས་སྤྲ་བའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་གནད་ཀྱང་འཛིག་
ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རྣམ་པར་སྤྲེས་ཏེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་རྣམ་པར་སྤྲེས་བཤད་པ་ལ།
དགོས་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱ་འོས་བཟུང་བ། འཁོར་བའི་
སྤྱི་མཐའ་ཡོད་མེད་ས་མཚམས་སུ་མོང་མིན་པ། དེ་གཉིས་ཀ་ལུང་གི་དགོངས་
པར་སྤྲུབ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་རྣམ་
གཉིས་མཐོང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་དང་པལ་པའོ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་པ་ནི། །རྣལ་
འབྱོར་པ་ཡང་སྤྱོད་བྱས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། འཛིག་
པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཅམ་ལ་འཛིག་རྟེན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྲས་
ནས་དེ་ལའང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་རྣལ་མར་སོང་བའི་སྤྱོད་གྲོས་རྟེན་པའམ་
ཐེག་ཆེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་སོང་བ་
རྣམས་འཛིག་རྟེན་པལ་པའོ། །པལ་པ་དེ་ལའང་གྲུབ་མཐས་སྤྱོད་མ་བསྐྱར་བ་དང་
བསྐྱར་བའི་དངོས་པོ་སྤྲོ་བ་གཉིས་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའང་སེམས་ཅམ་པ་དང་།
དབྱུ་མ་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱོད་གྲོས་འཕེལ་བྱུང་གི་དབང་ལས་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་བཞི་ཡང་
ཤེས་བྱ་སྤྲ་བགས་ལ་གཞིགས་པའི་སྤྱོད་འཕེལ་ཚད་ཀྱང་སྤྲ་བགས་དང་རྒྱ་ཆེ་ལོས་

སོགས་ཡོད་པས་སྒྲིའི་འཕང་རྩེ་མཐོར་སོང་བ་ལས། གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་
འོག་མ་འོག་མར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སྟེ། ལ་ལར་སྒྲིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། ལ་ལར་
དགོས་མེད་དུ་གྱུར་པ། ལ་ལར་མི་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་། འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་
མར་མཆོག་དང་བཟང་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་མཐར་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་པ་ཐོག་དུ་
བགས་ཀྱིས་གཞོལ་ཞིང་འགྲོ་བ་ནི་རིགས་པ་སྤྱི་བའི་ལུགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟེ་བ་སྤྱི་
བྱི་འདི་ཡང་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་པ་གཙོར་བཟུང་གིས་བྱུབ་མཐའ་འོག་མ་
དང་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་པ་བྱས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། བྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ་ལ་
ནི་བྱུབ་མཐའ་འོག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པའི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
བྱང་བས་ན། ལུགས་མ་འདྲེས་པ་དང་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་
མིན་གྱི་བཤད་པ་ལོགས་སུ་བྱུངས་ཤིང་དེ་ཡང་དབྱེད་དོན་མཐར་ཐུག་པའམ་དོན་
འབྲེལ་དབང་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་དང་།
གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ་
དངོས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡི་འབྱར་ནི་
སྤང་མོད་ཀྱང་། །རྒྱ་དེར་འཕོས་པར་དམིགས་པའང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ལ་དེ་མེད་
གཞན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་འབྱས་བྱས་ཏུ་མིན་ཆད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རྒྱ་ནི་དམ་སྤྱད་དང་འབྱར་ནི་ཤོག་བྱའི་ཐོག་གསལ་བའི་རི་མོ་ཡིན་པས།
དམ་སྤྱད་རང་བྱུང་ཅན་གྱིས་རི་མོ་དེའི་རྒྱ་མི་བྱེད། མཆོལ་ལམ་སྤྱད་ཆ་སོགས་
ཀྱང་རང་བྱུང་ཅན་ནས་རི་མོ་དེའི་རྒྱ་མི་བྱེད། ཤོག་བྱའང་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་མོད།
དེ་གསུམ་སྤད་པའི་ཆེ་དེ་གསུམ་གསུམ་རི་མོ་དེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལས་རི་མོ་སྒྲོ་བྱར་དུ་
འབྱུང་བ་དང་། གདོད་པ་དང་པོ་ནས་སམ་རང་ངོས་ནས་གཞུགས་བརྟན་གྱི་རྒྱ་མི་

བྱེད། མེ་ལོང་ཡང་དེ་བཞིན་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྤང་བ་ལས་གཟུགས་བརྟན་སྒོ་
བྱར་བྱ་འབྱུང་བས་ན། དེ་གཉིས་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྒྱ་དང་གཟུགས་བརྟན་དེའི་
འབྲས་བྱར་འཛོག་པ་དང་། ལྷུ་དང་སྤོང་པོ་མེ་གསུམ་སོ་སོར་གནས་པའི་ཆེ་མར་
མེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས། མར་མེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་གསུམ་སྤང་བའི་ཆེ་
དེ་གསུམ་གས་མར་མེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་མར་མེའི་རྒྱར་འཛོག་པ་ལྟར། རྒྱ་
གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱ་ཡན་ག་བས་འབྲས་བྱ་ཡན་ག་བ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་
ཀུས་ཤིང་རྒྱའི་རིགས་པན་ཚུན་སྤང་བའམ་ལྷོས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་
བྱེད་དགོས་པས། དེའི་ཆེ་བྱ་བ་དེ་མཐོང་བ་ན་འབྲས་བྱ་འབྱུང་འབྱུང་གི་ཚུལ་བྱ་
མཐོང་ནས་རྒྱའི་ཐ་སྙད་འཛོག་པས་རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་ལྷོས་ནས་བྱུབ་པའི་ཚུལ་
ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །སྒོ་སྒོས་གྱི་ཅལ་ཡོད་ན་གོ་བ་འདི་ཅམ་རྟེན་པས་ཀྱང་བདེ་འགོ་
ངན་འགོའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། དེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་
འབྲས་ལའང་གོ་བ་འབོགས་འབྲིན་ཆེ་བས་རིགས་པ་ལ་སྤྱངས་པའི་དགོས་པ་རྣ་
མེད་པའོ། །བྱེ་བྲག་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལའང་པན་ཚུན་
ལྷོས་ནས་འཛོག་དགོས་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐར་
པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ཕྱགས་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཉིས་པ་
བརྒྱད་དེ། ༡ ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་ལེགས་གྱི་རྒྱ་
རང་ཆས་སུ་ཡོད་ན་འབྲས་བྱ་དེས་ལེགས་གཉིས་ཀྱང་རང་ཆས་སུ་འབྱུང་བར་
ཐལ་བ་དང་། ༢ དེར་མ་ཟད་དེས་ལེགས་རྣམ་གཉིས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འང་རང་ཆས་
སུ་ཡོད་དགོས་པས་དེས་ལེགས་རྣམ་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་མི་དགོས་
པར་ཐལ་བ་དང་། ༣ འབད་མི་དགོས་པ་དང་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་དེས་ལེགས་

ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ན། དེས་འབྲུང་གི་བསམ་པའི་ཅིས་མ་ཟེན་ན་ཐར་པའི་རྒྱར་མི་འགྲོ་བ་
 དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཅིས་མ་ཟེན་ན་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་རྒྱར་མི་འགྲོ་
 བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ༤ དད་པ་མེད་པར་དེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་
 ན། མདོ་དགོན་མཆོག་སྒྲོན་མེ་ལས། ས་བོན་མེ་ཡིས་འཆོག་པ་ལ། །སྤྱ་གུ་སྒྲོན་
 སོ་མི་འབྲུང་བཞིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ༥ དེ་འགྱུར་
 རུང་ཅམ་གྱིས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ན། ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱིའི་
 རྒྱར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་དང་། ༦ གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་འགྲོ་བ་རིགས་བྱག་
 གི་རྒྱར་ཐལ་བས། བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། ངན་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། ༧ དཔྱལ་བར་ཉིད་མཆོམས་སྤྱར་མ་ཐག་
 པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་མཐེན་ཀྱི་རྒྱར་ཐལ་བས། དེ་ལྟར་ན་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་
 རྣམ་མཐེན་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པའི་སྒྲོན་དང་། ༨ གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་
 སྤྱི་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་སྦངས་དགོས་པས་ན་བྱ་
 བ་ལ་མ་སྒྲོས་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱི་གཞོད་
 པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་
 རྒྱ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །

གཞན་ཡང་། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས། ཅ་
 ཤེ་ཤེ་ཀ་ཆེན་དུ། རང་ལུགས་ནི། འབྲས་བུ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་འཛོག་ལ་བྱེད་
 པ་ལ་ནི་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། འབྲས་བུ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་བསྐྱུས་ན་འབྲས་བུ་དེ་ལ་རེ་ཉེ་རུ་སོང་བའམ་དེ་ལ་
 ཉེ་བར་སྤྱོགས་པ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་གང་ལ་ཡོད་ན་དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱི་བ་ཡང་ཡོད་
 དགོས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཁྲོའ་འཐག་ཁར་འབྲུ་སྤར་བ་གང་བསྟན་ནས་དེ་ལ་སྤྱ་གུ་

སྐྱེའམ་ཞེས་བྲིས་ན་འཛིག་རྟེན་ཞིང་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱེའོ་ཞེས་མི་སྤྲོ་ན་གཞན་
སུ་ཞིག་གིས་སྒོས། ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་པའི་ཞིང་པའི་རོང་གྲགས་
པ་ལྟར་བཞག་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གྲགས་པས། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་
ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུའི་ཆོགས་
པ་རྣམས་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་མིན་པར་མ་ཟད་རིམ་བཞག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལྷ་གྲུ་ལ་རི་
ཉེར་མི་སོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཇིག་ཆེན་དེ་
ཉིད་ལས། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལས་རིམ་སྤྱད་འབྲས་བུ་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་མི་
སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མ་མཐོང་བ་དེ་སྤྱད་འདི་དག་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་མིན་པ་རི་
ལྟར་མིན་ཏེ་རྒྱུ་མིན་པ་ཁོ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྱེག་
རུང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྱེག་པའི་བྱ་བ་ཡོད་ན་ཤིང་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
བཞིན་པར་ཐལ་བས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་ལ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱེག་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱད་ཤིང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྩ་ལ་སོགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་བྱད་ཤིང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལའང་མཁས་པར་གྲགས་ཆོད་
དང་མཐུན་པར་འཛིག་དགོས་པས། གོམས་ནས་འགྱུར་བ་རིམ་སོང་ཡང་ངེས་
ལེགས་ལ་རིམ་སོང་བའང་རྣམ་པ་རིམ་གསལ་དུ་མ་སོང་ན་དེ་ལ་ངེས་ལེགས་
སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་པས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་ལེགས་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པ་
ཐོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་
སྤྱེ་རྒྱན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པ་སྤྱོད་ངེས་ཡོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་
དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་མེད་དམ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་རྩ་མཛོན་

འགྲུར་བ་མེད་པས་ན་རིགས་ཆད་ཅེས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི་རིགས་
མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡོད་པ་ལ་ཚོད་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱས་
འགྲུར་གྱི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་བྱེད་ན་རང་ཉིད་རྗེ་རྒྱས་རྗེ་
ལེགས་དང་རྣམ་པ་རྗེ་བཟང་དུ་སོང་སྟེ། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་ངོ་བོར་འཕོ་བ་
ཡོད་པས་ན་རྒྱས་འགྲུར་གྱི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་དང་རིགས་
རྒྱས་འདྲེས་པ་ལ་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་གོ། །

འོ་ན་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན་
འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་དངོས་བརྒྱད་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དག་
བའི་ལོ་རྟོག་སྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་འཕྲིན་ལས་མངོན་འགྲུར་བ་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་གོ། །མདོར་
ན་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་དེ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་སྐྱབ་
བྱེད་ཡང་དག་མེད་པ་གང་ཞིག་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་
པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་ངེས་དང་འཆང་རྒྱ་ངེས་སུ་
སྐྱབ་པ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་མེད་པས་བྱང་བའི་དོན་འབའ་ཞིག་གོ། །མདོར་ན་ལམ་
གཙོ་ལས། དེ་ལྟར་གོམས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ། །ཡིད་སློབ་སྐྱད་ཅིག་
ཅམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་སྟོ། །བྱང་ན་དེ་ཆེ་
ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐར་པའི་རྒྱ་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པ་སྐྱེས་པ་ནས་འགོ་བརྩམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེས་འབྱུང་དེ་ཡང་རྣམ་
དག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། །ཟིན་པ་མེད་ན་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་གྱི། །ཕུན་ཚོགས་བདེ་
བའི་རྒྱ་རུ་མི་འགྲུར་བས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་

རྒྱུར་འགྱུར་བར་ཡང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་འགོ་བརྩམས་
དགོས་པ་སོགས་ནི། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་དང་། གཞུང་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །འོན་ཀྱང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱུར་
འགྱུར་རུང་གི་རྒྱ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ཁ་ན་མཐོ་བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ངེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་
བ་དངོས་ལའང་ཐར་པའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱ་ངོས་
བཟུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་འདི་སྐྱོ་ཡོད་མིན་
པ། དེ་ལ་ཞི་གུས་ག་ལ་ཡོད། །རང་བྱིས་ལས་བཞིན་སྤྱིད་པ་ནི། །འདི་ནས་འབྱུང་
བའང་བྱ་བར་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱ་བ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ་ཡིད་ཁོང་ནས་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བ་
ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཞི་བ་ཐར་པ་ལ་གུས་ཤིང་སྐྱོ་བ་མི་སྐྱེ་ལ། དེ་མ་སྐྱེས་ན་དེས་ཀྱང་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཐར་པའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡོང་ས་མེད་དོ། །གང་གི་ཞེ་ན། ཁལ་
བཀལ་བས་སྐྱབ་མི་བྱུབ་པ་གང་ཞིག་འདོད་པ་དང་དུ་སྐྱངས་པའང་མེད་དེ། ཐར་
པ་ལ་འདུན་པ་དང་། སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་མེད་སུ་འབྱང་
བའི་འདུན་པ་དང་། རོན་གཉེར་ཕན་ཆེགས་སྐྱེས་པ་སྤྱིད་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡིད་གཏན་
མེ་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་གནས་ལྟ་རིག་པའི་བརྟེན་
འགས་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱད་ཅིང་པའི་ཐེ་གུས་ཁྲིག་གེར་བཅེངས་པས་དེ་ཡང་སྐྱོ་ལས་
དེ་ལ་ནན་ཏན་མ་མཛད་པའི་ལན་ནོ། །འོ་ན་ཐར་པའི་རྒྱ་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་འགོ་
གང་ནས་བརྩམ་པ་ཡིན་སྟུང་ན། དཔེར་ན། འདིག་རྟེན་ན་བྱ་བ་ལེགས་པ་ཞིག་
སྐྱབ་པ་ལའང་གཞན་ནས་བསྐྱབ། རང་གིས་འབད་པ་བསྐྱེད་དགོས་པ་བཞིན་
དུ་ཐར་པའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་ལའང་དེ་ལ་མཁས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ཅན་ལ་བསྟེན་ཏེ་སྐྱོ་བ་

གཉེར་ཚུལ་བཞིན་བགྱིས་ཏེ་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
འཁོར་བའི་དུམ་ཚོགས་མཐའ་དག་ལ་སྒྲིབ་པ་ཆད་ཡོངས་ཤིག་ནམ་སྒྲིབ་པ་ན་དེ་
ནས་ཐར་པའི་རྒྱ་ཚོགས་སྤྱུག་པའི་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་པ་དེ་
ལས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་སྒྲིབ། དོན་གཉེར་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤྱུག་
ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཐར་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པས་ཅིས་མ་ཟེན་ན་
ནི་དགོ་བའི་སྒྲིབ་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་ཡང་ཐར་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་
བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་མ་ཟེན་གྱང་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་དགོ་ཅ་ཡང་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་དམིགས་བསམ་ལ་སྟེ།
དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལས་གཞན་སྤྱུག་གྱང་ཡུལ་
དང་། དུས་དང་། རོ་མོའི་བྱེད་པར་འདི་ལྟོ་ཞེས་བརྟེན་མི་སྤྱོད་པས་གང་ཟག་སོ་
སོ་ལ་སྤྱར་ན་སྟེད་པ་ཅམ་སོ། །དེ་ཡང་ངེ་སྟེད་དུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་སོ་ལས།
དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བསྒྲིབ་པས་
འཁོར་བའི་དུམ་ཚོགས་ལ་སྟེད་པ་སྤྱུག་འབྱེན་པའི་གཉེན་སོ་ཡང་མ་རྟོགས། བདག་
མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡང་མ་དཔྱད།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་དགོ་སྒྲིབ་རྣམས་
ནི་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་ཀྱན་འབྱུང་རང་དགའ་བར་
འགོ་བས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
ནོ། །མདོར་ན་དངོས་སྤྱི་བའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་བཅས་མང་གཞིར་བྱས་ནས་རྟུལ་སྤོང་ཆ་མེད་
བསགས་པའི་བྱི་དོན་འགོག་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་དཔྱད་ཐོགས་དང་བཅས་

ཏེ་གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དགེ་ཅི་
ནམས་ནི་ཐར་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་དང་ཐར་པའི་གཞུང་ལམ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། དེ་འབྲེལ་
ནམས་སྐྱེས་པ་ན་ཐར་པའི་ལམ་སྐྱེར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་སྡོན་དུ་ཐར་པའི་རྒྱ་ཡོད་
དུ་ཆུག་ཀྱང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་ཅམ་མོ། །དེ་གང་ལ་ཡོད་ན། དེ་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་རུང་དུ་
སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་པ་རང་གིས་མཐོང་ན་གཞི་ནས་
རང་ཉིད་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་དོན་ཆེན་པོ་བྱུང་ངོ་སྙམ་སྟེ། རང་གི་ལས་དོན་
ལ་རང་གིས་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་སུ་ལ་ཡོད་
པར་མཐོང་ན་དེ་ལའང་ཡི་རང་དང་སྟོ་བ་ལྷག་པར་འཕེལ་ལ། ཚུལ་དེ་ལས་བརྒྱུག་
པ་དག་ནི་རང་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པས་ཐར་པ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་ལའང་སོམ་ཉིདེ་རྒྱ་ལས་མ་གྲོལ་ལོ། །གཞན་དུ་ནི་སྲིད་པར་འཆིང་
བྱེད་དང་གྲོལ་བྱེད་མི་འགལ་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་འདུག་པོ། །

ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བཤང་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱངས་པའི་སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ནམས་ནི་ཀུན་
འབྱུང་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྐྱེད་
ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་གང་དག་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་སུན་འབྲིན་ཞིང་དེ་ལ་
མི་སྟོགས་པར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་
ཀུན་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལ་མི་སྟོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ལུས་
དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས།
དེའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བཤང་མས་བྱེད་པའི་དགེ་བ་
ནམས་ཐར་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐར་པའི་རྒྱར་འགྱུར་རུང་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཐར་

པའི་རྒྱ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཐར་པར་བཟོད་པའི་རྒྱས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལྟ་དང་སྟེང་པ་སོགས་ཀྱི་ཤོགས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་སྟོང་
པའི་རྒྱ་དང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མིན་སོགས་དང་སྟངས་པའི་ཆེ་ཐར་པའི་
རྒྱར་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱ་ནི་ནམ་པར་འབྱུར་
བ་ན། །གཞན་གྱི་རྒྱ་ཏུ་འབྱུར་བ་སྟེ། །གང་ལ་ནམ་པར་འབྱུར་ཡོད་པ། །དེ་ནི་ཉག་
ཅེས་བྱ་ཡོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། གསེར་རྩོག་གཅིག་
ཡོད་པ་ལ་ནམ་ཞིག་ན་བྱམ་པ་བཟོ་བའི་བྱ་བ་དང་སྟངས་ཆེ་བྱམ་པའི་རྒྱ་དང་། གཞོང་
པ་བཟོ་བའི་བྱ་བ་དང་སྟངས་ཆེ་གསེར་གཞོང་གི་རྒྱར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་རྒྱའི་རྩ་བ་ནི། བཅེ་བ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡར་ལྡན་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བ་ཤད་པའི་
དགོ་ཆོགས་དེ་དག་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་པའམ་ཀྱང་སྤོང་བྱེད་
པ་དང་སྟངས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱར་འབྱུར་བ་ཡིན་པས། བསྐྱུས་ན། བསམ་
པའི་ཆེ་བ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་
དགོ་བའི་ཤེས་པ་ནམས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་བརྒྱུད་བ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དགོ་བའི་ཤེས་པ་ནམས་ནི་ཟབ་པའི་
ལམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱབ་པའམ་སྒྲིན་ཏུ་བཅེ་བ་སྟོང་རྩེ་
ཆེན་པོའི་རྩ་བ་ཚུགས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི། དཔལ་མགོན་ཐུ་སྐྱབ་ཀྱིས། དེ་ཡི་རྩ་བ་
སྟོང་རྩེར་འདོད། ཅེས་དང་། དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བས། གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་

ཏྲིག་ཕུན་ཚོགས་འདི། །ཞེས་དང་ དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་
ཇི་གོམས་ལས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་བཅེ་བ་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་གོམས་པ་དང་བལ་བའི་དགེ་ཙ་ཀམས་ལྟ་
ཅི། དེའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཐོགས་དང་ཐད་ཀྱང་རྒྱན་སྟོང་མ་ཐུབ་པའི་དགེ་བའི་ཚོགས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱ་དངོས་མིན་པ་ནི་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་ཐོག་མར་སྟོང་ཇི་འདི་ཉིད་ལ་ནན་ཏན་མཛད་
དགོས་པར་མ་ཟད་སྤགས་ཕྱོགས་ལ་ནི་སྟོང་ཇི་ལྟ་བུ་འགྱུར་གྱིས་ལྟག་པ་དགོས་པ་
ལྟར་རིགས་གཉིས་ཀས་བསྐྱབས་པས་དེང་སང་གསང་སྤགས་སྟོད་པ་པལ་ཆེ་བ་
ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཆོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ལ་ལས་མི་ཆེ་
སྤགས་སྐྱབ་ལ་གཞོལ་ཡང་སྟོང་ཇི་དེ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བས་ལྷགས་མ་ཐེབས་
པས་དངོས་གྲུབ་ཐ་མ་ཅམ་ཡང་མ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་ནམ་ཞིག་ན་ཡིད་ཀྱིད་ནས་ཕྱེ་
དང་ཕྱ་ཏིག་བརྗེ་བའི་ལས་ལ་ཅི་བདེར་སྟོད་དགོས་པ་སྤང་བས་དེ་འདྲ་བ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལྟ་ཅི། ཐར་པའི་རྒྱ་ཅམ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། མངོན་མཐོའི་རྒྱར་
འགོ་བའང་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཐུན་མོང་མིན་པ་
ནི། ཙམ་ཤེས་པ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་ཐ་མེད་དེ། །དེ་ལ་སྟོན་མེད་ཕྱི་མ་མེད། །ཅེས་པའི་
ཐད་ཀྱིས་ཤིག་ཆེན་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས་སྟོན་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་རྟེན་ཤིའི་འཁོར་
བ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་མ་རིག་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེད་
པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱར་བ་ཅན་སྟེད་པའི་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱིས་བཅིངས་པ་འཁོར་ཞིང་རྒྱག་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱད་སྲུ་བྱས་ནས་ཙ་
ཆོག་འགྲེལ་པ་ལ། འཁོར་བ་དེ་ལ་ནི་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དང་།

ཀ་ཤིའི་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་མ་མེད་དོ། །ཞེས་འགྲེལ་བར་མཛད་པས་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་སྤངས་མ་ཐུབ་པ་རྣམས་ལ་འཁོར་བའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀ་
མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་འཁོར་བ་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་འཁོར་བ་པ་ནི་སྤྲ་མ་ནས་
འདྲིའོངས་པ་དང་འདི་ནས་བྱི་མར་ཡང་འགོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྷན་དགོས་པའི་བྱར་
རོ། །ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་སྤར་དུས་དེ་ཙམ་ནས་འོངས་སོ་ཞེས་དང་། བྱི་མར་ཡང་
དེ་ལས་བར་མི་འགྲོའོ་ཞེས་མཆམས་གཉིས་ཀ་བཟུང་མི་རུས་པའི་བྱར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། སྤར་མདོ་བྱངས་པ་ལས་སེམས་ཅན་མ་རིག་པ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་འཁོར་བར་ཐ་མེད་པར་སྟོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མ་
ལུས་བར་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཟད་པའི་མཐའ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་འཁོར་བའི་བྱི་
མཐའ་ཡོད་དེ། ཡང་སྟེ་བའི་བྱ་བ་དང་བལ་བའི་བྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟེ་བའི་བྱེད་པ་སོ་
གཙུག་སོ་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ས་བོན་
མཐའ་མཐོང་ཞིང་། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་བྱིར།
སྟེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ས་བོན་ལ་
ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་མེས་ཆོག་པ་ལས་ཐ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་
ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་ནས་རྒྱ་མ་ཆང་བ་ལ་བྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྟེ་
བ་ཟད་པས་ཐ་མ་ནི་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་མེད་
ལ། དེ་སྤངས་པ་ལ་ནི་འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་ཡོད་པས་འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་ཡོད་མེད་
དངོས་སུ་བརྟེན་བའི་གཞི་ནི། མ་རིག་པ་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་
འགྲེལ་དུ། སྤྱིར་ལམ་པ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་ནས་འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་དང་ཐར་པ་དང་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེན། མི་འགལ་
ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ནི་རིགས་པའི་འཕོས་མཆོམས་དཀྲུས་གཅིག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པས། བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་
དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །འདི་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་མེད་
རྣམ་པར་བྱེས་ནས་བཤད་པས་དབྱེད་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། ལུགས་སྲ་མ་
ནི། འདི་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ཅན་ལོ། །བརྒྱད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་རུང་དང་འཁོར་
བ་ཟད་རུང་སོགས་སུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཉན་སོ་མཉན་བྱ་འཆད་སོ་རྣམས། །འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་སྟེ། །དེས་
ན་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་མེད་མ་ཡིན་མཐའ་བཅས་མིན། །ཞེས་པས་
སྟོད་ཀྱི་སྟོན་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་ཉན་པ་སོ་དང་། ཐར་པའི་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཡང་དག་པ་གསུམ་རེ་རེ་
ནས་རྙེད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་སྟེ་དཀོན་པས་ན། དེ་གསུམ་འཛོམས་པ་ལ་འཁོར་བའི་
སྤྱི་མཐའ་ཟད་དུ་མི་རུང་བའི་མཐའ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཛད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་གསུམ་ལེགས་པར་འཛོམས་པ་ལ་འཁོར་བའི་སྤྱི་མཐའ་ཟད་རུང་གི་མཐའ་
ཡོད་དེ་ཟད་པ་ལ་ཉེ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་རྒྱན་སྟོང་ནས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་
འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་མེད་ཅེས་པ་ནི་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་ཁོ་
ནལོ། །སྟོང་སོ་བསྟན་ན། ཆོས་ལ་སྟོ་ཆིག་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་པོར་སོང་བ་ན། ད་
ནི་ཆོས་འདི་དང་ཉམས་ལེན་འདིས་བདག་ཐར་པ་ལ་བཀྱི་བར་གདོན་མི་བླ་སྟུམ་
དུ་ཡིད་ཆེས་ཆད་མ་རྙེད་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་ཆོས་དེ་གའི་ཐོག་ནས་ཐར་པ་དང་འཁོར་
བ་ཟད་རུང་གི་མཐའ་ཡོད་པར་མཐོང་བས་ཆོས་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ལག་རྗེས་ཐོན་པ་

ཡིན་ལ། རང་ཆོས་ལ་རྩི་ཅམ་གོམས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཆེས་ཆད་མ་མ་རྟེན་ན་ནི།
ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བ་ལས། རྟན་པ་ཐོས་པའི་མི་ནི་བྱ་རམ་རོ། །ཞིས་མོ་སྦྱོད་པར་
བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བཅུད་ཡང་དག་
པ་མ་ཐོབ་པས་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པའི་དགའ་བ་དང་ཐར་པ་
ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བའང་མི་སྤྱེ་ལ། དེ་མ་སྤྱེས་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བརྟན་པོ་མི་
སྤྱེ་བས་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གནས་ལ་སོམ་ཉིད་ངང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན།
ད་དུང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བྱི་ཅད་ནན་ཏན་གྱིས་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་དག་
ཐེང་ཞིབ་མོར་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་གི་ཉམས་
སྤང་དང་མི་ལས་ཚུན་ཆད་ནས་རང་གི་རྟོགས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་དོ་སྤྲོད་མཛད་
དགོས་པ་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེ་དང་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་རྟགས་ལ་སོགས་པ་ལས་འཆང་རྒྱ་
ངེས་དང་རྒྱ་བྱུང་གི་བྱུང་པར་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལུང་གི་དགོངས་པར་སྐྱབ་
པ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆད་ལྡན་གཉིས་ཀ་ལས་འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་ཡོད་
མེད་གཉིས་ཀ་ལན་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་ནང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དུས་དང་
གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཁས་སྤངས་ནས་གཅིག་ཤོས་བསུན་འབྲིན་དགོས་
པ་མེད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་པའི་གཉེར་ཁ་ནས་ཆ་ཅམ་སྟོན་པ་འདིས་ཀྱང་
ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་གཟི་བྱིན་ལྷག་པར་དུ་སྟོས་པའོ། །

སྐས་པ། འབད་བརྒྱས་བསྐྱབས་པའི་བདག་སྟོའི་བང་མཛོད་ནས། །ལེགས་
བཤད་དོ་ཤལ་ལྷུང་བར་ཆེག་བདག་མོས། །ང་ཡི་མགུལ་རྒྱན་བརྒྱས་སམ་དོགས་

མི་འཆའ། །སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྤུས་བདག་གི་དཔང་པོར་ཡོད། །དབུ་མའི་གཞུང་
དུ་དབྱེད་གསུམ་ཅེར་བཟུང་བའི། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་རལ་གྲིས་སྤྲིད་
རྒྱན་སྤྲུང་། །དུམ་བུར་བུབ་པར་སྔོངས་པའི་སྤྱ་རྒྱལ་དག །འཛིགས་ནས་སྤྲིད་
མཆོའི་པ་མཐར་ཁྲོས་ནས་སོང་། །ཟབ་གསལ་གཞུང་འདི་མཁས་ནམས་བསྐྱུག་
པའི་ཆོ། །སྤྲིད་པའི་མཐའ་དབུས་མ་འབྲེས་ཀྱི་གསལ་པས། །འཕགས་པོད་པཎ་
གྲུབ་གང་གིས་བརྩམས་སམ་ཅི། །གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་འཆོལ་ལ་རིངས་བར་
ངེས། །ཞེས་སྟོབ་བསྤྲིང་བའི་ལུང་སྤྲོའོ། །སྤྲིད་པའི་རྒྱན་ལ་དབྱེད་པའི་ཕྱི་མའི་
མཐའ་བརྟག་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའོ། །

༡༡། །སྲིད་ཞིའི་འབྲུལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤམ་
འབྲུལ་གྱི་ལྷ་མིག་བཞུགས་སོ། །

སྒྲུབ་ཆ།

མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རིག་པའི་མངོན།

མཆོད་བརྗོད།

༡༡། །རྟག་པར་དབྱེས་འཛུམ་ཆེ་ཤེས་ལས་འོངས་གསུང་གི་བདུན་ཅིས་ཀྱན་
ཡིད་སློང་། །བྱམས་དང་སྤྲེང་རྗེའི་མ་འོས་མཆོ་ནས་ཕན་བདེའི་ཆར་གྱིས་སྤིང་
བཞི་སློང་། །རིགས་དང་དབྱིལ་འཁོར་ཀྱན་གསལ་བརྒྱམས་པས་མཁས་དང་རིག་
འཛིན་ས་དབང་བསྐྱུར། །འཕྲེན་པའི་འཕྲེན་མཆོག་གཉེན་གྱི་ཆེ་མེད་བསྟན་འཛིན་
བྱ་མཆོས་རྟག་སློང་མཛོད། །

༡༢། རོན་དུ་གཉེར་བྱའི་རྟེན་མངོན་མཐོ་སྦྱབ་པ་དང་། གཉེར་བྱའི་གཙོ་
བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱབ་པ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་བཞི་པ་ལ། རོན་དུ་གཉེར་བྱའི་རྟེན་མངོན་མཐོ་སྦྱབ་པ་
དང་། གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་སྦྱབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱབ་པ་དང་
གསུམ་ལས།

མངོན་མཐོ་སྦྱབ་པ།

དང་པོ་ལའང་མངོན་མཐོའི་ངོ་བོ་དང་། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །

མངོན་མཐོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

དང་པོ་མངོན་མཐོ་ཅམ་ནི་མི་དང་ལྟའི་རྟེན་ནམ་གོ་འཕང་ཡིན་ལ། ངོ་བོའི་

ཆ་ནས་མི་ལས་འདོད་ལྟ་དང་། འདོད་ལྟ་ལས་གཞུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་དང་། དེ་
ཡང་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མའི་རྟེན་བཟང་ཞིང་མཆོག་དང་བདེ་སྲིད་ཆེ་
བར་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་སྟོན་བསགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་
ལས་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་མེད་པའི་ལྷ་ནམས་ནི། རྒྱ་དང་ཡིད་བྱེད་སྐྱབ་པའི་རིམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་གོང་མར་འཛོག་གི་ངོ་བོ་འཕམ་རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་
མངོན་མཐོ་པལ་པའོ། །རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཆ་ནས་མངོན་མཐོའི་གཙོ་བོ་འཕམ་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རང་གཞན་གྱི་
དོན་རྒྱ་ཆེར་སྐྱབ་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །ནམ་སྤྱིན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལས།

དང་པོ་ནི། ཆོས་སམ་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྐྱབ་པ་ལ་ཆེ་རིང་པོར་མ་
གནས་ན་ཐོན་སྲིད་མི་འབྱུང་བས། ལས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེ་རིང་པོར་འཕེལ་ཞིང་འཕེལ་
བ་ལྟར་གནས་པ་སྟེ་ཆེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཡིད་
འཕྲོག་པ་དང་མགུ་བ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བྱད་གཞུགས་མཛེས་ཤིང་དབང་པོ་ཆང་
བ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་། དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པའོ། །གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་ན་བཅི་མཐོང་ཆེ་བའི་རིགས་མཐོན་བོ་འཕམ་
རིགས་བཟང་པོར་སྐྱེས་པ་སྟེ། རིགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །བཞི་པ། འོངས་
སྲིད་ཆེ་བ་དང་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འཛིང་ཆེ་བ་དང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པ་སྟེ། དབང་ཕྱག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །ལྔ་པ། ཕུས་ངག་གིས་གཞན་མི་བསྐྱ་
བའི་ཡིད་གཏན་དུ་རུང་བ་ལ་རྩོད་པ་འདུམས་པའི་དབང་པོར་འོས་པ་དང་། ཀུན་
ཀྱིས་ཆད་མའམ་ཆོག་འཛིན་པ་སྟེ་ཆོག་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །

དྲུག་པ། སྤྱིན་གཏོང་ལ་དབའ་བ་དང་བཙོན་པ་ལ་དབའ་བ་ལས་གྲགས་
པ་དང་སྤྲོན་པ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལ་སྤྱི་བོའི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་བསྐྱགས་འོས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ།

དབང་དང་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །བདུན་པ། རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱལ་ས་ཆེ་
སྤྱབ་པ་ལ་པོ་མོ་གཉིས་ལས་སྦྱེས་པ་སྟོབས་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་སྦྱེས་པ་སྟེ། པོའི་དབང་
པོ་དང་ལྡན་པའོ། །བརྒྱད་པ། སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་གཞན་གྱི་གཞི་དཔ་ཆུང་
ཞིང་ནད་མེད་ཅིང་བྱ་བ་ཀུན་བཟོད་པ་སྟེ། སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ནུས་
སྟོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་མཚོ་ངེས་མའི་ལུས་རྟེན་དེ་ནི་ཆོས་དང་སྲིད་
གང་ཅིའི་ལེགས་ཆོགས་སྤྱབ་པའི་རྟེན་ལུས་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས། རྟེན་ཁྲད་པར་
འཕགས་པའོ། །སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་པར་དག་པ་སྤྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ནི་དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་བ་བཅུ་ཆང་བ་སྟེ། སྤྱ་མ་བརྒྱད་ཅི་རིགས་
དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱབ་པ་ལ་རང་གི་འདུན་པའི་འགྲུགས་བསྐྱེད་ན་རྟེན་
གྱི་ཆ་ནས་མི་ཁོམ་པ་དང་མི་འབྱོར་བ་མེད་པས་ན། རྟེན་མཆོག་དུ་བསྐྱགས་པའོ། །

འོ་ན་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྤྱབ་གྱི་སྟོན་ལམ་
ཐེམ་སྐྱས་མ་ལས། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། །ཆེ་རིང་སྐྱ་སྐྱོ་ལོག་ལྟ་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་སྐྱགས་པ་སྟེ། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་ལས་ཐར་པར་
ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ། དཔྱལ་བར་སྦྱེས་ན་རྟེན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་
མནར་བས་ཆོས་སྤྱབ་པའི་རྟེན་དུ་མི་ཁོམ་པ་དང་། གཉིས་པ། ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱེས་
ན་འཆོ་བས་འཕོངས་པས་རིད་ཅིང་བཀའ་པས་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་གནས་སུ་མི་ཚུགས་པ་
དང་། གསུམ་པ། དུད་འགོར་སྦྱེས་ན་སྟེན་ཞིང་གཉི་སྤྱག་པས་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བར་
བསྐྱལ་དུ་མེད་པ་དང་། བཞི་པ། ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྦྱེས་ན་རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་ཆོས་ལ་སྟོ་
བ་སྦྱེད་པའི་སྐབས་མེད་པས་མི་ཁོམ་པའོ། །འདི་བཞི་ནི་མི་མ་ཡིན་པའི་མི་ཁོམ་
པ་བཞི་ཡིན་ལ། ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་ནི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པར་
གཏོགས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། གཞུགས་མེད་དུ་སྦྱེ་བའི་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་

ཡིན་ལ། བསམ་པའི་ཆ་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ལྷག་པར་གཡེང་བའི་འདོད་ལྷ་རྣམས་
ཀྱང་མི་ཁོམ་པའི་ལྷ་ཆེ་རིང་པོའོ། །ལྷ་པ། མིའི་ནང་ནས་ལྷ་ལྷོར་སྦྱེས་ན་སྤིང་གི་
ལྷ་སྦྱོད་ལ་ཞེན་ཆེ་བས་ལུས་རྟག་ཏུ་དུབ་པས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་དུ་མེད་པའོ། །དུག་
པ། ལོག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེས་ན་སྦྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་ལས་འབྲས། དཀོན་མཆོག་
སོགས་མེད་པར་ལྷ་བས་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲག་རུམ་དུ་ཚུད་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་འགོབས་
པའོ། །བདུན་པ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པའི་མཐའ་འཁོབ་དུ་སྦྱེས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་འཆད་ཉན་མེད་པས་ཆོས་སྦྱབ་པའི་ཐབས་མི་རྟེན་པའོ། །བརྒྱད་པ། ལྷ་
དོར་འབྱེད་མི་རུས་པའི་སྤེན་པ་དང་སྤྱོད་མི་གསལ་བའི་སྐྱགས་པ་སོགས་སུ་
སྦྱེས་ན་ཆོས་ལ་གོ་བ་མི་སྦྱེ་བས་མི་ཁོམ་པ་སྟེ་མིའི་མི་ཁོམ་པའོ། །

འབྱོར་བ་བརྩུ་ལས། རང་འབྱོར་ལྷ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། མིར་གྱུར་དབུས་སུ་
སྦྱེས་པ་དང་། །དབང་པོ་ཆང་ཞིང་གནས་ལ་དད། །དེ་བཞིན་ལས་མཐའ་མ་ལོག་
པའི། །རང་འབྱོར་ལྷ་དང་ལྷན་པར་ལོག། ཅེས་པ་ལྟར་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བལ་
བའི་དལ་བ་ཐོབ་པའི་མི་བྱད་པར་ཅན་དུ་སྦྱེས་པ། དང་པོ། འཁོར་རྣམ་བཞིའམ་
ཆོས་གྲོགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དབུས་སུ་སྦྱེས་པ་དང་། གཉིས་པ། སྤེན་
སྐྱགས་མིན་པའི་ཐོག་དབང་པོ་ལྷ་ཆང་བ། གསུམ་པ། ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་སྟེ།
མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱེད་བའམ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའོ། བཞི་པ། གནས་
ལ་དད་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགོ་བའི་དཀར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བའི་གནས་སྟེ་སྦོད་གསུམ་ལ་དད་པ་ཆེ་བའོ། །འདི་ལྷ་ནི་ཆོས་སྦྱབ་
པ་ལ་རང་ངོས་ནས་ཆང་དགོས་པའི་མཐུན་རྟེན་ཡིན་པས་རང་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །

གཞན་འབྱོར་ལྷ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་
གསུངས། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག། གཞན་བྱིར་སྦྱིང་ནས་བཅེ་བ་

ཡིས། །གཞན་འབྱོར་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པར་ཤོག། །ཅེས་བ་ལྟར། དང་པོ། སངས་རྒྱས་
ཕྱོན་བ་སྟེ། ལུན་པའི་བསྐལ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱེས་བ་མ་ཡིན་པར་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་
འཇིག་རྟེན་དུ་ཕྱོན་པའམ་དེའི་དོན་ཐུབ་པའི་རྗེས་འབྱུག་མང་པོ་ཕྱོན་པའི་སྐབས་
ཡིན་པ། གཉིས་པ། སྟོན་བ་སངས་རྒྱས་རང་ངམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་
སྐབས་ཡིན་པ། གསུམ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་ཚུལ་དང་མཐུན་བ་གནས་
པའི་སྐབས་ཡིན་པ། བཞི་པ། བསྟན་བ་འཇིན་པའི་སྐྱེས་བུ་སྤར་རི་ལྟར་བུང་བ་ལྟར་
དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་བ་མང་པོ་མཐོང་ཐོས་སུ་ཡོད་པ། ལྔ་པ། གཞན་ཆོས་དོན་དུ་
གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བས་ཆོས་སྟོན་བ་དང་མཐུན་ཆུན་སྦྱོར་བ་སོགས་མང་
པོ་ཡོད་བཞིན་བ་དང་ལྔ་སྟེ། རང་གང་ལ་ཡོད་པའི་གནས་དེའམ་གཞན་ངོས་ནས་
ཆང་དགོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆ་ཆུན་ཡིན་པས་གཞན་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་བ་བཅུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤྱིང་གཏད་ནས་སྤྱབ་
བ་ལ་ངེས་པར་ཆང་དགོས་པའི་མིའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མིའི་ནང་ནས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་
ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པའང་ཆེས་དཀོན་བ་ཡིན་མོད། དེ་བས་ཀྱང་དལ་བ་བརྒྱད་
དང་འབྱོར་བ་བཅུ་ཆང་བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་བ་སྟེ། སྤང་ཆེན་དཀྱིལ་ན་གི་
མང་ཅན་གྱི་སྤང་ཆེན་དང་། གསེར་གྱི་ནང་ནས་འཛམ་བུ་རྒྱ་བོའི་གསེར་བཞིན་ནོ། །

མངོན་མཐོའི་རྒྱ་བཤད་པ།

གཉིས་བ་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་བཤད་བ་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
གསུང་ཚུལ་དང་། དཔལ་མགོན་སྤྱུ་སྤྱུའི་གསུང་ཚུལ་དང་། དོན་བསྟུ་བ་དང་
གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་རགས་རིམ་ནས་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡར་ལྡན་གྱི་ཐོག་ནས་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྔ་དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་ཅི་རིགས་

ཀྱིས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེར་བསགས་པ་ནི་མངོན་མཐོ་བྲད་པར་ཅན་ནམ་ཡུན་
སྤུངས་ཆོགས་པ་སྦྱབ་པར་རྒྱ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས། སྦྱོར་
བས་ལོངས་སྦྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང་། །སྦྱོ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་བ་ཉམས་ལས་
འབྱུང་། །ཞེས་དང་། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། །ཅས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ནམ་སྦྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་སོ་སོའི་རྒྱ་སྦྱབ་ཚུལ་ནི། དང་པོ་ནི་ཡུན་
རིང་པོ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་མི་འཆེ་བ་དང་། མི་འཆེ་བའི་བསམ་པ་བསྟེན་པ་
དང་། གསོད་སར་རྩྱད་པའི་སེམས་ཅན་བདེ་སར་གཏོང་བ་སོགས་སྟོག་གི་
པན་བཏགས་པའམ་སྟོག་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་པར་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་དང་། བོས་གསར་བ་སྦྱོར་བ་དང་། ཁྲོ་བ་མེད་པ་ལ་
བཏྱན་པ་དང་། རྒྱན་དང་མཛེས་པའི་མཆོད་པ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི། ད་རྒྱལ་བཙེམ་ནས་སྦྲེལ་སོགས་ལ་བྱུག་ལ་སོགས་པས་གྲུས་པས་བསྟེན་
བཀྱར་བ་དང་གཞན་ལ་བྱན་ལྟར་གྲུས་པར་བྱས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཟས་གོས་
ལ་སོགས་པ་སྦྲོང་མོ་བ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོར་བ་དང་། མི་སྦྲོང་བ་ལའང་པན་
འདོགས་པ་དང་། སྤུག་བསྐལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ལ་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་
སྦྱོར་པའོ། །ལྷ་པ་ནི། དག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་སྦྲོང་བར་གོམས་པའོ། །དུག་པ་ནི།
བྱི་མར་རང་ལ་ཡོན་ཏན་སྦྱ་ཆོགས་བསྦྱབ་པར་སྦྱོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་དང་། པ་མ་དང་ཉན་རང་དང་མཁན་སྦྱོབ་སོགས་ལ་
མཆོད་པ་བྱས་པའོ། །བདུན་པ་ནི། སྦྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱད་
མེད་གྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་དང་། བྱད་མེད་གྱི་ལུས་
འདོད་པ་ནམས་འདུན་པ་བརྫོགས་པ་དང་། ཤིང་དབང་པོ་གཙོད་པར་རྩྱམ་པ་ལས་

ཐར་བར་བྱས་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་གཏན་མི་རྒྱས་པ་ལ་རང་གིས་བྱེད་
པ་དང་། རང་དང་བསྐྱེམས་པས་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་སྟོགས་བྱེད་པ་དང་། བཟའ་བ་དང་
བརྟུང་བ་སྟེར་བ་དང་། ན་བ་ལ་སྦྲན་གྱིས་མགྲ་བ་སྦྱན་པ་ལ་སྟོགས་པའོ། །འདི་ནི་
ལམ་རིམ་ཆེན་པོའི་ནང་བྱང་སའི་ལུང་བཀོད་པ་བཞིན་བསྟུས་པའོ། །

གཉིས་པ་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། འདི་དག་ལས་ལམ་དཀར་བརྩ་
སྟེ། །བརྒྱུག་པ་དག་ནི་ནག་པོ་ཡིན། །ཆང་མི་འཕྱང་དང་འཆོ་བ་བཟང་། །རྣམ་མི་
འཆོ་དང་གྲུས་སྦྱིན་དང་། །མཆོད་འོས་མཆོད་དང་བྱམས་པ་སྟེ། །མདོར་ན་ཆོས་
ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་མཐོ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུའི་རིགས་
བསྟུས་ན་བརྩ་བྱུག་སྟེ། གང་ལས་ལྟོག་པའི་ཆོས་བརྩ་གསུམ་དང་འབྲུག་པའི་
ཆོས་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོར་ལྟོག་པའི་ཆོས་བརྩ་གསུམ་ནི། མི་དགེ་བ་བརྩ་
ལས་ལྟོག་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་བརྩ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། དེའི་སྟངས་ཆང་སྤངས་
བ་དང་ལོག་འཆོ་སྤངས་པའི་འཆོ་བ་བཟང་བ། གཞན་ལ་མཐོ་འཆོམ་པ་དང་རྟེག་
པ་ལ་སྟོགས་པའི་འཆོ་བ་སྤངས་ནས་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་གསུམ་མོ། །འབྲུག་
པའི་ཆོས་གསུམ་ནི། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་རང་གི་ལག་པ་སྟོགས་གྲུས་པ་
དང་ཞེས་དང་བཅས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བཞན་པོ་ལ་སྟོགས་པའི་བཞེས་གཉེན་
དང་། རང་ལས་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྦྱག་པ་རྣམས་ལ་སྦྱི་ཞུ་དང་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་
པ། ཀུན་ལ་བྱམས་པས་མཆོན་པའི་ཆད་མེད་བཞི་སྟོམ་པ་སྟེ། འབྲུག་པའི་ཆོས་
གསུམ་མོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བ་བརྩ་ནི། སྤར་སྦྱབས་འགྲོའི་ཆོས་སྟོར་ལས་བཤད་
ཟེན་ཅིང་གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་ཆེས་མང་བས་འདིར་མ་བཀོད་ལ། ཆང་འཕྱང་བ་
ནི། རོམས་པ་དང་ཆོད་མི་སྟབ་པས་ཡོ་བྱད་ལ་རྒྱད་ཆག་དང་འགྲོ་སྟོན་ཆེ་བ་དང་།
ལུས་སེམས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་ལས་དོན་ཉམས་པ། འབྲུག་སྤྲོང་མང་

བ། གཞན་གྱིས་སྒོད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་ཉམས་པ། གསང་བ་ཤོར་བ། དག་སྒྲུར་ལ་
གནོད་པ་སོགས་ཆེ་འདིའི་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ་དང་། ཆང་འཐུང་དུ་འབོད་གནས་
སུ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱི་མར་ཡང་མངོན་མཐོ་མི་འཐོབ་པའི་ཁར་ངན་སོང་དུ་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་ལྟུང་བས་ཆང་ནི་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་སོ། །

འཆོ་བ་བཟང་བ་སྟེ། གཡོ་སྒྱུ་དང་ལོག་འཆོ་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡང་དག་
པའི་འཆོ་བ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཁྱིམ་པ་རྣམས་ནི་བློ་ལོག་སྤང་ལོག་དང་། ཆོང་ཐབས་
ཀྱི་བྱ་བ་སོགས་ལ་གཡོ་སྒྱུ་བྱེད་པ་སྟེ། འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་འཆོ་བ་སྐྱབ་པ་སྤོང་
དགོས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལོག་པའི་འཆོ་བ་ལྟ་དང་མ་འདྲེས་པའི་
འཆོ་བ་བཟང་བར་སྤྱོད་དགོས་སོ། །

ལོག་འཆོ་ལྟའི་དང་པོ་ཚུལ་འཆོས་ནི། རྟེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ། གཞན་གྱིས་བདག་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ན་ཅི་མ་རུང་དེ་ལྟར་བདག་
གིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟམ་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་ལེགས་པར་འཆོས་པའམ་བཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཁ་གསལ་གཞི། རྟེན་བཀུར་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ། ཁོ་བོ་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐད་དུ་འོངས་སོ། །ཁོ་བོ་འདིར་གནས་
པའང་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཁྱོད་ནི་ངའི་པ་དང་འདྲའི་ཞེས་དང་། ཁྱོད་ནི་
ང་ལ་བཀའ་བློན་མིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་འདི་ལྟར་སྤྱོན་ནོ་ཟེར་བ་སོགས་
ངོ་བོ་སྤྱོད་སྒྲ་ཆོགས་པས་འབྲགས་ཀྱིས་འཆོ་བ་སྐྱབ་པའོ། །

གསུམ་པ་གཞོགས་སྤོང་ནི། གཞན་གྱི་ལས་འདི་ལྟ་བུ་ངས་བྱས་ནས་
རྟེན་པ་དེ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་བསམ་པས་དེའི་དོན་དུ་ལས་བྱེད་ཅིང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟུང་
བཟེད་སོགས་ཡོ་བྱད་འདི་ནི་ལེགས་སོ། །ཁོ་བོས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་རྟེན་ན་བཅང་བར་
བྱ་ཡང་སྤྱོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྟེན་པར་དགའོ། །ཞེས་ཟུར་གཅིག་ནས་སྟན་པར་སྤྲ་ཞིང་

ཟུར་གཅིག་ནས་སྒྲོང་བའི་གཡོ་བཏོན་པ་སྟེ་རྩལ་ལ་མ་ཆགས་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ། ཐོབ་ཀྱིས་འངལ་བ་ནི། རྟེན་པར་སྟེད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་
གཞན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཁྱིད་ཀྱི་པ་དང་མ་ལ་སོགས་པའང་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་སུ་ཞིག་
ཡིན། ཁྱིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་དག་བཅོམ་པའམ་མཁས་པའམ་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་ལྟ་
བུར་བཞུགས་ཤིང་། ལྷན་ཅིག་གཏམ་སྤྲོ་བ་ནི་ཁྱིད་སྐལ་བ་དང་ལྷན་མོ་ཞེས་སོགས་
གང་ལ་གང་འགབ་པར་སྤྲོས་སམ་དབང་ལུགས་ཀྱིས་མཁས་པར་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་པ། རྟེན་པས་རྟེན་པ་འཆོལ་བ་ནི། བདག་ལ་རྒྱལ་པོའམ་སྒོན་ཆེན་དེས་
ལྷུང་བཟེད་སོགས་ཡོ་བྱད་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱིན་ཡང་ཁོ་བོས་མ་སྐྱངས་སོ། །ཞེས་དང་།
འདི་ནི་རྒྱལ་པོའམ་དཔོན་པོ་དེས་སྤྱིན་པའོ། །ཞེས་རང་སྤྱིན་ཡུལ་བྱུང་དུ་འཕགས་
པ་ཡིན་པར་འབྲུག་དུ་འབྲུག་པ་དང་། རྟེན་པ་འདི་ལྟ་བུ་པར་བྱིན་ན་ཚུར་དེ་ལས་
ལྷག་པ་འཛོལ་ལས་ཆེ་སྟམ་སྟེ་ཆུང་བས་ཆེན་པོ་འཛོལ་ངེས་རྩལ་ཀྱིས་མགུ་བ་བྱེད་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་རྣམས་ནི་ཤེས་སྤྲོ། །

མ་ཆགས་ཅན་ཀྱི་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་ལོག་འཆོ་འབྱུང་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བར་མ་
ཟད་དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་འདུན་ཀྱི་ལས་བྱེད་དག་ཀྱང་ལོག་འཆོའི་འདམ་རྩལ་ལ་སྟེགས་
འཆའ་བ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གཟབ་དགོས་ཏེ། ལོག་འཆོ་ལ་བརྟེན་པས་ཆོས་སྤྱོད་
པ་ནི་བྱེ་མའི་རི་བོ་ལ་རྐང་འཛིག་བྱེད་པ་དང་འབྲའོ། །མདོར་ན། རྟེན་པའི་ལས་
སྒོ་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་ཅི་བྱུང་དང་། དཀར་པོའི་ལས་ཐབས་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བྱུང་
ན་དངོས་སུ་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་འཛོལ་པ་དང་བརྒྱད་ནས་ངེས་ལེགས་འགྲུབ་
པའི་རྒྱར་འགྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྟེང་བ་ལས། མི་དགོ་བ་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་
ཀྱན། །དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགོ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །སྤྱི་
བ་ཀྱན་ཏུ་བདེ་བ་དག །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བརྟུ་ཆང་

པའི་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པའི་རྒྱ་དེ་དག་གི་སྤྱིང་དུ་ཡིད་ཆེས་དང་སྒོན་ལམ་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། འོ་ན་མངོན་མཐོང་མ་ཐོ་རིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཡང་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མ་གསུངས་སམ། དེའི་རྒྱ་སྐྱབ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྒྱོན་མེད་དེ། མངོན་མཐོངའི་གོ་འཕང་དེ་དག་གྲང་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཐར་པ་ལ་སྒྲོས་ན་ནི་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མ་ཟད། བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོ་ཞེས་པའང་དབྱུགས་རྒྱ་བ་ཅམ་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལས་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་པས། མི་ནག་ཅན་དོང་ཁར་གཟར་བ་དང་འདྲ་བར་འཛིགས་པའི་གནས་ཡིན་པར་སྒྲོད་འཇུག་དང་བཞི་བརྒྱ་བ་སོགས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་སོང། འཁོར་བའི་ནང་ནས་བདེ་བ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱ་སྐྱབ་པའང་གནས་སྐབས་ལ་སྒྲོས་ཏེ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ནད་ཟུག་ཅན་ལ་གཉིད་སྤྱོད་གཏོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཆོས་བྱེད་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ནི་སྦྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་མི་ཐུབ་པས་སྦྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐབས་དེ་དག་གྲང་ལམ་བགོད་པ་ལ་བན་ཐོགས་པས་བསྐྱང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྦྱེས་བུ་ཆུང་དུའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གྲང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་དེའི་སྤྱིང་ནས་ངེས་ལེགས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་མཐོ་དེ་དག་ད་ལྟ་འཛིག་ཉེན་པས་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པས་ཉགས་གྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་ལ། དེའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་ནི། མངོན་མཐོངའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་ཉགས་སུ་བཟུང་ནས་དེའི་རྗེས་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཆོགས་དེ་དག་སྔོན་སོང་དུ་བསྐྱབ་སྟེ་སྐབས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ལ་སྦྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་

འོངས་པར་ཡང་རྟེན་བཟང་དེ་འབྲ་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཚོགས་ད་ལྟ་རང་རང་གི་ཁྱད་དུ་
བབས་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་མཐོ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལྷག་པར་བསྐྱེད་
པར་བྱའོ། །དོན་འདི་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལ་ངེས་ལེགས་སྐྱབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་
ཡིན་ཡང་མ་འོངས་པར་མངོན་མཐོ་ངེ་ལྟར་འབྲུང་བའི་ཚུལ་སྤུ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་
སྐྱབ་པ་ལ་ངེས་ལེགས་སྐྱབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་སྟེ། དང་པོ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་
པའི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་བྱུབ་ནས་དེའི་
གསུང་ཆོད་མར་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྣམས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཐག་ཆོད་པའི་ཆོད་མ་སྐྱེ་རིམ་གྱི་དབང་ལས་ཡིན་པས་གལ་ཏེ་
རིགས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། རིགས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་འདིའི་སྟེང་
ནས་ཕྱི་འགྲོས་མ་བྱེད་ཅིག།

ཐར་པ་སྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་སྐྱབ་པ་ལ། ཐར་པའི་ངོ་བོ་
བཤད་པ། རྟོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་སྐྱབ་པ། ལྷ་སྐྱབ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་སྐྱབ་པ་དང་གསུམ་མོ། །

ཐར་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

དང་པོ་མདོ་ལས། གང་སྤང་བོ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ངེས་པར་
སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་བའམ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པ། འགོག་པ་ཉེ་
བར་ཞི་བ། ལུབ་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་མཚམས་མི་སྦྱར་ཞིང་མི་སྦྱེ་བ་འདི་
ནི་ཞི་བ་གྲའོམ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ངེས་པར་ལེགས་པ་ཞེས་

བྱ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་དང་མཐའ་གཅིག་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཐེ་ཚོམ་
མེད་པའམ་གདོན་མི་ཟ་བར་ལེགས་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པ་ནི་སྟོ་ཀྱན་
ནས་ལེགས་པ་དང་དུས་ཀྱན་ཏུ་ལེགས་པ་ལོ། །ལེགས་པ་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཡིད་དུ་འཐད་པའམ་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱ་བ་སྟེ་དགའ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་གནས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལའང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཉིས་
ཡོད་པས་འདྲིར་ཐར་པའི་ངོ་བོ་ནི། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ།
དེས་བཅིངས་པ་ལས་ཐར་པ་དང་། འཆིངས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ལེགས་
པར་སྤངས་པའི་འགོག་ལམ་གཉིས་ལ་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གོང་གི་ལུང་དང་
སྒྲུབ་ན། ཐར་པ་གང་ཞིག་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་ཆེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་སྟེ་སྤང་བ་རུབ་པ་དང་། ངེས་པར་སྤངས་པ་སྟེ་གདོན་མི་ཟ་
བར་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱང་བར་གྱུར་པ་ནི་དེའི་རྒྱན་ཟད་པ་
དང་། ཕུང་པོའི་རྒྱ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་ཅིང་
འགོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་རུབ་པ་དང་། སྤར་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་
མཚམས་མི་སྒྲུབ་ཞིང་། མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ན་ཞི་བ་དང་པན་བདེའི་ངོ་
བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་གྲུ་ལོམ་པའོ། །དཔེར་ན། ཆོས་རྒྱན་པ་ཐམས་ཅད་བཙོམ་
ནས་གནས་ཁང་གི་ཤུལ་ཅམ་ལུས་པ་ནི་ལྷག་བཅས། ཁང་པའི་ཤུལ་དང་བཅས་
པ་བཙོམ་ནས་མེད་པར་བཟོས་པ་ལྷག་མེད་ཀྱི་སྐབས་ཉེ་ཐུན་མོང་པའི་བཤད་
པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཆོས་རྒྱན་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་དེའི་གནས་ཁང་
དང་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །

སྤྱིང་པོ་བསྐྱུ་ན། སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་
ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལའང་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་

དང་། སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་སྤྱུ་མ་འདུས་པ་མེད་ལ། ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ནི། གཙོ་བོ་སྤྱོད་བསམགས་ལས་དབང་ལས་བྱུང་བ་མང་ཞིང་། ཉང་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་
དུ་བཟོས་པའང་ཡོད། གནས་སྐབས་འཕྲུལ་རྒྱུན་དན་པ་ལས་བྱུང་བའང་ཡོད་མོད།
འོན་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། ལ་ལ་སྤྱོད་བསམགས་
ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་པའི་ཐབས་དང་། མ་འོངས་པའི་བདེ་བའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་དགོས་
པ་ཡང་ཡོད་ལ། ལ་ལ་ཉང་བསམ་པའི་ཆེ་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་མི་
མངོན་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ལ་ལ་བདེ་བའི་གོགས་སམ་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའང་ཡོད་
དེ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་སྒྲིབ་འཕྲུག་ལས། ཆ་གང་ཆར་དང་རྒྱུད་སོགས་དང་། ཉང་
དང་འཆི་དང་རྟེན་སོགས་ལ། །བདག་གི་བཟེ་རེ་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞོད་པ་
འཕེལ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོན་ཏན་ནི། །སྒྲོ་བས་རྟེན་གས་པ་སེལ་
བར་བྱེད། །འཁོར་བ་པ་ལ་སྤྱོད་རྩེ་སྒྲི། །སྤྱིག་ལ་འཛེམས་ཤིང་དགེ་ལ་དགལ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་གཅིག་པ་
ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དབང་སྒྱུར་བ་པོའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་
སྒྱུར་བ་པོ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ལ་ནི་ལེགས་པའི་ཆ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གང་ལ་སེམས་མ་ཞི་བའམ་མ་དུལ་བའམ་མ་རུངས་པ་ཡོད་ན་
དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་ལ། གང་ལ་དེ་གསུམ་མེད་ན་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཡོང་དོན་མེད་པས། སེམས་མ་ཞི་བ་དང་མ་དུལ་བ་དང་མ་རུངས་པའི་བྱ་
བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེད་ལས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་མཁས་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱི་བསམ་པའི་ཆེ་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ལུས་
ཀྱི་བདེ་སྤྱག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་ཀྱི། དམན་པ་ལ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་
ཡིད་ལ་རྒྱུར་དབང་བསྒྱུར་བས་དེ་འདྲ་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏུ་སྒྲོབས་ཆེ་བ་ཡིན་

ཏེ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདེ་བ་རྟོག་པའི་དབང་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་ན་
སྤྱག་བསམ་ལས། །ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཡང་ད་ལྟའི་རང་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསམ་གྱི་སྤྱག་བསམ་ལ་འཛིགས་ནས་
དེ་ལས་ཅི་ཐར་བྱེད་པ་ནི་ཐ་ན་དུད་འགོ་ཀུན་ལའང་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་ལ་ཐར་བ་
དོན་གཉེར་ཟེར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསམ་ལ་ཉེས་དམིགས་དང་དེའི་
རྒྱ་ལ་སྟོང་འདོད་དང་དེའི་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱ་བྱིར་དེའི་ཐབས་ལམ་སྟོམ་སྟེ་ཆོས་
པའི་སྐད་འབྲིན་པ་དག་ནི་ཆོས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འདས་པ་དང་
ད་ལྟ་བའི་སྤྱག་བསམ་དེ་དག་དཔེར་བྱས་ནས་མ་འོངས་པར་དེ་འབྲ་མི་འབྱུང་བའི་
ཆེད་དུ་རང་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསམ་ལ་ཉེས་དམིགས་
སུ་བལྟས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་སྟོང་བ་ལ་ནམ་ཞུགས་པ་ན་གཞི་ནས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་
འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་གོ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོན་པར་སྣང་ངོ་། །མདོར་ན་
ཐར་བ་ནམ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་ཟད་པས་
དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསམ་ཡོང་དོན་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསམ་ཡང་
མེད་པས་སྤྱག་བསམ་གཏན་ཟད་དུ་སོང་བས་པན་བདེ་འབའ་ཞིག་གི་གནས་སུ་
གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་བ་ཞེས་པ་ནི་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་བརྟག་བྱའི་
མཐར་ཐུག་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་པའང་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བཟང་ཤོས་དང་མཆོག་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །འོ་ན་དེ་ལྟ་
བྱའི་པན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཐར་བ་ཡོད་པ་གང་གིས་སྐྱབ་ཅེ་ན། འཆད་པར་འགྱུར་ངོ་། །

ལུང་རིགས་གཡུ་རལ་ཀུན་ནས་རྫོགས་པ་ཡིས། །བྱང་ཆེན་གངས་ཅེར་
འགྲིམས་ཏེ་བསྐྱངས་ཤིང་གྲུལ། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་གད་རྒྱངས་སྟོག་པ་
ལ། །མི་བྱེད་རིགས་པའི་དབང་སྤྱག་ནམ་གཉིས་བསམས། །དེའི་མཐུས་སྟོན་

དང་བསྟན་པ་སྒྲིན་མེད་པ། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་སྒྲོ་བརྒྱས་ཡོངས་གསལ་
ཏེ། །ཚུར་ཚོལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པའི་ཐ་སྤྱོད་ཆོག་པ། །མ་ལུས་པམ་པར་བྱ་བ་བདག་
གི་ལས། །ཞེས་པའོ། །

ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བ་སྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ལ།
བསྐྱབ་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བས་ཐར་བ་སྐྱབ་པ། སེམས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཐར་པར་བགྱི་རུང་དུ་སྐྱབ་པ། སྤང་གཉེན་གྱི་གཤིས་
ལུགས་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཐར་པར་བཞོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པ་དང་
ལྡོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་བྱབ་ཆེ་བར་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་
གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་པས། བསྐྱབ་བྱའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཐར་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་ནི་དད་པ་དང་ཤེས་རབ་
གཉིས་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། དེ་ཡི་སྐྱབ་པ་མདོར་བསྟུན། །གཙོ་བོ་དད་
དང་ཤེས་རབ་པོ། །དད་ཅན་ཉིད་ཕྱིར་ཆོས་ལ་བརྟེན། །ཤེས་རབ་ལྡན་ཕྱིར་ཡང་
དག་རིག། །འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ། །དེ་ཡི་སྒྲིན་འགྲོ་དད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་སམ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་དད་པ་ནི། ཆོས་ལ་
སྐུལ་བྱེད་དང་རྒྱན་སྒྲིང་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པ་དེ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་བྱེད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས། ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་བྱེད་འདོད་ན་འདི་གཉིས་ལ་རྩལ་བཏོན་ཅི་བྱུང་བྱེད་
དགོས་སོ། །ལ་ལས་དད་པ་མ་བསྐྱེད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོང་སྒྲོག་སྒྲོག་པ་དག་ནི་
ཆོས་གར་གྱི་དོལ་ཅེད་ཅམ་སོ། །

འོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐར་པའི་དོན་དུ་གང་སྐྱབ་ཅེ་ན། ཚད་མེད་བཞི་དང་
གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་མཚོན་པའི་ཚོགས་བསགས་སྐྱབ་སྦྱང་གི་དབྱང་ཕྱོགས་
དང་བཅས། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་རགས་རིམ་ནས་ཕྱ་བ་ལ་གཏུགས་ཏེ་དབྱང་
འཛིག་སྟེལ་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྣལ་དུ་འབྱོར་བའི་མངོན་ཏྟགས་དེ་སྐྱབ་པོ། །དེ་ནི་
ཐར་པར་བསྟོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། ཐར་པ་བསྐྱབ་གཞིའི་གཙོ་བོའང་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྦྱང་ཉིད་ལྟ་བུས་ཕྱོལ་འགྱུར་ཞིང་། །སྒྲིམ་པ་ལྟག་མ་དེ་
དོན་ཡིན། །ཞེས་དང་སྦྱོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་
པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་
གྱི་གཙོ་བོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་ཅིང་མན་ཆད་ན་མེད་དེ། དེ་
མན་ཆད་ཀྱི་མངོན་ཏྟགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འགལ་སྟེན་གྱི་གོགས་
དང་ཕྱད་ན་ཉམས་པ་སྲིད་པས་ལམ་འདི་ལྟ་བུའི་མཐུ་ལས་ཐར་པ་འདི་ལྟ་བུ་འཛོལ་
བོ་སྟམ་དུ་གཏོང་འཆའ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པ་ནི་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་ཏོ། །

འོན་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་ཐར་པ་འཛོལ་བར་གཏོང་རྟེན་པ་དེ་
གང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་ལས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིའི་སྟངས་
ནས་ཐར་པ་ཡོད་པ་ནི་སྤར་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ཐད་རུང་དང་ཐར་པ་ཐོབ་རུང་དུ་
སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པས་ཡང་བསྐྱར་མ་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ལས། ཐར་པ་སྐྱབ་པ་ལ་
ཕྱོགས་སྔ་མའི་རྩྭ་ལན་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། བོ་མས་ལས་ཁྱད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །མཚོངས་དང་ཅུ་ཡི་བྱོད་
བཞིན་དུ། །རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་པ་ལྟར། ནང་པའི་ཁྱད་པར་ལ་
ཡོད་པའི་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་རྣམས་སེལ་བའི་ཕྱིར་རྩྭ་ལན་དང་བཞིན་པ་སྟོན་ན། ཐུན་

གྱི་སྟོན་ལས་དང་བག་ཆགས་བཟང་པོའི་མཐུས་ཆེ་འདྲིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
སོགས་གྲོགས་བཟང་པོ་དང་འཕྲད་དེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་རགས་རིས་
ནས་ཐོས་བསམ་རྣལ་མར་བསྐྱིས་པ་ལས་རིས་པར་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཞི་
ལྷག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་གོམས་ནས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་
མི་སྲིད་པས། དེ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། མཆོངས་དང་ཚུ་ཡི་རྟོད་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། དེར་སང་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱུལ་དུ་གྲགས་པ་པལ་ཆེར་ནི་མར་ངོའི་བསེལ་
བྱེད་ལྟར་སོང་བས་དེ་ལ་དཔགས་ན་བདེན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་། དོན་ནི་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱུལ་སྐྱེ་ལ་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལྟར་དང་པོར་བདག་
མེད་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ལ་ནན་ཏན་དུ་མ་སོང་བའམ་གོལ་སར་ཤོར་
བའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱིས་ཉམས་བའང་སྲིད་ལ། ལ་ལ་ཡང་སྐྱུལ་ངོ་རྒྱས་ནོར་བའང་སྲིད་
ཅིང་། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྐྱུལ་དངོས་ཡིན་ཡང་ལས་གཞན་གྱི་དབང་
གིས་རྣམ་སྤྲིན་རང་ཐོག་ཏུ་སྤྲིན་པ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་པས། སྤྲིན་གྱི་ཡོན་
ཏན་དེ་དག་ཙུ་བ་ནས་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་དེ་རྣམས་དག་ཅིང་ཟད་པ་
ན་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རྒྱུད་ལ་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོས་
རྒྱལ་ལྷ་པོ་མེད་སྐྱེ་ཆེ་སྤྲད་ལ་བསགས་སྤྱང་གཞན་རྒྱར་བལ་བ་མཛད་མོད་ཀྱང་
ཆེ་སྤྲད་དུ་བསགས་པའི་སྤྲིག་ལས་མ་དག་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་ཚུ་སྤྲིན་
འདིགས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་སྐྱུག་བསྐལ་བར་བྱས་པ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་
གྲགས་པས་བདེན་པའི་སྟོབས་ལས་སྤྲིན་གནས་རྗེས་སུ་བན་ཏེ་འཆོ་བ་སྤངས་པ་
ལས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་རྣམ་སྤྲིན་དག་པ་དང་ཆེ་འཕོས་ཏེ་ལྟ་གནས་སུ་སྐྱེས་
ནས་སྤྲིན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐའ་དག་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་ལོངས་སྤྲོད་
པ་དང་། གཞན་ཡང་བྱིས་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་རབས་སོགས་ལ་དཔགས་ནས་

ཀྲང་ཤེས་སོ། །དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ནི་མདོ་སྤེལ་ས་བརྒྱ་
བ་དང་། མདོ་མཛའས་སྒྲུབ་སོགས་ལ་གཟིགས་ན་མཐུན་པར་འགྱུར་བས་དགེ་
སྤྲིག་གི་འབྲས་བུའི་ནམ་དབྱེ་ནི་ཡིན་ཏུ་ཆོད་དཀའ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །དབྱ་བཅོམ་བ་
དེས་བ་དང་། བརྗེ་ཏ་སྟོབ་མ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་འཕགས་ཡུལ་དུ་དབྱ་བཅོམ་
སོགས་སུ་གྲགས་པ་མང་པོ་བསྟན་པ་ལ་བྱི་མ་ཅན་དུ་བཟོས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་
འདུག་ན་བོད་དུ་འདུག་པའི་ཉེན་ཁ་ཇི་ཆེར་བརྟེན། འཇམ་མགོན་ཆེན་མས། ངའི་བསྟན་
བ་ནི་ང་དང་ང་འདྲ་བས་བཤེག་ཡོང་ཞེས་གསུངས་སྟེ། དམ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་
བགྲོས་ལ་ཡོད་པ་དེ་དུས་སུ་སྟེག་པ་མིན་ནམ་སྟུང་སོ། །འདི་ནི་ཕྱིའི་སྟོང་ཚུལ་ལ་
དཔགས་ཏེ། ལུང་དང་མི་འགལ་བའི་དོགས་གཅོད་གསར་བའོ། །

ད་ནི་དཀྲུས་མ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མཆོངས་དང་ཆུའི་བྱོད་ལ་སོགས་པའི་
འཕེལ་འགྲིབ་ནི། ནང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་དང་
མི་འདྲ་སྟེ། མཆོངས་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་རྩལ་སྦྱང་ཆེ་ཆུང་ལས་ཅུང་ཟད་བྱུང་
པར་དུ་འགྱུར་བ་སྤིང་གྲང་། མཆོངས་ཐེངས་རེ་ལ་འབད་ཚུལ་བསྐྱར་མ་རེ་དགོས་
ཀྱི་འབད་ཚུལ་གང་དུ་སྟོད་པ་དེར་སྦྱངས་བའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་ཅམ་བྱང་ཡང་མཆོངས་
བ་རེ་ལ་རྩལ་བ་རེ་རེ་དགོས་ཀྱི་རྩལ་བ་གཅིག་ལས་མཆོངས་བ་རྒྱན་མར་བརྟེན་
མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་འཕེལ་བ་ཆོད་ཅན་དུ་ངེས་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆུའི་བྱོད་ཀྱང་
རྟེན་མེ་འུགས་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པས་མའི་འུགས་འཕེལ་ཆེ་ན་
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩལ་བསྐྱམས་ནས་བྱོད་ཀྱང་ཉམས་པས་འཕེལ་ཆོད་ངེས་བ་ཅན་
ཡིན་པས་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་མི་འདྲ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་འདིའི་དོན་དུ་
དམིགས་ནས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་ཆོད་ཆེ་གཅིག་གི་ཆོད་
ཅན་དུ་ངེས་ཏེ། འཕེལ་བྱེད་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆེ་འདིའི་ཡིད་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གཏན་གྱི་མདུན་མ་སྐྱབ་བྱེད་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་མཐའ་མེད་
དུ་མི་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་སྐྱེ་བར་བརྒྱད་པའི་ཡང་དག་
པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་བརྟན་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་དང་། གོམས་ཟེན་གྱི་སྐད་
ཅིག་སྒྲ་མ་དང་འབད་ཚྱལ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མས་སྐད་ཅིག་བྱི་མ་བྱི་མ་སྐྱེ་བར་པན་འདོགས་
པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ལས་ཐར་བ་སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་ནི། བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆད་ཅན་དུ་མི་གནས་པར་འཕེལ་
བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་གོམས་པ་དང་ཚྱལ་བ་ཆད་ཅན་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན། གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཏེ། གོམས་ཟེན་
འབད་ཚྱལ་བ་སྐྱར་མ་ལ་མེ་ལྟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གོམས་པའི་སྟོབས་རྟེན་ན་སེམས་ལ་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།
མེའི་སྟོབས་སྐྱེས་ན་ཤིང་ལ་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། དདུལ་ཚུ་གསེར་ལ་སྟོགས་
མེད་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་ལ་བཅེ་སྟོགས་གོམས་སྐྱེ་
བ། །རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་འགྱུར་ཏེ། །མེ་ལ་སྟོགས་པས་ཤིང་དག་དང་། །དདུལ་
ཚུ་དང་ནི་གསེར་སྟོགས་བཞིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཆོས་གང་ཞིག་ལ་
ཐུབ་པ་ཡིས། །ཐར་པའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད། །གསུངས་དེར་གང་ལ་གྲུས་མེད་
བ། །དེ་ནི་གསལ་བར་སྟོན་ལྟར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཆགས་
སྟོགས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རྟེན་ན། ཆགས་སྟོགས་གོམས་པ་
དང་འབད་ཚྱལ་སྒྲ་མས་ཆགས་སྟོགས་བྱི་མ་སྐྱེ་བར་པན་འདོགས་པས་ཆེ་ཆེར་
འཕེལ་བ་སྤིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་མི་རུས་ཏེ། འོག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
བདག་རྟེན་བྱེད་པས་རྟེན་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གོམས་པ་ཅེར་སོན་པ་ན་ཉེས་

པའི་མཆང་བརྗོད་ནས་འདུན་པ་ལོག་པའམ་ཞེ་འགྲས་ནས་ཡིད་བསུན་པར་ངེས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་སྒྲུབ་གཏི་ཐུག་སོགས་ནང་པའི་ཚུན་འགོག་ཆེན་དུ་སོང་ནས་
ཀྱང་ཡིད་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དེའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེམས་
ནས་གཞོམ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་པོ་བསྐྱེ་ན། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱིར་པ་དང་
བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་དང་པོ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་དུས་ནས་སྐྱོམ་བྱུང་གི་
རྩལ་མ་སོན་བར་སྐབ་དཀའ་ལ་ཉམས་པར་སྐྱ་ཞིང་བར་བར་བརྗེད་པར་སྐྱ་བས་ན།
ཐར་ལམ་དུ་ཐད་ཀར་བསྐྱོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་བསྐྱོད་མ་
ཐུབ་ཀྱང་དེ་དག་ལ་གོམས་པ་ནན་ཏན་བྱས་པ་ནི་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བག་
ཆགས་བརྟན་པས་བསྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོམ་བྱུང་གི་རྩལ་སོན་པ་ནས་སྐབ་
སྐྱ་ཞིང་ཉམས་པའང་མེད་པས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་དཀའ་ལོ། །

འོ་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་ཆད་གང་གི་ཆེ་ཆོག་གསལ་ཤིང་། མཐར་
གཏུགས་པ་མེད་པར་སྒྲིའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་སད་པའམ་རྒྱས་པ་དེ་ནའོ། །འདིས་
ཐར་པ་རྗེ་ལྟར་སྐབ་ཅེ་ན། འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱུང་ནས་སྐབ་པས། སྦོ་དེ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་
ནས་རྩལ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྒྲུངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཐར་པ་འགྲུབ་པས། རྟགས་འདིས་
ཐར་པ་ཤུགས་ཀྱིས་སྐབ་པའོ། །གང་གིས་ཤིང་ན། སྒར་གྱི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་
སྦྱོར་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་གྲུབ་པས། དེ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ཏེ་མཐོང་ལམ། སྐྱོམ་ལམ། མི་སྦྱོབ་ལམ་སོགས་སུ་རིམ་བར་འཕེལ་བ་དང་། དེའི་
ཤུགས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཡང་རིགས་པའི་འགྲོས་གཅིག་གིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །

འདི་ནི་མངོན་རྟོགས་གོང་མ་གོང་མ་ནས་བྱང་ཆུབ་བར་དང་ཐར་པ་དང་

བཅས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གོ་བདེ་ཤོས་དང་གསལ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་
ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཐར་བ་སྐྱབ་པ་འདི་དང་འདྲ་ལ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་སྤར་བཞིན་སྐྱབ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་
པ་ཡིན་པས་ཐར་བ་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པོ། །འདི་དག་གཞན་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་གཙོ་པོར་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་རང་ལ་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉན་ཐོས་སྦྱར་
ལམ་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་རྟེན་པའི་རྟགས་
བྱུང་བ་ན། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྤང་བ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་བྱིར།
ད་ནས་བདག་གཏོན་མི་ཟ་བར་ཐར་བ་ཐོབ་པར་ངེས་སྟམ་དུ་ངེས་ཤེས་ལྷང་ལྷང་
བྲངས་པ་ན། རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཐར་བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་དེ་ནས་
བཟུང་སྟེ་ཐར་བ་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་སྟོབས་པ་ཐོབ་པས་དུས་ནམ་ཡང་ཐར་བ་ལས་
བྱིར་ཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །

དེ་མན་ཆད་དུ་སྦྱར་སེམས་ཅན་ལ་ཐར་བ་ཡོད་པ་ཅམ་གྲུབ་ནའང་རང་ལ་
ཐར་བ་ཡོད་མེད་ཟེ་ཆོས་དུ་འགྱུར་བས་ཐར་བ་ལ་གཏོང་འཆའ་བའི་དོན་གཉེར་མི་
འབྱུང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ལོག་པའི་ཉེན་
ཆེན་ཁེངས་པ་བསྐྱུངས་ནས་བཤེས་གཉེན་རྒྱན་དུ་བསྟེན་པ་གལ་ཆེན། །དཔེར་ན་
བྱ་རང་མགོ་མ་ཐོན་པ་ལ་པ་མ་དང་མི་འབྲལ་བར་གཟབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་མངོན་རྟགས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་ལམ་གྱི་བསྟོན་ཚུལ་རྣམས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
རིགས་པ་སྤྱག་པོས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ན། བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་སྦྱོན་མེད་པ་
ལའང་གཟི་བྱན་རྒྱབས་ཆེན་འཕྲོས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་ཁོང་ནས་
བྲངས་པས། ཐོས་རྒྱ་ཆེ་མིན་ངེ་ལྟར་ཡང་ཆད་མའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པའི་དགོས་
པ་ལག་མཐིལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཐར་པར་བཀྱི་རུང་དུ་སྐྱབ་
པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ལ་སེམས་མ་མཆིས་པ་སྟེ། སེམས་
རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་ངེ་སྒྲིག་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ནི་
སེམས་ཀྱི་ཇུས་ཉིད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཇུས་གང་དུའང་མ་འདྲེས་
པ་སྟེ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་ཅན་
བཞིན་དུ་ངོ་བོ་བརྒྱང་དུ་མ་མཆིས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་རང་གི་སྒྲིང་བ་གསལ་
བས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། ཆོས་གང་ཞིག་སྐྱེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་སྟེར་
བའི་གསལ་རིག་གི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དཔེར་ན། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཇུས་ཤིན་
ཏུ་སྤ་བ་རྣམས་ནི་ཐོག་མ་གང་ནས་བྱུང་མཐར་འདི་ནས་རྫོགས་ཞེས་སྟོན་པ་ལོ་དང་
བསྟན་བྱའི་ཡུལ་མིན་ཞིང་སྤུས་ཀྱང་གསར་དུ་བྱེད་པར་མི་རུས་པར་རྩལ་ཇུས་སྤ་
མ་སྤ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་བརྩམས་པའི་གཟུགས་ཅན་རགས་པ་ལ་ལ་སྐྱེས་
བྱའི་ཆེད་དུ་བཟོ་བཞོད་གྱིས་གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། བཤེགས་པ་དང་། གཞོམ་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འབྱུང་བ་སྤྱ་ཆོགས་གཏོང་བྱུང་ལ། སེམས་སྤ་མོ་དེ་ལས་
སེམས་རགས་པ་རྣམ་པ་སྤྱ་ཆོགས་པ་འབྱུང་མོད། སྐྱེས་བྱ་མཐུ་ཅལ་ཅན་ཅི་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་ཡང་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་བཞོད་བྱས་ཀྱིས་འཕོ་འབྱུར་མི་སྤུབ་པར་
ལེགས་ཉེས་སྟོན་པ་རྒྱན་བསྐྱེད་སྟེ་བཞོད་འབྲིང་དགོས་པ་དང་། བྲིམས་དང་མཐུ་
རུས་གང་གིས་ཀྱང་བཅཅན་བཀག་དང་མཐུས་བཤེགས་མི་སྤུབ་པར་རང་གི་བསམ་
གཞིག་མཁོ་བསྐྱས་ཀྱིས་གཅིག་འགོག་གཅིག་སྟེལ་དགོས་པ་སོགས་མདོར་ན།
བསམ་སྒྲུའི་ཡར་རྒྱས་རྣམས་སྒྲུའི་གཏོང་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་སོགས་ནི་གཟུགས་
དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །གཟུགས་སོགས་པལ་ཆེ་བ་ནི་སེམས་ཀྱིས་

བརྒྱད་བསྐྱལ་བ་དང་སྤྱེས་བྱའི་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བས་བྱེད་པ་པོ་ཡང་སེམས་ཉིད་
ཡིན་ཞིང་སེམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཉིད་ལ་
ཐུག་པས་སེམས་སྤྲ་མའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱོངས་ན་སེམས་ལས་
སྟོབས་ཆེ་བ་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཡིད་ནི་གཙོ་ཞིང་སྤྱོད་
ལ་འགོ། །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་
རྟེན་དུ། །སྤྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ཆོགས་འགོད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅ་བ་
སེམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ལས་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནར་སྤྱང་བས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་
པོ་འང་སེམས་ཉིད་དུ་བྱལ་ཅིང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སེམས་
ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་བས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའང་ངེས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ན་མི་འགྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །གང་གིས་ཤེས་ན།
དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཆང་ལ་མ་ནོར་བའང་ཡོད་ལ། རང་གི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་ཅལ་
ཉིད་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིའི་སེམས་ནི་ཤེས་པ་སྤྱིའི་མིང་རོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
འོད་གསལ་བ། །ཞེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱེས་བྱའི་ངོར་གསལ་བ་དེ་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་
རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་ན། རང་བཞིན་ཀྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན།
སྟོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་གསལ་བར་འགྲུབ་པ་བཞིན་
ནོ། །རང་སྟོ་རང་ལ་སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །

རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ས། གོམས་ན་སྤྱ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་

དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་གང་གི་དོན་དུ་གོམས་
ཤིང་གོམས་པ་ལྟར། བསྐྱབ་ན་མི་འགྲུབ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། དེས་ན་སེམས་མ་རུངས་པའམ་མ་ཞི་བའི་ཕྱོགས་སུ་གོམས་ན་
དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་སེམས་ལེགས་པའི་ཆ་རྣམས་ཉམ་དམས་པའམ་ཟེལ་གྱིས་མནན་
ཏེ་བྱ་བ་མི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ངན་འབྲས་མི་འདོད་པ་སྣ་
ཆོགས་ཟད་དུ་མེད་པར་འཕེལ་ལ། དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ་སེམས་ལེགས་
པ་དང་ཞི་བའི་ཕྱོགས་སུ་གོམས་པར་བརྟུག་སྟེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་
ན། དེས་སེམས་མི་ལེགས་པའི་ཆ་རྣམས་ཉམ་དམས་པ་དང་ཟེལ་གྱིས་མནན་
ཏེ་ལེགས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བས། དེ་ལྟར་སེམས་དུལ་ཞིང་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་
དང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། རང་ཅག་སེམས་འདུལ་སྤྱོད་གི་ཐབས་ལ་བརྩོན་
པ་སྦྱགས་བསྐངས་ན་སེམས་མ་དུལ་བ་དང་མ་བྱང་བ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །འདིས་ནི་
བརྒྱད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་རུང་དུ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་མིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྤང་གཉེན་གྱི་གཤིས་ལུགས་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཐར་པར་བཟོད་རུང་
དུ་སྐྱབ་པ་ལ། དཔེར་བསྟན་པ། སྤང་གཉེན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ། དེ་ལས་ཐར་པ་
སྐྱབ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སེམས་ཀྱི་འཆར་སློབ་ཟུང་ངན་གཉིས་པན་
ཚུན་འགོག་རྒྱུ་དུ་སོང་ཞིང་གང་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བ་དེ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡིན་ན། རང་
ཅག་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ངན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གོམས་ཆེ་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་
གོམས་པ་རྒྱང་ཞིང་ཞན་པས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་རྒྱས་ནས་དེ་དག་འགོག་པར་མི་
ལུས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། རྩལ་ཐན་གྱི་རུས་པ་རྒྱང་དུ་ཞིག་གིས་
བསྐྱལ་པར་ཆགས་པའི་རི་བོ་གཏོར་བའི་གུབ་པ་དང་། མེ་ལྷེ་རྒྱང་དུས་ནགས་

ལྷུང་སྤྱལ་པོ་བསྐྱེགས་པ་དང་། མེང་གའི་འོ་མ་ཐིགས་པ་གཅིག་གིས་བ་སྤྱལས་
འོ་མའི་སྣོད་འགོངས་པ་འཐོར་བར་བྱེད་པས། གཞུགས་ཅན་ཡིན་ཡང་ནང་གསེས་
རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་པན་ཚུན་གཤེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་སྟོབས་ཟབ་ལོས་ཡོད་པ་བཞིན་
དུ་སེམས་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབར་ལའང་སྟོབས་ཟབ་ལོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ།
སྟོ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་ན་འཛིན་སྤངས་ལོག་པར་སོང་བས་རྣམ་པ་མི་
བརྟན་པ་དང་། མཐར་འགྱུར་པས་སེལ་བས་འབྲས་བུ་མི་བརྟན་ལ། གཉེན་པོ་ཀྱང་
དུ་སྦྱོད་པའི་སྟོ་གཏད་ནས་ཉེས་དམིགས་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་ཐྲོག་སྟོ་
སྟེ། རྒྱན་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱན་མར་བཅུགས་ན་སྟོན་གཞུག་དཀའ་ཡང་རྒྱན་མ་
ལ་རྒྱན་མར་བཅུགས་ན་སྟོན་གཞུག་སྟོ་བ་བཞིན་ནོ། །

དབང་པོ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་
བསྟོན་བས་སྟོ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཡང་། བདག་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་
པ་ལ་བརྟན་པས་རྗེ་ཅམ་གྲོམས་ཀྱང་ཆད་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་
པའི་སྟོབས་གཞིས་པར་མི་རྒྱས་ལ། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་དང་
པོར་སྟེ་དཀའ་ཁེང་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་སུ་གྲོམས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་བར་དུ་ཉམས་
སྟོ་བ་བདེན་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་བརྟན་ཏེ་སྟོབས་སྟེལ་བ་
དང་བསམགས་སྤང་གི་རྒྱན་ལེགས་པར་བསྐྱུང་ན་ནམ་ཞིག་ན་སྟོབས་རྟེན་དེ། རན་
པའི་ཕྱོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་དང་སྟོ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་འགོག་པའི་ཅལ་
རྒྱས་ཤིང་རིམ་གྱིས་རང་གི་བསྟོམ་བུའི་དོན་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་སྟེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
གྱིས་ཚུར་མི་སྤྱབ་ཅིང་པར་གཞིས་པ་ལ་དབའ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་བར་དུ་སྟོ་རན་
པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་གཏོང་བར་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བགྱི་བ་ལ་ཤིན་དུ་གཟབ་ནས་
སེམས་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། སྟོན་པས། སེམས་ནི་གཡོ་ཁེང་འབྲུག་པ་དང་། །བསྐྱུང་

བར་དཀའ་ཞིང་ཞི་དཀའ་སྟེ། །མདའ་མཁན་མདའ་མོ་བྱེད་པ་བཞིན། །སྒོ་དང་ལྷན་
པས་བསྐྱང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །སེམས་བསྐྱང་བ་ལའང་བསྐྱང་བྱ་
ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྤྲ་རགས་མཐའ་དག་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་ཤེས་མི་འབྱུང་
བས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་གཏུགས་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤང་གཉེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྤང་གཉེན་དོས་
བཟུང་བ། དེ་སྦྱང་བའི་ཚུལ། སྦྱང་བའི་འབྲས་བྱ། བྱང་བའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།
སྤང་བར་བྱ་བའམ་འདོར་བར་བྱ་བ་ནི། རང་གི་སེམས་རྒྱུད་མ་ཞི་བ་དང་། མ་རུང་
བར་བྱེད་པ་རྣམས་དང་དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པ་དག་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་སེམས་མ་ཞི་བ་ནི་མ་དུལ་བར་མཁྲེགས་པོར་བྱེད་པ་
དང་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་རྩལ་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གང་ཞིག་འདི་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་སོང་ན། དེ་
མ་ཐག་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་མི་མཛའ་བ་སོགས་སྤང་བར་
འོས་པའི་བྱ་བ་རང་གིས་འབྱུང་བས་སོ། །ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲངས་ཡིན་པར་སྤང་བཤད་བྱེན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཉོན་མོངས་པའང་བྱེད་
ལས་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། དེ་དེ་ལའང་སྤྲ་རགས་ཤིན་ཏུ་མང་
བ་ནི། ལྷགས་དང་གསེར་ལ་སོགས་པའི་གཡའ་བཞིན་ནོ། །རྒྱས་པ་གཞུང་གཞན་
དུ་མ་ལས་གསལ་བས་འདིར་མདོ་ཅམ་མོ། །

གཉེན་པོ་ནི། སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་དང་སྤྲ་རགས་ལ་གཞིགས་པའི་
གཉེན་པོ་ཡང་དེ་སྟེད་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་ས་ནི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །འོན་ཀྱང་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་སྦྱོང་། གཉེན་པོ་རྩུང་
རིམ་ནས་བསྟེན་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་དང་པོའི་སྐབས་ཉོན་མོངས་རགས་པ་སྦྱེ་

བའི་གཞི་བྱེ་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡིད་མི་གཏོང་བར་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པ་དང་སྤང་
བའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟོ། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་
རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བའི་སྒོ་བཀག་པར་རྒྱས་གྱི་འཛོམས་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཐབས་འདི་
ཅམ་ལ་ཆོག་པར་བཟུང་ནས་ཐར་པ་ལ་རེ་བ་དག་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ལོ། །དེའི་
སྤྱིང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་དང་བསྐྱེལ་ཏེ་སྤངས་པ་
ལས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་བདེན་པ་གཉིས་སོགས་ལ་དཔྱད་
བའི་དད་སོགས་ལྟའི་རྩལ་རབ་ཏུ་རྟེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
གོམས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་དང་སྟོབས་མཉམ་པའམ་ལྷག་པར་གྱུར་པས་ཉོན་མོངས་
པའི་སྒོ་བཀག་པ་དང་གཞིམ་པ་གཉིས་ཀ་བྱེད་དོ། །དུས་དེ་ཅམ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་
ཕྱོགས་ཐེན་ཅིང་དེའི་ཆེ་ན་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པ་ལས་སྤང་བ་གཙོ་ཆེའོ། །དེ་
ནས་རེས་གྱིས་སྒོམ་བྱུང་གི་ཆོགས་དང་བྲིལ་བ་ལས། དད་སོགས་སྟོབས་ལྟའི་རྩལ་
ཡོངས་སུ་བྱང་ཞིང་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་པ་ནས་བཟུང་ཉོན་མོངས་
པ་གཞིམ་པ་དང་བྱང་ནས་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་བྱེད་རྒྱས་པས་དེ་ནས་གཉེན་པོ་ཀུན་
ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་གྱི་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཅིང་། ཐར་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་
ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པས་ཚུར་མི་ཚུགས་ཤིང་པར་གཞིམ་པ་ལ་ཆེས་
དཔའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནི་ཤིན་
ཏུ་གཟབ་དགོས་པར་སྤང་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྤྱིང་བའི་ཚུལ་ནི། སེམས་གྱི་རྒྱད་གཅིག་གི་སྤྱིང་དུ་ཡིད་
བྱེད་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མི་སྲིད་པས་གཅིག་ཤོས་རྒྱས་ན་
གཅིག་ཤོས་ཉམས་པ་དང་། ཡང་གཅིག་ཤོས་རྒྱས་ན་གཅིག་ཤོས་ཉམས་པར་
འགྱུར་བ་གདོན་མི་བླ་བ་སྟེ། དེ་ནི་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་སྤྱིའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ལ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་ཉོན་མོངས་
པའི་རྩི་མ་དག་པ་ན་སེམས་ཀྱང་དག་པར་གྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །རྩི་མ་རྣམས་ནི་སྒོ་བྱར་བ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པའི་རྩི་མ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་སེམས་
དང་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་ཤིང་སེམས་དང་
ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་པས་རྩི་མ་དག་པ་ལ་སེམས་དག་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་
ན། གསེར་གྱི་གཡའ་དག་པ་ལ་གསེར་དག་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་གྲུབ་
མཐའ་བཞི་ཀའི་སྤྱན་མོང་པའི་བཤད་བའོ། །

ཐལ་འགྱུར་པའི་སྤྱན་མོང་མིན་པ་ལྟར་ན། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།
རིེ་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྤྲ་ཆོགས་རྩི་མས་རྩི་མ་ཅན། །རིེ་ལྟར་མེ་ཡི་
ནང་བཅུག་ན། །རྩི་མ་ཆོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་
སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་རྩི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་རྩི་མ་སྟེག་ །དེ་
ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྫོ་རྒྱས་ཀྱི་གོས་མེར་བསྟེགས་པ་ན་རྩི་མ་
མཐའ་དག་འཆོག་ཀྱང་གོས་མི་འཆོག་པ་ལྟར་སེམས་གང་ཡིན་ཡང་རང་གི་སྤང་
བའི་ཆ་ལ་མི་བསྐྱུ་ཞིང་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་བྱིས་འབྱུང་གི་
འདུ་ཤེས་དང་ཡིད་བྱེད་འཁྲལ་པའི་སྤྱིབ་པ་མཐུག་པོས་རྟག་ཏུ་བརྟམས་ནས་མི་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ། འདུ་ཤེས་དང་ཡིད་བྱེད་མ་འཁྲལ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡིད་
བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པ་ལས་སེམས་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན་རྩི་
གསལ་རྩི་རྒྱས་སུ་སོང་སྟེ་ནམ་ཞིག་ན་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པར་རུས་ལ། དེ་ཡི་རང་སྟངས་
སྤྱིབ་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་མཐར་རྩི་མ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་དང་ལྟན་

ཅིག་སེམས་གསལ་རིག་གི་འཕེལ་ཚད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་གྱུར་པས། ཇི་མ་ཟད་པ་ན་སེམས་ཟད་པ་ག་ལ་ཡིན།
འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སྒྲོ་བྲགས་མི་འཕེལ་
བ་སུ་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་ལས་དང་པོའི་སྐབས་ནས་སྒྱུར་ལམ་གྱི་བར་གཉེན་པོས་དེ་
མ་སྒྱུར་བ་ནི། ཉོན་མོངས་གྱི་བྱ་བ་བྲགས་ཆག་པ་དང་ཉམས་དམས་པ་དང་། སྒབ་
པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྤང་བྱ་གང་གི་ས་བོན་སྤངས་པར་མི་རུས་ལ་བརྩོན་པ་
རྒྱན་མ་བསྐྱང་ན་སྤར་ཉམས་པའང་སྲིད་པས་ཚུལ་བ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱིམ་དགོས་སོ། །

དེ་ནས་སྒྱུར་ལམ་བྱོད་སོགས་བཞིའི་སྐབས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་
གསལ་སྤང་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བས་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་འགོག་པ་ལ་དབང་
ཐོབ་པས། མ་སྐྱིམ་ཡང་ཉམས་མི་སྲིད་དོ། །མཐོང་ལམ་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་པས་གཞི་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་སྒྱུར་པའི་འགོ་ཚུལ་མོ། །རྣམ་འབྲེལ་དུ་འགལ་དམིགས་གྱི་རྟགས་དང་
སྒྱུར་ཏེ་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་པ་འདིར་ཡང་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །ངན་འགྲོའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལས་ཉོན་ཕྱང་
པོ་དང་བཅས་པ་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤངས་ཤིང་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་
ཉོན་མོངས་པའང་སྤར་རགས་སྒྲོར་དགྲུང་བྱེ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགྲུང་པའི་སྤངས་
པའི་མཐར་ཉོན་སྐྱེབ་རྫོགས་པར་སྤངས་པ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་སྟེ། ཉན་རང་གི་སྐབས་
སུའོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགྲུང་ལ་ས་བཅུའི་རྣམ་
གཞག་བྱེད་དེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་མ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་སྐྱེབ་མ་ལུས་
པ་སྤངས་པས་ཐར་པའམ་དགྲ་བཙུན་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ། དེ་ནས་ཤེས་སྐྱེབ་སྒྲོར་
གསུམ་པོ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བར་སྤངས་ཏེ་མཐར་ཉེས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་

ཟད་པ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་པའོ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་
མ་སྦངས་པར་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོད་པའི་འགོ་མི་ཚུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལུགས་ཡིན་པས་གསེར་གྱི་གཡའ་དང་གོས་གྱི་རི་མ་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་དཔེ་
དོན་ལེགས་པར་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པ་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྦངས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ། ཉོན་པས། སྤྲིག་པ་ཅི་ཡང་
མི་བྱ་ཞིང་། །དགེ་བ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པར་སྤྱད། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་
འདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་
གྱི་བསྟན་པའི་གནད་བསྟུས་ན། ཉོན་མོངས་སོགས་སྤྱོད་ཆོས་རྣམས་འགོག་
ཅི་བྱུང་དང་། དད་སོགས་གཉེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་སྤེལ་ཅི་བྱུང་བའི་ཐབས་དང་
ཐབས་ལས་བྱུང་བ་དག་ཡིན་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་
བསྟན་པའམ་ཆོས་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་པ་ཉོན་མོངས་
པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཤུགས་རྩེ་ཆུང་དང་གཉེན་པོ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་རྩེ་རྒྱས་སུ་
སོང་སྟེ་རྒྱུད་རྩེ་བཟང་རྩེ་ལེགས་སུ་སོང་ཞིང་། སྤྱིད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་
རྩེ་མང་དང་སྐྱོལ་པ་རྩེ་ཆེར་དང་། རྣམ་བུང་ཕྱོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྤོ་བ་རྩེ་ཐབ་
ཏུ་སོང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། མཐར་
སྤྱང་བྱ་མ་ལུས་པ་ལས་རྒྱལ་བ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའོ། །ལ་ལས་ཡུན་རིང་
པོར་ཆོས་ལ་སྦངས་ཀྱང་སྤྲིག་པའི་བྱ་པའི་འཕྲོ་མི་གཙོད་པར་མདོག་བཟང་བ་དག་
ནི་སྤོས་ཅི། ལྷོ་གོས་གཏམ་གསུམ་ལ་ཆགས་ཞེན་ཁ་མ་བྲི་བ་དག་ཀྱང་ཆོས་དང་
ལག་ལེན་མ་འདྲེས་པའི་དན་རྟགས་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་
རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ན་རང་གི་སེམས་ལ་དགའ་བ་དེ་རྩེ་མང་དང་ལས་འབྲས་དང་
དཀོན་མཆོག་ལ་ཡིད་ཆེས་རྩེ་ཐབ་རྩེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་ལ། དེ་ནི་ཆོས་གྱི་བྱ་བ་རྣལ་དུ་

སོང་བ་ལ་མི་བསྐྱ་བའི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ནས་རིམ་བར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་ལས་
དུ་འཕོས་པ་ན། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཅུང་ཟད་
ཉིད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉོག་གི་མགོ་མཚོན་བྱུང་བས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་
སྐུ་དང་། དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་གཞི་ཚུགས་ཤིང་། དེའི་མཐུས་རང་གི་ཉམས་
སྒྲུབ་ལ་དཔགས་ཏེ། ད་ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོལ་བར་འགྱུར་སྐྱེས་དུ་
ངེས་ཤེས་རྒྱལ་མ་སྐྱེ་བས་དེ་ཡན་ཆད་ན་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རང་ལ་
འགྱུར་བར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །

དེ་ནས་མཐོང་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་
རྫོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་གསལ་སྒྲུང་ལེགས་པར་ཐོབ་པས་དེ་ཡན་ཆད་རང་སྟེང་
ནས་སྐྱབ་པ་རེ་དག་དུ་སོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་གསལ་སྒྲུང་རེ་གསལ་དུ་སོང་
སྟེ་སྐྱབ་པ་མ་ལུས་པ་དག་པ་དང་གསལ་སྒྲུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་དུས་
མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་མངོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་
པ་ལས། རི་ལྷར་མར་ངོའི་བཙུ་བཞི་ན། །ཆོ་བ་ཅུང་ཞིག་གསལ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་
ཐེག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལ། །སངས་རྒྱུ་ཉི་ཅུང་ཟད་སྒྲུང་། །རི་ལྷར་ཆོས་
པའི་ཆོ་བ་ལ། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་འཕེལ་བར་མཐོང་། །དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་
རྣམས་ཀྱང་། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། །རི་ལྷར་ཡར་ངོའི་བཙོ་
ལྷ་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་རྫོགས་ཤིང་གསལ། །ཞེས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་
ངོ། །གསུང་འདི་ལ་དཔགས་ན་འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ་དབྱེད་གཞི་
ཆེ་ཡང་དོགས་དཔྱད་འདིར་བཀོད་པ་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་སོ། །

བཞི་བ་སྐྱབ་པ་བྱང་བའི་ཆད་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཅན་ཅན་སྟེ་མཚུངས་
པ་ལ། །ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉག་དུ་ཉོན་

མོངས་པ་ལ་དགའམ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་དེའི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་
པའི་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་ཞིག་ན་རང་ལ་པན་གཞིད་ཀྱི་མཆོན་མ་གང་
བྱུང་ཡང་ཆགས་སྒྲུང་གི་སྒྲུང་བ་ཡེ་ནས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྦྲུམས་
པར་འབད་མེད་དུ་ཞུགས་བྱུང་བ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ལེགས་པར་བྱང་
བའི་རྟགས་སམ་ཆད་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པ་དང་དགའ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་
མོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འབད་དུ་ཟེན་ཀྱང་མི་སྒྲོག་སྟེ། །སྒྲོ་ནི་དེ་སྤྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་པན་ཆད་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འབད་ན་ཡང་
སྒྲུང་སྐྱེ་བ་མི་སྤིད་དེ། སེམས་དང་ཆོས་དབྱིངས་རོ་གཅིག་ཏུ་སོང་སྟེ་སེམས་
འབད་པ་མེད་པར་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་ལ་གནས་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་
རང་གི་སྦྲོབས་དང་ཅུལ་ཡོངས་སུ་མ་བྱང་བའི་བར་འབད་པ་དུ་མར་བསྟེན་དགོས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱང་བ་ན་འབད་པ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་
དང་པོ་གསོ་བར་འབད་ཅུལ་ལ་སྦྲོས་ཀྱང་། རང་གི་སྦྲོབས་རྟེན་པ་ན་འབད་པ་མེད་
པར་བསྟེན་བྱ་ཐམས་ཅད་འཆོག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་མའི་ཤུགས་མ་ཆགས་ཀྱི་
བར་གང་རེག་ཡོང་དོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་བྱང་
བའི་ཆད་དོ། །གཞན་ནི་མཆོན་པར་རུས་སོ། །

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟས། ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་
པ་དང་། །ཞེས་སོགས་མདོ་བསྟན་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐར་པ་འཛོལ་པའི་
ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་མ་ཐོབ་པ་ལ་ནི། ཐར་
པ་ཐོབ་པའི་གདེང་མ་རྟེན་པས་དེ་དག་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱུང་ན་ཐར་པ་འཛོལ་རུང་དང་
འཁོར་བ་ཟུང་རུ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཐར་པ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་

ཅམ་མོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐར་པ་སྐྱབ་པའི་ཐོག་མ་སྦྱར་ལམ་ནས་གཞི་རྒྱགས་
པར་མཇད་དོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། སྦྱར་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་གདེང་
ཉིད་པས་ཐར་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱགས་དང་མཚན་མ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་
ན་བདག་མེད་རྒྱགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཉན་མོངས་པ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱས་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་
སྤང་གསར་དུ་ཉིད་པའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་སྟོབས་
ལྡན་གྱིས་སྟོབས་ཚུང་འདྲིམས་པ་བཞིན་ནོ། །སྦྱར་ལམ་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕྱང་
པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཟད་དུ་མི་རུང་བའི་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུའི་རིགས་
ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཉིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཅ་བ་མེས་ཟེན་
པའི་ལྷན་ཤིང་བཞིན། དེ་ལྟར་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོམ་པ་ལས་ཉན་མོངས་པའི་ས་
པོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་མོངས་ཀྱི་ཅ་བ་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོའི་
རིགས་རྫོགས་པ་ཉིད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན། མི་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པ་ལ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཐའ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འཁོར་
བར་འཁོར་བ་མིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་
པས་དུས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷག་ཆུ་ཆད་པའི་རྫིང་བུ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲུམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཆོས་ཅན། ཉན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉན་མོངས་པ་ས་པོན་དང་བཅས་པ་གནས་ནས་ཕྱང་བའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། དུག་སྐུལ་གྱི་ཆང་མེས་བསྐྱེགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་

ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཡང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་གཙོང་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུན་ཉོན་མོངས་སྤར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤུག་
ལྷགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་ལས་སྤྲུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
ཐར་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ག་ལ་སྤྲར་དུ་རུང་བའི་ཐུན་
མོང་བའི་རིགས་པ་གནད་བསྟུས་ཅམ་མོ། །

སྤྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྤྲས་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་སྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་སྤྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྤྲས་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་སྤྲུབ་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེས་གྱིས་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་
བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྤྲས་གྱི་གཞུང་ལས་བསྟན་
པའི་རིགས་པ་མཐའ་དག་འདྲིར་ཡང་འཐད་སྤྲུབ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་མོད།
གཙོ་བོའམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དཔལ་མགོན་སྤྲུ་སྐྱབ་གྱི་ཅ་
ཤེ་ལས། གང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། འཕགས་པ་ལྷས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཉི་ཐུག་
འབྱུང་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འབད་བ་ཀུན་གྱིས་འདྲིར། །གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་
བྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟེང་ནས་
འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་སྤྲུབ་ཅིང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དུ་
མི་འཐད་པར་བསྟན་ཏོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་རྟོགས་ཤིང་དེ་ཡང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་ལེགས་པར་འཛོག་མ་ཤེས་ན་
ནི་མཆོན་འཛིན་གྱི་འཆིང་བའམ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒྲོས་པ་ཟད་རུང་དུ་མི་
གོ་བས། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ལ། སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་

གི་དོན་དུ་ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ན་བྱ་བྱེད་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་གཅིག་པན་གཅིག་གོགས་སུ་མི་མཐོང་བས། ཐར་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་ཤིང་སྟོ་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། ཐར་ལམ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་མེད་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་གོམས་འདྲིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་འཛོག་མི་ཤེས་ན་ནི་ཐར་ལམ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོ་བ་ནམ་དག་མི་སྐྱེ་བས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྟོ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྟེན་འབྱུང་དེའི་སྟེང་ནས་ཐར་པ་སྐྱབ་དགོས་པ་སོགས་ནི། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་མི་འབྲ་བའི་ཟབ་བྱད་ཡིན་ནོ། །ཐར་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དང་རྟགས་སྐྱབ་པལ་ཆེར་ནི་སྤར་བཤད་པ་ཉིད་ལས་ཤེས་སོ། །

ཅ་བའི་རྟགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་སྒྲག་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྟོང་རུས་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ནམ་རྟོག་སྤྱོད་རྟེན་གཅོད་རུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་རྟོག་སྤྱོད་མོ་དེ་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་གང་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྟོང་བར་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སྤྱོད་མོ་འགོག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་བཞིན། ཞེས་པའོ། །ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་སྤྱོད་མོ་ནས་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོའི་ཅལ་ཡོངས་སུ་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་བའི་ཆད་ནི། དཔེར་

ན། ལག་པས་ཡི་གེ་འབྲི་བར་ཐོགས་ཐུག་མེད་པར་སོང་བ་ན། ཡི་གེ་འབྲི་བར་བྱང་
ཚུབ་པར་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རྟགས་སྐབ་དང་བྲབ་སྐབ་ཀྱི་རིགས་
པ་དག་ནི་སྤར་སྟོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་
པོ། །དེ་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །སྲིད་པ་
གསུམ་དུ་ནམ་འཁོར་བ། །དེ་ཉིད་སྤང་བར་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་མུ་ངན་
འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པོ། །

གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུས་
མོད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་དང་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་སྟོས་པ་རྒྱས་པའི་སྤྲད་དུ་ལུང་དང་སྤར་ནས་
མདོར་ཅོམ་བཀོད་པ་ལ། དཔལ་མགོན་ཐུ་སྐབ་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་
དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་
པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་
ལུང་རིགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྟོན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དང་དེའི་རྟེན་ནི་བདག་ཆོས་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པ་སྤང་བ་
ལྟར་ཞེན་པའི་མཆོན་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ནས་དེ་མ་སྤངས་
པར་ཐར་པ་མི་འཐོབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་ཐུ་སྐབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དེ་སྟོང་བའི་
ཐབས་ལུང་དང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ནས་གཏན་ལ་པལ་པ་
ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྤངས་པའོ། །

འོན་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྲིད་
མཐའ་ཅོམ་དང་། ཅི་སྟེ་སྐབས་ལེགས་ཀྱིས་རྟོགས་སུ་ཚུགས་ཀྱང་མཐར་ཐོན་པའང་
སྲིད་ཅོམ་ཡིན་ན། ཐར་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟེས་དབང་གིས་སྲིད་ཅོམ་ལས་གྲོལ་བར་
འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་རྣམ་རྟོག་

རགས་ཤིང་སྒོ་གྲོས་ཅིང་བ་དང་། རྒྱུད་མ་སྒྲིན་པར་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་བཙུན་
འབྲས་ཞན་པ་དག་ལ་རེ་ཞིག་སྒོད་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་བདེན་མོད་
ཀྱང་། བསམ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུད་དག་པར་བྱས་ནས་བྱུང་མཐའ་ལོག་མ་ནས་
རིམ་གྱིས་སྤངས་ཏེ་རང་གི་རྒྱུད་དུ་ཞིང་ལེགས་པར་སྒྲིན་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པའི་དོན་བསྟན་ན་དང་པོ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅིང་བཙུན་པས་རྒྱུན་
བསྐངས་ན་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་
རྒྱུན་གཉིས་ཀ་རང་ལ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། མི་ཆེ་ཐ་མའི་བདེ་སྲིད་བྱང་
དུ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཆེ་སྒོད་ཀྱི་མི་ཆེ་ཕྱི་པོ་སྒོབ་སྒྲུང་ལ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་པ་མའི་
བདོག་པ་པལ་ཆེར་ཡང་དེ་ཐོག་ལ་གཏོང་དགོས་ན་སྒྲིབ་བ་བརྒྱུད་ནས་བདེ་སྲིད་ཐྲ་
ན་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ལའང་དེ་དང་མཐུན་པའི་བཙུན་པ་བསྟེན་དགོས་
པ་སྒོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁེ་ཕན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱད་བཙུན་དང་དཀའ་དུབ་
ལ་རི་ཙམ་སྤྱད་པ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་ཆོས་ལ་སྤྱད་བཙུན་དང་དཀའ་དུབ་སྤྱད་པ་ཡིན་
ན་སྒྲ་མ་བས་ཀྱང་བརྒྱུ་འགྱུར་གྱིས་ལྷག་པའི་ཁེ་ཕན་དང་སྒྲིབ་བ་བརྒྱུད་པའི་བདེ་
བ་རྒྱུན་མར་འབྱུང་བ་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་པས་བྱུང་ཅིང་། བཙུན་པ་འབྲ་
ཡང་བཙུན་བྱ་ཐབ་བྱང་མི་འབྲ་བའི་དབང་གིས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་རྒྱབས་ཆེ་
ཆུང་འབྱུང་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རང་ཅག་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཞན་པ་
དང་། དང་པོར་སྐྱབ་དཀའ་བ་འདི་ཁོ་ནས་འཕངས་ཤིང་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་
བྱས་འཕངས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་བས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས་
གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བཀྱིས་
ན། དེ་དང་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་

སྐྱེ་བར་གདོན་མི་ཟེའོ། །

དེ་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་ཐར་པ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱིང་ནས་
རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྐོ་ནས་ཐར་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྤར་
ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་སོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་རྣལ་མ་སྐྱེས་པ་ཡན་གྱིས་
ཀྱང་། དཔེར་ན་ཐན་པས་གཅེས་པའི་ལོ་རྟག་ལ་ཆར་ཆེན་པོ་པཔ་བ་བཞིན་དུ་དགེ་
བའི་ལོན་ཏཱ་མཐའ་དག་སྤར་བས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཤིང་། ཐར་པ་དང་བསྟན་པ་
ལ་མི་བྱེད་པའི་སྒོ་བྱོས་རྒྱས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྩི་ཤིན་དུ་དཀའ་བ་ཡིན་
ཞིང་། དེས་ཟིན་པའི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐར་པ་འཕམ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱར་འབྱར་བ་ཡིན་པས། དཔེར་ན། མི་འཛོན་ཐང་ཅན་ལ་དབང་
བྱུང་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་བ་མེད་དོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་བརྒྱུ་པ་ལས། སྐྱེན་པ་དམན་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་། །འབྲིང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་
གསུངས་པ་སྟེ། །མཆོག་ལ་ཞི་བ་གསུངས་འབྱུར་པ། དེས་ན་རྟག་དུ་མཆོག་དུ་
བྱོས། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་སྐོམ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་སྤོང་མི་རུས་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐོམ་པ་ལས་
ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤོང་རུས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཡང་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཉོན་མོངས་ལྟན་སྐྱེས་རྣམས་ནི་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཙམ་མ་གཏོགས་རིགས་མཐུན་པ་ཤ་
སྟག་སྐྱེས་པར་སྤང་བས་དེ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་རིགས་མཐུན་པ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྲ་བ་སྤྲ་མ་

སྤྲུམ་སྤྲུག་ཅིང་དེར་བརྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་གང་ཟག་
དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ལ་སྤྲུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་སྒོ་
ལ་འདྲིན་སྤངས་སྤྲུམ་རགས་མེད་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་སྒོ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་སྤྲུམ་
རགས་དུ་མ་སྤྲང་བས་སྤྲུམ་པ་མཐར་སྤྲུག་པ་ནས་མ་ལོག་གི་བར་དུ་དེ་ལས་རགས་
པ་ནམས་གཏན་དུ་མི་ལྡོག་སྟེ། དཔེར་ན། དུད་འགྲོའི་གནས་སྐབས་ན་གཏམ་ལ་
ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྤྱེ་ཡང་སྤྲང་མིར་སྤྱེས་པ་ན་སྤྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །བདག་
མེད་པ་ལ་སྒོ་གྲོས་ནས་དུ་མ་སོང་བར་རང་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་
རར་འདྲིན་དང་ཁེངས་པ་རྩེ་ཟབ་དུ་སོང་ནས་སྤྲང་ཐ་མལ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
རར་འདྲིན་ལས་ཕྱིས་ཀྱི་རར་འདྲིན་འགོག་དཀའ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་བྱ་བྱེད་
ལས་གསུམ་མམ་འཁོར་གསུམ་བཟང་ངན་དང་སྤྲུམ་རགས་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དག་
ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་ཡང་སྤྲུམ་རགས་དུ་མ་འབྱུང་བས་དེ་འགོག་
བར་ཡང་དཀའ་སྤྲུམ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ལམ་བཞིའི་སྤང་བྱ་ལྟན་ཆུལ་དང་སྤྲུང་ན་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་འདྲིན་པ་ནི་འདྲིན་པ་རགས་པ་
ཡིན་པས། དེ་འགོག་པ་ན་དེ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ལྡོག་ཅིང་དེའི་
རྟེན་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྲུམ་རགས་མི་ལྡོག་གོ། དེ་ཡང་བརྒྱ་བ་ལས། ལུས་ལ་
ལུས་དབང་རི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀྱན་ལ་གནས་ཀྱར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏི་མུག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིའི་གཏི་མུག་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་སྒོ་དང་།
འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནམས་ནི་འདྲིན་སྤངས་གནད་གཅིག་གོ། དེ་
སྤྱིང་བའི་ཆུལ་ཡང་ལྟ་སྤྱོད་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་

ལམ་བསྐྱོམས་པ་ཅམ་ལས་སྤང་བ་མ་ཡིན་གྱི་གཉི་ཟུག་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་
རྟོགས་ཟིན་གོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་
དགོས་པ་ནི། སྤང་ཡང་བསྐྱབས་ཟིན་པས་འདིའང་དེ་དང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
སྤྱོད་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་
མེད་མཐོང་ནས་ནི། །སྤྱོད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བཞིན་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པས་ལེགས་
པར་བྱང་བ་ན་ཤིང་སྐྱམ་པོ་ལ་མེ་མཆེད་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་ངང་གིས་
འབྱུང་བས་མ་རིག་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤང་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་
བའང་སྤང་བ་ཤད་པ་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་གིས་རྣམས་ཤེས་གནས་ལ་
སོགས། །ཡང་དག་ཏུ་ནི་རྣམས་ཤེས་པ། །དེ་ཡོད་ན་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ནམ་
ཡང་སློ་གྲོས་ལ་མི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མདོར་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་དབྱེད་དོན་ཐོབ་པའི་མི་འཕྲོག་པའི་མཁྱེན་
རབ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ནི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དང་བཅས་
པ་རིགས་པའི་སློ་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་ཅོད་གཞི་མི་འབྲས་བ་དང་སྐྱབ་བྱེད་སྤྱ་རགས་མི་
འབྲས་བ་ཅམ་ལས་རིགས་པའི་ཁོག་མཐའ་དག་མཐུན་པར་སྤང་བས་ན་ངེས་དོན་གྱི་
མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་ཀྱི་ཉམས་སྤང་དང་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་བོགས་འབྱེན་མཐུན་
པར་འབྱུང་བའི་རྟོགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
གིས་ལམ་རིམ་ལྟར་བསྐྱོད་པ་ལྟར་མ་འབྲུལ་བ་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་བསྟན་ཅིང་
བསྟན་པ་ལྟར་ལག་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིན་པས། འགྲོ་བ་པོ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱི་དང་
བྱད་གཟུགས་ཆ་ལུགས་མི་འབྲས་ཡང་བསྐྱོད་བྱའི་ལམ་དང་བསྐྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་
མི་མཐུན་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། འགྲོ་བ་པོ་མི་འབྲས་བ་རིམ་སྟེད་ཅིག་མཆིས་ཀྱང་ལམ་

པོ་ཆེ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དུ་ནི་སྟོན་པ་རེ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ལམ་
མི་འདྲ། བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་མི་འདྲ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་མི་འདྲ་བ་ཆ་གང་ལྟ་
བྱར་གནས་པ་དག་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་སྟོན་པ་རང་རང་
གིས་ཆེད་བཅོས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གསལ་བས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་དག་པ་
མི་འབྱུང་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱའི་ལམ་གྱི་ཆད་གཞིར་ཡང་མི་འཕེར་ཏེ། དཔེར་ན། ལམ་
མེད་པའི་འགྲོག་དགོན་པར་རྒྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་དཔྱད་ཁྱར་དུ་སྒྲངས་
པ་དག་གིས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་འདྲིའི་སྟེང་ནས་རྣམ་དཔྱད་ཆོད་པ་བྱོས་ཤིག །

སྐྱས་པ། ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི། །རྗེས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ་
རིགས་པ་སྐྱ་འདིས་ཀྱང་། །བསྟན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལོག་སྐྱ་བདོ་བའི་དུས། །མི་
འཛིགས་སེང་གའི་སྐྱ་དབྱངས་སྟོག་མིན་ནམ། །མདོར་ན་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་
རྣམས་ཀྱི་མཐུས། །ཐར་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆ་ཐེར་འབྲུམ་འཕྲོ་བས། །ཆད་ལྟ་སྐྱ་
བའི་མེ་འབྲེར་བསྟེན་པ་དག །མཐོལ་བཤགས་འབྱངས་སམ་ཡང་ན་ཐུན་པར་
གཞོལ། །འོན་ཀྱང་རང་ཕྱོགས་ལྟ་བས་མ་བསྐྱད་པར། །བསྟན་པར་མ་འབྲིན་མི་
འབྱུང་ཁོ་ནའི་ཆེད། །དེ་མེད་རིགས་པའི་ཐོགས་མདས་འཕྱིག་པ་ལ། །སྤྲིག་མེད་
དགོ་བ་མི་འཕེལ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་པའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་སྟེང་པོ་མངོན་མཚོ་དང་
ཐར་བ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་རབ་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའོ། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པ་ལ།
ཐོག་མར་སྟོན་པ་ཐས་གཅང་སྐས་པོ་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་
བར་སྐྱབ་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་ཤེས་ཟིན་པར་ལ་སྐྱར་

བ། དེའི་མེས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བགྱི་རུང་བར་སྐྱབ་
བ། དོན་བསྐྱབ་དང་བཞིའོ། །

སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་སྐྱབ་པ།

དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་དང་།
གཞུང་གཞན་ནས་ཁ་སྐོང་བའོ། །

ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ།

དང་པོ་སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་ཆད་མའི་མདོར། ཆད་མར་གྱུར་པ་
འགོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྟོན་པ་ཕྱག་འཆམ་ནས། །ཞེས་
གསུངས་པ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་
བཟུལ་བ་ལ་བསྐྱབ་གཞི་ཆད་མ་བཤད་པ། སྐྱབ་ཤེད་ཆོས་བཞི་རེ་རེ་ནས་བཤད་
པ། ཆོས་བཞི་ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོན་པ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མར་སྐྱབ་ཚུལ། ལུགས་ལྡོག་
གི་སྟོན་པ་ཕྱི་མ་ལས་སྤྲ་མར་སྐྱབ་ཚུལ་དང་བཞིའོ། །

དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཡུལ་གྱི་ཆད་མ་ནི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན། སྐྱབ་
པའི་རྟེན་གྱི་ཆད་མ་ནི་མདོན་སུམ་ཆད་མ་དང་མེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས་སོ། །དེ་
ནི་ཆད་མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཆད་མ་སྤྱིར་བསྟན་ནས་བྱེ་བྲག་
སྒྲང་བྱ་དང་འདོར་བྱའི་གནས་མ་ལུས་པ་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྟོན་པ་མི་
བསྐྱབ་སྟེ། དེ་གང་ལ་མངའ་བའི་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཞེས་བསྐྱབ་གཞིའི་
གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །གྱུར་པ་ཞེས་པས་དེ་ཡང་རྟག་པ་རང་བྱུང་ངམ་ནས་
མཁའི་སྟོང་པའི་དབྱིངས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་བྱན་ཆོགས་གཉིས་རིམ་

གིས་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལས་གྲུར་པ་སྟེ་འབྲུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་
པ་ཞེས་པས་གང་ལས་འབྲུངས་པའི་རྒྱ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
པན་པར་བཞེད་པའི་སྟངས་ཆེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བསམ་པ་ཕུན་ཆོག་གས་འདྲེ་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །གཉིས་པ། ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ། སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ནས་ཞེས་པའི་སྟོན་པ་ནི། བསམ་པ་ཕུན་ཆོག་གས་དེས་བསྐྱབས་པའི་སྐྱར་བ་ཕུན་
ཆོག་གས་ཏེ་བསམ་པ་དེས་ཟིན་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་
གཙུག་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སྟོན་པའི་སྐྱབ་བསྟན་
པའོ། །གང་གིས་ཤེས། སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་དེའི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པས་ན་སྟོན་པ་
ཞེས་འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སྐྱབ་བ་བཞེན་
ནོ། །ཡང་ན་ཤེས་བྱའི་གནས་ཕྱགས་མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་པ་སྟེ་རང་གཞན་ལ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཛྲོད་དོ། །གསུམ་
པ་བདེ་གཤེགས་ནི། སྤར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པའི་དུས་ནས་བདེ་བའི་དོན་དུ་སྤངས་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོད་པ་ལས་གནས་མཐར་ཐུག་པར་
གཤེགས་པ་སྤངས་པའི་བདེ་གཤེགས་དང་། རྟོགས་པའི་གནས་མཐར་ཐུག་པར་
གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་བདེ་གཤེགས་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་གང་ལ་གཤེགས་པའི་
སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་
ཆོག་གཉིས་བསྟན་ཏོ། །གང་གིས་གཤེགས་པ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཏེ་སྤར་
བྱོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོར་བའི་ལམ་གང་ནས་གཤེགས་པ་དེར་
རི་ལྟ་བ་བཞེན་རང་ཉིད་ཀྱང་གཤེགས་པས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྟེ་རྟོན་གྱི་
གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འདི་གསུམ་གྱུ་བ་མཐའ་ཐུན་མིང་བའི་བཤད་པ་

ཡིན་ལ། འདིས་ཀྱང་འགོ་བཤེས་གཉིན་བསྟན་ཚུལ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་གྱི་རིམ་
བར་རིམ་གྱིས་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་བར་གཤེགས་པ་བསྟན་པས་རྟག་པ་རང་
བྱུང་གི་སངས་རྒྱས་དང་། གདོད་མའི་སངས་རྒྱས་སོགས་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་
པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ལེགས་པར་བཀག་ཅིང་། རྒྱ་ལམ་གྱི་བཞེད་
པ་མ་ཞོར་ན་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ལེགས་པར་གོ་བས་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་དོན་གྱིས་སྐྱབ་པོ། །དེས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་གོ་
བ་ལེགས་པར་ཆོད་པས་ཀྱང་གདུལ་བྱས་འབྲས་བུ་ལ་སྟོབ་པ་མི་སྦྱེ་བ་སུ་ཞིག་
ཡོད། ཐེག་ཆེན་སུན་མིན་ལྟར་ན། རྣམ་རྟོག་གི་སྟོས་པ་རིམ་གྱིས་སྤངས་ཏེ། མ་
ལུས་པ་དག་པའི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་བར་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་གཤེགས་
པ་ཞེས་ངེས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །བཞི་པ་སྟོབ་ཅེས་པ་གདུལ་བྱ་གང་ལ་
གང་འདུལ་བའི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་འཁོར་
བ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྟོབ་པར་མཛད་པ་སྟེ་གཞན་དོན་འཕྲིན་
ལས་སུན་ཆོགས་མངའ་བ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གཉིས་སུན་ཆོགས་གང་ལ་
མངའ་བ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་བ་ཡིན་ལ། ནས་ཀྱི་སྤྱི་ནི་དམ་བཅའ་བའི་ཆོག་ལྷག་མ་
འབྲེན་པའི་མཆམས་སྟོར་ཅམ་མོ། །

ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོན་ནས་ཆད་མའི་སྦྱེས་བུ་སྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་ལའང་བཞི་ལས། དང་པོ། བསམ་པ་སུན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟོན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ། བསམ་པ་སུན་ཆོགས་ངོས་བཟུང་
ནས་དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་པ་སུན་ཆོགས་ནི་སྦྱིང་
ཇི་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གཉིས་ཡིན་མོད་ཀྱང་འདིར་སྦྱིང་ཇི་ཆེན་པོ་

དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། སྙིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཅ་
བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཤ་
ཆེ་བ་དང་། འདིས་མཆོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་སྙིང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གོ་སྤ་
བས་ན་སྙིང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སྙིང་ཇེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ནི། མར་ཤེས། ཟིན་བྲག་ ཟིན་བཞོ། ཡིད་
འོང་གི་བྱམས་པ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཅུ་སོགས་ལ་སློ་རིམ་གྱིས་སྤྱངས་པ་
ལས་ཐ་མལ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སློལ་བར་
འདོད་པས་ཡིད་རབ་དུ་འཁོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བཅེ་བ་དེ་ལ་སྙིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བྱ་ལ། འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དངོས་ཀྱི་ཅ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་གཉིས་
ཀྱི་བརྒྱུད་ནས་ཅ་བ་བྱེད་ཅིང་སློ་སྤྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་དེ་སྐྱབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
ནས་གཞན་པན་བསམ་པ་མཆོག་ བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཞན་དོན་བྱ་བ་
མཆོག་ དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཞན་ལ་པན་བདེ་འབྱུང་བ་མཆོག་
འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཡིན་ལ།
མཆོག་དེ་དག་སྐྱབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྤྲིན་ཞིང་། གཞན་དོན་གནད་དུ་
བསྟན་པའི་སློ་ནས་སྐྱབ་དགོས་པས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྙིང་ཇེ་ཆེན་པོ་མེད་ཐབས་མེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་དེ་སྐྱབ་ན་སྤྱི་རུས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། རང་ཅག་སེམས་ལྡན་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིན་ཆད་སྤྱི་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་སྤར་བསྐྱབས་ཟིན་ལྟར་ཡིན་པས། གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་པ་མ་དང་། སུ་རུ་དང་། བཤེས་གཉེན་མཛའ་
གཙུགས་ལ་སོགས་པ་བྱས་སྤྱིང་བའང་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པས་ན་རེ་རེའི་སྐྱབས་

དེ་དག་ལ་སྙིང་ཐེ་རྣམ་མ་ལན་གངས་དུ་མ་རེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་བས། རེས་འགར་ནི་
ཞེ་སྤང་གིས་མནར་བའམ་སྐྱེ་བ་འཕོས་ནས་བཟེད་པ་ཅམ་ལས་སེམས་ཅན་མ་
ལུས་པ་ལ་སྙིང་ཐེའི་ས་བོན་ནམ་བག་ཆགས་མཐུག་པོ་ཡོད་ལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་
རྒྱུན་གྱིས་གསོས་ལེགས་པར་བཏབ་ན་ངེས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཞིང་
ལ་ས་བོན་མ་ཉམས་པ་ཡོད་ན་ཡུན་རིང་ཅམ་སོང་ཡང་ཕྱིས་རྒྱན་དང་སྤང་ཆེ་ངེས་
པར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་སྙིང་ཐེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས་ཆེས་མཆོག་དུ་རྒྱས་པ་ལས། ལྷན་པ་
དངོས་སུ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། བཙེ་ལྷན་བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རོག་མར་
རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞི་བའི་ཐབས་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་བ་
གཉིས་ལྷན་གྱིས་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
གཞོམ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲབ་སྟེ། རང་གི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་སེལ་བའི་ཐབས་ཡང་དག་པ་མ་ཤེས་ན་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སེལ་
བའི་ཐབས་ཡང་དག་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐབས་བྱུང་དེ་
རྒྱ་མོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་བྱང་སེམས་དེ་ལྷར་བདག་
མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པར་འབད་ཅིང་འབད་པ་བཞིན་དུ་
མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྷར་མཐོང་བའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་སྟོབས་
ལྷན་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་དང་སྐབས་འདིའི་སྟོན་པ་གྲུབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་དུ་འཕོས་པ་
དུས་མཉམ་མོ། །

འོན་སྙིང་ཐེ་དེ་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་ལམ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་རིམ་ལྔར་ཡིན་ཞེ་ན། སྙིང་

རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྲེལ་པ་ན་དེའི་གཞན་དབང་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་ཞིང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལའང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་རིམ་
ཀྱིས་བྱེད་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་བྱུང་ལ་ཆེས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་སྐབས་
ཆོག་གས་ལམ་དང་སྒྲོམ་བྱུང་ལའང་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་མ་
ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། དང་པོའི་སྐབས་ཆོག་གས་ལམ་ཆེན་པོ་དང་།
གཉིས་པའི་སྐབས་སྦྱར་ལམ་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་བདག་མེད་ནི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ལ་ལས་སྤྱིང་རྗེ་དེ་མ་སྤྲེལ་གོང་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་ནས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱངས་པའང་ཆེས་མང་བ་ཡོད་
དོ། །སྦྱར་ལམ་མན་ཆད་དུ་སྟོན་པ་དེའི་སྦྱར་བ་མི་ཐོབ་པ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་
ཀྱིས་བརྗེ་བའང་སྤྱིང་ཅིང་། རང་གིས་བྱང་ཆུབ་ལས་བྱིར་མི་སྡོག་པའི་གདེང་
ཡང་མི་ཐོབ་པ་དེའི་བྱིར། སྟོན་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞིར་མི་བྱང་པས་ན་
སྦྱར་ལམ་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་ཆུལ་ནི། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ནི།
སྦྱར་བ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན། ཁྱོད་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་
ཉེས་པ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན། སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཐུགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
བསྐྱལ་པ་མང་པོར་སྦྱར་བ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་
པ་མཐར་བྱིན་པའི་བྱིར། འདི་གཉིས་ནི་བདེ་གཤེགས་གཉིས་སུན་མོང་དུ་སྐྱབ་
པའོ། །ཡང་ན་སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་བུའི་སྟོན་དང་གཉན་པོའི་ཡོན་

ཏྭ་མཐར་དག་ལ་ཐུགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤར་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོམ་
བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་དངོས་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་
ཅན། ཉེས་པའི་ངི་མ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ཤིང་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་པ་ཉེས་པའི་ངི་མ་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྟོམས་
བ་ལས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་མི་ཤེས་པ་
དེའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་གཞོན་ཤིང་གྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་ནི་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའོ། །ཡང་ན་དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྟོམས་པ་ལས་གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་མཐར་དག་ལ་ཐུགས་
རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བུའི་གནས་ལུགས་ལ་གཞིགས་པས་
སྟོད་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སློབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ལུལ་ལ་
མི་འཇུག་པ་ནི། མྱོངས་སྐྱབ་དང་ཐོགས་སྐྱབ་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པས་ཡིན་པས།
དེ་གཉིས་སེལ་བ་ལ་སློའི་མཐུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རྟོགས་པ་བདེ་
གཤེགས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས། སྟོན་པའི་རྟོགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་
པའི་རིགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་ཤིང་ཀུན་ལས་ཟབ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་སློབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ། སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་ལའང་སྤང་པ་བདེ་གཤེགས་དང་རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་རེ་ལའང་ཁྱད་པར་གསུམ་རེ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤར་མི་སྟོག་པར་
སྤངས་པ། ལེགས་པར་སྤངས་པ། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་

སྤངས་པ་ལ་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པ། མཐུན་
པ་བཏན་པ། མ་ལུས་པ་མཐུན་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་མཐུན་པ་ལ་རྟོགས་པ་
བདེ་གཤེགས་ཞེས་བྱའོ། །དང་པོས་བྱི་རོལ་པའི་བྲང་སྲོང་གི་སྤྱིད་ཚུལ་ལས་བྲད་
པར་འཕགས་པ་བསྟན་ཏེ། བྲང་སྲོང་དེ་དག་གིས་སྤང་བྱ་གང་སྤངས་ཀྱང་མངོན་
ཀྱང་བ་རེ་ཞིག་འགོག་པ་ཅམ་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་ཉམས་པ་དང་སྤར་སྤྱེ་བས་
ལྷོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། བདེ་གཤེགས་དེ་ནི་སྤང་བྱ་གང་ཡིན་ས་པོན་དང་
བཅས་པ་སྤངས་པས་སྤར་མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པས་ནི་ཉན་རང་སློབ་པ་
ལས་བྲད་པར་འཕགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་པའི་སློམ་སྤང་པལ་ཆར་
དང་མ་ལུས་པ་སྤངས་ནས་ཀྱང་སྤར་ཉམས་པ་ཡོད་ལ། འདི་ནི་སྤར་ཉམས་པ་
མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པས་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་ལས་བྲད་པར་འཕགས་པ་
སྟེ། དེས་སློབ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་
ཀྱང་བག་ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་ངྲི་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་མེད་ལ་འདི་ནི་ཉེས་
པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་སྤངས་པས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། སློབ་ལས་དེ་ཉིད་
དང་བསྟན་དང་། །མ་ལུས་བྲད་པར་མཐུན་པར་བྱ་བ། །གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་
དོན་བྱིར་ཏེ། །དེ་བྱིར་བྱི་རོལ་པ་དང་སློབ། །མི་སློབ་ལས་ལྷག་དེ་ཡི་བྱིར། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྲད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་བདེ་གཤེགས་དང་སངས་འཕགས་རྒྱད་
ཀྱི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ། །

རྟོགས་པའི་བྲད་ཆོས་གསུམ་ལས་དང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པ་ནི། སྤར་
བཞིན་བྱི་རོལ་པའི་བྲང་སྲོང་དང་ལྟ་བ་རྣམ་དག་དང་བྲལ་བའི་ནང་པའི་དགོ་སྤྱང་
ཀུན་ལས་བྲད་པར་འཕགས་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དུས་
ལས་མི་གཡོ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཐུན་པ་བརྟན་པ་ནི། སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ལས་
ཁྱད་པར་འཕགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་ཡང་སྟེ་དང་གསུང་སོགས་
མཛད་པ་གཞན་གྱིས་དབང་གིས་གཡོ་བར་འགྱུར་ལ། འདི་ནི་སྟེ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཆོ་འབྲུལ་སོགས་གང་བསྟན་ཡང་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་འབྲུག་པ་དང་
གཡེལ་བ་དང་། གཡོ་བ་སོགས་གང་ཡང་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མ་ལུས་པ་མཐུན་པ་ནི། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་མཐུན་པ་
ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་སྟེ། ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྲུང་གི་
གནས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ལ་ཐུགས་མི་གསལ་བའམ་མཐུན་པ་ཐོགས་པ་ཡོད་ལ། འདི་
ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་ཐོགས་མེད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ཉགས་ལས་སྟོབ་པ་སྟེབ་པ་ནི། ཉན་པ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་
ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྟོབ་པར་
མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་བསྟན་བྱའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་རང་གིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་ལ་གང་ལ་གང་
འདུལ་གྱི་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་སྟོབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་རང་དོན་གྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གདུལ་བྱའི་ཞེ་ཐུགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་
སྟོན་པ་སྟོབ་པར་མཛད་དེ། རང་འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་ཞིང་གཞན་འཛིགས་
པ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གདུལ་
བྱ་མཐའ་དག་ལ་བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་ལམ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་བསྟན་པའི་
སྟོན་པ་སྟོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་ལ་རང་ཉིད་བསྟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་གཞན་དོན་
འབའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན། ལྷོན་པ་ཤྲུ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་
མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་གསུངས་པའི་སློན་ས་སྐྱོབ་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱུས་བྱའི་དོན་མཐའ་དག་རང་གིས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐིན་
ཅིང་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་རྟགས་
ལས་སྐྱོབ་པ་སྐྱབ་པའོ། །དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱུས་བྱའི་དོན་མཐའ་དག་གཟིགས་ཤིང་།
གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་སྐྱོབ་པའི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་
སུ་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱུས་བྱ་མཐའ་དག་རང་གི་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་།
གཞན་དོན་དུ་གོམས་ཤིང་དེ་ཉིད་མཐར་ཐིན་པའི་ཕྱིར། འདི་སློན་པའི་རྟགས་ལས་
བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་གོམས་པ་ལ་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པའང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་
བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་མེད་གཞན་དབང་དུ་བསྐྱེད་པ་མཐར་ཐིན་
པའི་ཕྱིར། འདིས་ཐུགས་མེད་རྟགས་ལས་སློན་པ་སྐྱབ་པའོ། །

བཞི་པ་སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ལས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ། ལྷོན་པ་ཤྲུ་
ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་མཐའ་དག་ལ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ཏེ།
གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ལ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མཐའ་དག་རང་དབང་
དུ་སློན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་བསྐྱེད་
པའི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ཏེ། གཤུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་
དོན་མཐའ་དག་ཐིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་དབང་དུ་སློན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ། །ཚུད་པའི་གཞི་ནི་སྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། སྤར་སྐྱུས་ཀྱང་མ་གསུངས་ཤིང་སྤྱོད་
ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གསུངས་པ་ནི། དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་
བམ་མང་པོ་ད་ལྟར་བསྐྱུས་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷོན་པ་ཡིན་པར་བྱིན་དགཉེས་

ཀམ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པས་སྐྱབ་མི་དགོས་ལ། རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་ཡང་རྒྱལ་
རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་བཟུགས་པས་གྲུབ་པོ། །འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་ཡང་དག་དང་།
ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་ནི།
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྐྱབ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཅ་བའམ་གནད་བསྟུས་པ་ནི། ལུགས་འབྱུང་འདི་དང་འཆད་འབྱུར་ལུགས་
ལྡོག་གི་རིགས་པ་རྣམས་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་སྟོ་གོས་ཀྱི་ཅལ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱུང་
ན་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བག་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ལུང་དང་
ལོ་རྒྱུས་ལ་ལུགས་བཅོལ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ལུགས་ལྡོག་གི་སྟོ་ནས་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་པ།

བཞི་པ་ལུགས་ལྡོག་གི་སྟོ་ནས་ཕྱི་མ་ལས་སྤྲ་མ་སྐྱབ་པ་ལའང་བཞི་ལས།
དང་པོ་སྟོབ་པའི་རྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་
ཆོད་ཡིན་ཡང་ན་སྟོབ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྲ་
བཞིན་བཞི་ལས།

དང་པོ་སྟོབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་པ་ལ། སྟོབ་པའི་རང་
བཞིན་སྐྱབ་པ་དང་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་
ན། མི་ཞིག་ལ་མ་ཞོར་ནས་འཕྲོག་དགོན་པར་འབྱམས་འབྱམས་ཏེ་སློག་ལ་ཉེན་
པ་ན། གཞན་ཞིག་གིས་ཁྲིད་ནས་ཁྱིམ་དུ་བཏང་ན་ཁོས་ངའི་སློག་ལས་སྟོབ་པ་
པོ་འདི་ཡིན་ནོ་སྟུམ་སྟེ་དེ་ཕྱིན་ཆད་དེའི་བཀའ་ཤིན་པར་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་
དཔྱད་ཀྱི་ཅལ་ཡོད་པ་ཆོས་འཁོར་བའི་གནས་གང་ནའང་ཡིད་ཆེས་འོས་པའི་བདེ་
བའམ་གཏན་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། ལུག་བསྐལ་གྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་

ནི་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་བདོ་བ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་འདིས་སྐྱོན་ནས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་ལ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པའི་སྐོ་
ནས་དེ་ལ་འཁྲིད་པར་མཛད་པས་ན་སྐྱོབ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ་སྒྲ་མ་ནི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་སྐྱོབ་པ་ཉི་ཆེ་བ་ཅམ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཏན་གྱི་སྐྱོབ་པ་འམ་གོང་ན་མེད་པའི་
སྐྱོབ་པ་འོ། །སྐྱོབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འཇིགས་པ་དེ་ལས་རིམ་པར་གྲོལ་བ་ན་
བསྐྱབས་པ་སྟེ་སྒྲར་མི་ལྟོག་པའི་སྐྱབས་སོ། །དེ་ནས་རིམ་པར་བསྐྱབ་བྱ་མ་ལུས་
པ་ལས་བསྐྱབས་པ་ན་སྐྱོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་བའོ། །འོ་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱོབ་པ་རི་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་སྐྱེས་པ་
ནམས་ལ་དངོས་སུ་སྐྱོབ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོབ་པ་སྟེ།
ད་ལྟ་མོངས་པས་བསྐྱབས་ནས་དོན་གཉེར་མ་སྐྱེས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་གཉེར་ནམ་
སྐྱེས་པ་ན་སྐྱོབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ནས་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་
བ་དོན་གཉེར་བ་ནམས་ལ་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འགོ་བ་ནམས་ཀྱི་འདོད་བྱ་དང་འདོད་བྱ་
མ་ཡིན་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་གསལ་བར་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་ཡོངས་
སུ་སྐོང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
རང་དབང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །རྟགས་
འདི་དག་ནི་མངོན་སུམ་མམ་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་བྱུང་བས་དངོས་སྟོབས་
ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་མི་དགོས་སོ། །

འོ་ན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནམ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་དོགས་ན། དེ་ལ་སྟོན་དུ་བདེན་བཞིའི་སྒྲར་དོར་བསྐྱབས་
ནས་བྱུང་བ་ན་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འབྱུང་བོ། །དེས་ན་འདིར་

བདེན་བཞིན་རྒྱས་པ་བཤད་དགོས་ཀྱང་གཞུང་གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་འདིར་མ་
བཀོད་དོ། །གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱབ་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཕྱོན་ནས་ད་ལྟའི་
བར་དུ་བདེན་བཞིན་གནས་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་མ་རྟོག་པའམ་དེ་ལ་དང་པོ་ཉིད་
ནས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དག་གིས་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་སྦྱབ་བ་སྤྱིད་ཀྱང་། བདེན་
པ་བཞིན་གནས་ལ་ཡུལ་རིང་དུ་སྦྱངས་ཏེ་གོ་བ་ནལ་མ་རྟོག་པ་ཡན་ཆད་སྤྱིས་ཀྱང་
སྟོན་པ་ལ་མི་མཐུན་པར་ལྟ་ཅི་རང་གི་སྟོག་ལས་ཀྱང་སྟོན་པའི་གསུང་གཅེས་
པར་འཛིན་ཅིང་དེ་ལྟར་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟོན་
པའི་གསུང་མཐའ་དག་མི་བསྦྱབ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཙམ་གྲུབ་པས་ཀྱང་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་མི་བསྦྱབ་དང་ཡང་དག་པ་
ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་པས་སྟོན་པ་ཡང་མི་བསྦྱབ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་
ཤུགས་ཀྱིས་འབྲུབ་སོ། །འདི་ནི་གྲགས་ཆོད་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དབྱེད་དོན་
ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ། སྟོན་དུ་བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་ནས་དེ་ནས་ཕྱིས་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དང་སྟོན་པ་སྟོན་
མེད་པའང་རིམ་པར་འབྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པ་ན་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་གཞི་
ནས་ཐོབ་སོ། །བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་ལ་མགོ་བོ་འཛོམས་པའི་ནང་པའི་གནས་
བརྟན་དང་མཁས་པར་ཁས་འཆེ་བ་དག་ནི་གྲོགས་བཟང་པོས་བསྐྱབས་པ་ཙམ་དུ་
ཟད་པས། ད་དུང་ཡང་གྲོགས་བཟང་པོ་ལ་བསྟེན་པ་དང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་རྒྱུན་
དུ་འབད་དགོས་ཏེ། རང་གི་བསྟན་པ་ལ་སྟོ་བརྟན་པོ་མ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་སྦྱབ་པ་དངོས་ནི། སྟོན་པ་ཤུགས་པ་
ཆོས་ཙན། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ལ་ཐུགས་རབ་དུ་གསལ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་
ཏེ། བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་

སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུབ་ཟིན་ལ། སྒྲུབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། བསྟན་བྱའི་
དོན་དེ་དག་རང་གིས་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པར་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་དབང་
དུ་སྟོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ལམ་དེ་རང་གིས་ལེགས་པར་མ་ཤེས་
པར་གཞན་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་སྟོན་མི་རུས་པ་བཞེན་ནོ། །ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན།
སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལྟ་རགས་མཐའ་དག་མ་འདྲེས་པར་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
མ་འདྲེས་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་
འཁྲུལ་བ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པ་ལ་དེ་དག་རང་གིས་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་དགོས་
ཏེ། མ་ཤེས་ན་འཁྲུལ་པ་མང་ཞིང་འཁྲུག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་སྟོན་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་པའི་ལན་སྒྲུལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྟོན་
པ་མིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན། སྟོན་པ་ལྷན་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། བདེ་བར་གཤེགས་པ་
ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྟོན་པ་གང་
ཞིག་ནད་པ་མང་པོ་ནད་ལས་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་ན། བཅེ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལྷ་རྗེ་
མཁས་པ་ཞེས་ཀྱང་གྱིས་ཆད་མར་བྱེད་པ་བཞེན་ནོ། །ལུགས་འབྱུང་སྐབས་སྟོན་
པའི་ཉགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་ཆེ་གཙོ་པོ་སྒྲངས་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་པ་
དང་། འདིར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་ཆེ། གཙོ་པོ་ཉགས་པ་བདེ་
གཤེགས་སྐྱབ་པ་ནི། ཅ་ཆོག་དངོས་ཟིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ཉགས་ལས་སྟོན་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། དེ་ཆོས་
ཅན། གཞན་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྟོན་པ་སྟོམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། ཉགས་
པ་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་གཤེགས་མངའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། མ་ལུས་
པ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་ཤེས་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་བདེན་པ་གཉིས་

ཀྱི་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་བར་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན།
མཐུན་པ་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བན་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་མཆིས་སོ་ཅོག་ལ་བསྐྱབ་པ་
མཐར་སོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་བདེ་
གཤེགས་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤར་སྒོ་བ་ལམ་དུ་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་
སྒྲོམ་པ་མཐར་སོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པའི་རྟགས་ལས་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་སོང་བར་
སྐྱབ་ཚུལ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
དོན་དུ་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བསམ་
པ་ཕུན་ཆོགས་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

བཞི་པ་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་ནི། བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སྟོང་རྗེའི་བག་ཆགས་སྤར་ནས་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་ལེགས་པར་གསོས་
བཅུ་ལྟེ་གོམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤར་ལའོན་
འགས་ཤོར་བ་ཞིག་ལ་ཕྱིས་རྒྱུ་ཅན་ཕྱད་ཅམ་ལས་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོད་ཆེན་པོ་རང་
གིས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རང་གཅེས་འཛིན་ལ་དབྱར་བལྟས་ཏེ་དབའ་མ་
གཞོམ་གྱི་བར་སྒོ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞི་མི་ཚུགས་པས་སྒོ་དེ་གཉིས་
སྐྱེ་བའང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གཅེས་འཛིན་འགོག་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་
དེའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པའི་ལམ་དང་ལྷ་བའི་ལམ་གཉིས་
ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་ན་ལྷ་བའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་ཡང་། རང་
རྒྱུད་ལ་སྤར་ནས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། ལྷ་བའི་ལམ་ནི་

དང་པོ་ནས་ཤེས་དཀའ་བར་ཟད་ཅིང་ཤེས་པ་ནལ་དུ་རྩི་ཙམ་སོང་བ་དེ་ཙམ་དུ་སློ་
བ་འཕེལ་ཞིང་སློམ་པ་ལ་རིངས་བར་བྱེད་ལ། སློད་པའི་ལམ་ནི་དེ་ལྟར་ལག་ལེན་
དུ་སྦྱར་བ་ན་དཔའ་ཞུས་ནས་ཕྱི་བཤོལ་དུ་སོང་བ་དང་ཡིད་ཆད་ནས་སྤྱིད་ལུག་
པ་དང་། ལ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁུར་དུ་སྦྱངས་ཀྱང་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་སོང་བ་
ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོག་རིས་ཀྱི་ཤར་སློམ་ཙམ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཉམས་ལེན་པར་རྫོམ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་བརྟན་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན།
རང་གཅེས་འཛིན་ལ་ཞེན་ཆེ་བའམ་ཡིད་ཞུས་པའི་དབང་གིས་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མ་
བསྐྱོམས་པའམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཆོག་ཤར་ཙམ་ལས་ཉམས་སྤྱོད་དུ་སྦྱར་ནས་མ་
བསྐྱོམས་ཆེ་དེ་གཉིས་སྒྲེ་ས་མེད་དོ། །

གཞུང་གཞན་ནས་ཁ་སློང་བ།

གཉིས་པ་གཞུང་གཞན་ནས་ཁ་སློང་བ་ལ། བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་གསུངས་སློག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེ་འགྱུར་ན། །དེ་ཡིས་སྟོང་བ་
ཉིད་བསྟན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་པས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པར་འགྲུབ་སྟེ། འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་འགོ་བ་རིགས་དུག་དང་དེ་ལྟར་སྒྲེ་
བ་འཕོས་ནས་བདེ་སྤྱག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེས་པ་ན། དེའི་
སྟོན་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་དམ་ལྟ་བུའི་གནས་མཐར་སྤྱག་པ་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་
པ་ཆེས་གསལ་བར་གོ་བ་ན་སྟོན་པ་འདིས་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་བྱའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཐ་
བ་དེ་དག་རང་དབང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་ཆད་མའི་
སྒྲེས་བྱ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་པའོ། །

དོན་ནི་མཉམ་མེད་ཐས་གཙང་སྤྱས་པོ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་

ཡིན་ཏེ། སྟོན་སྲས་ཀྱང་སྟོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལྷ་བ་སྤ་རགས་མཐའ་དག་རིགས་
པའི་རྣམ་གངས་དུ་མའི་སྟོན་སྲས་རང་དབང་དུ་སྟོན་པ་གང་ཞིག་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་
ལ་གནས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ལྷ་རྗེས་ནད་པའི་ནད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གཞན་ལ་
བསྟན་པ་ལ་དང་པོ་རང་གིས་ཤེས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་མགོན་
འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས། གང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །འགག་པ་མེད་པ་
སྐུ་མེད་པ། །ཞེས་པ་ནས་དམ་པ་དེ་ལ་བྲག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པས་སྟོན་པ་ཆད་
མའི་སྐྱེས་བྱར་སྐྱབ་སྟེ། རང་རེའི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མངའ་སྟེ།
རྟེན་འབྲེལ་འགག་སོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རང་དབང་
དུ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་བྱིར། དཔེ་སྤར་བཞིན་ནོ། །

འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་བས་ཀྱང་། གང་ཞིག་གཞིགས་ཤིང་གསུངས་པ་
ཡི། །མཁྱེན་དང་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད། །རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །གཞིགས་
ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཟབ་མོའི་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་
མཐའ་དག་རང་གིས་རི་བཞིན་གཞིགས་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས། མཁྱེན་
པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ། བསྟན་བྱའི་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱེས་པའོ། །རྗེ་བཙུན་བྲམས་པ་མགོན་པོའི་གསུང་
མངོན་རྒྱན་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཙུ་དང་དོན་བདུན་ཅུས་མཆོན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་
རྟོགས་མཐའ་དག་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པ་དེའི་བྱིར། རང་རེའི་སྟོན་
པ་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
མཛོད་དུ། །གང་ཞིག་ཀུན་ལ་སྟན་པ་གཏན་བཙུག་ཞིང་། །འཁོར་པའི་འདམ་ལས་
འགོ་བ་བྱངས་མཛད་པ། །དོན་བཞིན་སྟོན་པ་ཞེས་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་

སྟེ། ཤེས་བྱ་གཞི་ལྗེའི་རང་བཞིན་དང་། རོ་བོ། རབ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་མ་
འདྲེས་པ་དང་མ་ཞོར་བར་རང་དབང་དུ་ཐད་ཀར་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་
པ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ཀྱང་ལ་སྔོངས་པ་མ་ལུས་པ་གཏན་ནས་བཅོམ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་
མཐའ་དག་མཁྱེན་པའི་ཆད་མའི་སྟེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟོད་པར་མཛད་དོ། །

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཞེས་པ་
ནས། ཀྱན་ནས་འཕྲོ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་
བའི་རྟོག་གེའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་གནས་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་རང་དབང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་སྟོན་པ་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་
ཅད་སྤངས་པ་དང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པར་བཟུང་
ནས་བྱག་འཆལ་བ་འདིས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྟེས་བྱར་གྲུབ་ཅིང་། བྱད་པར་
འཕགས་བསྟོད་ལས་ཀྱང་། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །བཅོམ་ལྡན་
ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །དེ་ཅིའི་སྤྱད་དུ་ཞེན་ཁྱོད། །སྟོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་
ལྡན། །ཞེས་པས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྟེས་བྱར་སྐྱབ་བོ། །དེའི་ནང་ནས་དངོས་
བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུའི་སྟོན་སྟོན་པ་ཆད་མར་སྐྱབ་པ་ནི། མདོ་སྟོགས་སུ་སྟོན་པ་
ཆད་མའི་སྟེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དང་
ཟབ་ཅིང་བརྗིང་བ་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་ལ་སྐྱར་ནས་ཀྱང་སྟོན་པ་
ཆད་མར་སྐྱབ་ཚུལ་སྤྲ་མ་ལས་ཀྱང་རིགས་པ་རྣེ་ལ་ཟབ་པ་དུ་མ་སྤང་བས་དེ་ལྟར་
ཁོང་དུ་ཅུད་ན་ནི། བར་ཕྱིན་ཐེག་པར་ལོ་བརྒྱ་སྤྲུགས་པས་སྟོན་པ་ལ་དད་པ་
ལས་འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་ལྷག་པའི་དད་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་འདྲན་པར་གཤོན་མི་ཟེའོ། །

དེས་ན་གནའ་བོའི་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་སྟོག་ཐལ་
བ་བཞིན་དུ་སྟོས་བཏང་ནས་སྟོན་པའི་བཞེད་དགོངས་སྐྱབ་པ་ལ་བཅོན་འགྱུས་

ལྷག་པར་འབར་བའང་དེའི་མཐུ་ལས་སོ། །ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ་ལས།
བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འདྲིན། །མེར་སྐྱེ་སོགས་ལ་མི་སྤང་ཡང་། །གང་
ཞིག་རིགས་པར་ལྷན་པའི་ཆོག་། དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་འདྲིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཅས་གང་མཛད་ཀྱང་སྟོན་པ་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་སྐོ་
ནས་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ནི་རིགས་པ་སྐྱབ་ནམས་ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་ནོ། །དེ་
འདྲ་བའི་བསྟན་བཅས་མཐའ་དག་ནས་སྟོན་པ་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་འབྲུམ་
སྤག་ཏུ་བདོ་བས་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཕྱོགས་སྤང་
ཡབ་སྐས་ཀྱི་གཞུང་ནས་མ་ཅ་སྤངས་ཏེ། ཆད་ལྷན་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟེང་ཏུ་སྦྱེད་སྦྱེལ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་རིགས་པའི་ཅུལ་གང་ལ་
ཉིད་པ་དེ་ནི། རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྐྱོན་མེད་དང་།
ཆད་མ་དང་བཅས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་དང་། དགོས་པ་དང་ལྷན་པ་
དང་། ཀུན་ལ་རེ་བ་སྐྱོང་བའི་མཛོན་འདོད་འཛད་མེད་ཏུ་སྦྱར་བ་སོགས་པན་པ་
འབའ་ཞིག་གི་གནས་ཡིན་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་འབྱུབ་པས་དེ་དག་ལ་
དང་ཞིང་དད་པའི་རྩ་རྒྱལས་འགོག་མེད་ཏུ་འཕྱར་བ་དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དེ་འདྲ་བ་
ལ་སྐྱབས་འགོ་དང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཉམས་པ་ག་ལ་སྤིད་དེ་མི་སྤིད་དོ། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་ཏུ་ཤེས་ཟིན་བྲན་པ་ལ་སྐྱར་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་ཏུ་ཤེས་ཟིན་བྲན་པ་ལ་སྐྱར་
བ་ལ། བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་སྤྱི་དང་། གྲུབ་མཐའི་སྐོ་ནས་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་ཏུ་སྐྱབ་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བསྟན་པ་དངོས་འདྲིན་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའི་པན་ཡོན།
དེ་ལྟར་མི་བསྐྱབ་པར་སྐྱབ་པ་དང་གསུམ་ལས། སྟོན་པས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐོག་

མར་དགོ་བ། བར་དུ་དགོ་བ། མཐའ་མར་དགོ་བ་ཞེས་གསུངས་པས། ཐུབ་པའི་
བསྟན་པ་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོ་ཞིང་བདེ་བའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་
པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས་
ཀྱང་། གང་སྤང་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །བདེ་བས་བདེ་བ་འཛོལ་བཀྱིད་པ། །དེ་སྤང་
སྤྱ་བའི་སངས་ཁྱོད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་ལ་ནི་འགྲོ་འདིས་དགལ། །ཞེས་པས་ཀྱང་།
བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་བརྒྱད་དེ་གཏན་བདེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། ཐུབ་
པའི་བསྟན་པ་ནི་རིས་སྤྱ་མ་ཆད་པའི་གདུལ་བྱའི་འཇུག་ངོགས་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་པན་ཡོན་ཅན་ཀྱི་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་གི་
བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི་སྤྱེས་རབས་ལས།
བདག་གི་སྤྱོད་པ་ངན་པའི་གཟུགས། །ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་གསལ་མཐོང་ན། །ཡིད་
ལ་གདུང་བ་རབ་སྤྱེས་ཏེ། །བདག་ནི་ཆོས་ལ་སྤྱུགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་ངེ་སྤྱང་
གསུངས་པ་ལྟར། གདུལ་བྱའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་
རྣམས་པར་སྤྱེ་ནས་པན་པ་དང་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ལུང་གི་
ཆོགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་ལུང་གིས་ངེ་ལྟར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་ལྟར་སྤྱུབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཟེར་བས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་།
དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་། ངེས་འབྱུང་
གི་བསམ་པས་རྩིས་ཟིན་པའི་བསྤྱོད་པ་གསུམ་གྱིས་བསྤྱོད་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྟོས་ན་
ལུང་གི་བསྟན་པར་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རྒྱད་
ལ་སྤྱེས་དགོས་པས་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྐབ་པའི་པན་ཡོན་ནི། རྒྱལ་སྤུལ་ཞི་བ་ལྷས། འགྲོ་བའི་སྤྱག་
བསྐལ་སྤྲན་གཅིག་ལྟ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །བསྐྱན་པ་རྟེན་དང་
བཀྱར་བསྟེན་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར།
ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ལ་མཐུ་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྤྲན་དཀར་པོ་
ཆེག་ཐུབ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱན་པ་འདི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དུ་རྩི་ཅམ་སོང་བ་
དེ་ཅམ་དུ་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་མངོན་གྱུར་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། བརྒྱད་ནས་
བྱང་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་རྒྱད་འབྲུགས་པ་
དང་སེམས་ལྷིངས་མི་ཚུགས་པར་བྱེད་པས་ཡིད་ཀྱི་ན་ཆ་ཞེས་བྱ་བས། དེ་ལྷ་བྱའི་
སེམས་ཀྱི་ན་ཆ་མངོན་གྱུར་བ་སེལ་ཞིང་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འཛོམས་པར་ཡང་
མཐུ་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྐྱན་པའི་ལག་ལེན་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ལ་པན་ཡོན་དེ་དག་སྒྲིག་ཏུ་
གྱུར་ཀྱང་། གནད་དུ་འཁེལ་བ་ནས་བྱུང་བ་ནས་པན་ཡོན་དེ་དག་མངོན་གྱུར་དུ་
འབྱུབ་པོ། །གདུལ་བྱའི་ཉེར་མཁོ་ཡོངས་སུ་འབྲེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་དང་བསྐྱ་
བ་མེད་པས་སྐབ་པའི་བྱེད་པ་ལ་ལྷོས་ནས་ཀྱང་བསྐྱན་པ་སྒྲིན་མེད་པར་འབྱུབ་
ཅིང་། བསྐྱབས་པའི་ལས་ལ་ལྷོས་ནས་ཀྱང་བསྐྱན་པ་སྒྲིན་མེད་དུ་འབྱུབ་མྱེ་རྒྱུད་
ཟླར། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་གསུང་། །ཞི་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་། །དེ་
ནི་བྱང་སྤོང་གསུང་ཡིན་ལྟོག་པ་གཞན། །ཞེས་པ་ལྷར་ལུང་གི་བསྐྱན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནའང་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་ཆེ་བའི་ཆེ་བ་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ།

དང་པོར་གདུལ་བྱའི་འབྲུལ་ཡུན་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡང་དག་པ་
དང་ལྡན་ཞིང་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་དང་མི་འབྲེལ་བ་
མ་ཡིན་པའོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བསྟན་ཞིང་དེ་
དང་མི་མཐུན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

བཞི་པ་ཞི་བ་མུང་འདས་ཀྱི་ཐབས་དང་པན་ཡོན་བསྟན་ཅིང་དེ་ལས་ལྷོག་
སྟེ་མ་ཡིན་པའོ། །བསྟན་པ་ཉམས་ལེན་དུ་བསྐྱེལ་ནས་ཡུན་བསྐངས་པ་ན་ཆེ་བ་
དེ་བཞི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བསྟན་བྱ་ལུང་གི་ཆ་ནས་ཆེ་བ་
བཞི་ལྷན་དང་སྟོན་པ་པོའི་ཆ་ནས་སྟོབས་པ་བཞི་ལྷན་དུའང་བརྟེན་དོ། །དེ་ལྟར་
ལྷན་པའང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཐུབ་
པའི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཅལ་ཉེད་པ་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་མན་ཆད་དུ་
སྐྱབ་པར་མི་རུས་སོ། །

སྟོན་པས། མིད་པའི་ཟུག་རྩ་གཅོད་བྱེད་ལམ། །ངས་ནི་བྱེད་ཅག་རྣམས་
ལ་བསྟན། །ཞེས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་ལས་གཏན་དུ་གྲོལ་བར་
འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་
དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་ཅད་ནས་གཅོད་པའི་ཐབས་ཆ་ཆང་
བ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགེ་བ་སོགས་ཆོས་རྗེས་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་བཤད་པ་མང་ཡང་ཡིག་ཆོགས་ཀྱིས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །མདོར་ན་
གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི་ཐུབ་པའི་
བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ལ་
ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་མ་འཇུག་པར་མངོན་

པར་འདོད་པའི་དོན་ཡང་དག་པ་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བ་བྱུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། བྱུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
གི་དོན་གང་བསྐྱབས་ཀྱང་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཟོད་པ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆུ་ཆེན་མོའི་ཟམ་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། གནས་
སྐབས་གདུལ་བུའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་མི་འབྲ་བ་རྩི་སྟེང་ཅིག་
མཆིས་ཀྱང་མཐར་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་གཞོལ་བ་ངེས་པར་དགོས་
ཏེ། དེའི་གོལ་ས་ཤོར་ན་གཏན་གྱི་འདུན་མ་མི་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུས་
ངག་གི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི་ལུང་གི་བསྟན་པ་སྟེ། དེའི་སྟེང་ནས་ལུས་
ངག་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྲང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་
ལམ་ནི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་སྟེ། ཡིད་དེའི་སྟེང་ནས་ལེགས་པར་བྲང་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྟེལ་མར་བསྟོད་པ་ལས། བཟོད་པ་གཅིག་དང་ཐབས་བདེ་དང་། །ལེགས་
པར་འབྲེལ་དང་ཉེས་པ་མེད། །ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགེ་བས། །ཁྱེད་ཀྱི་བསྟན་
འབྲ་གཞན་ལ་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་མི་བསྐྱབ་བར་སྐྱབ་པ་ལ། སྐྱེས་རབས་ལས། བདག་གི་སྦྱོད་པ་
ངན་པའི་གཟུགས། །ཞེས་སྒྲ་བྲངས་པ་ལྟར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོན་ཡོན་མཐའ་དག་
ཆོས་ཀྱི་མེ་ཡོང་ནང་དུ་གསལ་བར་ཐོས་བསམ་གྱིས་རིག་ནས་རྒྱུད་འདུལ་བ་དང་།
སྦྱོན་པ་དང་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།
སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་མཐའ་དག་
མ་འདྲེས་ཤིང་མ་འཆོལ་བ་དང་། མ་ཚང་བ་མེད་པ་རྩི་སྟེང་བ་བཞིན་གསལ་བར་
བསྟན་པས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ལའང་མི་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲོལ་བ་དོན་

གཉེར་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་བསྐྱབ་མེད་པ་དང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་
པའོ། །འདི་དག་གི་རྟགས་བྱབ་སྐྱབ་པ་ནི། སྒར་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་
སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་པ་སོགས་ལས་ལེགས་
པར་ཤེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་དང་དེའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་གམ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སམ་བདེན་པ་གཉིས་སོགས་རང་ལ་གང་
འཆམས་པ་ཞིག་ཐོག་མར་དབྱེད་པའི་གཞིར་བཟུང་ནས་དབྱེད་སྦྱངས་རིམ་གྱིས་
བྱས་པ་ལས། ཆད་མས་རྟོགས་པའམ་གོ་བ་རྣལ་མར་ཆགས་པ་ན། རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པ་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་སྟོན་
མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཕྱང་གི་བསྟན་པའང་མི་བསྐྱབ་
དང་སྟོན་མེད་པ་ལྷགས་ཀྱིས་འགྱུར་ལོ། །དེ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཡང་
མི་བསྐྱབ་བར་རིགས་པའི་འཕོ་མཆམས་གཅིག་གིས་འགྱུར་སྟེ། བཛོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་
རྒྱས་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ན། དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱང་བསྟན་མི་ཀྱས་པ་
ཞིག་སྟོན་པ་འདིས་རང་དབང་དུ་བསྟན་པས། སྟོན་པ་འདི་ལ་དེ་ལྟར་མཐེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་གཤོན་མི་ཟ་སྟམ་དུ་ངེས་ཤེས་བྱངས་བས་སོ། །གང་གིས་ཤེ་
ན། བསྟན་བྱ་སྟོན་བྱེད་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བའི་མཐུ་ལས་སོ། །

མངོར་ན། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་སྐྱེ་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་མངོན་མཐོ་སྟོན་ལ་གྲུབ་ནས་དེའི་སྟེང་ནས་ངེས་ལེགས་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱང་།
ཆད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་
མི་བསྐྱབ་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཙོ་
བོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ཅུང་ཟད་སྟོག་གྱུར་

གྱི་གནས་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མས་འབྲུལ་བ་དང་བསྐྱབ་མེད་
བ་གྲུབ་བ་ལས་སྟོན་བ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱར་འབྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་པལ་བ་འཛིག་
རྟེན་པ་རོལ་གྱི་ངན་འགོ་དང་མངོན་མཐོའི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་རི་ལྟར་ཡིན་བ་སྟོན་
པས་རི་ལྟར་བསྟན་བ་ལྟར་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེའིང་ཡང་དག་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ལུང་ཚད་མས་དཔོག་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པར་རང་ཆོག་དངོས་ལུགས་
དང་ལྷ་ཕྱི་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། སྒྲུང་དོར་འབྲེལ་ཆགས་སུ་བསྟན་བ་སོགས་དབྱེད་
བ་གསུམ་གྱིས་དག་བ་ལས་སོ། །དེས་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་
དང་བཅས་ཏེ་ལུང་གིས་སྐྱབ་དགོས་པའང་རི་སྟེང་ཅིག་སྤང་བས། ལ་ལས་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཁབ་མིག་ཙམ་གྱི་ལམ་ནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མཐའ་
དག་འབྲེན་པར་འདོད་པ་ནི་རང་ཉིད་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་གནས་ཚད་སོན་པའི་
ལག་འབྱེད་སྟོན་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་བ་གྲུབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བ་སྐྱོན་མེད་དུ་སྐྱབ་བ་ལ།
དགོས་པ་དང་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཞིག་ཐོག་
མར་སྟེ་སྟོད་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་བསྐྱབ་བ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱུང་དུ་
བསྐྱེལ་བ་ལས་སྒོ་གྲོས་གྱི་ཅལ་རབ་དུ་འཕེལ་བ་ན། རིགས་པའི་ལམ་ནས་རྣམ་
དཔྱད་གྱི་སྟོས་པ་སྐྱེད་དེ་རང་གི་འདུན་མ་འཆོལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་འོང་
སྟེ། དཔེར་ན། མཁའ་ལྗིང་གི་སྤྱ་གུས་གཤོག་ཅལ་ཅུང་ཟད་རྟེན་བ་ན་འཕྱར་ལྗིང་ལ་
བེལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲ་པའི་རྣམ་དཔྱད་གྱི་འཇུག་སྒོ་འཆོལ་བ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་
བ་ཤེས་རབ་ཙན་གྱི་ལས་ཡིན་པས་དོན་འགང་ཆེ་བ་གང་ཡིན་ཡང་བརྟགས་ཤིང་
དབྱེད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་དང་ལྡན་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་མི་ལྡན་བ་ལ་མི་འཇུག་གོ། །སྟོན་
པས་སྤྱགས་བཅེ་བར་དགོངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱའི་སྒོ་གྲོས་འཕེལ་ཚད་ལ་

གཞིགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མངོད་པ་སྒྲ་ན་མེད་
པའོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། ཡི་གེ་བྱི་མོ་སྟོག་འབྲུག་ལྟར། དང་པོ་ནས་སྤྱི་བ་ལ་འབྲིང་
དུ་མི་བརྟུབ་པར་རགས་རིམ་ནས་འབྲིང་དགོས་པ་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་
རྒྱས་པས་སོ། །དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་བཞི་བསྟན་པ་ཡང་བསྟུ་བ་མེད་པ་དང་ཡང་
དག་ཡིན་པས་འདིས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འགྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་དངོས་ནི། ཆོས་ལག་དུ་ལོན་པའི་སྤྱོད་པ་གཙོར་བྱས་པ་ལ་
བསྟན་པ་དང་། ལྟ་བ་གཙོར་བྱས་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་
མཁས་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་དང་པོར་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་བྱིས་ནས་
གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་ཆོས་འདི་པའི་བསྟུ་བ་ཁྲིམས་གཞིར་བརྩུང་
བའི་སྟེ་སྟོད་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་བསྟུ་བ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་སོགས་
སྟུ་བ་པའི་སྤྱོད་པ་ཡང་ལྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གང་རུང་ལ་ལྟ་
བ་སྟེ་ལྟ་སྤྱོད་དེ་གཉིས་གཅིག་པུ་གཅིག་གོགས་སུ་བསྟེན་པ་ནི་ལྟ་གྲུབ་ཟུང་
དུ་འབྲེལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡང་དག་པའོ། །གཞན་དུ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་ངེ་མི་སྟུམ་པར་
ལྟ་བ་མཐོན་པོའི་སྐད་བྱས་ནས་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཉགས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་
མཐའ་འཛིན་པའོ། །

གཞན་ཡང་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཆད་མ་སྟེལ་བར་ཆོག་རྒྱུད་གི་བསྟེན་པས་
དུས་འདའ་བ་དག་ཀྱང་ནང་ཆོས་བྲམ་ཟེའི་ལུགས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟུ་བ་
ལས། འཁྱུ་གོས་མེད་བྲམ་ཟེ་གསུམ། ཆོས་ནི་རིམ་བཞིན་ཡིད་དང་ནི། མིག་
དང་ན་བ་ཡིན་པར་འདོད། །དེ་བྱིར་སྟུ་བ་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། ཆོག་འབྲེལ་ནི། འཁྱུ་འདི་དག་སྤྱོད་སྟུ་བ་པ་སངས་རྒྱས་དང་གོས་མེད་
གཙོར་བྱས་པ་དང་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་རིམ་བཞིན། དང་པོའི་ཆོས་

ནི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་དབྱེད་འཛོག་སྒེལ་གསུམ་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་ཆོས་ནི། མིག་ཕྱི་རོལ་དུ་ལྷ་བ་ཆགས་སྤང་
གི་རྒྱར་སྐྱས་ནས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བརྟལ་ཞུགས་བཟུང་བ་གཙོ་བོ་དང་། གསུམ་
པའི་ཆོས་ནི། རིག་ཤེད་ཀྱི་གསང་ཆོག་སོགས་ངག་གི་གདམས་པ་སྦྱིན་པས་དེ་
ལ་ཉན་བཤད་བཞེད་པ་དག་སྒྲེལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོར་སྐྱས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐུབ་
པའི་གཞུང་ལུགས་སྤང་བ་དང་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རང་གི་འདོད་པ་
སྐྱབ་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཅིང་། དང་པོ་ནི། གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་ལ་དབྱེད་པའི་སྒོ་
ནས་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དཔྱུས་མ་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་རྩ་བ་ཚུགས་པ་ནི་གཞི་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་
དང་། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་
པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དག་སྒྲོམ་སྒྲོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྦྱེ་བའི་རྒྱན་ཆད་པ་ནི་ཞི་བའམ་ཐར་པ་སྟེ།
བསྐྱེད་ཀྱི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་
པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པར་འདུས་ཤིང་། དེ་དག་བསྒྲོམས་པ་
ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བ་ནི་ཐར་པ་སྟེ་ལྷ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྟོང་ནས་རྩ་བ་ཚུགས་ཏེ་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྐྱབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པས་ན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
འཇུག་བྱ་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོང་ནས་མངོན་པར་འདོད་
པའི་དོན་མཐའ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གནས་མ་བྱ་པའི་ལྷ་བ་དེའང་དེ་ལྟར་འཇུག་རོ་ཞེ་ན། མི་འཇུག་ཏེ་དེ་
ནི་སྦྱོད་པའི་ཆ་ནས་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་བ་མ་བོར་

བ་ཞིག་གིས་སྟོལ་གཏོད་པ་ཡིན་པས། ལྟ་བ་དེ་ནི་ནང་པའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཡིན་པ་ལུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། དེང་
གི་ཆར་ཡང་སྟོད་པའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པར་ཞུགས་ཀྱང་། ལྟ་བའི་
ཆ་ནས་ཕྱི་རོལ་པ་དུ་མ་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་སུ་བཞི་བཅི་རུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པའི་སྟངས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་སྟེ། དྲེ་བྲག་སྤྲོ་
བ་དང་མདོ་སྟེ་བ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟངས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་
བ་སྟེ། སེམས་ཅན་པ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་བྱུང་ངོ་། །

གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་འོག་མ་ལ་སྤྱངས་པ་ཉིད་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་གོང་མའི་
སྟོད་རུང་དུ་འགྱུར་ཞིང་དམ་བཅའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་དངོས་ཡོད་ལ་མ་ཞུགས་
ཀྱང་གཏུལ་བྱའི་ཉེར་མཁོ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་མེད་ཅིང་། ཁོང་ན་གནས་པའི་
དོགས་པ་བསུས་ཏེ་སྟོན་ཡོན་ངི་ཅན་གསལ་བ་དེ་ཅན་གྱིས་དེ་འགོག་པར་སྤྲོ་ཞིང་
རྒྱབས་ཆེ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་གཏན་ལ་དབབ་སྤྲོ་བ་སོགས་བྱད་ཆོས་
དུ་མ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་སྟོན་མེད་ཅིང་ཡང་དག་
པའི་སྤྱབ་བྱེད་དང་ལྟན་པ་ཁོ་ནས། །ནང་པའི་བསྟན་པ་དང་གྲུབ་མཐའ་རེ་ངེས་ཀྱང་
སྤྱིས་བྱའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡང་དག་པ་སྤྱབ་རུས་ཤིང་། ངེས་ལེགས་ཐར་
པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐྱབ་པ་ལའང་དེ་དག་མེད་དུ་མི་རུང་ཞིང་ངེས་པར་
བསྐྱབ་དགོས་པས། སྟོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་
ཡང་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །རྒྱབ་བཞེན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་

རིགས་པ་དག་ནི་གཞུང་གོང་མོག་ཀྱན་ཏུ་བསྟན་པས། གསར་བྱ་བ་ལ་ཀ་ཁ་བསྐབ་
པ་བཞིན་སྐྱབ་ག་ལ་དགོས་ཏེ་མདོར་ཅམ་མོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པར་བགྱི་རུང་བར་སྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱི་
རུང་བར་སྐྱབ་པ་ནི། བརྒྱ་པ་ལས། རིགས་པའི་དོན་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང་། །སློ་ལྡན་
ལེགས་པར་འདོད་པས་སྦྱང་། །ཉི་མ་ས་སྟེང་མིག་ལྡན་ལ། །ཀྱན་གྱི་སྤྱི་མཐུན་མ་
ཡིན་ནམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ལ་ཡོད་
པའི་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པའི་ལུང་གི་ཆོས་
དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ནི། འདོད་པས་དང་བྱ་
སྦྱངས་པའི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་བབས་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བགོ་སྐལ་དུ་སྦྱད་པ་ལས་ལེགས་པའི་འབྲས་བྱ་མཐའ་དག་རང་
ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ཉི་མ་ནམ་མཁའ་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་ཤར་
བ་ལ། མིག་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བལྟ་བུ་དང་། ཉེར་མཁའི་སྤྱད་བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤར་བྱོན་ཟེན་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་རྣམས་
ཀྱིས་ལམ་རིམ་ལྟར་བཞུད་པ་ལྟར་རང་ཅག་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འབད་པ་
བསྟེན་ན་བཞུད་པར་བྱས་ཏེ། བཞུད་བྱའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སེམས་ལྡན་ཀྱན་ལ་
རིགས་མཚུངས་སམ་སྤྱི་མཐུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་ས་བདེ་བར་འགྲོ་བར་
མི་འདོད་པའི་ཤེས་ལྡན་སྤང་མེད་ལ། དེ་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་
འཇུག་པར་རིགས་ཏེ། བྱེ་མ་བཙེར་ནས་སྐྱམ་གྱི་རེ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར།

ལམ་དེའི་སྟེང་ནས་བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་ཐབས་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་དང་ལྷན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་པ་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་བསྟུ་བ།

བཞི་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡང་
བསྟུ་ན་བཞི་སྟེ། བསྟན་པ་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་བ། བསྟན་པ་དབང་གིས་འཛིན་
བ། བསྟན་པ་འཕྲོར་བས་འཛིན་བ། བསྟན་པ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱིས་འཛིན་པ་དང་
བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བཅས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུས་བསྟན་པ་
བདག་གཅེས་ཀྱིས་སྤར་སྐྱོབ་ཚུལ་བཞིན་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ནི། དགོན་སྡེ་ཆེན་པོའི་སློབ་དཔོན་དང་དགེ་བསྐྱོས་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པ་སྟེལ་
པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུལ་བཞིན་མནན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྟན་པ་བཤད་
སྐྱབ་ཀྱིས་འཛིན་པ་ནམས་ལ་མཐུན་རྒྱུན་ཚུལ་བཞིན་སྤར་བ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་
ནི། མངོན་ལས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་བས། །སྒྲིམ་པ་ལ་ནི་རབ་རྒྱ་
སྐྱོར། །ཞེས་པ་ལྟར། བསྐྱབ་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྤར་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་
ཐོས་བསམ་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་དབྱེད་འཛིག་སྟེལ་གསུམ་ཀྱིས་མངོན་
རྒྱ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཉིད་ལས། དེ་འཛིན་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་དང་། །སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་
ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བསྟན་པ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་བསྟན་
པས་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། བསྐྱབ་
པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྒྲིང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ནི་
བསྟན་པ་སྐྱབ་པས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ཅི་འོས་
ཀྱིས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བསྟན་པ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀས་འཛིན་པས་སྐྱབ་

བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་པ་ནི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། རང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མཐའ་དག་སྐབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་སྐབ་པ་ལ་པན་པ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་གི་གཞོད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐབ་པའི་རིགས་པ་མཐའ་དག་འདིའི་རྟགས་བྱུང་སྐབ་པའི་སྐབ་བྱེད་དུའང་འབྱེད་ཤེས་པ་དགོས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། འབྲེན་པ་མཆོག་དེས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་ཀྱིས། །ནན་ཏན་སྙིང་པོར་མཛད་ནས་སྐབ་པ་འདི། །ཐབས་གང་ཞིག་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་སྟམ་པའི། །ནམ་པར་དཔྱོད་པས་ཉིན་མཆོན་འདའ་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་བརྟག་སྟེ་སྐབ་པ་ནི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

གོང་གི་དོགས་གཅོད་ཀྱི་འཕྲོ་བསྟུས་ན། འོ་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་འོག་མར་རིགས་པས་གཞོད་པ་མང་བས་བསྟན་པ་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་དབར་ལ་སྒོ་གྲོས་ཐབ་བྱད་ཀྱི་བྱད་པར་འགྱུར་བས། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་འོག་མར་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མང་བས་ནང་འགལ་དང་རེ་ཞིག་ནི་དོར་བྱར་འགྱུར་བ་མང་མོད། ཕྱིས་པ་གསོ་བའི་ཐབས་མཆོག་མའི་འོ་མ་ཡིན་ཡང་གཞོན་དུས་མི་མཁོ་བ་བཞིན་དུ་སྒོ་གྲོས་འཕེལ་ཆད་ལ་གཞིགས་པས་སྐབས་སོ་སོར་གང་མཁོ་བ་བསྟན་པས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ནམ་དགོས་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་སྟོན་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་བསྐྱུ་མི་བསྐྱུ་ནི་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་བསྐྱུ་མི་བསྐྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། བསྟན་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་མངོན་པར་འདོད་

པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱུ་མི་བསྐྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བསྐྱུ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་
བསྐྱུ་པ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ཅན་མོ། །

སྐྱས་པ། དད་བཙུན་སྣོད་དུ་བལྟམས་པའི་ཐུབ་པའི་བསྐྱུ། །ནད་བརྒྱ་
དུས་གཅིག་འཛོམས་ཀྱང་སྤྲོད་གིས་མིན། །ཀུན་གྱི་གདུང་བ་སེལ་ཀྱང་སེལ་བྱེད་
མིན། །དོན་གཉིས་རེ་བ་སྒྲོང་ཡང་ལོར་བྱ་མིན། །འོན་ཏང་དུབ་པ་ཀུན་སེལ་
འབབ་སྟེགས་ཏེ། །སེམས་རྩོག་མ་ལུས་འབྱུང་བྱེད་ཀེ་ཏ་ཀ། །བྱང་ཆེན་གངས་
རིར་འཛེགས་པའི་ཐེམ་སྐྱས་དང་། །མཚུངས་པ་བས་ཀྱང་འཕགས་ཆོས་འབྱུམ་
གིས་ལྷག། །སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་གསར་བ་ཤར་བ་དེ། །རབ་འབྱུམས་ཤེས་བྱའི་མཁའ་
ལ་ཉག་འབྱུལ་མོད། །དབང་གྱུར་ཐུབ་བསྐྱུ་སྤྲོད་པའི་མངོས་པའི་རྒྱན། །ས་སྟེང་
སྐྱེས་བྱའི་གདུང་བའང་དེ་ཡིས་སྒྲོལ། །ཅས་པའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་མཐར་ཐུག་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའོ། །

༥༽ བསྐྱབ་བྱའི་ཉིང་དགོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་ལྔ་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཉིང་དགོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱད་པར། སངས་ཇི་ལྟར་རྒྱས་པའི་ཆད། ཟུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་བཏགས་པ། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱད་པར།

དང་པོ་ནི། དཔལ་མགོན་ཐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་ལས། ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་འབྲེས་པས། །མར་གྱི་སྤྱིང་པོ་མི་སྤང་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འབྲེས་པས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་སྤང་ངོ་། །ཇི་ལྟར་འོ་མ་རྣམས་སྤངས་པས། །མར་གྱི་སྤྱིང་པོ་དེ་མེད་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤངས་པས། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དེ་མེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། འོ་མའི་དུས་མར་འགྱུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་འོ་མ་ལེགས་པར་མ་སྤངས་པས་མར་གྱི་སྤྱིང་པོ་མི་ཐོན་ལ། ཕྱིས་ལེགས་པར་སྤངས་པ་ན་མར་གྱི་སྤྱིང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་ཐོན་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆོས་སྤྱར་འགྱུར་རུང་གི་སེམས་དང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མ་དག་པ་གཉིས་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་དེ་མ་མ་སྤངས་བར་དེས་བསྐྱེབས་པས་མི་མངོན་ལ། དེ་ལེགས་པར་སྤངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་དེའི་

ཆེ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་བྱ་བ་ནི། བར་དུ་སྒྲིབ་
པས་ཆོད་མ་ཆོད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཤིང་སྤྱང་པོ་མེད་དོ་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེར་
བྱེད་ཀྱང་། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སྤྱང་པོ་ཉིད། །མངར་མོ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །སྤྱང་པོ་
མེད་པའི་འཁོར་བ་ལས། །ཉོན་མོངས་གཟེབ་དང་བུལ་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་
སྤྱང་པོ་ཉིད། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་རྩིར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱང་པོ་འཁོར་
བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོང་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ལས་
སྤྱང་པོ་སྤངས་ཏེ། དེ་དག་ལེགས་པར་སྤྱངས་ན་འདམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པར་བཞིན་
དུ་འཁོར་པའི་སྤྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ན་སངས་རྒྱས་པས་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་
བདུད་རྩི་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་གནས་དམ་པར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་སྤྱོད་པས་
དང་སྤྱང་པོ་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་འདྲེན་པ་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་སྤྱང་ཞིང་སྤྱོད་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
རྩི་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་སོགས། །ཞིང་པས་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐེག་
མཆོག་མོས་རྣམས་ལ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱང་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས་འདི་དང་མཐུན་པར་མང་དུ་གསུངས་པས་ཤེས་པར་
འདོད་ན་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྤྱང་པོ་བསྐྱེད་ན། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་
བྱ་བའི་དབར་ལ་སེམས་རྒྱད་གཅིག་གི་སྤྱང་ནས་སྤྱོད་བྱུང་གི་རྩི་མ་དག་པ་དང་མ་
དག་པའི་གནས་སྐབས་ཅམ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་ལས་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་སངས་
རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ལས་རིགས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ལོགས་སུ་མེད་པས་
སངས་རྒྱས་རང་སྤྱང་ནས་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་འཆོལ་བར་མི་རིགས་པར་
བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སྤྱབ་བྱེད་ནི་སྤྱང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

སངས་རྒྱལ་ལྷ་རྒྱུས་པའི་ཚད།

གཉིས་པ་སངས་རྒྱལ་ལྷ་རྒྱུས་པའི་ཚད་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་
པ་ལྷ་རྒྱུས་ན། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་རྒྱུས་དག་ས་ཡི་འོག་ཏུ་མ་སོང་བ། །གནས་རྣམས་
ཐ་དད་ཚུ་ཡང་ཐ་དད་ལ། །ཚུ་ཡང་ཚུང་ཞིང་བྱ་བ་ཐ་དད་བྱེད། །ཚུ་གནས་
སློག་ཆགས་ལྷ་མོས་ཉེར་སྤྱད་འགྱུར། །རྒྱ་མཚོར་སོང་བར་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། །གནས་རྣམས་གཅིག་ཅིང་ཚུ་ཡང་ཆེ་ལ་གཅིག །བྱ་བ་གཅིག་ཅིང་ཚུ་ནང་
གནས་པ་ཡི། །སློག་ཆགས་མང་བ་ཏྲག་ཏུ་ཉེར་སྤྱད་ཆེ། །སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཏུ་མ་
ཞུགས་བརྟེན་པ་རྣམས། །རྟེན་ཀྱང་ཐ་དད་སློ་གྲོས་ཐ་དད་ཅིང་། །རྟོགས་ཚུང་
རང་གི་བྱ་བ་ཐ་དད་ལ། །སེམས་ཅན་དོན་ཅུང་ཐང་འགར་ཉེར་སྤྱད་འགྱུར། །སངས་
རྒྱུས་ཉིད་ཏུ་ཞུགས་ན་དེ་དག་ཀྱང་། །རྟེན་ཀྱང་གཅིག་ཅིང་རྟོགས་པ་ཆེ་ལ་
གཅིག །མཛད་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཤིང་ཏྲག་པར་ཡང་། །སེམས་ཅན་ཆོགས་
ཆེའི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་རྒྱུས་འགྲེལ་བ་ལ། དཔེར་ན། རིའི་འོས་
དང་ལྷ་རྒྱུས་སློག་ས་ནས་བབས་པའི་ཚུ་ལྷ་རྒྱུས་དག་ནི་མཐར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་མ་
འདྲེས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལས་བབས་ཤིང་། ཚུ་ཡང་ཆེ་ཚུང་ཐ་དད་
པ་དང་། །སློག་ཆགས་ཉེར་སྤྱད་ཀྱི་བྱ་བར་ཡང་ཚུང་ལ་ཐ་དད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་
ཆོས་ལྷ་རྒྱུས་ཡིན་ཡང་། རིམ་གྱིས་པན་ཚུན་དུ་འདྲེས་ཏེ་ཚུ་ལྷ་རྒྱུས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞིང་
མཐར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་སོང་བ་ན་དུས་སྤྱི་བྱེད་དང་འོ་སོ་བྱེད་པར་མེད་པར་དབྱེར་
མེད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཤིང་། བྱ་བ་འང་གཅིག་ལ་སློག་ཆགས་ཆེ་ཚུང་བཟོད་ཀྱིས་
མི་ལང་བས་ཉེར་སྤྱད་དང་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རིགས་མ་
སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ངེས་མེད་

སོ་སོར་གནས་ཤིང་རྣམ་པར་རྟོག་པའང་མི་མཐུན་པར་སོ་སོར་གནས་ལ་རང་
བཞིན་གྱི་བྱ་བའང་ཐོན་ཆོག་པ་ཡན་ག་བཞེད་ཀྱི་མོད་ཀྱང་། རྣམ་ཞིག་ན་ཐོས་
པའི་རྒྱུ་གྱིས་རིགས་སད་དེ་བསྟན་པའི་ཚུ་སྤྱང་ཆེན་པོས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་
ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཕྱོགས་ཤིང་གཞོལ་བ་ཡིན་ཡང་། ཐེག་པ་
ཐ་དད་དང་། རྟོགས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་བྱ་
བའང་ཉི་ཆོ་བ་དང་ཆེ་ཆུང་སྟེ་ཆོག་པར་གནས་སོ། །

དེ་ནས་ངེས་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འདུ་ཞིང་རྣམ་རྟོག་དང་ལྟ་སྦྱོང་འདུ་
ཤེས་མི་མཐུན་པ་མཐའ་དག་ངེས་པར་སྤངས་ཤིང་། དགོངས་པ་དང་མཛད་པ་
ཡར་ཐོན་དུ་སོང་བ་ལས་མཐར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་ཞུགས་པ་ལ་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་མཉམ་འཛུགས་
དབྱེར་མེད་དུ་སོང་ཞིང་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་མཉམ་དུ་སོང་བ་
དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་དགོངས་པའང་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐུས་
མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྩ་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་མཉམ་ཆེས་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་
དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོངས་སྤུལ་རྣམ་པ་གཉིས་
ལ་ནི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་གནས་ལ་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་ངོར་སྐྱེའི་རྣམ་
པ་ནི་ཅི་ཡང་འཆར་བས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ཐ་དད་བཛྲོད་དུ་མེད་དོ། །ལུང་དེའི་
འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ། རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་འདོད་པ་གཉིས་བྱུང་མོད། དང་པོས་གདུལ་བྱས་གཅིག་ཏུ་མོས་ངོར་གཅིག་ཏུ་
འཆར་བ་དང་། སྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཐ་མལ་པ་ལ་བརྟེན་སྟོབ་ལ་དགོངས་
ཏེ་གསུངས་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་
འདས་པ་སྟེ། རྟོན་པ་ལྷ་ཀྱང་སྤུང་བའི་སྟགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

ཐམས་ཅད་དེའི་རྗེས་འབྲུག་ནམས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་འབྲུག་པར་ཐལ་
བ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་འབྲུག་པར་ཐལ་བ་སོགས་ལྷུང་རིགས་ཀྱི་གནོད་པ་
མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཞིན་དུ་མི་འབྲད་དོ། །

ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། སུ་སངས་རྒྱས་པ་
གང་གི་ཆེ་སྟོན་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མཆིས་སོ་ཅོག་ལ་
བསྐྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས། རྒྱ་བ་ཉ་གང་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའི་ཆ་ཤས་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་བག་ལ་ཉལ་བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའ་ལ། དུས་
གསུམ་གྱི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་ཚུ་ཤེས་བཞག་པ་བཞིན་དུ་
གཟེགས་པ་དུས་ལས་མི་གཡོ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་
ཤིང་མ་བྱང་བ་མེད་པས། སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་བཞིན་དུ་དངས་ཤིང་གསལ་
བ་རྩི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྤྱོད་གསལ་པར་མངའ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་
སྟོན་པ་དང་བསྟོ་བ་རྩི་ལྟར་འདེབས་པ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པ་ཡོངས་སུ་སང་ཅིང་སྟོན་
པས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་དགོས་འདོད་སྟོལ་བ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་
པན་གྱི་ནམ་པར་འཛོལ་བར་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་ཐོབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་
གྱི་རིན་ཆེ་བ་དང་། གཉན་བཤེས་གྱི་རིན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལ་སྤྱི་ཞུ་དང་བསྟོན་
བཀྱར་གྱིས་མགྲུབ་སྟོན་པ་མཐར་ཕྱིན་པས། རྒྱལ་སྤྱི་ཉན་རང་གི་ཆོགས་དང་
འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྟོན་བཀྱར་དང་སྤྱི་ཞུ་བའི་ཡོན་
གནས་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འཆེ་བ་སྤྱངས་
ཏེ་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་འགྲོ་བ་

ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་དུ་སྤྲུག་པའི་གཉེན་བཤེས་དང་མགོན་སྐྱབས་སྒྲ་ན་མེད་པར་
གྱུར་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩོད་དང་གཡོ་སྒྱུ་སྤངས་ཏེ་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་སྤྲད་པ་
མཐར་ཕྱིན་པས་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དཔང་པོ་དང་ཆད་མར་གྱུར་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བདོག་པ་དང་མཛའ་གཙུགས་ལྟ་ཅི་ལུས་སྟོག་དང་བཅས་པ་
གཞན་ལ་གཏང་བར་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཁམས་གསུམ་
བརྟན་གཡོའི་དཔལ་དང་འཕྱོར་པ་ཀྱན་ལ་དབང་བསྐྱར་ཅིང་འོངས་སྟོད་ནམ་མཁའི་
མངོན་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པ་དང་།
བསྐྱར་བར་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་བཟོད་པའི་གོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་བསྐྱབ་པ་མཐར་
ཕྱིན་པས། དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་དྲངས་ཤིང་གསལ་ལ་བདུད་དང་པས་ཀྱི་ཁྲིལ་བ་
སུས་སྐགས་བཅའ་ཀྱང་མི་རྟེན་ཅིང་གང་གི་སྒྲ་འོག་ཏུ་འདུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་བཞིའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པ་མཐར་
ཕྱིན་པས་འགོ་བ་སུས་མཐོང་ཡང་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་རྒྱུ་མི་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཡང་དག་བཞིའི་རྣམ་པ་རང་དུས་སུ་བསྐྱེད་དེ་ཉིང་
ངེ་འཛིན་པ་རགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་མ་སྟོང་བྱ་བ་མེད་པར་སྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་
པས། བད་མའི་སྐབས་ནས་ཟེའུ་འབྲུ་ལྷུང་བ་ལྟར་ཐབ་གསལ་ཆོས་སྐྱའི་དབྱིངས་
ནས་མཆོན་དཔེས་སྤྲུས་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སྟོ་བུར་དུ་ལྗང་ཞིང་། དེའི་རང་ནས་སྐྱའི་
རྣམ་པ་ཅི་ཡང་འཆར་བ་ལ་འབད་མེད་ལྟན་འགྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
རང་སྤང་ལྟའི་སྐྱ་དང་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཉིས་བྱང་འཇུག་ཏུ་སྒོམ་པ་མཐར་
ཕྱིན་པས་སྐྱ་ཐུགས་བྱང་དུ་འཇུག་ཅིང་རྩལ་བྲལ་འཇའ་ལུས་ཀྱི་སྐྱ་ཅི་ཡང་སྟོན་པ་
ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན། སྒོན་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་གཞན་དོན་ཁུར་དུ་བཞེས་
ཏེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད། བསྐལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་བསགས་ཏེ། སྒར་བཤད་པ་རྣམས་གྱིས་མཆོན་པའི་
པར་ཕྱིན་དུག་སོགས་ལགས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཅག་ལ་འདི་མ་བསྐབས་བྱ་བ་མེད་
པར་བསྐབས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། ཉེས་པ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་མཆིས་སོ་ཅག་
འདི་མ་སྤངས་བྱ་བ་མེད་པར་རྫོགས་པར་སྤངས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་མཉམ། སྐྱ་གསུང་བྱགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྟེས་པ་མཉམ།
འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་མཉམ་སྟེ་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་དབང་རྣམ་པ་བརྩ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དབང་རྣམ་པ་བརྩ་ནི། ཆོ་ལ་དབང་བ།
སེམས་ལ་དབང་བ། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ། ལས་ལ་དབང་བ། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ།
རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ། མོས་པ་ལ་དབང་བ། སྒོན་ལམ་ལ་དབང་བ། ཡེ་ཤེས་ལ་
དབང་བ། ཆོས་ལ་དབང་བ་དང་བརྩའོ། །ཆོ་ལ་དབང་བ་ནི། མཁའ་ཁྲབ་གྱི་ཞིང་
རབ་འབྲམས་སུ་སྐྱལ་པའི་བཀོད་པ་བསྟན་ནས་ཆོ་གནས་པ་དང་། ཆོ་འཕོ་བ་རི་
ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའོ། །

སེམས་ལ་དབང་བ་ནི། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སེམས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
འཇུག་ཀྱས་པའོ། །ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་ནི། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་བསམ་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་གནས་པར་བྱེད་ཀྱས་
པའོ། །ལས་ལ་དབང་བ་ནི། ལུས་ངག་གི་ལས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཀྱས་
པའོ། །སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི། མཁའ་ཁྲབ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་དོན་དུ་རི་ལྟར་
འདོད་པ་བཞིན་སྐྱེ་བ་སྟོན་ཀྱས་པའོ། །མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱིས་རི་ལྟར་སྒོན་པ་བཞིན་ས་རྩོག་སེར་དུ་སྒྱུར་བ་སོགས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་

མོས་པ་དོན་ལྡན་དུ་བསྐྱར་རུས་པའོ། །སྟོན་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི། སེམས་ཅན་སོ་
སའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གང་འདོད་སྐྱབ་རུས་པའོ། །རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི།
མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་ནས་སོ་སའི་བསམ་
པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུལ་བ་སྟོན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
ཡོངས་སུ་གང་བ་ལ་ཉམས་པ་དང་འབྲུགས་པ་མེད་པའོ། །ཆོས་ལ་དབང་བ་ནི།
མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྐྱད་དང་བསམ་པ་དང་མཐུན་
པར་ཆོས་སྟོན་རུས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཡོངས་སུ། སྒྲུལ་སྒྲུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ། རོ་
བོ་ཉིད་སྒྲུ་མྱེ་སྒྲུ་བཞི་སོ་སའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྒྲུ་གསུམ་དང་ལྔ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བའི་
ཡོན་ཏན་སོགས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གསུངས་
མོད་ཀྱང་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། གོ་དཀའ་བ་དང་། ཡིག་ཆོགས་མང་བ་སོགས་ཀྱིས་
འདིགས་ནས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། །འདིར་བཀོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
མཚའི་ནང་ནས་བྱེད་ཀྱི་བྱེ་བའི་རྒྱ་མཚའི་ནང་ལ་ཅུང་པ་ཅུང་ཞིག་གོ།

སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

བཞི་བ་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

སྒྲུའི་ཡོན་ཏན།

དང་པོ་སྒྲུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་མེད་
པར་བསྟོད་པ་ལས། ཁོང་སྟོང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་མེད། །ཤ་དང་རུས་པ་ཁྲག་ཀྱང་
མེད། །ནམ་མཁའི་དབང་པོའི་གཞུ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་དག་པའི་

ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་ལས་ཤར་བའི་རྒྱང་ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་
ལ་ཤ་རྒྱས་རུས་སོགས་དང་ནང་ཁོལ་གྱི་བྱད་པར་སྤྱབས་སྤོང་སོགས་གང་ཡང་
མེད་པར་གཞུགས་བརྟན་ལྟར་བཞིན་ལག་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་སྐྱའི་རྣམ་པ་ལེགས་
པར་རྫོགས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་མདོ་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་
མཐའ་བའི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལུས་དེས་ཉེན་
གཞིར་བྱས་པ་ལས་གཞུགས་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་མཁའ་ལ་གཞུ་རིས་བཟ་བ་བཞིན་
དུ་འབྱུང་ཞིང་ཡིད་ལུས་དེ་ལས་སྦྱེས་ཀྱང་དེའི་སྦྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་སྟེ། འདས་
ལས་སྦྱེས་པའི་བད་མ་བཞིན་ནོ། །

སྤྲགས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན། སྦྱོབ་པའི་བྱང་འབྲུག་གིས་བདག་རྒྱུན་དང་
རྒྱང་ལུས་ཐ་མོས་ཉར་ལེན་བྱས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་རང་མདངས་ཀྱི་གཞུགས་སྐྱ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཚུ་ལས་ཉ་ལྡང་བ་བཞིན་དུ་སྦྱོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྤྲགས་
གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཅུ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གང་ཡིན་
ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ཆང་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཡིད་འོར་གཞུགས་སུ་འཆར་བའི་འོད་
ལུས་འབའ་ཞིག་དང་། ཡིད་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཐོགས་མེད་སྦྱིབ་མེད་ཀྱི་
གཞུགས་ཡིན་ཞིང་། ཤིན་རྒྱ་ཐ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་མདངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་
མལ་པའི་སྦྱོད་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་། མཆན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་སྦྱས་པའི་གཞུགས་
ཀྱི་སྐྱ་མཆན་ཉིད་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་དོར་ཤ་རུས་
བརྗོད་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་ཆེ་སྐྱའི་རིང་བསྐལ་དང་
སྐྱ་གདུང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འབྱུང་བ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་ལས་
ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱའི་དོས་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཤ་དང་རུས་པ་ཁྲག་
མེད་ན། །རིང་བསྐལ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་

ནི། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བསྐལ་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ན་ཡང་གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྐྱའི་རྣམ་པ་དང་མཛད་འཕྲིན་ལ་ཐོགས་
པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས། མངོན་རྒྱན་
ལས། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་གྱུར་ན། །གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །གང་ཆེ་བྱ་
བ་པན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྦྲང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་བྱས་ཀྱི་
རྒྱད་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་སྣོད་གཙང་མ་ལ་ཤེས་བརྩོན་གྱིས་ཁ་གཙུ་ཕྱགས་མ་
ནོར་བར་ལེགས་པར་བཟེད་ན་དེ་ལ་པན་པའི་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་བྱིན་
རྒྱལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དམ་
བཅས་པའི་སྣོན་ལམ་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པའི་མཐུ་ལས་སོ། །དཔེར་ན།
ཉི་མ་ནམ་མཁའ་ལ་ཤར་བ་ན། མཚོ་དང་ལྗང་ཀ་དང་། ཚུ་ཐིགས་ཐམས་ཅད་ལ་
གཟུགས་བརྟན་ཕྱགས་རིས་མེད་པར་དུས་གཅིག་དུ་ཕོག་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ནི། བྱང་བལྟས་ཀྱི་ཕྱག་པ་ལྟར་རང་ངོས་ནས་
སྒོ་བཀག་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་པན་
རྩོན་ལྟོས་བྱུང་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་ངོས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་པ་དེ་ཆང་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁམས་དང་མོས་པ་སོ་སོའི་ངོར་དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྐྱའི་
རྣམ་པ་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡང་བསམ་པའི་དབང་
གིས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་གཤོན་མི་ཟེཎ། །མདོར་ན། བསྐྱལ་པ་བྱངས་མེད་པ་ནས་
ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པས་ལུས་ལས་རྣམ་པར་དག་
པའི་དག་ཆ་ཤར་བ་ནི་གཟུགས་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མཚན་དང་
དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པས་མཛེས་པ་དང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་ནི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྦྱེས་བྱ་

ཆེན་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་མཆོན་དང་། དེའི་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ།
གཞན་ལ་སྐྱའི་མཛེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་དཔེ་བྱེད་ཅེས་བྲུ་ལ། ཡང་མཆོན་
ནི་གཙོ་བོ་དང་། དཔེ་བྱེད་ནི་དེའི་ཡན་ལག་གསུམ་ལའོར་ཡིན་པས་མཆོན་དང་དཔེ་
བྱེད་སོ་སོར་མཛད་དོ། །

མཆོན་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ནི། ༡ དབྱའི་གཙུག་ཏྱར་རྒྱུ་ཞིང་མཉམ་པ་
དང་། ༢ དབྱ་སྒྲུང་ཟེལ་བཅག་པའི་འཕྲོ་དང་མ་བྱའི་མགོན་པ་ལྟར་མཐོན་མཐིང་ཅན་
ཀྱི་ལྷང་ལོར་འབྲིལ་ལ་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ། ༣ དབྱལ་བའི་དབྱེས་ཆེ་ལ་མཉམ་པ།
༤ མཆོམས་སུ་མཛོད་སྐྱ་དང་དབྱལ་གྱི་མདོག་ལྟར་དཀར་ཞིང་རིང་བ། ༥ སྐྱ་
གྱི་རྩེ་མ་བའི་རྩེ་མ་ལྟར་མཛེས་པ། ༦ སྐྱ་དཀར་ནག་འབྲེས་པ། ༧ ཆེམས་བཞི་
བཅུ་ཆང་ཞིང་མཉམ་པ། ༨ ཆེམས་ཐགས་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ། ༩ ཆེམས་ཤིན་ཏུ་
དཀར་བ། ༡༠ གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་དང་ལྗན་པ། ༡༡ རོ་མི་ཞིམ་པ་སོགས་
གང་སྐྱད་ཀྱང་ཞིམ་ཞིང་རོ་བོ་བའི་མཆོག་དང་ལྗན་པ། ༡༢ ལྗགས་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་
སྤུང་ལ་འཇམ་པ། ༡༣ འབྲུམ་པ་སང་གའི་འབྲུ་བ་དང་། ༡༤ དབྱང་མགོ་ཤིན་ཏུ་
རྒྱུ་པ། ༡༥ བདུན་མཐོ་བ་བདུན་ནི། བྲག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་། དབྱང་མགོ་
གཉིས། མགོན་པ་དང་བདུན་མཐོ་བའོ། ༡༦ ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་སྟེ། དབྱང་མགོ་པན་
ཚུན་དབར་ཤི་ཉམས་རྒྱས་པ། ༡༧ བགས་པ་སྤུང་ཅིང་མདོག་གསེར་དང་འབྲུ་བ།
༡༨ བཞེངས་བཞིན་ཏུ་མ་བཏུད་པར་བྲག་བྱས་མོར་སྤེལས་པ། ༡༩ རོ་སྟོང་སང་
གའི་ལྷ་བྱ་དང་ལྗན་པ། ༢༠ སྐྱ་ཤིང་ཅུ་གོ་རྩ་ལྟར་ཞིང་གཤམ་པ། ༢༡ སྐྱའི་སྐྱ་
རེ་རེ་ནས་བྱེན་དུ་སྤྱོད་པས་ཤིང་འོད་གསལ་བ་ཉིད་དང་ལྗན་པ། ༢༢ བ་སྐྱ་ཁུང་བྱ་
རེ་རེར་སྐྱ་རེ་རེ་ནས་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ། ༢༣ འདོམ་གྱི་སྤ་བ་སྐྱབས་སུ་རུབ་
པ། ༢༤ བརྒྱ་ལེགས་པར་རྒྱུ་པ། ༢༥ འྱིན་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨོན་ཡའི་

ལྷ་བྱ་ལྷུ་ཁིང་བྲང་བ། ༡༩ སོར་མོ་རིང་ཁིང་མངོས་པ། ༢༠ འབས་མཐེལ་བཞི་
ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉིང་པ་ཡངས་པ་ཉིང་དང་ལྡན་པ། ༢༡ འབས་ཀྱི་མཐེལ་རྩས་
སྤལ་བཞིན་དུ་མཉམ་ཁིང་ས་ལ་མ་རེག་ཀྱང་རྗེས་མངོས་པ་ཉིང་དང་ལྡན་པ། ༢༢
བྱག་དང་འབས་ཀྱི་མཐེལ་འཇམ་ཁིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་ཉིང་དང་ལྡན་པ། ༢༣
བྱག་དང་འབས་ཀྱི་སོར་མོ་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་ལྡན་པ། ༢༤ བྱག་དང་འབས་
ཀྱི་མཐེལ་སོ་སོར་འཁོར་ལོའི་རྩེབས་སྟོང་དང་ལྡན་ཁིང་སྤྱ་ཁྱུང་དང་ལྷེ་བ་དང་
བཅས་པ་གསལ་ལ་མངོས་པ་ཉིང་དང་ལྡན་པ། ༢༥ འབས་མཉམ་ཁིང་ཤིན་ཏུ་
མཉེན་པ་ཉིང་དང་ལྡན་པའོ། །

ནང་གི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དགེ་བྱད་ཅེས་བྱ་ལ།
དེ་ལ་འང་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་དོ། ༡ སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྷ་བྱ་མངོས་པ་ཉིང་དོ། ༢
སེན་མོའི་མདོག་སྒྱུ་པ་ཉིང་དོ། ༣ སེན་མོ་མཐོ་བ་ཉིང་དོ། ༤ སོར་མོ་རྣམས་
ལྷུ་པ་ཉིང་དོ། ༥ སོར་མོ་རྣམས་རྒྱས་པ་ཉིང་དོ། ༦ སོར་མོ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་
བྲ་བ་ཉིང་དོ། ༧ ལུས་ཀྱི་རྩ་ཕྱིན་མི་མངོན་པ་ཉིང་དོ། ༨ རྩ་མཐུད་པ་མེད་
པ་ཉིང་དོ། ༩ འབས་ཀྱི་ལོང་བྱ་ཁྱུང་བ་མི་མངོན་པ་ཉིང་དོ། ༡༠ འབས་མི་
མཉམ་པ་མེད་པ་ཉིང་དོ། ༡༡ སེང་གའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིང་དོ། ༡༢
གྲང་པོ་ཆའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིང་དོ། ༡༣ ངང་པའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་
ཉིང་དོ། ༡༤ ལྷ་མཆོག་གི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིང་དོ། ༡༥ གཡས་ཕྱོགས་
སུ་ལྷོག་ཅིང་གཤེགས་པ་ཉིང་དོ། ༡༦ མངོས་པར་གཤེགས་པ་ཉིང་དོ། ༡༧ མི་
གཡོ་བར་གཤེགས་པ་ཉིང་དོ། ༡༨ ལྷ་འབྲེལ་བག་ཆགས་པ་ཉིང་དོ། ༡༩ ལྷ་
བྱི་དོར་བྱས་པ་ཉིང་དོ། ༢༠ ལྷ་རིམ་པར་མཆོམས་པ་ཉིང་དོ། ༢༡ ལྷ་རྣམ་པར་
དག་པས་གཙང་བ་ཉིང་དོ། ༢༢ ལྷ་འཇམ་པ་ཉིང་དོ། ༢༣ ལྷ་བསྐྱེདས་པ་མི་

རངས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །༤༥ སྒྲིན་ཚུགས་རིང་བ་ཉིད་དོ། །༤༥ སྒྲིན་མ་འཇམ་
བ་ཉིད་དོ། །༤༦ སྒྲིན་མ་སྒྲུམ་བ་ཉིད་དོ། །༤༧ སྒྲིན་མ་སྒྲུ་རིང་བྱང་མཉམ་བ་
ཉིད་དོ། །༤༨ བྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་བ་ཉིད་དོ། །༤༩ སྒྲིན་མཉམ་བ་ཉིད་དོ། །༥༠
སྒྲིན་གྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་བ་ཉིད་དོ། །༥༡ དབྱལ་བ་ལེགས་པར་འབྲེས་བ་ཉིད་
དོ། །༥༢ དབྱལ་བ་དབྲེས་ཆེ་བ་ཉིད་དོ། །༥༣ དབྱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་བ་ཉིད་དོ། །༥༤
དབྱ་སྒྲ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་བ་ཉིད་དོ། །༥༥ དབྱ་སྒྲ་རྒྱག་བ་ཉིད་དོ། །༥༦ དབྱ་སྒྲ་
འཇམ་བ་ཉིད་དོ། །༥༧ དབྱ་སྒྲ་མ་འཇོངས་བ་ཉིད་དོ། །༥༨ དབྱ་སྒྲ་མི་ཤོར་བ་སྟེ་
མི་རྩལ་བ་ཉིད་དོ། །༥༩ དབྱ་སྒྲ་བྲི་ཞིས་བ་ཉིད་དོ། །༦༠ བྱག་ཞབས་མཐེ་བོང་ལ་
རྩ་རྩེའི་རི་མོ་ལྟ་བུ་དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་། མཐེལ་ལ་རི་མོ་བྱ་བཞི་པའི་བཟ་ཤིས་དེ་
རྣམས་གྱི་མཐའ་ནས་རི་མོ་བདུན་གཡས་སུ་འབྲེལ་བའི་གཡུང་བྱང་འབྲེལ་བས་
བརྒྱན་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་བཟང་པོ་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་
བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་རྟག་པར་ཡོངས་སུ་སྤྲས་ཤིང་གསལ་བ་ཉིད་དང་ལྷན་བ་ནི།
ཡོངས་སྤྱོད་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲ་ཡིན་ལ། མཚན་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་འང་དེ་ལྟར་
སྤྲས་མོད། གཤུག་བྱའི་ངོར་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །དེ་
ལས་གཞན་པའི་སྒྲུལ་བ་དག་ལ་ནི་སྤྲས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་དངོས་སུ་རྫོགས་
པར་གསལ་བ་ནི་མེད་དོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱི་བཟང་ཚུལ་ཡང་མདོ་རྒྱ་ཆེར་
རོལ་བ་དང་། མངོན་རྒྱ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་གྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་བཟང་ཚུལ་ཅུང་མི་
འདྲ་བ་རེ་བྱང་སྤང་ཡང་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་ནི་མེད་དེ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱི་
གངས་ཆད་མཛད་པ་ནི། གཤུག་བྱས་ངེས་སྒྲ་བ་དང་གོ་བདེ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་
རི་ཡོད་བཟང་ན་ནི་གངས་ཀྱིས་མི་ཡོང་ངོ། །

གསུང་གི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་གསུང་གི་ཡོན་ཏན་འཆད་པ་ལ། མཚན་བརྗོད་ལས། ཆངས་
པའི་དབྱངས་ནི་སྣན་པ་ཡིས། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཀུན་བཀའ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་བཤད་ཟེན་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་ལྟར་བརྗོད་
གྱིས་མི་ལང་ཡང་། དེའི་ནང་ནས་གསལ་ཤོས་དང་རགས་པ་རྣམས་ངེས་སྟེ་བའི་
ཆེད་དུ་གངས་སུ་བཀོད་པ་ལ། ཆངས་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཙམ་ཞི་ཡོད་
ཅིང་། མཚན་བརྗོད་འགྲེལ་བ་སོགས་ལས་ནི་དྲུག་ཅུ་ལས་མ་བཟངས་ཀྱང་། མདོ་
རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་དང་བསྟོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་ནི་དྲུག་ཅུ་ཙམ་ཞི་བཟངས་
ཤིང་དེ་ཉིད་གྲགས་ཆེ་བ་སྤང་བས་འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཟང་བར་
བྱའོ། ༡ རྩོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་ཀུན་འགོང་བའི་སྤྱད་དང་ལྷན་པ། ༢ སྤྱད་ཀྱི་
དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ། ༣ སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་མཐུན་པར་ཆེས་པར་
བྱེད་པ། ༤ བྱེད་པ་པོའི་གདངས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ། ༥ ང་མོའི་དཀྱིལ་འཁོར་
སྤྱད་པ་ངི་སྤྱད་དུ་རྒྱུན་ཆགས་པ། ༦ གང་གི་རྣ་བར་སྤྱང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་གྲ་
འཆིའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ། ༧ གསུང་མཉེན་པ། ༨ གསུང་འཇམ་པ།
༩ གསུང་ཡིད་དུ་འོང་པ། ༡༠ ཡིད་དུ་འཐད་པ། ༡༡ རྣམ་པར་དག་པ། ༡༢ ཇི་མ་
མེད་པ། ༡༣ འོད་གསལ་པ། ༡༤ སྣན་ལ་འཛེབས་པ། ༡༥ ཀུན་གྱིས་མཉན་པར་
འོས་པ། ༡༦ པས་ཀློལ་སུས་ཀྱང་མི་རྩྭགས་པ། ༡༧ སྣན་ཞིང་དུལ་པ། ༡༨ མི་རྩུབ་
པ། ༡༩ མ་བརྒྱུང་བ་སྟེ་མ་བརྟགས་པའི་སྦྱོན་དང་བལ་པ། ༢༠ ཆོག་རང་བཞིན་
གྱིས་དུལ་པ། ༢༡ རྣ་བར་སྣན་པ། ༢༢ ལུས་ཆེས་པར་བྱེད་པ། ༢༣ སེམས་ཆེས་
པར་བྱེད་པ། ༢༤ ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དགའ་བ་སྤྱེད་པ། ༢༥ ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་

བ་སྐྱེད་པ། ༡༩ ལྷ་མོས་ཀྱང་ལུས་སེམས་གདུང་བ་མེད་པ། ༢༠ རྣམ་པ་ཀུན་
 ཏུ་ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་རིག་པ། ༢༡ རྣམ་པར་གསལ་བ། ༢༢ ཀུན་གྱིས་དགའ་བར་
 བྱེད་པ། ༢༣ མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ། ༢༤ མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཀུན་
 ཤེས་པར་བྱེད་པ། ༢༥ གཞལ་བའི་གནད་ཀུན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ། ༢༦
 རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་མེད་པའི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ། ༢༧ སྒྲུང་དོར་
 འབྲེལ་ཆགས་སུ་བསྟན་པ། ༢༨ སྒྲོལ་པའི་སྒྲོན་དང་བྲལ་བ། ༢༩ སེང་གེ་ལྟ་བུའི་
 སྒྲ་སྟན་ཞིང་བརྩེད་པ། ༣༠ སྒྲ་པོ་ཆེའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྒྲ་གདངས་རིང་ཞིང་མཉེན་
 པ། ༣༡ འབྲུག་གི་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ཀུན་གྱིས་མཉེན་པ། ༣༢ ལག་འགྲོ་དབང་པོའི་
 སྒྲ་ལྟར་བྲེགས་པའི་ཆོགས་ཀུན་གཞོན་པ། ༣༣ བྱི་བའི་རྒྱལ་པོའི་བེ་མུང་ལྟར་སྟན་
 ཞིང་ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ། ༣༤ ཀ་ལ་པེང་ཀའི་སྒྲ་ལྟར་དབྱངས་ཀྱི་ང་རོ་གསལ་
 ཞིང་སྟན་པ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དབང་འགྲུགས་པ། ༣༥ ཆངས་པའི་དབྱངས་ལྟར་སྟན་པ་
 ཀུན་གྱིས་མཆོད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། ༣༦ བྱ་ཤང་ཤང་གི་སིལ་སྟན་ནམ་སྒྲ་
 ལྟར་དབྱངས་ཀྱི་ང་རོ་སྟན་ཞིང་རྒྱང་བསྐྱགས་ཆེ་བ། ༣༧ བྱ་ཏེལའི་སྒྲ་ལྟར་
 གདངས་མཉེན་ཞིང་དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་ཁུག་སྟན་ལ་འདྲེབས་པ། ༣༨ ལྟ་དབང་
 གི་སྒྲ་ལྟར་ཆོག་བཅུན་ལ་ཟབ་པ། ༣༩ ལྟའི་རྩ་སྒྲ་ལྟར་གྲགས་ཤིང་དཔལ་དང་
 ལྡན་པ། ༤༠ གཡུལ་ངོར་ཞུགས་པའི་དཔལ་པོའི་སྒྲ་ལྟར་ཁེངས་པའི་ཆོག་
 དང་བྲལ་ཞིང་ཞི་བའི་གདངས་སྟན་པ། ༤༡ ལྷ་རན་གྱི་སྒྲེ་ངག་ལྟར་ཆོག་དམའ་
 བའམ་གཟེངས་ཆག་པ་མ་ཡིན་པ། ༤༢ རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཀུན་གྱི་རྩེས་
 སུ་ཞུགས་པ། ༤༣ ཆོག་ཟུར་བྱིན་པ་སྟེ་ཆོག་དོན་དཔྱིས་བྱིན་པ། ༤༤ སྐབས་བབ་
 ཀྱི་དོན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་སྟོན་པ། ༤༥ ན་བའམ་དགའ་དུབ་ཀྱིས་མཉེན་པའི་ངག་
 ལྟར་སྒྲ་ཞུས་པའི་སྒྲོན་ཀུན་དང་བྲལ་བ། ༤༦ སྐས་པོ་འཆི་ཁའི་ངག་ལྟར་སྒྲ་ཞན་

པའི་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ༥༩ རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྒྲིམས་ཤིང་བྲལ་བ། ༥༩
སྒྲིའི་རིག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཤེས་བྱའི་གནད་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ། ༥༩
ཆོག་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བ། ༥༩ ར་རོ་བའི་དག་ལྷར་ཆོག་ངོ་མ་མཉམ་པ་
མེན་པར་ཆོག་དང་གདངས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ་མཉམ་པ། ༥༩ དབང་པོ་
ཀུན་ཆེས་པ། ༥༩ སྒྲིའི་ཆོགས་པ་གང་དང་འགྲོགས་ཀྱང་མ་འདྲིས་པ་དང་མ་སྦྱང་
པའི་གདངས་གསལ་བ། ༦༠ ཡུལ་དང་དུས་རིང་ཐུང་དང་སྒྲ་གཞན་གང་དང་ཐང་
ཀྱང་གདངས་མི་འགྱུར་བ། ༦༡ འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་དུ་བརྟགས་ནས་ཆེད་དུ་མ་བྱས་
ཀྱང་འཁོར་རི་སྟེང་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ། ༦༢ གང་གིས་སོས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
དུག་གསུམ་སེལ་བར་བྱེད་པ། ༦༣ སྤྱུའི་ཆོགས་ལ་སྟག་གི་ངར་སྐད་བསྒྲགས་
པ་བཞིན་བདུད་ཀྱི་དབྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔའ་བཅོམ་ནས་དད་པའི་གནས་སུ་འདྲེན་
པ། ༦༤ རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་སྟེ་དཔེ་རྒྱ་དང་བྲལ་བའོ། །

གསུང་གི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལའང་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཏུ་རྩ་བཞི་
མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལེགས་པར་ཆང་ཡང་འདི་ཅུམ་གྱིས་གསུང་གི་སྟེན་ཆ་དང་རྫོགས་
པར་གཞལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེན་པའི་ཆ་དུ་མ་ཐམས་ཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེང་གོ་དང་
སྤང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐད་དཔེར་བྱས་པ་ནི། འདིག་རྟེན་པལ་པའི་ངོར་དཔེ་གྲགས་ཆེ་
བ་ལ་དགོངས་ཏེ་བྱུར་གཅིག་ནས་མཆོན་པ་ཅུམ་ཡིན་གྱི་རྫོགས་པར་མཆོན་པ་ག་
ལ་ཡིན། གཞན་ཡང་སྟེན་པས་སྐད་ཡིག་གཅིག་གི་སོག་ནས་གསུངས་ཀྱང་འཁོར་
དུ་འདུས་པའི་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་དག་རེ་རེའི་སྐད་དུ་གོ་ཞིང་
བརྗོད་བྱ་ཡང་སྒྲི་ཆད་ཀྱི་རིམ་པ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་རང་རང་གི་སྒྲི་རྒྱས་དང་འཆམ་
པར་གོ་བ་དང་རྒྱས་བསྐྱས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གོ་ཞིང་། སེམས་ཅན་སོ་སོ་ནས་བྱི་བ་
མི་འདྲ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ནའང་གསུང་གཅིག་གིས་བྱི་བ་ཀུན་

གི་ལན་ཐེབས་པར་སྟོན་པ་སོགས་གང་ལ་གང་མོས་པ་དེ་ལ་དེ་སྟོན་པ་ནི། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མཛད་པ་སྟེ། མདོ་ལས། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ན་ཡང་། །དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ་ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། རི་བ་ཀྱན་ལན་འདེབས་པར་བཞེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལས་འབྲེལ་ནས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་རིམ་བུ་གསུམ་དུས་གཅིག་དུ་བསྐྱོར་བར་སྤྱོད་པ་ནི་སློབ་གྲོས་ཅིང་པའི་རྣམ་འགྲུར་རོ། །

སྤྱགས་གི་ཡོན་ཏན།

གསུམ་པ་སྤྱགས་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། གང་ཆེ་བྱེད་གི་དགོངས་པའི་དགྲིལ། །གཏིང་དང་པ་རོལ་མེད་བརྟགས་ན། །རྒྱ་མཚོའི་ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱང་ནི། །བ་ལང་རྗེས་ལྟར་ས་ལ་གདལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲེལ་ན། གང་གི་ཆེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་གི་མཐུན་པའི་གཏིང་དང་མཐའ་ལ་བརྟགས་པ་ན། སེམས་ཅན་གི་ཁམས་ནི་ཆད་མེད་པས་ཁྱོད་གི་མཐུན་པའི་གཏིང་ཡང་ཆད་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱ་ལ་མཐའ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་གི་མཐུན་པའང་མཐའ་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་ན་གཏིང་དང་མཐའ་མེད་པར་གྲགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་ཡང་ཁྱོད་གི་མཐུན་པ་ལ་དབག་ན་བ་མིག་གི་རྗེས་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཐིགས་བཞིན་དུ་སའི་སྟེང་ན་མངོན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆུང་ནི་པན་ཆུན་ལྟོས་ནས་འཛིག་པ་ཉིད་གིས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་ཁྱོད་གི་མཐུན་པའི་དགྲིལ་མཚོན་པར་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

དོན་ནི་སློབ་པའི་ལམ་གི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་པ་མང་པོར་བསྐྱབས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཡེ་ཤེས་གི་ཆེ་བ་ཤེས་བྱའི་མཐའ་དང་མཉམ་པ་ལྟ་བུར་

ཡོད་ཀྱང་། རྩམ་རིགས་ཐ་དད་པས་རྒྱད་གཅིག་ལ་རེས་མོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་བ་
ལས་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཉི་མ་
གཅིག་གིས་རི་ཁྱུང་ཐམས་ཅད་གསལ་བ་བཞིན་དུ། མཁའ་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་
ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུས་ཤིང་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་སྤར་སྒོ་བ་པའི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སོ་སོར་སྒོམ་པའི་རྩམ་རིགས་ཐ་
དད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུ་ཡང་རྩམ་རིགས་ཐ་དད་པ་རིམ་བཞིན་མངོན་
གྱུར་དུའང་ཡོད་ཅིང་སྤར་པན་ཚུན་དུ་གཞལ་བ་བཞིན་དུ་བྱུང་ཆེ་ཆུང་ཡང་མེད་
དོ། །འདིའི་གནད་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཁའ་པ་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པ་གཅིག་
དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ལོག་རྟོག་ངན་པ་རྣམས་མི་འབྱུང་ངོ་། །

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱོད་དམ་མི་སྤྱོད་སྦྲུམ་པ་ཡི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་
སྤངས་ནས། །འགྲོ་བ་འདི་ནི་ཉམ་ཐག་ཅེས། །ཁྱོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུར་སྤྱོད་སྦྲུམ་པ་དང་འདི་ལྟ་བུར་
མི་སྤྱོད་སྦྲུམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ལེགས་པར་སྤངས་
ཤིང་བྱ་བ་འདི་བདག་གིས་བྱའོ་སྦྲུམ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཟད་
ནས་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བདག་གིར་བཞེས་
བའང་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་ཀུན་སྒྲོང་མེད་ན་རྟོག་པའི་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་སྦྲུམ་ན་མི་
འགྱུར་ཏེ། དཔག་བསམ་ཤིང་ལས་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་
སྤྲུན་པ་སེལ་བ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་ལ་གཞིགས་པའི་གཞན་དོན་
ཐམས་ཅད་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྒོན་ལམ་
ཀྱི་རུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་རིམ་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། རི་བཞིན་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་མོད་གཙོ་བོའམ་
གྲགས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མངོན་རྒྱན་རྩ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
བཀོད་ན། ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་
ན་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྟེ། རང་གི་སྤྲེ་ཆཙན་མཆན་ཉིད་པ་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་
སྤྱ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱམ་ཅུ་སོ་བདུན། རང་གི་སྤྲེ་ཆཙན་མཆན་
ཉིད་པ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སྤྱ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱམ་
ཅུ་སོ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱམ་
ཅུ་སོ་དགུ་ཡོད་དོ། །

དང་པོ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་
དང་། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། སེམས་མི་ཉག་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་
རིམ་པ་བཞིན་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་སྤྱ་བཏགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལུས།
ཆོར་བ། སེམས། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡང་དག་སྒྲོང་བ་བཞི་ནི། མི་དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་མི་བསྦྱེད་བ།
དགེ་བ་སྦྱེས་པ་སྦྲེལ་བ། མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་བ་བཞི་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་ནི། འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་
ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་བ། བཙུན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པ་ལ་རེག་བ། སེམས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པའི་སྦྱེས་ཐོབ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་བ། དཔྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ལ་བཏགས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་དབང་པོ་ལྟེ་ནི། སྤྱིར་ལམ་བོད་ཡན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སེམས་ཡོངས་

སྲུ་སྦྱངས་པ་ལ་དབང་བའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ།
ལྷང་དོར་ལ་སློབ་འཁུན་ལྟུང་། དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པའི་བླ་པ། སེམས་ཅེ་
གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། བདེན་པའི་གནས་ལུགས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་
རབ་དང་ལྷ་ཡོད་དོ། །

ལྷ་པ་སྦྱབས་ལྷ་ནི། སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དད་པ་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་པ་སྦྱབས་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྷ་ཡོད་དོ། །རྣམ་གྲུབ་གི་ཆོས་
སྦྱབ་པ་ལ་དབང་བས་ན་དབང་པོ་དང་། མི་མཐུན་པས་ཚུར་བརྗེ་བར་མི་རུས་པས་
ན་སྦྱབས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དུག་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནི།
བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡང་བའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་བླ་པ།
རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་
བཟོན་འབྱུས། ལུས་སེམས་ལ་པན་གདགས་པའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བ།
ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཡན་ལག་གིན་སྦྱངས། གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་རེ་འཛིན། རོ་
བོའི་ཡན་ལག་བཏང་སྟོམས་དང་བདུན་ནོ། །

བདུན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་
སྲུ་དཔྱོད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་པ། དེ་གཞན་ལ་སྦྱོར་པའི་དག་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བ་
ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ། དག་ལས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་དག་
སྟོག་གཙོད་སྦྱོང་བ་སོགས་ལུས་ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་
མཐུལ། ཚུལ་འཆོས་དང་ཁ་བསག་སོགས་སྦྱོང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་རྣམ་པར་
དག་པ་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ། སྒོམ་སྦྱང་སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོ་ལ་རྩོལ་བ་ཡང་དག་

པའི་ཚེ་ལ་བ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱན་མ་བཟུང་པར་འཛིན་པ་ཡང་དག་པའི་བྲན་བ།
མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་གྱི་དོན་དུ་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྟོམ་བྱ་
གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐབས་ཡང་དག་པ་བསྟོམས་པ་ལས་
གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པ་སོ་བདུན་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་སྡེ་ཆན་མཆན་ཉིད་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་
པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་སྡེ་ཆན་
དུག་ལས།

དང་པོ་གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ་ནི། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤྱག་བདེན་གྱི་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྟོ་དང་པོ། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གཉིས་པ། སྤྱག་བསྐྱལ་མི་རྟག་པ་དང་།
སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བཞི་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་
གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱལ་ལམ་གསུམ་ནི། གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་
ཐར། གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཞུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྱག་
པ་རོ་གཅིག་དུ་མོས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེན་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་ལྟ་ནི། ཟག་
མེད་ཀྱི་ཐར་པ་དང་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་མ་བསྐྱད་པར་མཐུན་པར་གནས་
པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་

བཞི། འདུཤེས་དང་ཚོར་བ་རགས་པ་བཞི་ལས་ཞི་བར་གནས་པའི་འགོག་པའི་
རྣམ་ཐར་ལྟོ། །

བཞི་པ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་བཞི། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་དགུ་ལོ། །འགོག་སྟོམས་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ལམ་མ་ཡིན་ཡང་འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པས་དེ་
ལྟར་བབྲང་བ་ཅིམ་ལོ། །

ལྷ་པ་སྟོང་བའི་ལམ་བཞི་ནི། ཚོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་སྐྱག་བསྐལ་ཚོས་བཟོད། ཀུན་འབྱུང་ཚོས་བཟོད། འགོག་པ་ཚོས་བཟོད། ལམ་
ཚོས་བཟོད་དང་བཞི་ལོ། །

དུག་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཅུ་ནི། སེར་སྒྲའི་གཉེན་པོ་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་པར་ཕྱིན་དུག་དང་། ཐབས་ཀྱི་པར་ཕྱིན། སྟོན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིན། སྟོབས་
ཀྱི་པར་ཕྱིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་བཞི་བསྐྱན་པས་བཅུ་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སོ་བཞི་པོ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་གནས་འགྱུར་
མཐར་ཐུག་པ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པོ་ཡང་། བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

འཕགས་པ་འོག་མ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
སོ་དགུ་ནི། རང་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་
སྟོན་ཡུལ་མིན་ཞིང་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་བསྐྱན་པས་ན་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་རབ་དབྱེའི་སྡེ་ཆན་བཞི་ལས།

དང་པོ་སྟོབས་བཅུ་ནི། ལས་དང་འབྲས་བུའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་

བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་ཆ་སྤྲ་རགས་
ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། མངོན་མཐོ་དང་ཐེག་པ་སོ་སོ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་
སྟོབས། དབང་པོ་རབ་འབྱེང་ཐ་གསུམ་དང་མཆོག་དཔལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། དེ་
ལས་བརྒྱུག་པ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། བསམ་གཏན་དང་
རྣམ་ཐར་སོགས་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་
པར་བྱང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། རང་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་སྤྲ་མ་
མཐའ་དག་རྗེས་སུ་བྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་འཆི་འཕོ་བ་
དང་སྤྱི་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་པ་དང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་བཅུའོ། །

གཉིས་པ་མི་འདིགས་པ་བཞི་ནི། རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། ང་
ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་དོན་མཐུན་གྱི་ཁྲིལ་བ་མེད་པ་རྟོགས་
པ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འདིགས་པ། གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
བར་ཆད་དུ་བརྟེན་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཁྲིལ་བར་དོགས་པའི་མི་འདིགས་པ། མཁྱེན་
པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བསྟན་པ་སོགས་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཁྲིལ་བ་མེད་པ་ལམ་བསྟན་
པ་ལ་མི་འདིགས་པ། རང་དོན་སྤངས་པ་བྱུང་ཆོགས་བསྟན་པ་ལ་མི་འདིགས་
པ་དང་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞི་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཁྱེན་པ་ཆོས་སོ་སོར་ཡང་དག་པའི་རིག་

པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཐུན་པའི་དོན་
སོ་སོར་ཡང་དག་པའི་རིག་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྐད་ཆགས་ཐོགས་
མེད་པར་མཐུན་པ་དེས་ཆོག་སོ་སོར་ཡང་དག་པའི་རིག་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་
བོ་དང་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཐུན་པ་སྟོབས་པ་སོ་སོར་
ཡང་དག་པའི་རིག་པ་དང་བཞིའོ། །

བཞི་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྟེན་འོག་མ་རྣམས་དང་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་
ནི། སྦྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་འཕྱུར་ལས་མ་འདྲེས་པ་
གསུམ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ།

དང་པོ་སྦྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་ནི། རྒྱང་པོ་ཆེ་གཏུམ་པོ་དང་འགྲོགས་པ་
ལྟར་སྤྱིའི་སྦྱོད་པ་འབྲུལ་བ་མི་མངའ་བ། རྟགས་སྟུག་པོར་དོན་མེད་ཀྱི་སྐྱ་འབྱེན་པ་
ལྟ་བུ་གསུང་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ། བརྗེད་ནས་བྱ་བ་ཤོར་བ་དང་དུས་ལས་ཡོལ་བ་
སོགས་བྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུགས་མཉམ་པར་
མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་མ་བབ་སོ་སོར་མ་
བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བ་དང་དུག་གོ། །

རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་ནི། གདུལ་བྱའི་དོན་མཇད་པའི་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པའི་གནས་སུ་
གཤེགས་པར་སྟོོ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། སེམས་ཅན་འདུལ་
བའི་ཐབས་མ་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་
ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མི་
མངའ་བ་དང་དུག་གོ། །

འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་ནི། སྤྱོད་ལམ་བཞིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་
སྤྱི་འཕྲིན་ལས། ཆོས་དང་མཐུན་ཞིང་དོན་དང་ལྡན་པའི་གཏན་མཛད་པ་གསུང་
གི་འཕྲིན་ལས། བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་སོགས་སྤྲུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་དང་
པོར་ཡེ་ཤེས་སྡོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་བར་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་ཅིག་རྒྱ་བས་ཡེ་ཤེས་དང་
རྩེས་སྤྱ་འབྲང་བ་གསུམ་མོ། །

ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་ནི། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་
བྱུང་བ་གསུམ་སོ་སོར་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པ་གསུམ་
སྟེ། མཐུན་པའི་ཆ་ཤས་རེ་ལའང་མ་འདྲེས་པའི་བྱེད་ཆོས་བཙུག་པོ་དེ་དག་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རོ་བོའི་བྱེད་པར་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་
སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པ། གསུམ་པ་
རྟེན་གྱི་བྱེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
ལ་བརྟེན་ནས་མཐུན་པ། བཞི་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བྱེད་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཞེས་བྱ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱུང་ཆུབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་མོ་དགའའོ། །བསྐྱུས་ན་གཞི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སོ་བདུན།
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སོ་བཞི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་སོ་དགའ་སྟེ། གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱ་དང་བརྩ་རྟག་ཏུ་མངའ་བ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་སྡེ་ཆཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཆཅན་ཉར་གཅིག་
ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དང་སོ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་སྡེ་ཆཅན། གཉིས་པ་
བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་མེད་བཞིའི་སྡེ་ཆཅན། གསུམ་པ་སྤྲར་བཤད་པ་ལྟར་
རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལྔ་སྟེ་
རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཆཅན། བཞི་པ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དགའའི་སྡེ་ཆཅན།

ལྷ་པ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འབྱུང་འགྱུར་སྡོ་སེར་དཀར་དམར་བཞི། ནམ་མཁའ།
ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅུ་ལ་དམིགས་པའི་ཟད་པ་བཅུ་འདྲེ་སྡེ་ཚན།

དུག་པ་རང་ལ་ནང་གཟུགས་སུ་འདྲེ་ཤེས་བཞག་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་བཟང་ངན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་དང་།
རང་ལ་གཟུགས་མེད་པར་འདྲེ་ཤེས་བཞག་སྟེ་དེ་བཞི་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་ཟེལ་
གཞོན་མཐར་ཐུག་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཚན། བདུན་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
གྱི་མཐུས་པ་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་བྱངས་ནས་འབྲིན་པའི་བྲད་པར་གྱི་ཉོན་མོངས་
མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྡེ་ཚན། བརྒྱད་པ་སྤྲིད་པ་རི་སྤྲིད་གྱི་བར་ཆགས་ཐོགས་
མེད་པར་མཁུན་པ་འཇུག་པའི་སྟོན་གནས་མཁུན་པའི་སྡེ་ཚན། དགུ་པ་མཛོན་པར་
ཤེས་པ་དུག་མཐར་ཐུག་པའི་སྡེ་ཚན། བཅུ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མཐར་
ཐུག་པ་བཞི་འདྲེ་སྡེ་ཚན། བཅུ་གཅིག་ཉོན་ལུས་དག་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡོངས་
སྤྱོད་དག་པ། ཐུགས་ཉིང་རེ་འཛིན་དག་པ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་མཐར་ཐུག་
པ་བཞི་འདྲེ་སྡེ་ཚན། བཅུ་གཉིས་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་དབང་བཅུ་འདྲེ་སྡེ་ཚན། བཅུ་
གསུམ་སྟོབས་བཅུ་འདྲེ་སྡེ་ཚན། བཅུ་བཞི་མི་འཛིགས་པ་བཞི་འདྲེ་སྡེ་ཚན། བཅོ་ལྷ་
སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉིས་པ་
གཞན་གྱིས་ཤེས་སུ་དོགས་པའི་བསྐྱེདས་པ་མི་མངའ་བས་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་གསུམ་
ཀྱི་སྡེ་ཚན། བཅུ་དྲུག་ཆོས་ལ་གྲུས་པས་ཉན་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། མི་ཉན་པ་ལ་
ཁོང་ཁོ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀ་ཟད་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་
བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཀྱི་སྡེ་ཚན། བཅུ་བདུན་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་མཛད་པ་དུས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟོལ་བ་
མི་མངའ་བའི་སྡེ་ཚན། བཅོ་བརྒྱད་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་

པ་ཟད་པར་བཅོམ་པ་དང་ལྷན་པའི་སྡེ་ཚན། བཅུ་དགུ་སེམས་ཅན་སུ་སྟོན་པ་དང་
མ་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་པན་པར་དགོངས་པའི་སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་
པོའི་སྡེ་ཚན། ཉི་ཤུ་སྤར་བཤད་པའི་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཚན། ཉི་
ཤུ་ཅ་གཅིག་སྤར་བཤད་པའི་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཚན་དང་ཉེར་གཅིག་རྩོགས་
པར་མངའ་བའོ། །འདི་ནི་གངས་འདྲེན་ཅམ་སྟེ་རྒྱས་པ་ནི་རང་རང་གི་སྟོའི་རྣམ་
པས་སྤེ་བར་བྱའོ། །

མཇུག་བསྟུ་བ།

ལྷ་པ་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ནམས་བསྟུས་ན་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་
འདུས་ཤིང་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། སྤར་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོ་
ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་སྤར་གཉེན་གྱི་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོད་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་ལག་རྩེས་ལས་བྱང་བའི་སྐྱེ་གང་ཞིག་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་འབྲུབ་
ཏུ་འཇུག་པའི་ཉེན་གཞིར་བྱེད་པ་ལས་གདུལ་བྱའི་མངོན་སུམ་དུ་སྟོད་ལུལ་མིན་
པས་ན། རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་ལ། སྤར་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོ་
ཁ་གཞན་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་གཞན་དོན་དངོས་སུ་བསྐྱབས་པ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་ལག་རྩེས་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་གང་ཞིག་གདུལ་བྱར་དངོས་སུ་
སྤར་བའི་སྟོ་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་འབྲུབ་ཏུ་འཇུག་པས་ན་གཞན་དོན་
གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །དང་པོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་།
གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟུས་ན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་

དུ་འདུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་དཔལ་མགོན་འཕགས་
པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་ལས། དག་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
ཆོགས་རྫོགས་ཤིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྐུ་གཉིས་
ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཉིང་དགོས་མཐར་སྤྱག་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གནད་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐལ་བཟང་ཡིད་ཀྱི་རྒྱན་དུ་
སྤྱངས་པ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱས་དོན་ནི། འོ་ཅག་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ཡོད་པ་ནི་སྐྱེ་འཆིའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་རུང་མི་ལེན་རུང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ལ་འཁོར་ནས་
འགོ་དགོས་པ་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
ཚུལ་ཤེས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་གཅོད་པའི་ཐབས་སུ་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་
པ་རང་གིས་འབྱུང་བས། དེའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྔ་
ཕྱི་རོ་སྤྱད་པའི་སྟངས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཐབས་དང་བཅས་པ་སྟོན་དགོས་པ་ནི་ཆོད་མས་ངེས་པའི་
རིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་གཉིས་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྟོན་པས་རང་བཟོ་མིན་པ་
ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་ཟིན་པ་ལྟར་དོ། །

སྐྱས་པ། སྐབ་བསྟན་རིན་ཆེན་མཚན་ཀྱང་གསུངས་པ་དེ། །དེར་འདིར་བྱེ་
མའི་མདངས་སུ་བསྐྱར་བའི་དུས། །བྱེ་དོར་བབྱིད་ལ་རིན་ཆེན་རང་གཟུགས་
སུ། །མི་མཇེད་ཁམས་ཀྱི་ཅེ་མོར་བདག་གིས་བཀྱར། །དེ་མཐུས་པ་རོལ་ཐེག་
གསུམ་རིན་ཆེན་གླིང་། །དབྱུང་གསུམ་གཟིངས་ཆེན་བསྐྱལ་བའི་ཅེར་འཛེགས་

ནས། །ཚད་མ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལེལ་ནས་བལྟས་ཏེ། །གཏམ་བཟང་སྤྱི་བའི་
མགིན་པ་འདེགས་པ་ང་། །རང་གཅེས་དུལའི་ཁུང་པོ་སར་བསྐྱར་ནས། །གཞན་
གྱི་ཁུང་ཆེན་ཕྱག་པར་སྒྲངས་སྟུང་བའི། །སྤྱིང་སྟོབས་ཁོང་ནས་ཤར་བའི་སྟོབས་
པ་ཡིས། །གཞན་པན་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཅི་ཡང་སྤྱིས། །ཆོས་བརྒྱད་སྤྱིང་དུ་ཟུག་
པ་ཕྱུང་བའི་ཤུལ། །ཐུབ་བསྟན་བཟུ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་འོད་འཆར་བས། །བསྟན་
ལ་དཔའ་བའི་ཁྱད་པོ་ཆེ་བའི་གཏམ། །ལུང་རིགས་དབྱང་གིས་སྟོག་པ་ཨེ་མ་
མཚར། །རྣམ་དཔྱོད་ལུས་རྩལ་ཕྱག་པའི་རྩ་མ་ཏ། །བྱང་ཆེན་མངོས་མའི་ཞལ་བྱིས་
བལྟར་འདོད་ནས། །ལེགས་བཤད་སྤང་ལམ་འདི་ནས་བསྟོད་ཅིག་དང་། །འདུན་
མ་ལོན་ཅིང་གཡུལ་རྒྱལ་དཔའ་ཡང་འཛོལ། །ཁྱུ་དབང་སྤྱི་བའི་གཞུང་མཆོ་ལས་
ཐོན་པའི། །འཆོས་སྟོབ་རྒྱ་གསར་མཁའ་ལ་ཤར་བ་འདིས། །མཚན་འཛིན་ལྟ་
བའི་ཐུན་པ་རྒྱུང་བསྐྱེདས་པས། །རྟེན་འབྱུང་འདོད་དགྲར་བསྐྱར་བའི་དགའ་སྟོན་
འཕེལ། །འདི་ཡང་དབྱ་མའི་སྟོལ་འཛིན་མཁས་རྣམས་ལ། །ཀུན་ནས་མགྲ་བའི་
སྤྱི་བའི་མཆོད་པ་དང་། །གཏན་དུ་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཞུ་རྟེན་ཏེ། །སྟོ་གསལ་
རྟེས་འཇུག་རྣམས་ལའང་ལེགས་སྦྱེས་ཡིན། །རིགས་པའི་མིག་སྦྱིན་ཕྱོགས་སྤང་
ཡབ་སྤྱིས་གྱི། །གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུང་ཟད་མིག་ཕྱེ་བས། །ཐུབ་བསྟན་བདག་
གིར་བྱ་བའི་གཏམ་སྤྱི་བའི། །སྤྱི་བའི་བཟང་འདི་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གྱི་འོན། །འོན་
དེ་བསམ་ན་འོན་ཅན་ཀུན་ལས་ལྟག། །ལྟག་པར་མཛོང་ན་རང་འདོད་སྤངས་ནས་
ནི། །དང་བས་བཀའ་བཞེན་མི་སྤྱི་བའི་སྟོད་པོད་དམ། །རིགས་པ་སྤྱི་བའི་ཐོལ་གྱིས་
བསྐྱབས་པ་འདི། །ངེས་དོན་མཁས་པའི་མདུན་སར་མཚང་ཆེ་ཡང་། །རིགས་
པ་རྣམས་རྒྱུང་སྟོག་པའི་ཆོགས་གྱི་མགོར། །རྣམ་དཔྱོད་གོམ་པ་འདེགས་མཁན་ང་
མིན་སྟེ། །དེ་ལྟར་གཞན་ལ་པན་དང་འཐད་མིན་སོགས། །སོ་སའི་སྟོ་ཡིས་བྱས་

པ་ཉིད་ལ་རག། །སྐྱབ་བྱེད་དཔེན་པ་མཆིས་ཆེ་བཟོད་པར་གསོལ། །རྒྱལ་བའི་
བཀའ་དང་འགལ་ན་འདོར་བར་བྱ། །འབད་བརྒྱས་བསྐྱབས་པའི་དགེ་ཆོག་གས་
གཟིངས་ཆེན་འདིས། །རང་གཞན་སྤིད་མཆོའི་པ་རོལ་ཉེར་བླངས་ཏེ། །སྐྱབ་གསུམ་
རིན་ཆེན་གཉེར་ལ་མངོན་སྤྱོད་ཅིང་། །སྤར་ཡང་སྤྱིང་འདིའི་དེད་དཔོན་མཆོག་ཐོབ་
ལོག། །མཛྲ་ལྡོ། །

༦༡། །བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོའི་གཞི་མ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲེང་བརྗོད།

༡༣། །བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་
པ་དང་། དེའི་རྒྱབ་ཉེན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་སྐྱབ་པ་བཅས་དོན་ཆེན་གསུམ་པོ་འདི་ནི་འབའ་
ཆོས་སྤེད་གོན་གྱི་མཁན་ཟུར་སྐྱེ་ཞབས་འཛོལ་སྒྲ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཐུན་ལ་
ནན་དུ་འབྲི་དགོས་པེབས་ཤིང་། ཐུན་གྱིས་སྐྱེ་འཛིན་ཉན་ཐག་ནང་བཅུག་ནས་ཕྱལ་
ཆོག་པ་ཞུས་ཀྱང་། དེས་པར་ཡིག་ཐོག་དུ་དགོས་སྒྲོར་པེབས་པ་དང་། ཆོས་
གྲོགས་གཞན་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་སོགས་ལས་འདུན་པ་ཆོས་ཆེར་སྐྱེས་
ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་འཛོལ་སྒྲ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་རྒྱད་ཆག་གི་སྐྱབ་ཀྱིས་དུ་
སྟོན་མེས་མཁན་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྤྱི་སྟོབས་ཅན་ལ་སོང་། དད་
གུས་སྤྱི་ནས་བྲངས་པས་དགོངས་བཞེད་དེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པར་སེམས་
ཏེ་འདིའི་སྒྲོར་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༩ ཆོས་ཤར་ནས་འགོ་ཚུལ་ཁྲུལ་ཡང་བར་ལམ་ལས་
རྟོག་གིས་འཆང་སྟེ་ཕྱི་ཟླ་ ༦ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་མ་གཏོགས་མཇུག་གཙང་ཐུབ་མ་སོང་
བས་བཟོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་པོད་དུ་པེབས་མཁན་བཟླ་
པོ་ཞིག་ཀྱང་སྒྲུང་བས་ཁོང་གི་གདོང་དེབ་གཟུགས་ཀྱི་དཔར་ཅ་འཕྲལ་དུ་བཟོས་
ནས་འབུལ་རྒྱུའི་བྲེལ་འཕྲུབ་ཀྱིས་བཟོ་ཐུབ་ཅམ་བྱུང་། རེས་སུ་རིམ་པར་དཔར་
འདབས་བྱུབ་མཆོམས་དེབ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཀྱང་འབུལ་ཆོག་པ་ཞུ་རྒྱ། ཚུལ་ཡིག་
འདི་ནི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་དེ་ཅམ་སྐྱུངས་པ་མེད་ནའང་གོ་རྟོགས་ཐུབ་དེས་སུ་བྲིས་
ཁྲུལ་ཡིན་ན། གཟིགས་ཞིབ་གནང་མཁན་རྣམ་པ་སྐྱགས་མཉེས་ཡོང་བའི་རེ་བ་
ཡོད། ཅི་སྟེ་གོ་མི་བདེ་བའམ་དོགས་གནས་བྱུང་ཆེ་འཕྲལ་འཕྲལ་བྲི་བ་གནང་ན་

བསྐྱར་ཞིབ་ཇི་དགོས་དམ་དོན་ཞུ་ཆོག་པ་དང་། དེང་དུས་ཆོས་ཡང་དག་དང་ལྟར་
སྤང་། ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་ཆོས་མིན་ཀྱི་ལྟ་བུ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་
སོགས་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བན་ཚུན་འཛིངས་ཆེ་བའི་ནང་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྤྲད་དུ་དཔྱོད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་ཐུགས་
སྤང་མི་ཚུང་བ་ཅིས་ཀྱང་འཆ་ལ། འདི་ཡང་རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་སྟོ་བཟང་གྱི་
མཆོས་ ༩༥ སྤྱི་ཁྱེ་ཆོས་ལ།

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡། །འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཀྱུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །མཆོད་དོ་སྐྱབས་
 ལུ་མཆོདོ། །སྤྲེགས་ལྷའི་སྤྲེག་རུམ་སེལ་བའི་ཉིན་བྱེད་འབྲུམ། །སེམས་ཁམས་རིག་
 པས་ཀྱན་ཡིད་ལེགས་བསྐྱངས་ཏེ། །འཇམ་གླིང་ཆེ་དགུ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་གཅིག་
 ལུ། །རྗེ་བཙུན་སྤྲ་མའི་ཞབས་རྩལ་གཙུག་ཏུ་སྤྱངས། །ཐར་འདོད་ཡོངས་ཀྱི་རེ་སྐོང་
 བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །གང་དུ་འབྱེལ་བ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལས། །བརྩམས་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་མཇེད་པ། །འབྲེན་མཆོག་ཤུགས་རྒྱལ་པོས་རྟག་སྐྱོང་
 མཛོད། །ཐེག་གསུམ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ། །འཛེག་པའི་ཐེམ་སྐྱས་
 བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཡི། །བཙུ་བྱུག་སྤྲ་རགས་རིམ་པར་བརྟེགས་པ་འདི། །ཐར་
 འདོད་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་བསྐྱོམ་མཐེལ་དུ་བྱངས། །རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་འཇེད་
 མེད་འཆོ་བའི་རྟེན། །ལེགས་བཤད་ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་བ་མཆོག་གྱུར་པ། །ཀྱན་གྱི་
 སྤྱིང་པོ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་གཏམ། །འདི་ནས་སྤེལ་ལ་གྲོགས་རྣམས་
 དགེས་འགྱུར་སྦྲུམ། །རིང་ནས་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་བཀྱར་ལོས་རྣམས། །ཐུགས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཆ་ཅམ་བསྐྱང་བའི་སྤྲ། །ངལ་བརྒྱས་ལྷག་པོར་སྤེལ་བར་ཤེས་དམན་
 ཀྱི། །སྐྱོན་ཆ་མང་ན་ལེགས་བཙུད་འདེམས་པར་མཛོད།

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།

དེ་ལ་འདིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་དགོངས་དོན་གང་དུ་

བབས་པའི་གཞི་དང་། བསྐྱོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ནི་བདེན་བཞིའི་
རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། ནང་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་བུ་
སྤྲ་རགས་མཐའ་དག་གི་འབབ་སྟེགས་ཀྱང་ཡིན་པས། འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ལྟ་
བྱ་བ་ཡར་འགྲན་དགོས་ཀྱི་དེའི་གོགས་སུ་སོང་ན། ལྟ་བྱ་བ་དེ་དག་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་ལྟ་བུ་ཀྱི་ཁོངས་ནས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ནི་བྱ་བ་མཐའ་སོ་སོའི་གསུང་རབ་ལས་རྒྱས་བསྟུས་
སྤྱོད་ཆོགས་ཡོད་མོད། འདི་ནི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་གཞིར་བཞག་
ནས་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ལ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་
དང་། དེ་ལས་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྟེས་བྱ་སྦྱབ་ཚུལ། དེ་དག་གི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་སྟེ་བ་སྤྱི་
སྤྱིའི་སྦྱབ་བྱེད་ཆེས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས།

༡༥ བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་
 བཀ་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལེའུ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལས། བདེན་པ་བཞི་ནི་
 སྟོན་མཛད་པའོ། །ཞེས་བདེན་བཞི་མདོར་བསྟན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། གྲོལ་བ་
 རོན་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ནི་བདེན་བཞིའི་གནས་
 ལུགས་སྤྱ་རགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟོམ་དགོས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ནང་ཆོས་
 གི་གནད་དམ་པ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པས་ན། མདོ་
 བསྟན་མཐའ་དག་ལས་དངོས་བརྒྱད་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་འབབས་པར་
 མཛད་པས་འདིར་མདོར་ཅམ་འབྲི་བར་བྱའོ། །འདིར་བདེན་བཞིར་བྱང་ངེས་ཚུལ་
 བློ་སྤྲོད་ཀྱི་གནད་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་འཇུག་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐལ་བདེན་
 པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས། འཁོར་བ་ལས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་ལམ་
 བདེན་དང་། འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་
 བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོན་པ་འདི་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་
 འབྱོར་པར་ཡུལ་ཅན་མདོར་པར་རྟོགས་པ་སྤྱི་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་
 དེ་བཞིར་ངེས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བ་ལ་གང་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་
 ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས། དེ་ལ་སྤྱུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་དགོས་ཀྱི་དེ་
 ལས་གཞན་དུ་འཆོལ་ཤེས་མི་དགོས་ཤིང་། གང་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་
 འགོག་ལམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་གོལ་དུ་འཆོལ་ན་གྲོལ་

ལམ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དང་པོ་སྤྱད་ཀྱང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལའང་
རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལུལ་ཅན་མངོན་པར་ཉོགས་པ་སྐྱེ་དཀའ་སྤྱིའི་རིམ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། སྤྱད་བདེན་དང་པོར་བསྟན་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ཕྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
ད་ལྟ་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་རྣམས་རགས་རིམ་
ནས་ལེགས་པར་ངོ་སྤྲད་ན་ཤེས་པར་སྤྲ་ཞིང་། དེ་ཤེས་པ་ལས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་སྤྱོད་
བའི་སྤྱོད་ཤས་ངང་གིས་བྱང་བས་དེའི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཅད་གཅོད་བྱ་འདོད་ཤུགས་ཀྱིས་
འབྱུང་བས་ན། ཀྱང་འབྱུང་བདེན་པ་དུས་གཉིས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་ན་ཆ་
བྱང་ན་དེའི་རྒྱ་ཅད་གཅོད་ངང་གིས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཀྱང་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་
འཇུག་པར་འབྱུང་རོ། །རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་ནི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་འབྱུང་རོ། །

སྤྱད་བསྐྱེལ་བདེན་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ལས།
སྤྱད་བསྐྱེལ་འཁོར་བ་ཅན་ལྱང་པོ། །གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་ཐོགས་གསལ་
བ། །མཐོང་ཕྱིར་འདོད་རྒྱལ་ཉིད་མིན་ཏེ། །རྒྱ་མེད་སྐྱེ་བ་འགལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱད་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་གཙོ་བོ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱེས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་གྱི་ཕྱང་པོ་འདི་ཡིན་ཏེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གྱི་
འཁོར་ལོ་དང་པོར། འདི་ནི་སྤྱད་བསྐྱེལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་ཉེ་ཆོག་
སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་འཁོར་བས་བསྐྱེས་པའི་སྤྱོད་བཅུད་གཉིས་ཏེ།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཀྱང་བརྒྱས་ལས། སྤྱད་བསྐྱེལ་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྤྱོད་བཅུད་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་ཞེས་གང་དུ་འཁོར་བ་ནི་

སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་འཁོར་རོ། །གང་འཁོར་བ་ནི་ལས་ཉོན་གྱིས་སྦྱིས་པའི་
 སྦྱིས་བྱ་རྣམས་སོ། །གང་གིས་འཁོར་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་གྱིས་
 སོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་འཁོར་བ་ནི་སྲིད་པ་བཞི་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་
 སྲིད་ཅེ་ནས་མཐར་མེད་བར་ངེས་མེད་དུ་འཁོར་བའོ། །རྣམ་གངས་གཅིག་དུ་ནི་
 དུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་རྟེ། སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་ནས་འདིར་
 འཁོར་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་རྟེ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འཁོར་
 བའི་ཚུལ་དེ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་རྟོ། །དེ་ལྟར་
 འཁོར་ཡང་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འཁོར་ཕྱིན་ཆད་སྤྱག་བསྡུལ་གསུམ་
 བོ་ཅི་རིགས་གྱིས་རྟག་དུ་གཅོས་ནས་སྤྱག་བསྡུལ་བས་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྡུལ་གསུམ་གྱིས་གཅོས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་འཁོར་བ་
 སྦྱེའི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་། བྱེ་བྱག་སྤྱག་བསྡུལ་གྱིས་གཅོས་ཚུལ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་སྦྱིས་ཀྱང་ཉོན་
 མོངས་པའི་གདུང་བས་བཅིངས་ཤིང་། སྦྱེ་འཆིའི་སྤྱག་བསྡུལ་རི་གཟར་གྱི་རྩ་ཚུ་
 བཞིན་དུ་གཅིག་རྒྱབ་གཉིས་སྟོན་དུ་མཐར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྦྱིས་ཀྱང་འོག་
 ནས་འོག་དུ་ལྷུང་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་སོགས་གྱིས་སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་
 རྣམ་ཡང་མི་འདའ་བས་ན། གངས་མེད་སྲིད་ཅེར་སྦྱིས་ཀྱང་ཕྱིས་ངན་སོང་དུ་
 འཁོར་བ་ལ་འབབ་ཅིང་གཞོལ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྡུས་ན་སྦྱེ་བའི་ཀྱན་
 རས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པའི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་། ལས་གྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་གསུམ་
 གྱིས་རྟག་དུ་གཅོས་པ་ནི། སྲིད་ཅེ་ནས་མཐར་མེད་བར་དུ་སྦྱི་མཚུངས་སུ་ཡོད་དེ།
 བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང་། །དབྱལ་བ་དང་མཚུངས་

འཛིགས་སྐྱེད་འགྲུར། །ཞེས་པ་ལྟར། འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་གྱི་གནས་ལ་མཁས་
པ་རྣམས་ནི་ངན་སོང་ལྟ་ཅི། མཐོ་རིས་ལྷ་གནས་ཀྱི་བདེ་བ་ལའང་དཔུལ་བ་མནར་
མེད་དང་མཚུངས་པའི་འཛིགས་པ་དག་པོ་སྐྱེས་པ་ནི། དཔེར་ན། བཙེན་པ་ཞིག་
ཉིན་གསུམ་གྱི་མཚམས་ཁྲིམས་གཙོད་དག་པོའི་སློ་ནས་ཁྱོད་གསོད་རྒྱ་ཡིན་ན།
དེའི་བར་ཁྱོད་རང་དགའ་གཉེན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་གསོལ་སྟོན་ལ་ཅི་བདེར་
སྦྱོང་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་དེ་བཞག་ན། དེའི་བར་གསོལ་སྟོན་སོགས་སློ་སྦྱོང་གི་བྱ་བ་
གང་དང་གང་བགྱིས་ཀྱང་ཁོ་པར་སློ་སྦྱོང་གི་སྤང་བ་ཡེ་ནས་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཤེས་པ་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསམ་ཚུལ་ལ་སྤར་ན། སྐྱེ་ཁྲ་ན་འཆིའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི། མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཤིང་ལྷོན་པ་ཆེན་པོ་འབྱེལ་བ་
ལྟ་བུར་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པའི་འཛིགས་པ་ནི་བཞི་སྟེ། སྐྱེ་ཁྲ་ན་འཆིའི་འཛིགས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་མའི་མངལ་ཏུ་ཆོད་པ་
བཅུ་འཛི་རིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གིས་མནར་ཚུལ། ཤི་རོལ་ཏུ་བཅས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་
གིས་མནར་ཚུལ་རྣམས་བསམ་ན་ཤེས་སྟོན། །སྐྱེ་བའི་སྦྱང་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
ཁྲ་ན་འཆི་འབྱེལ་ལ་བཞེན་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གིས་མནར་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་གིས་ཁྲ་ན་འཆི་བྱས་པས་ཤི་རོལ་གྱི་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་བརྒྱུག་ཏུ་
མེད་ཚུལ་དང་། ཁྲ་ན་འཆི་ཆེ་ཡང་རང་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འབྱིབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཤི་
རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་བཞེན་པའི་བདེ་སྦྱོང་ཅི་འབྲཞིག་ལ་སྦྱོང་ཀྱང་དེའི་ཆོར་སྤང་ཞན་ཏུ་
སོང་བ་དང་། རང་གི་འདོད་པའི་དོན་ལ་སྤར་བཞིན་སྦྱོང་མ་ཐུབ་པས་འདོད་པ་མི་
ཁེངས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད། མཐར་རང་ལུས་རང་གིས་མི་འཁྱོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
སོགས་བསམ་ན་སྦྱོ་བ་རང་གིས་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ན་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་
མཚོན་ན། ཁྲ་ན་འཆི་རྒྱ་ཉིད་ནི་ན་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཏུས་སུ་སྦྱོན་མ་སྦྱོན་གྱི་

ཁྱད་པར་ལས་ན་བ་དང་མི་ན་བའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་གི་ཕྱི་རོལ་ནས་ན་བའི་འཕྲུལ་
 རྒྱུ་ཅུམ་སྤྱི་ཡུལ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མིན་པ་ནི། དཔེར་ན། ན་བའི་དུས་ལ་བབས་ན་ཚུ་
 འབྱུང་བས་ན་བ་དང་། ཟས་གཅིག་ལ་ལོངས་གཅིག་པར་སྤྱད་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ན་
 ལ་འགའ་ཞིག་མི་ན་བ་དང་། ན་ཆ་གཅིག་པ་ལ་སྤྲོད་གཅིག་པ་བཏང་ཡང་ཅིག་ཤོས་
 གསེས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་མི་གསེས་པ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བཅོན་
 དུག་གཅིག་ཉིད་མ་བྱས་བཟས་ན་སྤྲོད་དང་། སོ་རོག་གིས་ཟས་ན་དུག་དུ་འབྱུར་
 བ་དང་། ཚུ་ལྟ་བུ་འདབ་ཆགས་འགའ་ལ་སྤྲོད་དང་འགའ་ཞིག་ལ་དུག་དུ་འབྱུར་བ་
 སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ནི་བདེ་སྤྱག་གི་འཕྲུལ་རྒྱུ་ཅུམ་ལས་བདེ་སྤྱག་གི་རྒྱ་
 མཐའ་དག་ནི་ནང་དགེ་སྤྱི་གི་ལས་སོ་སོས་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་དངོས་
 ཡོད་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་ཡས་པས་དེ་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །

འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། སྤྱི་བ་སོན་པ་ཉིད་
 འཆི་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲུང་བ་ལས། འཆི་བདག་རྒྱུན་གྱི་ནང་
 གནས་པ། །རྒྱུད་དམར་ནང་འདུག་མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ལས་ཉོན་གྱིས་སྤྱི་ཕྱིན་ཆད་འཆི་བ་བསྐྱོད་དུ་མེད་པ་ནི་དམིགས་བསམ་ལ་རེ་བྱང་
 སྤྱད་དེ་མིན་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཆི་རྒྱུན་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་། ནང་ནས་ལས་ཉོན་
 གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཆི་རྒྱུན་ཅུམ་ཡིན་པས་དེ་རི་ཅུམ་བསམ་ཀྱང་འཆི་བ་འགོག་དུ་
 མེད་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ལ་ལ་མེ་སྤྱོད་ཀྱི་མདེུ་སོག་ཀྱང་མི་འཆི་བ་དང་། ལ་
 ལ་ཆེར་མ་བྱུག་པས་ཀྱང་འཆི་བ་སོགས་སྤྱོད་མཐའ་ཡས་པས་བསམ་དུ་ཡོད་ལ།
 འཆི་བ་སོག་དུ་འབབ་པའི་ཆེ་འཇམ་གླིང་སྤྲོད་པ་ཡོད་དོ་ཅོག་འདུས་ནས་བཅོས་
 ཀྱང་སྤྱོད་དུ་མེད་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་མི་ཆེར་ངལ་བརྒྱས་
 བསགས་པའི་དབལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འདོར་

དགོས་པ་དང་། རང་སྤྱི་ཅམ་ཉིད་ནས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ་སྤང་སྤྱོད་
གི་བྱ་བ་མཐའ་ལྷན་པ་བགྱིས་པའི་ལུས་སྟོག་གཉིས་ཀྱང་འདྲར་དགོས་པ་སོགས་
མི་ཆེར་ངལ་དུ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་མཐར་འཁེབས་བའི་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་དང་། འཆི་
བའི་རྗེས་སུ་ལུས་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བ་སྤྱི་བ་གཞན་དུ་འཁོར་བས་དེའི་ཆེ་དགེ་སྤྲིག་གི་
ལས་བཟང་ངན་ཁོ་ནས་བདས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་སོགས་ནི། ལམ་རིམ་སོགས་
ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་ཁྱེད་འཆིའི་ཉེས་དམིགས་སྒོ་མཐའ་ལས་པས་
བསམ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་སྤྱག་བསྐྱུང་བརྒྱད་དང་
དུག་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་ཞིབ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །མདོ་
སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

དང་པོ། གང་དུ་གནས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱུང་གི་རང་བཞིན་ནི། དཔེར་ན།
འཛིག་ཉེན་ཁམས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འཛམ་གླིང་གི་བྱེ་བྲག་གང་དང་གང་ལ་གནས་
ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱུང་བའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་འགྲོ་བ་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་མང་བ་
ནམས་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ། གང་དུ་རེག་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱུང་གི་རང་བཞིན་ནི། དཔེར་ན།
ཕྱིའི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ལ་རེག་པའི་ཆེ་ཉ་ཅང་མཁས་པོ་དང་རན་པོ་མ་བྱས་
ན་དེ་ལས་སྤྱག་བསྐྱུང་འབྱུང་བས་ཆེར་མའི་སྤྱོད་པོ་ལ་རེག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཤིན་
ཏུ་མཛའ་བའི་བཟའ་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལ་རེག་པའི་ཆེ་ཡང་རན་པོ་དང་འཆམས་པོ་མ་བྱས་
ན་གཏུང་བ་དང་ཁྲོ་བ་འཕེལ་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ། གང་ལ་སྤྱད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱུང་གི་རང་བཞིན་ནི། དཔེར་ན།
ང་ཆོས་བཟའ་བཏུང་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་མཆོན་ན་ཡང་། འཕྲོད་བསྟེན་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་
དགོས་པ་ཀྱང་གྱིས་མཐོང་ཆོས་ལྟར་དང་། ནད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲོད་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་།

ཆོད་རན་པོ་དང་འཆམས་པོ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་ཕྱོག་ན་ནད་སྒྲ་ཆོག་སྒྲིབ་འཛི་ཚུམ་
ནམས་བསམ་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ། གང་དང་འགྲོགས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། དཔེར་
ན། སྤྱ་དང་འགྲོགས་འདྲིས་བྱེད་ནའང་ཉ་ཅང་གིས་བསྐྱོན་མཁས་དང་པན་ཚུན་
འདྲེས་པ་གཞོན་གྱིས་ཐ་ན་སྐད་ཆ་འོད་རེས་ཚུན་ཡང་པན་ཚུན་མགྲ་བར་བྱ་བའི་
གཏམ་ལས་བྱང་བདེན་ཡིན་ཡང་ཐད་ཀར་བརྗོད་དཀའ་བ་སྟེ། མ་བྱ་ཡིན་ཡང་འོད་
སྒངས་མི་མཁས་པས་དགྲ་རྩ་འགྱུར་བ་མང་བ་དང་། ཐབས་ཤེས་དུ་མས་གཉེན་
སྤྱིག་བྱས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་དགྲ་རྩ་འགྱུར་བ་སོགས་དགྲ་གཉེན་གྱི་འགྱུར་ཕྱོག་ལ་
དཔག་ནས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྔ་པ། གང་ལ་བསྐྱོན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཡང་།
དཔེར་ན། ལྷ་སྒྲོབ་ཡིན་ཡང་རྩང་། དཔོན་འབངས་ཡིན་ཡང་རྩང་། རྒྱལ་པོ་གཏུམ་
པོར་ལྷོན་པོ་མཁས་པས་ཇི་ལྟར་བསྐྱོན་པ་ལྟར་ཐབས་མཁས་མ་བྱུང་ན་སྟོབས་
ཞན་པ་ལ་སྤྱག་གྱིང་དང་། ཉེས་པ་ཐོག་འབབ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཆོས་བཞིན་
ནོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་ལྔ་ཡིས་ནི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་། སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་
མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སམ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཆེས་གསལ་བར་
བསྐྱོན་ཏོ། །འདི་དག་ནི་ཐར་འདོད་ནམས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ར་སྟོད་འཕེར་རེས་སུ་
ཡོད་པས་ལེགས་པར་བསམ་ཞིང་བརྟག་ན་མི་གོ་བ་ག་ལ་སྟེ། རྩད་པར་དུ་རན་
སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི། མདོར་བསྟུས་ན། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། བདེ་
བ་ཀྱན་གྱི་ནང་ན་སྟེན་ཐད་པ། །བདེ་བའི་བདག་པོ་བཞུད་པ་ཇི་ལྟ་བུར། །དེ་
བཞིན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་གྱི་ནང་ན་ནི། །མནར་མེད་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རབ་མི་
བཟད། །འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྤྱག་

བསུལ་ཆུང་དུ་ལ། །འོལ་ཡང་མི་བགྱི་ཆར་ཡང་མི་པོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་ཆུང་སྤྱག་བསུལ་ལའང་གསུམ་སྟེ། སྤྱག་
བསུལ་གྱི་སྤྱག་བསུལ། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསུལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསུལ་
ཏེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྤྱ་མའི་རྟེན་ནས་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ཕྱིན་ཆད་སྤྱག་བསུལ་གྱི་སྤྱག་བསུལ་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། སྤྱི་པོ་པལ་པ་རྣམས་ནི་
སྤྱག་བསུལ་གྱི་སྤྱག་བསུལ་ལ་མི་བཟོད་ནས་འབད་པའི་སྒོ་བརྒྱ་པག་དུ་མས་སེལ་
ཐབས་བགྱིས་ཀྱང་བསལ་ཆུང་ཆབ་ཏུ་སྤྱག་བསུལ་སྤར་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ཡང་
སྤྱག་བསུལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་གང་ཡིན་མ་ཤེས་པས་ལན་ནོ། །མཁས་པ་རྣམས་
ནི་དེའི་གནད་ཤེས་ནས་སྤྱག་བསུལ་གྱི་སྤྱག་བསུལ་དང་དུ་མངས་ཏེ་སྤྱག་བསུལ་
ཕྱི་མ་གཉིས་སེལ་ཐབས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་ལྟར་སྤྱག་བསུལ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་
སེལ་བྱབ་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། སྤྱག་བསུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བསྐྱུས་
སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །འདི་དག་ནི་
གཞི་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། སྤྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱག་བསུལ་
བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སྤྱག་བསུལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་གསུངས་སོ། །དེ་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་
པ། ཐག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསུལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་
པ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་ཞིང་དགེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོགས་
རྒྱུ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྤྱག་བསུལ་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས་ཀྱང་འབྱུང་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །ཆོགས་རྒྱུ་བཞི་
པས་འགོག་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཏོ། །ཆོགས་རྒྱུ་དང་
པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་བྱང་པར་སྤྱག་བསུལ་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་

པར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། སྤིང་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་
སྤྱིན་དང་འབྲ། །འགྲོ་བའི་སྤྱི་འཆི་གར་ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཆེ་འགྲོ་ནས་
མཁའི་སྟོག་ལྟ་བུ། །རི་གཟར་རབ་ཚུ་བཞིན་དུ་སྤྱར་མཁྱེགས་འགྲོ། །ཞེས་ཆོགས་
ཀར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱར་ནས་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་
བསྟན་ཅིང་། བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱར་ཏེ་སྤྱེས་བུ་འཕྲིང་གི་
ལམ་རིམ་གྱི་གཞི་བསྐྱར་བ་ལ་བྱས་ན་ལེགས་པར་སྤང་ངོ་། །

འཆི་བ་མི་རྟག་པ་ལ་སྤྱར་ན། སྤིང་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤྱི་བའི་སྤྱད་
ཅིག་དེ་ཉིད་ནས་འཆི་བ་མདུན་དུ་སྟོགས་བཞིན་རྗེ་ཉེར་སོང་བས་ན་སྤྱད་ཅིག་ཀྱང་
སྤྱད་པ་མེད་པར་འཆི་བ་ལ་སྟོགས་ཏེ་འགྲོ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་འཛུལ་བུ་སྤྱིང་གི་
འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ནས་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ་གསོན་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ཞིང་། འཆི་
རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་མ་ཟད་གསོན་རྒྱུན་ཡང་འཆི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་མང་བ་དང་།
ལུས་ཉམ་ཚུང་ཞིང་སྟོབས་ཞན་པས་རྒྱུན་ཁབ་ཅེ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་འཆི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་
བ་མང་བ་དང་། ཆོ་ལ་སྟོན་པ་མེད་ཅིང་འགྲིབ་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་འགྱུར་བས་ན་
ནས་འཆི་ངེས་པ་མེད་པ་སྟེ། ལ་ལ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་ནས་འཆི་བ་དང་།
ལ་ལ་བྱེ་རོལ་དུ་བཅས་མ་ཐག་ནས་འཆི་བ་དང་། རི་ཅམ་རིང་ཡང་རང་ལོ་བརྒྱ་
ནས་བཟལ་བ་འཛུལ་སྤྱིང་འདྲིར་རེ་རྒྱང་སྤིང་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། རྟག་ཏུ་རང་སྟོག་
རང་གིས་སྤྱད་སྟོབ་རི་ཅམ་གྱང་པོ་དང་མཁས་པོ་བགྱིས་ཀྱང་མི་འཆི་བའི་གདེང་
ཉིད་པ་ལྟ་ཅི། སང་མི་ཤི་བའི་ཆོད་ཀྱང་མི་ཐེག་ནའང་རྟག་འདྲིན་ལ་གོམས་པ་ཆེ་
བས་མི་ཤི་བའི་རེ་འདུན་ཁོ་ནའི་རྗེས་འབྱུང་བྱེད་དགོས་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསམས་
ཏེ། རྟག་འཆི་ངེས་མེད་ཀྱི་བསམ་སྟོན་ཞུགས་ཆེར་འཕེལ་ན་ཆེ་འདྲིའི་སྤྱད་ཞེན་ཚུང་
དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་འདྲིར་སྤྱད་གི་བདེ་སྤྱིད་ལ་ཞེན་པ་ལོག་སྟེ་སྤྱི་བ་བྱེ་

མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་དོན་འཆོལ་བ་ལྟར་ལེན་པ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དེ་བྱུང་ན་འཆི་བ་
མི་རྟག་པ་བསམ་པའི་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
གང་ལ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མངའ་བདག་། རང་ཉིད་འཆི་བདག་བྱེད་པོ་མེད། །ཡོང་
ངེས་རྣལ་བཞིན་གཉིད་ལོག་ན། །དེ་ལས་མ་རུངས་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་པ་ལྟར།
མི་རྟག་པ་སྤྱར་གས་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་ནས་དབྱེད་འཛིག་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱོམ་
སྟེ་ཐར་པ་དོན་གཉིད་ལ་སྦྱོལ་གས་སྤེལ་བར་བྱའོ། །

དེ་ནས་སྤྱ་བའི་མི་རྟག་པ་བསམ་ཚུལ་དངོས་ལ། འགྲོ་བའི་ཆེ་འགྲོ་ནས་
མཁའི་སྒོག་ལྟ་བུ། །རི་གཟར་རབ་ཚུ་བཞིན་དུ་སྦྱར་མགྲོགས་འགྲོ། །ཞེས་གོང་དུ་
བྲངས་པའི་ཆོགས་རྒྱུད་གཉིས་གྱིས་བསྟན་ལ་འདིའི་དོན་ནི། བདེ་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་
དགོ་བའི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཐུན་ནག་ལྟ་བུའི་ངན་འགྲོ་ལས་ཐར་ཏེ་བདེ་འགྲོ་དགོ་བའི་
སྤང་བ་དང་བཅས་ཀྱང་། ཆེ་ཆད་ནི་སྦྱིས་པའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་ནམ་མཁའི་སྒོག་
ལྟ་བུའི་ཡུན་ཆད་ལས་མི་གནས་བར་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་
ནས་རྒྱན་ཆད་པ་མ་ཡིན་པར་རི་གཟར་གྱི་རབ་ཚུའི་རྒྱན་ལྟར་བར་མ་ཆད་པར་འགྲོ་
ཡང་སྐད་ཅིག་གི་འགྲུར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མགྲོགས་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དཔེར་ན། མི་ཞིག་
ཆའི་རྒྱན་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ན་ཐོག་མར་མའི་མངའ་དུ་སྦྱིས་ནས་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོང་བ་དང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་མ་ཆད་
བས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རེལ་པོ་(རྒྱེལ་པོ་)དེ་འགགས་ཟེན་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་བ་གཅིག་
སོང་ན་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ནས་རྒྱ་བ་གཅིག་མ་ལོང་བ་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སོང་བ་
ན་ཆེ་ཆད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་འགྲིབ་སྟེ་འགགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསམས་ན་སྤྱ་
བའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པར་འགྲུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྤང་གི་བྱ་
བ་ལ་སྦྱར་ནའང་གཡོ་འགྲུལ་གྱི་འགྲུར་ལྟོག་དང་། དབྱུགས་དབྱུར་རྩབ་གྱི་འགྲུར་

ལྷོག་ལ་བརྟགས་ནས་སྐད་ཅིག་གི་འགྱུར་འགྲོས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ནང་སེམས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འགྱུར་ལྷོག་དང་། ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྡང་སོགས་ལ་བརྟག་
 བ། རི་ངོས་ཀྱི་རྒྱུད་བུའི་འགྱུར་ལྷོག་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་གྱང་རང་ཚུགས་མི་སྟབ་པར་
 འགྱུར་བ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་བསམ་ཞིང་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ་བྲན་པས་བསྐྱེད་བ་
 བོ། གྲུ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་སེ་གོལ་གྱི་ཡུན་ཚད་ལས་མི་གནས་
 པར་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་དབྱེད་འཛིག་
 སྤེལ་མ་བྱས་པ་ནི་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་དུ་སོང་ན་
 སྤིད་པའི་བདེ་སྤྱུག་གང་ལའང་ཡིད་གཏད་མི་རུང་བ་མཐོང་ནས་ཆགས་ཞེན་མངོན་
 འགྱུར་བ་མཐའ་དག་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་རེ་ངེས་དེ་ཉིད་འགག་
 པའི་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་པར་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་
 པ་ནི་འདུས་བྱས་རང་རང་གི་ཐུན་མིན་གྱི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས། འདུས་བྱས་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མི་རྟག་པའི་
 འདུ་ཤེས་མཆོག་དང་། སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་དགོ་བ་དང་མཐའ་མར་དགོ་
 བའང་དེ་ཡིན་པར་དགོ་དང་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་བསམ་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་
 འདུས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཚུའི་རྒྱབས་བཞེན་དུ་སྐད་ཅིག་གྱང་རང་ཚུགས་མི་སྟབ་
 པར་སྐྱེ་འཛིག་གི་རང་བཞེན་ཅན་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་
 བྱི་རྒྱ་ལུང་མ་བསྟན་ནས་འབྲས་བུ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལས་བདེ་སྤྱུག་གི་
 འགྱུར་བ་མེད་ལ། འཕགས་པ་དང་ཟག་མེད་དག་ནི་རྒྱ་དགོ་བ་འབའ་ཞིག་ལས་
 འབྲས་བུ་བདེ་བ་ནས་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་དང་། རང་ཅག་འཛིག་
 རྟེན་པའི་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་ཚུལ་མཐའ་དག་ནི། རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་

གིས་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་
གཏན་གྱི་བདེ་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི། འབྲས་བུའི་འགྱུར་བ་གང་བྱེད་རང་རང་གི་རྒྱ་
འབའ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐབས་
འདིའི་ཟག་བཅས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
བསྐྱེད་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་ཆོར་བ་སྤྱག་
བསྐྱེད་འཁོར་བཅས་ཡིན་པས། རང་ཅག་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མི་བཟོད་བ་སྦྱེ་བའི་
ལས་ཅན་ཏེ་རིགས་པས་སྦྱབ་མི་དགོས་པར་མངོན་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །འདི་ཙམ་ལ་
མི་བཟོད་པས་བདེ་བ་འཆོལ་བ་ནི་ཐ་ན་འབྲུ་སྲིན་ཡན་ཆད་ལའང་ཡོད་པས་དེས་
བདེ་བ་རི་ཙམ་བཅའ་ཀྱང་བདེ་བ་རྟེན་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པར།
གང་ཞིག་ད་ལྟ་སྤྱག་བསྐྱེད་པས། །ཡིད་འབྱུང་དེ་འབྲས་ལྷན་ཡིན་གྱི། །ཆགས་བྲལ་
མ་ཡིན་དེ་ཆེ་ཡང་། །ཆགས་ཡོད་སྐབས་གཞན་འཆོལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ནི་ཞེ་སྤང་གི་རྒྱ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་ན། མདོ་རྩོམ་གཅོད་པ་ལས། སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་
མེ་དང་། །སྦྱུ་མ་ཟེལ་བ་རྩ་བར་དང་། །མི་ལམ་སྒོག་དང་སྲིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྲས་
ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་རྟག་པ་ཐ་རགས་དང་བདག་
མེད་ཐ་རགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་ཟག་བཅས་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་འཁོར་བཅས་
ཏེ། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྷགས་ཆག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་བཏགས་པ་
ཙམ་སྟེ། ཆོ་བས་གདུངས་པས་མཆོར་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ལྟ་བུའོ། །འཛིག་རྟེན་

པལ་པས་བདེ་བ་འདིའི་དོན་དུ་ངལ་བ་རྒྱ་བྱས་སྟོང་གིས་ཚོལ་སྒྲུབ་བགྲིས་ཀྱང་སྒྲུག་
བསྐྱལ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་ནི་ཀུན་གྲིས་སྟོང་བས་བྱབ་པ་བཞིན་ཞིབ་ཏུ་
བསམ་པར་བྱའོ། །ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ནི་གཙོ་བོ་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་
པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྔ་ལ་བྱ་སྟེ། སྒྲུག་བསྐྱལ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་དང་། འབྱུང་ཁུངས་
དང་། ཐུན་མེན་གྱི་ཉེན་ཡང་བྱས་པས། སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་
ཤིང་། འཁོར་བ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་མཆུངས་སུ་ཡོད་པས་ན་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲུག་བསྐྱལ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ཡང་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་དོས་པ་འདྲ། །ཆོར་བ་རྩ་ཡི་རྩ་
བྱར་འདྲ། །འདུ་ཤེས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་ནམས་ནི་རྩ་ཤིང་བཞིན། །ནམ་
པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྲིས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པའི་
དབུ་བ་སྟེ་རྒྱ་མཆོའི་ལྷ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། རྒྱ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བྱས།
འཕྲལ་རྒྱུན་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བྱས་པས་སྒྲོ་བྱར་གཟུགས་སུ་སྤང་
བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱབས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་ནི། རྩ་བྱར་དང་འདྲ་སྟེ། རྩ་བྱར་ནི་རྩའི་རྩ་རྒྱབས་ཀྱིན་
དུ་འཁོལ་ཞིང་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཆོར་བའང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། འདུ་བྱེད་
སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྩ་རྒྱན་འབབ་པ་དེ་ལས་བདེ་སྒྲུག་གི་ཆོར་བ་འཕྲལ་འཕྲལ་འབྱར་
དུ་ཐོན་ཞིང་སྤར་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཐིམ་པ་སྟེ། སྤར་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རོ་བོར་འཕོས་
པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལས་ཟུར་དུ་མེད་པས་ཀྱང་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་དང་འདྲ་སྟེ། སྒྲིག་རྒྱ་ནི་རྩའི་
འཕྲལ་གཞིར་བྱས་ཏེ། རི་དྲགས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་མང་པོ་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་

བཞིན་དུ། འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལས་ཀྱིན་བསགས་
བ་དང་། གསོག་པར་བྱེད་ཅིང་འཐབ་ཚད་དང་འཁྲུག་ལོང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ནི། མངོན་པ་མཛོད་ལས། འདུ་བྱེད་སྤང་པོ་བཞི་
ལས་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ཟེན་གསུམ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
པོ་ལས་གཞན་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་དང་སེམས་བྱུང་
གཞན་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་རྒྱ་ཤིང་དང་འབྲས་སྟེ། རྒྱ་ཤིང་ནི་ཕྱིའི་ཤུན་སྒྲགས་
མཛེས་ཀྱང་ནང་སྟོང་པོས་སྟོངས་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
དང་བག་ཆགས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་ཅིང་ངོམས་པ་མེད་པར་སྤྱད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྤྱད་པའི་སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་
བར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་འབའ་ཞིག་ལ་འཁོར་བཞིན་པ་འདྲིར་བབས་པས།
ད་དུང་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནི་སྤྱུ་མ་
དང་འབྲས་སྟེ། སྤྱུ་མའི་སྤང་བ་ནི་སྤྱགས་རྩས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་
བྱུང་ཞིང་སྤྱགས་རྩས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་
པའང་ལས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་སྤང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟེས་ཏེ་
འཁྲུལ་རྒྱ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་ཅིང་། དེ་དང་དེའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་རྒྱ་བ་དེའི་
ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་སྤྲ་པོ་འདི་ལས་ཉོན་གྱིས་སྟེ་འཛིག་བྱས་ཏེ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་དང་སྟོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་
འཁོར་བས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེན་
པོ་འདིའི་རྩ་བ་མ་བཅད་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་ལས་ནམ་ཡང་ཐར་བ་མི་
སྲིད་པ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་བསམ་ཚུལ་མཐའ་ཡས་སོ། །

གསུམ་པ་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་འདི་ལའང་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཏེ། དང་པོའི་

དབང་དུ་བྱས་ན། སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་གིས་སྟོང་བ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་
 འོག་མའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྤང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་གང་ཟག་རྟག་
 པར་ལྟ་བུའི་བདག་དང་། རང་གི་བྱེད་པའི་སྦྱིས་བྱ་ཞེས་པ་སྤང་པོའི་གསལ་ན་སྤང་
 པོ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་སྟེ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡིན་
 ལ། དེ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་སྤང་པོ་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་དང་མི་གཙང་
 བ་ཡིན་ཡང་། གང་ཟག་བདེ་བ་དང་གཙང་བར་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་སྦྱེ་བས། དེ་འགོག་པའི་
 དོན་དུ་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་
 སངས་རྒྱུས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྦྱ་བ་དག་གིས་མི་འདོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྤང་ཞེན་གྱི་
 བག་ཆགས་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་སེལ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གཏན་
 ལ་བབ་པ་ལས་སྟོང་པ་སྤྱི་པོ་ལ་རང་གིས་འཇུག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །སྤང་པོ་མི་
 གཙང་བ་ཤེས་ནས་ཀྱང་བདག་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་ངམ་ངམ་ལུགས་ཀྱིས་འབྱུང་
 བས་དེ་འགོག་པའི་དོན་དུ་འང་ངས་པར་བསྐྱོམ་དགོས་སོ། །སྤང་པོ་མི་གཙང་བ་
 ཞེས་པ་གཙོ་བོ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ལ་མི་གཙང་བའི་རྩས་སྤྱི་པ་ཅུ་སོ་གཉིས་
 འདུས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། རང་གི་སྤང་པོའི་བྱ་གནས་བབས་པ་
 ཐམས་ཅད་མི་གཙང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་རང་གིས་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །སྟོང་
 པ་སྤྱི་པོ་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བུ་པའི་བདག་གིས་སྟོང་བ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་
 ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །བདག་སྤང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་
 སྦྱིས་ཏེ་སྤང་པོ་དང་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་ཀྱང་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེ་བདག་ཡན་
 གར་བའམ་རང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་དུ་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་དགག་རྒྱུའི་
 བདག་དང་དེ་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རགས་པར་བཞེད་དོ། །འདི་ནི་
 བསྐྱེད་པ་ལས། རྩས་བཏགས་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་རྩས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ལ་

བྱེད་དགོས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་རྩལ་བཏགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་སྒྲོམ་རང་དབང་
དུ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་མི་གྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་གསལ་བས་དེ་ནི་རང་མཆོད་ཀྱིས་
གྲུབ་ཆད་ལས་ཚུངས་གསལ་པར་སྤང་ངོ་། །

བཞི་པ་བདག་མེད་པ་ནི། བདག་ཕྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་
ཅམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། རང་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྩལ་ཅམ་ཡང་
མེད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གདགས་གཞི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་ལོ་ལ་བཞེན་ནས་
བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱང་
པོའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ལས་གང་ཟག་གི་བྱ་བ་ཟུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་
ཕྱང་གཉིས་རང་སྐྱེད་བྱེད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྱག་
བསྐྱེད། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱག་བདེན་
ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་ཤེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་བའང་རིམ་
ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པ་ལས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པར་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་བསྟན་པས། རྣམ་འགྲོར་པས་ཀྱང་ཐོག་མར་སྤྱག་བདེན་
མི་རྟག་པར་དམིགས་ཀྱིས་སྤྱག་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡང་དེ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་ལས་སྤྱག་བདེན་ཀྱི་ཉིས་དམིགས་ཐ་རགས་ཐམས་ཅད་
ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་སྐྱེད་པའི་བདེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱོ་ཤས་
རྫོགས་པ་དང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་རིགས་རྫོགས་པ་རང་གིས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོ་ཤས་རིམ་ཅམ་འཕེལ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་དེའི་རྒྱ་རྣམས་ཅད་
གཅོད་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་སྤྱག་བཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་

ཀུན་འབྱུང་སྒོང་འདོད་ངང་གིས་འཕྲེན་པས། ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྦྱེ་
བའི་རིམ་པའང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ།

ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་འཁོར་དང་པོར། འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་
འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་གཙོ་
བོ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྟེན་བྱས་པའི་ཕུང་
པོ་ལྷ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་འཛོག་གོ། །འདི་ལའང་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་།
ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་
འབྱུང་དང་གསུམ་གསུངས་པའི་གསུམ་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷའོ། །ལས་
ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ནི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་ལས་ཏེ། དེ་རེ་
རེ་ལའང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་རེ་ཡོད་དོ། །འདི་རེ་རེ་
ལའང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་
གསུམ་རེ་ཡོད། དེ་ལའང་ལས་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་དང་ལྷུ་ཡང་སོགས་མཐའ་
ཡས་པ་བསམ་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་ལྟ་དང་མི་གང་རུང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་
ཡིན་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ། གཞུགས་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་
ཀྱི་འགོ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་ནི། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་
ཐོག་མར་རི་ལྟར་བསགས་པ་ལྟར་རང་གི་ནམ་སྒྲིན་ཀྱི་འབྲས་བྱ། ཁམས་དེ་ཉིད་
དུ་སྒྲིན་ཅིང་གཞན་དུ་མི་སྒྲིན་པ་ཤས་ཆེ་བས་ན་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།
དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དེར་མ་འདུས་པ་ནི་མིན་ནོ། །ངན་
སོང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་

སྟེ། མི་དག་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། མངོན་པ་མངོན་ལས། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་
གཅིག་འཕེན་ཞིང་། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་རྣམས་སློན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྒྱུད་གཅིག་འཕེན་
ཀྱི་དུ་མ་འཕེན་པ་མེད། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་ཆར་ནས་ཆའི་
འཕེན་པ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་བདེ་སྤྱག་གི་ཆོར་བ་དང་ཉེར་སྦྱོད་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་
དང་། ཆའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་ལས་གཅིག་གིས་རྣམས་སློན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུ་མ་འཕེན་པའང་ཡོད་ལ། ལས་
དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་འཕེན་པའང་ཡོད་དོ། །འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
སློན་པ་ཁམས་སོ་སོར་ངེས་ཀྱང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། ངན་
སོང་ལའང་རྫོགས་བྱེད་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱིམ་ཆང་ལྷག་པོའི་
གཟིམ་བྱི་ལྟ་བུ་འཕེན་བྱེད་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཀྱང་རྫོགས་བྱེད་དག་
བའི་ལས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མི་དབྱེས་འཕོངས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་
འཕེན་བྱེད་དག་བས་འཕངས་ཀྱང་རྫོགས་བྱེད་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་མི་རྣམས་ནི་འཕེན་བྱེད་དག་བར་ངེས་ཀྱང་རྫོགས་
བྱེད་ཀྱི་ལས་དག་སྤྲིག་འདེས་མའི་ལས་དང་དག་སྤྲིག་སོ་སོའི་ལས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་
རྣམ་པར་སློན་པ་ཡོད་དོ། །འདེས་མའི་ལས་ཞེས་པ། དཔེར་ན། ཀུན་སྦྱོང་ངམ་
འདུ་ཤེས་དག་བས་བྱས་ནས་མི་བསད་པ་ལྟ་བུའི་ལས་དང་། ཀུན་སྦྱོང་ངམ་འདུ་
ཤེས་མི་དག་བས་བྱས་ནས་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་དང་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་
བསམ་པ་དཀར་ལ་སྦྱོར་པ་ནག་པ། སྦྱོར་བ་དཀར་ལ་བསམ་པ་ནག་པའི་ལས་
རྣམས་སོ། །ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གང་རུང་གི་ལས་ཏེ། བྱ་བྱེད་

བ་ལ་བདེ་བའི་རྒྱུ་མཉམས་པ་གཉིས་ལ་ཐུག་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་དེ་གཉིས་ནི་ཐུག་
བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཡིན་པ་ལེགས་པར་འབྱུང་བོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དེ་ལའང་ལྟ་བ་དང་
ལྟ་མིན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་བཅུ་གསུངས་ལ། ཆ་བྱེ་བྲག་དུ་བྱེ་ན། ཅ་
ཉོན་བྲག་དང་། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་གྲང་མཛད་དོ། །ལྟ་བ་ལྟ་ནི། འཛིག་ལྟ།
མཐར་ལྟ། ལོག་ལྟ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་
འཛིན་དང་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་མིན་ལྟ་ནི། མ་རིག་པ། འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། ཁོང་
ཁྱོ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྟོ། །འདི་ལྟའི་བྱད་པར་ལ་བརྟགས་པའི་
ཉེ་ཉོན་ལྟག་མ་རྣམས་འབྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་མཐར་གཏུགས་ན་མ་རིག་
པ་དང་། འཛིག་ལྟ་དང་། འདོད་ཆགས་གསུམ་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་གསུམ་ནི་རང་
རང་གིས་རིགས་འདྲ་སྤྱ་མ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་རང་ལས་འཛིན་སྐྱངས་པ་བའི་
ཉོན་མོངས་གཞན་མེད་དོ། །མ་རིག་པ་དང་འཛིག་ལྟ་གཉིས་གྱིས་ནི་སྲིད་པའི་རྒྱ་
རྒྱུན་མ་ཆད་པར་སྐྱེལ་བར་བྱེད་ལ། འདོད་ཆགས་གྱིས་ནི་སྲིད་པར་བཅིངས་ཏེ།
དེ་དང་འབྲལ་དུ་མི་བཅུག་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་གསུམ་ཉམ་དམས་པར་མ་
བྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྲིད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བསྐྱམས་པ་ལྟ་ཅི་ཁ་བྱི་བ་ཅམ་ཡང་མི་
སྲིད་དོ། །རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པར། ཉེས་ཀྱན་དེ་ཡི་ཅ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་
འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བ་ཡིན། །རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བྱིར་དང་། །སེམས་བྱུང་
ཉིད་གྱིས་དམིགས་པའི་བྱིར། །ཀྱན་ལ་རབ་དུ་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་བྱིར་སྲིད་པ་
སྲིད་རྟེན་ཡིན། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས་གྲང་། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་
ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གིས་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཟོ་རྒྱུན་
འབྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྦྱིང་རྩེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་ལེའུ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལས། མི་ཤེས་སྤྱིང་པའི་
 རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །མ་བཟོད་སྤྱིང་པ་ཉིད་བཤད་པ། །བརྒྱད་ནས་འཕེན་པར་བྱ་བྱིར་
 དང་། །དེ་མ་ཐག་བྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས། མ་རིག་པའམ་མི་
 ཤེས་པ་འདི་ཉིད་སྤྱིང་པའི་སྤྱི་བ་བརྒྱད་ནས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཅ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
 ཡང་སྤྱིང་པའི་སྤྱི་བ་དངོས་སུ་སྤྱིད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དངོས་སུ་
 འབྲེན་བྱེད་མིན་པ་དང་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས་སྤྱིད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
 པས་སྐྱབས་འདིར་སྤྱིད་པའི་ཅ་བ་སྤྱིད་པ་ཉིད་བཟོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་བྱིར་
 ལུགས་འདིར་སྤྱིད་པའི་ཅ་བ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཡོད་
 པའང་ལེགས་པར་བྱུང་བོ། །ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ཀྱང་བྱུང་བོ། །

སྤྱག་ཀུན་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བ། མངོན་རྒྱལ་ལས། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་
 རིམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཀུན་འབྲུང་བདེན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་
 སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་རི་ལྟར་འབྲུང་བའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་མཆོན་ན། སྤྱིར་མ་རིག་
 པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་
 པ་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་བྱ་བྱེད་ལ་
 འཇུག་པའི་ཆེ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་གནས་ལུགས་རི་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་དབང་
 གིས་དེ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལུགས་ཏེ། བདེ་སྤྱག་གི་རྒྱ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་ནས་
 བྱ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ན་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཞེས་བྱ་
 ཞྭ། དེའི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་པས་དེའི་རྣམ་པས་སྦྱིན་པ་ཡང་སྤྱག་
 བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་སོ། །དེ་ཡང་བདག་རང་དོས་ནས་སམ་རང་

དབང་བའི་འདུ་ཤེས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་རང་རྒྱད་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་རང་རང་གིས་སྤོང་
བས་ཀྱང་གྲུབ་ལ། དེ་ལྷ་བུའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ལས་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་
སྤྲོད་པར་འཆིང་བྱེད་འབའ་ཞིག་ལས་ཐོལ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདུ་ཤེས་དེས་ཅ་
བ་བྱས་ནས་ལས་འབྲས་ལ་སྔོངས་པའི་མ་རིག་པས་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་བྱས་པའི་
ཆེ་ལྷོག་པའི་ལས་འབའ་ཞིག་གསོག་སྤྱང་བྱེད་པས་ན། ངན་སོང་འཕེན་བྱེད་དང་
འགྲུབ་བྱེད་གང་རུང་དུ་བསྐྱེད། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་ནི་ལས་
བཟང་ངན་དང་ལས་བཟང་ངན་ནི་ཀུན་སྤོང་བཟང་ངན་གྱི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པ་
འཇིག་རྟེན་ནའང་གྲགས་ཤིང་སོ་སོའི་ཉམས་སྤོང་ལས་ཀྱང་དཔོག་ཐུབ་པ་དེའི་
ཕྱིར་ངོ་། །འདི་ཅུང་ཟད་སྤྲོས་ན། མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ཆོག་གས་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི། འདིའི་
འཇིག་ཆོག་གས་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོའི་ཆོག་གས་པ་སྟེ། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་
ཆེ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་འགགས་ནས་ཤུལ་མེད་དུ་སོང་བས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་
ངོ་། །ཡང་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བས་ན་འཇིག་ཆོག་གས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ལྷ་བུའི་ཕུང་པོའི་ངོས་ནས་བདག་ཏུ་
ལྷ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལ་འཇིག་ཆོག་གས་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་བརྗོད་པས་
གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ་། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སྐྱེས་པའི་བདག་
ལ་སྤྲོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཡོད་པས། མ་རིག་པ་སྤྲོད་པའི་ཅ་བར་བསྟན་པ་
དང་། འཇིག་ལྷ་སྤྲོད་པའི་ཅ་བར་བསྟན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་སྤྲོད་པའི་ཅ་བར་
བསྟན་པ་གསུམ་བཤད་ཚུལ་སྒོ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་འབབ་སའི་གནད་གཅིག་གོ།

དེ་གསུམ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
འབྲས་ནས་པན་ཚུན་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེས་ལ། དེ་ཡང་གྲུབ་མཐས་
བཏགས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྷ་བ་ནི་སྤྲ་རགས་ནས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད། ལྷན་

སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རང་རྒྱལ་བའི་བདག་དང་བདག་གིར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།
 རང་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་དང་བདག་གིར་འདུ་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པས་སྤྲ་མ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རགས་པ་དང་། སྤྲ་མ་ནི་སྤྲ་མོ་ཡིན་
 རོ། །དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་སྤངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལའང་སྤྲ་རགས་གཉིས་
 ཏེ་དེའི་དབང་གིས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེན་པ་སྐྱེས་
 ཤིང་། དེ་ལས་བདག་གཞན་རིས་སུ་བཅད་དེ་ཆགས་སྤང་གིས་ལས་གསོག་པ་རང་
 གིས་འབྱུང་བ་ནི། བདག་གཞན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུང་བའི་ལྟོས་བྱུང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པ་ལ་བདག་འཛིན་དེ་ཡིས་བདག་གཞན་པན་ཚུན་ལྟོས་མེད་སྤྲ་སེར་ལྟ་བུར་
 སྤང་ཞིང་། སྤང་ཚུལ་ལྟར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཆགས་སྤང་རང་གིས་སྐྱེས་པས་
 འཛིག་ལྟས་ཆགས་སྤང་འབྲེན་ཚུལ་ཡང་དེ་ཡིན་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྤྲ་སྤྲ་མེད་
 པར་ལྟ་བའི་མཐར་ལྟའམ་ལོག་ལྟ་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ན། སྐྱེ་བ་སྤྲ་སྤྲ་
 དང་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ན་དེ་ལ་འཁྱུ་སེམས་དང་སྤང་སེམས་རང་
 གིས་འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་མཆོག་
 འཛིན་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ན་ལྟ་བ་དེ་དང་མི་འཆོས་པའི་ཡོན་ཏྲ་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་དང་གང་བཟོད་ཀྱང་མི་ཉན་པ་མ་ཟད་སྤྲ་རྒྱུ་སེམས་རང་གིས་
 འབྱུང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་
 རྒྱགས་ཆེ་ཡོད་ན། རང་གི་ལྟ་སྤྱོད་ཁོ་ནས་ངོས་ནས་གཞན་གྱིས་ལམ་སྟོན་གང་
 བཞིས་ཀྱང་མི་བཅི་བར་རང་མཐོང་འབྲན་པ་དང་། རྒྱང་དོར་གོ་མོག་ཏུ་སྤྱོད་པར་
 ཡང་བྱེད་དོ། །ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱོད་པར་འབྲེན་བྱེད་
 ཀྱི་འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ། རྒྱལ། ཁོང་ཁྱོད། འདོད་ཆགས། ཉོན་མོངས་ཅན་

གྱི་ཐེ་ཆོམ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྒྱ་
བྱེད་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་གསལ་བ་ལས་རྟོགས་རྒྱས་པས་འདིར་མ་བཞག་དོ། །འདི་
ལྷར་རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀྱིས་རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཇི་ལྷར་སྦྱིད་པའི་
ཚུལ་དཔེར་མཆོན་ཅམ་བཞག་ཟེན་པ་དེ་བཞིན་རང་རང་གིས་རྣམ་དཔྱད་གྱི་ཅལ་
བཏོན་ནས་རྒྱ་ཆར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་གཞན་བསྐྱེད་ཏེ་རིགས་པས་སྦྱབ་
པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་སྤྱག་
བསྐྱེད་བདེན་པ་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་སྤེད་པའི་གཞན་དབང་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤོན་གྱི་ལས་ཉོན་གཉིས་དང་ད་ལྟའི་ཉོན་མོངས་པས་
ཇི་ལྷར་བྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། ཉན་ས་ཆུ་ལུང་རྫོང་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ལས་རང་
འབྲས་སྤྱ་བྱ་འབྱུང་རུང་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལས།
རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྦྱེ་བར། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་
ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་
གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ། །རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་ལས་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བདེན་འབྱུང་བའི་
ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་སྦྱར་ཏེ། འིན་ཏུ་རྒྱས་
པ་སྦྱོས་པས་ཆོག་གོ། མདོར་བསྐྱེས་ན། ཡུལ་ཅན་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
འདི་ལ་བཞེན་ནས་སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་ནས་འདིར་འཁོར་བའི་ཚུལ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་
རིམ་པ་འདི་ལ་བཞེན་ནས་འདི་ནས་བྱི་མར་འཁོར་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་
ཤེས་ན། འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤེས་པས་ཁམས་གསུམ་
གྱི་སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་དང་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆ་གང་ལའང་ཡིད་སྦྱོན་དང་ཆགས་ཞེན་
ལྷོག་ནས་སྦྱོཤས་དང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་རང་གིས་བྱང་བར་འབྱུང་བས་དེ་
ལྷར་བསམ་པར་བྱའོ། །

འགོག་པའི་བདེན་པ།

འགོག་བདེན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བདེན་གྱི་ཅ་བ་སྤོང་བར་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། གཤམ་ཏེ་སྤོང་བར་རྒྱས་ན། དེ་ལས་བདེ་བ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཞིག་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་ཅེས་དབྱེད་པ་སྤོང་མས་ཅད་གཙོད་པ་ལས་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱུལ། སྤོང་བ། བདག་མེད་བཞི་སྤྱི་རགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་པབ་པ་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལས་འཁོར་བའི་ཅ་བ་མ་ལུས་པ་སྤོང་རྒྱས་པར་མཐོང་ངོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཡི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་ཅ་བ་མ་ལུས་པ་རང་སྤོང་དུ་ཟད་པར་རྒྱས་པས་ཟད་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཐར་པ་ཡིན་གྱི་ཐར་པ་གཞན་ནས་བསྐྱུབ་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱུལ་མ་ལུས་པ་ལས་ཐར་པ་འཕམ་གཏན་ནས་འགོག་པའི་འགོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཏུང་བ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་ཞི་བ་དང་། བན་བདེ་མ་ལུས་པའི་གནས་ཡིན་པས་གྲོལ་དང་། སྤིང་བའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། རྣམ་པ་བཞི་ཆད་བས་ན་ངེས་པར་དུ་དེ་ལ་བསྐྱུབ་དགོས་པར་མཐོང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐར་པ་དེ་ཡང་། མདོ་ལས། མར་མེའི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །གང་ན་ལུས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགགས། །ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་གྱུར་ཅིང་། །འདུ་བྱེད་ཉི་བར་ཞི་བ་སྟེ། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ཉི་བར་ཞི་བ་སྟེ་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟག་པ་དེའི་ཆེ་བདག་དང་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་འགགས་ནས་ཟད་པ་དང་། བདེ་སྤྱག་གི་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཉི་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་སྟེ་སྤང་བ་རྒྱབ་པས་ན་དེའི་སེམས་ནི་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་ཉོན་མོངས་སྤྱར་མི་སྤྱི་བའི་

གཏན་ཟད་དུ་སོང་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡིས་དེའི་ཆེ་
ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ཡིན་ཀྱི་སེམས་ཟད་པ་མིན་པ་བསྟན་ནོ། །རང་སྡེ་བྱུང་མཐའ་
འོག་མ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ལ་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་བཞེད་ཀྱང་ལུགས་འདིར་དེའི་
སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་ཐར་པར་བཞེད་དོ། །

དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཟད་མི་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆགས་
སུ་སྟོང་ཅིང་རང་ཁོས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་བ་ཡེ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་
སྐྱེ་ཆེ་འཕོས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་གཏན་བྲལ་དུ་སོང་བ་དང་མ་
རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ལྷས་
བྲངས་པས་སྐྱེ་གྲ་ན་འཆིའི་འཛིགས་པ་གཏན་ཟད་དུ་སོང་བ་དང་། དག་པའི་
ཞིང་ཁམས་རྣམ་པ་མང་པོར་ཅི་འདོད་དུ་སྟོང་བས་ན། བདེ་ལས། ལྷ་ངན་ལས་
འདས་པ་ནི་ཞི་ཞིང་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་འགོག་པའང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་རྒྱ་མཆོན་
ཕྱིན་ཅི་འོག་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་། ངན་སོང་གི་སྐྱེ་བ་
གཏན་ཟད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་
རེ་རེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་རེ་ཕྱེས་ནས་སྐབས་དགུ་པོ་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་སྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རེ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་རེ་ཐོབ་པའི་
མཐའ་། སྐབས་དགུ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པ་ས་པོན་དང་བཅས་
པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པས། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གནད་བསྐྱེས་ཅན་
མོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་ཀྱི་ཐར་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཆུལ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལམ་གྱི་བདེན་པ།

ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཆད་པ་ལ། ལམ་བདེན་ནི་འགོག་བདེན་འཛོལ་བྱེད་
 གྱི་ཐབས་དང་འགོག་བདེན་ནི་དེའི་འཛོལ་བྱ་ཡིན་པས་འདི་ལའང་རིམ་པ་གཉིས་
 ཏེ། འགོག་བདེན་སྡོན་ལ་བཤད་ནས་ལམ་བདེན་གྱིས་བཤད་པ་ནི། དུལ་ཅན་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། ལམ་བདེན་སྡོན་ལ་བཤད་ནས་འགོག་
 བདེན་གྱིས་བཤད་པ་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་རིམ་པ་ཡིན་པས་རིམ་པ་འདི་
 གཉིས་ཀ་ལ་ལེགས་པར་མ་བསྐྱབ་ན་ཐར་པར་བཞུད་ཚུལ་ལ་སྒྲུབ་པ་སེལ་མི་
 རུས་སོ། །དེས་ན་རིམ་པ་དང་ཐོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་
 ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་སྤྲ་རགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟད་པའམ་འགོག་པ་འཛོལ་དུ་
 རུང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། འཛོལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཆ་ཆང་བ་དང་གྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞིག་
 མེད་ན་སྐྱ་བྱ་སྐྱེ་རུང་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་མ་ཆང་བར་སྐྱེ་མི་སྤྱད་པ་དེ་བཞིན་འགོག་
 བདེན་འཛོལ་རུང་ཡིན་ཡང་འཛོལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཆ་མ་ཆང་བའམ་ཆང་ཡང་རྒྱུན་
 བསྐྱངས་མི་རུས་ན་དེའི་དོན་དུ་འབད་ཀྱང་ངལ་བ་འབྱས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
 བུའི་ཐབས་ཆ་ཆང་བ་དང་ཡུན་བསྐྱངས་བར་རུས་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མི་ཉག་
 སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་བསྐྱོམ་པ་ལས་ཐོས་བསམ་
 སྐྱོམ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་སྟེལ་ནས་སྐྱོམ་པ་བསྐྱངས་
 ན་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ནི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གོམས་
 པ་ལས་ནམ་ཞིག་ན་རྣམ་པ་དེ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི་དེས་པར་འོང་ལ།
 དེའི་ཆེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་ཐོག་དེ་མ་
 ཐག་དུ་འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགོག་བདེན་དངོས་

སྤྱ་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱང་ལམ་བདེན་ཉིད་ཡིན་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའང་དེ་ཉིད་ལས་ལེགས་པར་འགྱུར་བོ། །འོ་ན་དེ་
ལྟ་བུའི་ལམ་བདེན་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་
པ། ལམ་བདེན་གྱི་ངོ་བོ། ལམ་བདེན་གྱི་བྱེད་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བདེན་པ་བཞི་ནི་དེའི་དམིགས་པ་གཙོ་བོ་དང་། སྤྱག་བདེན་
གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་སྟོང་བདག་མེད་བཞི། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་
སྟེང་དུ་རྒྱ། ཀུན་འབྱུང་། རབ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི། འགོག་བདེན་གྱི་སྟེང་དུ་
འགོག་པ། ཞི་བ། བྱ་ལོ་མ། དེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི། ལམ་བདེན་གྱི་སྟེང་དུ་
ལམ། རིགས་པ། སྤྱབ་པ། དེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པོའི་སྤྱ་རགས་
རྣམས་ནི། ལམ་བདེན་གྱི་དོན་རྣམ་མཐ་བསྟོམ་བུའི་གཙོ་བོ་དང་། སྟོམ་བྱེད་ནི་
དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དང་བྲན་པ་ཉིར་གཞག་བཞི། ཡང་དག་པའི་སྟོང་བ་བཞི།
རྩ་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ཆོགས་ལམ་
ལ་འཕོས་པ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་སྟོམ་པ་འཆོལ་ཏེ་
སྟོམ་བྱུང་གི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་སྟོང་ལམ་དུ་འཕོས། དེ་ནས་སྟོམ་བྱུང་ཅལ་དུ་
བཏོན་ཏེ་སྟོམ་པ་ལས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
རྣམ་འབྱུར་སྟོམ་པའི་མཐར་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་ཏེ་མཐོང་ལམ་དུ་འཕོས་པ་ན་ལམ་
བདེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ལམ་བདེན་
གྱི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་། འབགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལམ་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཐག་པ་མེད་པའི་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་
པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་

ལམ་གྱི་སློག་ཤིང་དང་། དེ་ལ་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་
ལམ་བདེན་དུ་འཛོག་གོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ལམ་ནི་
འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བྱ་དགོས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་
པ་གསུམ་སོ་སོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་བསྐྱོམ་བྱའི་
ཡུལ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པོ་བསྐྱོམ་བྱའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་དེ་
གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྱུར་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ག་ལ་
མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ནི། ཐར་པར་བཟོད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཏེ་
མ་འཛོལ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་ཟེན་སྤྱད་མི་ལྟོག་པ་དང་། ཐར་པའི་འབྲས་
བྱ་འཛིན་པའི་རྟེན་ཆ་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མར་མེ་གསལ་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་
འབར་བ་དེས་སྟུན་པ་བསལ་ནས་འདོད་པའི་དངོས་སོ་འཆོལ་བར་བྱ་བ་ལ་དེའི་རྒྱ་
སྒྱུམ་གཙང་ཞིང་སྤྱིང་བྱ་བརྟན་ལ་འདྲིང་བ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ལམ་གྱི་སྐྱབས་
སྤུངས་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤྱིང་མི་རུས།
ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤྱིང་བར་མི་རུས་པས་དེ་དང་དེའི་
ཐབས་ཤེས་ཆ་ཆང་བ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིང་ཚུལ་ཡང་སྤྱིང་
པའི་བདེ་སྦྱག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་
ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བླ་བས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་ལས་ཟད་
པར་མི་རུས་པས་ལས་སྐྱབ་སྤྱིང་པའི་ཐབས་མང་དུ་གསུངས་པ་ནི་ལས་ཆབས་ཆེ་
བ་རྣམས་སྐབ་དུ་གཏོང་བར་མཁོ་མོད། ལས་ཟད་པའི་དོན་དུ་ངལ་དུ་བ་སྒྲ་ཆོགས་
པ་སོགས་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོད་པར་མི་རུས་ལ། དེའི་རྩ་བ་ཉོན་
མོངས་སྤངས་ན་འགགས་ཀྱིས་ལས་འཛད་དུ་འགོ་བ་ནི་ལྟག་ཆུ་ཆད་པའི་རྩིང་བྱ་

བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེན་གཉིས་པ་ལས། གཉིས་ཟད་དོན་དུ་འབད་
ན་ཡང་། །ལས་ཟད་དུབ་པ་དོན་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀ་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་དགོས་ནའང་། ལས་རྒྱང་པ་ཟད་
པའི་དོན་དུ་འབད་པ་དོན་མེད་དེ་ལས་རྒྱང་པ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། བྱེ་མའི་ཕུང་པོ་བྱུས་པ་དང་འབྲ་བས་གཅིག་ཟད་གཉིས་སྟོན་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཟད་ན་ནི་ལས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལས་དང་ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་། །གཅིག་མེད་ཕྱིར་ན་རྒྱ་
གསུམ་ཅན། །སྐྱེ་བ་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ས་པོན་མེད་པར་སྤྱ་གྲུ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་
གཉིས་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕུང་པོ་དག་ནི་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྟོང་བར་མི་རྒྱས་
ཏེ། དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ། གཉེན་པོ་དག་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །རྒྱས་མེད་ཕྱིར་ཏེ་སྤྱི་
པ་ནི། །ཡོད་ན་སྤྲར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཙོ་བོ་ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་དམིགས་ཀྱིས་ཕུག་སྟེ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ན་རིམ་གྱིས་
སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྒོའི་
ཅ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་བདེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ནི་སྤྲར་ཡང་
བསྟན་ཟིན་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

མདོར་ན། སྤྱག་བསྐུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ། ཀྱན་འབྱུང་འཕགས་པའི་
བདེན་པ། འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་
སྟོར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་
རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བདེན་པ། ཆོགས་ལམ་དང་སྟོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་ཀྱང་མཛོན་སུམ་དུ་མི་རིག་ཅིང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་

བ་ནས་བཟུང་སྟེ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བདེན་པ་འཕམ་དོན་ལ་གནས་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བྱིར་ན། འཕགས་པའི་ངོར་མངོན་སུམ་དུ་བདེན་པས་ན་
དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། བྱིས་པ་ལག་མཐེལ་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་
སྤྱག་བསྐལ་སྤྱ་མི་རིག། འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡིས། །དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་ཤིན་
ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་གཞུང་
ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་བར་མི་ཁོམ་པ་རྣམས་ལ་མཁོ་བ་མདོར་ཅུང་མོ། །

༡༽ དེ་ལས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་སྐྱབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་ནམ་འགྲེལ་
ལེའུ་གཉིས་པའི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་གི་རིགས་པ་ལས་བསྟན་པ་དང་སྟོན་
པ་སྟོན་མེད་དུ་སྐྱབ་ཚུལ་སྟོང་དོན་ནི། ཚད་མའི་མདོར། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་
པན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྟོབ་ལ་བྲག་འཆམ་ནས། །ཚད་མས་གྲུབ་
ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །བཏུས་ཏེ་སྤྲོ་ཆོགས་འཛོར་ནམས་འདིར་གཅིག་
བྲ། །ཞེས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མཚོད་བཟོད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་རྒྱུ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་འགྱུར་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་གནད་བསྐྱེས་
ནས་བསྟན་ཅིང་། ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བཅུམ་དགོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་
ཏོ། །དང་པོ་ཚད་མ་ཞེས་པས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་བྱད་ཆོས་
ཕྱི་མ་བཞེའི་བསྐྱབ་གཞིའམ་བྱད་གཞིར་བསྟན་ཏོ། །གྱུར་པ་ཞེས་པས་འབྲེལ་
བ་བསྟན་ཏེ་རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་བྱན་ཆོགས་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་
གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འགོ་ལ་པན་བཞེད་ཅེས་
པས་རྒྱ་བསམ་པ་བྱན་ཆོགས་བསྟན་ཅིང་། ཆོགས་རྒྱུ་ཕྱི་མས། སྟོན་པ། བདེ་
གཤེགས། སྟོབ་པ་གསུམ་བསྟན་ལ། དང་པོ་བསམ་པ་བྱན་ཆོགས་ནི་དམིགས་
པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྟོབ་འདོད་
ཀྱི་བཅེ་བ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་པ་ནི་སྦྱོར་བ་བྱན་ཆོགས་བདག་མེད་མདོར་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་འདྲིའི་སྐྱབས་སུ་སྟོན་པ་ཞེས་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་སྟེ། ཡུམ་གྱི་

མདོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་
བསྟན་པ་མང་བས། སྟོན་པའི་སྐྱེ་བུ་ངན་ལས་འདས་ཇེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་
པའི་སྐྱེ་ཆབ་ནི་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པར་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ། །

བདེ་གཤེགས་ཞེས་བའང་། བདེ་བ་ནས་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་པར་
གཤེགས་པ་སྟེ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་དང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གཉིས་ཡིན་
ནོ། །ཡང་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པར་གཤེགས་པ་ལ་བདེ་
གཤེགས་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྟུན་མོང་མིན་པའོ། །

སྟོབ་པ་ནི། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གདམས་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་འབད་མེད་ལྟན་འགྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་འཕྲིན་
ལས་ལུན་ཆོགས་ལ་སྟོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་
བྱས་སོ། །འདི་དག་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ནི། ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་
པར་ལྟ་བ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ་ལུགས་འབྱུང་གི་རིམ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མེད་པར་ལྟ་བ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ་ལུགས་ལྟོག་གི་རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་སྟོ་
ནས་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དང་། སྟོན་པ་སྟོན་མེད་དུ་རིགས་པའི་ཆོགས་དུ་མས་
བསྐྱབས་ནས་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་།
དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་བསྐྱབས་པ་མེད་པ་དང་སྟོན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་འབབས་པར་བྱས་སོ། །

འདི་ནི་ལོག་རྟོག་སེམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེས་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དེ། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་

དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲ་མ་སྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྦྱབ་པར་མཛད་པ་བཞེད་ནས་
ཆོད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བཟློག་དེའི་གོ་རིམ་ལུགས་མཐུན་དུ་བསྟན་པའི་རིམ་
པ་ལ་ལུགས་འབྱུང་གི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་
ལས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་དང་པོར། རྩ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྦྱེ་བར། །རྩེས་
སྤྱད་པོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་
པར་བཟོད། །ཅེས་པའི་དོན་གྱི་ཉགས་འདིར་བསྟན་ཏོ། །རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི། ལུལ་
ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། བྱི་མ་བྱི་མ་ལས་
སྲ་མ་སྲ་མ་སྦྱོན་སོང་དུ་སྦྱབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བཟློག་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་
བསྟན་པས་ན་ལུགས་ལྟོག་གི་རིམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་འབྲས་ཉགས་ཏེ་རྩ་
སྦྱོན་སོང་སྦྱབ་པའི་དོན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ལུགས་འབྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་པ་ཕུན་ཆོགས་ནི་
སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་གཉིས་
པ་དེ་ཉིད་ལས། སྦྱབ་བྱེད་སྤྱགས་རྩེས་གོམས་ལས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
ལྟར། སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྟོག་གཉིས་ཀའི་དང་པོའི་སྦྱབ་བྱེད་
དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་སྦྱབ་
པའི་གནས་མེད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་
གནད་ཀྱིས་ཡིན་པ་མ་ཟད་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཤམ་ཆེ་བའི་རྩ་མཆོན་གྱིས་ཀྱང་ཡིན་ཏོ། །

ཐོག་མར་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་རྩུབ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
པའི་སྦྱང་རྩེ་བཙོས་མ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་སྦོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་འབྲེལ་
བར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱས་པ་ལས་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་བཙོས་

མིན་གྱི་ངོ་བོར་སོང་དུ་རུང་བ་ནི་རང་གི་སྤྱིང་བས་ཀྱང་གྲུབ་ལ། རྒྱ་ཆོག་ས་ན་
 འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མ་ཆང་མེད་རྒྱ་
 དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་སྟོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲོ་
 རགས་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པས་དེ་དགའ་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དེ་
 ལྟ་བུའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བཙུག་མིན་གྱི་ངོ་བོར་འཕོ་བ་ཆེས་དགའ་ཞིང་དེ་འདྲ་བ་ལ་
 ཁྱད་ཆོས་བཞི་པོ་སྐྱབ་པར་ཆེས་དགའ་ཡང་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པ་ལས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་
 པོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་ན། དེ་ནས་ཁྱད་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་སྐྱབ་པར་དགའ་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་ཟིན་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོལ་
 བ་ལ་དེའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་པ་དང་། དེ་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་སྤར་ཤེས་པའམ་གསར་དུ་ཤེས་ནས་དེ་སྤྱོད་དགོས་པ་རྫོགས་
 པར་མཐོང་བས་རིགས་པའི་ཆོགས་དུ་མས་བདག་མེད་པའི་དོན་ཤར་རགས་རིམ་
 པ་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ངེས་པར་འོང་ལ། དེ་ལས་དེ་ལྟ་
 བུའི་ཐབས་ཤེས་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པ་ལས་བདག་མེད་
 པ་ལ་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ནལ་འཁྱོར་འཕོབ་པར་འགྱུར་བའང་ངེས་པར་སྐྱབ་
 བུས་ལ། དེ་ནི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་བའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་
 སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་སྟོན་པ་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྐྱག་བསྟུན་གཞུང་པ་སྤྱར་ལེན་པའི་
 བྱང་སེམས་སོ་སྦྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་བསྟོམ་བུའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་སྤང་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་གསལ་སྤང་ཐོན་པའི་ནལ་འཁྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 མི་སྐྱག་པ་སྟོམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྒྱན་པོ་སོགས་མེས་པའི་མི་ལམ་བཞིན་

ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ལས། བཙེ་ལྷན་སྤྱག་བསྐལ་གཞོམ་པའི་བྱིར། །ཐབས་
རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་
སྦྱང་བ་ཐན་སྤྱན་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དག་ལ་ནི། གཏན་ཆོགས་འདིའི་རྟགས་མ་གྲུབ་
ཅིང་དེ་མི་གྲུབ་པས་ཁྲབ་བའང་མི་འགྲུབ་ན་དེ་དག་གཏན་ཆོགས་དེའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་
དག་ཏུ་ནི་མི་བྱུང་ངོ། །

དེ་ལྷ་བྱའི་སྤྱང་རྩེ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་སྦྱེས་ཟེན་
གོམས་པ་བསྐྱངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྟགས་དེ་སྦྱང་བས་གྲུབ་པས་
ཁྲབ་བའང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །དཀའ་ས་བསམ་པ་སྤྱན་ཆོགས་སྦྱབ་པ་དང་དེ་
ལས་སྦྱོར་བ་སྤྱན་ཆོགས་སྦྱབ་ལུགས་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་བསྐྱོར་ཏེ་སྦྱང་བ་མ་
ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱབ་ཏུ་དཀའ་ཡང་། དེ་ལྷ་བྱའི་སྦྱང་བ་ལེགས་པར་ཐོན་ན་དེ་
ནས་རིགས་པ་བྱི་མ་རྣམས་དེ་ཙམ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལ་རེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་སྤྱག་སྟེ་སྦྱངས་པ་ཆོག་སྦྱིལ་གྱིས་སྦྱང་བ་ཐོན་པ་
ཞིག་བཟོ་སྤྱབ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལ་རིགས་པའི་མངོན་གྱི་སྒོ་
ཕྱེ་བ་ལྷ་བྱའོང་བ་གཤོན་མི་ཟ་བས་དེ་ལྷར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

སྟོན་པའི་རྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྦྱབ་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གང་དག་
བཙེ་བ་ཆེན་པོ་པ། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་བྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། །བྱང་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྤང་མཐར་སྤྱག་ཏུ་འབྱུང་བྱང་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་
གཉིས་ལྷན་གྱིས་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ལ་དབང་བའི་སྒོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་དངོས་སུ་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དེ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོམས་པ་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་ལ་བྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་དུ་རུང་
སྟེ། སློབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་གང་ཞིག་དེ་འཛོམས་བྱེད་
ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་
དངོས་སུ་སྦྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གོམས་པ་ལས་ཤེས་བྱའི་
དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ་ཐུགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
བསམ་བྱུང་སྟོམ་པ་ལས་སྟོམ་བྱུང་དུ་འཕོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། ཉེས་ཀྱན་དེ་
ཡི་ཅ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བ་ཡིན། །རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་
དང་། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་
པར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

མ་རིག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་དེ་ཉིད་
སློབ་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་བར་རུས་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གང་རིག་སྟོབས་ལྡན་ཀྱིས་མེ་འགོག་མི་རུས་པ་མ་ཟད་མེ་
འབར་བའི་གྲོགས་སུ་འང་འགྱུར་སྲིད་ཀྱང་མེ་སྟོབས་ཆེ་འབར་ན་གང་རིག་ཅད་
ནས་གཞོམ་པ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་བཞིན། བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ཉུགས་ལས་སྟོབ་པ་སྦྱབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མངའ་བའི་
སྦྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པའི་
སྟོན་ས་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་སྟོབ་པར་མཇད་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་དོན་དུ་བདག་མེད་སྟོམ་པ་མཐར་བྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན།

གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྐྱོབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་
ཁམས་དང་བསམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རང་གིས་རི་
ལྷར་གཟིགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ནི་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་གོམས་གཤེས་
ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཁའ་
བརྩེའི་རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མངའ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཞན་ཞིག་ལ་སྟོང་
རྩེས་ཅི་ཅམ་བསྐྱངས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་དེའི་སྐྱོབ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་
ལས། སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ། །འབྲས་མེད་ཕྱིར་ན་བརྩུན་མི་
གསུངས། །ཐུགས་བརྩེ་ལྷན་ཕྱིར་ཚུལ་ཀུན་ཡང་། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱོར་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོན་སྐྱབ་ཆེ་དུ་ལྷ་བའི་སྟོང་རྩེ་ཅ་བ་
བྱས་ནས་རང་གི་འབྲས་སྐྱབས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་དང་སྐྱོབ་པ་ཕུན་ཆོགས་འབྱུང་
རུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱས་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱོབ་འཕེལ་བ་དང་རང་གི་གཏན་གྱི་
མདུན་ལམ་མ་ཞོར་བ་དང་། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་སོགས་
ཀྱི་ཟབ་བྱད་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། སྟོན་པའི་རྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་ཆེ་སྤངས་
པ་བདེ་གཤེགས་དངོས་སུ་བསྐྱབས་ནས་རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་ལུགས་ལ་སྐྱབ་
པ་དང་། སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་ཆེ་རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་
དངོས་སུ་དང་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་ལུགས་ལ་སྐྱབ་པ་ནི་ཅ་བས་དངོས་ཟིན་གྱི་
རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་སྟོང་ནས་རིམ་མཐའ་དག་ཟད་དུ་རུང་སྟེ། རིམ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཟད་དུ་རུང་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལྷ་བྱའི་ཟད་པ་ཆོས་ཅན། རིམ་སྤར་ལྷོག་པ་མེད་དེ། རིམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཅ་བ་གནས་ནས་སྤྲོད་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
ལེགས་པར་བྱད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པས་ནམ་ཡང་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
གཡའ་ལེགས་པར་སྤངས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་སྤངས་པ་
བདེ་གཤེགས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་སྒྲུབ་སྟེ། མ་ལུས་པ་སྤངས་པ། སྤང་མི་ལྡོག་
པར་སྤངས་པ། ལེགས་པར་སྤངས་པ་གསུམ་ལྡན་རིམ་པ་བཞིན་བྱ་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་
བཞིན་བྱ་རྒྱལ་པ་བདེ་གཤེགས་ལའང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐེན་པ། མཐེན་པ་བརྟན་
པ། མ་ལུས་པ་མཐེན་པ་སྟེ་མཐེན་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་
སོ། །བྱུང་པར་དང་པོ་ཕྱི་རོལ་པའི་བྲང་སྲོང་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་བསྟན་ཏེ།
ཕྱི་རོལ་པའི་བྲང་སྲོང་དག་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ་
དང་། བདག་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་སློབ་པ་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་ཁོང་དང་ཕྱིར་མི་ཁོང་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་བསྟན་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤངས་པ་དང་མཐེན་པ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་
བསྐྱད་པ་དང་བཅས་པས་སྤང་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ་དང་མཐེན་པ་བརྟན་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་བསྟན་
ཏེ། དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་
པས་ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་ལེགས་པར་མཐེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་
ན། དེ་ལྡན་གྱི་སྒྲེས་བུ་ཆོས་ཅན། རང་དོན་སྤུན་ཆོགས་མངའ་སྟེ། བྱུང་པར་གསུམ་
ལྡན་གྱི་བདེ་གཤེགས་མངའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྤུན་ཆོགས་
མངའ་སྟེ། སྒྲོབ་པ་སྤུན་ཆོགས་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁོལ་བ་དོན་

གཉེར་ཅན་ལ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། གཞན་དོན་
བྱ་བའི་དོན་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་
གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་གྱི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་བ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱ་
བའི་ཆ་སྤྱོད་ཅིང་ཡང་མི་མངའ་ཞིང་སྐྱོབ་བ་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་ཆད་ཡིན་ཡང་ན་སྐྱོབ། །ཅེས་བྱེད་དང་པོས་ལུགས་འབྱུང་གི་
རིགས་བ་ལས་སྟོན་བ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །རྟགས་འདི་དག་
གང་ལ་བཀོད་བ་ནི། རྣམ་འབྱོར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གས་
བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་ལ་སྐྱོ་སྐྱུངས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་གི་བློ་བཅུད་ཅུང་ཟད་ཆེད་བ་
ཡན་ཆད་ལ་སྐྱབ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་འཕེལ་རིམ་དང་བསྟན་
ཏེ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཐོབ་རུང་དུ་རང་ལ་ངེས་ཤེས་དང་ཡིད་ཆེས་རི་
འཕེལ་དུ་འགོ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་གོ་སྟོབས་ཆེད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
རྣམ་འབྱོར་བ་དེས་སྤིང་བའི་ཕུན་ཆོགས་གང་ལའང་ཡིད་སྟོན་མེད་པར་ཐར་
བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཡིད་སིམ་བ་ཞིག་འབྱུང་བས། བླ་པའི་རིག་བ་སྐྱ་བའི་དགོས་
བ་དེ་ནས་འགྲུབ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ལུགས་འབྱུང་གི་རིགས་བ་རྒྱུད་པའི་ཆད་
མས་གཏན་ལ་འབབས་མི་རུས་པས་ལུགས་སྟོན་གི་རིགས་བ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེལ་ནས་
གཏན་འབབས་ཤིན་ཏུ་བརྒྱུ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །

གཉིས་བ་ལུགས་སྟོན་གི་སྟོན་སྟོན་བ་ལས་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་
བསྟན་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་ཆད་ཡིན་ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་བ་བཞི་ནི་སྟོན་
མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཡང་ན་སྐྱོབ་ཅེས་བ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན་བ་
ལྟར། ཐོག་མར་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སྐྱབ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པས་དེའི་
ཚུལ་ནི། གནད་བསྐྱུས་ཤིག་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་བ་དེ་ལས་གཞུང་གཞན་ནས་རི་

ལྟར་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་བསྐབས་ཏེ། ཐོག་མར་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
 གཏན་ལ་འབབས་པ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་སློང་དོགས་བཅད་པའི་སྟོན་སྤྱོད་
 བ་ལྟར་མ་ཞིག་ཐོན་ན། དེ་ནས་བདེན་བཞིའི་སྤྱོད་དོར་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་
 རྟོག་པས། འདི་ལྟ་བུའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཆེས་
 གསལ་བར་མཛད་པ་འདི་ནི་སུ་ཞིག་གིས་གསུངས་སམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱད་པ་བཅུག་
 བ་ལས། མྱིང་འདིར་ཐོག་མར་སྟོན་པ་ཤུ་བྱ་བུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་
 མ་བསྟེན་པར་རང་དབང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་
 སྟོན་པ་ཤུ་བྱ་བུ་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་དབང་དུ་ཐོག་མར་སྟོན་པར་མཛད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་མཆོན་ནའང་། བྱ་བ་དེ་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་བྱེད་ཤེས་པ་ལ། བྱ་བ་དེ་ལ་ཉམས་སྤྱོད་ཆད་མ་སྟེ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་
 པས་རང་དབང་དུ་གསུངས་པ་དང་ཐོག་མར་གསུངས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་། ལོ་
 རྒྱས་སོགས་ལས་ཀྱང་རྟོགས་ཀྱིས་པས་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 གམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་གང་ཡིན་དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ནས་རྟོགས་
 དགོས་པས། དེ་ཡང་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པས་
 རྟུགས་ཀྱིས་འབྱུང་ལ། དེ་བྱུང་པས་སྟོན་པ་པོ་ཡང་ཆད་མའི་སྟེས་བྱ་ཡིན་པ་
 རྟུགས་ཀྱིས་འབྱུང་སོ། །དབང་པོ་རྟོན་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱུང་བའི་མ་བཟེད་པ་ལ་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྟེས་བྱ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་
 མི་དགོས་མོད། དབང་པོ་དམན་འབྱུང་རྣམས་ལ་བདེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་དུ་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་བ་ཅམ་རྟོག་
 ནའང་། གསུང་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་བ་རང་གིས་རྟོག་པ་འོང་།

བས་ཐོག་མར་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པས་སྒྲིམ་
བ་བཅའ་བ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཉན་པ་
ཐོས་ཆོས་ཁས་ལེན་རུང་མི་ལེན་རུང་ནས་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་པོ་
མཁས་སྤྱོད་ཅན་ཞིག་གིས་འབྲིང་ཤེས་ན་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་སྐྱེ་བ་ག་ལ་སྤྲ། དེའི་
ཕྱིར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་
ནི་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོ་ཕྱེ་བ་ལྷ་བྱུ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་སྒྲིམ་སྐྱབ་སྐྱར་ལེན་པ་ཞིག་
ཡིན་ན་ཐོག་མར་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་འཆོལ་བ་ལ་བཅོམ་པ་སྐྱར་ལེན་བྱའོ། །

ལུགས་སྟོག་གི་རིགས་པ་དངོས་བསྟན་པ་ནི། དང་པོ་སྟོན་པ་ལྷ་བྱུ་ཐུབ་
པ་ཆོས་ཅན། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྐྱབ་པ་སྐྱར་ན་མེད་པ་དང་།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། བདེན་བཞིའི་སྒྲང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཉམ་ངའི་ཐང་དུ་འབྲམས་ཏེ་
སྟོག་འདོར་བར་ཉེན་པ་ན། ས་མཁན་ཞིག་གིས་འབྲིང་དེ་བདེ་བའི་བྲིམ་དུ་བཅུད་
པའི་མི་དེས་བདག་གི་སྟོག་ལས་སྐྱབ་པ་པོ་འདི་ཡིན་ནོ་སྟུམ་སྟེ་བཀའ་ངོན་རྗེས་སུ་
བྲན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པ་ལུན་ཆོགས་མངའ་སྟེ། འགྲོ་
བ་མཐའ་དག་སྤྲིད་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཐུགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་དེ་ཡིས་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་མཐའ་དག་རང་དབང་
དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་སྐྱེས་བྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་
པ་དང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་སྒྲང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་
ཏུགས་ལས་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
 སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བསྟན་དང་། །མ་ལུས་ཁྱད་པར་མཁྱེན་པར་གྱུ་བ། །གཤེགས་
 པ་རྟགས་པའི་དོན་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་བ་དང་སྒོ་བ། །མི་སྒོ་བ་ལས་ལྷག་དེ་ཡི་
 ཕྱིར། །གཞན་དོན་མཁྱེན་སྦྱར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། སྟོན་
 པ་ལྷན་གྱུ་བ་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སྤྱ་རགས་མ་ལུས་པ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རང་དབང་དུ་
 གཞན་ལ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་སྐྱོབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁྱབ་སྟེ། དོན་གང་ཡིན་ཡང་རང་གིས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ན། གཞན་
 ལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་སྟོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་མོག་
 གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆད་མའི་
 སྐྱེས་བྱ་ཞེས་པ་ཡང་སྤང་དོར་གྱི་གནས་སྤྱ་རགས་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་
 ཅིང་མི་བསྐྱབ་པ་ལ་འཛོག་ཅིང་། སའི་རྒྱལ་སྤྱ་རགས་དང་སྤྱི་བྱའི་གངས་ཤེས་མིན་
 ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་
 རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཆད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིགས་མཛད་མ་ཡིན་
 རོ། །རིང་པོ་མཐོང་བའམ་མིན་ཡང་རུང་། །འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །གལ་
 ཏེ་རིང་མཐོང་ཆད་ཡིན་ན། །ཚུར་ཤོག་བྱ་ཤོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟགས་ཟེན་མ་བཟུང་
 པ་ལ་དེའི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་མི་དགོས་སོ། །བསྐྱུས་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྟགས་པ་བདེ་གཤེགས་མངའ་སྟེ། སྐྱོབ་པ་ཕུན་ཆོགས་
 ལྷན་གྱིས་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་བདེ་
 གཤེགས་མངའ་སྟེ། རང་དོན་གྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་ནས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་

ལ་ཁྱགས་པའི་ཕྱིར། སྤ་མ་གཉིས་ནི་རྒྱ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་རྟགས་དང་། སྤེ་མ་ནི་
རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ། །

གསུམ་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་སྟོན་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་
སྒྲིམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དེ་ལེགས་པར་བྱང་བའི་རྟགས་པ་བདེ་གཤེགས་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བཟོ་ལེགས་པར་བྱང་བ་ལ་བཟོ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་སྟོན་དུ་
འགོ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་མ་མཐའ་དག་ཟད་བྱེད་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲིམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། ཇི་མ་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་སྦངས་པ་
བདེ་གཤེགས་མངའ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གོས་ཇི་མས་དག་པ་ལ་ཇི་མ་སྦྱང་བ་
སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། སྟོན་པའི་རྟགས་ལས་བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་སྟོན་དུ་སོང་བ་སྐྱབ་
ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་མེས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་གྱིས་བསམ་པ་ལུན་
ཆོགས་ལུན་རིང་དུ་སྒྲིམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། གཞན་དོན་སྦྱར་སྦངས་ནས་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་ལ་ཁྱགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བཅེ་བ་སྟོང་
ཇི་ཆེན་པོ་གོམས་པ་རབ་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་དོར་ནས་
བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

སྤ་མ་བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་སྐྱབ་པ་ནི། སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་སྒྲིམ་པ་བསྐྱངས་ན་ངེས་པར་སྦྱེ་རུང་ཡིན་
ཏེ། སེམས་ཅན་སུ་ལའང་སྟོང་ཇི་སྦྱེ་མ་སྟོང་བ་མེད་པས་དེའི་ས་པོན་རྒྱུ་ཆགས་
སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་པན་ཚུན་མ་བྱ་གངས་མེད་པ་བྱས་
སྟོང་བ་གང་ཞིག དེ་རེ་རེའི་སྐྱབས་སུ་འང་སྟོང་ཇི་གངས་མེད་པ་རེ་སྦྱེ་སྟོང་བས་

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བཅེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ། །གལ་ཏེ་རང་ས་
བོན་རྒྱ་ཅན། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཞོད་མེད་ན། །སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་
དུ་འགྱུར། །ཞེས་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་རེ་རེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་
སྤྱིང་རྗེ་ཕྱགས་དྲག་པོ་རེ་སྐྱེས་མ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་ཀྱང་། བར་བར་དུ་
ཞེ་སྤང་དང་ལོག་ལྟ་སོགས་སྐྱེས་ནས་ཉམས་པའམ་སྐྱེ་བ་འཕོས་ནས་བརྗེད་པ་
སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟར་མངོན་དུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། དེ་དང་དེའི་ས་བོན་ནི་རྒྱན་ཆགས་
སུ་ཡོད་པས་རང་ཅག་ནམས་ལ་སྤྱིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་ཁྱེན་ཆང་བ་སྐྱབ་ན་མི་སྐྱེ་
བ་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་པ་ནི། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་
གཉེར་ཅན་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་དོར་གྱི་གནས་ལྷ་རགས་
མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྐྱན་མངའ་བའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱའི་མངོན་
པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ལའང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་གྱི་རེ་བའི་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་ཅིང་གཞན་དོན་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་དེའི་དོན་
འབའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་འཁོར་བ་རི་སྤིང་མ་སྤྱོད་པའི་
བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཆི་བ་མེད་པའི་རྩི་རྩེའི་སྐྱེ་
བརྟེན་ཤིང་། གཞན་དོན་འབད་མེད་སྐྱན་གྲུབ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེ་སྤར་བསྟན་
པ་ནམས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལོ། །ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གི་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཕྱགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པས། དེ་གཉིས་
སྐྱབ་བྱེད་ཟུར་བ་ངས་པར་མི་དགོས་ཀྱང་སྟོ་དམན་པ་ནམས་ལ་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་
དེ་གཉིས་ཟུར་དུ་སྐྱབ་པ་ནི། དཔེར་ན། དང་པོ་ཐར་པ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །རྒྱ་ལ་གོགས་སོགས་སྤིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར། ཐ་མལ་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཟད་དུ་མི་རུང་བའི་གཏན་
དུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱའི་རིགས་ལ་གཞོན་ཤེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གང་རེག་ཡོད་པའི་གཞིར་མེ་སྟོབས་ལྡན་འབྱུང་བ་
བཞིན་ནོ། །འདིའི་དོན་བཤད་པ་ནི་ཐ་མལ་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་ནི་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་རྒྱན་ནི་མཐོང་ལམ་
ནས་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགའི་བར་རིམ་གྱིས་ཟད་ནས་སྒྲོམ་ལམ་རྩོལ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ནས་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བཤད་ཟེན་ལམ་དེ་གོམས་
བ་ལས། །གནས་འགྱུར་གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་ཀྱང་། །ལམ་བཞིན་སྒྲོན་ནི་འབྱུང་ཞེ་
ན། །མ་ཡིན་ཀུས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིའི་སྒྱུར་བ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ལམ་ཆོས་ཅན། མིད་པ་ལས་བཟོད་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་
གཉེན་དུ་ཁྱོད་གོམས་པ་ལས་ཉེས་པ་མཐའ་དག་ཟད་ནས་གནས་འགྱུར་མཐར་
ཕྱིན་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གལ་ཏེ་ཉེས་པ་ཡེ་མེད་དུ་གནས་གྱུར་ཀྱང་ལམ་
སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་སྒྲོན་ཆགས་སོགས་ཀྱང་སྤར་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་
ལ་ཉེས་པ་སྤར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཁྱོད་
ལ་ཉེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཀུས་པ་ཡེ་མེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ནས་གྱི་ས་ཐོན་
མེད་ན་རྒྱུན་གང་ཆོགས་ཀྱང་ནས་གྱི་ཐུ་གྱ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་
ནོ། །ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
བདག་འཛིན་དང་གཞོན་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། དེ་དང་འཛིན་སྤངས་
དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤོ་འཛིན་དང་སྤོན་པོ་སྤོ་མིན་
དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱན་ཟད་

དུ་རུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། ཏྲག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་བཞིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་
ཡས་སོ། །རྣམ་སྤྱོན་གྱི་སྤང་པོར་ཏྲགས་ཚུལ་ནི་རང་གི་སྤང་པོ་འདི་སྟུག་བསྐྱེད་
གསུམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྐྱབ་མི་དགོས་པ་སྟོང་བས་བྱུང་ལ། དེ་བྱུང་བས་ཐ་མལ་པའི་
རྣམ་སྤྱོན་གྱི་སྤང་པོ་ཡང་དེས་བྱུང་གོ། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པ་ནི། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་མེད་ཏྲགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་མ་འབྲལ་བར་སྒྲོམ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་ལས་ངེ་མ་མཐའ་དག་ཟད་དུ་རུང་སྟེ།
སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ནི་ངོ་མོ་
ཉིད་སྐྱེ་དངོས་སུ་བསྐྱབས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བུགས་ལ་སྐྱབ་གོ། །ཡང་དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་འབྲལ་བར་སྒྲོམ་ན་མཐའ་མེད་དུ་
འཕེལ་རུང་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བརྟན་པ་གོམས་ཟེན་འབད་ཚེལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་
པའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱིས་པ་རྒྱུ་དུའི་ཤེས་རབ་
བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ལ་བརྟེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། །རང་གི་རང་གིས་
འབྱུག་འགྱུར་ཏེ། །མེ་ལ་སོགས་པས་ཤིང་དག་དང་། །དུལ་ཚུ་དང་ནི་གསེར་
སོགས་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྟེ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རུང་དུ་བསྟན་
པ་བཞིན་གོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཆོངས་དང་རྒྱ་ཡི་རྟོན་བཞིན་དུ། །རང་
བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེ་ན། །བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྤྱར་ཡང་ནི། །འབད་ཚེལ་ལ་ནི་
ལྟོས་འགྱུར་རམ། །རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ན། །ཁྱད་པར་དག་ནི་མི་འཕེལ་
ན། །རང་བཞིན་དེ་འབྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་འགྱུར་གོ། །ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་

དང་མ་འབྲལ་བར་སྒོམ་པ་ལས་རྣམ་མཁུན་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་རྣམ་
མཁུན་སྒྲེ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རས་ཀྱི་
ས་བོན་བཞིན། སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྙེང་
ནས་ཇི་མ་སྦྱང་ན་ཇི་མ་མ་ལུས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྙེང་ནས་འབྲལ་རུང་ཡིན་ཏེ། ཇི་མ་དེ་
དག་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐྱོ་བུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། གསེར་གྱི་གཡའ་དང་གོས་ཀྱི་ཇི་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་འདི་
དག་ནི་བདེན་བཞིན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ལ་སྦྱར་ཏེ་
དཔྱིས་ཕྱིན་པའི་གོ་བ་ཞིག་རྟེན་པ་ཡན་ཆད་ལ་ནི་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་
པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་མའི་རྟགས་རང་གིས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པའདུགས་ཀྱིས་འབྲུབ་
ལ། དེ་འབྲུབ་པ་ནི་རྟགས་དེ་དག་གི་ཕྱི་ཁོལ་རྣམ་དག་ཏུ་རུང་ཡང་དེ་ལས་ཕྱོག་ན་
དེའི་ཕྱི་ཁོལ་རྣམ་དག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མ་རྟེན་པར་རིགས་པ་ལྟར་ལེན་པ་
རྣམས་ནི་རིགས་པ་དེ་དག་གཞུང་ནས་གཡའ་དེ་སྤར་བསྐྱར་བ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །

སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་པ། དཔེར་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
གས་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ལྟ་བུ་སྒོམ་པའམ་སྒོ་སྦྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུར་མཆོན་
ན། དེའི་རྟེན་ནམ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་ལྟག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་
ལེན་ཡར་རྒྱས་དང་ལྡན་པ་དགོས། ཐོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་
དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་པ་ཞིག་དགོས། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་ནི། དབུས་མཐའ་
ལས། ཉེས་པ་ལྟ་སྦྱངས་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བརྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཉེས་པ་ལྟ་ནི། སྦྱར་བའི་དུས་སུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་མི་སྦྱོ་
བའི་ལེ་ལོ། གདམས་ངག་བརྟེན་པའི་བརྟེན་ངས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་བྱིང་ཁྱོད་
འབྱུང་བ། བྱིང་ཁྱོད་འབྱུང་བའི་ཆེ་གཉེན་པོ་མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། མ་

བྱུང་བའི་ཆོ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་ལྡོ། །དང་པོའི་གཉེན་པོ་ནི་དད་པ་དང་འདུན་པ་བཙུན་འགྲུས། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤིན་སྤངས་དང་བཞི། གཉེས་པའི་གཉེན་པོ་དམིགས་རྣམས་མི་བརྟེན་པའི་བྱེད་པ། གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ནི་བྱེད་ཆོད་བྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན། བཞི་པའི་གཉེན་པོ་ནི་བྱེད་ཆོད་སྤྱིང་བའི་སེམས་པ། ལྷ་པའི་གཉེན་པོ་འབད་མེད་ལྷན་འགྲུབ་ཏུ་འདུག་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་བརྒྱད་ཡོད་ལ། དེ་བརྒྱད་དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་གྱི་སྟོན་སྟོམ་དེ་དང་དེའི་དམིགས་པ་ལ་གསལ་ཆ་དང་གནས་ཆ། དམ་ཆ་གསུམ་སྤྱིལ་དུ་སྤྱབ་པ་ནི་སྟོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དངོས་གཞིའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་ཕྱ་རགས་ལ་དམིགས་ཏེ་སྟོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་འབྲལ་བར་སྟོམ་པ་བསྐྱངས་ན། བསྟོམ་བྱེད་དོན་ལ་གསལ་སྤྱང་འབྱུང་བྱུང་དང་དེ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བྱུང་གི་ས་བོན་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྟོན་སྤྱིང་ངེས་ཀྱི་ལས་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །ཐུང་ན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །སྤྱི་བ་ཕྱི་མར་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་འཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ལས་རྣམས་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཆོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་སྟོན་སྤྱིང་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་ནས་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་དང་། སྤྱིང་ལ་སོགས་པ་སོང་ནའང་ལས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་གསལ་རིག་གི་ས་གཞི་ལ་བཏབ་པ་མ་རིག་པའི་ལུང་དང་སྟེན་པའི་བརྟན་དང་བཅས་པས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལས་རྣམས་གཞུང་ཡང་ཆུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དང་དེའི་འཕྲལ་ཀྱིན་ཆོགས་པ་ན་རྣམ་པར་སྟོན་པ་མངོན་དུ་

གྲུར་པ་བཞིན་དུ། སེམས་གསལ་རིག་གི་ས་གཞི་ལ་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་བོད་གཤེར་
དང་བཅས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ས་བོན་གང་བཏབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆུད་མི་
ཟ་བར་གནས་པ་ལ་དེའི་མཐུན་སྟོབས་གྱི་འབྲལ་སྐྱེན་རྣམས་ཆོག་པ་ན་ཟག་
པ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན་སྟོ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསགས་པའི་ས་བོན་ཆུད་མི་ཟད་ན། སྟོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་
ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་གྱི་ས་བོན་ཡང་ཆུད་ཟ་བར་གང་
གིས་འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་རོ། །

བདག་མེད་ཅེས་པ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཆེ་གྲུབ་
མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་གའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། དེའི་སྟེང་ནས་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཆ་ཆང་བ་རེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་གས་
འདོད་དོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདག་མེད་སྤྱོད་
གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་ལ་སྦྱར་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་
གསུམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་ཆོས་བཞི་སྦྱབ་ལུགས་དང་སྟོན་
པ་ཆད་མའི་སྦྱེས་བུ་སྦྱབ་ལུགས་སོགས་ནི་སྤར་དང་འདུའོ། །

འདི་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐར་
པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། དེ་དག་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་ཉེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
དང་བཅས་པ་སྟོན་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྦྱབ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ། འདི་དག་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་གནས་ཤིན་ཏུ་
གློག་གྲུར་རྣམས་མི་བསྐྱོབ་བར་བསྐྱབ་དགོས་པས། དེ་ཡང་དེ་དག་བསྟན་པའི་
ལུང་མི་བསྐྱོབ་པ་ལས་བསྐྱབ་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་མི་བསྐྱོབ་པ་བསྐྱབ་
པ་ལ་སྟོན་པ་ཆད་མར་སྦྱབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དཔལ་

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། གཙོ་པོའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སྤྱད་པ་ག་
 པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གསུངས་སྒྲིག་
 གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོས་སྤྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སྤྱོད་པ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཉིད་
 ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །འདིའི་དོན་ནི། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་
 གྱུར་གྱི་གནས་ལ་དཔྱད་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཐེ་ཆོས་དུ་གྱུར་པ་ན། སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་གནད་
 ག་རགས་མཐའ་དག་སྟོན་པས་བསྟན་པ་ལྟར་མི་བསྟུ་བྱིས་པ་བསྟུ་བས་ནས་ཆད་མས་
 གྲུབ་པ་ན་རིགས་པ་མཆུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ལའང་མི་བསྟུ་བར་
 རིགས་པས་སྟུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྟུབ་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་
 བསྟོད་པ་ནི། །དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི། །ཆད་མའི་དེ་ཉིད་བྱུང་དོན་དེ། །རྗེས་
 སྤྱད་པ་མ་བརྒྱུ་བྱིར། །ཞེས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་
 དེ་ལྟ་བུར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལུགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་
 ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་ཆད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་གས་
 པར་བསྟན་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆད་
 མ་དེ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སྤྱད་པའི་ཆད་མ་ཡང་རྒྱས་པར་བསྟན་
 ཅིང་བཀག་པའམ་བརྒྱུག་པ་མི་འཇོག་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་
 ག་པའི་བྱིར། །འགའ་ཞིག་ལ་ལར་སྒྲིགས་མེད་དེ། །ཆུ་བཞིན་གསེར་ལ་དངུལ་ཆུ་
 བཞིན། །མ་མཐོང་བྱིར་ན་མེད་པ་མིན། །ཞེས་སྒྲིགས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །

བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐེག་ཆེན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ནས་ཆད་མའི་
 སྤྱིས་བྱར་སྟུབ་ཆུ་ལ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་
 དག་དང་། །ཞེས་སྒྲིགས་ཀྱིས་རྣམ་མཐུན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྩའི་སྟོན་སྟུབ་

བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་པོ་འདིའི་ནང་དུ་ཐེག་ཆེན་སྟན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་སྤྱིའི་ཆིངས་བསྐྱེད་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག་དེ་
ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་གང་ཡིན་ལེགས་པར་བརྟགས་
ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཤེས་པ་ན། དེ་དག་ཐོག་མར་རང་དབང་དུ་སྟོན་པ་པོ་ལ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་དཔོག་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དཔོག་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་རང་གི་འདུན་མའི་
ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སོམ་ཉི་སེལ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་
དུ་དེད་དུས་ཆེན་རིག་ལ་སྦྱར་ནས་ཀྱང་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆད་མའི་སྤྱེས་
བྱར་ཆེས་གསལ་བ་ནི། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱའི་
གནས་ལྷ་རགས་མཐའ་དག་ཆེན་རིག་དང་མཐུན་ཞིང་། ཆེན་རིག་གི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལས་ཆེས་ཆེར་ཟབ་ཅིང་། ཆེན་རིག་པའི་སྤྱོད་
ཡུལ་ལས་འདས་པ། ཆེན་རིག་པས་རྗེ་ཙམ་དབྱེད་ཀྱང་མགོ་བོ་འཛོམ་པའི་ནང་
སེམས་དོན་རིག་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་ཟབ་ཅིང་གསལ་བ་འདིས་ཀྱང་། རང་
གི་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྤྱེས་བྱ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འབད་མེད་དུ་དཔོག་ཀྱས་
པས། རང་གི་བསྟན་པ་ལ་གཏིང་ཚུགས་པའི་གོ་སྟོབས་ཤིག་རྟེན་ཕྱིན་ཆད་ལུང་དང་
ལོ་རྒྱས་ཙམ་ལ་ཁུངས་བཅོལ་མི་དགོས་པར་དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་
མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་རང་གི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་སྟོན་མེད་དུ་སྦྱབ་ཀྱས་སོ། །

༣༩ དེ་དག་གི་རྒྱ་བ་རྟེན་དུ་སྦྱེ་བ་སྤྱི་སྦྱབ་བྱེད་ཆེས་ གསལ་བར་བྱེད་པ།

གསལ་བ་དེ་དག་གི་རྒྱ་བ་རྟེན་དུ་སྦྱེ་བ་སྤྱི་སྦྱབ་བྱེད་ཆེས་གསལ་བར་
བྱེད་པ་ལ། གང་ཟག་གི་ངོ་པོ་བསྟན་པ། དེའི་བྱེད་པར་བསྟན་པ། དེ་ལས་སྦྱེ་བ་
སྤྱི་སྦྱབ་པ། དེ་ལ་ཚད་པ་སྤོང་བ། མཐུག་བསྐྱེད་བ་དང་ལྡན་པ། དང་པོ་རང་གི་
འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱིས་ཤིག་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་ཐ་སྟད་གསལ་ཤིང་། འདི་
ལ་འདར་གཟུགས་ཅན་དང་ཤེས་པ་དང་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ལྡན་མིན་འདུ་
བྱེད་དང་གསལ་དུ་ཡོད། དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བས་དངོས་པོ་
ལ་དེ་གསལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ས་སྤྱི་མེ་རྒྱུང་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་ཁམས་
ཉེ་ཁམས་ལྡན་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ལྟའི་
སྤྱིང་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བསྟན་པའི་ཁམས་བྱུག་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་ལ་གང་ཟག་གསལ་སྦྱེས་བྱ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ་ཤེས་པ་ཞེས་བཏགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་
རྣམས་ནི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདུའོ། །

དེས་ན་ཁམས་བྱུག་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ་སྦྱེས་བྱ་ཞེས་བཛྲོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ཁམས་བྱུག་འདུ་བ་པོ་དེ་ནི་དགོ་སྤྱི་གི་ལས་
སྟོབས་ཆེ་བསགས་པ་དང་སྤྱང་བའི་རྒྱས་པ་ཆེ་ཞིང་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྦྱོན་པ་
སྤོང་བའི་རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྦྱེས་བྱ་ཞེས་བཛྲོད་དེ། སྦྱེས་བྱའི་སྐད་དོད་བུ་བྱུ་པ་

ཞེས་པ་དེ་ལྷ་བྱུང་འུམ་ལྷ་ལ་འབྱུག་པས་ན་དེ་སྐད་བྱའོ། །དེས་ན་སྐྱེས་བྱ།
ཤེད་ཅན། ཤེད་བདག་ཟ་བ་པོ། ཚོར་བ་པོ། བྱེད་པ་པོ། ཤེས་པ་པོ། འཕོ་བ་པོ།
འདུལ་བ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་བྱུང་སྐྱེས་བྱ་
གང་ལ་གདགས་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ལྷ་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་
པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་
ལྷའོ། །མདོ་ལུགས་ལྷར་ན་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་གཞུགས་མེད་
པར་གསུངས་ཀྱང་། སྐགས་ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞེན་བྱར་གྱུར་པའི་རྒྱུང་སྤ་
མོ་ཡོད་པས་གཞུགས་རགས་པའམ་མ་བེན་པའི་གཞུགས་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་
གཞུགས་མེད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྷ་བྱུང་སྐྱེས་བྱ་དེ་རྣམས་གང་དུ་གནས་པའི་གཞི་
ནི་ཁམས་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས། གཞུགས་མེད་པའི་
ཁམས་སོ། །དེ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ལས་གསོག་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོངས་པའི་མ་རིག་པས་རྩ་བ་བྱས་པ་འབྲ་ནའང་ཁ་བྱི་
བལྟས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་འདོད་ཡོན་གཞུགས། སྒྲ། བྲ། རོ། རིག་བྱ་ལྷའི་བྱེད་པར་
ལ་སྟེད་པའི་སྒོ་ནས་ལས་གང་དང་གང་བསགས་པ་དེ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སས་
བསྐྱས་པ་དང་། ཁ་ནང་བལྟས་ལའང་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ལྷག་པར་སྟེད་པའི་དབང་གིས་ལས་གང་དང་གང་བསགས་
པ་དེ་ནི་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བ་ལ་ཉེས་
དམིགས་སུ་བལྟས་པའམ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ལྷག་པར་
སྟེད་པའི་སྒོ་ནས་ལས་གང་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་
སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས། དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བདག་འབྲས་ལའང་དེ་གསུམ་
དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །[རི་ལྷར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། འཆི་སྲིད། བར་སྲིད། སྐྱེ་སྲིད། ལྷོན་

དུས་ཀྱི་སྤྱིང་པ་བཞི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཞུགས་མེད་
དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་བར་སྤྱིང་མེད་པས་འཆི་སྤྱིང་ནས་སྐྱེ་སྤྱིང་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེ་བར་འཛོག་གོ།

མདོར་ན། གང་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་ལོ། །གང་སྐྱེ་བ་ནི་
སྤྱར་བ་ཤད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སོ། །གང་གིས་སྐྱེས་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་དབང་གིས་སོ། །ཚུལ་རིམ་ལྔ་དུ་སྐྱེས་པ་ནི་སྤྱིང་པ་བཞི་པོ་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྟེ། རིམ་ལྔ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པ་ནི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་སྤྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟེ་རྒྱས་པ་ནི་གཞུང་
ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ནི་རང་ཅག་འདོད་པའི་ཁམས་ལྟ་བུར་
མཆོན་ན། རྣམ་རྟོག་ཤིན་ཏུ་རགས་ཤིང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལོང་བ་
ལ་རྟག་ཏུ་འཁོར་བ་ནི་རང་གིས་རང་ལ་ལེགས་པར་བལྟས་ན་སྤྱིང་བས་འབྱུང་
པོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་རྟོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པ་བསགས་པ་
དང་གསོག་པར་བྱེད་པས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་
བྱ་དང་བདག་འབྲས་དག་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྲིན་པ་ནི། འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་
གཙོ་བོ་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་གི་མི་མཐུན་པ་ལས་མི་བྱུང་བ་
ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས་ཤེས་སོ། །ས་སྟེང་གི་སྟོག་ཆགས་དང་རྒྱ་མཆོའི་
ནང་གི་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་བལྟས་ན་ལས་གསོག་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པའི་གནས་ཀྱང་དཔོག་པར་བྱས་སོ། །དེའི་དབང་གིས་འདོད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལོང་བ་ཡོད་པའང་དཔོག་པར་
བྱས་སོ། །དེ་ཡང་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་
པ་ཡོད་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་གཅིག་ལས་མེད་པར་བསམ་པ་ནི་ཁྲོན་པའི་

སྤལ་པའི་བསམ་ཚུལ་ཁོ་ནས། །ང་ཆོའི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་ལྷོན་གིང་ལ་
ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བྲག་རི་འགའ་ཞིག་བཙན་གྱི་ཁང་བྱིས་ཡིན་ཡང་ང་
ཆོས་མ་མཐོང་བ་ནི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བས་མཆོམས་བཙད་པ་ཡིན་གྱི་མེད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་མཆོན་ན། འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་བར་སྤྲོད་དུ་སྦྱེས་པ་ན་འང་
ཆེ་འདིའི་སྣོད་བཙུད་གྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་ནས་མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་ལྷ་བྱུང་ཁོ་
ནས་བཟུད་ནས་འགོ་དགོས་པའང་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་བརྗེ་ལེན་བྱེད་པའི་སྤྱི་
གྲིས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་སྦྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱབ་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
སྦྱབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པས། །དང་པོ་ནི། ཆེ་འདིའི་གཟུགས་སྤང་རགས་པ་དང་།
དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆོར་འདུ་རགས་པ་དང་། ཤེས་རིག་རགས་པ་དག་ནི་སྦྱེ་
བ་སྤྱི་བྱེད་མར་སྦྱབ་པའི་བསྐྱབ་གཞི་མི་རུང་སྟེ། ཆེ་གཅིག་གི་རྗེས་འབྲངས་ཅམ་
དང་། རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཙོས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། འབྲུང་
བཞིའི་རྩལ་སྤྱོད་རྣམས་ནི་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པར་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་ཆགས་
སུ་གནས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་བསགས་པའི་རི་དང་ཁང་བྱིས་ལ་སོགས་པ་ནི་
ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་ཡོད་པས་སྦྱེ་བ་སྤྱིའི་བསྐྱབ་གཞིའི་དཔེར་མི་རུང་བ་བཞིན་
ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་གཞིར་རུང་ཞེ་ན། མའི་མངལ་དུ་སྦྱེས་མ་ཐག་པ་ནས་
ལྷན་སྦྱེས་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་དང་། འདུན་པ། མོས་
པ། བན་པ། ཉིང་རེ་འཛིན། ཤེས་རབ་སོགས་རྣམ་བུའི་ཕྱོགས་རྣམས་ནི་སྦྱེ་བ་
སྤྱི་བསྐྱབ་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱི་བ་དང་གིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་
ལུས་དག་ཀྱང་སྦྱེ་བ་སྤྱིའི་བསྐྱབ་གཞིར་རུང་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་
གཉིས་པ་ལས་ནི། དེ་དག་བསྐྱབ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒོ་དང་དབང་པོ་དབྱགས་

དབྱུང་གསུམ་བསྐྱབ་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་དེ་
 ཉིད་དུ། རྫོ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེ་ན། །མ་ཡིན་
 རྟེན་ནི་བཀག་གུས་རོ། །སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོ་སྐྱོད་ག་
 བོ། །རང་གི་རིགས་ལ་སྟོས་མེད་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་འདིའི་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། གྲེས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་
 པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་འབྲེད་རིག་པ་སྤྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
 རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་
 པའོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ལྷོག་ཁྲབ་སྐྱབ་པ་ནི།
 འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདུ་སྦྱང་ངེ་
 ལྟར་བཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལས་རིག་པའི་ངོ་མོར་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་རིགས་མི་
 མཐུན་པའི་ཉེར་ལེན་ལས་རྣམ་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཉེར་འབྲས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། རྣམ་གྱི་ས་པོན་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཐུ་གུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཁྱད་པར་
 དུ་དང་དུས་སྤྱ་རྒྱལ་ལས་མཐར་རྒྱལ་གྱི་འདུ་སྦྱང་ལས་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་
 པའི་དངོས་རྣམ་ངེ་སྟེད་ཅིག་བཅོས་དང་བཅོ་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་དཔྱོད་དང་
 ཆོར་འདུ་རང་ཆས་སུ་བྱུང་བ་ནི་ཅིས་ཀྱང་བཅོ་མི་བྱུབ་པ་དེས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །རྣམ་
 ཁྲབ་སྐྱབ་པ་ནི། ད་ལྟའི་ཤེས་རིག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་
 འབྲེད་གོམས་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འབྲེད་སྐྱངས་པ་སྟོན་
 སོང་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བཅོ་ཤེས་པའི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་
 ཡང་འབྱུང་བཞི་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་མའི་འབྱུང་བའང་རང་གི་རིགས་འབྲེད་མའི་འབྱུང་
 བ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཚུའི་འབྱུང་བ་དང་། སའི་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱང་གི་འབྱུང་
 བ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་རྣམ་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བ་སོ་སོ་འབྱུང་གི་པན་ཚུན་ཉེར་

ལེན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། ལུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤར་
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གྲགས་པའི་རྩལ་སྤན་དེ་ལས་ཆེས་སྤར་བའི་རྩལ་རིགས་མཐའ་
ཡས་པ་ཞིག་དང་སང་ཆོན་རིག་གི་གཞུང་ལས་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པས་དེ་
ལྟ་བུའི་རྩལ་དེ་ནི་རྩལ་སྤན་དེ་དང་མི་ལོར་བའི་ཆེད་དུ་སྤར་རྩལ་ཞེས་བཏགས་ཤིང་།
འགྲོ་བ་མིས་རྟོག་སོན་ལུབ་པའི་མཐར་ལུག་པའི་རྩལ་ཡིན་པ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་མཐར་
རྩལ་ཞེས་བསྟུས་ཆོག་སྤར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་བྱིས་པ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་སོ་སོར་སྤྱོད་བའི་ཆོར་བ་
དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དེས་སྐྱེས་པའི་ཆགས་སྤང་
ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལ་ལྟོས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།
བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གྱིས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པ་དེའི་རང་ཆས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲུ་ཐིན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་ནོ། །གང་སེམས་མེད་ཤེས་སོ་ཡིན་ན། བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
རང་ཆས་སུ་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། སྐྱེས་ཤིང་ནགས་ཆོལ་ལ་སོགས་པ་བཞིན།
བྱིས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཀྱང་བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་རང་ཆས་སུ་སྐྱེས་སོ། །གཞན་
ཡང་བྱིས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགའ་སྤྱད་གི་རྣམ་འགྱུར་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་
པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་གོམས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསམ་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁོའི་དབང་གིས་ཁོ་གཉེར་གྱི་རྣམ་འགྱུར་བཞིན་ནོ། །གཉིས་
པ་དེ་འདྲའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལྡེའི་རྟོག་བྱེད་པའི་དབང་སོ་དྲུངས་བ་རྣམས་ཆོས་

ཅན། རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་
སྤྱི་ཡོད་གསར་དུ་བཅས་པ་མིན་པར་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་བཅས་མ་ཐག་པའི་དབུགས་དབྱུང་རྩལ་གྱི་བྱ་བ་ཆོས་ཅན།
རང་འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་སྡེ་མ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དབུགས་དབྱུང་རྩལ་གྱི་ལས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་དབུགས་དབྱུང་རྩལ་བཞིན། ལྷན་སྟེ། སེམས་
མེད་བཅས་པོ་ལ་དབུགས་དབྱུང་རྩལ་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ལོ། །ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
དབུགས་དབྱུང་རྩལ་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་གོམས་པ་སྟོན་དུ་
སོང་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དབུགས་དབྱུང་རྩལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མདོར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་
མཆོན་བྱེད་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ།
ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་བཞི་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་བའི་གཟུགས་ཕུང་ལའང་ཐོག་
མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གསར་
དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཉེར་ལེན་
དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་རེ་དགོས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆང་བ་ཅམ་གྱིས་
ཁྱོད་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་ཉྱལ་ལྟ་བུའང་ཉེར་ལེན་ས་བོན་དང་ལྟན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུ་ས་རྒྱ་འོད་གསུམ་ངེས་པར་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་
ན་སེམས་གསལ་རིག་གི་རྩིས་རྒྱུ་དང་། དེའི་རྟེན་རྒྱུད་སྤྱོད་སྟོན་གསལ་བ་ཏུགས་
ཏེ་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱེ་སྐྱབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། སྟོན་དུ་སེམས་གསལ་རིག་གི་རྩིས་
གཞག་མ་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱུང་སྟེ་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱེ་
སྐྱབ་པ་ཆེས་དཀའ་ཡང་། དེའི་རྩིས་གཞག་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་གྲུབ་

བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡང་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པས་དེའི་སྐྱོར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་ཚེད་པ་སྒོང་བ་ནི། སྤྱིར་འཇམ་གླིང་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རྣམ་རྟོག་ལ་
ཆད་བརྒྱུང་མེད་པས་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལའང་མཐའ་དང་སྤྱི་མེད་
བ་ཡིན་མོད། གྲགས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་
རྒྱུ་འཕེན་པ་དང་ཆན་རིག་པ་འགའ་ཞིག་གོ། དང་པོ་རྒྱུ་འཕེན་པའི་འདོད་ཚུལ་
གནད་བསྐྱུས་ཞིག་བཀོད་ན། ལྷགས་འདིས་ཆད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཁས་
ལེན་ཞིང་། དེ་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལས་རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དང་རྟགས་ཡང་དག་
སོགས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པ་ལུས་
ཞིག་པ་ན་ཡིད་སློ་རྟོག་པའང་ཞིག་ནས་རྒྱན་ཆད་པས། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་
འོང་བ་དང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། ལ་ལས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
བལྟས་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་གང་མཐོང་བ་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། དེ་པན་ཆད་དུ་
མ་མཐོང་བས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། ཡིད་སློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་དཔེ་ལའང་གསུམ་
སྟེ། མར་མེ་དང་མར་མའི་འོད་བཞིན་ལུས་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་
ཏེ་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དཔེར་ན། ཆང་དང་ཆང་གི་རྒྱས་པ་བཞིན་ལུས་ཀྱི་
ཆ་འགའ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་ལས་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཅིག་པ་དང་ཅིག་པའི་
རི་མོ་བཞིན་ལུས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་ལས་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་གསུམ་དགག་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་སྔ་
ཕྱི་མངོན་སུམ་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་།
མེད་པ་མངོན་སུམ་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་མ་ཟད། བདག་དང་ས་དང་བློད་གཤེར་ལ་
སོགས་པར་ཤེས་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་

འདོད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་
 བར་འདོད་པ་སོགས་ནང་འགལ་མང་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འདོད་
 ཆགས་རྒྱས་པ་དང་ལུས་རྒྱད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་རྒྱད་པར་མཐོང་བས་འདོད་
 ཆགས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉིར་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།
 ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལས་སྐྱེ་བ་གསུམ་ལས་མ་འདས་སྐྱམ་ནས་ཡིད་སློ་ལུས་
 ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་མངལ་སྐྱེས། རྟོད་སྐྱེས། སྐྱོད་སྐྱེས་གསུམ་
 ལས་རྒྱས་སྐྱེས་ཁས་མི་ལེན་པས་འདིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་ཚུལ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་
 བས་དེའི་ནང་དུ་འདིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བསྐྱེ་མི་བྱུང་བ་སོགས་སྐྱོན་
 ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །དེ་དག་གིས་འདི་སྐྱད་སྐྱེས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་
 བྱེ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་ལེན་ན་ཡིད་སློ་སྐྱེ་བ་
 ལེན་དགོས་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་
 བའི་ཕྱིར། ཡིད་སློ་རྟོག་པ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བའང་མི་འཐད་དེ། ལུས་ཞིག་པ་
 ན་དེ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
 སྐྱེ་བ་སྐྱ་བྱེ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པ་ལ་དེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཅོད་པར་བྱེད་དོ། །

རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་འགོག་པ་ལ་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་
 སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ལས་ལུས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མངལ་
 སྐྱེས་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན། དང་པོ་ཡིད་སློ་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ལས་ལུས་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་སློས་ལུས་ཀྱི་རྟེན་བྱས་ནས་ལུས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
 ཁུ་ཁྲག་གི་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལུས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁུ་ཁྲག་འདུས་པ་
 ཅམ་ཀྱིས་ལུས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཆགས་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་ཡིད་སློ་མི་

དགོས་ན། འབྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ལུས་སུ་ཐལ་བ་དང་། སློག་ཆགས་སུ་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་སློ་སྤྲེལ་བའི་རྒྱུ་ཆ་དང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཅི་
སྟེ་རྒྱུ་ཆ་ཆང་ངོ་ཞེ་ན། མ་ཆང་བའི་རྒྱུ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྲི་ཅད་ཀྱིས་མཐར་
གཏུགས་ན་ཡིད་སློ་སྤྲེལ་མ་ལས་གཞན་དུ་ཅི་ཞིག་རྟེན་དེ་མི་རྟེན་དོ། །ཞི་བའི་ལུས་
ལ་འང་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གནས་པའི་རྒྱུ་ཆ་དང་བ་སྤར་ཡོད་
ཀྱི་ལུས་ཆང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་སློའི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ལུས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་གནས་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བའི་
ལུས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། རྫོང་དང་དབུགས་དབྱུང་རྩབ་
སློགས་འགགས་པས་ཡིད་སློ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྫོང་དང་དབུགས་དབྱུང་
རྩབ་ལ་སློགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགགས་པས་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡིད་སློ་རྟོག་པ་འགགས་པས་ཁྱོད་འགགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྫོང་
དང་དབུགས་དབྱུང་རྩབ་ལ་སློགས་པ་ནི། ཡིད་སློ་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། ལུས་དེ་ལ་རྫོང་དང་དབུགས་འབྱུང་རྩབ་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ།
ལུས་དེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། ལུས་
དེ་ལ་རྫོང་དང་དབུགས་འབྱུང་རྩབ་མི་ལྷོག་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལུས་ཆང་བར་
གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་སློ་རྟོག་པ་འགགས་པས་ལུས་ཆོར་འགགས་ལ།
དེ་འགགས་པས་རྫོང་དང་དབུགས་དབྱུང་རྩབ་འགག་དགོས་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུས་ཡིད་སློ་རྟོག་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་ཏེ། ལུས་
མ་འགགས་སྟེན་དུ་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ལུས་ཀྱི་
རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་གསོན་པོར་གནས་དང་མི་གནས་ནི་ཡིད་
སློ་རྟོག་པ་གནས་མིན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ལུས་ལས་

སྐྱེས་པ་མི་འཐད་དེ་ལུས་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པ་འབྲུག་པོ། །

རྟོན་བྱང་པར་ཅན་ནི་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་བྱང་པར་ཅན་ལ་བརྟུན་ཅིང་། འདི་ལ་བདག་རྟོན་དང་ཉེར་ལེན་བྱང་པར་ཅན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། མིག་དབང་ལྟ་བུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྟོན་བྱང་པར་ཅན་དང་། འདོད་ཆགས་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལྟ་བུ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དོན་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་རྟོན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བར་སྦྱ་བའང་མི་འཐད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པ་སྐྱབས་འགའ་ཞིག་ལ་མཐོང་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྟོབས་རྩི་ཙམ་ཆེ་བར་འདོད་ཆགས་དེ་ལྟར་ཆེ་བར་མ་ངེས་ཤིང་། ལུས་རྒྱད་པས་འདོད་ཆགས་རྒྱད་པའི་ངེས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོན་ནི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ལས་འདོད་ཆགས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་སྤང་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལའང་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ནི་ལུས་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་བྱང་པར་ཅན་དང་། ལུས་ཡིད་སློ་རྟོག་པའི་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་བྱང་པར་ཅན་མིན་པ་ལེགས་པར་འབྲུག་པས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་ནི་སྦྱབ་བྱེད་མེད་ལ་གཞོད་བྱེད་མང་བས་མི་འཐད་པ་མདོར་ཙམ་མོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་རབས་པའི་ལུགས་ལའང་གཙོ་བོ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་པའི་སྤྱི་དོན་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་སྦྱ་བ་དང་། ཚན་རིག་རྗེས་འབྲངས་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཚན་རིག་གི་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་སྤྱི་དོན་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་སྐྱེ་བ་སྔ་

ཕྱི་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས། ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་
སྔ་ཕྱི་གཏན་མེད་དུ་སྤྱོད་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་དང་། ལྷ་དང་། དེ་དག་སྤྱོད་བྱེད་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོངས་དང་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་ཏེ། སྤྱི་ཆོགས་རིང་
ལུགས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ལ་ཚོངས་ཞེན་ཁོ་ནར་བྱེད་དགོས་པར་བཅན་བསྟུན་དང་བཅན་
འདེད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་སྤྱོད་བ་དེ་རེད། དེ་ལ་དོན་མཐུན་གྱིས་དགག་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ན་
ཚུར་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོད་ཏེ་བཅན་བཤེད་དང་དག་མཆོན་ཐོག་འབེབས་བྱེད་རྒྱུ་
ཡིན་པས། རིགས་པའི་ལམ་ལུགས་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་དེ་བཞག་པའང་ཕྱི་
མ་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི་ཆོན་རིག་གི་ལམ་ནས་གང་གསལ་
བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཅའ་བའི་ཆེ་སྤྱོད་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཐག་
ཆོད་པ་མ་རྟེན་པས་པལ་ཆེར་མེད་སྟུམ་དུ་རིགས་པས་དབྱེད་གཞིར་སྤྱོད་བ་ནམས་
གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་བསམ་དོན་ནི། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱལ་ཇས་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་
པར་དབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་པལ་ཆེ་བ་སུན་འཕྱིན་ཏེ་
འཇིག་རྟེན་གསར་བཟུང་ལམ་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་སྤྱོད་བ་བྱུང་མོད། དེ་ཡང་ནང་
སེམས་དོན་རིག་པ་ལ་ཚོངས་ཏེ། རིག་པ་ནི། གྲུང་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་རིགས་
ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པར་བཞེན་སྤྱོད་བ་སྔ་ཕྱིའི་སྒྲོར་ལ་འཁྱུལ་གཞི་བྱུང་བ་ཡིན་
འདུག་ཅིང་། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ལོག་པར་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པས་སེམས་དོན་རིག་པའི་
སྒྲོར་ལ་ར་སྤྱོད་འཕེར་ངེས་ཤིག་འབྲེལ་བ་ཤད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དེས་ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ་སྤྱོད་བ་
སྔ་ཕྱི་ལ་མངོན་པར་སྤྱོད་བ་འཕེལ་བར་གདོན་མི་ཟེམ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་གང་དུ་
སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་བཞགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལའང་། མངལ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞགས་གཉིས་ཁས་ལེན་ཡང་
རྒྱས་སྤྱོད་དང་བོད་སྤྱོད་ཁས་ལེན་ལོ། །

རྒྱས་སྤྱོད་ནི་ཆོན་རིག་གིས་བཞག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁས་ལེན་

དཀའ་མོད། རང་ཅག་ལ་བོད་སྐྱེས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཁོང་ཚོས་སྤོང་སྐྱེས་སུ་
 བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འོག་ཏུ་གསལ། ཚད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཁས་ལེན་
 ཡང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ནམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན། འོན་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་རིགས་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་བྱའི་ནམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དཔོག་པས་རྗེས་དཔག་
 ཚད་མ་དོན་གྱིས་ཁས་ལེན་དུ་སོང་ཡོད། ཤེས་བྱར་ཡང་མངོན་གྱུར་ལས་སྒྲོག་
 གྱུར་གྱི་ནམ་གཞག་མི་འབྱེད། དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་
 འདི་གཅིག་སུ་ལས་མངོན་པ་མཛོད་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་ལས་གསུངས་པ་
 དེ་རེ་ཞིག་ཁས་མི་ལེན་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་མི་ལྟ། རྒྱང་འཕེན་པ་ནི་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་ལྟ་བུས་མི་འབྲེལ། །བཟོ་དབྱིབས་ཀྱང་
 སྒྲོ་ལོའི་དབྱིབས་ཅན་དང་གཟའ་ཆེན་དགྲའི་ནང་དུ་འདུས་པ་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱས་
 བཤད་ཟུར་གསལ་ལྟར་ཡིན་པས་སྤྱོད་རབས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་དང་དེང་རབས་ཀྱི་
 འཛམ་གླིང་གཉིས་ཀར་སོ་སོར་འཐད་སྒྱུབ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། རིགས་པའི་གཞོད་
 བྱེད་ཀྱང་མང་བས་པན་ཚུན་སུན་འབྲིན་རེས་བྱ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། སེམས་ཅན་
 སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པས། གཅིག་བསྒྱུབས་ནས་ཅིག་
 ཤོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཀག་བཤང་མི་རིགས་སོ། །བཅུད་ཀྱི་མིའི་འགྲོ་བ་ཆགས་
 ཚུལ་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་སྒོག་ཆགས་པ་མོ་གསར་དུ་ཆགས་པ་དེ་
 དག་རེས་གྱིས་ཡར་རྒྱས་བྱིན་པ་ལས་མིའི་འགྲོ་བ་ཆགས་ཤིང་དེ་ཉིད་རྗེ་མང་དུ་
 སོང་སྟེ། དེང་སང་འཛམ་གླིང་ནང་མིའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་གང་ནས་གནས་ཡོད་
 པས་མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་ལས་མང་དུ་འགྲོ་བར་བཤད། དོན་གནད་འདི་དག་ནི་
 སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱི་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་འདི་ཉིད་བྱང་བར་བྱེད་དོ། །འདི་
 དག་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱི་སྒྱུབ་པ་ལ་མཁོ་བ་དཔེ་མཚོན་ཅམ་མོ། །དེ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་

ཕྱི་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཏིང་ཚུགས་པ་མ་རྟེན་པས་མེད་སྐྱམ་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་མེད་པར་མི་སྦྱོར། །

སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་ནི། ནམ་མཁའི་སྟོང་སངས་ལ་མཐའ་དང་སྐྱ་
མེད་པ་དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བརྟེན་གྱིས་མི་ལང་
བ་ཡོད། བྱེ་བྲག་འཛམ་གླིང་འདི་དང་ཆགས་འཛིག་མཚུངས་པའི་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ཀྱང་འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། བྱེ་བྲག་འདོད་པའི་ཁམས་ལའང་ངན་
འགྲོ་གསུམ་དང་བདེ་འགྲོ་ལའང་གླིང་བཞི་གླིང་ཐན་བརྒྱད་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་
བྱུག་གཟུགས་ཁམས་ལའང་གནས་རིས་བརྩ་བདུན། གཟུགས་མེད་ཁམས་བཞི་
སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མཚུངས་པའི་དག་ཞིང་ཡང་བརྟེན་གྱིས་མི་ལང་བ་
ཡོད། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་བརྟེན་
གྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད། དེ་ལྷ་བྱུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
དགོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་ཡང་ཤེས་པར་མི་རུས་སོ། །

རྒྱས་སྐྱེས་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒོ་ག་ཏུ་གྱུར་པས་ཡོད་པར་འཛིག་
མི་ཤེས་ནའང་བྱོད་སྐྱེས་མེད་པར་སྦྱ་བ་ནི་སྟོང་སྐྱེས་དང་འཁྲལ་གཞིར་བྱུང་བ་འདི་
ལྷ་སྟེ། ས་ལུད་བྱོད་གཤེར་དང་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པར་འབྱུ་སྟེན་བར་མཛོན་ཏུ་
ཕྱོགས་པ་ན་སྟོང་འདི་དབྱེབས་ཅན་གྱི་རྩལ་དེ་སྟོང་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྦྱ། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་
སྟོང་ཡིན་ན་དེ་དག་གཏིང་མཁན་གྱི་སྟོག་ཆགས་གཞན་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་དེ་
གང་ཡིན། སེམས་ཅན་རིགས་མི་མཐུན་པའི་སྟོང་ལས་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་སེམས་
ཅན་རི་ལྟར་སྐྱེས། སྟོང་གཏིང་མཁན་དེ་ཡང་དེ་ནས་སྐྱེས་སམ་གཞན་ནས་ཡོང་བ་
ཡིན་ཞེས་བརྟག་ན་སྟོང་གཏིང་མཁན་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་གོང་བུ་དེ་

དག་སྒོང་དང་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོང་དངོས་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་མིའི་
མངལ་དུ་མི་ཆགས་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་ཡོད་པས་མི་རྣམས་ཀྱང་སྒོང་
སྒྲེས་སུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་སྤྱིན་འཆགས་པའི་ཆེ་ཡང་སོ་སོའི་གཟུགས་
ཕུང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲུང་བ་དེ་བྱོད་སྒྲེས་མིན་པ་ག་ལ་འབྱུང་།
གཞན་ཡང་ཆོན་རིག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཚུ་ཡུན་རིང་དུ་འཁོལ་བ་ཤེལ་དམ་ཆ་
གཅིག་ནང་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲུགས་ནས་ཁ་གཏོད་བརྒྱབས་པ་ལ་འབྲེལ་སྤྱིན་མི་འབྲུང་
བ་འབྲེལ་ནའང་གཅིག་ཁ་གཏོད་སྤྱིན་ཙམ་བྱེས་པ་ལ་འབྲེལ་སྤྱིན་སྒོ་བྱར་དུ་གང་བ་
བཤད་པས། གལ་ཏེ་དེ་དག་སྒོང་སྒྲེས་ཡིན་ན་དེའི་སྤྱིན་དུ་སྒོང་གཏོང་མཁན་དེར་
ཡོད་དཀོས་པ་ལ་དེ་མེད་པར་རང་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཚུ་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་སྤྱིང་སྤྱིན་པ་དང་ན་བུན། ལ་རུལ་སོགས་ལས་
ཀྱང་སྒོག་ཆགས་རི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་དང་འབྲུང་བཞིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒོང་
སྒྲེས་འཛོག་དཀའ་བས་བྱོད་སྒྲེས་ལས་འོས་མེད་པས། བྱོད་སྒྲེས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་
འཐད་དོ། །དེས་ན་བྱོད་སྒྲེས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོ་དང་ཤེས་རིག་
མཐའ་དག་ཐོག་མར་པ་མ་བརྒྱད་ནས་བྱུང་བར་བཤད་པའང་ལེགས་པར་ཞེགས་
པས་སྒྲེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་པའང་འབྲུགས་ཀྱིས་འབྲུབ་ལོ། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སྤྱི་དང་འདོད་པའི་སྤྱི་རྣམས་དང་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་ཐམས་ཅད་དང་།
དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས། དཔྱུལ་བ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམས་ཏེ་སྒྲེས་
པ་ཡིན་ཡང་སྒྲེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཤིན་ཏུ་སྒོག་ཏུ་གྱུར་པས་རེ་
ཞིག་བསྐྱེད་པར་མི་རྣམས་ནའང་སངས་རྒྱུས་པའི་གཞུང་རྒྱ་ཆེར་སྒོ་བ་སྒྲོང་གནང་
སྟེ་རྣམ་དཔྱོད་འཕེལ་བ་དེའི་ཆེན་དེ་དག་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་བསྐྱེད་པར་
མི་དགའོ། །སྤྱི་རབས་ཀྱི་ཆོན་རིག་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲེ་བ་སྤྱི་

མ་ནས་འདིར་འོང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སོ་སའི་པ་མའི་ཁུ་ཐིག་བརྒྱད་ནས་ཤེས་རིག་གི་
རྣམས་རྣམས་ཀྱང་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཁུ་ཐིག་གི་སྤྱུལ་ནང་དུ་ཤེས་རིག་གི་ཡོན་
ཏན་མཐའ་དག་གི་སྤྱུལ་རྣམས་ཡོད་པར་བཤད་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྤྱ་གུ་ཕྱིས་
འཆར་ལོངས་སྐབས་ཤེས་རིག་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། ལྷོ་བས་ཆེ་ཆུང་གང་བྱུང་བ་དེ་
དང་དེའི་སྤྱུལ་ཡང་ཁུ་ཐིག་དེའི་ནང་དུ་སྤྱུལ་མང་ཉུང་ལས་ཕྱིས་ཤེས་རིག་ཆེ་
ཆུང་དཔོག་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་ཞེ་སྤྱུགས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་ལྷན་པའི་
ནང་དུ་སྤྱ་གཟུགས་སམ་སྤྱུལ་མཐར་སྤྱུག་ཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པས་ཤེས་པའི་
སྤྱན་མོང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས་ལན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ནི་ནང་སེམས་དོན་རིག་པའི་རྣམ་
གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་ཡོད་པས། རང་གི་སྒྲོབ་
སྒྲོང་གིས་འཛོམ་ན་དེ་དག་འགོག་པ་མི་དགའ་ཞིང་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཡང་
ཟད་པ་མེད་དོ། །དེང་སང་གི་ཆོན་རིག་པའི་མཁས་དབང་མང་པོས་མའི་མངལ་དུ་
སྤྱ་གུ་ཆགས་མ་ཐག་པའི་ཁུ་ཐིག་དེའི་ནང་དུ་སྤྱུལ་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
ཆོགས་ཏེ་གཡོ་འགྱུལ་བྱེད་པ་དང་། དུད་འགོ་དང་མི་ལྷ་སུ་རྣམ་དཔྱོད་བཟང་ཞན་
ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱུལ་མང་ཉུང་ཡོད་པ་དང་། མི་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྷ་སུའི་
སྤྱུལ་མང་ཉུང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཕྱིས་འཆར་ལོངས་སྐབས་སུ་འང་རྣམ་དཔྱོད་
བཟང་ཞན་འབྱུང་བས་ན། སྒོ་དང་རིག་པ་ཞེས་པ་ཆེ་འདིའི་སྒྲོན་ནས་རྒྱན་འོང་བ་
མ་ཡིན་གྱི་པ་མའི་རྒྱད་ནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། སྤྱུལ་དེ་དག་ཆོགས་པ་ལས་སྒོ་
དང་རིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱས་སུ་སྦྱེས་པ་ནི་སྤྱུལ་དེ་དག་པན་ཚུན་སྤད་སྐབས་
གྱིས་སམ་འདུས་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཐོ་ཤོས་དབུ་
མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷོས་གྲུབ་དང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅེས་

དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་གི་རིག་པ་ནི་གཞུགས་སྤངས་ཕྱི་ནང་པན་ཚུན་འགྲོ་འོང་
 བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ། དཔེར་ན། ཉན་པ་འགའ་ཞིག་བཞགས་བཅོས་སྐབས་
 སྤྱིད་སྤྱན་བཏང་ནས་ལུས་ཚོར་འགགས་ཟེན་ནའང་ནམ་ཤས་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཐོན་
 ཏེ་བཞགས་བཅོས་ཅི་བྱེད་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཕྱིས་དན་པ་སོས་རྗེས་སྤར་བཞགས་
 བཅོས་ཅི་བྱེད་ཤོད་རྒྱ་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་བྱང་བས། རིག་པ་ལྷན་རྒྱལ་སྤྱོད་སོགས་
 མིན་པའི་གཞན་ཞིག་མིན་ནམ་སྐྱམ་པ་སོགས་དེ་དང་དེ་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་བ་སྤྱིའི་སྐོར་
 ལ་རྟོག་དཔྱད་མཇུག་པ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ནའང་སྤྱི་ཐག་ཚོད་པའི་བཞག་པ་ནི་སངས་
 རྒྱུ་གྱི་གཞུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ག་ལ་རྟེན། འདིའི་ཚོད་སྤྱིང་དུ་སངས་རྒྱུ་པའི་
 གཞུང་ལུགས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་ན་བྱ་བ་རྒྱ་ཅུར་རྩོག་ཅིག་གི་དཔེ་བཞིན་
 ཡིན་པས་སྐབས་ཅིག་ཏུ་དགག་པར་བྱ་བ་གནད་བསྐྱུས་ན་སྤྱོད་གྱི་དཔེ་གསུམ་གྱི་
 ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བ་མི་འདུག་པས། དང་པོ། མར་མེ་དང་མར་མེའི་འོད་གྱི་དཔེས་
 མཚོན་པ་ལུས་གྱི་རྒྱལ་སྤྱན་འགའ་ཞིག་གིས་རིག་པའི་ཉེར་ལེན་བྱས་ན་དེ་འབྲེལ་
 བའི་ཉེར་ལེན་དེ་གང་། ཉེར་འབྲས་དེ་གང་ཞེས་བཅུད་གཅད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་
 དེ་དག་གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་གཞུགས་ཅན་རང་གི་གོ་ས་ན་
 གཞུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འགོག་དགོས་པས། རིག་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་ཆེ་
 དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱན་དག་གྲང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་དགོས་པས་ལུས་གྱི་གོ་ས་ལ་
 མི་འོང་བའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་རོ། །

རང་གི་གོ་སར་གཞུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་མི་འགོག་ན་གཞུགས་སུ་མི་
 རུང་སྟེ་གཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་དབྱེད་པའི་གཞུགས་སུ་རུང་བ་དང་། རིག་
 པའི་གཞུགས་སུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་གྱི་བྱ་བ་དང་མི་

ལྷན་ན་གཞུགས་སུ་ཐ་སྟོད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་ན་
རྩལ་སྤན་དུ་རི་ལྷར་འཐད། དེ་ལྷ་བུའི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱ་རྩལ་དེ་དག་ནས་རིག་པའི་
ངོ་བོར་སྦྱིད་བྱེད་དམ་ཉེར་ལེན་ཡོད་ན། ས་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་སྤྱ་རྩལ་ཀྱན་ལའང་
རིག་པའི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་སྤྱ་རྩལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་
བར་རྩལ་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་ན། རིག་པའི་རྣམ་ཤིག་ལས་གཞན་དུ་བཅལ་
ན་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱ་རྩལ་དེ་ཉིད་ལས་རྩལ་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་མེད་ན་ནི་
སྤྱ་རྩལ་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་ངོ་བོ་སྦྱིད་རྩལ་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་གཞུགས་ཅན་གྱི་སྤྱ་རྩལ་དེ་དག་རེ་རེ་བའམ་འདུས་པ་དེ་ལ་
རིག་པའི་རྣམ་མེད་ན་དེ་དག་ལས་རིག་པ་རི་ལྷར་སྦྱེ། དཔེར་ན། གྲེ་མ་རང་ག་བ་
བཅོར་བས་སྦྱུ་མ་མི་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། དེ་འདྲ་བའི་སྤྱ་རྩལ་གཞན་ལ་རིག་པའི་རྩལ་
རྣམ་མེད་ཀྱང་པ་མའི་སྤྱ་ཐིག་ལ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་པ་མའི་སྤྱ་ཐིག་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡོད་པ་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས། དང་པོ་ལྷར་ན་པ་མའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལ། མི་མཚུངས་ན་ནི་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམ་དག་ཤོད་
དགོས་སོ། །ཡང་ན། ཆང་དང་ཆང་གི་རྩལ་པ་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱ་རྩལ་དེ་དག་
ནས་རིག་པའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་། སྤྱ་རྩལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རིག་
པ་སྦྱིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ནའང་། རིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྩལ་སྤན་དེ་རྩལ་སྤན་
ཀྱན་ལ་སྦྱི་མཚུངས་ཡིན་ནམ་ཁྱད་པར་བ་གཞན་ཞིག་ཡིན།

དང་པོ་ལྷར་ན་སྤྱ་རྩལ་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་
ཐམས་ཅད་སློག་ཆགས་སུ་ཐལ་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་རིག་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་
པའི་སྤྱ་རྩལ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཡོད་ཅམ་ནས་རིག་པ་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་
དམ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱན་གཞན་ལས་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་དེ་ལྷ་བུའི་སྤྱ་རྩལ་དེ་

ཐོག་མ་མེད་པས་རིག་པ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཕྱིས་འབྱུང་
 གི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིན་ན་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་འགལ་བས་རང་གི་དམ་བཅའ་ཉམས་
 ལ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བཅད་ན་སྤར་གྱི་ཉིས་པ་སོ་
 བ་གནས་སོ། །གསུམ་པ་ཡང་ན་ཅིག་པ་དང་ཅིག་པའི་རི་མོ་ལྟར་ཉེན་དང་བརྟེན་
 པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ལུས་རགས་པ་ལ་སྦྱར་ན་མི་འཐད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་
 སྤར་བའི་ལུས་ལ་སྦྱར་ན་ཤིན་ཏུ་འཐད་དེ་རིག་པའམ་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡན་གར་བའམ་
 རང་དབང་གིས་འགོ་འོང་བྱེད་མི་སྤྱབ་པས་ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱང་དང་ཙ་བརྒྱད་ནས་
 འགོ་འོང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱང་རྒྱལ་རྣམས་རིག་པའམ་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཡིན་པར་ལེགས་པར་བྱལ་ལ། རིག་པ་དང་
 ལྟན་ཅིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ཡང་རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤར་རྒྱལ་དེ་དག་མཐོང་བྱལ་ནའང་དེ་ལ་
 བརྟེན་པའི་རིག་པ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་མཐོང་མི་
 སྤྱབ་ཀྱང་དེའི་རྟེན་མཐོང་བས་རྟེན་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་བཤད་
 པ་དེ་དག་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། གཟུགས་སྤར་ནང་དུ་ནད་གཞི་གཟུགས་
 ཅན་དུ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་འབྲུལ་ཆའི་ལམ་ནས་མཐོང་བྱལ་ཀྱང་སྟོག་རྒྱང་ལྟ་བུ་ནད་
 གཞི་སེམས་ལ་ཡོད་ན་འབྲུལ་ཆའི་ལམ་ནས་མཐོང་མི་སྤྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་
 དཔེར་ནི། ཀྱང་ལྟན་འོང་བ་ལ་མིག་ལྟན་ཞེ་སོ་བཞོན་ནས་འགོ་ན་གཉིས་ཀ་འདོད་
 པའི་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་བྱལ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བཞོན་བྱའི་རྒྱང་དེ་ཡུལ་སོ་སོར་
 འཇུག་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་མཐོང་བའི་རྒྱས་པ་མེད། ཞོན་པ་སོ་རྣམ་ཤེས་ནི་
 ཡུལ་མཐོང་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་དུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱས་པ་མེད།
 འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྤར་བ་ལས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་མཐོང་བ་གཉིས་ཀ་བྱེད་

རྒྱས་པ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཆེས་གསལ་བར་གྱུར་
ཏོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་རགས་པ་ཞིག་པ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་སྤྱོད་མོ་ཞིག་མི་
དགོས་པས་ཆེ་འདིའི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་དང་སྤྱི་མའི་ལུས་ལ་འབྲུག་པ་ནི་
སྤང་མའི་མཐོ་དམའ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་རང་ཉིད་བཞོན་བྱའི་སྤྱང་དང་བཙས་འཕོ་
ཆོ། ཆེ་འདིའི་ལུས་དོར་བ་དང་ཆེ་སྤྱི་མའི་ལུས་སྤྱོད་གྲུབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྦྱེ་བ་སྤྱི་མར་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་དངོས་བསྟན་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་སེམས་གསལ་
རིག་དང་། རྣམ་ཤེས། རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་
ཡུལ་གསལ་བ་དང་རིག་པའི་རྣམ་པ་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་རང་གི་རིགས་འབྲུ་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཚུ་ཤུགས་
ནས་སློག་འདོན་པའི་ཆེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་མེ་རྒྱལ་ཆོགས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བའི་སློག་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་སློག་འདོན་མི་རྒྱས་པ་
དང་། གང་བའི་རིག་བྱུགས་ཆེ་བའི་སྡོམ་རྣམས་འདུ་སྦྱོང་བྱས་པ་ལས་ཆ་བའི་
ནད་སེལ་རྒྱས་པ་དང་། སྡོམ་སྡོམ་ཆ་བའི་རིག་བྱུགས་ཆེ་བའི་རིགས་རྣམས་འདུ་སྦྱོང་
བྱས་པ་ལས་གང་ནད་སེལ་བ་ལྟ་བུ་སོ་སོའི་སྤྱན་མིན་གྱི་རིགས་རྣམས་བསགས་པ་
ལས་དེ་དང་དེའི་རིགས་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་མཐོང་ཆོས་སྤྱུང་གྲགས་ཆེ་
བས། རྣམ་པར་ཤེས་པའང་རང་གི་རིགས་རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སེམས་གསལ་རིག་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་
མ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྦྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་སྤྱན་མིན་གྱི་རིགས་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པ་
ལས་རྣམ་ཡང་མི་སྦྱེ་བ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དཔེར་ན། མའི་རིགས་རྣམས་མའི་ཁམས་སྤྱོད་སྤྱོད་བསགས་པ་ལས་རགས་
པ་བྱུད་ཤིང་སྤྱི་གྲུས་ཀྱི་མེ་མའོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བ་དང་འབྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་

ལྟར་ཡིན་པ་ཚན་རིག་གི་གཞུང་ལས་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཡང་ལུས་འདུལ་སྤྱོད་བྱས་པ་ལས་འཕེལ་
 དགོས་པ་བཞིན། སེམས་ཀྱི་རྩལ་ཡང་སེམས་འདུལ་སྤྱོད་བྱས་པ་ལས་འཕེལ་
 དགོས་པ་ནི། ཤེས་རིག་གི་སྒོ་བ་སྤྱོད་ལ་དཔགས་ནས་ཀྱང་ཤེས་སྤྱོད་པས་སེམས་
 ནི་སེམས་བརྒྱུད་ནས་སྤྱོད་དགོས་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་འགྲེལ་
 ལེན་གཉིས་པ་ལས། མཆོངས་དང་ཚུ་ཡི་བྱོད་བཞིན་དུ། །རང་བཞིན་ལས་འདས་
 མིན་ཞེན། །ཞེས་ཁ་ཅིག་གིས་རྩོད་པ་བཀོད་པ་ལྟར། མཆོངས་རྩོད་ལྟ་བུ་མཆོངས་
 ཐེངས་རེ་རེ་ལ་མཆོངས་པའི་རྩོད་པ་བསྐྱར་མ་རེ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། ཚུའི་བྱོད་
 ཀྱང་མའི་ཆ་བའི་གྲོགས་དང་བཅས་ཆེ་བྱོད་ཀྱང་གནས་ཤིང་། དེ་དང་བཅས་པའི་ཆེ་
 བྱོད་ཀྱང་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན། སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་ནམ་
 ཞེན་མིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་འབད་རྩོད་སྤྱོད་མ་ཇི་ཅམ་གོམས་པ་དེ་
 ཡིས་ནམ་ཞིག་ན་ལེགས་པར་བྱང་ཆེ་འབད་རྩོད་བསྐྱར་མ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་
 རང་གི་རང་གིས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་སྒྲིབ་ཀྱས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་མཆོངས་དང་ཚུའི་བྱོད་ལྟ་བུ་ཇི་ཅམ་འཕེལ་ཡང་ཆད་ཅན་དུ་ངེས་ཤིང་།
 དེ་ལས་བཞུལ་ན་ཉམས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་མིན་གྱི་རྟེན་དབང་
 པོ་གསུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱང་ཆད་ཅན་དུ་ངེས་ཤིང་། ཡིད་
 ཀྱི་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པས་ནམས་ཀྱང་སྤྱོད་མིན་གྱི་རྟེན་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
 ལ་བརྟེན་པས་དེ་ལ་སྤྱོད་ཅན་དུ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་དེ་དག་ཉམས་པར་འགྱུར་
 བས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བྱུང་མ་ཡིན་མོད། ནམ་བྱང་གིས་བསྐྱས་པའི་ཡིད་ཀྱི་
 ཤེས་པ་ནམས་ནི་རང་གི་སྤྱོད་མིན་གྱི་རྟེན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་
 མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། བརྟེན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐའ་

མེད་དུ་འཕེལ་རུང་ཡིན་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་སྤྱོད་མོང་
བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་གསལ་རིག་རྒྱུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རུང་ཡིན་ཏེ། རང་
ཉམས་བྱེད་ཀྱི་འགལ་སྒྲམ་མེད་ཅིང་། འཛིན་སྤངས་བྱིན་ཅི་ལོག་གང་དང་ཡང་དངོས་
སྤྱོད་མ་འདྲེས་པར་རྟག་ཏུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་
ན། གཞུགས་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ནི་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་གཞོམ་
དུ་མེད་ཅིང་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བ་རྣམས་ཚོམ་གཞིར་བྱས་ནས་བརྩམས་པའི་
དངོས་པོ་ཚད་བཟུང་མི་རུས་པ་བཟོ་བསྐྱུན་སྤུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སེམས་
གསལ་རིག་ནི་གཞུགས་ཅན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་སྤྱོད་མེན་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་སྟེང་
ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རྣམ་རྒྱུན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྱུང་
བའི་བྱིར། གསལ་རིག་རང་རང་གི་རིགས་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འོང་བ་
དང་འགོ་བ་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ། །

གལ་ཏེ་སེམས་གསལ་རིག་གི་རྒྱུན་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་ན་རྟག་པར་ཐལ་
ལ། འཕེལ་འགྲིབ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་མི་རྟག་པའོ་སྤྱོད་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་ན་རྟག་
པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མེད་དགོས་སྤྱོད་དོགས་
སྟོང་ཆེས་མང་ཡང་སྟོན་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱད་ཅིག་མའི་
མི་རྟག་པ་གཉིས་སྤྱོད་བཤད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་གཉིས་རེ་དང་སྐྱར་
ནས་བཤད་དུ་ཡོད་ཅིང་སྤྱོད་པ་ནི་རགས་པ་དང་བྱི་མ་ནི་སྤྱོད་པ་ལོ། །དཔེར་ན། དབྱར་
དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་འགྱུར་བ། ལས་དོན་འཕོ་ལེན་གྱི་འགྱུར་བ་དང་། མྱོག་དང་
མར་མེ་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱང་ངོར་འགྱུར་ལྷོག་མངོན་འགྱུར་དུ་
གསལ་བཞིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་

འཕོ་སྤྱད་ཀྱི་ཆ་ནས་མི་རྟག་པར་འཛོག་པས། རིགས་པ་ལ་མ་སྤྱདས་ཀྱང་དོ་སྤང་
བཀྲིས་ན་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་སྟབས། འཆི་བ་མི་རྟག་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །

འདི་ནི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་འགགས་པ་ཡིན་གྱི་རྣམས་རྒྱན་འགགས་པ་ངེས་
པར་མི་དགོས་སོ། །མར་མེ་དང་སྒོ་ག་འོད་ལྟ་བུ་ནི་ཤི་བ་དང་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་
འགགས་པ་དུས་མཉམ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་ཞེས་པ་དུས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་སྤྱི་བ་ཡིན་ཡང་ངོ་མོའི་ཁྱད་པར་དང་བྱ་བ་བྱེད་རུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་
འདྲ་བ་མེད་པས་ན་རིགས་འདྲ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཁ་སང་གི་ཉི་མ་དང་དེ་རིང་གི་ཉི་མ་
གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱད་གཅིག་པའི་དབྱར་དུས་ཀྱི་རི་དང་དགུན་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་
དག་རྒྱན་གཅིག་པ་དང་རྣམས་རྒྱན་གཅིག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ང་ཆོས་མཐོང་
ཆོས་སུ་མེ་ལྟ་བུ་རང་ཚུལ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་མེ་རྩལ་སྤྱོད་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་
ཉིད་ཀྱང་མེ་དེའི་རྣམས་རྒྱན་དང་རིགས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་ཡི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མིན་
ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བསགས་པ་ལས་མེ་རགས་པའི་ངོ་མོར་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་
དང་རྒྱུད་དང་ས་ལ་སོགས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བའི་རྩལ་སྤྱོད་རྣམས་ནི་
ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་སོགས་ཡུལ་རགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་རགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ཏེ། གང་ཟག་རྒྱད་གཅིག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཁ་སང་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
དང་དེ་རིང་གི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་སྤྱི་བ་ཡིན་ཡང་། རང་
ཚུལ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་སྤྱོད་དེ་དག་ནི་དེའི་རྣམས་རྒྱན་དང་རིགས་རྒྱན་
དུ་འཛོག་ཅིང་། སྤྱོད་དེ་ཉིད་རང་གི་རིགས་འདྲ་ནས་རིགས་འདྲ་བརྒྱུད་དེ་འབྱུང་
བ་ཡིན་པས་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་ཡང་མེད་དོ། །ཤེས་པ་རགས་པ་དང་སྟོབས་
ཆེ་རྒྱུད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་ཚུལ་བྱེད་མཐར་ཐུག་ནས་སེམས་གསལ་རིག་

ཡུལ་སྤང་མི་སྤྱོད་བཞིག་ལ་ཐུག་དགོས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་རགས་པ་
འབྲལ་འབྲལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་
སྐྱེ་བ་ཐལ་ལོ། །གཟུགས་རྩལ་རགས་པ་ནམས་མཐར་ཐུག་ན་རྩལ་སྤྱོད་ལ་
ཐུག་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པ་རགས་པ་ནམས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ས་སེམས་གསལ་
རིག་སྤྱོད་ལ་ཐུག་དགོས་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་བྱེད་རྒྱ། །འདྲིའི་སྐྱོར་སྤྲུགས་
སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཅ་འབྲེལ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་དག་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དག་ངོ་བོ་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པར་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་འཕེལ་འགྲིབ་དང་བྱེད་ལས་འཕོ་འགྱུར་དང་རང་ཡུལ་འགྱུར་ལྡོག་གི་དབང་
གིས་ཡུལ་སྤང་གི་ནམ་པའང་འགྱུར་འགྲོས་ཆེ་བས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་
གྲུབ་ལ་རྒྱན་ཆད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། རྫོས་གར་ལ་ལྷ་བའི་ཆེ་
མིག་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ཀྱང་འདྲིན་སྤངས་ནམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་
ནོ། །དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཡུལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པར་མཇེད་པའང་འདྲི་འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉི་མ་
གཅིག་ཚུ་ཆོད་ལ་བགོས། ཚུ་ཆོད་ཀྱང་སྐར་ཆ་ལ་བགོས་ཏེ་འགྱུར་བ་བྱེད་སྤངས་
ལ་བསམས་ནས་ཀྱང་སྐར་ཅིག་མའི་མི་རྟག་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བྱ་བྱེད་དང་རྟེན་འཕོ་འགྱུར་སོགས་ལ་སྦྱར་ནས་ཀྱང་སྐར་ཅིག་མའི་མི་རྟག་པའམ་
སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་དཔོག་པར་བྱས་སོ། །འདྲིའི་སྐྱོར་ཞིབ་དུ་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པས་
འདྲིར་ཡིག་ཆོགས་མང་ན་འབྲུག་ཉེན་ཆེ་བས་དཔེར་མཆོན་ཅིམ་བཀོད་པས་རང་
རང་གིས་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་བཏོན་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་འགྲོ་བ་སྤྱི་བྱེད་སེམས་གསལ་རིག་གི་རྒྱུད་གཅིག་ན་སྐྱེ་འཆི་

མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། འབྲུ་ཡི་རྒྱན་
 དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། རས་དོག་ལྟ་བུ་འབྲུ་
 དོག་རང་ཉིད་སོན་ཅ་བྱས་ནས་སྒྲུ་བྱ་སྦྱིས། དེ་ནས་སྦྲེ་མ་སྦྱིན། དེ་ནས་འབྲུ་དོག་
 གི་རྣམ་པ་སྦྱར་ཐོན་ཞིང་བར་དུ་འགྱུར་སྒོག་མང་ཡང་རྫས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འགྲོ་
 བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱི་འཆི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། སྦྱི་བ་བརྒྱད་དེ་སྦྱི་
 སྲིད། འཆི་སྲིད། བར་སྲིད། སྒྲིན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་བཞི་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་སོ་སོ་
 ཡིན་ཡང་རྒྱན་མ་ཆད་པར་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་བྱག་སོ་
 སོར་འཕོ་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་སོན་ཅ་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་ལས་གྱིས་འཕངས་
 པའི་རྣམ་སྦྱིན་བརྗེ་ལེན་བྱས་པ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། སེམས་གསལ་རིག་
 ཤིན་ཏུ་ཐ་བ་དང་དེའི་ཉེན་ཁམས་བྱག་པོ་དག་ནི་པན་རྒྱན་འབྲུལ་མི་བྱང་བར་རྒྱ་
 བོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་བར་མ་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་ལས་བྱང་པོ་རགས་པ་འདོར་ལེན་བྱེད་
 །ཀྱང་དེ་དག་འདོར་ལེན་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་མཐའ་མེད་དུ་རྒྱ་བ་དེའི་ཕྱིར། དགོ་སྤིག་
 གི་ལས་གང་དང་གང་བསགས་པ་རྣམས་རྒྱད་མི་ཟ་བའི་རུས་པའི་ངོ་བོ་གནས་
 ཐུབ་ཅིང་། འབྲས་བུ་སྦྱིན་པ་ཡང་གོམས་པ་གང་ཆེ་དང་འཕྲལ་རྒྱུན་སྟོབས་གང་
 ཆེ་བ་དེའི་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲིན་དུ་སྦྱིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མདོར་ན་རྒྱང་སེམས་འདུག་པ་གཅིག་པའི་གསལ་རིག་ཁམས་བྱག་གི་
 བདག་ཉིད་དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱད་གཅིག་ནས་གཅིག་
 དུ་རྒྱ་བ་ལ་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། འགྲོ་བ་རིགས་བྱག་སོ་སོའི་བྱང་པོ་རགས་པ་གང་
 དང་གང་སྦྲངས་པར་དེ་དང་དེའི་འགྲོ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་
 རྒྱད་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་བྱ་རམ་གྱིས་གང་བའི་ཆེ་བྱ་རམ་གྱི་བྱམ་པ་དང་། སྦྱང་
 ཅིས་གང་བའི་ཆེ་སྦྱང་ཅིའི་བྱམ་པ་དང་། དཔུལ་གྱིས་གང་བའི་ཆེ་དཔུལ་གྱི་བྱམ་

བ་དང་། གསེར་གྱིས་གང་བའི་ཆེ་གསེར་གྱི་བྱམ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་སོ་སོར་འཇུག་
བ་བཞིན་ནོ། །གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་
བྱེད་ཀྱས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ནི་ལྟོས་གྲུབ་གྱི་དབང་ལས་
ཡིན་གྱི་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་མིན་པས། ལྟོས་གྲུབ་གྱི་རྣམ་གཞག་
ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ནི་སྐབས་འདྲིའི་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལྷ་བྱའི་
སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཁམས་དུག་གི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་མར་
འཁོར་བར་འཁོར་བའི་གཞི་མ་དང་ཡར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བསྟོད་
པའི་གཞི་མ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོང་མ་རིག་པའི་ཆུན་དང་བཅས་པར་སྟེད་པས་
ས་བོན་གང་དང་གང་བཏབ་པ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཟིན་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ས་བོན་གང་དང་གང་བཏབ་པ་དེས་ནི་ཐར་
པའི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་པ་དང་། དེའི་ཐོག་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་གསོས་བཏབ་པ་ལས་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་པར་འབྱུང་བས་ན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་།
རྟག་བརྟན་སྟོང་པོ་ཞེས་པའང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་འདི་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ་དགོས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་སོགས་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་ལས་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྤང་བས་འདྲིའི་མདོར་ཅུང་མོ། །དེར་སངས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་པའི་སྤྱི་
བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་དེབ་ལས་གསལ་བ་དེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་གསལ་བར་
བསྟན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། འགོ་བ་མའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་འཇུག་སྒྲིའི་གཙོ་བོ་ནི་
འཁོར་བའི་འཇུག་ལྷོག་གི་རིམ་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ལས་བཅུམས་ཏེ། ལྟོན་

བ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་འབབ་སའི་
 སྒྲིམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞི་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་ནི་
 གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
 ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་གཉིས་པར་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་དང་།
 ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིགས་པའི་རྣམས་གངས་མཐའ་ཡས་པས་སྐྱབ་
 པར་མཛད་ནས། བསྟན་པ་དང་། སྟོན་པ། རྟོན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བཅས་
 པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོན་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་དེ་དག་ནི། རིགས་པ་ལ་སྟོན་
 སྤྱིང་ཆད་མཐོང་མ་སོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་དཀའ་བས། ལ་ལར་དོ་སྤངས་མི་སྐྱེས་པ་
 དང་། ལ་ལས་དོ་སྤངས་བཀྱིས་ཀྱང་ལོག་པར་འཆད་པ་ཆེས་ཆེར་བདོ་བ་དེ་དག་ནི།
 རྣམས་འགྲེལ་འདིའི་དགོས་འགྲེལ་ངག་ཏུ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་
 པར་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་མི་གཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཐག་
 དོག་ཅི་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡང་། །ཡོངས་སྤྱར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་
 ལ་པན་བ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པ་འདྲ་མེད། །ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། སྤིང་
 དང་སྤིང་ཐབས་ཞི་བ་ཡི། །ཐབས་དང་དེ་བཞིན་ཞི་གསུངས་ཏེ། །འཛིག་རྟོན་ཡོངས་
 སུ་མི་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་སྤྱབ་པའི་ལྟ་བུར་མཛོན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
 གྱུར་པ་དང་། དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
 སྟོན་པོར་ལྟ་བར་མི་སྟོགས་པ་རྣམས་ལ་གོ་བདེ་བ་དང་། ཆོག་མེད་པར་འཇུག་
 པ་སྤྱར་བའི་ཆེད་དུ་དེད་དུས་ཀྱི་བདེ་འགྲེལ་དང་སྤྱར་ནས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་
 བྱས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དོན་སྤྱགས་ལ་འཇགས་པར་འཆོལ། །

འདིར་སྤྱིས་པ། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་ལས་ཐོན་པ་ཡི། །སིམ་
 བྱེད་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་སྟོར་བྱེད་དང་། །རྣམ་གྲོལ་རྣམ་རྒྱལ་ཁང་བཟང་བསྟོན་པའི་

སྐས། །སྲིད་བཞིའི་ན་གཤི་ཁྲོད་ནས་ལེགས་འཇུགས་འདིར། །བདུད་བཞི་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་རྣམ་སང་ཁྲོད་། །ཅི་བདེར་ཅེན་ཕྱིར་འཛེགས་ལ་དཔའ་སྦྱེད་ཅིག །ཐབས་
ཤེས་ལུས་རྩལ་སྦྱིན་པོས་རིངས་སྟབས་སུ། །དབྱུད་འཛོག་གོམ་འགོས་མ་སྟོད་
བར་རྩལ་གྱིས། །སྲིད་ལ་ཞེན་པས་སྲིད་གསུམ་བདེ་འཆོལ་བའི། །ངལ་དུབ་ཐོག་
མེད་ཐལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །མ་འདས་སྲིད་པའི་སྣང་བ་འདི་ལ་སྟོས། །དེ་བས་
གཏན་མདུན་སྟབས་ཤིག་ཆོས་གྲོགས་ལགས། །སྲིད་པས་གཅེས་པས་སྲིད་ལ་
ཞེན་ལོག་ཀྱང་། །དེ་ལས་སྟོལ་ཐབས་མ་རྟེན་ཡིད་འཁུམས་ཤིང་། །ལ་ལ་ལམ་
གོལ་འཁུམས་པས་སྤར་གཅེས་པ། །འདི་ཉིད་གཟིགས་དང་གྲོལ་ལམ་ཅིས་མི་
འཆོལ། །སྤང་དོར་བྱ་སྟེའི་གཏད་སའི་བདེན་བཞིའི་གནས། །རྣམ་དཔྱེད་ཅང་ཤེས་
རྩལ་ཆེན་དགྲུས་ས་ཆེ། །ལྷ་བྱུང་གཞན་ལས་ཐབས་བྱང་འབྲེན་བྱེད་དེ། །རྣམ་གྲོལ་
བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྟེན་ཤེས་པར་གཅེས། །འདིར་འབད་རྣམ་བྱང་དགེ་བ་ཅི་མཆིས་
པ། །རྣམ་བྱང་བསྐྱབ་ལ་སྦྱར་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ། །འཛད་མེད་གཏེར་ཁ་རི་བཞིན་
སྤྱད་གྱུར་ནས། །རྣམ་བྱང་དགའ་སྟོན་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །སྟོབས་བཅུ་
མངའ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ཀུན། །མཉེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་ཕུལ་བྱང་འདི་དབུལ་
བས། །བྱང་ཚུབ་བར་དུ་འབལ་མེད་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །ཡུམ་དོན་རྒྱ་མཆོར་སྤྱད་ལ་
དབང་འབྱོར་ཤོག། །

སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ལགས་སུ་ སྤྲིངས་པའི་འཕྲིན་ཡིག

༥ བསྐྱབ་གསུམ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྤྱག་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་
ལགས་ཀྱི་བྱང་དུ།

སྟབས་འབྲས། སྐྱེའི་ནས་བྱི་བ་ཁག་
མང་བཞུགས་པའི་ཡིག་འཕྲིན་བཏང་བ་སྤྲོད་ཀྱི་སྟོན་ཅེས་སྤྲིངས་བཞག་འདུག་པ་ཞིབ་
སྟོན་སྐབས་དབྱ་པར་གྱི་བྱི་བ་དང་ངོ་བོ་སྟོན་ཀྱི་ཆོག་སྤྲོད་མང་དག་ཅིག་འདུག་པ་
སུའི་ཡིན་ནམ་ལྟ་དུས་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ཙམ་ལས་ཁང་ཆོན་
དང་གདན་ས་སོགས་འཁོད་མེད་སྟབས་དོགས་གནས་བྱུང་། རྗེས་སུ་བསམ་
གཞིག་སྐབས་སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་གསར་པ་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ཞེས་
པ་སྤྲོད་ཀྱི་ཆོས་གྲོགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐག་ཆོད་སྟུང་སྟེ་ལན་ནམས་
གནས་བསྐྱུས་སུ་བྲིས་པ་ཡིན། འཐད་དང་མི་འཐད་ཁྱེད་ཀྱིས་གཟིགས། སྤྲོད་ཀྱིས་
གཞུང་ལུགས་ཐོས་པ་ལྟར་ལེན་དུ་བྲིས་མེད་ཅིང་དབྱེད་དོན་ཉམས་སྤྱོད་ལྟར་ལེན་

དུ་བྱིས་ཡོད་པས་གཞུང་འགྲེལ་དངོས་ཟིན་དང་མཐུན་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོང་མིད།
ཐུན་མི་ཁོམས་པ་དགུ་པས་ཟིན་ཆེ་བས་གཞུང་ལུགས་ལ་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱ་
རྒྱུར་སོ་སོའི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་མ་བྱུང་། ཁྱེད་རང་དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་གཉེར་གྱི་སྐལ་
བཟང་ཐོབ་པར་ཡི་རངས་དཔག་མེད་དང་ཡིད་སློན་ཁྱེད་བཞིན་གདལ། སྤྲད་ཀྱང་རྒྱ་
མཚོའི་དབུས་ནས་སྐྱེས་པའི་གསེར་མིག་ཅན་རྒྱ་མཚོ་དང་མ་འབྲལ་བར་གནང་རྒྱ་
འབྲལ་ལུགས་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་མཐེན་ཚུབ་ལྟར་དམ་
དོན་ཡོད་པར་འཆོལ། གནས་ལན་འབྲལ་རྒྱུར་ཐུན་བྱ་འབྱུང་སོང་བར་དབྱིངས་
འདས་མེད་པ་ཁྱེད་རྒྱ་རྒྱ་དང་འདི་མཉམ་སྦྲེ་བ་སྔ་ཕྱི་སྒོར་གྱི་དེབ་གཅིག་ཀྱང་ལུས་ཡོད་
པས་གཟིགས་ཞིབ་དང་། དགོ་བཤེས་ནམ་པ་ཚོས་སྦྲེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁྱེད་སྦྲེལ་མ་
ཐུབ་པ་ལ་འདིས་ཅུང་ཟད་པན་པར་སྐྱམ་པ་བཅས། ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༩ ལ།

རིགས་སློབ་དགོ་མིང་སློབ་ཐང་རྒྱ་མཚོས་ལུལ།

༣༡། །མེར་བྱེས་དག་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ ལགས་ཀྱི་ངེས་ལན།

དག་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ཀྱི་མཚན་ཅན་ཞིག་ནས་ཐུན་ལ་
གཤམ་གསལ་གྱི་ངེ་བ་འཁོད་པའི་ཡིག་འཕྲིན་ཞིག་འབྱོར་བྱུང་ཡང་ཞལ་བྱང་དང་
ཁང་ཚན་གསལ་འཁོད་མེད་སྟབས་སུ་ཡིན་ཐག་མ་ཆོད་ཀྱང་ཐུན་གྱི་ཀློགས་
མོ་མེར་བྱེས་དག་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ཞེས་པ་ཁོང་ཡིན་ཤིག་གྲུས་
ནས་ངེས་ལན་བཅོས་ཡོད། གལ་ཏེ་མིན་ཆེ་འདིའི་ལན་གསལ་ཞིག་འཕྲལ་མར་
གནང་སྟོངས།

ངེ་བ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་བཞིའི་ནང་ཚན་སྟུག་བསྐལ་
བདེན་པའི་བྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ངེ་ལྟར་
ལགས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་སྟོན་པའི་རྗེ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་ཆད་ལྡན་བྱངས་
བྱུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་མཆིས་ན་གསུང་གནང་ཡོད་པ་ཞུ།

ལན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤེད་པའི་བདེན་བཞི་
མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱུང་མིན་གྱི་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་གཉིས་ཡོད་པ་མཐུན་གསལ་རེད། དེ་ནས་ནལ་འབྱོར་པའི་སྒོ་རྩེ་རང་
མཚན་གྱིས་བྱུང་བའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའམ། དེ་གཞིར་བཞག་གི་ངང་ནས་སྐད་
ཅིག་གིས་སྟེ་འདིག་བྱེད་ཚུལ་ལ་བཏགས་ཏེ་མི་ཉག་པ་སྟོམ་ཚུལ་དང་། བཏེན་

ནས་བཏགས་པའམ་པན་ཚུན་ལྷོས་གྲུབ་གི་ངང་ནས་རང་ཚུགས་མི་སྤུལ་པར་
སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་ཚུལ་སྒྲོམ་པ་དང་གཉིས་ཡོད་པས་སྤྲ་མ་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་དང་
སྤྲ་མོང་བ་དང་། བྱི་མ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤྲ་མིན་གི་ལུགས་སུ་བྱ་དགོས། དེ་
བཞིན་དུ་སྤྲ་ག་བསྐལ་བའང་ནལ་འཁྱོར་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྤུལ་པའི་བདག་
དུ་ཞེན་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་ལས་གསོག་ཚུལ་དང་ལས་ལ་གསོས་
འདེབས་ཚུལ་སོགས་ལས་ཉོན་མོངས་རགས་པ་དང་སྦྱར་ནས་ཉེན་འབྱེལ་
ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྷོག་གི་རིམ་པ་ལས་འཁོར་བ་འཁོར་ཚུལ་དང་། སྤྲ་ག་
བསྐལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་ནམས་སྒྲོམ་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་
དབང་གིས་ལས་གསོག་ཚུལ་དང་། ལས་ལ་གསོས་འདེབས་ཚུལ་སོགས་སྤྲ་བའི་
ལས་ཉོན་ལ་བཞེན་པའི་ཉེན་འབྱེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྷོག་གིས་འཁོར་བར་
འཁོར་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་སྤྲ་ག་བསྐལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་སྒྲོམ་པ་དང་སྤྲ་རགས་
གཉིས་ཡོད་པས་སྤྲ་མ་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་དང་། བྱི་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤྲ་
མིན་གི་སྒྲོན་པ་བཏབ་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་ལོག་མས་ཉོན་མོངས་སུ་ངོས་
འཛིན་མ་སྤུལ་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་བཞེན་ནས་ཉོན་
མོངས་སུ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་སྟེང་བ་དང་། ར་རྒྱལ། འཛིག་ལྷ་སོགས་ངེ་སྟེང་
ཅིག་ཡོད་པས་དེ་དག་ངོས་འཛིན་སྤུལ་ན་དེ་དག་དང་སྦྱར་བའི་སྤྲ་ག་ཀུན་སྤྲ་བའི་
ནམ་གཞག་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །

དོན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཡིན་ན་དེ་དག་ངོས་པར་མཐེན་དགོས་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་
བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
གིས་སྟོང་པ་དང་། རང་རྒྱ་སྤུལ་པའི་བདག་གིས་སྟོང་པ་གཉིས་སྟོང་བདག་མེད་
གཉིས་དང་སྦྱར་ན་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་དང་སྤྲ་མོང་བ་དང་། རང་རྒྱ་སྤུལ་པའི་

བདག་གིས་སྒྲོང་བ་དང་། རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་བདག་གིས་སྒྲོང་བ་གཉིས་སྒྲོང་
 བདག་མེད་དུ་སྦྲར་བ་ནི་ཆེས་སྤྲོ་བ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤྲོ་མིན་གྱི་ལྷགས་ཡིན།
 དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱ་སྤྲོ་བའི་བདག་ཏུ་ཞེན་བ་དང་དེའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ངོས་ཟེན་ནས་དེ་དག་གི་རྒྱ། ཀུན་འབྱུང་། རབ་སྒྱུ།
 རྒྱུན་གྱི་རྣམ་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱ་སྤྲོ་བའི་བདག་
 ཏུ་མེད་པ་མངོན་སྤྲོ་དུ་མཐོང་ཞིང་སྒྲོམ་བ་དང་། བདག་འཛིན་རགས་བ་དེ་དང་
 དེས་བྲངས་བའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། ལྷན་སྒྲེས་སོ་སོར་སྒྲོང་གཉེན་དུ་སྦྲར་ནས་
 བསྒྲོམས་པས་དེ་དག་རེ་ཞིག་སྤྲར་མི་སྒྲུབ་པའི་འགོག་པ། ཞི་བ། གྲོལ། དེས་འབྱུང་
 གི་རྣམ་བ་བཞི་དང་། རང་ངོས་ནས་མེད་པ་མངོན་སྤྲོ་དུ་རྟོགས་བ་དང་། བདེན་
 འཛིན་གཉིས་སྒྲོང་གཉེན་དུ་སྦྲར་ནས་འགོག་པ། ཞི་བ། གྲོལ། དེས་འབྱུང་བཞི་
 དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་སྤྲོ་རགས་སོ་སོར་མངོན་སྤྲོ་དུ་རྟོགས་བའི་ལམ།
 རིགས་པ། སྤྲོ་བ། དེས་འབྱུང་བཞི་སོ་སོར་ལམ་བདེན་སྤྲོ་རགས་སྤྲོ་རྒྱར་ནས་
 མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་དང་། ལུས་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་དགྲ་
 བཅོམ་དང་། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་རྣལ་འབྱོར་པས་
 སྒྲོམ་པའི་རིམ་པའི་ནང་དུ་སྤྲོ་སྤྲོ་མེད་ཤར་བ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་དག་པར་གཉིས་ལ་
 སྦྲངས་པའི་དགོས་པ་ལག་སོན་བྱུང་བ་ཡིན།

གོང་གི་སྒྲོང་བདག་མེད་གཉིས་གྱི་སྒྲུབས་རང་གི་སྤྲང་སོ་ལས་དོན་
 གཞན་དུ་རང་ཉིད་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
 ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་ཀུན་བརྟགས་ལས་ལྷན་སྒྲེས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་
 གྲགས། བདག་སྤྲང་ངོ་སོ་གཅིག་ཀྱང་སྤྲང་སོའི་ངོས་ནས་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་
 པ་ནི། རང་རྒྱ་སྤྲོ་བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལྷན་སྒྲེས་དང་།

ཀུན་བརྟགས་གཉིས་ཡོད། རང་སྤྱེའོག་མ་ནམས་ཀྱིས་སྤང་པོ་རྩས་ཡོད་དང་དེ་
ལ་མ་བརྟེན་པ་རང་རྒྱ་བར་འཛིན་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་གྲུབ་མཐའི་དབང་
གིས་འཛིན་པས་ཀུན་བརྟགས་འབའ་ཞིག་དང་། སྤང་པོ་རྩས་ཡོད། གང་ཟག་དེ་
ལ་བརྟགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའང་། སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་གཞན་
དུ་འཛིན་པར་ཐལ་ཏེ། སྤང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་གང་ཟག་རྟག་པར་འཛིན་པ་སྤང་
པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག་དེ་དང་རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩས་ཡོད་ནི་བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་པའི་རྩས་ཡོད་དེ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་
པ་ལ་བརྟགས་དོན་བཅའ་ནས་རྟེན་པ་འགོག་དགོས་པས་བདག་སྤང་སོགས་ཆོས་
གང་ཡིན་ཡང་བརྟགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་
པས་ལུགས་འདིར་རྩས་ཡོད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཟུར་དུ་མི་དགོས་སོ། །ཆད་
ལྷན་གྱི་ཁྱད་པ་ནི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་
དབྱ་བཅོམ་ལ་དབྱུང་པའི་སྐབས་དང་དེའི་ཐད་སྤྱོད་འཇུག་གི་སྤང་འཇུག་ཉིད་ལས་
ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། སྤང་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་གསལ་ཁ་མ་དུན་པས་སྐྱེ་ཉིད་
ཀྱིས་འཆོལ་བར་མཛོད།

དེ་བ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་དང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་ངམ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་
པོའི་བྱུང་པར་རི་ལྟར་ལགས།

ལན། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐབས་གཙོ་བོ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་བདེན་

བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། ལམ་བྱང་ཚུབ་སོ་བདུན་སོགས་ལ་དམིགས་
 སའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་སའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་ན་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་
 གི་ལམ་རིམ་ཆད་ལོང་བ་ཡིན། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྐལ་བ་སྔ་མའི་སྟེང་བདེན་
 གཉིས་སྔ་རགས་དང་སྐྱར་བས་པར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བརྟེན་སའི་བསྐྱོམ་བྱ་སྐྱོམ་བྱེད་
 ལ་དམིགས་སའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་པས་སྔ་མ་ལས་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བྱེད་པར་སྔ་བའི་
 སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་ལྟག་བསྐྱབ་དགོས་པ་
 ལམ་རིམ་གྱི་ས་བཅད་ཐོག་ནས་གསལ་བར་རྟོགས་ཀྱས་སོ། །གོང་གི་དེ་དག་ལ་
 ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཟེན་ན་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བར་འཛོག་ཐལ་འབྱུར་བ་ཐུན་མིན་
 ལྟར་བྱས་ན་འབྲིང་གི་སྐལ་བ་ཀྱི་དེ་དག་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་སྔ་བའི་མི་རྟག་
 སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་བྱང་ཚུབ་སོ་བདུན་ལ་སྒོ་སྦྱང་དགོས། བྱེད་
 པར་དུ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྐལ་བ་སྔ་མ་དེའི་ཐོག་ཆེས་སྔ་བའི་པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ནང་
 ཆོན་དུ་སྐྱར་སའི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གཉིས་དེའི་ནང་ཆོན་དུ་
 ཞི་ལྟག་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན། དེ་དག་གྱང་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་མཐར་སོན་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལས། མོས་སྐྱོམ་དང་།
 སྦྱང་བཤད། ལྟའི་ཤར་སྐྱོམ་ཅེས་གྱིས་ཆེག་གི་བསྟེན་བསྐྱབ་ཁུལ་ལྟར་བྱངས་པ་
 བྱི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །

བྱེད་པར་དུ་དོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་
 མཐོང་། །གང་དག་ང་ལ་སྐྱར་ཤེས་པ། །ལོག་སའི་ལམ་དུ་ཁྱེད་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་
 དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟ། །འཕྲེན་པ་རྣམས་ནི་

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས། །དེ་ནི་རྣམ་པ་ཤེས་མི་རུས། ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་ལ་ཡང་ཡང་དབྱེད་ཞིབ་མཛོད། ཐར་བཤམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ། སྒྲོམ་པ་གསུམ་
ནི་ནང་པའི་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ནང་འདུ་མོད། དེ་ལས་གཞན་ཆཙན་རིག་
དང་། སྐད་ཡིག་འཛིན་སྒྲིང་ས་བཤད་དང་། རྒྱལ་རབས། སྲིད་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་
པའི་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ། ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོམ་པ་བཅས་
ནི་ནང་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ནང་དུ་མི་འདུ་བས། དེ་ལ་མཁས་པ་
དག་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་གྲགས་པའི་མཁས་པའི་གས་སུ་མི་རྒྱུད། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་
ལས་འབྲས་གསུམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམ་འབྱེད་རྩལ་རྒྱ་བཏོན་
པའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བློ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱུ་སྐྱེད་བ་
ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཞིང་། ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་བཅས་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་
དངོས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་དབྱེད་པ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་
དང་བཅས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་
མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཞིར་
བརྩུང་པའི་ཐོག་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་དེ་དག་
སྒྲུབས་འགོ་འཇགས། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཙོས་མ་རྩུན་གྱིས་ཟེན་པ་ནི་ནང་པའི་
བསྐྱབ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་ལེན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ནི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་མིན་པས་རང་གི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཕྱོགས་གང་དུ་འགོ་མིན་ཞིབ་འཇུག་རྒྱུན་
མར་རང་གིས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་བྱེད་མི་སྤུའི་པ་མཁྱེན་དགོས།

འི་བ། དེ་བཞིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་སྐབས་སུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱིས་
 རྟུག་པའི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱིས་རྟུག་པའི་མི་རྟག་
 པའི་རྣམ་པ་གཉིས་པོར་བྱད་པར་ངེ་ལྟར་ལགས། བྱད་པར་མེད་ན་ནི་སྒྲིམ་པའི་
 སྒྲིམ་ཏུ་འགྱུར་བར་དོགས་སོ། །

ལན། མངོན་རྒྱུ་སྐབས་བཞི་པར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱིས་རྟུག་པའི་
 མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱིས་རྟུག་པའི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་
 གཉིས་མི་སྒྲིམ་ཏེ། གཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་རྣམ་དང་། དེ་དག་མངོན་
 སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་བཅུ་དྲུག་པོ་བདེན་བཞིའི་ཤེས་ཀྱིས་རྟུག་པའི་སྐབས་སུ་
 གཤགས་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་ཡིན། དེ་ལྟར་བུའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་
 དྲུག་པོ་རེ་རེ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་སྐབས་འདིར་
 བསྟན་གྱི་བྱང་མེས་ཀྱི་ཉེར་བདུན་གྱི་ཁོངས་ཡིན། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་པ་སྒྲིམ་
 པ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་སྒྲིམ་པ་མི་འདྲ་སྟེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོག་བསྟུས་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་པས་མི་
 རྟག་པའི་རྣམ་པ་སྒྲིམ་ཞེས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་མངོན་རྒྱུ་ཐལ་འགྱུར་ཏུ་འགྲེལ་བ་དེ་
 ཉིད་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེགས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། བཞེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
 སྒྲིམ་པའི་སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་དོན་རྣམ་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་མིན་པ་དེས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱིས་སྟུག་སོ། །དཔེར་ན། བྱད་མེད་
 གཅིག་ལ་ལྟ་བུ་འདྲ་ཡང་། ཡིད་བྱེད་དང་ཀུན་སྒྲོང་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཐོང་
 ཚུལ་དང་ལྷོང་ཆོར་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སྤྱིར་མི་རྟག་པ་སྒྲིམ་པ་
 གཅིག་ཀྱང་ཐེན་བྱེད་ཐོགས་དང་ཀུན་སྒྲོང་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་སྒྲིམ་པའི་ཉམས་

སྤང་དང་ངེས་ཤེས་འདྲན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པས་སྒྲོམ་པ་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་
མེད་ན། མཁའ་གསུམ་གྱི་སྐབས་འདིར་འཛིན་སྤངས་དང་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་མི་
འདྲ་བས་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོས། ཡང་བདེན་བཞིའི་ལོག་ཁྱགས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་
མེད་སྒྲོམ་པ་སོགས་དེ་གཉིས་སྤོང་གཉིན་དུ་སྤྱར་ནས་སྒྲོམ་པ་འདྲ་ཡོད་པས། ཡིག་
ཆས་དངོས་ཟེན་ཅམ་ལ་རྒྱལ་པོད་པར་མི་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་
མོང་བ་ཡིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་སྤྱར་བ་ཡིན་པས་བསྒྲོམ་
བྱའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་
འཆད་པས་དམིགས་པ་དང་འཛིན་སྤངས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བ། རྣམ་འགྲུར་པས་སྤྲན་ཐོག་གཅིག་ལ་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་
པའི་ཆེ་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པར་
གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་མི་འདྲ་བ་ཇི་ཡོད། ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་ན་ནི་
དེ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་སྤྲུལ་མོ། །

ལན། རྣམ་འགྲུར་པས་སྤྲན་ཐོག་གཅིག་ལ་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གསུང་གིས་དངོས་ཟེན་ལྟར་གོ་ངེས་བཞིན་ལྷགས་ལྟོག་
དང་། ལྷགས་འབྱུང་ཅི་ངེགས་བསྟར་ཆགས་སུ་སྒྲོམ་པ་དང་། སྟེན་ཆོགས་སུ་
སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་སྤོང་གི་ཚུལ་བ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོའི་རྒྱུ་
ཆགས་སུ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིར་བ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་
ནོ། །དཔེར་ན། ཆོགས་ཞིང་ལྟ་བུ་སྟེན་གོ་ངེས་བཞིན་དུ་གསལ་བཏབ་ནས་སྒྲོམ་
ཚུལ་གཅིག་དང་། ལྟ་སྟེན་ཆོགས་པ་གསལ་བཏབ་ནས་སྒྲོམ་པ་གཉིས་གསུངས་

པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་ཤེས་རྣམ་ལ་བྱ་སྟེ།
 མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སམས་
 གཞི་ཤེས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་ལེགས་པར་ངོས་
 ཟེན་པའི་སྟོན་ནས་བདག་མེད་པའམ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྟོམ་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་རྟག་
 སྟུག་བསྐྱེད་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་དེ་དག་བདེན་པས་སྟོང་
 པ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྦྱར་ནས་སྟོམ་པའམ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྟོམ་
 པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་ཐུན་མེན་གྱི་སྐབས་སུ་
 དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྦྱར་ནས་སྟོམ་པས་སྟོམ་པའི་སྟོན་དུ་ཅི་ཞིག་གྱུར་ཏེ་མི་
 འགྱུར་རོ། །གོང་དུ་སྟོམ་སྟོན་གྱི་དོགས་གནས་ཀྱང་འདིས་སེལ་ལོ། །

བདེན་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལའང་དོན་རྣམ་དང་། ཤེས་རྣམ་གཉིས་ལས་གཙོ་
 བོ་ཤེས་རྣམ་ལ་དམིགས་པ་བཟུང་ནས་བསྟོམ་དགོས་པ་ནི་དོན་རྣམ་མངོན་སུམ་དུ་
 གྲུབ་ནས་བདེན་ཞེན་བཀག་ཟེན་ཀྱང་ཤེས་རྣམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་ནས་ཉམས་
 མྱོང་གི་རྟོག་པ་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་
 དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞུས་ཟིན་ཅིང་རྒྱས་པ་ནི་དེ་དག་བསྟན་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་
 ལ་ཞིབ་དུ་གཟིགས་པར་འཆའ་ལོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་ཐི་བ་དེ་དག་གལ་ཆེ་ཞིག་དུ་སྦྱང་བས་ཐུན་གྱིས་གང་ཤེས་ལན་
 འདེབས་ཞུ་ཞུལ་ཡང་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་མིན་པས། འདི་
 ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་གཞུང་ལུགས་དང་། ཉམས་མྱོང་། རིགས་པ་གསུམ་
 འདིལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྟག་དབྱེད་རྒྱན་བསྐྱེད་ཡོང་བར་ཞུ་རྒྱ། སྤྱི་ཉིད་ལ་དོགས་
 གནས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་འདུག་པ་མཁས་པའི་ངང་ཚུལ་དུ་

གསལ་ན། གདན་སའི་མཁས་དབང་མང་བས། དེ་དག་རང་ལ་དོགས་འདི་གནང་
ན་མཐའ་ཆོད་སྒྲ་བར་སྟུམ། ཅི་སྟེ་ཐོན་གྱི་ཁོག་པ་བྱས་སྟེང་འདོད་ན་དེ་བ་གནང་
ཡང་འགྲིགས་མོད་བྱེ་མ་བཅོར་བས་སྟུམ་གྱི་རེ་བ་བཞིན་འགྱུར་ཡང་སྲིད་པས་དེ་
དོན་དགོངས་བཞེས་འཆོལ། སྐབས་བསྟུན་སྟེ་ཅེད་ལྷ་རྒྱ་ཞིག་ལ། བྱིད་རང་རྟོག་
པས་བཏགས་ཅམ་གྱི་དགོ་བཤེས་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པས་བྱད་ཆོས་ལྷག་པོ་མི་མངོན་ཡང་། ཐལ་
འགྱུར་བའི་དགོ་བཤེས་ཡིན་གསུངས་པ་ནི་བརྟག་དགོས་ཏེ། འདུལ་མཛོད་འབའ་
ཞིག་ལ་དབྱིངས་འཕར་ཏེ་དགོ་བཤེས་བཏང་བ་དེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་གཤམ་
ཏེ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། བྱེ་མ་དོ་སོགས་ལས་ཐལ་འགྱུར་བ་ག་ལ་ཡིན།
གཞུང་ཆེན་ལྷ་ལ་སྟོབ་སྟོང་ཐོན་པའང་པལ་ཆེར་རང་རྒྱད་པ་ལས་ཐལ་འགྱུར་བ་
མིན། ཅ་འདུག་གི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྟོང་བཙོན་ཉམས་སྟོང་ཆེ་བ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཤམ་དུ་ཚུད་སྲིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དགོན། གང་ལགས་ཤེ་
ན། ལུགས་སྟོལ་དང་གཤམ་རིམ་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་གྱི། དབུ་མའི་
གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་དབྱིས་ཕྱིན་པའི་སྟོབ་སྟོང་ཞིག་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་རེ་
བ་ཡོད་པས་སྟེ་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྟེང་ཐག་པ་ནས་གྲུས་ཞབས་ཆད་མེད་ཡོད།
བཀྲིས་ཤིས་བདེ་ལེགས་བཅས་ཐོགས་མིང་པ་རིགས་སྟོབ་དགོ་མིང་སྟོ་བཟང་
རྒྱ་མཆོས་སྟེ་ལོ་རྒྱུ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ལ་བུལ།། །།

༢༡། རིགས་སྒོ་བ་སྒོ་བ་བྱུང་སྒོ་སྒྲིང་དག་བཤེས་དག་ འདུལ་ནམ་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི་ངེས་ལན།

ངེ་བ། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
དུ་ཅེས་བྱེད་དམ།

ལན། དཔེར་ན་རྩལ་སྤྱོད་རབ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འབྱུང་རྩལ་བཞི་
དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རྩལ་རྩལ་བཞི་གང་བྱུང་ཡང་རང་དང་ལྷན་ཅིག་བྱུང་། སྤྱིང་
འོག་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་ཆེཤས་དུ་མ་དང་བཅས་ནས་བྱུང་དགོས་ཀྱི་ཡན་གར་
བའམ་ཆ་མེད་དུ་བྱུང་བ་གཏན་མི་སྤིད་པ་ནི་ཆོན་རིག་པས་ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་
ན། སེམས་གསལ་རིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོགས་ནས་བྱུང་བ་དང་རང་གི་རིགས་རྩལ་
མ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་རང་གི་ངོ་བོར་སྦྱེད་པར་མི་རྩུས་པ་ནི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་
རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ལས་སྦྱེན་ཡང་། རང་རང་གི་ཉེར་
ལེན་གྱི་རྩལ་སམ་རིགས་རྩལ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེད་དགོས་པའི་གནད་
ཀྱིས་སེམས་སམ་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཅེའི་བྱུང་ཡིད་མི་
ཆེས། རྒྱས་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ངེ་བ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྤེལ་གཙང་ཞིག་
ཡོད་དམ།

ལན། བྱེ་རོལ་པས་བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པས་བདག་ཡོད་མེད་ངེས་

པའི་ཚོ། ལུར་འབྱེད་བ་ཡི་གང་ཟག་ཡོད། །རྟག་དང་མི་རྟག་བརྗོད་མི་བྱ། །ཞེས་
དང་། སྤང་སོགས་ལྷ་ནི་ལུར་རོ། །དེ་ལུར་འལུར་བ་པོ་ནི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་བ་དེ་དག་གི་ངོར་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། བདག་ཡོད་པ་བསྟན་ཚུལ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཚོག་
གི་དེ་ལས་བརྩམས་པའི་བྱ་ཉི་ཆེན་པོ་འམ་མང་པོ་ཞིག་ཁྱེད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགོས།
བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་བསྐྱོམ་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་མཐའ་
ལས་པ་ཞིག་ཁྱོད་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདོད་ན་བྱ་ཉི་ཆེན་པོ་ཞིག་དགོས་མོད་དེ་
འབྲ་བ་སུ་ལའང་མི་མཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོངས་
གྲགས་ཤིག་ལ་སྐྱོན་ཡོན་གང་ཡིན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་མེད་པས།
རི་ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འམ་བརྟན་པར་བསྦྱབ་ཏུ་ཡོད།

ལན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བ་འདི་ཆོག་སྐྱོན་གྱིས་གོ་མི་བདེ་བ་ཞིག་སྤང་ཡང་།
དོན་སྤང་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་གསལ་རིག་རང་
སྤྱེས་ཙམ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོར་མ་སྤྱེས་པར་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱེ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་དགེ་མི་དགེ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་
རྣམ་བུང་སོགས་རེས་མོས་སུ་སྤྱེ་བ་ལས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྤྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ནི་ཆས་ཤིན་དུ་གསལ་བར་རྟོགས་ནུས་སོ། །དཔེར་
ན་རྒྱུག་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་སྒོ་
བུར་དུ་དྲག་ཆར་བབས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྟོག་པོར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་
འཆི་སེམས་ལྷ་མོའི་སྐབས་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལྟགས་དྲག་སྤྱེས་པའི་སྐབས་ལྟ་བུར་

སེམས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ནའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པ་
དེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ལས་འབྲལ་འབྲལ་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོ་བུར་བ་ཡིན་
པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལྟར་ན་སེམས་གསལ་རིག་ཅེས་བ་ནི། རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་ཆ་ནས་བཏགས་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཅེས་བ་ནི། འཛིན་སྣངས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཆ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་པས། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་རང་
རང་གི་འཛིན་སྣངས་ལ་རིགས་པ་དང་ཆད་མས་གཞོད་པ་བབས་པས་གཉིན་བོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་གཞོམ་རུང་ཡིན་པས་སེམས་དང་འབྲལ་རུང་ཡིན་ཏེ་སྐྱམ་བུ་དཀར་
པོ་ལ་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཐི་བ། འཛིགས་པ་སེམས་བྱུང་གི་ཁོངས་སུ་བཅི་ལུགས་ཡོད་དམ།

ལན། དཔེར་ན་ལྷག་བསམ་ལྟ་བུ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉི་གའི་ཐུན་མོང་
པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་གྱེ་བྲག་པར་ངོས་འཛིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་
དུ། འཛིགས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་གི་ཁོངས་སུ་མི་བགངས་པ་ཡིན་
ན་ཞེས་སྐྱེ་ན་འགྲིགས། ཅི་སྟེ་སེམས་བྱུང་གྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་དགོས་ན་
གཞན་འགྱུར་བཞིའི་ནང་ཆོན་འགྲོད་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དུ་བཞག་
ཀྱང་འགལ་བར་མི་སེམས་སོ། །

ཐི་བ། སེམས་ཅན་རང་ག་བ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་སྟོང་།

ལན། བྱང་ཕྱོགས་ཤམ་ལའི་ཞིང་ལྷ་བྱ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཞིང་བདེ་བ་
ཅན་དང་། ལྷ་རྒྱལ་ཡུལ། བྱ་འཛིན་ཞིང་ལྷ་བྱ་རྣམས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པའི་
སྤྱི་བ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། ཉན་རང་དག་
བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་གནས་ཡིན་མོད་ཀྱང་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ལམ་དུ་ཞུགས་
པ་དང་། མ་ཞུགས་པ་དེ་དག་དུ་སྤྱི་བའི་སྤོན་ལམ་ཀྱི་སྤོན་བས་དང་། ལས་རྣམ་
པར་དག་པ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡང་སྤྱི་བ་ཡོད་པ་ནི་ལུང་གིས་གྲུབ་པས་རྟེན་
ཀྱི་གང་ཟག་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དག་ཞིང་འཛོག་གོ། །ལོངས་སྤྱིའི་ཞིང་
གོང་ལོག་མིན་ལྷ་བྱ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྱི་
བའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་སོ་
སོ་སྤྱི་བོ་ཡང་སྤྱི་བ་ཡོད་པ་ནི་དག་ཞིང་དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྤྱོད་ཅིང་
དག་ཞིང་དེ་དང་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱལ་པ་མེད་པ་
ཡིན་ན་མདོ་ལས། བྱུང་བདག་དེ་དངོས་མིན་པ་སྤྱང་། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་བགེས་པོ་
དང་། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཞོན་ལྷ་སྤྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆོག་གི་སྤྱལ་
སྤྱིའི་ཞིང་ལ་མཚུངས་པར་སྤྱར་ཆོག་གོ།

དེ་བ། དུག་དེབ་སྟན་གྲགས་ཅན་རང་དབང་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་པའི་ནང་
གཞི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་རྗེས་སྤྱོད་རམ་སྤྱོད་བྱང་གི་སེམས་ཁམས་ཞེས་
པའི་དབྱེ་བ་ཞིག་མཛད་འདུག་པར་དགོངས་རྒྱུ་ཅི་ཡོད།

ལན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་དབང་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་པ་བསྐྱར་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་
རང་དབང་མ་ཐོབ་པ་དང་། རང་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་
ལས་གྲོལ་བ་བཞག་ན་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པ་བཞག་གམ་དེ་ལས་གཞན་རང་

དབང་ལས་གྲོལ་བ་རྟེན་དུ་མེད་པའི་བྱིར།

ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་མདོ་སྟོགས་སུ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་སམ་སེམས་གསལ་རིག་ལ་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་རྒྱས་བྱུང་གི་རིགས་
ལ་ངོས་འཛིན་དང་། རིགས་སད་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་
སྦྱར་བྱང་ངམ་རྗེས་བྱང་གི་ཡེ་ཤེས་སམ་ལམ་དུས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྲས་དུས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་དབྱེ་ན་དབྱེ་ཆོག་
སྟེ། དང་པོ་ནི་རྒྱད་ལྔ་མ་དང་ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པ་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་གསུངས། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དབྱེ་བའི་བྱངས་སུ་ཐ་སྟོན་མི་གསལ་ཡང་དོན་
ཐོག་ཏུ་ཡོད་པས་འགལ་བ་མེད། སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གཉུག་མའི་སེམས་ལ་
གཞིའི་འོད་གསལ། ལམ་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་གསུམ་
དུ་དབྱེ་ནས་དང་པོ་གཞི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་སྦྱར་
བྱང་གི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། སྦྱར་ནས་བཤད་པ་བྱེད་ཀྱང་ཆོག འོན་ཀྱང་
དེ་དག་གི་མཆོན་གཞི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ལུགས་དང་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཚུལ་ལ་ནོར་
འཁྲལ་ཡོང་གི་དཔེ་བས་དབྱད་པ་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས་པར་སྟུམ།

འི་བ། ཆེ་ཟད་མ་ཡིན་པར་ཆད་ངེས་པར་སེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
ཆེ་ཟད་པ་ལ་རྟེན་གང་གིས་ཀྱང་བཅོས་སུ་མེད་ཚུལ་གསུངས་ཀྱང་། དུག་དཔེ་
འགར་ཆེ་སྦྱབ་དང་། གཟུངས། སྟོན་ལམ་འགའ་བཏོན་ཆེ་ཆེ་ཟད་པའི་རིགས་
ལའང་ཆེ་ལ་སྟོན་པ་འབྱུང་རིགས་པར་གསུངས་པ་གཉིས་རིམ་ལྔ་འགྲིག་ཚུལ།

ལན། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ནི་མདའ་འཕངས་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ། གང་ལའང་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་

ན་མདའ་མ་འཕང་སྒྲོན་དུ་མདའ་ཁ་བཅོས་ཐབས་ཡོད་ཀྱང་འཕངས་ཚར་ན་ཡང་
བསྐྱར་མདའ་ཁ་བཅོས་ཐབས་མེད་པ་བཞིན་དུ། ལས་ངེས་པ་གང་འཕེན་པ་ལྟར་
ལས་ཀྱི་བྲུགས་མ་ཆག་བར་དུ་བཅོས་ཐབས་མེད་ཀྱང་ལས་དེའི་འཕེན་བྲུགས་
ཚུང་དུ་སོང་བ་ན། བར་ཆད་ཀྱིས་ཚུགས་ཀྱང་རིམ་གྱོད་དང་སྒྲོན་སོགས་ཀྱིས་བར་
ཆད་དེ་སེལ་བྱབ་ཅིང་། འཕེན་བྲུགས་ཡོངས་སུ་ཟད་ན་རིམ་གྱོད་དང་སྒྲོན་སོགས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་མི་བྱབ་པ་སྒྱུར་བཏང་ནས་ཡིན་ཞིང་། གྲེ་བྲག་དམིགས་བསལ་ཅན་
རེ་བྱུང་ནི་སོ་སོའི་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་དང་། ད་ལྟའི་བསམ་པའི་སྒྲོབས་
གཉིས་དང་འབྲེན་པ་པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་ནམ་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་བསམ་ཀྱིས་མི་
བྱབ་པའི་རྟེན་འགྲེལ་འཛོམས་ན་ཆེ་ཟད་བའང་ཆེ་ལ་སྒྲོན་པ་བཅུག་སྟེ། ཆེ་འཕེལ་
བའམ་རིག་འཛིན་གྱི་ཆེ་ཐོབ་པ་སོགས་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་
འགྲེལ་བརྗོད་ཐམས་ཅད་ཚད་གྲུར་ཚད་པ་ལྟར་བྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་ན་
ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ང་ལ་སྒྲོར་མོ་བརྒྱ་ཡོད་ཅེས་བརྒྱ་ཡོར་གཅིག་བསྟན་ན། དེ་ལ་ཁྱིད་
ཀྱིས་འཁོར་གསུམ། དེ་དཔུལ་སྒྲོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བྱབ་ཐལ་གཏོང་ན་ཐམས་
ཅད་བཞད་གང་དུ་མི་འགྱུར་རམ།

དེ་བ། སྐབས་འགར་གནས་སྟངས་སམ་ས་གནས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཐོག་
མར་འཕྲད་དུས་རང་གི་ངང་གིས་དེ་སྒྲ་ནས་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིར་ཆོར་གྱི་
རིགས་ཅི་ཡིན་ནམ།

ལན། ཁྱིད་ཀྱི་དེ་ཆོག་འདིའི་དོན་གནས་ལ་གསལ་ཆ་མི་འདུག་པས་ཁྱིད་
ཀྱི་ཞེ་འདོད་གང་ཡིན་རྟོགས་པར་དཀའ་ཡང་འོལ་ཆོད་ཀྱིས་ལན་བྱས་ན། དེ་དང་
རིགས་འབྲ་བ་ལ་སྒྲར་ཉམས་སྤྱིར་ཆོད་མ་སྒྲིམ་ནས་མ་བརྗེད་པ་ཡོད་ན་ཕྱིས་

དེ་དང་རིགས་འབྲུ་མཐོང་བའི་ཆེ་མོང་བ་སྤྲ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལ་མོང་ཆོར་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་བྱམ་པ་སྤར་ཐ་སྟངས་ཆད་མས་བྱུབ་
ཟིན་མ་བཟེད་པ་ལ། བྱིས་དངུལ་བྱམ་མཐོང་བའི་ཆེ་འདི་དངུལ་བྱམ་མོ་སྟམ་པའི་
མོང་ཆོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་རོ། །

གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་དེ་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་གསར་རྟོག་
ཡིན་མིན་ཚུད་པ་བྱེད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་མོང་ཆོར་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་
ཆད་མ་དང་རྟོག་པ་གཞི་མཐུན་དུ་སྤྲ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་
གཉིས་པར། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་འགྱུར་
རམ། །འཇུག་པ་སྤྲར་བྱིར་སྤྲོན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་དུ་ཞེན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྤར་བྱམ་པ་མངོན་དུ་བྱུབ་ཟིན་མ་བཟེད་པ་ལ་བྱིས་བྱམ་པ་
སྟམ་བྱས་གཡོགས་པ་མཐོང་བ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་སྟམ་མངོན་སུམ་དུ་
གྲུབ་ཀྱང་བྱམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྲུབ་ནའང་དེ་བྱམ་པའོ་སྟམ་དུ་ངེས་ཤེས་
སྐྱེ་བས་བྱི་རོལ་བས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པ་གཅིག་དུ་ཞེན་མོད། རང་སྤྱེ་
འོག་མ་ལྟར་ན་ངེས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གང་ཡིན་དབྱུང་
དགའ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་མོང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུབ་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མ་དང་རྟོག་པ་གཞི་མཐུན་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྤྲར་དུ་ཡོད་པས་
ཁྱོད་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་གཞུང་ལ་ཞིབ་དུ་མ་སྤངས་པས་ཡིད་ཆེས་
པར་དགའོ། །

ཐི་བ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་སྐྱེ་འཕགས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཆོར་བ་སིམ་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་བྱུང་

གི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱུང་སྤྱོད་ཅི་ལྟར་འབྲེལ་ཚུལ།

ལན། འདི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅི་བཞིན་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅོས་ག་ལ་
བྱང་། དཔེར་ན། དཔུལ་བ་མནར་མེད་པར་སྤྱེས་པ་ན་སྤྱིད་རྫོགས་ཀྱི་ལས་གཉི་ག་
མི་དགོ་བའི་ལས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པས། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་ལས་
བདེ་བ་སྤྱ་མོ་ཅམ་ཡང་སྤྱོད་བའི་གོ་སྤྱབས་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིད་རྫོགས་ཀྱི་ལས་
གཉི་ག་དགོ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་
ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏིལ་འབྱུ་ཅམ་སྤྱོད་བའི་གོ་སྤྱབས་མེད་པ་གཞུང་ཚད་ལྡན་ཀུན་
མཐུན་པས་དེ་ལྟར་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལ་སྤྱག་ འདོད་པའི་མི་ལ་སོགས་པའི་
སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ལ་དགོ་སྤྱག་གི་ལས་དཀར་ནག་སོ་སོ་དང་འབྲེས་མ་ཅི་
རིགས་ལ་བརྟེན་པས་འབྲས་བུ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་མ་འབྲས་པར་སོ་སོ་དང་། འབྲས་
པར་སྤྱིན་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མི་ལྷ་བྱུང་མཚོན་ན་བདེ་སྤྱག་སོ་སོ་དང་འབྲས་
པ་གསུམ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་སོ་སོར་ཡོད་པའང་མཐོང་ཆོས་
ལྟར་རོ། །འབྲས་མའི་ལས་ཀུན་སྤྱོད་དགོ་བ་དང་སྤྱར་བ་ནག་པ་ལྷ་བྱུང་། །དེས་
ན་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་སོ་སོར་སྤྱན་མོང་བའི་རྒྱ་མི་འབྲེས་པ་རེ་རེ་དགོས་ཏེ་འབྲས་བུ་
མི་འབྲེས་པ་ནི་སྤྱན་མིན་གྱི་རྒྱ་མི་འབྲེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་
བུ་མི་འབྲེས་པ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སྤྱན་མོང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཉེར་ལེན་མི་འབྲེས་པ་
སོ་སོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་རྣམ་སྤྱིན་མི་དགོ་ནག་
པོའི་ལས། །རྣམ་སྤྱིན་དགོ་ཉིད་དགོ་ལས་ཡིན་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པས་
རྣམ་སྤྱིན་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ཡིན་ཡང་འཕེན་བྱེད་མི་དགོ་བའི་ལས་ལས་འབའ་ཞིག་
དང་། རྣམ་སྤྱིན་བདེ་བ་གང་ཡིན་ཡང་རང་འཕེན་བྱེད་དགོ་བའི་ལས་འབའ་ཞིག་
ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐི་བ། བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བྱང་བར་དེ་ཡོད།

ལན། བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་པ་ཡོངས་མུ་གྲགས་བས་
དག་བཤེས་ཁྱོད་མ་ཤེས་པ་མཆར་ཆེ། མུ་བཞི་འདི་ནི་ཉན་ས་ལས་གསུངས་
ཤིང་སློག་གཅོད་པའི་ལས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། རང་ངོས་ནས་སློག་གཅོད་འདོད་ཀྱི་
བསམ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བྱས་
བསགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། གཞན་ཀྱི་བཅོན་དབང་གིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
སློག་གཅོད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་དང་། སློག་
གཅོད་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ལུས་ངག་གང་རུང་དུ་མ་
ཐོན་པ་ལྟ་བུ་བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས་དང་། སློག་གཅོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་
པ་ཡུད་ཅམ་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་འགྱུར་པའམ། འདུ་ཤེས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱས་
བསགས་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུའོ། །བྱས་བསགས་གཉི་ག་
ཆང་བའི་ལས་ལ་ངས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ། བྱས་བསགས་གང་རུང་མ་ཆང་བའི་
ལས་ནི་མ་ངས་པའི་ལས་ཡིན་པ་ཉན་ས་ལས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་མི་
དག་བ་གསུམ་ལྟ་བུ་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་ལ་ལུས་ངག་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ལས་
ནམས་ནི་རང་རང་རྫོགས་མ་རྫོགས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པས་མུ་བཞི་ཅི་དགའོ། །

ཐི་བ། ལྟ་སྤང་ཁག་གི་སྐྱ་གསོལ་ཞུ་སློལ་འདི་དེ་སྤྱོད་མ་གཏོགས་པ་
གཞན་ལ་མེད་ཚུལ་གསུངས་འདུག་པ་དག་མི་དག་དེ་ལྟར།

ལན། དེ་ནི་བོན་ལ་ཁ་ངན་གཡོགས་པ་ཡིན་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་ལྟ་གཞོན་སྐྱེད་ལྟ་འཕེལ་

ཞེས་པ་སྐྱེ་བཅས་ཡང་ཡང་གནང་སྟེ་ཡུལ་མི་ཚོས་ཡིད་ཆེས་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་
མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་གསུངས་ཡོད་ལ། འདིའི་གཏམ་རྒྱུད་སྟོན་པོ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད། དེ་དང་དེ་བཞིན་ལྷ་སྐྱེ་གསོལ་ཁུ་བ་དང་སྐྱེ་བཅས་བྱེད་པ་སོགས་གཞན་
ཡང་མང་སྐད།

དྲི་བ། ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པའང་སྟོང་བར་མཛད། །ཅེས་པ་
དྲི་ལྟར་འགྲེལ།

ལན། སེམས་པའང་དགག་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་ཀྱི་སྟོང་བར་མཛད་
ཅེས་པ་ནི་མ་དག་པ་ཁོ་ནའོ། །དོན་ནི་དེའི་གོང་ནས་འབྲུག་པར། དེ་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་
མི་དགེ་ནག་པོའི་ལས། །རྣམ་སྤྲིན་དགེ་ཉིད་དགེ་ལས་ཡིན་མཐོང་ཞིང་། །དགེ་
མི་དགེ་མེད་སྟོང་ཅན་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པའང་དགག་པ་
མཛད། །ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའམ་སྤྱད་བསུལ་ནི་
རང་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའམ་ནག་པོའི་ལས་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་
སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བའམ་བདེ་བ་ནི་རང་འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
པར་མཐོང་ཞིང་། སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་
རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྟོང་ཅན་རྣམས་ནི་སྲིད་པ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པར་
འགྱུར་ཡང་། སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་ལ་མ་སྟོང་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དང་
འབྲས་བུའི་གནས་རྣམས་ལ་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོ་བགྱིས་ན་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདིག་པར་འགྱུར་བའམ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་ཉེན་ཆེ་བས། དེ་ལྟ་
བུའི་དབྱེད་པ་སེམས་པ་བཙོན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་
རིགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་གནས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་

དབྱུང་པ་རགས་པ་ལྟ་ཅི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་སྤྲོ་མོས་ཀྱང་སྟོད་ཡུལ་མིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་ལ་ཞིབ་དུ་སོམས་ཤིག།

དེ་བ། དག་བཅོམ་པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་
ཉིད་ཀྱང་ལས་དབང་གིས་བསྐྱུན་གཞི་བཞེས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ལྟར།

ལན། ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་
ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྐྱུན་གཞི་བཞེས་
ཚུལ་གསུངས་པ་སྤྲོ་མ་འཐད་སྤྲོ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་ཕྱི་མ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཏེ།
དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་
ཐག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་འཛོལ་བྱ་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པར་བཞེད་ཀྱང་། ལུས་རྟེན་
སྤར་སོ་སོ་སྤྱི་པོའི་དུས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ཐོར་བར་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་
འགྲེལ་བའི་ལས་ཀྱི་འཛོལ་ཐད་པར་ཡོད་པས་དེའི་དབང་གིས་བསྐྱུན་གཞི་སོགས་
དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་རྣམས་ནི་ལས་ཚུལ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གཉིད་པོས་སྤྱང་དཀའ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་བསྐྱུན་པ་
ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཤུལ་བྱ་འདུལ་བའི་རིམ་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མཁོ་བ་དུ་
མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་རྒྱུ་ལས། གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །གང་ཆེ་བྱ་
བ་པན་གྱུར་བ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེར་སྤྲང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ངེས་པའི་དོན་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་གཟུགས་ནི་ཐག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རང་སྤྱང་འབའ་ཞིག་ལས་སྤྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་བཅས་དུལ་གྱི་ཆ་སྤྲོ་མོ་
ཅམ་ཡང་མ་གོས་པར་བསྐྱུན་གཞི་ལྟ་ཅི་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་དེ་ཅམ་ཡང་མ་
གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་

པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་དང་བཅས་པས་ལས་ཀྱི་འཕྲོ་མ་ཆད་པའི་དབང་གིས་
བསྐྱུན་གཞི་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡོད་མོད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་ལྷ་བྱའི་ན་
བ་སོགས་ནི་ག་ལ་ཡོད་དེ་ཅུམ་མོ། །

དྲི་བ། དབྱ་མ་རྩ་བ་ལས། མཁས་མིན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
མཐོང་ལས་ཀྱང་། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་
མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པ་གསུངས་
པ་བཞིན་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱང་གསོག་མི་བྱའ་བ་ཨེ་ཡིན།

ལན། འཁོར་བས་བསྐྱེས་པའི་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་ཡང་རང་
ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཐོག་མའི་མ་དེག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་
ཞིག་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་ལམ་གྱི་སྐབས་སྤོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལྟར་འཕེལ་བ་བཞིན་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གཞོན་
དེམ་པ་བཞིན་དུ་ཐོབ་པ་ལས་མཐོང་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བས་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བརྟུན་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་ཟེན་མ་བཟེད་པ་ལ་དེ་
བདེན་པར་ཞེན་པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

དྲི་བ། ལམ་དེམ་ཆེན་མོ་ཤོག་གངས་ ༡༥༩ བདུན་ཤོག་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་
རྣམས་ལ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་པ་དེ་ལྟར་ལགས།

ལན། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་བདག་ཆགས་དེ་མི་འབྱུང་བར་

རིགས་པས་བྱ་བ་ཅིང་། བདག་ཆགས་མི་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་རང་གི་
འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་རྣམ་འགྲེལ་དང་སློབ་གསལ་བསྟོན་པའི་ཐེམ་སྐྱས་
ལས་གསལ་བར་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པ་ལ་
དག་བཅོམ་ཟུང་། དེ་མིན་བདག་ལྟ། བདག་རྒྱལ། བདག་ཆགས། བདག་ཚོངས་
བཞིས་ཉམས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ལྟ་དང་། བདག་རྒྱལ། བདག་ཚོངས་
གསུམ་ཡོད། བདག་ཆགས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞི་སྤྱོད་ཆེ་
དེ་བཞི་མཚུངས་ལྟན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐི་བ། དག་མི་དགའི་ལས་སྤྱིའི་བྱང་པར། ལྷག་པར་རྒྱན་ཞུགས་དང་
ཕྱིར་འོང་གིས་མི་དག་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་སོགས་ལ་དེ་
མེད་ཚུལ་ཇི་ཡིན།

ལན། མཛོན་པ་མཛོད་ལས། དེ་ལ་ཆེ་མོང་བསྐྱས་ན་ནི། །དག་དང་མི་
དག་ཅི་རིགས་པ། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དག་
བཤེས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མཐུན་ཡོད་ཤིང་ལས་སྤྱོད་ཀྱིས་གསལ་ཅི་ལ་དགོས། འོན་
ཀྱང་ངེས་ཏིག་འབྱུང་ཆེད་དཔེར་མཚོན་ཅམ་བཤད་ན། རང་གཞན་གཉིས་ཀའམ་
གང་རུང་གི་ཕྱགས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་ལས་ནི་མི་དག་
བའི་ལས་དང་། དེ་བཞིན་པན་པ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱར་གྱུར་བའི་ལས་ནི་དག་བའི་
ལས་ཏེ་སྤྱིར་དག་བ་ཞེས་པ་དགྲེས་པ་དང་བདེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་བདེ་
བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྲེན་བྱེད་ལ་དག་མི་དག་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་དེ་དང་མཐུན་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དག་མི་དགའི་སྤྱོད་རགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སློབ་

དུ་གྱུར་བ་སྟོན་པའི་ལུང་འབའ་ཞིག་ལས་དཔོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རང་རང་གིས་ཉམས་སྤྱོད་ཆད་མ་ལས་བསམ་གཞིགས་དགོས་སོ། །ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ལ་ནམ་སྟེན་སྤྱག་བསྐྱུས་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་པས་མི་དགེ་བ་ལྷན་སྦྲེས་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པས། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་། དག་བཙམ་བ་ལའང་ན་བ་དང་སྟོགས་སྟོམ་ཐེབས་བ་སོགས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱན་མེད་དག་བཙམ་བ་ཡིན་ཀྱི་རྒྱན་བཙས་དག་བཙམ་བ་ག་ལ་ཡིན།

དེ་བ། དབང་ཐོབ་ན་མ་གཏོགས་རང་ཉིད་ལྟར་གསལ་གདབ་མི་ཆོག་ཅེས་བ་རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་དབང་སྟེ་གཅིག་ཐོབ་པས་ཆོག་གས་ཡང་ན་བྱད་པར་གཞན་ཡོད་མིན་སྟོར་དང་། དབང་མ་ཐོབ་པར་རང་ཉིད་ཐུབ་བ་སངས་རྒྱས་མཆོག་སྤུལ་གྱི་ནམ་པར་རམ་རང་གི་སྒྲ་མའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ཆོག་ཐད་ཀྱི་བྱད་པར་བཙས།

ལན། འདིའི་སྟོར་དགེ་བཤེས་གཞན་ལ་དེ་བ་ལེགས་ཀྱི་ཐུན་ལ་བཞད་རྒྱ་མེད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་སྟོམ་ཙམ་ཞུ་ན། རང་ཉིད་སྤྱག་པའི་ལྟར་གསལ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཞི་རྒྱས་དབང་དག་གི་ལས་ཆོག་བསྐྱབ་བ་ལ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་དབང་ཐོབ་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། གཞུང་དོན་གྱི་ལས་ཀ་ཉེན་འགངས་ཅན་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ཆེ་གོང་རིམ་ནས་ཆོག་མཆན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དབང་སྤངས་ནས་དམ་སྟོམ་སྤང་མི་དགོས་པར་དེ་དང་དེའི་ཁེ་དབང་ལ་བག་མེད་དུ་སྤྱོད་འདོད་བྱེད་པ་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་ནག་ཚོང་གི་ཆབས་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། དཔལ་གསང་

བ་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་ཐོབ་ན་ཟླ་མེད་རྒྱུད་གཞན་གྱི་སྦྱབ་ཆོག་ལ་ཞུགས་པ་
ཡོད་ནའང་། སྦྱར་དབང་མ་ཐོབ་པར་ཡི་དམ་གྱི་ལྟའི་བདག་བསྐྱེད་སོགས་མི་ཆོག་
པ་རེད། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་ཐ་མལ་གྱི་སྦྱང་ཤས་མ་ལྟོག་པར་རང་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་
པར་བསྐྱེད་མི་ཆོག་པས་ཀྱང་དབང་ཐོབ་པ་དང་སྦྱང་ཉིད་ལ་གོ་བ་རྣམ་དག་ཞིག་
དགོས། གཞན་དོང་དུ་མཆོངས་པ་ལ་རང་ཉིད་དོང་དུ་མི་མཆོངས་པར་རང་ཉེས་
རང་གིས་བསྐྱེད་དགོས་པ་མདོར་ཅམ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རང་གི་སྦྱི་བོའམ་སྦྱིང་ཁར་
ལྟག་པའི་ལྟ་དང་ཟླ་མ་སོགས་གསལ་བ་ནི་མདོ་ལུགས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་ལ་
དབང་དང་ཐ་མལ་གྱི་སྦྱང་ཤས་བཀག་མི་དགོས། རྒྱས་པ་རྒྱུད་སྡེའི་གཞུང་ཆོད་
མ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འི་བ། ཀྱང་པ་དོན་མེ་སྦྱིལ་དགྲུང་དུ་གནས་དགོས་པའི་སྒྲོར་དང་། སྦྱགས་
གྱི་རྒྱགས་རིམ་བསྒྲོམ་པའི་སྒྲུབས་ལྟ་བུར་མ་གཏོགས་སེམས་དཔའི་སྦྱིལ་དགྲུང་
དང་ཕྱེད་སྦྱིལ་དགྲུང་ལྟ་བུ་ཆོག་གསུངས་པའི་བྱད་པར་ཅི་ཡིན།

ལན། འདིའི་བྱད་སྦྱངས་གསལ་པོ་ནི་བྱེད་གྱི་མི་འདུག་ཅིང་དེའི་སྒྲོར་བྲག་དཔེ་
ནི་སྒྲོག་ལོང་མི་འདུག་རང་གིས་ཤེས་ཆོད་ཅམ་ཞུ་ན་ཡུན་རིང་པོར་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
དམིགས་པ་བསྐྱེམ་དགོས་ཆེ་དོན་མེ་སྦྱིལ་དགྲུང་བྲས་ནས་བསྐྱེད་ན་ལུས་བྲང་བ་དང་
གྲུང་པོ་འགྱུར་བས། དེའི་སྦྱོབས་གྱིས་སེམས་གྲུང་པོ་དང་ཞུམ་པར་འགྱུར་དཀའ་
བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱང་གསལ་ཆེ་བ་དང་ཞུམ་པར་མི་འགྱུར་བ་སོགས་གྱི་དགེ་
མཆོད་ཆེ་བས་དེའི་དབང་དུ་མཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་སྒྲོམ་གྱི་འཕོགས་འདོན་
གལ་ཆེ་བ་དེའི་སྦྱོད་ལམ་བརྟེན་པའི་བྱེད་པོ། །རང་ཅག་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་གྱི་འི་མ་
མི་བློ་ཞིང་ཅི་སྟེ་བསྒྲོམ་དུ་ཚུགས་ཀྱང་ཡུད་ཅམ་ལ་བསྐྱེལ་པར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལ་དོ་

རྗེ་སྤྱིལ་དགྲུང་གི་གོམས་པ་མེད་པས་བྱེད་སྤྱིལ་དགྲུང་བདེན་ཆོག་པར་གསུངས་
པ་ནི་ཐབས་མཁས་དབང་གིས་སམ་ཁུ་བྱུག་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའང་སྲིད།
སམས་དཔའི་སྤྱིལ་དགྲུང་ནི་གདན་དུ་སོས་དལ་གྱི་སྤྱིད་སྣང་སྤངས་ཏེ་འགྲོ་དོན་
ལ་རིངས་པར་དགོས་པ་མཆོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བསྟན་འགྲའི་དོན་དུ་སྤྱོ་བཞེངས་
གནང་ཆོག་གི་རྣམ་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་པ། སྲིད་པ་ཐ་མལ་བ་ཐུང་ན་ལས་འདས་རྗེས་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་
པ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པའི་ཐེག་དམན་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། དེར་གི་དུས་ལྟ་བུར་
སྟོན་པ་བྱབ་པའི་དབང་པོར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་ཀྱི་པན་འབྲས་རྗེ་ཡོད།

ལན། ཐེག་ཆེན་པའི་རང་གི་ལུགས་ལའང་ཁྱོད་ལྟ་བུ་རིག་པ་རྣམས་ཤོར་
ནས་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དེས་རང་མ་
གཏོགས་བྱེད་མི་བྱབ་པས། གསོལ་འདེབས་སོགས་མི་འོས་སྟུང་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྱོ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཙམ་ཡང་མ་ཤེས་པས་ཐ་མལ་རང་ག་བའི་སྤང་
ཞེན་ཐལ་ཆེ་བས་ལན་ནོ། །དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་པའི་འབྱོར་ལྡན་གཏོང་སོད་ཅན་ལ་
གསོལ་བ་བཏབ་ན་ལེགས་སྟུང་སྟེ་འབད་འབྱངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་
ཆེ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་རྣམས་སྤངས་ན་ལེགས། དོན་ནི་སྤྱོ་བས་ལུལ་
དམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གསོལ་འདེབས་འབྱངས་པ་ནི་དེས་རང་ལ་པན་འདོགས་རུང་
མི་འདོགས་རུང་དེ་ལྟ་བུ་ལེགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས། དེ་དོན་ཡིད་ལ་
བྱེད་བཞིན་པའི་རང་ནས་སྟོམ་བསྐྱས་དང་གསོལ་བ་བགྱིས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་
བསྐྱབས་ཏེ་རང་གི་རྒྱུད་སྤྱོད་ཞིང་བསོད་ནམས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། ལུགས་
ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་སམས་ལུགས་འཕེལ་བ་སོགས་དགེ་མཆོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་

ཡོད་པས་སྤང་ཆུང་མི་རིགས་སོ། །སངས་རྒྱལ་ནི་སྤོན་ལམ་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་ཚུལ་དང་། སྤོན་གནས་མཁའ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སློབས་ཤིག་ཐེག་
 དམན་གྱི་ལུགས་ལའང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས་ད་ལྟའི་དུས་འདས་ཐེན་ནས་སྤང་བྱོན་
 ཏུ་མེད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ཉོགས་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དུ་མེད་དུ་
 མི་རུང་ཞིང་དེ་དག་མིག་དཔེར་སྤངས་ནས་དེ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཤེས་པའི་
 ཆེད་དུ་འང་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་དུས་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་
 བྱི་སྐྱབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱབས་འགོ་དང་བསྟོད་
 པ་བྱེད་སློལ་འདུག་པ་ནི། རྒྱུད་སྤང་མ་ལས། སྤོན་པ་བསྟན་པ་སློབ་སྤོན་གྱི། ཐེག་པ་
 གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། ཁོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། སྐྱབས་གསུམ་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལག་ལེན་དུ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་དེ་
 ཡིན་ནོ། །མདོར་ཅིང་མོ། །

ཐི་བ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གང་གི་གཉེན་པོ་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཡོད་མེད།

ལན། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པ་ཉིས་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་། གཏི་ལུག་ལ་སྟོད་པ་
 ཉིས་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་། ཞེ་སྤང་ལ་སྟོད་པ་ཉིས་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་། དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་
 ལ་སྟོད་པ་ཉིས་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་བཅས་ཁྱོན་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བགྲངས་སློལ་ཞིག་
 ཡོད་པ་ལས། དེ་ལས་གསལ་བ་བགྲངས་སློལ་མེད་ལུགས་གྲུབ་པའི་དབང་ལུག་ཉི་
 ཉོར་སྟོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དོན་ནི་ཆོས་པ་ཆོས་ཉིས་དམིགས་བཏུ་
 ས་གཙོ་བོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཉེན་པོ་བསྟན་སའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཉོན་
 མོངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་ཉོན་རེར་ཉོན་

མོངས་པ་གངས་དང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེ་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོར་སྤང་སྤུ་ཙམ་མེད་
པ་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་སྤྲུལ་དུ་སེམས་སོ། །

དེ་བ། སྤྲུལ་ཁྲུང་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་དབུགས་དབྱུང་རྒྱབ་དང་འབྲེལ་
པའི་རྡོ་རྗེ་ཁྲུང་རྡོགས་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་སྒོལ་གྱི་ཁྲུངས་དང་བྱེད་ལུགས་བཅས་གང་
དུ་བཞུགས།

ལན། མདོ་ཕྱོགས་དབུགས་དབྱུང་རྒྱབ་དང་འབྲེལ་བས་གཏོང་ལེན་དང་།
མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སྤྲུགས་
ཕྱོགས་སུ་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་དང་ལུས་སྦྱོང་སོགས་མན་ངག་གི་ཐབས་ཇི་སྟེད་
ཅིག་ཡོད་འདུག་པ་ནི་ཐུན་གྱིས་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་པས་གཞན་དག་ལ་དེ་བར་བྱའོ། །

དེ་བ། འབྱུང་པོ་དང་གཞོད་སྤྱིན་གྲུབ་པའི་ལྷ་དང་། མིའམ་ཅི། གཞི་བདག་
སོགས་ཀྱི་རིགས་དང་རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པའི་སྒྲོར་གྱི་ཕྱག་དཔེའི་
ཁྲུངས་གང་ཡོད།

ལན། སྤྱི་ཉིད་མིར་སྤྲུལ་ནས་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་ཐུབ་པ་འདི་རྒྱ་དང་
རྒྱུན་གང་ཡིན་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་ཅི་འདེབས། ཁོ་བོས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མ་ཐོབ་
པས་འདི་དང་འདི་ཞེས་པར་མི་རྒྱས་པས་དེ་བ་འདི་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་
དེས་ན་ལན་མཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དཔེ་ཙམ་ཞུན་འབྱུང་པོ་དང་གཞོད་
སྤྱིན་བཙན་སོགས་པལ་ཆེ་བ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་རིས་སུ་གཏོགས། འགའ་ཞིག་རྒྱལ་
ཆེན་རིས་བཞི་སོགས་ལྟའི་རིས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ཆེས་དམན་པ་རྣམས་ནི་
ཡི་དྲགས་དང་དུད་འབྲེའི་རིས་སུ་གཏོགས་པ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་བསྟན་ཆད་ལྡན་

ལས་གསུངས་ཡོད། དེར་ཡིད་མ་ཆེས་ན་ཁུངས་སོ་སོས་འཆོལ་དགོས། དེ་བཞིན་
 ཏུ་འཛམ་གླིང་གོང་བྱའི་ཐོག་ལའང་རང་རིགས་དང་འབྲ་བའི་མི་མ་ཡིན་ཡང་ཞིན་ཏུ་
 མང་བས་འཕྱལ་ཆས་བརྒྱད་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མ་མཐོང་བས་མེད་པ་ག་
 ལ་འགྱུར། མ་ཉོག་ལ་མཐའ་དང་མུ་མེད་པས་ཆད་བཟུང་བར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་
 དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་བཟང་ངན་དཔག་པ་དང་ཆད་བཟུང་བར་མི་རྒྱས་
 པས། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་མཐའ་དང་མུ་མེད་པ་
 ཡིན་ན་བདག་ཅག་དང་ཆོན་རིག་པས་དཔོག་རྒྱས་པ་པར་བཞག་ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་པས་ཀྱང་དཔོག་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་། ས་མཐོན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་དཔོག་པར་མི་རྒྱས་པར་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གིས་
 མཛོན་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པ་དག་བཤེས་དག་གིས་ཁོང་ཏུ་ཆུད་དགོས་པེས་
 ཀྱང་ད་དུང་མ་ཆུད་པ་འབྲ་བས་དེ་ལྟར་ཡང་བཟང་སྤྱོད་ལས། ཉན་མཁའའི་མཐར་
 ཐུག་གྱུར་པ་ཇི་ཅིམ་པར། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐི་བ། ཡར་གྱི་མཆོམས་མེད་དང་མར་གྱི་མཆོམས་མེད་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
 པར་དང་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལན། འདི་གཉིས་ལ་བར་སྤིང་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་
 གསུངས་ཀྱང་གསལ་ཁ་མེད་པས་འདིར་ཐག་གཅོད་དཀའ་ཡང་། མདོ་སྡེ་ལང་
 ག་ཤེས་པོ་ག་གངས་ ༡༧༩ ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྤིང་པ་དག་ནི་
 མར་བཤད་དོ། །མ་རིག་པ་ཡང་པར་ཤེས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ཡུལ་རྣམས་རིག་པས་
 བ། །སངས་རྒྱས་སུ་ནི་དེ་ཡང་བསྟན། །བག་ལ་ཉལ་ནི་དག་བཅོམ་སྟེ། །ཕྱང་པོ་ལྔ་

འདུས་དགེ་འདུན་ནོ། །མཆོམས་མེད་པ་ནི་མཆོམས་བཅད་པས། །དེ་ནི་མཆོམས་
མེད་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡར་གྱི་མཆོམས་མེད་ནི་ལྷག་བཅས་
དགྲ་བཅོམ་པའམ་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ལས་ཆེ་འཕོས་པའི་ཆེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་
པོ་ལྷ་བཅོམ་པའི་ཡིད་ལུས་སྒྲངས་པའི་ཆེ་བར་སྲིད་གྱི་མཆོམས་བཅད་ནས་
ཐད་ཀར་དག་ཞིང་དུ་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ལ། ཞེ་སྤང་དག་པོའི་གཞན་དབང་དུ་
སོང་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་པ་བསད་པའམ། མ་བསད་པའམ། དགེ་འདུན་གྱི་
དབྱེན་འབྱེད་པའམ། དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་
ལ་ངན་སེམས་ཀྱི་ཁྲག་ཕྱང་བ་གང་རུང་བྱས་ན་མཆོམས་མེད་པའི་སྒྲིག་པ་ཤིན་
ཏུ་ཆ་བས་ཆེ་བས་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་བར་མཆོམས་མེད་པར་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་
པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ། བར་དོའི་ལུས་དེ་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་སམ་ཡིད་ལུས་ཡིན་
ཚུལ་འཆད་པ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྷན་ཚུལ་གཉིས་ཇི་ལྟར་འགྲིག་
ཚུལ་སྐོར་བཅས།

ལན། བར་དོའི་ལུས་དེ་ཡིད་གྱི་རྒྱ་བ་ལྟར་ཐོགས་རིག་རགས་པ་མེད་པར་
ཡིད་གྱི་འདུན་པ་གང་དུ་འགོ་བ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་བསྐྱེད་བྱུང་པ་ཅམ་ལ་ཡིད་
ལུས་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དག་ས་དང་ལྷག་མེད་དགྲ་བཅོམ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྒྲངས་པའི་ལུས་ལྷ་བྱ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་
པའི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ལུས་དང་འབྲ་བའམ་ཁྱད་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ག་ལ་སྲིད།
དེས་ན་བར་དོའི་ལུས་ནི་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཡིན་པར་སྤྲོ་ན་ནི་ཡ་རྒྱལ་བ་

དེ་བ། རྒྱུང་འདི་སེམས་ཀྱི་བཞེན་པར་འདོད་པ་འདི་རི་ལྟར། སེམས་
ཐོག་ས་མེད་དང་གཞུགས་མེད་དུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལམ།

ལན། གཞུག་མའི་རྒྱུང་སེམས་ཞེས་པ་དང་བཞེན་བྱ་རྒྱུང་དང་ཞོན་པ་པོ་
སེམས་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་ཁམས་
སུ་གཞུགས་རགས་པ་མེད་པས་གཞུགས་མེད་དུ་བཤད་ཅིང་། གཞུགས་ཕྱ་
མོ་གཞུག་མའི་རྒྱུང་སེམས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུང་ཡོད་པས་གཞུགས་ཡོད་
པའི་ཚུད་སྤོང་དང་བཅས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལས་གསལ་བར་
གསུངས་ཟིན་པའི་བྱིར་རྟོ། །གཞུགས་ལ་བརྟེན་ས་གཞུགས་ཡོད་དགོས་ན་མིག་
ཤེས་ལ་གཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ་མིག་དབང་བརྟེན་པའི་བྱིར་རྟོ། །གཞུགས་མི་
རྟག་པ་གཞུགས་དང་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གནས་ཀྱང་གཞུགས་མི་རྟག་
པ་གཞུགས་མ་ཡིན་པ་བཞེན་གཞུག་མའི་རྒྱུང་སེམས་ངོ་མོར་དབྱེར་མེད་གཅིག་
ཏུ་གནས་ཀྱང་གཞུགས་ཡིན་ག་ལ་དགོས།

དེ་བ། འཆི་གསོན། བར་དོ། མི་ལམ་དང་གཉིད་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
སུ་ཆོས་བྱིན་འཕེལ་ཆེ་བའི་དུས་ཆེགས་གལ་ཆེ་བ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དང་དེ་
ལྟར་གལ་ཆེ་ཚུལ་བཅས་རིམ་ལྔར་ལགས།

ལན། དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་གསོན་པོའི་གནས་
སྐབས་སུ་སྟོབས་ཆེ་གོས་དང་། བྱད་པར་དགེ་བའི་ལས་སྤྱི་དང་སྟོམ་སྒྱུབ་བྱེད་
པ་ནི་གསོན་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་བཞེན་པའི་སྐབས་ནས་བྱེད་
ན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བ་མ་ཟད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཐུན་ཐོགས་སོགས་

ཀྱང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གསོན་པའི་སྐབས་སུ་གོམས་པའི་རྒྱས་
 བ་གང་ཆེ་བ་དེ་འཆི་སེམས་རགས་པའི་སྐབས་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་ཟིན་གོམས་པའི་མཐུ་ལས་འཆི་སེམས་རགས་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་མངོན་
 ཏུ་གྱུར་བ་ལས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་
 གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་ལམ་ནི་གཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་དམིགས་
 བསལ་རེ་བྱུང་མ་གཏོགས་པལ་ཆེ་བ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་
 གང་ཆེ་དང་སྟོབས་གང་ཆེའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོང་
 དཔོན་ཆོང་ལ་སེམས་སྒྲིམ་ན་མི་ལམ་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཤར་བ་དང་། སྟོབ་
 གཉིར་ལ་སེམས་བྱགས་ཆེ་བའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིན་
 རོ། །བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་ཡན་ཆད་ཆོས་ཉིད་ལ་གོམས་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་
 མི་ལམ་ཚུན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤང་བ་མ་ཡལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་མངོན་ཆུན་ལས། མི་
 ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སད་དུས་དགེ་
 སྒྲིག་གང་སྟོབས་ཆེ་བ་དེས་མི་ལམ་དུའང་བྱགས་ཆེན་ཆེ་བ་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་
 གསུངས་པས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བར་བུའི་སོམ་ཉི་མི་བུའོ། །

འི་བ། སྤགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཁུ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་སྤགས་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་
 དབང་ཐོབ་པ་དགོས་སམ། ཡང་ན་རྒྱུད་སྤྲེའོག་མའི་དབང་སོགས་ཀྱིས་ཆོག་མིན་
 རི་ལྟར། དེ་བཞིན་རང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་སྤྲེའོག་གར་ཡོད་དམ།

ལན། རྗེས་གནང་དང་དབང་ཞེས་པ་དོན་དེ་ལ་འཁུར་བཞེས་ཆེ་བར་འི་
 ཅད་གནང་འཇུག། རང་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་བདག་བསྐྱེད་ནི་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མིན་སྤྲོ་
 རབས་ཀྱི་ཅོད་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་རང་ལུགས་བདག་བསྐྱེད་ཡོད་པ་ཁུངས་

བཅན་པར་བྱས་ཏེ། བདག་བསྐྱེད་གནང་སྟེ་ཡོད་པ་བྱ་རྒྱུ་གི་ཚེ་ག་བཏང་
ན་ཤེས་སྒྲ། གཞན་ལ་བདག་བསྐྱེད་ངེས་པར་དགོས་པར་བཞེད་ཅིང་ཐ་མལ་
སྤང་ཤར་གི་ངང་ནས་བདག་བསྐྱེད་མི་ཚོག་པ་རྒྱུ་གི་དགོངས་པ་གཙུག་པོ་ཡིན་
ཞིང་། འདིའི་སྐོར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་ཐོར་བུའི་ནང་དུ་དོགས་གཙུག་
དང་བཅས་པ་གསལ་བར་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

དེ་པ། དག་བསྐྱེན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ཡན་ལག་སོ་སའི་མཚན་བཟུང་ཇི་ལྟར་
ཡིན་མིན་ཕྱག་དཔེ་གང་དུ་ཞལ་གསལ་ཡོད་སྟོང་།

ལན། དག་བསྐྱེན་གི་བསྐྱེད་བྱ་ཅ་བ་བཞིའི་ཐོག་ཆང་སྟོང་བ་དང་ལྷ་ཡིན།
དེའི་ནང་ནས་ཆང་སྟོང་བའི་ཐོག་ཅ་བ་བཞི་ལས་སྟོག་གཙུག་སྟོང་བ་ནས་སྟོག་གཙུག་
དང་བཞིའི་བར་སྟོག་གཙུག་དག་བསྐྱེན་སྟོག་གཙུག་དག་བསྐྱེན་གསུམ་བར་ཡོད་ཅིང་།
ཅ་བ་བཞི་ཀ་སྟོང་བ་ནི་ཡོངས་རྫོགས་དག་བསྐྱེན་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེའི་ཐོག་རབ་
བྱུང་གི་རྟགས་ཆ་ལུགས་སྤངས་པ་ནི་ཆང་སྟོང་དག་བསྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། བསྐྱེན་
གནས་ནི་ཉིན་ཞག་སྟུགས་གཙུག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ཅ་བ་བཞིའི་ཐོག་ཡན་ལག་
བཞི་སྟོང་དགོས་པས་ཁྱིམ་སྤངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དག་བསྐྱེན་ཇི་སྟེན་འཆོ་བའི་བར་
ཡིན་པས་བསྐྱེད་བྱ་ཉུང་བ་ནི་གཏུག་བྱའི་རྣམས་པ་དང་བསྐྱེན་ནས་ཐབས་མཁས་
གི་མཛད་པ་ཡིན་པས། སྟོ་བ་ཆད་མེད་པའི་སྟོན་ནས་དྲ་དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་བསྐྱེད་བྱ་འདི་དག་ལ་སྤང་རྒྱུ་ནས་དེ་ལས་རྗེས་ཆེ་བ་དང་གྲགས་
པར་གཙུགས་སུ་བྱེད་པ་ནི་ཅ་བ་རུལ་བའི་ཡལ་ག་གསོ་ཆགས་བྱེད་པ་དང་
འབྲེལ། །དག་བསྐྱེན་གི་སྟོན་པ་ཐོགས་ཚོག་སོགས་ནི་འདུལ་བ་སྟོན་དང་འདུལ་
བ་ལས་ཚོག་སོགས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

༡༡། ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་ནམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་ བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །སྲིད་པའི་སྤྲུག་ཏུ་དྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །གཏན་བདེའི་ལམ་བཟང་རི་
བཞིན་གསལ་མཛད་ཅིང་། །འབྲུལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་མ་ལུས་སྒྲོ་བྱེ་བ། །ཐུབ་
དབང་སྣ་ཡི་སྣ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དེ་རྗེས་འབྲངས་ཏེ་དངོས་སྟོབས་རིགས་
བ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་སྟན་ཉམས་གསོ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཀུན། །སྒྲིངས་པའི་
ཡིང་ཏོག་བསལ་བར་བྲིན་ཆེ་བ། །རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་བྱ་གཙུག་ཏུ་
མཆོད། །ཐུབ་བསྟན་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གསལ་བ་བཞིན། །རིགས་པའི་ལམ་
ནས་བཞད་སྐྱབ་འཁུར་མཛད་པའི། །གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྤེང་བ་
ནམས། །བཀའ་བྲིན་སྟོང་ལ་བཅགས་པས་རི་ལྟར་བསབ། །བྲིན་ལ་བྲིན་གྱིས་
བསབ་པར་མི་བྱས་ན། །ཡ་རབས་མི་ཡི་མཆོན་ཉིད་རི་ལྟར་ཆང་། །དོན་དང་དོན་
མིན་དཔྱོད་པར་མི་བྱས་ན། །རིགས་པ་སྤྱི་བའི་གལ་དུ་རི་ལྟར་སྟོད། །སྲིད་པའི་
རྒྱ་མཆོའི་སྟེང་དུ་འབྱམས་པ་ཅན། །སྤྲུག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱི་རྒྱབས་དང་འབྲལ་
མི་སྲིད། །མི་ཆེ་གཅེས་པའི་ལས་སུ་གང་བགྱིས་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་རྒྱད་པའི་
ཆོས་ཅན་འདི་ལ་ལྟོས། །

བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་ལམ་མཆོག་ནི། །རྩལ་གནས་ཐོས་དང་
བསམ་བརྒྱས་སྒྲོམ་པ་དེ། །བསྐྱལ་བ་འབྱམ་གྱི་བསོད་ནམས་ལས་བསྐྱུན་
བ། །ལན་གཅིག་ཐོབ་པ་ནམ་ཡང་ཐོར་བྱས་སམ། །ཐུབ་གསུང་བྲང་དང་རིས་

དོན་རྗེ་སྟེང་ལས། །རབ་དང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཤེར་ཕྱིན་མདོ། །ཀུན་ལ་ཉི་ལྟར་གྲགས་
ན་དེ་ཉིད་ཀྱི། །གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་བའང་དེ་བས་ལྷག །ཆེ་འདིར་ངལ་
བས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཀུན། །མཐའ་མར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྒོམ་གཏོང་
དགོས། །དེ་བས་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྒོམ་བཏང་སྟེ། །གཞུང་ཆེན་ཉམས་སུ་ཡིན་ན་
དཔའ་བོ་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། །ལམ་སྦྱིའི་ཆེངས་ནི་དད་
སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཤོ། །ཐོས་དང་བསམ་པའི་ལམ་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས། །ཐོས་
བསམ་ཆོས་ཀྱི་བགལ་སུ་མ་འདྲིན་ཅིག །རང་ལ་སྐྱབས་དངོས་རང་རྒྱུད་
བསྐྱབ་གསུམ་དང་། །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དང་དད་སོགས་དབང་ལྡེ་སྟེ། །མིག་འབྲས་
བཞིན་དུ་སྤང་སྦྱང་སྦྱོང་སྟེ་ལ་བ་ཉིད། །སྤྱིན་དང་གྲོལ་བའི་ལམ་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པས། །དེ་
ཉིད་མ་མཐོང་གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གིས། །མ་བསྟེགས་མཐོ་སར་འབྲིས་དང་
དཔེན་སོགས་སུ། །གཡེང་བའི་ངག་གི་ཆོ་ག་བསྟེན་པ་དང་། །བསྐྱབ་པ་དབུ་
བའི་བཤད་སྐྱབ་ཀུན་སྦྱངས་ཤིག

ཐོས་ཉམས་ཞི་ཞིང་དུལ་དང་བསམ་པའི་ཉམས། །རྣམ་དཔྱད་འཕེལ་
ཞིང་སྒོམ་ཉམས་ཉོན་མོངས་རྒྱུད། །ཐོས་བསམ་བགྲིས་པའི་ལག་རྗེས་འདི་ཡིན་
ན། །འདི་ལ་ནན་ཏན་གྲིས་དང་ཐོས་བསམ་པ། །དག་ཆེན་ཉོན་མོངས་དཔའ་བོ་
སྟོན་བཅོམ་ནས། །དེ་རྗེས་རྩ་བ་གཅོད་པར་འབད་དགོས་པས། །དེ་ཕྱིར་དབང་པོ་
བསྐྱམས་པས་མི་ཆོག་ཅིང་། །ཤེས་རབ་སྟོབས་ཆེན་འཕེལ་བ་ཉིད་ལ་རག །རྣམ་
གྲོལ་བསྐྱབ་ལ་རྩལ་ལྡན་ཤེས་རབ་དེ། །རྣམ་གྲོལ་འདོད་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་
ཡིན་ན། །དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་གསོ་དགོས་ཀྱི། །མོས་པ་སྟོགས་གཅིག་
བསྟེན་པ་དེ་ཡི་གོགས། །གང་དག་དབྱུང་འཛོག་རྣམ་དབྱེར་མ་ཆོད་པས། །དབྱུང་
དང་འཛོག་སྒོམ་ཆ་གང་ལྟར་བཟུང་སྟེ། །ལ་ལས་སྒོངས་དང་འཛོག་སྒོམ་མ་ཕྱེ་

བར། །ནམ་དཔྱིད་བསྐྱམས་པས་མཆོག་གཅིག་ཐོབ་ངེས་བྱེད། །ལ་ལས་དཔྱིད་
 བ་འཕེལ་བས་ཡིད་བསྐྱུན་ནས། །དབེན་པར་མོས་སྒྲོམ་བསྐྱེན་པ་མཆོག་སེམས་
 ཏེ། །དབྱད་དང་ཆོས་གཉིས་རང་རྒྱུ་མ་འབྲེས་བར། །དབྱད་ལ་ཆོས་མིན་ཆོས་
 ལ་དབྱད་མིན་པ། །ཞེན་སྤྱགས་བཟུང་བཞིན་དཀའ་ཐུབ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད། །དེ་འབྲེ་
 སྒྲིན་པའི་རྗེས་འབྲུག་ཡོངས་གང་ཡང་། །གཏན་གྱི་འདུན་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 མིན་ན། །ཀྱེ་མ་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པོ་རྗེ་ལྟར་འཛིན། །ཐུབ་པའི་བསྐྱེད་འདི་བྱི་ཡི་
 སྒྲོམ་ཅམ་ལ། །སྤྱོད་པོར་བཟུང་བས་ནང་མཛོད་མ་མཛོད་ན། །རྒྱལ་བསྐྱེད་ལྟར་
 སྤང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཅམ་སྟེ། །དེ་བས་ནམ་དཔྱིད་སྤྱག་པའི་དགེ་སྤྱོད་དག །རྒྱལ་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་པོ་གང་ཡིན་དབྱད་ན་ལེགས། །བསྐྱེད་འདིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་
 པོ་ནི། །ཐེག་གསུམ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་སྤྲ་རགས་ཉིད། །ཡིན་ཞིང་ཀུན་ལ་
 རྒྱུར་ལྟར་གྲགས་མོད་ཀྱང་། །དེ་དག་མི་སེམས་མོས་སྒྲོམ་ཐུན་རེ་དང་། །དབྱད་
 བ་ཁ་གཡར་ཅམ་ལ་བསྐྱེད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བསྐྱེད་འཛིན་པའི་དོན་གོ་ཆོད་ཡོད་
 བ། །བྱི་པའི་ལུགས་དང་ཁྱད་པར་མ་མཆིས་པས། །ཅན་དན་གོ་བྱི་ཤ་དང་ཤིང་
 བལ་གཉིས། །སྒྲོམས་པའི་མིས་ལྟས་ཐོག་ཏུ་བབས་མིན་ནས། །བསྐྱེད་དོན་སྤྱོད་
 ལ་བརྟག་ནམས་དཔྱིད་པར་མཛོད། །

གཏན་བདེའི་ལམ་བཟང་སྐྱབ་པ་འཕེལ་མིན་ནི། །ཐེག་གསུམ་གཞི་ལམ་
 འབྲས་གསུམ་སྤྲ་རགས་ལ། །སྒྲོ་གྲོས་འཕེལ་མིན་ཉིད་ལ་རག་ཡིན་ན། །ཆོས་དང་
 ཆོས་མིན་ནམ་དབྱེ་དེ་ན་ཆོད། །དབྱད་འཛོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་པ་དེ། །ཆོས་
 གྱི་སྒྲོག་ཏུ་བཟུང་དགོས་དེ་ནས་ཤེས། །ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་
 གསུམ་གྱི། །སྤྲ་རགས་གནས་ལ་སྤྱངས་པས་སྒྲིབས་ཤིག །བཙུངས་མིན་ཁོང་
 ནས་བྲངས་པར་མ་གྱུར་ཆོ། །སྤིད་གསུམ་གནས་ལ་ཡིད་འགྱུར་རྗེ་ལྟར་སྟེ། །ནམ་

བྱང་གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་སྤར་གས་ལ། །དཔྱོད་པས་སྒྲོ་བ་ཁོང་ནས་མ་ཤར་
ཆོ། །ངེས་འབྱུང་བསམ་པ་ཆད་ལོང་ཇི་ལྟར་སྟེ། །བརྟེན་ཅམ་དུ་ཆོས་པའི་
མོས་སྒྲོམ་མམ། །དབྱུད་པ་ཁ་གཡར་རྒྱུང་པར་བརྟེན་བྱས་ཀྱང་། །འཆིང་གྲོལ་
གནས་དེ་ཤེས་པ་ཡོངས་མིན་ན། །སྒྲོ་བ་ཟང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་སྟེ། །དེ་མི་
སྟེ་ན་གཞན་པན་སྟོང་ཇི་དང་། །བྱང་ཚུབ་སེམས་གཉིས་སྤངས་པའང་ཆོ་གཅིག་
སྟེ། །སྲིད་པའི་སྤང་ཤར་ཐོག་མེད་གོམས་ཡིན་ན། །གཉེན་པོའི་ཆོག་ཅམ་བཟུང་
བས་ཇི་ལྟར་འགོག་ །དཔེར་ན་དག་ངན་མདུན་དུ་རྒྱག་པ་ན། །པར་རྒྱག་ཅས་
པའི་ཆོག་གིས་མི་བསྒྲོག་བཞིན། །འཇིགས་གནས་ཇི་བཞིན་སྤྲུགས་རྩ་མ་མཐོང་
ན། །འཇིགས་པའི་གནས་ལས་འཇིགས་པ་མི་སྟེ་ཞིང་། །གང་གིས་སྒྲོབ་པའི་རུས་
པ་མ་མཐོང་ན། །སྐྱབས་སུ་རེ་བའི་ཡིད་ཆེས་མི་སྟེ་བས། །སྐྱབས་འགྲོ་ཆོས་ཀྱི་
རྩ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན། །སྐྱབས་འགྲོའི་གནས་དེར་ཐོས་བསམ་འདྲེས་མ་ཡིས། །ལེགས་
པར་བརྟག་ལ་དབྱུད་འཇོག་མ་སྟེལ་ན། །སྐྱབས་འགྲོའི་རྟོགས་པ་འཕེལ་བའི་གནས་
མེད་པས། །ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་ཇི་ལྟར་འཕེལ། །དེ་ཡང་ལུང་དང་རིགས་པ་
ནམ་དག་གིས། །ཡུན་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་བསྐྱབ་ལས་ཤེས་དགོས་ཀྱི། །བརྟེན་པོ་
སྒྲོད་ཅམ་གྱིས་ཡིད་བྱེད་དང་། །ཡན་པོར་དཔྱོད་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཤེས། །མ་
དབྱུད་སྒྲོམ་པས་ཆོག་ཅས་སྒྲ་བ་དང་། །ཆོག་འཕྲུའི་རིགས་པ་རྩེད་པོར་མགོ་འཁོར་
དག །སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ་བའི་གོགས་སུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ལ་ལས་མོས་སྒྲོ་བརྟན་
པས་ཆོག་ཅས་ཟེར། །ལ་ལས་རྩོད་པའི་གཤགས་འགྲེད་ཅམ་གྱིས་ཆོམ། །ལ་ལས་
བག་ཆགས་བསྒྲོམ་པས་ཆོག་ཅས་བསྐྱབས། །གཞན་དག་སྐྱབས་འགྲོ་ནན་ཏན་
མ་བྱས་པར། །གསང་བ་ཆོས་ཟབ་གང་མཐོང་ཨ་འཐས་ཀྱིས། །མཆོག་གི་དངོས་
གྲུབ་སྐྱབ་ཅས་མགྲིན་པ་བརྟེགས། །དེ་དག་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་དཔྱོད་པ་ན། །སྲིད་

འདིར་དགེ་བའི་ཆོས་ཙམ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་། །ནམ་གྲོལ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ནི་གཏན་མིན་
པས། །ཁོར་གླིང་ཁོར་ཉམས་མ་ཆོད་པོང་བ་ལ། །སྤྱང་པོར་བཟུང་བའི་ངལ་བ་བརྟེན་
དང་མཚུངས། །བྱད་པར་བྱལ་བསྟན་ལོག་སྐྱབ་ཆབས་ཆེ་ལགལ། །འདི་ན་སྤྱ་ཡི་
རང་རྒྱུད་མ་འབྲུག་པར། །རིགས་དང་རིགས་མིན་དོན་བཞིན་དཔྱོད་པར་མཛོད། །

ཀྲུ་མ་དེང་འདིར་ཆོས་འཆད་པལ་ཆེ་བས། །བསྟན་ལ་བསྐྱབ་པའི་རིམ་
པ་མ་མཐོང་ཞིང། །སྤྱོད་དང་སྤྱོད་མིན་བརྟག་པ་ཡེ་མེད་པར། །རྟེན་དམ་གྲགས་
པའམ་འགུན་སེམས་གཞན་དབང་གིས། །གསང་བའི་ཡང་ཟབ་ལས་ཀྱང་ཆོས་
ཟབ་ཅེས། །ལོང་བར་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་བསྟན་པ་བཞིན། །སྤྲུགས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྤོང་
སྤྱད་གནམ་དུ་བསྐྱགས། །བྱི་དང་སྤྱོད་བ་སྤྱད་པ་རི་བཞིན་དུ། །སྤྱོད་ཆོགས་དབང་
དང་དཀྱིལ་འཁོར་འཛེམས་མེད་བྱས། །འཛོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་བསྟན་
བཅོས་བཞིན། །འདི་ལ་དངོས་བྱུང་རྒྱབས་ཆེ་ཡོད་ཅེས་པས། །སྤྱོད་པོར་བསྟན་
སྐྱབ་མི་ཆོར་རྟུག་དུ་འབྱུག །ཀྲུ་མ་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་འདི་འདྲ་བས། །རྒྱལ་
བསྟན་ཉམས་པ་སྤྱོད་ཀྱི་མཁས་པས་སྤྱོད་། །ལ་ལས་དབང་དང་བསྟན་པ་མ་
འཆད་སྤྱོད། །ལོ་མང་བསགས་སྤྱངས་དགོས་ཞེས་བསྐྱགས་པ་དེ། །གཏེ་པོའི་
དཀྱིལ་ནས་གཟུགས་བཟང་མཛོན་ཙམ་སྤྱང་། །བསྟན་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་
པའི་ཚུལ། །ལེགས་པར་བརྟག་ན་འཆད་ཉན་དེ་འདྲ་བ། །ཤེས་བཞིན་རྒྱལ་བསྟན་
བྱད་གསོད་བྱེད་མིན་ནམ། །བྱད་པར་དགེ་ལྡན་ཁོང་ན་འཆད་ཚུལ་དེ། །དགེ་ལྡན་
བསྟན་ལ་ཁུངས་ཁུང་མེད་བཞིན་དུ། །རང་ལ་འཆད་རྒྱ་ཟད་དམ་ཁོར་གྱིས་
བསྐྱས། །རང་ལུགས་རང་བཟོ་བྱས་པར་སྐྱབ་པ་ལས། །དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་
ཡིན་ཞེས་མ་སྤྱོད་ཞིག །བཀའ་འདྲིན་ཙམ་ཀྱི་འཇམ་མགོན་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས། །བསྟན་ལ་
བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་བསྐྱགས་པ་ཡི། །ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་མ་ཉི་ཁྲི་ལྟར། །གསལ་

བཞིན་གོ་རིམ་ལུགས་ལྷོག་སྤྱད་པ་དེ། །མདའ་ལྷ་སྒྱིང་ལ་ཟུག་པ་མིན་ནམ་ཅི། །ལྷ་
ཅེས་དགོ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུགས་བསྐྱུགས་བཞིན་དུ། །རྐང་བཞིག་ལག་བཞིག་བགྱིས་
པ་ཇི་ལྷར་ལགས། །གྲང་མི་རང་གི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །རྟག་པར་ཁྲུས་དང་
བྱི་དོར་ལེགས་པར་སྤྱོདས། །

རང་གི་བསྟན་ལ་ལྷག་པར་གྲུས་ཡིན་ན། །རྟག་པར་རང་གི་བསྟན་ལ་
དག་ཐེར་དགོས། །རྒྱལ་བསྟན་མི་རུབ་ཡུན་དུ་གནས་མིན་ནི། །གཞུང་ཆེན་ཁག་
ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་དང་། །བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་བཞེས་ཉིད་ལ་རག་ལས་
བས། །རྒྱུང་ལྷར་གྲགས་ཤིང་མཐོང་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ལྷག་
པར་གྲུས་པ་ཡི། །ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་འབྱོར་པ་ཅན། །ཐམས་ཅད་རང་
ཕྱོགས་བདེ་ཐབས་མ་གཞོལ་བར། །དེ་ལྷ་བྱ་ཡི་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་དེ། །སྲར་
སློལ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ལེགས་སྤྱོད་དང་། །མེད་ཆེ་གསར་འཇུགས་གང་འགབ་
ལེགས་བརྟག་སྟེ། །རྒྱལ་བསྟན་སྒྱིང་པོ་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་དེ། །སྤྲོན་གྱི་སྒྲ་
གྲུ་བཞིན་དུ་ལེགས་སྤྱོདས་མཛོད། །ལྷག་པར་དགོ་ལྷན་བསྟན་པའི་སློག་ཤིང་
ནི། །གདན་ས་ཆེ་རྣམས་ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་། །དེ་ནས་ཐོན་པའི་གྲགས་པ་
ཐོབ་ཡིན་ན། །གདན་ས་ཁག་གི་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་དེ། །པ་མ་བྱ་ཆ་བཞིན་
དུ་ལེགས་སྤྱོདས་མཛོད། །ལ་ལས་བག་ཆགས་ཅམ་ལ་རེ་བཅོལ་བྱེད། །ལ་ལས་
བཞུས་བཛོད་ཅམ་ལ་སྒྱིང་པོར་བཟུང་། །ལ་ལས་མོས་སློམ་བསྟེན་པ་མཆོག་
དུ་འཛིན། །ལ་ལས་གཞུང་གི་ཤར་སློམ་མཆོག་དུ་བསྐྱུགས། །རང་གཅེས་མ་
ཐུལ་བསྟན་འདིའི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ། །སློ་གྲོས་དམན་ལ་རེ་ཞིག་ལེགས་ཅམ་
ཡང་། །རྣམ་གྲོལ་སྒྲུབ་པའི་ས་ཆོད་ཡེ་མེད་བས། །རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་འདི་ལ་
མ་འཐོམས་ཤིག། །སྒྲུབས་འབྱོ་ནས་བརྩམས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡི། །གཞི་དང་བཅས་

པར་ནམ་དཔྱིད་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ། ལྷུབ་པའི་བསྐྱེད་ལ་མོངས་པ་བསྒྲིག་པ་དང་། རྣམ་
བྱང་ལམ་འབྲས་རང་ལ་ཅི་ལོན་མཛོད། ཆོས་དང་རིགས་པ་འདྲེས་ནས་སྤྱང་སྤྱང་
ན། བསྐྱེད་གསུམ་བསྐྱེད་ལ་སྤྱོད་ལྷགས་རང་གིས་འཕེལ། སྐྱབས་དང་སྐྱབས་མིན་
འབྱེད་པའི་ཅལ་རྒྱས་ཏེ། སྐྱབས་ཡུལ་ཡོན་ཏན་ཆོས་རྩ་ལྟར་གསལ་འགྲུར། རྟེན་
མཐུས་ཁོང་ནས་བྱངས་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ལམ་འབྲས་གནས་ལ་དད་པ་
རང་གིས་འཕེལ། རྟེན་འཕེལ་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་ལྷོག་དང་སྤྱར་ནས། ལྷུག་
ཀུན་འཁོར་བའི་འཇུག་རིས་བསམ་ཅན་ན། རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྱངས་ལ་དཔའ་
བསྐྱེད་དེ། ལྷུང་དང་རིགས་པ་ཇི་སྟེད་མཆིས་པ་ཀུན། ཉོན་མོངས་འདུལ་བའི་
མཆོན་ཆོན་ཉིད་དུ་གོ། འཇིག་པའི་ཆོས་དང་ལས་ཉོན་ཅན་གཉིས་ཆོགས། ལྷུང་
དང་རིགས་པས་ཡང་དག་རིས་པ་ལས། སྲིད་པའི་ཕུན་ཆོགས་གང་ན་ཅི་མཆིས་
ཀྱང་། ཡིད་སྒྲོན་ལོག་ནས་སྤྱོད་ལྷགས་རང་གིས་འཕེལ། །

དེ་འདྲའི་རྒྱ་མཆོན་མཐའ་ཡས་རིག་པ་ན། སྤྱང་དང་བདག་མེད་གཏན་ལ་
དབབ་མཁས་པས། སྲིད་པའི་ཅལ་བ་གཅོད་ལ་རིངས་པར་འགྲུར། སྟོན་པའི་དམ་
ཆོས་སྟིང་པོ་མཐའ་དག་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོམ་བཞིའི་སྟངས་བསྐྱབ་དགོས་པས། རྟེན་
ཡི་ཚུལ་ལ་ཇི་ཅན་མཁས་གྱུར་ན། རྟེན་ཅན་གྱིས་ནི་དམ་ཆོས་ཐབ་པར་འགྲུར། རྟེན་
ལས་ལྷོག་ན་བག་ཆགས་བཟང་ཅན་ཡིན། བསྐྱེད་རྒྱའི་ཆོས་གཙོ་རྟོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཏེ། རྟེན་ཉིད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཡང་། རྟེན་ལྟར་མ་ཤེས་སེམས་སྤྱད་
བརྟུལ་ཞུགས་དེ། ཁོང་བས་ཐང་དུ་ལག་བསྐྱབས་བརྒྱབ་འདྲ་བས། རྣམ་དཔྱིད་
ཅན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་འགག་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོམ་བཞི་དག་ཏུ་བརྒྱས་པ་ལས། ཡིད་
དུ་གོ་རྒྱ་སྤེལ་ན་མི་ལེགས་སམ། རྟེན་བཞིན་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཞེས་གྲགས་
ན། རྟེན་ལ་མོངས་པ་ནང་པའི་གྲལ་མགོར་ཅི། རྟེན་བས་མི་དགོ་བཅུ་སྤྱང་ཚུལ་

ཁྲིམས་ལ། །རྟག་ཏུ་སྤང་བཅི་བཀྱིད་པ་ཆོས་དང་སྤྲོད། །གང་ལ་འང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
བ་མ་ཡིན་ནམ། །ཐོས་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་བསམ་རྒྱ་བསྐྱེད། །བསམ་རྒྱ་བསྐྱེད་
པའི་དོན་ལ་སྒོམ་རྒྱ་བསྐྱེད། །དེ་ཀྱང་གཏན་འདུན་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཉིད་ལྟ། །ལུང་དང་
རིགས་པའི་ལམ་ནས་གསལ་བྱེད་ན། །ཐུབ་བསྟན་རང་གིས་བསྐྱབ་པར་དཔའ་བ་
དང་། །གཞན་ལ་འཆད་པའི་རུས་པ་དེ་ནས་འཕེལ། །བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་སྒྲོངས་པ་
མ་སེལ་བར། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིས་དངོས་གྲུབ་སྤྱོད་ཅོ་ཞེས། །རྣམ་དཔྱད་བཅོན་
དུ་བཟུང་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ། །རྣམ་དཔྱད་ཅན་རྣམས་མ་ཁྲིད་བཤེས་གཉེན་
རྣམས། །ཁྲོལ་བར་འདོད་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་པལ་ཆེ་བ། །རང་གི་སྒོག་ཏུ་གྱུར་ཞིང་
རྟགས་དགའ་བས། །ལུང་དང་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་བསྐྱབ་དགོས་པས། །བཀའ་
འིན་ཅན་གྱི་སྤྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དང་། །ཐོགས་མེད་སྤྱ་མཆེད་ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་
སྲས་ནས། །བརྒྱད་པའི་གཞུང་ཕྱགས་ཆེ་རྣམས་དཔང་བཅུགས་ཏེ། །ཐོས་བསམ་
གོ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པར་མཛོད། །

དེ་དོན་ཆད་མའི་གཞུང་ལ་ལེགས་སྦྱངས་ཏེ། །མདོ་སེམས་གཞུང་ལས་
ཐོན་པའི་རིགས་པའི་གཏེར། །འབྲུམ་སྤག་བདག་དབང་བྱེད་ལ་དཔའ་ཐོབ་ན། །སྟོན་
དང་བསྟན་པ་བསྐྱེད་དང་མི་བསྐྱེད་དང་། །སྐྱབས་དང་སྐྱབས་མིན་ཚུལ་ལ་མི་སྒྲོངས་
ཤིང་། །གཞལ་བྱའི་གནས་ལ་ཡངས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་རྒྱ་མཆོའི་
པ་མཐར་གྲོལ་བ་དང་། །སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བའི་ཤུལ་ལམ་བརྟག་མཁས་པས། །སྤྲོད་
པར་ཞེན་ལོག་ཐར་པར་སྦྱོ་བ་འཕེལ། །བདེན་བཞིའི་གནས་ལ་སྦྱོ་གྲོས་རྒྱས་པ་
ཡིས། །རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་བསྐྱབ་ལ་སྒྲོངས་མི་འགྱུར། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་
ཆད་མར་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འདེན། །བསྟན་
ལ་ལོག་པར་འཁྱུ་བའི་པས་སྒོལ་དག། །རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཆར་གཅོད་བྱེད་ལ་

དབང་། །རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ། །དག་ཐེར་བྱེད་
 བར་ལྷ་ཡི་མིག་འདྲ་བ། །ཆད་མའི་གཞུང་འདི་ཡིན་པར་ཆེས་བསྐྱགས་ན། །འདི་
 ལ་ཐོས་བསམ་བོར་ནས་དཔེ་བྱང་དང་། །སྒྲོམ་ཚུང་ཞིག་ལ་སྦྱང་བོར་མ་བཟུང་
 ཨང་། །ཐུབ་བསྟན་ནང་མཛོད་པར་བྱིན་གཞུང་ལུགས་འདི། །ནམ་དཔྱོད་ཅན་གྱི་
 ཐོས་བསམ་གནད་སྒྲིན་ན། །བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང་ཀུན་མཁུན་
 བར། །ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞུང་ལམ་བཞིན་དུ་གསལ། །དབྱ་སེམས་རིགས་པའི་
 ལམ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། །ཐུབ་པའི་བསྟན་འདི་སྦྱེ་རྒྱ་མཐའ་དག་གི། །འཕྲུལ་དང་
 ཡུན་གྱི་ཉིར་འཆོའི་དཔལ་དུ་ཤར། །ཐེག་གསུམ་ལམ་འབྲས་སོ་སོར་རབ་བྱེ་
 བས། །རང་གཞན་རེ་བ་སྒྲོང་བའི་འདོད་རྒྱ་དག །རང་གིས་བདག་དབང་བྱེད་ལ་
 དཔལ་དུ་ཤར། །གཞུང་འདིར་གསལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དག །པན་ཚུན་སྦྱར་
 བ་ཐུབ་པའི་བསྟན་འདི་ལ། །ལྷག་པར་དད་དང་སྦྱོ་བ་དང་གིས་འཕེལ། །

བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་གསང་གསུམ་མཛོད་པ་ཀུན། །པར་བྱིན་གཞུང་
 གི་མེ་ལོང་ནང་གསལ་བས། །རྒྱལ་སྤྱི་སྦྱོད་ལ་དད་པའི་སྦྱོ་བྱགས་དང་། །དེ་
 རྗེས་སྦྱོབ་ལ་སྦྱོབས་པ་མཆོག་དུ་བཏོས། །ཐབ་དང་རྒྱ་ཆའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་
 དང་། །སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་མཐའ་ཡས་བསྟན་པས་ན། །དེ་དོན་གཤམ་ནས་གཏན་
 འདུན་སྐྱབ་པ་དག །ཆད་མའི་གཞུང་གིས་བསྐྱབ་བྱའི་སྦྱང་བོ་ཀུན། །སྐྱབ་པ་གཞན་
 ལས་ཁྱད་འཕགས་སྦྱོབས་ཀྱང་ཆེ། །མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་མཆོན་གཞི་
 དང་འབྲས། །ཆད་ལ་མ་ཞོར་རྒྱ་ཆེ་འདིར་གསལ་བས། །ཐུབ་བསྟན་ནང་མཛོད་
 མང་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་། །མདོ་སྐྱགས་གཞུང་ལ་བལྟ་བའི་མིག་གསར་སྦྱེས། །ཁྱད་
 བར་རྣམ་རིག་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི། །ལྷ་བའི་ཐེམ་སྐྱས་ཡངས་ཤིང་འཕང་མཐོ་
 བར། །པར་བྱིན་གཞུང་ཐབ་ཉིད་ནས་འཛེགས་དགོས་པས། །འདི་ལས་གྲུད་དུ་མ་

མཆོངས་ནམ་དཔྱོད་པ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བསྐྱོམ་བྱ་སྐྱོམ་བྱེད་དང་། །ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པའི་ཚུལ་འདི་ཡིས། །སྟོན་མཆོག་ཀུན་མཁྱེན་མི་བསྐྱེ་ཆེས་
ཟབ་པར། །མཐོང་བས་དད་པ་རྒྱབས་འབྲེང་ཆེས་ཟབ་ཐོབ། །

དད་དང་བཙུན་འགྲུས་ནམ་དཔྱོད་སྟོ་བཀག་པའི། །ཚོངས་པའི་བཙུན་
དུ་ཉལ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་དེ། །གཞུང་ཆེན་སྟོབ་ནམས་ཀུན་གྱིས་སྟོངས་ཤིག་
ཨང་། །སྲིད་མཐའ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བའི་རྩོམ་ཐོག་། །སེམས་ཀྱི་མདུད་པ་རྩད་
ནས་གཙོད་པའི་གྱི། །ནམ་བྱར་ནོར་བུའི་སྒྲིང་དུ་འབྲེན་པའི་གྱ། །ཐེག་གསུམ་
གཞུང་ལམ་ཀུན་འདུས་དབྱ་མའི་ལམ། །སྤྱང་པོར་མ་མཐོང་ཐོས་བསམ་ཉི་ཆེ་
བས། །སྒྲང་གན་ཅ་ཟ་བཞིན་དུ་བསྐྱོད་གྱུར་ན། །མི་ཆེར་བྱབ་པའི་བསྐྱེན་ལ་ངལ་
བསྐྱེན་ཀྱང་། །མཛོད་སྟོ་སྒྲུང་བའི་ཡི་དྲགས་རི་བཞིན་ནོ། །དབྱུང་པས་མི་བཟོད་
རྟེན་འབྱུང་འདི་དག་ནི། །བཟང་ངན་གང་དང་གང་ཞིག་ཆོགས་པ་ལས། །སྐྱེས་
བྱའི་འདོད་དང་མི་འདོད་བྱ་བྱེད་ཀུན། །བསྐྱོན་མེད་བྱུབ་པས་སྲིད་ཞིའི་ནམ་བཞག་
འཐད། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པས་རྟེན་འབྱུང་སྐྱབ་ཤེས་པས། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་
དག་མི་བསྐྱེ་དང་། །དགོས་པ་ཡང་དག་སྐྱབ་པར་དཔལ་ཤར་བས། །ཐེག་གསུམ་
དམ་ཆོས་སྐྱབ་ལ་དབང་ཕྱག་ཐོབ། །བཙུན་ནས་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་
གཞུང་། །ཡང་གཅིག་བཙུན་པའི་དཔྱོད་པ་ཡོངས་འཕེལ་ཆོ། །འགལ་འདུ་དུ་མའི་
ཡིད་དུ་འཛིངས་པས་ན། །ལ་ལས་དབྱུང་ན་ཀུན་རྟོག་འཕེལ་ལོ་ཟེར། །ལ་ལས་
དབྱུང་ན་ནམ་དཔྱོད་འཕེལ་ཞེས་བསྒྲགས། །གཞན་དག་དབྱུང་པས་འཇུ་ས་མ་
རྟེན་ནས། །གྲུབ་མཐའི་དབྱུང་པ་རྟོག་གའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། །མ་དབྱུང་ལུན་སྟོམ་
བྱེད་པ་མཆོག་ཏུ་སྟོག། །ལྷ་བ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་ཐལ་འགྱུར་བའི། །ལྷ་བ་ཉིད་དུ་ཀུན་
ལ་གྲགས་མོད་ཀྱང་། །སྟོས་བྱས་ཉི་ཆའི་ལྷ་ལ་གོམས་གྱུར་ན། །གསེར་རིར་བོང་

བ་སྐྱབ་དང་མཚུངས་མིན་ནམ། །ལྟ་འདི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ལ་རྟེན་དཀའ་ན། །ནམ་དག་
ལྷང་དང་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས། །སྐྱབ་དང་ཉན་སེམས་བསྟེན་དགོས་སྐྱབ་ཞིན་
བྱ། །བད་སྟོད་མཚུབ་ཁྱིད་ཅམ་ལ་མ་འཁོར་ཞིག །

དབུ་མའི་ལྟ་འདི་སྟག་མོ་འབྱུང་བས། །མ་སྦྱད་བསོད་ནམས་དབུང་
གི་གྲོགས་དང་བཅས། །དབྱད་འཛོག་ཞགས་པ་འདེབས་ལ་མཁས་དགོས་
ན། །གྲ་ཚུལ་སྟོད་པའི་ལྟ་བས་མ་སྟེམས་ཤིག །མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྟོས་
བལ་མཚོག་ཉིད་བྱ། །ཡང་ཡང་བསྐྱགས་བཞིན་མཐའ་ལྟར་བསྟེན་པ་དག །དུག་
སྐྱལ་རང་གི་པང་པར་བསྐྱལ་བཞིན་བྱ། །པ་གིར་དུག་སྐྱལ་མེད་ཅེས་བསྐྱགས་དང་
མཚུངས། །བྱད་པར་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པར་སྟོ་སྟོད་དག །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ལམ་ནས་ཟབ་
བྱད་ཅིག །རང་ལ་མེད་ན་མེད་རྟེས་བྱི་རྒྱག་སྟེ། །དེ་བས་དབུ་པར་གཞུང་ལ་གཅེས་
སྤྱས་མཛོད། །སྟོང་པས་རྟེན་འབྱུང་སྐྱབ་ལུགས་ཟབ་བྱད་ཅིག །རང་ལ་མེད་ན་སྟོང་
པས་ངང་ཉིད་ལས། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷང་བ་ལས། །ཡིད་ལ་
འཐད་པས་བདེ་ཉམས་ཡེ་མེད་ན། །སྤྱགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་སྤྲ་རགས་
ལ། །ཁོང་ནས་བྱངས་པའི་སྟོ་བ་རྩི་ལྟར་འཕེལ། །ཡང་ན་མོས་པ་ཁོ་ནར་བསྟེན་
ལེགས་གྱང་། །ནམ་དཔྱོད་ཅིང་ནམས་མོས་པ་རྩི་ལྟར་འཕེལ། །དེ་བས་ཉམས་
སྤྱ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ནི། །སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ནས། །རྒྱ་འབྲས་
གོ་རིམ་མ་འཁྱོར་སྟོབ་པར་མཛོད། །དབུ་མའི་གཞུང་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྟོང་ཅ་ན། །ཕྱ་
བའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་འཛོག་ཤེས་ཤིང་། །ངས་དོན་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྟོ་
བ་དང་། །སྟོན་པ་ཆད་མར་སྐྱབ་པ་སྤྲ་བས་ལྷག །སྟོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་
འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་དག །དབུ་མའི་ལམ་ནས་ལེགས་པར་དབྱད་པ་ན། །སྟོན་
པའི་སྟོད་བཅུད་སྐྱུ་མའི་གྲོང་བྱིང་བྱ། །ལས་འབྲས་མི་བསྐྱའི་ཚུལ་ལ་མཁས་གྱུར་

ཅིང་། །སྤང་སྤྱིད་སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཇི་སྟེད་པ། །ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་སྤ་མོ་
ལས། །དངོས་བརྒྱད་གཉིས་ནས་འབྱུང་ཚུལ་ལེགས་ཉོགས་ཏེ། །སྤྱིད་པར་སྦྱོ་
ཤས་ཚད་རྫོགས་དེ་ཡིས་འདྲེན། །དེ་དོན་གཞན་ལ་དབགས་ནས་ལེགས་བསམ་
ན། །བྱམས་དང་སྦྱིང་རྩེ་དངོས་དང་རྩེས་མཐུན་པའི། །རྟོགས་པ་རྒྱས་པས་དབྱ་
མའི་གཞུང་འདི་དག །རྣམ་དཔྱད་ཅན་ལ་མན་ངག་འདི་ལྷག་ཅི། །

དབྱ་མའི་གཞུང་འདིས་དབྱད་པ་ཆེས་ཟབ་ཀྱང་། །ཐ་སྦྱད་ཚུལ་ལ་གཞོད་
པ་ཡེ་མེད་ཅིང་། །འཐད་སྦྱབ་བདེ་བས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ནས། །བརྟགས་པའི་
འགལ་འདྲ་མཐའ་དག་འདི་ཡིས་སེལ། །དཔྱད་པ་འཆོལ་བའི་སྦྱོས་པ་མ་དགོས་
པར། །པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཐ་སྦྱད་ཆོམ་སྦྱབ་པས། །རྣམ་དཔྱད་འཇུག་པ་བདེ་བའི་
དབྱ་མ་དེ། །ཆོགས་བསགས་སྦྱིབ་སྦྱོང་སྦྱང་ནས་སྦྱབས་ཤིག་བྱ། །མཁའ་ལ་གཞུ་
རིས་བཀ་བ་ཇི་བཞིན་བྱ། །རྟེན་འབྱུང་ངང་ནས་སྦྱང་བ་ཤར་བ་དང་། །རྩ་ལས་རྩ་
བྱར་བརྟོལ་བར་ཇི་བཞིན་བྱ། །སྦྱང་པའི་ངང་ནས་རྟེན་འབྱུང་ལྟང་ལྟང་བྱ། །ཤར་
བས་མཐའ་གཉིས་རང་འགག་སོང་ལུགས་འདི། །སྦྱབ་པའི་བཞེད་དགོངས་མཐར་
སྦྱག་འདི་ཡིན་པ། །ལྷ་སྦྱབ་ཡབ་སྤས་གཞུང་འདིར་གསལ་བས་ན། །འདི་ཉིད་མ་
གོ་སྒོས་བྱས་ཏེ་ཆེ་ཡིས། །སྦྱང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཕྱོགས་རིས་སོང་བ་དག །སྦྱིང་
པོས་དབེན་པའི་སྦྱན་པ་འབྱར་དང་མཚུངས། །དེ་དོན་རྟོགས་པའི་སྒོ་གོས་ལྷན་པ་
དག །དབྱ་མའི་གཞུང་མཆོག་གཙུག་ཏུ་རྟག་གཞོལ་ཞིང་། །ཟེར་སྦྱོས་བསྦྱིགས་
དང་གཞུང་ལུགས་ཡན་པོ་དང་། །སྤྱི་མའི་ངག་སྦྱོས་ཅམ་ལ་སྦྱས་ཡིད་རྟོན། །ལྷ་
སྦྱབ་ཡབ་སྤས་གཞུང་ལུགས་མཆོག་རབ་ཅེས། །ལྷེ་ཅེ་གཡོ་བཞིན་མཐའ་གཉིས་
གང་རུང་གི །ལྷ་བ་རེ་རེ་རང་གི་ལྷེ་ཅེར་མནན། །སྦྱ་བ་ཅུང་ཟད་མང་ཆེ་མཐེལ་
བརྟོལ་བས། །དེ་འདྲ་དབྱ་མ་ཡིན་ན་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱི། །ལུགས་བཟང་ས་འོག་གཏེར་

དུ་གྱུར་མིན་ནས། །ཡང་ན་དབྱ་མའི་ཚུལ་དེ་མ་སྒྲིམ་ཤིག །རང་རང་ལྟ་དང་མཐུན་
པར་སྒྲིན་ལེགས། །རང་གི་དབྱུང་པས་དོན་འཁྱེལ་ཡེ་མེད་པར། །དབྱ་མའི་ཕྱོགས་
སྒར་སོང་བ་མ་ཆོར་བར། །རང་རང་བརྒྱུད་པ་གོང་མའི་དབྱ་མ་དེ། །མཚུ་དམར་
ཅན་བཞིན་ལན་བརྒྱར་སྒྲིམ་པ་དག །དབྱ་མའི་ལམ་མཆོག་རྟེན་པ་དངོས་ཡིན་
ན། །གཞུང་བརྒྱུ་པ་རྒྱལ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་མིན་སུ། །དབྱ་མའི་ཟབ་ལམ་སྟིང་ལ་
བཅངས་ཡིན་ན། །སྒྲིམ་བྱས་ཉི་ཆེད་རྟ་ལ་མ་ཞོན་ཞིག །རྒྱལ་ཁོ་ལ་ལམ་བཟང་
བསྐྱབ་པར་བྱེལ་ཡིན་ན། །དབྱ་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་མ་བོར་ཞིག །

བསྐྱབ་གསུམ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་འདོད་ཡིན་ན། །ངག་གི་ཆོ་ག་ཅམ་ལ་
མ་འཁོར་ཞིག །རང་རྒྱུད་འདུལ་ཁིང་སྒྲིན་པར་འདོད་ཡིན་ན། །ཆོག་དོན་ཤར་སྒྲིམ་
བསྟེན་ལ་མ་སྒྲིམས་ཤིག །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་སྟིང་ལ་བནག་ཡིན་ན། །བཤད་སྐྱབ་
འཆད་ཉན་བོར་ནས་མ་སྒྲིད་ཅིག །འཆིང་གྲོལ་གནས་ལ་མཁས་པར་འདོད་ཡིན་
ན། །གཞུང་ཆེན་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་པ་མ་བོར་ཞིག །དབྱ་མའི་ལམ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་
པས་ན། །ལོ་རྒྱུས་བསྐྱབས་དང་དབྱུང་པ་ཁ་ཡན་དང་། །ཟེར་སྒྲིམ་སྒྲིག་སྟེ་བསྐྱལ་
པ་སོང་གྱུར་ཀྱང་། །དབྱ་མའི་དོན་ལ་ཉེ་བ་ཡོང་རེ་སྐྱན། །དེ་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱ་བ་ཡང་། །ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དབྱུང་གིས་མཐོར་འདེགས་ཏེ། །བདེན་
གཉིས་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་རིགས་པའི་འགྲུས། །སྒང་ལྟར་འཛོངས་པར་རྒྱན་དུ་
བསྟེན་པ་དགོས། །སྐྱབས་འགོ་ཁོང་ནས་བྱངས་པའི་ཆོགས་གསོག་དང་། །ལྷག་
པའི་ལྷ་ལ་གསོལ་འདེབས་རྒྱན་འཁྱོངས་ཀྱིས། །རང་རྒྱུད་སྒྲིན་པའི་ལམ་ནས་
གྲོལ་ལམ་དེ། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་སྒྲིན་པའི་འཆོལ་དགོས་ཤིང་། །ལྷག་པར་གྲུབ་
མཐའི་ལྷ་བ་རགས་རིམ་ནས། །སྒྲོ་ཡི་བབས་སོ་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པ་ལས། །སྤ་
བས་སྤ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་དགོས་པ། །ཡུལ་ཅན་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་

བ་ཡིན། །དབུ་མའི་ལམ་ལ་མཁས་རང་བྱང་ཡིན་ན། །མངོན་རྟོགས་རིམ་པ་འདི་
ལ་ནན་ཏན་མཛོད། །གཏན་དུ་གྲོལ་བའི་ལམ་སྤངས་རྒྱས་འདོད་ན། །དབུ་པར་
གཞུང་ལ་འཆད་ཉན་ནན་ཏན་མཛོད། །དབུ་མའི་གཞུང་ནས་བྱངས་པའི་རིགས་
ལམ་ནས། །སྲིད་པའི་བྱུག་རྩ་གང་ལས་འབྱུང་ཚུལ་དང་། །ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་གཞི་
ཅ་ཚུགས་ཚུལ་དག །ལེགས་པར་གོ་ན་དབུ་མའི་གཞུང་མཆོག་དེར། །ཡིད་རབ་
གྱུས་ཤིང་སྟོ་བ་མི་སྦྱེས་སུ། །འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྲིད་ལས་སྦྱོབ་བྱེད་པའི། །ཐབས་
མཆོག་དེ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་ན། །ནམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་སྟོབ་ལ་ནན་ཏན་
མཛོད། །ཐེག་གསུམ་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་དབུ་མ་འདིའི། །མངོན་རྟོགས་ཆེས་ཆེ་
བཞིན་དུ་མ་འཕེལ་ན། །གཙུག་ལག་སྟོབ་དང་བསྟེན་སྦྱབ་གང་བསྟེན་ཀྱང་། །ཐར་
པའི་ལམ་ལ་ས་ཆོད་མི་འབྱུང་བས། །དེ་ཡི་རྩ་ཆོགས་བསྦྱབ་ལ་འབྱུངས་དགོས་
ཤིང་། །དེ་ཡང་སྲིད་ལས་སྟོ་ཤས་ཤུགས་བྲག་དགོས། །

སྲིད་འདིར་སྦྱག་བསྐལ་མངོན་གྱུར་དག །པལ་བ་ཀུན་ཀྱང་མི་འདོད་
པར། །ཡིད་འབྱུང་ཆོས་ལ་སྟོགས་པ་དག །ཆགས་སྤང་འབྲས་པའི་ལས་གསུངས་
ན། །དེ་ཅུམ་བསྐལ་མང་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །ཐར་པའི་ས་ཆོད་ག་ལ་ཡོད། །སྟོ་
ཤས་ཆད་རྟོགས་སྦྱིད་པ་ཡང་། །ཁྲངས་དང་ཁྲང་འབྱུར་ཟག་བྱང་འདིར། །སྦྱག་
བསྐལ་ཀུན་གྱི་སྟོད་ཆེན་དུ། །ནམ་བ་དུ་མས་བསམ་དགོས་ཤིང་། །སྲིད་ན་སྟོན་
འོས་ཕུན་ཆོགས་ཀུན། །མི་རྟག་ལས་ཉོན་གཞན་དབང་ཅན། །རིག་པའི་རྣམ་
གྲངས་མཐའ་ཡས་པས། །སྲིད་ལས་ཞེན་ལོག་ཆད་རྟོགས་དགོས། །སྟོང་དང་
བདག་མེད་མཐའ་ཡས་པ། །བསམས་ལས་ཀུན་འབྱུང་སྟོང་འདོད་དང་། །ཐར་
འདོད་ཡིད་འཁོལ་ནམ་སྦྱེས་པ། །ད་གཟོད་ངེས་འབྱུང་དངོས་སྦྱེས་ན། །དེ་ནས་
ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ལམ། །དབྱུང་འཛོག་བསྲིང་སྟེ་སྟོན་དགོས་ཀྱི། །གཞུང་བཞད་

ཅམ་གྲིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །གང་ལ་གང་མོས་དེ་ལ་དེ་འདུལ་བའི། །ཐུབ་པའི་ཆོས་
 ཚུལ་བྱིན་ཅན་མཐའ་ཡས་དག། །འབྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་དགོས་པར་མི་བསྐྱེ་ཞིང་། །སྐྱེ་
 དགུ་འདྲིད་དོན་སྒྲོང་བའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ། །སྤྲོན་མཆོག་དཀར་པོ་ཆེག་ཐུབ་དང་
 མཚུངས་ཀྱང་། །དང་ངེས་གཉིས་སམ་ངེས་པ་གསུམ་དག་ཏུ། །དངོས་སྟོབས་རིག་
 པའི་ལམ་ནས་གསལ་བྱེད་དེ། །ཐོས་དོན་ནན་ཏན་བསམ་པ་གལ་ཆེ་བའི། །མ་ཐོས་
 མོས་སྒྲོམ་བསྐྱེན་པའི་ཡུལ་མིན་ཞིང་། །གཙུག་ལག་ཐོས་པ་མང་བའི་ཡུལ་ཡང་
 ཡིན། །ཐུབ་བསྐྱེན་སྟོག་འདི་རིགས་པས་འཛིན་དགོས་ཀྱི། །ལོ་རྒྱུས་བསྐྱབས་
 དང་བཀའ་ལྟངས་དོན་ཅམ་དང་། །ཆོ་ག་སྒྲོ་བ་ཅམ་གྲིས་ངེ་ལྟར་འཛིན། །དེ་བྱིར་
 ཐུབ་པའི་གཞུང་མཆོག་མཐའ་དག་ནི། །ཐོས་དང་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེས་འཛིན་དགོས་
 པས། །སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམས་འདི་ལ་ནན་གཟབ་ཀྱིས། །སྒྲོན་བྱིན་མཁས་པའི་རྣམ་
 ཐར་སྒྲོང་བར་མཛོད། །

ཐུབ་བསྐྱེན་རིན་ཆེན་ཐོད་པས་མ་འཛིན་ན། །འཇམ་སྤིང་འདི་ན་ཡང་དག་
 གནས་མིན་པས། །སྐྱེ་དགུའི་ཞི་བདེ་འཇུག་དོགས་སྒྲ་མེད་པ། །ས་སྟེང་བཅུད་དུ་
 ཉམས་ན་ཤིན་ཏུ་པངས། །ལྷག་བསམ་དཀར་བའི་དུང་སྒྲ་ལྟར་ཆེ་བས། །མི་བསུན་
 ཚུ་སྤིན་ཆོགས་རྣམས་རང་འདོགས་བྱེད། །རྣམ་དཔྱད་འཇུག་སྟོ་འཆོལ་བའི་སྐྱེ་
 པོ་རྣམས། །སྒྲོ་གསལ་འདབ་བརྒྱ་གྲོལ་བས་དགའ་སྦྱིད་འཕེལ། །སྤང་དང་དོར་
 བྱ་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་མེས། །རྒྱག་པའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་པ་ཆོས་ཉིད་དེ། །ཆེད་དུ་
 བྱས་པའི་ཉེས་པ་བསྒྲོས་མིན་ན། །གཟུ་པོའི་དཔང་པོར་བཟུང་ནས་གཟིགས་པར་
 མཛོད། །འདེབས་པ་པོ་ནི་ཤིན་ཏུ་དམན་ལགས་ཀྱང་། །བཏབ་པའི་སྤྲོན་གྱི་ཐུ་གུ་
 ཞིང་གི་རྒྱན། །གཞུང་ཆེན་སྟོབ་ལ་བརྩོན་རྣམས་འཆོ་བའི་རྟེན། །ཅུང་ཟད་སྟེལ་
 བར་དབྱེས་མགུས་སྒྲོད་པར་མཛོད། །གཟུ་པོ་གོ་རིག་ཅན་ལ་ལེགས་བཤད་

ལས། །པན་པའི་བྱ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་མིན་པས། །འདི་ཡང་བཤད་སྐབ་བསྟན་པ་
རྒྱས་པའི་སྒྲ། །མོ་གསལ་བྱེད་པ་མང་ལ་གཞན་སྐལ་ཡིན། །ལུང་རིགས་ནོར་
བརྒྱས་ཀྱིས་དཀྱིས་སྐབ་ཤིང་འདིས། །མོ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ནས་བསྐབས་
པས་ན། །ཐོས་བསམ་རྒྱལ་མ་འབྲེང་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་དང་། །བྱབ་བསྟན་རིན་
ཆེན་འཇད་མེད་འཕེལ་གྱུར་ཅིག

ཅེས་པ་འདི་ནི་གྲས་པ་ཆེ་སྟོན་བསོད་ནམས་བསམགས་པའི་མཐུས་ད་ལྟའི་རྟེན་བཟང་གི་
ཆ་ནས་གཞུང་ཆེན་པོར་སྟོབ་གཉེར་པའི་གལ་སྐྱེད་ཟེན་གྱིང་། ཤེས་བཙུན་དཔན་ཞིང་ལས་རྟོག་ལ་
མགོ་འཁོར་བ་སྦྱངས་འབྲས་ཐ་གལ་ལས་མ་ཐོན་པས་སྟོ་འགྲོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བཞིན། ཆོས་ཀྱི་སྟོབ་
གྲ་ཁག་ཏུ་མོ་གསལ་གཞོན་ལུ་རྣམས་ཀྱང་ནོར་སྤིང་ནོར་བུ་མ་ལོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ན་འདི་བྱི་གཉིས་
ཀར་གྲོང་གུར་ཆེན་པོ་ཡོད་རྒྱུ་མ་བཟོད་ཅིང་། ལྷག་པར་བསྟན་འཕར་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་། རྟོན་
པ་བཀའ་འདིན་ཅན་གྱིས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་ཀྱིས་བསྐབས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ཡོངས་རྫོགས་ཤེས་ནས་འཛིན་པའི་སྟོག་ཤིང་ནི་གཞུང་ཆེན་པོར་བཤད་སྐབ་འཆད་ཉན་འདི་ཉིད་ཡིན་
པས་འདིའི་སྤང་ནས་གཞི་ཅ་རྩ་གས་པའི་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ན། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་འཛིན་པའི་
སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་ནི་ལྷག་ཆུང་པའི་རྩིང་བུ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རྒྱུར་གདོན་མི་ཟ་བས་རྩུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིད་
ལ་བནག་སྟེ་གོང་གསལ་གཞོན་ལུ་རྣམས་ལ་གཞན་སྐལ་གསལ་འདེབས་ཀྱི་རྩུལ་དུ་གཞུང་ཆེན་པོར་
ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་གྱི་དགོ་འབྲས་འབའ་ཞིག་ལས་བརྩམས་ཏེ། འབྲས་སྟོ་སྤིང་བུ་ཁང་སྟོ་བཟང་
རྒྱ་མཚོས་རིགས་སྟོབ་རང་གལ་ཏུ་རང་སྟོར་གང་གར་ཐོལ་བུར་དུ་བྲིས་པ་ཡིད་ལ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་
འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག ། །

༡༡། ཡོན་ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བའི་སྤྲིངས་ཡིག་ བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྩོ་ལ། །དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཐེར་མད་བྱུང་
བའི། །སྤྱབ་བསྟན་ཡང་ཞུན་འཇམ་མགོན་བསྟན་འདི་ཡི། །རྗེས་འབྲང་མགྱིན་
པ་བཏེགས་པར་ཡི་རངས་མོད། །ལྷུང་ལྷག་བསྟན་པའི་ཁུར་ཆེན་བཞེས་རན་
གདལ། །འོན་ཏང་རྣམ་དཔྱོད་ཅིང་པོའི་འཇུག་པ་ནི། །དྲག་ཆར་འབེབས་འབྲའི་
པན་གཞོད་འབྲེས་མ་སྟེ། །མཐའ་མར་ཅི་འགྱུར་བདག་ནི་འཕྲང་མོ་ཉུག། །ཁྲོ་ཁྲོས་
ཞིབ་མོའི་གཏམ་ཞིག་འདི་ནས་སྟུ། །ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་རིང་ལུགས་འཛིན་ཡིན་
ཞེས། །སྤྱི་ཡི་སྦྱོད་ལམ་འཕགས་རིགས་བཞི་སྟེང་ནས། །ཞི་དུལ་འདུལ་བའི་
བཅས་ཁྲིམས་དམ་འཛིན་ལས། །དཔོན་དང་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་སར་འགྲིམ་པ་
འགལ། །དམའ་ས་བཟུང་ཞིང་གཞན་ལ་བཅི་བཀྱར་གྱིས། །བཀའ་གདམས་རྟིང་
མའི་ལུགས་བཟང་འཛིན་པ་ལས། །མཐོ་ལ་འགྲན་སེམས་དམན་ལ་ཁུད་གསོད་
གྱིས། །ཁྱོད་དང་ཁ་མཆུས་གཞན་རྒྱུད་སྟེག་པ་འགལ། །

འཆད་ཅོད་ཅོམ་སོགས་དག་ལས་རྣམ་དག་གིས། །བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་
དོན་ཆེན་སྦྱབ་པ་ལས། །དྲེགས་དང་དྲག་ལུལ་ཞེ་གཙོད་གཏམ་དག་གིས། །གཞན་
ལ་གཞོད་དང་མཐོ་འཆམ་བྱེད་པ་འགལ། །རྟག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་
འཆོ་ཞིང་། །ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་བསྟེན་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས། །དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ལྟ་
གྲུབ་འདྲ་མིན་གྱིས། །སེམས་ཉིད་གྲུ་གྲུར་བསྟེན་པ་འགལ་རྟགས་ཡིན། །དབང་

པོད་སྒོ་ནི་རྒྱལ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་གཏད། །སྒོ་པའི་སྒྲེ་རགས་རབ་སྒྲོད་མི་ཆེན་
གྱི། །དབང་དང་གོ་གནས་ཅོལ་སྐྱབ་སྒྲ་ཆོགས་པས། །དེགས་པའི་བརྟལ་ཁྱགས་
དགོ་སྒྲོང་གཟུགས་བརྟན་ཡིན། །མོས་པ་མ་བརྟན་ཐོས་དོན་མ་བསྐྱབ་པར། །དབང་
དང་མན་ངག་སེང་རྩེས་ཁྱི་རྒྱག་བཞིན། །ཐོས་པ་བཅལ་བའི་ཐོལ་གྱིས་སྦྱིད་འཆོལ་
བ། །ཞུ་སེར་བསྟན་ལ་དབང་རྟལ་གཟུགས་བརྟན་ཡིན། །ཆོས་དང་ཆོས་མེན་
དཔྱོད་པའི་མཐུ་དམན་ཞིང་། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གཞུང་ལམ་བརྟོལ་བཞིན་དུ། །ཐ་
སྦྱང་གཙུག་ལག་སྐྱ་བའི་ལྷུང་ལེན་དེ། །ཞུ་སེར་བསྟན་འདིར་དབང་རྟོན་གཟུགས་
བརྟན་ཡིན། །ལྷ་སྒྲོད་མི་གཙང་སྒོམ་པ་མ་དག་པར། །ལྷ་སྐྱབ་ལྷ་མཆོད་དག་གི་ཆོ་
ག་ལ། །སྦྱང་པོར་བཟུང་ནས་ཟབ་དོན་མི་འཆོལ་བ། །དགོ་ལྷན་བསྟན་ལ་ཆོས་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ཡིན། །སྐྱབས་གསུམ་མི་སྐྱར་སྐྱབ་པའི་དེས་ཤེས་མེད། །བདེན་
བཞིའི་གནས་ལ་དཔྱོད་ཆེ་མགོ་རྫོངས་ཤིང་། །ཡན་པོར་དཔྱོད་པའི་ལུང་རིགས་
ཁ་གཡང་དག །མཆོན་ཉིད་གཞུང་ལ་སྒོམ་གཉེར་གཟུགས་བརྟན་ཡིན། །སྐྱབ་པ་
མི་འཆོལ་རིགས་པ་འཆོལ་བ་ཡིས། །གཞན་རྒྱུད་བརྟག་ལ་ཅོད་རིགས་ཐོགས་
མེད་ཀྱང་། །རང་རྒྱུད་བརྟག་ཆེ་བློན་པོའི་རང་མཆོན་ཅན། །འཇམ་མགོན་བསྟན་
ལ་མཁས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན། །

རང་གི་སྒྲོང་བས་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་མེད། །ལམ་གཙོ་གསུམ་ལ་གདེང་
འཁལ་ཉམས་ལེན་མེད། །འདོད་ཡོན་དཔྱེན་སྒྲོས་བཤད་སྐྱབ་རྩལ་པོ་དེ། །ཞུ་
སེར་བསྟན་ལ་སྐྱབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན། །རང་སྒྲོར་གང་སྤང་རྟུན་པར་མ་གོ་
བར། །གཞན་དོར་རྟུན་པར་སྐྱབ་པར་ཆེས་དཔའ་ཞིང་། །བརྟག་དོན་བཅལ་ནས་
ཀུན་ལ་བསྒྲོན་འཇུགས་ཅན། །དབུ་མའི་ལྷ་གྲུབ་གོལ་སར་ཤོར་བ་ཡིན། །གྲུབ་
མཐའ་བཞི་རིམ་ལྷ་བར་མ་སྐྱངས་པར། །ཐལ་འགྲུར་ལྷ་བར་ཐོག་འབབ་བཀྱིས་པ་

དང་། །སྤྲིན་བྱེད་ལམ་ལ་མ་སྦྱངས་གྲོལ་ལམ་ཞིག །བཙུང་བར་བྲེལ་རྣམས་དབྱ་
མའི་གཤེད་མ་ཡིན། །སྤྲིན་མིན་རྟེན་འབྱུང་སྦྱབ་ཕྱགས་མ་ཤེས་པར། །པར་ལ་
བཀག་པའི་བྱལ་དུ་དོན་དམ་ཞིག །རྟེན་ངེས་དབྱ་མའི་གཞུང་བརྒྱ་སྦྱ་བ་དག །གསོ་
མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་གཅེས་འཛིན་ཡིན། །

ཡང་སྦྱས་པ། །བྱེད་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་ལྟ་བ་ཤེས་སྦྱམ་ན། །སྤྲིན་བཀར་བཏགས་
ཀྱི་སྤྲིམ་བཞི་ངེ་ལྟ་བར། །རྒྱུད་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ཚུགས་ལགས་སམ། །དེ་མ་
ཚུགས་ན་དབྱ་མའི་གཞི་རྩ་དཔེ། །རང་རང་འཛིན་ཀྱི་བདེན་ཞེན་འགོག་ཤེས་
ན། །སྤྲིན་གཟུགས་སྤང་ལ་བདེན་ཞེན་འབྱུང་འཛེམས་སྟ། །ཐབས་རྣམ་རིག་པའི་
རིགས་རྩལ་རྟེན་ཡོད་དམ། །དེ་མེད་ན་དབྱང་མེད་ཀྱི་དམག་དཔོན་འདྲ། །བྱེད་
བདག་མེད་སྤྲོ་མེ་ཤེས་ཟེར་ན། །སྤྲོ་སྤྲོ་ནང་བདག་ཏུ་ལྟ་ཚུལ་རྣམས། །རགས་རིམ་
ནས་མ་འདྲེས་འགོག་ཤེས་སམ། །དེ་མ་ཤེས་སྤྲོ་མེ་ཤེས་དོན་མེད། །ཆོས་བདག་
གི་སྤྲོ་མེ་འགོག་ཤེས་ན། །ཐལ་རང་གི་ལྟ་བའི་འཛིན་མཆོམས་ཐད། །སྤྲོ་ངོ་ལ་མ་
འདྲེས་བྱེད་ཤེས་སམ། །དེ་མ་ཤེས་སྤྲོ་མེ་ཤེས་ཅོད་ལན་འདྲ། །མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་
ཤེས་འདོད་བྱེད། །རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་ཕྱགས་ཤིག །ཐལ་འབྱུང་བའི་
སྤྲིན་མིན་ངེ་ལྟ་ཡོད། །དེ་མེད་ན་འབེན་མེད་མདའ་འཕེན་འདྲ། །རང་ངོས་ནས་
ཡོད་པ་པར་བཀག་ན། །གཞན་ངོས་ནས་རྩེད་ཡོད་འཛིན་ཤེས་སམ། །དེ་མེད་
ན་བདེན་གཉིས་ཆ་གང་ལྟར། །དབང་མེད་དུ་ཐལ་ནས་མཐའ་ལྟ་འཕེལ། །སྦྱ་སྦྱབ་
ཀྱི་ལྟ་བ་སྦྱབ་ཤེས་ན། །པར་འགོག་རྒྱུད་དགག་བྱ་སྤྲོ་རགས་ཀྱི་རྟ། །རང་སྤང་
ལ་སྦྱར་ནས་ངོས་འཛིན་དགོས། །དེ་མེད་ན་དཔྱུས་ལོང་བར་རྩལ་འདྲ། །ཐོག་མེད་
ནས་ཞེན་སྦྱང་བདེན་པ་སྟེ། །འགོག་སྤྲིན་ན་རྩེན་པ་གསར་སྦྱབ་ཅིག །རང་སྤྲོ་ལ་
འཐད་ཕྱགས་ངེ་འདྲ་འདུག །རང་གཏན་ཆགས་ཀྱི་བདེན་སྤང་མ་རྣམས་པར། །པར་

གདོད་ལུགས་ཀྱི་ཕ་མོ་གསོད་དོ་ཞེས། །གནས་བརྒྱུ་ལམ་དུ་ཉིན་ལྟར་བསྐྱགས་
ལགས་ཀྱང་། །གཞན་སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་པར་སྤྲི་མི་བྱུང་། །

ཡུལ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་ཕྱོགས་ལ། །ཆེས་ཐུན་མིན་གྱི་རིགས་
པའི་འགོ་ལུགས་ཤིག་དོན་ཉམས་སྤྱོད་དང་མན་ངག་དང་འགྲོགས་ནས། །བཀའ་
དགོངས་དོན་བཞིན་འགོག་ན་དབུ་མ་ཡིན། །ཁྱེད་མཐའ་བྲལ་གྱི་དབུ་མ་ཤེས་
འདོད་ན། །རྒྱུད་སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རིམ་ཆད་ལོངས་དགོས། །ཅིས་རྒྱ་མེད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སྤྲེ་དོགས་མེད། །རྒྱ་སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གཅེས་པར་མཛོད། །ཁྱེད་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་འདོད་ན། །མིང་བཏགས་ཅམ་གྱིས་ཆོམ་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ལ། །རང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རེས་ཤེས་ཆད་ལོངས་དགོས། །ཆད་མ་ལོངས་ན་
ཆད་ལྟའི་འབབ་སྟེགས་ཡིན། །གཞན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་རང་རིག་དེ། །པར་
འགོག་འདོད་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དབར། །ཚུར་སྟོས་གྲུབ་ཀྱི་འཐད་ལུགས་དབྱིས་
ཕྱིན་དགོས། །ཅིས་རྣམ་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་ཆང་གཞི་སྟོར། །རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་
པ་འགོག་འདོད་ན། །བཏགས་ཅམ་གྱི་སྟེང་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས། །ཐུན་མིན་གྱི་
འདོག་ཚུལ་རིགས་པ་གསུམ། །གཞུང་ཟབ་མའི་ལམ་ནས་ཐོན་པ་བཞིན། །ཉམས་
སྤྱོད་དང་སྦྱར་ནས་འཐད་སྐྱབ་ཅིག་ལྷང་ལྷང་དུ་འཆར་བས་དབུ་མ་ལ། །རང་སྟེང་
ནས་སྟོ་བ་རྒྱས་པ་དགོས། །དེ་མེད་ན་ཆད་ལྟའི་བང་ཆེན་ཡིན། །ཆད་ལྟ་ཞེས་
ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས། །ཉོར་ཉོར་ཞེས་སྟོག་པ་ཡོང་མི་སྲིད། །བདེན་གཉིས་ལ་
ཕྱོགས་རེས་སོང་བ་དེ། །ཆད་ལྟ་ཡི་གཙོ་བོ་དེ་རང་ཡིན། །ཆད་ལྟ་ཡི་མ་མཐའ་རྒྱང་
འཕེན་ནས། །ཐལ་འགྱུར་དུ་རྫོམ་ནས་བཏགས་ཅམ་ལ། །ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆད་མ་མ་
རྟེན་བར། །ཆད་ལྟ་ཡི་སྤྲ་རགས་རྣམ་པ་མང་། །རྟག་མཐའ་དུ་ལྷུངས་ཀྱང་ལས་
འབྲས་སོགས། །སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་གཅེས་སྤྲས་ཀྱིས། །སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་

རྒྱུད་སྤྲངས་པ། །རང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་དེ་ནས་འབྱུང་། །ཆད་མཐའ་ཡིས་ངན་
འགྲོར་བསྐྱར་བ་དེ། །མདོ་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་དོན་མཐུན་པར་འདུག། །མཐའ་འདི་
ལ་མ་འཐམ་རིག་པ་སྤྲིམས། །གནས་འདི་ལས་ཐར་ཕྱིར་བཤེས་གཉན་འཆོལ། །

རྗེ་སྒྲ་མའི་བསྟན་པའི་རྗེས་ལྷགས་ན། །གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱར་
བསྐྱེད་དེ། །བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱས་པ་དང་། །འདི་སྤང་གི་འཁྲི་བ་
གཙོད་པར་མཛོད། །ལུང་རིགས་གྱི་ཕོ་ཆོད་མ་རྟེན་པར། །རྣམ་དཔྱད་གྱིས་བཟང་
ངན་གཙོད་ཆེ་བ། །གདེང་མེད་གྱིས་དཔའ་ངར་སྒྲུལ་བ་བཞིན། །ལྷག་ཆོད་གྱི་རོལ་
ཅེད་དེ་ལྷག་ཅི། །དབྱ་མའི་ལྷ་བར་དབྱད་པ་ལེགས་པའི་འབྲས་ཉགས་ནི། །རི་ཙམ་
དབྱད་པས་ལྷ་ཆོས་མི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་། །ཅི་དང་ངེས་ཤེས་ལྷང་ལྷང་མེ་ལས་
དུ་བ་བཞིན། །རྗེ་ཆེར་འཕེལ་ན་སྤྲུལ་དགོངས་པ་སྤྲུབ་པ་ཡིན། །རྒྱ་ཆོགས་
བསགས་དང་སྤྱི་བ་སྤྱོད་མི་དམན་པས། །འབྲས་བྱ་དབྱ་མར་གོ་བ་ཆགས་ཁུལ་
གྱིས། །འཕྲིན་རྟ་ཐོག་ནས་འཕེལ་གཏམ་བྱང་ཙམ་ཞིག། །དེང་པར་བཏང་ལས་རྩྱར་
ལན་ཟབ་པར་སློན། །

ཞེས་པ་འདིའང་སྟོན་ཆོས་གོགས་ཤིག་དང་པན་རྩྱུན་གོ་རྟགས་སྤེལ་རེའི་སྤྲད་དུ་ཆོས་རྩོད་
ཐུན་བྱ་ཞིག་བྱས་པས་དགའ་ཆོར་གྱིས་ཁོང་དགེ་ལུགས་པ་དང་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ལ་མཁས་པའི་འཁུར་
ཆེ་བས་དེ་དང་མཐུན་པའི་འཕྲིན་དུ་སྤྲིངས་པའོ། །

༡༡། ཁེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྱ་ བའི་ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་པ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །བཅོས་མའི་དགའམ་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་རང་གཅེས་འཛིན་
ཞེས་བའི་གཤེད་མ་འདི་ཉིད་འཛོམས་པ་འམ་གཤེད་པར་བྱེད་པའི་གཤེད་བྱེད་
ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
སོ། །བཅེ་བ་ཆེན་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཁྲོགས་བསྐྱེ་མེད་ཆེ་རབས་
ཀྱན་གྱི་ཁོགས། །སྐྱབས་བསྐྱེ་མེད་འཛིགས་ཆེན་ཀྱན་ལས་སྐྱོབ། །མགོན་བསྐྱེ་མེད་
གཏན་བདེའི་ལམ་ཉིད་འབྲེལ། །མཆོག་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྙིང་དུ་སྦྱིམས། །རང་
གཅེས་འཛིན་ཞེས་བའི་གཡོ་ཅན་དེ། །ཁྱོད་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཀྱན་ལ། །རང་
གཅེས་པའི་ཐོལ་གྱིས་འཕུང་བའི་ཚུལ། །མཐའི་རྒྱ་མཆོའི་རྩལ་གྱིས་མཆོན་མིན་
ཡང་། །སྐྱབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། །རང་རི་ལྟར་
རིག་པ་སྤེལ་བ་དང་། །དག་ཁྱོད་དང་འཐབ་ཡར་ལོན་བའི་ཕྱིར། །དག་ཁྱོད་ཀྱི་
མཆོང་ཆེན་བརྟོལ་བར་བྱ། །དུས་ཐོག་མེད་ད་ལྟ་མ་འོངས་ཀྱན། །དག་ཁྱོད་ཀྱི་
བསྐྱེ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། །རང་ལེགས་པར་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས། །རང་ཉེས་པ་
ཀྱན་གྱི་བསུ་མར་བྱེད།

དང་སོ། །རང་སྐྱེད་པ་འོང་བའི་ཀྱན་སློང་གིས། །སྤྱག་ངན་དགྲ་ཆང་བ་སྤྱོད་
དུ་བཅུག་གཉིས་པ། །རང་དང་པོར་སྦྱེམས་པ་ཁོང་ཞུགས་གྱིས། །གཞན་བསྐྱེན་
བསྐྱེད་སྐྱོར་བ་ཅི་ཡང་སྟོན། །གསུམ་པ། །རང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྤྲེག་ཆོས་

གྲིས། །ཐ་བཞད་གད་ཕྱིར་ཡང་ཞོབ་བྱར་སྒྲ། བཞི་པ། རང་རྟག་ཏུ་བསྐྱང་བར་
ཁས་འཆེ་བས། །རང་འཕམ་ལུན་ཀུན་ཏུ་བྱང་ལ་སྒྱུར། ལྷ་པ། རང་དལ་སྡོད་
གྱི་བསམ་པའི་གཉིད་སྒྲོལ་བཞིན། །ཆོས་དོན་ལྡན་གྱི་ལས་ཀུན་བཞོལ་འདེབས་
བྱེད། །ཆོས་གཤམ་མར་བྱས་པའི་སྤྱིང་སྒྲོལ་གྲིས། །ལས་ཆོས་བརྒྱད་སྟུག་
ཏུ་རྟག་པར་བསྒྲོལ།

དང་པོ། དོན་མིན་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་གཤེད་མ་ཁྲིད། །རང་དང་
དབྱེར་མེད་བརྩུ་བའི་སོ་ཉལ་པ། །རང་ལ་བཅན་བཞོལ་ཆེ་བའི་བཅན་ཤེད་
ཅན། །རང་སྤྱིང་ནང་ནས་བྱང་བའི་རྒྱལ་འགོང་སྟེ། །རྟག་པར་བདེ་བ་འབྱུང་
བའི་འཁྱར་སྒྲངས་གྲིས། །ངལ་དུབ་ཡོད་དགྲ་བསྐྱབས་ནས་རིང་དུ་བཅུག། །རྟག་
ཏུ་གཤམ་པ་འབྱུང་རེས་ངན་བསྐྱབས་གྲིས། །གཏམ་ངན་རྒྱང་ལྟར་འཆུབ་པ་ཐོག་
ཏུ་པཔ། །དཔལ་དང་འབྱོར་བ་སྟེལ་བར་སྐྱར་ལེན་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་འགག་པའི་ཉམ་
ཚད་འཕྲོག་ལེན་བྱེད། །རང་ཉིད་ཀུན་ལས་རྒྱལ་རྒྱའི་ངར་ཤུགས་གྲིས། །མཐོ་
ལ་མཐོ་མཆོམས་དམན་ལ་བརྟམ་བཅོས་སྒྲིང་། །སྐབས་འགར་དམན་པའི་ཁུལ་
གྲིས་མཐོ་ལ་འཁྱ། །སྐབས་འགར་མཐོ་བའི་ཐོལ་གྲིས་དམན་ལ་གཅོས། །ལ་ལར་
འབྲིས་པའི་ཐོལ་གྲིས་གཞན་ལ་བསྟོ། །ལ་ལར་ཐོགས་པའི་གཟུགས་གྲིས་གཞན་སྟེ་
བྱེད། །རང་སྦྱིད་འདོད་ཁྲིད་གྲིས་རྟག་བཅེངས་པས། །སྟུག་ངན་དགྲའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་
བར་ལྷ། །གཏན་བདེ་བ་བསྐྱབ་ལ་སྐྱག་ཅིང་ཁུལ། །གཞན་བདེ་བར་འཁྱལ་ནས་
དེ་རྗེས་རྒྱུས། །གཞན་སྦྱིད་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་སྤང་། །རང་བདེ་བའི་དོན་དུ་
གཞན་བདེ་འཕྲོག། །རང་དུབ་པས་མ་བཟོད་དཔལ་བརྒྱ་སྟུབ། །དོན་བདེ་བའི་རྒྱ་
ལ་རྒྱབ་གཏད་ནས། །ཕྱི་བདེ་བའི་གཟུགས་བརྟན་འཕམ་འཕམ་བསྐྱབས། །འབྲས་
སྟུག་བསྐྱལ་ཆུ་གཉེར་བཞིན་དུ་འབབ། །ཆུལ་དེ་ལྟར་མ་བཟོད་གཞན་མགོ་བསྐྱོར།

གཉིས་པ། བྱང་དང་བྱང་མིན་ནམ་དབྱེ་མ་གཅོད་པར། །ངཉིད་བྱང་ངོ་སྟུང་
 ཏུ་དམ་འཛིན་གྱིས། །མཛེལ་ལ་སྟོ་བཏགས་མི་མཛེད་སྐྱར་འདེབས་སོགས། །རང་
 ཉེས་གཞན་འགའ་བྱེད་ལ་ཡ་མི་ང་། །བྱང་པོའི་ལམ་དག་སྟོ་དེས་མི་ཤེས་ཀྱང་། །སྟོ་
 དེས་ངཉིད་བྱང་ངོ་སྟུང་སེམས་པས། །མ་བརྟག་གཞན་ལ་ཕྱོགས་ལྷུངས་ཅན་ཉིད་
 ཏུ། །གཤེད་སྐྱར་མཛེད་འབྱུངས་སོགས་སྟོན་ཏུ་འཇུགས།

གསུམ་པ། ལྷན་སྐྱེས་ངའོ་སྟུང་ཏུ་ང་རྒྱལ་གྱིས། །ངཉིད་བདེན་ཞིང་
 ངཉིད་ཡང་དག་པར། །བཟུང་བས་རང་གི་ཉེས་པ་ཟེལ་མནན་ཏེ། །གཞན་གྱི་
 ཉེས་པ་བསྐྱགས་དང་ཅོད་པར་བྱེད། །རང་ཉིད་རང་གིས་བསྐྱུ་བའི་ལས་ཀྱན་
 ལ། །མི་བསྐྱར་བཟུང་ནས་འགྱོད་མཛེད་གཞན་ལ་བཅུལ། །རང་ལ་ལམ་བཟང་
 བསྐྱུ་མེད་བསྟན་པར་ཡང་། །ཡིད་མི་ཆེས་པས་ལམ་ལོག་ཁོ་ནར་གཞོལ། །སྐྱུ་
 དང་མི་སྐྱུ་བརྟན་དང་བདེན་པ་ཡི། །ནམ་དབྱེར་མི་གཅོད་རང་ཕྱོགས་རྗེས་འབྲེལ་
 བར། །བདེན་པར་ལྟ་བས་སེམས་འདུལ་རིམ་པ་དག། བྱིར་བཏྲས་འབའཞིག་ཆོས་
 སུ་སྟོག་པ་དང་། །རྟག་པར་ལྟ་དང་ཆད་ལྟ་སྤྲ་རགས་ཀྱི། །མེ་དེ་མཆེད་པས་བདེ་
 སྦྱིད་ནགས་ཆལ་དག། །འཛིག་ཅིང་ཐར་པའི་ས་བོན་སྟེག་པར་བྱེད།

བཞི་པ། རང་གཅེས་འཕྱང་འབྲེས་རང་ཉིད་སྐྱང་ཁུལ་གྱིས། །འཛིགས་
 པའི་གཡང་ས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱར་བྱེད་ཅིང་། །རང་བསྐྱང་བྱ་བས་གཞན་ལ་མཐོ་
 བརྒྱུམས་ཏེ། །དབྱ་ཡིས་རང་སྟོག་འཕྱང་པའི་བསྐྱུ་མ་བྱེད། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་
 ངན་འབྲས་ཐོག་འབབ་ཆོ། །རང་གཅེས་ཐལ་བས་མ་བཟོད་སྟོང་རྒྱུད་གིས། །རང་
 སྟོག་བསྟོ་སོགས་རང་ལ་གཞོད་པའི་ལས། །སྐྱ་ཆོགས་རང་གིས་བརྒྱུམས་ཏེ་ངན་
 སོང་ཏུ། །རང་ཉིད་རང་གིས་པོངས་པ་འདི་ལ་ལྟོས། །བདག་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་མགོ་
 མཛོན་མ་ཐུབ་པར། །ཐོག་མེད་ནས་འཕངས་མ་འོངས་ནམ་མཁའི་མཐར། །མ་

གཏུགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕུངས་དང་བསྐྱ་བ་དང་། །དུབ་པའི་ལས་ཀུན་བསྐྱབ་ལ་
ཆོད་མི་བྱེད། །ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་མེད་རང་བསྐྱང་བྱིར། །གཞན་ལས་འཇིགས་པ་
རབ་སྐྱེད་དེ། །གཞན་ལ་འཁྱུ་ཞིང་གཞན་གཞོན་སོགས། །བསྐྱང་བའི་གྲུབས་
གཤོམ་ཁོ་ནར་བྲེལ། །བཟའ་བཏུང་ཚུན་ཡང་བག་ཐོན་གྱིས། །རྒྱན་པོ་སྤང་ལས་
རྒྱ་བ་བཞིན། །ཆོག་མཐའ་ཅན་ཡང་མི་བཟོད་པར། །ཡིད་ནི་དངངས་ཤིང་གཏུང་
བ་སྐྱེད། །བདག་ལུས་བསྐྱང་བར་འདོད་པས་ཀྱང་། །བདག་ལུས་བཅོངས་ཤིང་
གཞན་བླ་རྒྱགས། །བདག་ལུས་འཆོ་བྱིར་གཞན་གྱི་ལུས། །འཕྲོག་དང་བཀོལ་
རྟུང་སྤྲོ་ཆོགས་བྱེད། །རང་རང་བདག་གིར་བཟུང་བའི་ཚུལ། །རང་གཞན་ལུས་
དག་བྱང་མེད་ཀྱང་། །རྟག་ཏུ་རང་ལུས་ལ་ལྷ་བས། །གཞན་ལུས་བྱང་དུ་གསོད་
པར་བྱེད། །རྒྱགས་དང་སྟོབས་དང་འཆག་བཟང་བྱིར། །རང་གིས་རང་ལུས་ཡང་
བླ་དུ། །སྟོག་དང་བསྟོས་ཏེ་སྦྱང་མོད་ཀྱི། །དེས་ཀྱང་མ་ཆོག་ལོག་འཆོ་སྤྱུབ། །ང་
ཉིད་བསྐྱང་བར་འདོད་མོད་ཀྱང་། །བདེན་པའི་གཏམ་ནི་མ་བསྐྱང་བར། །གཡོ་
སྤྱིའི་གཏམ་དང་རྩལ་སོགས་ཀྱིས། །རང་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་སྤྱོད་ཐབས་བྱེད། །དེས་ན་
གཉེན་འབྲེལ་ཡན་ཆད་ནས། །རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་ཅོད་པ་དང་། །འབྲུག་སོགས་
ཉེས་པ་ཇི་སྟེད་པ། །རང་གཅེས་དབང་གིས་སྤྱོད་ལས་འབྱུང་། །བདག་ཡིད་སྐྱང་
བར་ཁས་འཆེ་བས། །ལུས་ལ་སྤྱུག་དགུ་སྐྱངས་ནས་ཀྱང་། །སྦྱོང་དང་འབྲུག་སོགས་
སེམས་ངན་ཀུན། །བདག་ཡིད་བསྐྱངས་ཉེས་ཤོར་ལས་བྱུང་། །དོན་གྱི་དག་ཆེན་
ཉོན་མོངས་དག་ཅི་ཡང་མི་སྐྱང་སྤྲུང་འགྲུགས་པས། །རྟག་ཏུ་སེམས་ལ་སྤྲོ་བཟོས་
ཤིང་། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་འཛོམས་པར་བྱེད།

ལྷ་པ། གཤེད་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་བརྒྱམས་ནས་མ་འབྲུལ་
བར། །ཆོས་དང་ཕྱད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱ་དང་བསྐྱང་གིས་བཅོས། །བཞེས་དང་

མཇལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་རང་འདོད་ཁོ་ནར་བྱང་། །བཅུན་པར་བསྐྱེད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་
འདི་སྒྲུང་གཡེང་དུ་བཅུག། སྤྱགས་བདེར་མོས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲལ་བདེའི་དབང་
དུ་བསྐྱུར། །སེམས་འདུལ་མོས་ཁང་སེམས་ནི་བསག་བཅར་བཞིན་དུ་བཟོས། །ཞི་
བར་སེམས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་སྒྲུང་རྒྱུར་ལྟར་གཡོ། །ཚུར་པན་སྐྱབ་ནམས་ཁྱོད་
ཀྱིས་ལོག་གཞལ་ཅི་ཐུབ་བྱེད། །ཆོས་ལ་ཐོག་མར་བཞུགས་ཅ་ན། །འགོང་པོ་ཁྱོད་
ཀྱིས་བར་བཅད་དེ། །ཆོས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་མིན་ཞེས། །རང་མགོ་རང་གིས་
སྐྱོར་བར་བྱེད། །

དུག་པ། བར་དུ་ཆོས་ལ་ཞུགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་
གསུམ་ཀུན། །འདི་སྒྲུང་དུག་བརྒྱ་འདེབས་པ་ཡིས། །དཀར་མིན་ལས་སུ་
སྐྱར་བར་བྱེད། །བདག་སྒྲོས་བཏང་བར་མ་རུས་པས། །ཆོས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅི་
བྱེད་པ། །སྤྱིག་སོགས་སྤྱིད་པའི་འབྲུལ་འཁོར་དུ། །ཐབས་གང་གིས་ནི་བཀྱི་
བར་བྱེད། །རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་དབེན་སོགས་སུ། །ཆོས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་སྤྱད་
ཅ་ན། །བརྟག་སེམས་པོ་ཉ་མང་བཟངས་ཏེ། །དཀའ་སྤྱད་དོན་མིན་ལམ་དུ་
བསྐྱུར། །ཆོས་འཆད་ཁྱི་སྤྱང་འཛེགས་ཅ་ན། །རྟེན་བཀྱར་རྒྱགས་དང་ཁེངས་
མཐོའི་དམག་ །ནམ་པ་དུ་མས་གཡུལ་གཤམས་པས། །དད་བཙོན་སྤྱང་རྩེ་
འཛེམས་པར་བྱེད། །བསྐྱུ་བཞི་སྤྱན་སོགས་ལ་འདུག་ཆོ། །རང་ལ་མཁོ་བྱེད་ནོར་
སྤྱང་དང་། །སྤྱིལ་སྦྱོང་བསམ་པས་རྒྱུད་བསྐྱུས་ཏེ། །གཏང་བའི་ལས་ཀྱན་དགག་
པར་བྱེད། །བདེན་བཞིའི་གནས་དང་ལས་འབྲས་དག །ཐོས་དང་བསམ་པས་
དུས་འདའ་ཡང་། །རྟག་ཏུ་རང་རྒྱུད་མ་ལྟ་བར། །བྱིས་བལྟས་སྒྲགས་འཆོལ་ཁོ་
ནར་རིངས། །བསྐྱེན་སྐྱབ་བརྒྱས་བརྗོད་བཀྱིད་པར་ཡང་། །གཡེང་དང་རེ་དོགས་
ཚོངས་སོགས་ཀྱིས། །སེམས་ཀྱི་གོང་དུ་དམ་བསྐྱེམས་ཏེ། །བྱིར་འཆོས་ཉིད་ལ་

རྟག་པར་སྦྱོར། །ཁྱད་པར་བྱམས་དང་སྦྱིང་ཇེ་ཡི། །སྒོ་སྦྱང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
དུ། །དངོས་སུ་གཞོན་པ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས། །འཆིང་བ་ཀུན་གྱི་བསུ་མ་བྱེད། །ཀྱེ་
མ་གཅེས་འཛིན་གཏོན་ཆེན་ཁྱོད། །བདག་ལ་བཅེ་བ་ཡེ་མེད་པས། །དོན་ཆེན་
བྱ་བར་བཞོལ་འདེབས་དང་། །རྟག་ཏུ་བདག་ཡིད་འཁུག་པར་བྱེད། །དེ་ལྟར་
བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །སེམས་ཀྱི་ཐུག་རུ་ཀུན་བསྐྱེད་ཅིང་། །ཡིད་མི་བདེ་
བ་ཐམས་ཅད་དང་། །མི་འདོད་འབྲས་ཀུན་སྦྱིན་པར་བྱེད། །ཁྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་
ཞོར་དེ་སྤིད། །བདེ་བའི་གོ་སྐབས་དཔེན་པས་ན། །སེམས་ཀྱི་འཆོར་མ་ཁྱོད་
འབྲ་བ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་འགའ་མ་མཆིས། །འིང་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་ལྷེ་
ཡིས། །འིང་ཉིད་སྟེག་པར་བྱེད་པ་བཞིན། །བདག་ལས་སྦྱེས་པའི་གཅེས་འཛིན་
ཁྱོད། །བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་སྟེག་པར་བྱེད། །

བདག་དང་རྟག་པར་འབྲིས་བཞིན་དུ། །བདག་ཉིད་འཕྱང་བར་བྱེད་ཀྱང་
ན། །ཁྱིམ་བདག་ནང་ནས་རྒྱ་བྱེད་བཞིན། །བྱི་སྒོ་བསྐྱམས་པའི་ཅི་པན་ལྟོས། །རང་
ཉིད་འཕྱང་བྱེད་གཞན་མེད་ཅིང་། །རང་གཞན་སྦྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། །དག་
གཉེན་ཐམས་ཅད་འདིས་བསྐྱུས་ན། །འཕྱང་བྱེད་མཐར་ཐུག་འདི་ལས་གཞན། །ས་
གསུམ་ཁུངས་ནས་རྟེན་མིན་པས། །དག་དེ་སྦྱིང་ཅར་འཆང་བཞིན་དུ། །དག་
མིན་དག་རུ་བཟུང་བ་ཡིས། །པན་བདེའི་གཞི་མ་ཀུན་ལ་སྤང་། །དེ་ལྟར་སྤང་བར་
སྦྱབས་ཉེས་ན། །མ་བཟོད་རང་གི་སྟོག་ཀྱང་གཅོད། །མདོར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་
བགྱིས་ཀྱང་། །མཐའ་མར་བདག་ཉིད་ཕྱང་ལ་ལྟོས། །དག་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལ་གཞོད་
པ་དེ། །བདུད་མདའ་ལྡེ་པས་ཀྱང་རུས་མ་ཡིན། །གཏོན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འཕྱང་
བའི་ཚུལ། །ལྷ་སྟེང་མེད་བྱས་ཀྱང་རུས་རེ་བྲལ། །འདྲེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་ཉིད་གཅེས་
པ་ལྟར། །འོག་དཔྱལ་སྤང་བས་ཀྱང་ཅི་ཆ་ཡོད། །རང་འཆིང་ཞགས་ཁྱོད་ཀྱིས་

བཅིངས་པ་ལྟར། །ལྷོ་རྩེ་རྒྱལ་འབྲུམ་གྱིས་བཟོད་མ་ཡིན། །སྤྲིག་ཁྱོད་གྱིས་རི་
ལྟར་མནར་བ་བཞིན། །རིའི་དབང་པོ་ཡིན་ཡང་གཞོན་མ་ཡིན། །དག་ནང་ནས་ཁྱོད་
གྱིས་བྱེད་པ་ལྟར། །ཕྱིའི་དག་སྤེ་སྤྲུམ་ཀྱང་སྤྲུབ་རེ་བྲལ། །མདོར་ན་ལེགས་བྲུས་
ཐམས་ཅད་རང་གི་ཕྱོགས། །ཉེས་བྱེད་གང་ཡིན་གཞན་ཕྱོགས་དང་བ་ལ། །རྟག་
པར་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པའི་བྱེད་གཏེ་སྟེ། །གཅེས་འཛིན་ཁྱོད་ལས་གཞན་འགའ་ཡོད་
མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་དོ་མོ་གང་དང་བྱེད་ལས་གང་། །བསྟེ་གནས་གང་དང་གང་ལས་
འོངས་སམ་ཅི། །ཁྱོད་ཀྱི་དཔྱད་དང་རྒྱབ་རྟེན་གང་ཡོད་དམ། །ལེགས་པར་བཅའ་
ཏེ་བརྟུན་སྤྲུག་དབལ་བར་བྱ། །རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་ཤིང་རང་ཉིད་ལ། །ཤིན་
ཏུ་འབྱེད་བའི་རྣམ་འབྱུང་ཅན་གང་ཞིག །རྟག་ཏུ་རང་ལ་རྟོག་པའི་ཆགས་སེམས་
ཏེ། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ལས་ཅན་ལོ། །གོང་སྒྲོས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་། །ལོག་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཀུན། །ལེ་ལོ་གསུམ་དག་དངོས་སུ་འབྲེན། །སྤྱི་ཡི་
དོན་དང་གཞན་པན་དང་། །དམ་ཆོས་གཤམ་མ་སྤྲུབ་པ་དང་། །བྱེད་པར་བྱམས་
དང་སྦྱང་རྩེ་སོགས། །སྤྲུབ་ལ་བར་གཅོད་དངོས་སུ་བྱེད། །ཡང་ཡང་ཉམས་བྱེད་
གཙོ་བོའང་ཡིན། །

བདག་དང་བདག་གིར་དངོས་པོ་ལ། །ཚོངས་པའི་མ་རིག་སྤྱ་རགས་
གྱིས། །ར་བས་བསྐྱོར་བའི་དབྱུས་གནས་ཏེ། །ར་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱེད་ནས་
འདུག །འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྲེས་གདན་སྦྱང་ནས། །བདེན་སྤྱང་འཁར་བ་ལས་ལྷང་
སྟེ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པའི་བཅའ་པ་ཆེ། །བདག་གཞན་དབྱེ་བའི་སོ་མཆམས་
བཟུང་། །ཆགས་པའི་སྟེ་རགས་དམ་བཅིང་ཏེ། །འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བའི་རྩིང་སྒོ་
ནས། །ལ་ལར་ང་རྒྱལ་ཚུལ་དུ་འོང་། །ལ་ལར་བདག་ཆགས་ཚུལ་དུ་འོང་། །ལ་
ལར་བདག་ལ་ཁྱོ་བའི་ཚུལ། །ལ་ལར་བདག་ཉིད་སྤང་བའི་ཚུལ། །ལ་ལར་བདག་

ལ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ། །ལ་ལར་བདག་བློ་ཚུལ་དུ་འོང་། །བདག་གཞན་སྟོས་
མེད་ལྟ་བུར་འདུའེས་ཀྱིས། །སྟེ་ཤན་དང་བཅས་རིགས་དང་ལང་ཆོ་དང་། །ཐོས་
དང་ནོར་སོགས་ཀྱིས་རྒྱགས་དབྱང་གི་ཆོགས། །གཞན་ཀྱིས་བསྟོད་བསྐྱགས་
རེ་བའི་རུ་མཆོན་སྟེང་། །བདག་ལ་རྟོག་པའི་ང་རོའི་སྟོག་དང་བཅས། །གཞན་ལ་
གཡུལ་གཤོམ་རང་ཉིད་སྟོབ་པའི་ཚུལ། །མཐའ་མར་རང་ཉིད་ཤུང་བའི་ངང་ཅན་
དུ། །བདག་གཞན་དབྱེ་བའི་ལས་ཀྱན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱབ། །རང་རྒྱའི་བདག་གམ་རང་
དབང་བདག་ཉིད་ལ། །རྒྱབ་རྟེན་བྱེད་ཅིང་རང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི། །བདག་རྒྱེན་
བྱེད་པའི་སྟོན་གོམས་བྱུལ་བྱང་སྟེ། །བདག་དང་བདག་གིའི་ཤུང་པོ་ལ་དམིགས་
པའི། །བདག་ཆགས་བདག་རྒྱལ་ཆ་ལ་བཏགས་པ་སྟེ། །འདི་ལ་སྤ་རགས་མང་
ཡང་སྤ་བ་ནི། །རང་འཛིན་ཉིད་དང་འཛིན་སྐྱངས་འབྲེས་པ་ཉིད། །རང་འཛིན་མ་
སྟོག་བར་དུ་དེ་མི་སྟོག །འཛིག་ལྷ་ཞེས་བྱ་ཉེས་ཀྱན་ཅ་བ་སྟེ། །དེ་ཡི་བདག་རྒྱེན་
གཙོ་བོ་རང་གཅེས་འཛིན། །ང་འོ་སྟུམ་པའི་ང་རྒྱལ་དབྱང་དང་བཅས། །པན་
ཚུན་གྲོགས་དང་གྲོགས་ཅན་དམ་བཟུངས་ནས། །ལུས་ཅན་ཀྱན་ནི་རྟག་ཏུ་གཅེས་
པས་ན། །རྒྱལ་བས་ཆོས་ཚུལ་ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་ཀྱན། །འདི་གསུམ་གཅིལ་བའི་
མཆོན་ནོན་ཉིད་དུ་པབ། །དེ་ལྟར་འེས་ན་དག་ངོ་ཆོད་པ་སྟེ། །གསུང་རབ་མ་ལུས་
གདམས་ངག་གཅིག་འདུས་དང་། །བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བཞིར་ལམ་འཆར་
བས། །རང་སེམས་རང་གིས་འདུལ་བའི་དཔའ་བོ་སྟེ། །དེ་ཆོ་ནམ་གྲོལ་བསྐྱབ་ལ་
དབང་བྱུག་ཐོབ། །

ཉེས་པ་ཀྱན་ཀྱི་སྟོ་འདི་ནི། །སྟོང་བའི་ཐབས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད། །གཅེས་
འཛིན་འགོང་པོ་འདི་བྱུལ་བ། །སེམས་འདུལ་བ་ཡི་གཙོ་བོ་སྟེ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་
བསྟན་ཐམས་ཅད་ནི། །འདི་ཉིད་འདུལ་བའི་ཐབས་སུ་འདུས། །དེ་དོན་རྟོགས་

པའི་བསྟན་པ་ཀུན། །དེ་ཉིད་བརྟལ་བའི་མཆོན་ཆ་ཡིན། །ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཤེས་
སྤེའི་བྱིར། །དབང་པོ་འབྲིང་ལ་ཉེས་ཀུན་གྱི། །རྩ་བ་འདོད་ཆགས་ཡིན་པར་
གསུངས། །རབ་ལ་མ་རིག་དེ་ཉིད་དེ། །ཉམས་སྤྱོད་ཅན་དང་མཁས་རྣམས་
གྱིས། །རིགས་པའི་སྒྲི་ནི་མཐའ་ཡས་གསུངས། །འོན་ཀྱང་འཁོར་རྩ་མ་རིག་
པའི། །འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་བྱིར། །སྒྲོ་དམན་བདག་གིས་བཟུང་བྱས་
མིན། །རང་གཅེས་འཛིན་ནམ་འདོད་ཆགས་འདི། །སྤྲ་རགས་མང་བའི་ངོས་འཛིན་
སྤྱ། །དེ་བྱིར་ཐོག་མར་འདི་བརྟལ་བྱ། །དམ་ཆོས་གཤམ་མར་བྱེད་འདོད་ན། །རང་
སྤྱང་ཉེས་ཀུན་རྩ་བ་ནི། །ཐབས་གང་གིས་ནི་རྩད་གཅོད་གྱིས། །བརྟལ་བའི་ཐབས་
ལ་བསྒྲིམ་པ་གཞོབས། །

གདོན་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་དང་མཆོན་མ་ནི། །དག་སྲིད་པའི་དམིགས་རྣམ་
རྩི་ལྟ་བ། །གཞུང་རྒྱ་མཆོད་ལམ་ནས་དཔྱོད་ཅ་ན། །རང་གཅེས་འཛིན་དེ་ཡང་
དེ་ན་འདུག །མཆོན་ཞེ་སྤང་གི་དམིགས་རྣམ་རྩི་ལྟ་བ། །གཞུང་ཟབ་མའི་ལམ་
ནས་བསམ་ཅ་ན། །རང་གཅེས་འཛིན་དེ་ན་གཤམ་ནས་འདུག །སྤྲག་མ་རིག་པ་ཡི་
དམིགས་རྣམ་ཡང་། །གཞུང་དབྱུ་མའི་ལམ་ནས་བསམ་ཅ་ན། །རང་གཅེས་འཛིན་
གནས་བཅའ་དེ་ན་གདལ། །དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོ་དེ་ན་ཟེན། །དག་དག་མིན་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་ན་ཆོད། །དེ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་རྣམ་པ་མང་། །ཐབས་གཞུང་
ལུགས་སྤངས་པའི་ལུང་རིགས་རྣམས། །ཁང་རང་སྤྱང་དུ་དཔག་ན་བསམ་པ་
ལས། །དག་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོང་བརྒྱ་དེ་ན་རིག །གདོན་ཁྱོད་དང་འཐབ་པའི་སྤྱོད་པས་པ་
བསྐྱེད། །ཆོས་སྤྱོད་བཞིའི་སྤྲ་རགས་བསམ་པའི་སྒྲོ། །གདོན་ཁྱོད་དང་འཐབ་པའི་
མཆོན་ཆ་ཡིན། །གཞི་བདེན་བཞིའི་གནད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིག །ཁྱོད་འཁོར་བཅས་
བཀག་པའི་ལུགས་རི་ཡིན། །བྱམས་སྤྱང་རྩི་རྒྱལ་བའི་སྒྲོ་སྤྱང་དེ། །འདྲེ་ཁྱོད་ཀྱི་

ལམ་ཆེན་འགོག་བྱེད་ཡིན། །ལམ་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་སྒྲིམ་པའི་སྒོ། །གདོན་ཁྲིད་
ཀྱི་སློག་ཅ་གཅོད་བྱེད་ཡིན། །དེ་ལྟར་སྦྱངས་པ་བརྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །གདོན་
ཆེན་འདི་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔལ་ཐོབ་པས། །བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ནི་དངོས་
ཡིན་གྱི། །དེ་ལས་ལྷོག་ན་ཆོས་པ་ཆེར་གྲགས་ཀྱང་། །གདོན་ཆེན་འདི་ཡི་བྲན་གྱི་
ཡང་ཅེ་སྟེ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དག་ནི་དེ་ཡིན་ན། །ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་
གཞན་ལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ལུང་དེ་ཆོད་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ། །

ཚུལ་དེ་ལྟར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ། །གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱས་
པའི་ཁར། །རྒྱ་ཆོགས་བསགས་དང་སྤྱི་བ་སྦྱོང་དང་བསྤྱི་ལ་བས། །ལས་ཐོས་བསམ་
སྒྲིམ་གསུམ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ། །གཞུང་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་དགོངས་པ་དང་། །དུས་རྟག་
པར་རང་གི་བསམ་ཚུལ་གཉིས། །གོ་པན་ཚུན་བསྐྱར་ཏེ་དབྱེད་བྱབ་ན། །སྒོ་དྲངས་
སྟོགས་དབྱེ་བ་དེ་ན་ཆོད། །དག་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ན་གསལ། །དེ་དངོས་
འགོག་གི་རིགས་པ་དེ་ན་རྟེན། །ཆོས་སྟོང་པོ་འགྲུབ་པའི་ལས་འགོ་རྒྱགས། །གཏན་
འདུན་མ་སྦྱབ་པར་སྒོ་བ་སྟེ། །ཚུལ་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་བཤད་སྦྱབ་དག །དུས་མི་
ཆེར་སོང་ཡང་དགོ་བ་ཅམ། །གཏན་མདུན་མ་སྦྱབ་པའི་ས་ཆོད་དབེན། །སེམས་
ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་འསྐོ་བ་གཅོད་པ་མིན། །དེ་ལྟར་རང་གཅེས་འཛིན་པ་འགོག་
པའི་འབྲས། །བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་པ་རྫོགས་དཀའ་ཡང་། །རང་ཉིད་
སྒོས་བཏང་བྱ་བའི་སྟོབས་རྟེན་ཅིང་། །གཞན་གཅེས་འཛིན་པའི་སྒོ་བཟང་རྩ་
ལྟར་འཕེལ། །དེ་མཐུས་ཆགས་དང་སྤང་བའི་དཔལ་བཅོམ་པས། །འཁོར་དང་
ཉེ་དུའི་སྤྱིར་སྟོམས་གཞུ་ལྟར་བསྤང་། །ཀུན་ལ་བྱམས་པའི་འཇུག་མདངས་རང་
གིས་འཕེལ། །བྱད་པར་དམན་ལ་བཅེ་གདུང་ཆེས་ཆེར་གཡོ། །རང་ལ་རྟོག་
པའི་ཀུན་རྟོག་ཀུན་འགྲིབ་པས། །སེམས་པའི་བདེ་སྦྱིད་དབྱར་མཆོ་བཞིན་དུ་

འཕེལ། །རྒྱགས་དང་སྒྲེགས་པའི་གཙོང་ནད་ལས་སངས་པས། །དོན་ལྡན་བྱ་བ་
 ཐམས་ཅད་གནད་དུ་སླིན། །མི་འདོད་རྒྱུན་ངན་གང་དང་གང་སྤང་ཡང་། །སེམས་
 གྱི་སྟབས་བརྟུབ་བྲལ་བས་བག་དང་ལྡན། །མི་བཟོད་ངལ་བ་གང་གིས་གཅོས་བྱེད་
 ཡང་། །སེམས་གྱི་མ་ནི་འཕྲིགས་པར་བྱས་མ་ཡིན། །རང་སྟོགས་ལྟ་བུ་སྤང་བ་
 ཀྱན་གཞིལ་བས། །རང་གི་ཉེས་སྦྱོན་རང་ལ་གསལ་བར་འགྱུར། །རང་སྦྱོན་གཞན་
 འགེལ་མི་བྱེད་གཞུང་བསྐྱངས་པས། །ཀྱན་གྱིས་དཔང་པོར་འོས་པའི་སྟོབས་བ་
 རོབ། །ལས་འབྲས་གནས་ལ་ཡིད་ཆེས་འཕེལ་འགྱུར་བས། །དགོ་སྤྲིག་སྤང་སྤང་
 བྱེད་པར་ལྟར་ལེན་ཆེ། །ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་རང་ལ་འདའ་བས་ན། །གཞན་ལ་འཆོ་
 ཞིང་སྒྲགས་འཆོལ་སྦྲོང་བར་འགྱུར། །

དེ་ལྟར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱས་པ་ལས། །རིམས་གྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེད་དང་
 བྱང་ཚུབ་སེམས། །སྤྲེས་ཤིང་འཕེལ་བས་རྒྱལ་སྤྲེད་པ་ཆེ། །རབ་སྒྲངས་པ་
 རོལ་བྱིན་པ་འཛོལ་བར་འགྱུར། །འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་མི་རྒྱས་ན། །གཅེས་
 འཛིན་སྟོགས་ལ་གཞོད་པ་ཡེ་མེད་པས། །དེ་ལྟར་སྦྲོང་བའི་ཁུལ་གྱི་དུས་འདའ་
 ཡང་། །སྤྲངས་པའི་སྟེམས་པ་མཐོ་བ་ཙམ་དུ་ཟད། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྲངས་
 པའི་ཅལ་ཅི་ཡོད། །རང་རྒྱུད་སྦྱོན་ཡོན་བརྟག་ལ་དབང་བསྐྱེད་དེ། །དག་ཆེན་ནང་
 རྣམ་འདུལ་བར་ཡིད་བསྐྱེམས་ཤིང་། །དགོ་བའི་རྟོགས་པ་སྤེལ་བར་འབད་བ་
 གཅེས། །སྟོ་འདིར་ཐོག་མ་མེད་ནས་གོམས་ཆེ་བས། །དབང་པོའི་སྟོ་ཙམ་བསྐྱེམས་
 པར་ཡུན་བསྐྱངས་དང་། །མོས་པ་བརྟན་པས་རང་ཞིར་འགྱུར་མིན་ན། །དཔྱོད་
 པས་བཀག་པ་ཐུན་རེས་རི་ལྟར་བསྐྱོག། །དེས་ན་གཞུང་དོན་རིག་པ་རྒྱར་བསྐྱེད་
 རྣམ། །གཅེས་འཛིན་འདི་ཡི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་། །སྤྲེ་ཚུལ་བཅས་པར་སྟོ་
 ཡིས་བསྐྱན་བཅུགས་ཏེ། །ཉ་པས་ཉ་མོ་བཟུང་བ་ལྟར་གཟབ་གྱིས། །དཔྱད་འཛིག་

རྟག་པར་བསྐྱེམས་ན་ལྷོག་གྱུར་པ། །སྤང་གཉེན་སྒོ་ཡི་ཐུན་མིན་རང་བཞིན་ཏེ། །རང་
སྒྲོན་རང་ལ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དང་། །རང་སེམས་རང་གིས་གཙུན་བའི་མན་ངག་
ལགས། །དོན་དང་ཆོག་སྒྲུབ་མི་ལེགས་ཆེས་དམན་པས། །ཆོག་དང་གང་ཟག་ཉིད་
ལ་ཉོན་པ་ལ། །མི་པན་དོན་དང་ཆོས་ལ་ཉོན་པ་ཡི། །གཞུང་བསྐྱང་དག་ལ་ཅུང་
ཟད་པན་ཡང་སྲིད། །རྒྱལ་བའི་གསུང་དང་བཤེས་གཉེན་དབང་པོའི་ཞལ། །ལས་
འོངས་རྗེས་སྒྲོས་འདི་ཅམ་སྟེལ་བས་ཀྱང་། །རང་རྒྱད་ཡིད་ཀྱི་འགོང་པོ་བརྟལ་བ་
དང་། །རྒྱལ་སྤྲུལ་སྒྲོད་པ་རྒྱ་མཚོར་སྒྲོབ་ཀྱས་ཤོག །དེ་མཐུས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་
ལ་དཔལ་ཐོབ་ཅིང་། །སྒྲོན་བྱོན་མཁས་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོང་བ་དང་། །རང་མགོན་
རང་གིས་བྱ་བའི་ཅལ་རྟེན་དེ། །གཞན་གྱི་སྤྱི་ཁྱུ་བསྐྱབ་ལ་དོན་ལྡན་ཤོག །

རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་གོང་བྱ་བརྟལ་བ་ནི་གཅིག་བཙོམ་ཀྱན་འདུལ་གྱི་མན་ངག་ཟབ་
མོར་སྤང་བས་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་མིན་ཡང་རང་སེམས་རང་གིས་གཙུན་བའི་ཐབས་སུ་སུག་
གིས་བགྱིས་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༡༡། །དཀོན་མཆོག་གང་གིས་འདོད།

སྒྲིབ་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ།

༡༡། །སྒྲིབ་བཏང་སྐྱབས་འགྲོ་ཞེས་པ་ནི་འཛིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡོད་པས། དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་སྐྱབས་ལུལ་ཞིག་ཀྱང་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་སྒྲོབ་དང་རྒྱུན་པའི་རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རེ་ནས་དངོས་ཀྱི་གཤེགས་སུ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །གང་ལ་འཛིགས་པའམ་མི་འདོད་པ་དང་ཕྱད་ཆེ་དེ་ལས་སྒྲོབ་ཐུབ་པའི་སྐྱབས་ལུལ་གཞན་ཞིག་འཆོལ་བ་ནི་སློག་ཆགས་གྲོག་མའི་ཚུན་ལའང་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ། དཔེར་ན། ལ་ལས་འཆོ་བས་འཛིགས་ནས་གཞན་དུ་སྐྱབས་བཅོལ། ལ་ལས་འཆོ་བ་དང་གཞོད་པས་འཛིགས་ནས་སྐྱབས་ལུལ་གཞན་འཆོལ། ལ་ལས་ནད་དང་ན་ཆས་འཛིགས་ནས་ལྷ་རྩེ་དང་སྤྲོད་སོགས་སྐྱབས་ལུལ་དུ་འཆོལ། ལ་ལས་ད་ལྟའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་ཏེ་གཞན་དུ་སྐྱབས་འཆོལ་ས་ལས་སློག་ཉེས་ཡོང་དོགས་ཀྱིས་འཛིགས་ནས་དེ་ལས་མཐུ་ཆེ་བར་སྐྱབས་འཆོལ།

དེ་ལས་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱིས་ནི་མ་འོངས་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གཞོད་པ་ཡོང་དོགས་ཀྱིས་འཛིགས་ནས་དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་བྱས་པ་ཅན་གཞན་འཆོལ། ལ་ལས་སྐྱབས་འཆོལ་ཡང་སྐྱབས་མ་རྟོག་པའམ་རྟོག་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འདུན་པ་ལོག་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཞིབ་བཞག་མེད་པར་སྒྲིད། གཞན་དག་སྐྱབས་ལུལ་འཆོལ་ཕྱོགས་ལ་མི་མཐུན་ནས་འཐབ་ཅོད་དང་ལྷ་གྲུབ་འདྲ་

མིན་སྒྲ་ཆོགས་སྤེལ་བཞིན་པ་སོགས་ནི་སོ་སོའི་རེ་བའི་རི་མོ་ཅམ་ལས་སྐྱབས་
ཡུལ་ངོ་མ་མ་རྟེན་པས་སྐྱབས་གང་བྱེད་ཀྱང་འཛིགས་པ་ཉི་ཆེ་བ་སེལ་རུས་ཅམ་
ལས་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་བསལ་བ་དང་དེ་ལས་གཏན་དུ་བསྐྱབས་པ་ནི་ནམ་
ཡང་མི་སྲིད་དོ། །དེའི་ཐོག་ཆོས་རིག་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་དག་ནི། འཛིགས་
པ་མཐའ་དག་ལས་གཏན་དུ་སྐྱབས་བྱུང་བ་ཞིག་གང་དུ་ཡོད་སྟུང་སྟེ་བཙལ་ན།
ལ་ལས་རང་གིས་མ་རྟེན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དགོན་མཆོག་དང་ཆོས་མེད་
ཅེས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་སྤེལ། ལ་ལ་ནི་འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་སྐྱོབ་པའི་དགོན་མཆོག་
གཅིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་དཔྱིད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རྟག་
པ་གཅིག་སྟུ། ཆ་མེད་གཅིག་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་སོ་ཡང་དེ་
ཉིད་ཡིན་པར་སྟུང་སྟེ། དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་དང་མཐུན་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་དེའི་འབྲས་བྱ་ལེགས་པར་སྦྱོང་བ་འཕེལ་ཏེ་བདེ་ལེགས་
ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱབས་བཙལ་པའི་འབྲས་བྱའོ། །

བྱེ་བྲག་ཉང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་དོན།

སངས་རྒྱུས་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། གང་བསྐྱབ། གང་ལས་བསྐྱབས། གང་
གིས་སྐྱོབ། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སྐྱོབ་པ་དང་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་དགོས་ལ། གང་བསྐྱབ་
པ་ནི། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གང་
གིས་སྐྱོབ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རུས་པ་དང་ལྷན་པའི་དགོན་མཆོག་གིས་
སོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱོབ་པ་ནི་ལྷང་དོར་གྱིས་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པ་དང་
བསྟན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལྷངས་ཏེ་སྐྱོབ་པར་བྱེད་དོ། །གང་ལས་བསྐྱབས་པ་ནི།
འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་དོགས་པའི་འཛིགས་

བ་སྤ་རགས་རྣམས་ལས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་དེའི་རིགས་བསྐྱེད་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་གི་
 སྤྱག་བསྐྱེད། འགྲུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ཁྲབ་བ་འདུ་བྱེད་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་
 ཡིན་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། རང་ཅག་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མཛོན་
 གྲུར་བ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དུང་འགྲོ་ཚུན་གིས་གྲང་ཤེས་
 ཤིང་། དེ་ལ་མི་བཟོད་པར་འཛིགས་ཤིང་སྤྱག་པའང་ངང་ངམ་ཤུགས་གིས་འབྱུང་
 བས་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའང་ཀུན་ལ་ཡོད་མོད། དེའི་རྟེན་དང་ཅ་བ་གང་ཡིན་
 མི་ཤེས་ན་ནི་དེ་ལས་གྲོལ་འདོད་གིས་སྐྱབས་གང་དང་གང་ལ་བཅོལ་ཡང་དེའི་
 རྒྱན་གཙོད་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ཚོས་གི་གྲགས་པས། གང་ཞིག་ད་
 ལྟའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བས། །ཡིད་འབྱུང་དེ་འདྲ་སྤང་ཡིན་གི། །ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་དེ་
 ཆེ་ཡང་། །ཆགས་ལུལ་སྐྱབས་གཞན་འཆོལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ད་
 ལྟའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་མི་བཟོད་ནས་དེ་ལས་གྲོལ་འདོད་བྱེད་པ་ནི་
 སྤྱགས་གཅིག་ལ་སྤང་ནས་སྤྱགས་གཞན་ལ་ཆགས་པའི་ཞེ་སྤང་སྤོང་དང་འབྲེལ་
 བས་སྤྱག་བསྐྱེད་གི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་མ་འོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འགྲུར་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད། ཁྲབ་བ་འདུ་བྱེད་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་གང་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཁྲད་པར་དུ་ཉེས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་གི་
 ཅ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་རིགས་བསྐྱེད་ན་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ལྷག་
 གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་། འདི་གསུམ་གཞོན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་
 དགོས་པ་དང་། དེའི་ཐབས་ལ་འབྱུངས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་
 ལ་འང་སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། དང་པོ་དེ་ལྟར་སྤྱག་
 བསྐྱེད་གསུམ་གིས་མཉམ་ཚུལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་

པའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་ལ་བརྟགས་ཏེ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་
འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་བ་དེ་ཡིན་ལ། རང་ཅག་ཐ་མལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་
བ་ཤུགས་དག་མི་སྐྱེ་བ་ནི་གོང་གསལ་ལྟར་གནས་ཚུལ་ལེགས་པར་མི་ཤེས་
པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་གདེང་ཚོད་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པས་ངེས་པར་
དུ་འཛིགས་བ་དེ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་ན་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོའི་
གནས་ཚུལ་གྱི་སྟངས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་པའི་རྒྱ་མ་རགས་རྣམ་པ་དུ་མ་གསལ་
ནས་ཡོད་པས་དབྱུང་བ་བསྐང་ན་སྐྱེ་བར་མི་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འཛིགས་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་ཅུས་པའི་དགོན་མཆོག

གཉིས་བ་ནི་འཛིགས་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་གཏན་ནས་སྐྱོབ་པའི་
ཅུས་པ་གང་དུ་ཡོད་བཅའ་ནས་མཐར་དགོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་ཤིང་ཡིད་
ཆེས་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་འདི་གཉིས་ཡོད་ན་སྐྱབས་འགོ་ཡང་ངང་ངམ་ཤུགས་
ཀྱིས་འབྱུང་ལ། རྒྱ་དེ་གཉིས་ཆོག་ཅམ་དུ་སོང་ན་སྐྱབས་འགོ་ཡང་ཆོག་ཅམ་དུ་
སོང་ཞིང་། དེ་གཉིས་རྣལ་མ་ཞིག་ཡོད་ན་སྐྱབས་འགོ་ཡང་རྣལ་མ་ཞིག་སྐྱེ་ལ་
དེ་གཉིས་ཤུགས་དག་ལ་ཡུན་རིང་བ་ཞིག་ཡོད་ན་སྐྱབས་འགོ་ཡང་ཤུགས་དག་ལ་
རྒྱན་རིང་བ་འབྱུང་ཞིང་། གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཇི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་
ཅམ་དུ་སྐྱབས་འགོ་ཡང་དེ་ཅམ་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱབས་འགོའི་ངོ་བོ་ཨི་ཐེ་
བར། རང་ཉིད་ལྷག་པར་འཛིགས་བ་དང་། །དགོན་མཆོག་སྐྱབས་པའི་ཅུས་ལྷན་
དུ། །ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་དད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་དགོན་མཆོག་ལ་སྒོ་ལིངས་ཀྱིས་བཀལ་བའི་དད་པ་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་བ་དེ་གང་གིས་སྐྱོབ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱོབ་པའི་ཅུས་

བ་རི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱིས་སྐྱོབ་པར་བྱས་ཏེ། བསྐྱུགས་
འོས་བསྐྱུགས་བསྟོད་ལས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀྱུན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་
མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་
པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་
དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པར་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
སྐྱབས་ལུལ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ལ། །དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་
འོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞི་ཆང་བས་ན་ངས་པར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་རང་གི་
རེ་བའི་སྙིང་པོ་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་སྐྱར་ཏེ་ཞུ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
བྱའི་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པས་གཞན་འདིགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་
བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་
བྱ་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་གནས་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་ལ་
མོངས་པ་ཀྱུན་ནས་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངས་པར་དུ་སྐྱབས་མཛད་པའང་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་ལ་བྱུགས་ཇི་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པ་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟེན་བཀུར་སོགས་
ཀྱི་ཟང་ཟིང་མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱབས། འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱབས་
མི་མཛད་པ་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་ཏེ་རང་དོན་གྱི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་
གཞན་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་ཤིང་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཁོ་ནས་མཉེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ལམ་གྱིས་བསྟོད་པ་
མཐར་ཐུག་པ་དང་མི་བསྐྱབ་པའི་དམ་པ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཇི་
བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་རྒྱུད་སྤྲུལ་དམ་པའི་དོན་དུ་གྲོལ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་
སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དང་རང་ཅག་ཐ་མལ་པའི་
བར་འཛམ་གླིང་དང་ཉི་མ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ལམ་མེད་ན་ནི་དེ་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ཡང་
དགོས་པ་མི་འགྲུབ་བོ་སྟུན་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲེལ་ལམ་
ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་རིང་བ་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་ལམ་
མཆོག་སྦྱར་བའི་ཤོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པས། དགོན་
མཆོག་ཀྱང་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་སོ། །དཔེར་ན། ནད་ཆབས་ཆེ་བ་ནད་ལས་གྲོལ་
བར་ཡང་སྟན་པ་མཁས་པ། འཕྲོད་ངེས་ཀྱི་སྟན། སྟན་ཞབས་པའི་སྟོབ་སྦྱང་ལྡན་
པའི་ནད་གཡོག་གསུམ་ཆང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་ལམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ཅག་ཐ་མལ་པའི་རྒྱད་ལ་
སྟོན་ཤོགས་རེ་བ་བསལ་བའི་སྟོང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་ཤོགས་རེ་བ་སྐྱབ་
པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་རེ་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཅ་བ་བྱས་ནས་སྤང་བྲང་མ་
འཛོལ་བར་སྐྱབ་པ་ལས་དེ་གཉིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ན། ཆོས་དགོན་མཆོག་ཐོབ་ཅིང་རང་ཉིད་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་འཕོས་
སོ། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པས་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་སྤང་མི་སྦྱེ་བའི་གདེང་ཐོབ་བོ། །དེ་ནས་འགོག་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བཟོད་པ་ལས། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་དང་། འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་
ཐར་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཅན་ལུས་པས་དེ་སྟོང་བའི་
ཕྱིར་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་ལས་རྟོགས་
པ་མཐའ་མེད་དུ་འབྲེལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་མངོན་དུ་ནམ་བུས་པ་ན་སངས་
རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཏུ་འཕོས་ཤིང་སྦྱིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་

དག་མཆོན་པ་དུས་མཉམ་བཤོ།

སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ།

འོ་ན་དགོན་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་མཛད་ཅེན་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་
ལས། སྐབ་རྣམས་སྒྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་མི་ཁྱས་ཤིང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བྱུག་
གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འང་སྟོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་
བསྟན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་མཐུ་
དང་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་བསོད་ནམས་དང་དད་པའི་སྐྱབས་འཕེལ་བའི་མཐུ་
ལས་འབྲལ་སེལ་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་སྟོ་བྱུང་གྱི་འཛིགས་སྒྲག་དེ་སྟེད་ཅིག་ལས་
སྐྱབ་པ་དང་མཐུན་ཆེན་དེ་སྟེད་ཅིག་ཐོབ་པ་སོགས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་
ལོང་བ་སོ་སོར་མཛོན་སྐབ་པ་ཡོད་ནའང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ནི་
དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་གོང་གསལ་གྱི་འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་རིམ་གྱིས་བགྲོད་
པ་དང་འགྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དངོས་ཡིན་ལ་འདི་ནི་ཆུས་
ཁྱས་པ་ལྟ་བུར་མི་རུས། སྤྱུག་གིས་རྒྱལ་སེལ་བ་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུས། སོ་སོའི་
ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་དངོས་སུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་མི་རུས་པས་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་
བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པ་ལྟར་རང་གིས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས། མཐར་ཆོས་
ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ལྟར་བཞེན་རང་གིས་ཤེས་ཤིང་སྟོམ་པ་བསྐྱངས་པ་
ལས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིན་རེ་བཞེན་འགྲིབ་པ་དང་དག་
པའི་ཕྱོགས་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིན་རེ་བཞེན་འཕེལ་བ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དངོས་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པས། མིད་པའི་ཟུག་རྩ་གཙོད་བྱེད་ལམ། །ངས་ནི་
ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ལ་བསྟན། །དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་སྟོན་པ་སྟེ། །ཁྱེད་ཅག་རྣམས་

ཀྱིས་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གིས་སྒང་
དོར་གྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་ཏེ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་
ལ་ཁྲིད་པའི་སློན་ནས་སྐྱོབ་པར་མཛད།

ཆོས་དཀོན་མཆོག་གིས་རི་ལྷར་སྐྱོབ་ཚུལ།

ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བཤེན་དང་འགོག་བཤེན་
གཉིས་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྷར་སྐྱོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནི་དེའི་དོད་ཐུབ་ཡིན་
ལ་གསུང་རབ་དེ་རྣམས་བརྒྱུད་ནས་འགོག་ལམ་གཉིས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པའི་སློ་
ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་པ་ནི་སྐྱོབ་པར་མཛད་ཚུལ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གིས་རི་ལྷར་སྐྱོབ་ཚུལ།

དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་དངོས་
ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སོ་སོ་སྤེལ་བོ་དགེ་འདུན་རྣམས་ནི་དེའི་དོད་ཐུབ་
ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཆོས་དེ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་མཛད་པའི་སློན་ནས་སྐྱོབ་པར་མཛད་
དོ། །འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རང་གི་དོས་ནས་ཀྱང་སྟོན་པས་རི་ལྷར་བསྟན་པ་ལྟར་
རྟག་སྐྱོར་དང་གྲུས་སྐྱོར་གཉིས་ལྟན་གྱི་འབད་བཅོན་ཀྱང་ངེས་པར་ཆང་དགོས་
ཏེ། དཔེར་ན། རང་གི་བྱ་བཅོན་པ་ལ་མི་མོས་པའམ་སྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་པ་མར་
ཡོན་ཏན་སྟན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་བཅེ་བ་རི་ཅམ་མཆིས་ཀྱང་བྱ་ཡོན་ཏན་ཅན་
བྱ་བཅོ་བར་མི་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་གསུམ་དང་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་
འགོ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཡང་དག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྐྱབ་པ་ལའང་། ཐོག་
མར་མདོན་གྱུར་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་སློག་གྱུར་གྱི་

རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ། མཐུག་བསྐྱབ་བ་དང་གསུམ་ལས།

མངོན་གྱར་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་སྐྱབ་པ།

དང་སོ་ང་ཆོར་མངོན་གྱར་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་བརྟེན་སྤྱོད་པ་
 ཅམ་གྱིས་རྟོགས་ཐུབ་ངེས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ང་ཆོའི་མདུན་
 ཏུ་གསལ་བཞིན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། བདེ་བ། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྤང་
 བར་བྱ་བ་རྣམས་ཤི་རོལ་གྱི་འབྲལ་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདོར་ལེན་
 དགོས་པར་བསམ་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི། གཙོ་བོ་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་
 ནས་དབྱེད་འཛོག་དང་འདོར་ལེན་དགོས་པ་དང་འདོར་ལེན་རིམ་གྱི་བའི་ཚུལ་
 རྣམས་བཀའ་ངེ་ལྟར་སྤྱུལ་བ་ལྟར་མངོན་གྱར་གྱི་རིགས་པ་དང་། སྤྱོད་བ་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་ཉེས་རྣམས་པར་འབྱེད་དེ། དེ་དག་འཐད་ལྟར་བྱ་བ་པ་འདི་
 དང་ཁྱད་པར་སྤྱད་རིགས་དང་། ཡིག་རིགས། གཏམ་རྒྱུད་དང་། བྲིམས་ལུགས།
 བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྟན་ངག་སོགས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། སྤྱོད་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་
 རིག་པ། བཟོ་རིག་པ་དང་། ཆད་མ་རིག་པ་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་
 གཏུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གང་དང་གང་འཆོམས་པ་འབད་མེད་ལྟར་འབྱུང་ཏུ་གསུངས་
 པ་མཐའ་གྲས་པ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཆོག་དོན་གྱི་
 ཆ་གང་ལ་འང་བསྐྱབ་པ་མེད་པ་དང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བརྟགས་སྤྱོད་མེད་
 པར་སྤྱོད་བ་འཕེལ་བའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་ནི། སྤྱོད་ཀྱན་ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྟར་དང་། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སོགས་
 སུའང་འབད་མེད་ཏུ་སྐྱབ་ཐུབ། གཞན་ཡང་མཐུ་དང་རྩ་འབྲལ། མངོན་ཤེས། སྤྱུལ་
 བསྐྱར་སོགས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གང་ཅིར་གཞན་གྱིས་འབྲན་པའི་ཆེད་དང་བྲལ་

བ་ལུང་དང་རིགས་པ་སོགས་ལས་མཐོང་བ་འདིས་ཀྱང་། ཉོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་
དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སོགས་སུའང་སྐྱབ་བྱུང། ལྷག་པར་དུ་དེང་དུས་ཚན་རིག་
དང་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་ཀྱང་ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཆོན་རིག་གི་ནང་ནས་
གཏིང་ཟབ་ཤོས་དང་། ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆེས་མང་བ་སོགས་ནི་དེང་དུས་ཇེ་གསལ་ཇེ་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་
བཞིན་པ་འདིས་ཀྱང་ཉོན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། འགྲོ་བ་ཡོངས་
ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་བསྐྱ་བ་མེད་པ་དང་མགོན་དབྱང་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་ལེགས་
པར་སྐྱབ་བྱུང་། །འདི་དག་ནི་སྤྱིར་རིག་པའི་གནས་ལ་སྤངས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་
ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་ན་དོན་དེ་དག་ལེགས་པར་རྟོགས་བྱུང་སྟེ་ཡོད་དོ། །

སྒོག་གྱུར་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་སྒོག་གྱུར་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པར་ཡང་ཅུང་ཟད་
སྒོག་གྱུར་དང་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མངོན་གྱུར་ཙམ་མ་ཟད་
ཅུང་ཟད་སྒོག་གྱུར་གྱི་གནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། མཁོ་ཆེ་
བ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ལ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་སྐྱེ་རྒྱལ་སྐྱེ་གཟུགས་
དང་། སྐྱེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱས་པ། སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས། གསལ་རིག་གི་རྣམ་རྒྱུ། སྐྱེ་གནས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བདེ་སྐྱུག་གི་ཆོར་བ། ལས་དང་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་ཁྲོད་ཚུལ། དབང་
པོའི་རང་བཞིན། སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་རིག་ཅལ། གང་ཟག་གི་རིགས་རྒྱན་སོགས་ལ་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ཏེ་ཞིབ་མོར་དབྱད་ན། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་
ལྷན་དུ་བྱུང་བྱུང་བ་དང་། དེང་དུས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་བན་མཁན་སྤྱི་རིམ་སྟེང་ཅིག་
བྱུང་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་ལེགས་པར་སྐྱབ་བྱུང། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་བྱེད་

མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པས་ཀྱང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་
 ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བྱལ་སྟེ་བརྗོད་བྱའི་གནས་དེ་དག་
 ལེགས་པར་བྱལ་པ་ན། དེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གསུང་ཡང་མི་བསྐྱུ་བ་བྱལ་ལ། དེ་བྱལ་
 པ་ན། དེ་ལྟར་ཐོག་མར་རང་དབང་དུ་སྟོན་པ་པོ་ཡང་དེའི་དོན་མཐའ་དག་ཐུགས་
 སུ་རྒྱུད་པ་བྱལ་པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 སྟོན་པས་སྤྱག་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུན་བསྐྱེད་ས་
 བསམ་པ་དང་། དབྱུང་འདོག་ཞིབ་མོར་བྱས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲས་བུ་
 སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་རིམ་ལ་བཞིན་ཤེས་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ཤེས་པ་
 ལས་དེ་དག་གི་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟག་པ་ན། ཀྱན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་
 ལས་ཉོན་གཉིས་ལ་ཐུག་ཚུལ་ཤེས་ཐུབ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེ་ཡང་མཐར་
 གཏུགས་ན་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ཤེས་ཏེ་དེ་དག་ཅད་ནས་མ་བཅད་ན་སྤྱག་
 བསྐྱེད་གསུམ་ལས་ནམ་ཡང་ཐར་ཐབས་མེད་པར་མཐོང་ནས། དེ་དག་སྟོང་རྒྱས་
 སམ་མི་རྒྱས་བརྟག་ཅིང་དབྱུང་པ་ལས་དེ་དག་སྟོང་རྒྱང་དང་དེ་སྤངས་པའི་འགོག་
 བདེན་མཛོན་དུ་བྱེད་རྒྱང་དང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
 རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་བསྟོམ་རྒྱས་སུ་མཐོང་བ་ན། སྟོན་པས་བདེན་བཞིན་གནས་
 ལུགས་མཐའ་དག་རང་དབང་དུ་རིམ་ལ་བཞིན་བསྟན་པ་ལྟར་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་དང་།
 སྟོན་པ་ལྟར་དེ་དག་རིམ་ལ་བཞིན་མཐུན་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་སོགས་ཀྱང་འབད་
 མེད་དུ་དཔོག་ཐུབ། དེ་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་སྟོན་ཀྱན་ཟད་དང་། ཡོན་ཏན་
 ཀྱན་ལྡན་དུ་འང་འབད་པ་མེད་པར་བྱལ་པས་དགོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཡང་
 དག་པ་ཡིན་པར་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་བ་དང་དེའི་བྱུང་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་

ལྷ་བ་པ་རགས་ནམས་སྒྲུབ་མཐའ་མོ་མོ་དང་སྒྲུར་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་སྒྲོམ་རིམ་དེ་དག་
མཐར་སྒྲུབ་ན་དབྱ་མ་ཐལ་འགྲུར་བ་དང་འདྲིལ་ནས་དངོས་སྒྲོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་
ནམ་གངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་བ་ལྷར་རྗེས་འཇུག་ནམས་ཀྱིས་གཞིད་
བ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་གཞིད་བ་མེད་བ་དང་དགོས་འབྲེལ་ཆད་
མེད་བ་དང་ལྷན་བ་མཐོང་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྟོན་བ་ཆད་མའི་སྒྲེས་བྱ་སོགས་
གོང་མཚུངས་ལྷར་སྒྲུབ་སྒྲུབ། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་བ་གསུམ་དང་སྒྲུར་ཏེ་འགོ་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་མཐར་མངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་
བ་མཐའ་དག་གསལ་ལ་ཆ་ཆང་ཞིང་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ནམས་ཀྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱང་བར་རུས་བ་མཐའ་དག་རི་ལྷར་བསྟན་བ་ལྷར་རྗེས་འཇུག་ནམས་ཀྱིས་ཉེ་
མཁོར་སྒྲོད་བཞིན་བ་འདིས་ཀྱང་སྟོན་བ་ཆད་མའི་སྒྲེས་བྱ་སོགས་གོང་མཚུངས་
ལྷར་སྒྲུབ་སྒྲུབ། མདོར་བསྟུས་ན། མདོན་གྲུར་དང་ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྲུར་གྱི་གནས་
གང་དང་གང་བསྟན་བ་དེ་དག་ལ་གཞིད་བ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་
གཞིད་བ་མེད་བ་མཐོང་བ་ན། དེ་ཉིད་ཐོག་མར་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་གསུང་མི་
སྒྲུབ་པ་ལྷགས་ཀྱིས་འགྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་ཐོག་མར་སྟོན་བ་སོ་ཡང་མི་བསྒྲུབ་པ་ལེགས་
པར་འགྲུབ་བ་ནི་ཆད་མས་དེས་པའི་རིམ་བ་ལས་ཡིན་ཞེས་དཔེར་མཆོན་ན་
ཨེམ་རྗེའི་ཆོག་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི་ལ་ནད་དེ་ཅད་ལེགས་པར་ཆད་དགོས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཁྱད་པར་སྒྲོག་གྲུར་གྱི་གནས་འདི་དག་ལ་ནི། དེ་ལྷར་སྟོན་པའི་གཞུང་
ལུགས་ལ་སྒྲུངས་བ་མཐོན་པོར་སོན་བ་དག་ལ་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་མོ་རི་ལྷར་མཛེས་ཀྱང་ལོང་བ་ལ་སྒྲུབ་དུ་མེད་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཤིན་དུ་སྒྲོག་གྲུར་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མའི་སྒྲེས་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ།
དང་པོ་མདོན་གྲུར་དང་། ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྲུར་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོན་བ་ཆད་མའི་སྒྲེས་

བྱ་ལེགས་པར་བྱུང་ནས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་
སྒོག་ཏུ་སྐྱར་པ་ལའང་བསྐྱུ་བ་མེད་པར་བསྐྱུ་བས་ནས་དེའི་དོན་མཐོང་བ་ན། སྐར་
ཡང་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་པར་སྤར་བས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་དང་ངེས་ཤེས་
ཆེ་བ་ཉིད་དེ། དཔེར་ན། སྐན་འདིས་ཁྱེད་ཀྱི་ནད་བསལ་ནས་བདེ་བ་འཕྱོང་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐན་པས་བསྐྱན་པ་ལ་དེ་མ་ཐག་ངེས་པ་ཉིད་པར་མི་རུས་ཀྱང་རིམ་
བས་དག་བསྐྱེད་དུ་སོང་བ་ན་གཞི་ནས་སྐན་དང་སྐན་པར་ཡིད་ཆེས་ཉིད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཅི་ཙམ་ཟབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་དུ་ཟབ་པར་
མཐོང་བས་སྟོན་པ་དང་དེའི་བསྐྱན་པ། དེ་སྐྱུ་བ་པའི་རྟོན་སྐྱབས་གསུམ་དང་བཅས་
པ་ལའང་དེ་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་འཕེལ་བ་ནི། དཔེར་ན། ཆོང་པས་ཆོང་གི་ཁེ་འབབ་
ཅི་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཆོང་ལ་སྟོན་པ་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ནི། སྟོན་པས་ཅི་ལྟར་བསྐྱན་པ་ལྟར་ཆོས་ལག་ཏུ་
སྤངས་པ་ལས་སྤང་བྱ་དང་དོར་བུའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཞིང་།
བསྐྱུ་བ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཅེ་བཟང་དུ་སོང་བ་དང་རེ་བ་དང་དམིགས་ཡུལ་ཅི་
ཡོད་ཅེ་གསལ་ཅེ་སྐྱར་དུ་སོང་བ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདེ་ཉམས་རང་ཕྱགས་ཀྱིས་
འཕེལ་རྟེ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་བཏོད་པ་སོགས་ཡོད་ན། དེ་ལ་ཆོས་ནལ་དུ་སོང་
བ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་རྟོགས་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་སོ་སོར་སྤངས་པ་བསྐྱེད་ན་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །

༢༡། །མཆུལ་བཤད་པ་ཟིན་གྱིས།

༢༡། །ཨླ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །མད་བྱང་མཛེས་སྤྱག་ལང་ཆོ་དར་ཤེ་
སྒྱ། །མད་བྱང་ཏི་ཟེ་དབྱངས་སྟན་འཕྲོག་པའི་གསུང་། །མད་བྱང་བདེ་གསལ་མི་
ཉྱག་ཡེ་ཤེས་ཐུགས། །མད་བྱང་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོས་ཤིས་པ་སྒྲིལ། །ཞེས་བྱང་སྲོང་
བདེན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མེ་ཉྱག་མཐུ་ར་བའི་སྲོང་བ་སྒྲོན་དུ་འཕྲོར་བ་དང་བཅས་བཀྲ་
ཤིས་དང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་སྒྲོ་འཕར་འབྱུང་སྤྱག་ཏུ་ཕྱེ་པའི་ངང་ནས།

དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་ལས།
ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རབ་འབྱུངས་ཞིང་གི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་དེ་དག་གི །འགྲོ་
ལ་ཆགས་པ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་སྟོང་རྗེ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུར་ཟུག། །དེ་ལས་འཁྲུངས་
པའི་ཡོན་ཏན་ལྟན་འཇགས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞེས་རྣམ་གྲགས་པ། །མགོན་པོ་
བདག་ཅག་ཀུན་གྱིས་བསྟན་འོས་རིན་ཆེན་རི་འབྲ་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྟོང་རྗེའི་རྒྱ་མཆོ་རབ་ཏུ་འཁྲུགས་པའི་མཐུ་
ལས་འཁྲུངས་པའི་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཉིད་སྒྲོན་གྱི་
ཐུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་ཏེ། རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བའི་མེ་ཉྱག་གང་ལ་
ཕྱོག་པའི་ལྟ་སྐལ་མེའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལྟན་གྱི་བླ་མཆོག་རྣམ་པར་
རྒྱལ་པ་སྒྲོན་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཀྱི་སྐུར་བཞེངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཆོས་སྲིད་བྱང་དུ་
འབྲེལ་པའི་རྒྱལ་སྲིད་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུག་མཆོན་དུ་བཞེས་ཏེ་ཕྱོགས་ལས་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱེ་ཡགོང་ས་ཡལ་མེའི་རྣམ་འབྲེན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་

མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ། ཉོན་ཀྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་གསོལ་ཏེ་རྗེ་བཙུན་
འཇམ་དཔལ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྤིང་གསུམ་དབང་
བསྐྱར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤྲེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ལ་ཞབས་བཏེགས་སྤིང་པ་
གསུམ་ན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རིན་ཆེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་མ་མེད་ཅིང་གཟི་འོད་འབར་པའི་ཁྱི་
འཕང་མཛོན་པར་མཐོ་པའི་བྱང་དུ། མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱགས་བསྐྱེད་བཟང་པོས་
ཉེ་བར་བྱངས་པ། སོ་སོ་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་སྒོན་པ་བཟང་པོའི་མཐུ་ལས་སྦྱེས་པའི་
གྲུས་ཅག་ཁ་བ་རི་བའི་ལྷ་མི་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་བྱང་། གཞུང་ས་དགའ་ལྗན་པོ་
བྱང་ཆེན་པོ་གཞུང་འབངས་མགྲིན་གཅིག་ནས་མི་བྱེད་དད་པའི་མདུད་བརྒྱ་ཆ་ཅམ་
ལྟོད་པ་མེད་པས་རྒྱུད་བསྐྱལ་ཏེ། སྔོན་རབས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་དེ་དག་
རྗེས་སུ་བྱ་བའི་དུ་བྱ་བྱ་དགའ་བའི་མཛད་བཟང་འཇམ་གླིང་ཁྱི་ལ་བྱུང་སྟེ་ས་
སྟོང་གི་ཆེ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་གང་གི་ལ་ཞབས་པད་ལ་བཏུགས་ཏེ་སྐྱེ་ལྷ་བའི་མཆོག་མི་
ཤེས་པ། གསུང་སྟན་ཅིང་ཆོམ་པ་མེད་པ། སྤྱགས་གསང་གི་བདུད་ཅི་འཛད་མེད་
དུ་སྦྱོད་བཞིན་པ་སྤྱི་དང་།

ལྷག་པར་གྲུས་ཅག་གངས་ཅན་པ་མཆིས་སོ་ཅོག་ཀྱང་། ཆོས་དང་ཟང་
ཟེང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་མངའ་ཐང་མན་དང་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་གང་གི་སྤྱགས་རྗེའི་
གྲིབ་བསིལ་ཁོ་ནས་འཆོ་བཞིན་པ་འདི་དག་བྱན་ཞིང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་བཀའ་
དེན་མཇལ་བས་མཆོན་བྱིན་ཆད་འདི་ལྷ་བྱའི་མཛད་བཟང་ལས་ནམ་ཡང་འདའ་
བར་མི་འགྱུར་པའི་སྤྲད་དུ་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་སྟེ། ཡན་ལག་བདུན་
པ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་བྱི་ནང་གི་གསང་བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཐུལ་ཁྱིན་
ཀྱན་རབ་འབྱམས་པའི་མོས་པ་བྲག་པོ་དང་བཅས་སྐལ་བཟང་འཛིག་རྟེན་ཁམས་
འདིའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ། མཐུལ་གྱི་ཆོམ་བྱར་བཞོད་དེ་དངོས་འབྱོར་གྱི་

འབྲུལ་ཚན་འདིས་མཚོན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་དགེ་ཅེ་དང་བཅས་པ་གསོལ་
 བ་འདེབས་པའི་ཕྱག་རྟེན་དུ་བཏོགས་ཏེ་ཕུལ་བ་ལགས་ན། ཐུགས་རྗེའི་ལྷགས་
 གྲུས་ཏེ་བར་བྲངས་ཏེ་དགྲེས་ཤིང་བཞེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་གདུང་ཤུགས་
 དག་པོས་ལན་བརྒྱ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་བཅས་གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ས་
 བོན་ཅམ་ཞུ་བ་ལ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འཇམ་དབྱངས་ཚོས་གྱི་རྗེའི་གསུང་ལས།
 ཁྱོད་གྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །ཐོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་
 བ་སྤྲས་བཅས་གྱིས། །མ་ལུས་བརྗོད་པར་མི་རུས་འོན་ཀྱང་ནི། །དད་པ་སྤེལ་སྤྲད་
 ཅུང་ཟད་མཉན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
 མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་སྟོན་བསྐལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་པ་རོལ་
 བ། རྒྱལ་པོ་ཅིབས་གྱི་ཐུ་བྱུང་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་
 ཆེན་སྟོང་པོའི་བྱང་དུ་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ན། མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དེའི་
 སྤྲས་སུ་འབྱུངས་ཏེ་མཚན་ཡང་མིག་མི་འཇུག་ཞེས་བསྟན་ཅིང་། ཡབ་གྱི་ཐུགས་
 བསྐྱེད་རི་ལྟར་མཛད་པ་དང་མཚུངས་པར་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་ཉམ་ཐག་འགོ་བ་རྣམས་
 གྱི་དོན་དུ་དམ་བཅའ་རི་སྟོང་ཅིག་མཛད་པའི་ནང་ཚན། འགོ་བ་དེ་དག་ཐུག་བསྐལ་
 ལས་མ་ཐར་པའི་བར་ཏུ་བདག་འཛང་རྒྱ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཐུགས་རྗེ་ལྟ་བུའི་
 ཐུགས་བསྐྱེད་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་མཛད་པ་ན།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྟོང་པོས་ཁྱོད་མ་འོངས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་འོད་ཟེར་ཀྱན་ནས་འཕགས་པ་དཔལ་བཅེགས་གྱི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་
 བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། ཞིང་གཞན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་ཟེར་དཔལ་

བཅེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ངོ་བོར་ལོངས་སྤྱོད་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཟེན་པ་
དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོན་གྱི་བྱུགས་བསྐྱེད་དམ་པོར་བཟུང་སྟེ། ཞིང་འདིར་ས་བཅུ་དབང་
ལྷག་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། ལྷག་སྟོང་མངའ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་
དབང་ལྷག་སོགས་མཆོད་གྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་དང་བཅས་སྤྱལ་པའི་
རྫོས་གར་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལོང་བས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་བཞིན་པ་ནི་མདོ་སྡེ་
གསལ་འོད་དམ་པ་ལས། གང་ལ་ཉེ་དང་རིང་རྣམས་ལ། །རྒྱ་དང་ནམ་མཁའི་
ཆ་གཟུགས་བཞིན། །དེ་མཐོང་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་
ཆ་བ་གྲགས་པས། གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བྲི་མ་མེད་ལ་ཆ་སྤྱང་གསལ་བར་གྱུར་
བའི་ཕྱིར། །སྟོན་ཆེ་སྟོབས་བཅུ་སྟེད་པའི་ས་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱར་ཡང་འབད་གྱུར་
ཅིང་། །འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་འགྱུར་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ། །ཡོན་
ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་མཚུངས་པ་མེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྤྱལ་གཞི་གཅིག་ལས་སྤྱལ་པ་ནི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་ལྟར་བཀྲེས་ཏེ་འགྲོ་བའི་
དོན་མཛད་པ་ལ་ནམ་ཡང་གཡེལ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ལགས་མོད། མཉམ་མེད་
ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་བྱང་སྟོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་
ཁམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ། དང་པོར་འགྲོ་བ་སྤེལ་བར་མཛད། བར་དུ་ཟང་ཟིང་
གིས་སྟོང་བར་མཛད། ཐ་མར་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བར་མཛད་ཅེས་རི་ལྟར་བཀའ་བསྟོད་
བ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་བཞིན། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་། རྒྱུབས་
དང་། དབྱང་གཉེན་ཆ་ན་མ་མཆིས་པ། ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡ་གོང་ས་ཡ་རྒྱུབས་
མགོན་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཐེང་བ་རི་སྟེད་ཅིག་ཕྱོན་པ་ལས་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་
གདུང་འཆོབ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་ཕྱོན་པའི་ནང་ཆོན་སྤྱི་ཐེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་ཞལ་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་གྱི་ཆ་བ་ལྟར་མངོན་པར་གསལ་ཞིང་ལྷ་བའི་ངོམ་པ་མེད་

པར་འཆོ་ཞིང་གཞེས་པ་འདི་ལྟར་ལགས་ནའང་།

དེང་འདིར་སྤྲུགས་ལྗེའི་གདུག་རྩུབ་ཆེས་ཆེར་བདོ་སྟེ། ས་བཅུ་གྲང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཡ་ང་བ་དང་ཐུགས་ཞུས་པའི་ཐོལ་གྱིས་ཡལ་བར་འདོར་
 བའི་གནས་སུ་ལྷུངས་པ་ན། མགོན་པོ་མཆོག་ཉིད་སྟོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྩོད་རྩེའི་
 རྒྱགས་ལྟར་ལྷག་པར་བསྐྱེད་པ་ནི། རི་ལྟར་མཁའ་ལྗིང་སྤུ་གུ་བཅས་མ་ཐག་ནས་
 གཤོག་རྩལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། འདབ་ཆགས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
 པར་གཞོན་ཏེ་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་བཤོད་པ་དེ་ལྟར་སྤྲུ་འཁྱུངས་མ་ཐག་ནས་ཐ་
 མལ་པའི་ངང་ཆུལ་ཡང་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་བསྐལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རང་ཆས་
 སུ་མངའ་བའི་མཐུ་ལས། སྤིང་གསུམ་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་ཐེལ་གྱིན་ཕྱོགས་ཀྱན་
 ཏུ་འགོ་བ་དང་བཅས་རིང་ནས་འབངས་སུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྫེའི་
 ར་བ་བཅན་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཏེ་བག་ཐེབས་དང་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་སྦྱར་
 བར་མཛད་བཞིན། ལྷ་ལྷན་གྱུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་གསེར་གྱི་
 ཁྲི་འཕང་མངོན་པར་འཕགས་ཏེ། མི་འཇིགས་སྟོབས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་ཉིལ་གྱི་གོང་
 ཏུ་བཞིན་དུ་གྱུར་ནའང་འཇིག་རྟེན་སྣང་ངོ་དང་འཆོམ་པའི་གསན་བསམ་གྱི་གྲར་
 བཞུགས་པ་ནི་གཞན་དག་ཏུ་གྱས་གཉིས་འགྲུས་ཀྱི་ཚུལ་བ་རི་ལྟར་རྩོད་ཡང་ཆ་
 ཅམ་སྤྲུག་དུ་མེད་པར་བརྟན་པ་བསྐྱེད་དེ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ཡོན་ཏན་མཐའ་
 དག་ཐུགས་སུ་རྩུད་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་ལས། རྒྱ་ཆེན་བསོད་ནམས་སྤྲིན་
 པའི་མཐུ་ལྷན་པས། །གསུང་རབ་སྟོག་དང་ལེགས་སྦྱར་སྤྲུ་ལ་སོགས། །བརྩོན་
 གཞུག་ལག་མ་བསྐལ་ཐུགས་སུ་རྩུད། །ཡོན་ཏན་ལྷན་རྫོགས་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཁོན་ལྟར་མཛད་དེ་འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་མིག་ལྟར་གྱུར་

ནའང་། གངས་ཅན་སྤྲེད་གྲུ་རྣམས་ནི་སྡོན་རབས་དུ་མར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལས་
འགོང་པའི་ངན་ལས་སྤྲ་ཆོགས་པའི་ཕྱོང་བ་རྗེས་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དུས་སྤྲིན་
བ་དུས་མཚུངས་ལོག་སྡོན་གྱི་མཐུ་བྱུབ་པའི་ནག་ཕྱོགས་སྐྱ་སྤྲེད་དབྱང་ཆོགས་ཁ་
རྒྱལ་ཏེ་དབྱང་ངོམ་ས་སྤྲེད་དུ་ངར་སྐད་བཀ་པོ་སྤྲིན་སྤྲ་ལྟར་བསྒྲགས་ཏེ་བོད་སྤྲེད་
ཕྱོགས་ནས་བཅན་འཇུག་གིས་འཇམ་སྤྲིང་ཕྱིལ་པོ་ཟ་བར་བཅུམ་པའི་ངན་བྱས་
སྡོག་ལྟར་རྒྱ་བ་ན། གངས་ཅན་པ་ཐམས་ཅད་གང་ལ་སྦྱབས་དང་། དབྱང་གཉིན་
འཆོལ་བའི་ཡུལ་ནི་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་མ་མཆིས་པ་མཐོང་ནས་ཐམས་
ཅད་གྱི་རེ་བའི་དམིགས་བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར།

ཆོས་སྤྲེད་གྱི་ལས་ལ་ཀུན་རབས་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་བསྐྱེམས་པའི་སྦྲོབས་
བ་ས་ལ་ལྷུངས། རང་ཚུགས་དཀའ་བའི་སྤྲིང་ཅ་འདར་ཞིང་ཁུམ་ཞིང་བྱ་ཆེན་གཤོག་
བ་ཆག་བ་ལྟ་བུས་ཅི་བྱ་གཏོལ་བུལ་དུ་གྱུར་བ་ན། མགོན་པོ་གང་ཉིད་དགྲང་གངས་
བཅུ་དྲུག་ལས་མ་སོན་ཀྱང་རི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་མི་འདིགས་གསེར་
གྱི་འཁོར་ལོ་བྲག་མཆན་དུ་བཞེས་ཏེ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོར་བསྐྱར་བ་མཁའ་ལ་
འཕགས་པ་བཞིན་ཆོས་སྤྲེད་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་
མཛད་པ་ན། ནག་པོའི་ཅ་ལག་མཐའ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་བསྐྱེམས་པའི་བྲག་
རི་ཐོག་གིས་གཏོར་བ་ལྟར་གྱུར་ཏེ་ཞི་བའི་སྤྲིད་རྩས་དབྱང་ཐག་གསར་དུ་བཏིང་
སྤྲེད་མགོན་པོ་གང་གི་ཞབས་ལ་མཛོན་པར་སྤྲོས་དགོས་པར་གྱུར་བ་དང་གྲུས་ཅག་
གངས་ཅན་རྣམས་ནི་མགྱིན་པ་གཟེངས་ཏེ་སྤྲིང་སྦྲོབས་གྱི་དར་ཆེན་སྤར་ནས་
སྤར་འདེགས་པའི་རྩས་པ་སྤར་གསོས་པར་གྱུར་བ་འདི་གཅིག་ཤུས་ཀྱང་རང་ཅག་
པ་གཙོས་འཕགས་ཡུལ་པ་རྣམས་ལའང་བཀའ་ངོན་བསམ་བཞིན་ལས་འདས། དེ་
ཡང་རི་སྐད་དུ། རྗེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས། རྗེ་ཡི་སྐྱེ་དང་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གསུང་

ཐུགས། །དབྱེར་མེད་མཛད་ནས་བདུད་སྡེ་ཟིལ་མཚན་པས། །བསྟན་སྲུང་རྣམས་
 གྱིས་བདུད་རིགས་ཆར་བཅད་ཆོ། །བདུད་གྱི་དམག་དབྱང་པམ་ཞེས་སྐྱ་ཆེན་
 གྲགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཛད་པ་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་པར་མཛད། དེའི་མཐུ་
 ལས། རྒྱ་ཕྱོགས་སྐྱ་སྡེའི་དབྱང་ཆོགས་ནི། ཤ་ཁྱིས་རི་དྲགས་ལ་འཛབ་པ་ལྟར་
 ཟ་སེམས་སྟོན་ནས་འཆང་ཡང་གང་གི་གཟི་བྱིན་ལ་འཁུ་བར་མ་རུས་པར་མགུ་བ་
 སྐྱ་ཆོགས་གྱིས་ལོང་དགའི་བར་བྱི་བཤོལ་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་།

དེ་ནས་སྟོན་པ་ཐུགས་མེ་ཅན་གྱིས། ལས་རྣམས་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡང་
 བློ། །ཚུད་མི་ཟ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། །ཆོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །འབྲས་བུ་
 སྟོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ནི་མདའ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་
 སྟེ་གང་ལའང་མ་ཐོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 སྟོན་པའི་དུས་སུ་བབས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་བཀག་པར་མ་རུས་
 པར་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་ངན་འབྲས་དུས་སུ་བདོ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་
 ཆབ་སྲིད་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་དབར་ཆགས་ཤོར་ཏེ་བོད་ཆབ་སྲིད་རྒྱལ་བསྟན་
 ཡོངས་ཚྭགས་ཀྱི་སྤང་བ་ནག་པོ་ཡུག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བར་ཚོམ་པ་ན། དེ་དག་
 རེ་ཞིག་འདུལ་བའི་དུས་ལ་མ་བབས་པར་གཟིགས་ནས་འཕགས་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་
 ཞབས་གྱིས་བཅགས་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ། ལྷ་མེད་བྱུང་བའི་དབང་པོ་ཉལ་ཐོས་
 འཁོར་བཅས་སྡོངས་སུ་གཤེགས་པ་བཞིན་བགས་གྱིས་ཆིབས་པ་ནག་ཕྱོགས་
 པ་མཐའ་དག་ངན་སེམས་ཀྱི་མེ་ལྷེ་རབ་ཏུ་འབར་ཡང་སྟན་ནག་གི་ཁུང་བུར་ཚུད་
 དེ་ཅི་བྱ་གཏོལ་བལ་དུ་གྱུར། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱན་ནས་དགའ་ཞིང་
 གུས་པས་ཐེབས་བསུ་དང་བསྟོན་བཀུར་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ལམ་ནས་གཤེགས་ཏེ་
 འཕགས་ཡུལ་དུ་ཟས་གཙང་སྤྲེལ་པོ་སྤྲོད་བྱོན་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཛད།

འཛམ་གླིང་དཀར་ཕྱོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རི་དགར་པ་སྤྲའི་ཆའ་ལ་བྱང་བ་འཁོར་
བ་བཞིན་དུ་འདུས་ཏེ་དགེས་པར་སྒོང་བའི་མགུ་བ་སྒྲ་ཆོགས་པས་མཉེས་པར་
བྱེད་པ་བཅས་གང་གི་ཞབས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤྱི་བོ་ཁྱི་པ་བརྒྱད་བརྒྱའ་བ་
རྣམས་ལ་འང་བཟའ་བརྟུང་ཟས་གོས་གྲ་ཞོམ་པ་བསྟུབས་ཏེ་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་མདུན་
ལམ་ཡངས་པོར་མཛད་པ་སོགས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱུ་བ་འཛིག་ཉེན་དུ་བྱོན་པ་ལ་
འཕགས་པ་རྣམས་འདིས་སྒྲོ་བ་དང་མགུ་བ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མགོན་པོ་ཉིད་
ལ་འང་མཛོན་པར་བསྟོད། ཉམ་ཕྱོགས་དེ་དག་བྱ་བར་ཚུད་པའི་སང་གོ་ནགས་སུ་
འོར་བ་ལྟར། རོ་གཞོང་དང་པངས་སེམས་འཛིགས་སྤང་གསུམ་འབྲེན་གྱིས་མནན་
ཏེ་ཁྱ་སྟོག་འཁོར་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཀྱི་མཆན་མ་མཛོན་དུ་གྱུར་ནས་སྤྲ་འགྲུགས་
ཐབས་ཀྱིས་སྐད་ངན་འོར་དགོས་པ་བྱུང་།

དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ལས། མདའ་མཆོན་
གོ་ཆ་མ་བཟུང་བར། །རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་བྱེ་བའི་བདུད། །མ་ལུས་པམ་མཛད་
གཡུལ་གྱི་ལས། །ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་སུ་ཡིས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དམིགས་མེད་བྱམས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགོ་
མཆན་ས་གསུམ་གཡོ་བར་བྱེད། དེ་ལྟར་ནའང་རང་ཅག་བོད་རིགས་རྣམས་ནི་
སྤྱོད་ལས་ལྟོག་ཏུ་མེད་པ་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དཔའ་བོས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་ནི། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བསྟུབས་ལགས་ཀྱི། །ནང་གི་སྟོབས་དག་མ་ཆང་
བས། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་གི་
ཞབས་རྗེས་སུ་བསྟེགས་པའི་བོད་མི་ཁྱི་ཆོ་བརྒྱད་བརྒྱའ་བ་རྣམས་ནི་དགྲ་ལག་
ལས་ཐར་པའི་དགའ་ཆོར་དང་འཆོ་གོས་ཀྱིས་མི་པོང་བས་དགའ་བདེ་ཆད་མེད་
ཐོབ་ནའང་། རང་གི་ལུང་པ་དགྲ་ལག་ཏུ་འོར་བ་མ་ཟད་བོད་ཞི་བའི་མི་མང་ཐམས་

ཅད་ལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་སྒྲིང་རྩེ་ལྟ་ཅི་མིའི་འདུ་ཤེས་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཏུག་རྩལ་
 གྲག་པོའི་འོག་བཅོར་བཞིན་པ་དང་། དག་ལག་ནས་ལེན་ཐབས་ལ་མགོ་བོ་སྒྲོངས་
 པ་དང་ས་གནས་འཕོ་འགྱུར་གྱིས་འཕྲོད་བསྟེན་དཀའ་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་གསར་
 རྒྱུད་གི་ལམ་ལུགས་སོགས་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་མ་རན་མ་འཕུས་པའི་ངལ་དུ་བ་དང་
 སེམས་ངན་རི་བོ་ལྟ་བུས་མནན་ཏེ་ཉིན་མཚན་མི་འཁྲོལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
 མོད། འོན་ཀྱང་མགོན་ཉིད་གྱིས་ཤི་བར་གསོན་སྦྲན་དང་ཡོང་བར་མིག་སྤྲིན་གྱི་
 ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ན་རྒྱན་དུ་བཏེགས་ཏེ་ངལ་དུ་བ་ལ་ངལ་གསོ་དང་།
 སེམས་ཁྲུལ་ལ་གཟེངས་སུ་བཀྱར་བ་དང་བཅས་སྤྱི་ཚོགས་གསར་རྒྱུད་གི་འགྲེལ་
 བརྗོད་དང་། དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་ལུལ་
 གོམས་གཤེས་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་གྱི་ལྟ་བ་འདྲ་མིན་སོ་སོའི་རོ་སྤྱོད། ཚས་རིག་
 གི་འགྱུར་འགྲོས་དང་ལྟ་བའི་འཁྲེར་སོ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་
 གང་ལ་གང་འདུལ་དང་གང་ལ་གང་རན་པའི་སློབ་གསོ་སློ་བ་བསྐང་དུ་འཇུག་
 པ་སོགས་མདོར་ན་མ་མཛད་ས་མས་བྱ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱངས།

ཀན་གཞིན་བར་གསུམ་སོ་སོའི་གོ་བབ་དང་བགོ་སྐྱལ་ལ་གཞིགས་པས་
 བཞེས་སོང་ཀས་གསོ་དང་། ཚས་སྤྱོད་བ་ཚས་ལྟེ། བར་མ་རྣམས་ཐོག་མར་ལམ་
 བཅོ་དང་། དེ་ནས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ ༥༣ དང་བཅོ་གྲ་ན་གཞིན་རྣམས་རང་
 ལུགས་ཀྱི་སློབ་གྲ་འཇུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་སྤྱོད་མཛད་དེ་རང་ལུལ་ལས་ལྷག་པའི་མདུན་
 ལམ་པངས་པ་མེད་པར་མཛད་པས་ད་ཆ་སློབ་གྲ་ཆེ་ཆུང་བསྐྱེམས་ཁག་ ༡༢ དང་
 མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་བཅུ་བཞུ་བཀལ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ ༥༣
 བཅོ་གྲ་ཁག་ ༡༥༠ སློབ་གྲ་གསར་འཇུགས་གྲུབ་པ་བཞིན་ཆེ་བ་མ་ཟད་ད་དུང་
 ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པ་སོགས་ཚུར་ཡོང་གཤེད་ཁེལ་གྱི་དམིགས་ཀྱིན་གང་ཡང་

མེད་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་མཛོད་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་མཛད་དེ་རང་ཡུལ་ལས་
ལྷག་པའི་བདེ་སྤྱོད་བག་ཤེས་ཀྱིས་འཆོ་ཐུབ་པ་དང་། ན་གཞོན་རྣམས་ཡར་ཐོན་
ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། འབྲེལ་ཉམས་གྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཆོན་རིག་དང་བཟོ་
ལས་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་རང་གི་ཤེས་འཛོན་དང་འཆོས་པའི་སློབ་ཐོན་ལས་ཐོབ་
ཀྱི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་བཞིན་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ལས་སློན་
དང་འཆོས་པའི་བཤའ་སྤྱོད་འཆད་ཉན་སྤྱོད་ཆོག་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་སོགས་
བསྐྱབས་ཏེ་དལ་འཕྲོར་དོན་ཅན་གྱི་སྤྱིང་པོར་ཅི་བདེར་སྤྱོད་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཀྱིས་དང་བ་འབྲེལ་པའི་མིག་རྒྱ་མཆོག་ཏུ་འཕེལ་བཞིན་ ༥༩ ལོར་ངོ་འཇགས་པ་
སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་བྱུང་ནའང་གཉན་ལྷན་ཅེ་རྫོང་ཏུ་གཞུང་གསར་པའི་དབུ་
འཇུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྐབས་ངོ་མཆར་མཆོན་མ་དུ་མ་བཅས་འཕགས་ཡུལ་དུ་
གཞུང་གསར་འཇུགས་མཛད། སྐབས་དེར་སྤྱི་ཆོགས་གསར་རྫོང་ལ་བརྟེན་པའི་
བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དེ་སྤྱོད་ཅིག་བྱུང་ནའང་རབ་འབྱམས་སྤྱིང་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་
ཐོགས་པ་མེད་པའི་འཕྲུལ་སྤྱོད་ཀྱིས་སློ་ཁ་རིམ་ཀྱིས་བསྐྱར་ཏེ་གསར་རྫོང་
གི་མཐའ་དང་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟང་བའི་དམངས་གཙོའི་གཞུང་
ཕྱ་ཚུགས་དང་བཅས་ད་ཆ་དག་ཕྱོགས་ཀྱང་དཔའ་འཁུམས་ཤིང་ཁ་སྐྱོངས་ཏེ་
འཛིགས་སྤང་གསར་སྤྱོད་དགོས་པ་སོགས་ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཕྱོགས་ཀྱིས་
ཏུ་དར་བར་མཛད།

སྤྱོད་དོན་གྱི་བཅན་བྱོལ་བ་དེ་སྤྱོད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རང་ཅག་གཞན་དང་མི་
འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་སློ་འཕར་འབྱམས་ཕྱག་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་ཀྱན་ཀྱིས་བསྐྱབས་འོས་
ཡིད་འཕྲོགས་ཀྱི་གནས་སུ་སྤྱོད་བར་མཛད། དག་ཕྱོགས་ནས་ངོ་ཆ་ཁ་སྐྱོངས་
ཀྱིས་ཞེད་སྤང་ངེ་ཆེར་འགོ་བཞིན་ཚུ་སྤྱོད་ཁོག་པར་དུང་གིས་འཆང་བ་བཞིན་དུ་

འགྲུར་བ་ཡང་ཡོང་བའི་གནས་སུ་བསྐྱུར། གཞིས་ལུས་པ་དག་ཀྱང་རེ་ཞིག་རྒྱ་
དམར་གྱིས་སྤྲིང་རྩེ་དང་ཡང་བག་ཅམ་མེད་པར་གདུག་རྩལ་བྲག་པོས་དཔྱལ་བ་མི་
ཡུལ་དུ་ཚུགས་པ་ལྟ་བུར་བཟོས་དང་བཟོ་འགྲུར་དེ་ལྟར་ཡང་བྲག་ལ་ཕྱར་བ་གདབ་
པ་ལྟ་བུ་བཞིག་ཏུ་མེད་པའི་རང་ཚུལ་རེ་བརྟན་དུ་སོང་བར་བརྟན་ཉི་དུས་སྤིང་བྱས་
སྤྱག་གཏོང་གི་སྒོ་ནས་བོད་མིར་མགུ་བ་སྤྲ་ཆོགས་གྱིས་འཇམ་བུལ་དགོས་པ་མ་
ཟད་རྒྱ་བོད་ཁ་བལ་དུ་འགྲོ་རྒྱའི་འཛིགས་སྤང་དང་རྩམས་ཆབས་རེ་ཆེར་འགྲོ་བ་ནི་
ཀུན་གསལ་ལྟར་ལགས་པ་འདི་གཅིག་ཤུའི་བཀྲིན་ནི་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་ཅ་དང་བཅས་པ་མཆོད་སྤྱོད་དུ་བསྐྱར་ནས་
འཇམ་སྤིང་ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ་བོད་རིགས་ཀྱི་ཕྱི་མཐའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་རེ་
བཞིན་དཔུལ་བར་བྱས་ནའང་ཆཤས་ཅམ་ཡང་བསལ་བར་མི་འགྲུར།

གཞན་ཡང་རང་དོན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རེ་བཅུན་བྱམས་པ་
མགོན་པོའི་གསུང་ལས། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་གྱུར་ན། །གང་དང་གང་ལ་གང་དང་
ནི། །གང་ཆེ་བྱ་བ་པན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྤང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
སྒོན་གནས་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་རྣམ་
པ་འབད་མེད་ལྟན་འགྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི། དེར་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལེ་ལོའི་གཡེང་
བ་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ལ་སྟོབ་སྟེ་བའི་སྤྱད་དུ་བྱས་པ་ཤིང་མ་
བྱེ་བ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་ཉིན་རེ་བཞིན་རང་དགར་སྟོབ་སྟེ་ཀྱི་སྤང་བ་དབྱིངས་སུ་
ཁུབ་སྟེ་སྟོབ་པ་ཐོས་བསམ་རེ་ལྟར་ཞུགས་པའི་ཚུལ་ནི་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོས།
ལེགས་པ་ལེགས་སོ་ཅོག་ལ་འདི་མ་བསྐྱབས་ཞེས་བྱ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་འདི་སྤིང་དང་། རིག་གཞུང་སྤིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། གྲུབ་
མཐའ། བན་སྟོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས། ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ལྟ་གྲུབ་དང་། ལམ་

ལུགས་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་པ་དང་
ཆབས་ཅིག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་དར་བའི་
ཆོས་རྒྱུད་བཞིའི་རིག་གཞུང་དང་བྱུག་བཞེས་སོགས་ལྟ་སྟེན་སྤྱི་དག་སུམ་རྒྱ་མཚོ་
ལྟ་བུ་མཐའ་དག་གསན་བསམ་གྱིས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན།

བྱུང་པར་ཆོས་བརྒྱུད་བཞིའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མན་ངག་དང་བཅས་
པའི་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་འབྲུམ་ཐག་དུ་མ་བོད་ཀྱི་ཁྱོན་དུ་བྱ་ལམ་མེར་འབར་ནས་
ཡོད་པ་ལས་དུས་ངན་ཆར་རྒྱུད་བྲག་པོས་དར་གཅིག་ནག་བསུབ་ཏུ་བཏང་ནའང་
ཇི་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱན་ཏུ་འཁོར་ནས་ཡོད་པ་མཐའ་དག་དེད་
དཔོན་ཞོར་བུ་འཆོལ་བ་ལྟར་ཉལ་ཏེ་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་བཟང་
ཡོངས་སུ་བསྐྱེམས་པར་མཛད་དེ། ཆོས་བརྒྱུད་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་བདག་
གིར་མཛད་དེ་དྲི་མ་མེད་པའི་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ལྟ་བུ་སྒར་ཡང་སྤེལ་བའི་ཁུར་
ཆེན་བཞེས་པ་ནི་སྟོན་མཉམ་མེད་རྫོག་ཆེན་པོས་བརྒྱུད་པ་རྒྱ་བོ་བཞི་འདུས་ཀྱི་
དབུ་མཛད་པ་ལྟར་ཇི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བརྒྱུད་པ་བཞི་འདུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆོས་བརྒྱུད་
བཞི་སོ་སོར་གྲས་ནས་ཡོད་པ་མ་ལུས་པ་གཅིག་སྟེད་ཀྱི་ལམ་སྟོལ་ཡངས་པོར་
མཛད་པ་འདི་ཡང་སྐྱབས་པ་དང་རིག་པ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིའི་ཡོལ་གོར་གོང་
བར་ག་ལ་འགྱུར། འདི་གཅིག་བུས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་སྟོན་སུ་
ཆོས་བརྒྱུད་བཞི་ལ་བཞུན་དཔེ་རྩེ་བུ།

སྟོར་བ་བསམ་གཏན་ལ་མཚོན་ན། འགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་
མཐར་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་བཅུ་ཙམ་གསུམ་བར་ཐུན་མོང་བ་
བཅས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་པ་མ་ལུས་པར་གསལ་

ཆ་དང་། གནས་ཆ། བརྟན་ཆ་གསུམ་འདྲིལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནམ་མཁའི་མཛོད་
ལ་མངའ་བརྟེན་བའི་སྒོ་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལས་
བཞིའི་འཕྲིན་ལས་ཐོག་ལྟར་རྒྱ་བའི་ལྷག་བའི་ལྷ་གང་ན་མཆིས་སོ་ཙེག་ལ་བསམ་
སྦྱར་སྟོད་བ་མེད་བ་སྐྱབ་བ་དང་བསྟེན་བ་ཡོངས་སུ་དག་སྟེ་ཐུགས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
དུ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་གསལ་བ་བཞིན་དུ་ལས་ཆོགས་བྱེ་བ་མང་པོ་དབང་
བསྐྱར་མཛད་དོ། །

༢༡། སྦྱོར་བའི་ཚེས་དྲུག་ཇི་ལྟར་བྱ་བ།

༢༡། རང་ཅག་བདེ་བ་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་ཞིག་འདོད་ཕྱིན་ཆད། དེའི་རྒྱ་ཚེས་ནམ་
དག་བྱ་བར་ཐུག་པས་ཚེས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཚེས་བྱེད་ལུགས་ཤེས་པ་གཉིས་
ཚོགས་དགོས་ཤིང་། ཚེས་བྱ་བར་ཡང་སྦྱོར་བའི་ཚེས་དང་། དངོས་གཞིའི་ཚེས་
ཡོད་པས། སྦྱོར་བའི་ཚེས་ལའང་། དང་པོ། གནས་ཁང་གི་དོར་བྱ་ལ་སྦྱ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལེགས་པར་བགྲམ་བ། གཉིས་པ། མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཞོད་པ་
མཛེས་པར་བཤམས་བ། གསུམ་པ། སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་ནམ་སྒྲིང་ཚེས་བདུན་དུ་
འཁོད་དེ་དགོ་སེམས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ངང་ནས་སྦྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
བྱ་བ། བཞི་པ། ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་ཏེ་ཤར་བསྐྱོམ་བྱ་བ། ལྷ་པ། བསགས་
སྒྲིང་གི་གནད་བསྐྱུས་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བ། དྲུག་
པ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་མན་ངག་བཞིན་སེམས་རྒྱུད་ལ་འདྲེས་ངེས་སུ་བཅོ། །

གནས་ཁང་གི་དོར་བྱ་ལ་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལེགས་པར་བགྲམ་བ།

འདི་ལ་གནས་ཁང་གི་དོར་བྱ་བ་དང་། སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལེགས་
པར་བགྲམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་ཁང་གི་དོར་བྱ་བ་ནི། རང་ཉིད་གཙང་
སྦྱ་བྱ་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་། ལྷ་ཁང་དང་། མཆོད་ཁང་། རྟེན་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་
ཀྱི་མདུན་སར་ཤིན་ཏུ་གཙང་སྦྱ་བ་ནི། བོད་སྐད་རབས་ལུགས་སོལ་བྱུང་
འཕགས་ཤིང་། དུས་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་དགོས། དེ་ཡང་བཙུམ་

ལྷན་འདས་ཀྱིས་པན་ཡོན་ལྷ་གསུངས་ཏེ། རང་གི་སེམས་དང་བར་འགྲུར་བ་དང་།
གཞན་གྱི་སེམས་དང་བར་འགྲུར་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་དགའ་བ་དང་། ལུས་མཛེས་
བ་འཛོལ་བའི་ལས་གསོག་བ་དང་། ལུས་འདི་ཞིག་ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་
ལྷ་དང་། གྲེ་བྲག་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱིང་
བའི་རྒྱ་ཆོགས་གསོག་བ་སོགས་བསོད་ནམས་བསགས་རྒྱབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལམ་རྒྱུད་བའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་
སྤྱིང་ནས་དམིགས་རྣམ་བསྐྱུངས་ན། ལས་སྐྱབ་སྤྱིང་བའི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ།
འཕགས་པ་ལམ་སྟན་སྟོན་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བས་རིག་བྱེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་
འབྲུ་གཉིས་ཙམ་ཡང་སྟོབ་མི་རུས་བས་སྟོབ་དཔོན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བོར་ནས་
ཡིད་ཤིན་ཏུ་སྤྱོ་ཞིང་དུ་བཞིན་འདུག་པ་ལས། བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་
དུས་ལ་བབས་པར་གཟིགས་ནས་མདུན་དུ་གཤེགས་ཏེ། རྒྱལ་སྤང་ངོ་བོ་མ་སྤང་
ངོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་བས་དེ་ཡང་ཟེན་མ་ཐུབ་པས། ལམ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་དགེ་སྟོང་
རྣམས་ཀྱི་མཆིལ་ལྷམ་དག་ཕྱི་བར་རུས་སམ། ཁོས་རུས་ཁྱས་པ། དགེ་སྟོང་ཆོར་
ཡང་དེ་ལྟར་བཀའ་བསྟོས།

གོང་གི་ཆོག་གཉིས་པོ་ཁ་ཏོན་དང་བཅས་ཏེ་མཆིལ་ལྷམ་རྣམས་ཕྱི་དུ་
བཅུག་པས་ནམ་ཞིག་ན་ལོབས་པས། སྟོན་བས་ད་མཆིལ་ལྷམ་དག་ཕྱི་མི་དགོས།
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྲག་བདར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་ཏེ་བྲག་བདར་བྱེད་དུ་
བཅུག་པ་ན་ཁོས་ཀྱང་བཙོན་འགྲུས་རབ་དུ་བསྐྱེད་ནས་གད་བདར་བྱ་བར་བསྐངས་
པས་ནམ་ཞིག་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་གཙུག་ལག་ཁང་གཡས་ཕྱོགས་གད་བདར་
ཆོར་ངེས་གཡོན་ཕྱོགས་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས། གཡོན་ཕྱོགས་ཆོར་ངེས་གཡས་རྒྱལ་
གྱིས་ཁེངས་པ་སོགས་ལན་དུ་མ་བྱུང་ཡང་འབད་བ་མི་སྟོད་པར་བསྐྱིམས་པས་

ལས་སྒྲིབ་བྱང་བ་དང་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་དེ་འདི་སྟུམ་དུ། སྟོན་པས་རྒྱལ་
སྤང་ངོ་། དེ་མ་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་དེ་ནང་གི་རྒྱལ་ལ་དགོངས་སམ་ཕྱི་འདི་རྒྱལ་ལ་དགོངས་
བརྟག་པ་ན་སྤང་མ་ཐོས་པའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲོ་ལ་ཤར་ཏེ།
རྒྱལ་འདི་འདོད་ཆགས་རྒྱལ་ཏེ་ས་རྒྱལ་མིན། །རྒྱལ་ནི་འདོད་ཆགས་མིང་སྟེ་རྒྱལ་གྱི་
མིན། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་དེ་རྣམས་སྤངས་པ། །དེ་དག་བདེ་གཤེགས་
བསྟན་ལ་བག་ཡོད་འགྱུར། །རྒྱལ་འདི་ཞེ་སྤང་རྒྱལ་ཏེ་ས་རྒྱལ་མིན། །རྒྱལ་འདི་ཞེ་
སྤང་མིང་སྟེ་རྒྱལ་གྱི་མིན། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་དེ་རྣམས་སྤངས་པ། །དེ་
དག་བདེ་གཤེགས་བསྟན་ལ་བག་ཡོད་འགྱུར། །རྒྱལ་འདི་གཏི་ཐུག་རྒྱལ་ཏེ་ས་
རྒྱལ་མིན། །རྒྱལ་འདི་གཏི་ཐུག་མིང་སྟེ་རྒྱལ་གྱི་མིན། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་དེ་
རྣམས་སྤངས་པ། །དེ་དག་བདེ་གཤེགས་བསྟན་ལ་བག་ཡོད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
ཆོགས་བཅད་ལོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གྱིས་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལྟར་འབད་པས་བསྐྱོམས་
ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པས། དེ་ནི་སྟོན་པས་སེམས་བསྐྱར་བའི་མཆོག་དང་གནས་
བརྟན་ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བར་ཕྱང་བསྟན་པ་སོགས་རྒྱས་པ་ནི་ལམ་ཆེན་
པ་དང་ལམ་རྒྱུད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་གཟིགས་པར་འཆོལ།

གཞན་ཡང་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྐྱབ་ཀྱང་སྐྱེ་རྒྱུ་དུའི་དུས་ནས་
ན་ལེ་རྒྱའི་དགོན་པར་གད་པ་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉེར་པ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་
དབང་པོར་གྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཉིན་རེ་བཞིན་སྤོ་
གནས་ཁང་གི་དོར་རང་གིས་མཛད་པའི་ཐུག་མ་ཡང་ནང་རྟེན་དུ་མཛལ་རྒྱ་བདག་
ལའང་སྐལ་བཟང་ཐོབ། ལ་མོ་ཤར་ཁྱི་མ་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་ཡང་སེ་ར་གྲེས་
གྲ་ཆང་གི་ཇ་མ་བྱས་ཏེ་དགོ་འདུན་བསྟེན་བཀྱར་ལ་གཙང་སྤྱོད་དང་གད་བདར་རྣམ་
དག་མཛད་པས་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སད་པ་སོགས་སྟོན་གྱི་དམ་པ་

དུ་མས་བསྐྱུགས་པས་གཙང་སྤྱོད་དང་། གྱི་དོར་བྱེད་ལུགས་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བྱས་ན་དགའ་ཆོག་སྤྱོད་ཡང་ཆོག་པས་བསྐྱུགས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ།

དེ་ལྟར་བྱེད་ཆུང་བས་པའི་སྒོ་ནས་གཙང་སྤྱོད་བྱ་བ་བསྐྱུས་ན། རང་གི་ཤག་ཏུ་སྤྱོད་པོ་ཆེན་པོ་གཤམ་ཆེ་ཞིག་ཤེས་པར་བཅས་པ་ན་སྤྱོད་དུ་གཙང་སྤྱོད་རི་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ལས་ལྷག་པ་མ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་ལས་དམན་པ་དང་སྤྱོད་ཆོས་སུ་མ་སོང་བར་འབད་ན། སྤྱོད་པས་བཅུད་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་པའི་རྣམས་ཀྱི་ནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བྱ་བ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གཞིགས་ནས་བཞུགས་པས་གདུལ་བྱ་རང་གི་དོས་ནས་ཆོག་པས་བསྐྱུགས་དང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་སོགས་ལེགས་པའི་ཆོག་པས་ལ་རི་ཅམ་བསྐྱུས་པ་དེ་ཅམ་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་དང་ལྟན་ཅིག་འགྲོགས་པའི་ལྷ་དང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དགའ་ཞིང་འདྲིས་བདེ་བ་སོགས་དགེ་མཚན་ཆེས་མང་བས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁྱད་པར་རང་གི་མལ་ཁང་གི་སྤྱོད་པས་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་དགོན་མཆོག་གི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་གཙང་སྤྱོད་དང་གད་བདར་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་ཅི་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་བྱའོ།

སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས་ཀྱི་རྟོག་དབྱུང་པར་བྱ་བ་འདིའི་ཆུལ།

དང་པོ། སྤྱོད་པ་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ནི་རང་ཅག་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་འཕྲུལ་ལྟར་གྱུར་ཏུ་བདེ་བའི་ལེགས་པའི་ཆོག་པས་མཐའ་དག་གང་ལ་གང་རན་པར་བསྐྱུས་ནས་ཉེས་པའི་ཆོག་པས་མཐའ་དག་ལས་སྤྱོད་པར་མཛད་པས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་། རང་དོན་སྤྱོད་ཆོག་པས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོག་པས་གཞུགས་སྤྱོད་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་སྤྱོད་པའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་ཆོག་པས་ཉེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པས་གསུམ་མངའ་བ་སོགས་མདོར་ན་རང་ཉིད་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ལེགས་

བ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ཞིའི་འདེགས་པ་མཐའ་
དག་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་པན་བ་འབའ་
ཞིག་མཛད་ཅིང་གཞོན་པའི་ཆ་སྤྲོ་མོ་ཅམ་ཡང་མི་མངའ་བས་ན་སྐྱབས་སྟོན་བ་པོ་
གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བློན་པའི་སྒྲོ་
ནས་ཏྲག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དུག་མཆོད་ལ་བཙོན་དགོས་པ་ནི། རང་ཅག་
རྣམས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་མཆོན་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱབས་སྟོན་ཏེན་གྱི་
གཙོ་བོར་བཀུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་རང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ན་ཆ་དང་སེམས་ཀྱི་
སྤྱུག་བསྐལ་སོགས་མི་འདོད་པའི་ཉེས་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྱུག་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་
ལ། དེ་མཐའ་དག་རིམ་གྱིས་ཞི་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཐབས་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་
ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལུང་གི་ཆོས་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་གཉིས་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མེད་པས་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱབས་དངོས་ཀྱི་འདུལ་ཤེས་
བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྤང་སྤང་
མ་འདྲོལ་བར་བསྐྱབ་དགོས། དེའི་མཆོན་བྱེད་དུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་
བམ་རྣམས་ཀྱང་དུག་མཆོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟེན་དགོས་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
ཀྱིས་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉི་མ་ནམ་མཁའ་ལ་འཆར་བ་ནི་བྱ་བ་ལྔ་བྱེད་དེ།
མི་སོགས་ཀྱིས་ལྟ་བ་བྱེད་པ་དང་། ལུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྟ་བ་བསྒྲོག་པ་དང་། འབྲུ་
སོགས་སྟེན་པར་བྱ་བ་རྣམས་སྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདམ་སོགས་བསྐླམ་པར་
བྱ་བ་རྣམས་སྐྱེམ་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་རྩ་སོགས་ངོ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ངོ་བར་
བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བར་ལྟ་བར་

བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་ལས་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པའི་འདམ་སྒྲིམ་
པར་བྱེད་པ་དང་། གཤུང་པ་རྣམས་ལ་འདོད་པས་ཁེངས་པར་བྱེད་པ་དང་། བག་
མེད་པ་རྣམས་སྐྱོང་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྲིད་པ་ལས་རིམ་གྱིས་སྐྱོལ་
བར་མཛད་པས། དེ་ལ་ཉན་སེམས་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིན་ཏུ་ནས་གལ་
ཆེ་བས་ཀྱང་སྐྱབས་དངོས་སུ་བསྟེན་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ། རང་རང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་སྐྱོན་དེ་དག་ལས་འགྲོལ་བར་
ཡང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤང་སྤང་མ་འདྲོལ་བར་བསྐྱབས་ནས་མཐར་ཐོན་
དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་གཅིག་ཤུས་མི་ཡོང་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྤྱོད་སྟོན་
སོང་གི་མི་བསྐྱབ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་བྱུང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་
ཡིན་པས་དེ་དག་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་རྣམས་རང་གི་སྐྱབས་གྲོགས་སུ་བསྟེན་
དགོས་པས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཅེས་བྱ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཕགས་
པ་སྐྱོན་རས་གཟིགས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། གསང་བདག་བྲག་ན་རྡོ་
རྗེ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་འབྱུང་བའི་གཞི་ནི་རྣམ་དཀར་གྱི་
ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་དེ་མ་ལུས་པའི་གཞི་ཙ་ནི། མཁའ་བཙུན་གསུམ་ལ་ཐུག་
ཡོད་ཅིང་དེ་གསུམ་ཡང་འབྲལ་དུ་མི་རུང་བས་གཙོ་བོའི་ཆ་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་མཁའ་བཙུན་པའམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་དང་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་ཁུར་དུ་བཞེས་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ཡིན། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བཙུན་པ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་མཐར་
ཐུག་པ་དང་། གཙོ་བོ་སྤྱིང་རྗེའི་སྒྲོ་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་ཁུར་དུ་བཞེས་པ་
ནི་འཕགས་པ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མཐུ་བྱས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་དང་། གཙོ་བོ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་ཁུར་

དུ་བཞེས་པ་ནི་གསང་བ་དག་ཕྱག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན། དེས་ན་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཤེས་རབ་
 གྱི་ལྟ་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་སྤྱིང་རྒྱུ་དང་། ཕྱག་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མཐུ་སྤྱོད་ས་
 གྱི་ལྟ་ཞེས་བསྐྱབས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ལྟ་ཡིན་པས་ན་
 རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་ཞེས་བརྗོད། རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད་མ་ནི། དེ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་
 སྤྱོད་མཛད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་དང་ཡ་མ་འབྲལ་བར་བསྟེན་
 དགོས། འདི་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་
 ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཀའ་བྱིན་འཁོར་སྒྲུ་མེད་ཅིང་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྤྱོད་
 ལས་གྱི་འབྲེལ་ཟབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སོགས་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཆོན་དུ་མའི་སྒྲོ་
 རས་དེ་དག་གི་སྤྱོད་བརྟན་ཚུན་ཡང་ཕྱག་དང་མཆོད་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོར་བརྟུང་
 སྟེ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྱན་རས་གཟིགས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །

ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟེན་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱལ་ས་
 ཆེན་ཞིག་བསྐྱབ་པར་ཡང་འགོ་འཁྲིད་མཁན་ལེགས་ཤོས་ཤིག་དང་། འདུན་གྲོགས་
 ཆེན་འཕེར་ཞིག་ལ་མ་བསྟེན་པར་མི་འབྲལ་བ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱལ་ས་ཆེན་
 ཞིག་དང་། དེ་མཐར་ཐོན་པ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ཡང་འགོ་འཁྲིད་དང་། འདུན་གྲོགས་ཡང་
 དག་པ་ཞིག་ལ་བསྟེན་དགོས། གཞན་ཡང་ཆོས་ཆེན་པོ་ནད་པ་ནད་ལས་འགྲོལ་
 བར་ཡང་སྤྱན་རས་གཟིགས་པ་ཞིག་དང་། འཕྲོད་དེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞིག་དང་། ནད་གཡོག་
 ཉམས་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་ལ་ཆ་ཅན་དང་གསུམ་དགོས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་
 ལས་གྲོལ་བར་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་པོ་སངས་རྒྱུས་དཀོན་མཆོག་དང་། དེས་བསྟེན་
 པའི་ཆོས་དང་དེ་ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་པའི་གྲོགས་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
 མ་འབྲལ་བའི་ཚུལ་དུ་བསྟེན་དགོས། རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟས། སྤྱོད་འཇུག་
 ལས། ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལ། །སྤྱན་པའི་དག་བཞིན་བྱ་དགོས་ན། །འདོད་

ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱུ་ཡིས། །ནད་ཀྱི་རྟག་བཏབ་སྒོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཡང་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་དེ་
དག་གི་གཞུགས་བརྟན་རྣམས་ལ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྒོས་སྟེ་བྲག་མཚོད་དང་དད་
པ་སྦྱང་ན་དེ་དག་གི་བྱིན་རྒྱལས་རྒྱད་ལ་ཞུགས་ནས་མི་རིང་བར་མངོན་སུམ་དུ་
མཇུག་པའི་སྐབས་བཟང་འཕྲོག་པ་སོགས་ཀྱི་པན་རྒྱལས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བསྐྱབ་
དགོས་སོ། །དཔེར་ན། འདས་པོ་མཛད་རྗེས་ཅན་ཀྱི་དཔར་སོགས་སྐྱབ་བརྟན་རྣམས་
མཐོང་བ་ན། དེ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་མཛད་རྗེས་རྣམས་ལྟར་རེར་བྲན་ཏེ་དགའ་བ་
དང་སྒྲོ་བ་འཕེལ་བ་ལྟར། དེ་ལྟ་བུའི་དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་རྣམས་མཇུག་པ་ན་
དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དང་བཞིན་རིམ་ལྔར་བསྐྱངས་པ་གསུང་དུ་བྲན་པའམ་བྲན་
ཟེན་སྐར་གསོས་པ་ལས། དད་པ་དང་སྒྲོ་བ་རང་གིས་འཕེལ་བས་བསོད་ནམས་
ཚད་མེད་པ་གསོག་པས། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་རྣམས་མཉེས་ཏེ་རྗེས་སུ་འཛིན་
པ་དང་རང་གི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་སྟོངས་ཆེ་བ་སོགས་པན་ཡོན་
རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་རོ། །

འོན་ཀྱང་སྤྲན་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱས་པ་དང་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་ནའང་
ནད་པའི་ངོས་ནས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པ་ཡིན་ན་མི་འཇུག་པ་མ་ཟད་གཞོད་པར་འགྱུར་
བ་ལྟར། དགོན་མཆོག་གི་ངོས་ནས་རྒྱས་པ་དང་བྱིན་རྒྱལས་རྫོགས་མཐའ་མེད་
ཀྱང་། གདུལ་བུའི་ངོས་ནས་དད་པ་དང་། བསོད་ནམས་རིམ་ཅན་ཡོད་པ་དེ་ཅུ་དུ་
འཆོམ་པར་འཇུག་གི་དད་པ་དང་བསོད་ནམས་མེད་པ་ལ་མི་འཇུག་གོ། །པ་མའི་
ངོས་ནས་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་བྲེན་པའམ་དེ་ལ་མི་མོས་པ་ཞིག་ཡིན་
ན་བྲེན་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་བཟོ་མི་བྱུང་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར། གདུལ་བུ་རང་གི་ངོས་ནས་

དང་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཤེས་བརྟུན་གསུམ་འདྲིམས་མེད་ན། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་
བཅས་སྤྲུལ་བ་ཅེ་ཅི་ཅེ་ཡང་བྱིན་རྒྱལ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་ནས་འཕྲུལ་བར་
མི་རྒྱལ་བས། དེ་ལྟ་བུའི་གསུམ་འདྲིམས་ཅི་ཅེ་ཅེ་བ་དེ་ཅེ་ཅེ་བྱིན་རྒྱལ་བ་ཀྱང་
དེ་ཅེ་ཅེ་བ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་དག་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་བྱུང་བའི་སྟོན་བྱུང་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་གནས་པའི་སྟོན་ཤིང་ལ་
པན་གཞིད་བྱས་ན་རང་ལའང་པན་གཞིད་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བརྟན་དེ་དག་
སྤྱི་དངོས་མིན་ཡང་གཟུངས་ཞུགས་དང་རབ་གནས་སྟོན་འདོན་སོགས་ཀྱི་མཐུ་
ལས་དེ་དག་བྱིན་རྒྱལ་བ་ཅན་དུ་སོང་ནས། དེ་ལ་པན་གཞིད་བྱས་ན་རང་ལའང་
པན་གཞིད་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ནམས་ཀྱང་གཏུལ་བྱ་གང་ལ་
མོས་པ་ཡོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་བྱིན་རྒྱལ་བ་འབྱུང་བ་ཡང་སྤྲུལ་བ་བསྐྱེད་དང་
སྟོན་ལས་ཀྱི་བདེན་ཆོག་བྱུང་བས་ཡིན་ལོ། །དཔེར་ན། ཅན་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་པ་རི་ལ་
ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་བྱི་དང་ཚུ་རོལ་དུ་བྱུང་བ་བཞིན། རྒྱལ་བ་
སྤྲུལ་བཅས་དེ་དག་རང་ཅག་གི་སྟོ་ཡུལ་ལས་འདས་ཀྱང་སྤྱི་བརྟན་ལ་བརྟེན་པའི་
དང་པའི་སྟོན་ལས་བྱིན་རྒྱལ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་ནི་ཐོགས་པ་མི་མངའ་
ལོ། །སྟོན་པའི་གསུང་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་མོས་པ་གཙོ་ཆེ་བ། །དེ་ཡི་མདུན་དུ་བྱུང་
བ་བཞུགས། །ཞེས་དང་། ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་འདུན་པའི་ཅེ་ན་གནས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་མཐའ་ལས་སོ། །

དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་བཞགས་ཚུལ་དངོས་ནི་སོ་སོའི་ཡིད་ཆེས་ལ་བྱུང་
བར་མེད་ན་བྱིན་རྒྱལ་བ་ལའང་བྱུང་བར་མི་འབྱུང་ཡང་སྤྱི་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཡིད་ཆེས་སྤྱི་སྤྱི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྟོན་པ་ཤུགས་ལ་ནི། རང་ཅག་ནང་པ་
སངས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཡིན་པས། དེའི་སྤྱི་བརྟན་དབང་སྤྱི་

ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་མཆོག་ཟུང་གཉིས་གཡས་གཡོན་བཞུགས་པ་ནི་བསྟན་
པ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས། བྱམས་འཇམ་དབྱངས་གཡས་གཡོན་དུ་བཞུགས་པ་ནི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པས་དེ་གཉིས་གང་ཟུང་ཡང་ཕུན་སུམ་ཆོགས། དེའི་
མདུན་ནམ་གཡས་གཡོན་གྱི་གཡ་དུ་བཞིན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱུ་དང་། རིགས་གསུམ་
མགོན་པོ་དང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་བཅས་བཞུགས་སུ་གསོལ། མ་འོངས་པར་
སངས་རྒྱས་བྱམས་པའི་བསྟན་པ་དང་མཇུག་ཆེད་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་
སྒྱུ་གཙོ་བོ་དང་། སྒྲོལ་སྒྲིང་དང་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དབྱངས་སམ་སྒྲོལ་མ་གཙོ་བོ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲིང་གི་སྐབས་
ཡིན་ན་སྟོན་རས་གཟིགས་གཙོ་བོ། ཆེ་བསྐང་བའི་ཆེད་ཡིན་ན་ཆེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་
མམ་སྒྲོལ་དཀར་གཙོ་བོ། བསགས་སྒྲིང་གི་སྐབས་ཡིན་ན། ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་ལྷ་
སོ་ལྷ་འམ་མི་འཇུགས་པ་གཙོ་བོ། ནད་དང་ལུ་གེ་སོགས་ཞི་བའི་ཆེད་ཡིན་ན། སྤྲུལ་
སྒྲ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་གཙོ་བོ། བར་ཆད་དང་གཞོད་པ་བསྒྲིག་པའི་ཆེད་ཡིན་ན།
ཕྱག་རྡོར་དང་གདུགས་ཤེར་སངས་གསུམ་གྱི་ལྷ་གཙོ་བོ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་
ཆོས་སྒྲིང་སོགས་སོ་སོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ན་བྱིན་ཆུབས་འགྱུར་
ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་གནད་ཡོད། དེ་དག་གཞིར་བཞག་ནས་བྱེ་བྲག་ཆོས་བརྒྱད་
སོ་སོ་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་བཟམ་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ནི་སོ་
སོའི་ཆོ་གའི་ཁོངས་དང་བསྟན་ནས་བྱའོ། །

མདོར་ན། སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རང་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་
རྣམས་རིམ་བར་བཞུགས་སུ་གསོལ་རྟེ། དེའི་མཐར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
མཁའ་འགྲོ་དང་ཆོས་སྒྲིང་རྣམས་དང་། དེའི་མཐར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱང་མ་རྣམས་
བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡང་རུང་། དེའི་སྤྱིང་དུའམ་གཡས་གཡོན་དུ་དཔེ་སྒྲོམ་སོགས་

མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམས་པ།

གཉིས་པ་མཆོད་པ་གཡོ་མེད་པར་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམས་པ་
ལ། གཡོ་ནི་རྒྱུའི་གཡོ་དང་། གུན་སྒྲོང་གི་གཡོ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་མཆོད་
པའི་རྒྱ་དང་། ཡོ་བྱད་མི་གཙང་བཤམ། ཡང་ན་གཡོ་སྒྱུ་ཁམ་གསུམ་གང་རུང་
གིས་བསྐྱབས་པ་ནམས་རྒྱུའི་གཡོ་ཡིན་པས་མཆོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་
བཀུར་སོགས་སུ་མི་རུང་བས་དེ་དག་མ་འདྲེས་པར་གཙང་ས་དང་བཟང་ས་ནས་
ཕུལ་དགོས། འབྲུག་སེམས་སམ་སྟན་བྲགས་དང་མཛེས་མཆོད་སོགས་འཛིག་
ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་གང་རུང་གིས་གུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ནི་གུན་སྒྲོང་གི་གཡོ་ཡིན་
པས་དེ་དག་དང་ནམ་ཡང་མ་འདྲེས་པར་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་དང་། དང་བའི་དད་
པ། མཛོན་འདོད་གྱི་དད་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་གུན་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་ཕུལ་
དགོས། འདི་ཡང་གུན་སྒྲོང་དང་འདུ་ཤེས་དག་པར་གཙོ་ཆེ་བས་རྒྱུའི་དངོས་པོ་
ཡོ་བྱད་དང་བཙས་མ་བྱུང་ནའང་བསམ་པ་དག་པ་བྱུང་ན་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་བའང་
ཡོད་དོ། །སྤྱི་མཆོད་པ་ལ་ཕྱིའི་མཆོད་པ། ནང་གི་མཆོད་པ། གསང་བའི་མཆོད་
པ་སོགས་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། རང་ཅག་ལས་དང་པོ་བ་ལ་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་
པའི་མཆོད་པ་གཙོ་བོ་དང་། ཕྱིའི་མཆོད་པའང་དངོས་སུ་བཤམས་པའི་མཆོད་
པ་དང་། ཡིད་གྱིས་སྐྱུལ་བའི་མཆོད་པ་གཉིས་ལས་ཡིད་གྱིས་སྐྱུལ་བའི་མཐུ་
མེད་ཅིང་། དངོས་སུ་བཤམས་པ་དང་མོས་པའི་མཆོད་པ་ལས་མི་འབྱོར་བས་དེ་
གཉིས་གཙོ་བོ་ཡིན། མོས་པ་རྒྱུ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་མ་འོངས་པར་སྐྱུལ་
པའི་མཆོད་པ་དེ་ཅམ་དུ་རྒྱུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བའི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤྲད་པར་མི་བྱའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་པ་བཤམས་པའི་ཚུལ་ནི། མཆོད་པའི་སྐད་དོད་ཕུ་རྩ་

ཞེས་པ་མཉེས་པ་ལ་འབྲུག་པས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་
མཆོད་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ནི་རང་གི་དོན་དུ་མཉེས་མི་མཉེས་ཀྱི་བྱ་
བ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་ཅིང་། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་རང་སྤང་དོར་གྱི་འབྲུག་
སྒོ་མ་ལོར་བར་འབྲུག་ན་མཉེས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྲུག་ན་མི་མཉེས་པས་ན། ཇི་
ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་སྤང་དོར་མ་ལོར་བར་འབྲུག་པ་ནི་མཆོད་པའི་ནང་ནས་སྐྱབ་
པའི་མཆོད་པ་དང་མཆོད་པའི་མཆོག་ཅེས་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོང་བར་ཡང་། བསོད་
ནམས་ཀྱི་སྒོ་འཕར་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བས་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་ལྷོག་ན་
ལས་ལྷོངས་འབྱུང་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་ན་མི་འཛོལ་ཐང་ཆེ་
ཡང་ལས་འགྲོ་མེད་ན་མཐར་མི་ཐོན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་རྒྱ་གང་ཆེ་གསོག་པ་སྤོབ་དུ་འགྲོ་དགོས་
པས་འདྲིའི་ཚུལ་ཡང་མ་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡར་དཀོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་
པ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་། འདིར་
དཀོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་པའི་མཆོད་པ་ནི།
ཆོ་ག་སོ་སོའི་སྐྱབས་ལས་ཤེས་ཤིང་། འདིར་རྒྱན་པར་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ནི།
རང་ཉིད་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་བྱ་བ་གང་བྱ་བའི་མགོར་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ཅིང་། གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་བྱས་ན་བྱ་བ་འགྱུར་ཆེ་བ་དང་
ལས་ལྷོངས་ཆེ་བ་སོགས་བྱུང་གནད་མང་ཞིང་ལྷག་པར་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་
ཕྱིན་ཆད་སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཙ་བ་
སྐྱབས་འགྲོ་ལ་ཐུག་པས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཡོན་ཆབ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན།

དང་པོ། གོང་ཁྱུས་ལྟར་གདར་གྱི་གཙང་བཟོ་སྤོབ་དུ་བཏང་བས་རང་
ཉིད་བྱག་བཟུས་ནས་ཞལ་ཞེས་བྱུང་ན་རབ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཡང་ཁ་རྒྱངས་མ་

ཐོག་པ་དང་། གཙང་སྤྱོད་པོ་དང་གྲུས་ཞབས་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་དག་ཏུ་མཆོད་
སྤགས་རྒྱས་པའམ་ ཨོཾ་ཨཱཾ་ཧྱཱཾ་ གང་ལྷོགས་ཁ་ཏོན་དང་བཅས་མཆོད་ཏིང་ཅམས་
གཙང་བཤལ་རེ་བྱས་ཏེ་བསྐྱིག་གཤོམ་བྱེད་དགོས།

གཉིས་པ། སྤྱིག་པའི་ཆེ་ཡང་པན་ཚུན་ནས་འབྱུ་རེ་ཙམ་མ་རེག་པར་
གཡས་ཕྱོགས་ནས་མགོ་བཅམས་ཏེ་བཀོད་པ་ལེགས་ཤིང་དང་བ་འདྲེན་པ་དགོས།

གསུམ་པ། དེ་ནས་ཏིང་སྟོང་པ་ཡུན་རིང་ལུས་མ་བརྩག་པར་ཆབ་ཕུལ།
དེ་ཡང་ནས་རྟོག་རེའི་ཆད་ཙམ་མ་གང་བར་ཕུལ་དགོས། ཕུལ་ཆར་བ་དང་མར་མེ་
ཡོད་ན་མར་མེ་འབུལ་རྗེས་མཆོད་སྤགས་དང་བཅས་ཆབ་ཀྱི་བྲན་ཏེ་བྲིན་གྱིས་ཆོབ་
ཅིང་ཕུལ་བའི་མོས་པ་དང་སྟོན་ལམ་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་སུ་བྱ། ཡོན་ཆབ་
ཀྱི་མཉམ་དུ་མར་མེ་ཡོད་ན་ཡོན་ཆབ་ཀྱང་མཛེས་པར་འཁྱུར་བས་པན་ཡོན་ཆེ་
བ་དང་ཁྱད་པར་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གསལ་ཞིང་འཕེལ་སྟོབས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་
པན་ཡོན་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད།

བཞི་པ། སྟོས་ཡོད་ཆེ་སྟོས་རིམ་གྱིས་བྲི་ངན་འགོག་བྱེད་དུ་བདུགས་ཏེ་བྲི་
མཆོག་ཕུལ། ཆབ་ཀྱང་བྲི་བཟང་དང་གྱུར་གྱུ་སོགས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱུར་སྐབ་ན་པན་ཡོན་ཆེ།

ལྷ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཆབ་ཉིན་རེར་གཤམ་གཉིས་སམ་གསུམ་གང་
ལྷོགས་ཕུལ་ཏེ་ཏིང་ཅམས་ཀྱང་སྐྱམ་བྱིས་དང་གཙང་བཤལ་ཡང་ཡང་བྱ། ལྷོགས་
ན་ཉིན་རེར་ཡོན་ཆབ་སྟོང་ཆར་དང་བྲི་ཆར་ཆད་མེད་ཕུལ་བའང་ཡོད་པས་དེ་དང་
མཐུན་པར་ཅི་སྐབ་བྱ། དེ་ལྟར་མ་འབྱོར་ན་ལྷ་ཆར་དང་བདུན་ཆར་གང་ལྷོགས་
ཕུལ། དེ་ཡང་མ་འབྱོར་ན་སོ་སོའི་ཕོར་པ་སོགས་སྟོད་གང་ཡོད་པ་གཙང་མ་བཟོས་
ཏེ་དེའི་ཐོག་ནས་ཡོན་ཆབ་ཕུལ་ནའང་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་
པས་རི་ཁྲིད་པ་དང་བྱ་བུལ་བས་དེ་ལྟར་ཕུལ་བ་དུ་མ་ཡོད་ན་དེ་དང་མཐུན་པར་

བྱ་ཡང་རུང་། འོན་ཀྱང་ཡོད་བཞིན་དུ་སྤྲོ་ཆོས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །ཡོན་ཆབ་ནམས་
མར་ཞུ་བའི་ཆེ་ཡང་གསོལ་རས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཞུས་ཏེ་ཡོངས་སུ་དཔལ་ལྷན་གཙང་མར་
གཏོར་བ་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་། གང་ལྟར་ཡང་སོ་སའི་འགྲོར་བ་དང་རྒྱས་བའི་
ཆོད་དང་བསྐྱེན་ཏེ་མཆོད་འབུལ་བྱ་བ་ནི་དཀའ་ཆེ་གས་ཚུང་དུའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོག་གས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གསོག་པའི་བྱ་དང་པར་གནད་ཡོད་པས་གཟབ་དགོས།

བྱག་པ། ལྷག་པར་ཡོན་ཆབ་སྤལ་བ་ནི། རྒྱའི་གཡོ་དང་ཀུན་སྒྲིང་གི་གཡོ་
 འབྱུང་དཀའ་བས་མཆོད་བའི་ཡོ་བྱད་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་དང་། རྒྱ་ནི་སེམས་ལྡན་
 སེམས་མེད་སྤྱི་དང་བྱད་པར་དུ་ལུས་སོག་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་འཆོ་བའི་རྟེན་
 དུ་མེད་མི་རུང་བ་དང་། རྟེན་སྤྱད་ཆེ་ལ་གཞོད་པ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀུན་གྱིས་
 ཕུན་མོང་བའི་འོངས་སྤྱད་བྱ་དང་། སྒྲོམ་བའི་གཏུང་བ་སེལ་བའི་སྤྲོན་དང་ཆ་དུབ་
 ལས་སྦྱོབ་ཅིང་། བསིལ་བའི་དངོས་པོ་སྟེར་བ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤིན་
 ཏུ་ཆེ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ལག་འཇུངས་དང་འཁོས་ཀ་ཞན་པ་རྣམས་ལ་བསོད་
 ནམས་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་བས་མན་ངག་དམ་པ་ཡིན་པས་སྤང་ཆུང་མི་རུང་ངོ་
 ། །གཞན་ཡང་། མཆིམས་མཛོད་ལས། བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་བ་དང་། །འཇམ་
 དང་དྲངས་དང་བྲི་ང་མེད། །འབྱུང་ན་མགྱིན་དང་སྟོ་བ་ལ། །མི་གཞོད་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་ལྡན་ཏུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་བསིལ་བ་སྤལ་བས་རྩལ་ཁྲིམས་དག་
 བ་དང་། རྒྱ་ཞིམ་པ་སྤལ་བས་ཟས་ཀྱི་ངོ་མཆོག་རྟེན་པ་དང་། རྒྱ་ཡང་བ་སྤལ་བས་
 སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། རྒྱ་འཇམ་པ་སྤལ་བས་ཤེས་རྒྱུད་འཇམ་པ་དང་། རྒྱ་
 དྲངས་པ་སྤལ་བས་རིག་པ་དྲངས་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་ཡང་བ་སྤལ་བས་སྤྱིབ་
 བ་སྦྱོང་བ་དང་། རྒྱ་སྟོ་བ་ལ་མི་གཞོད་པ་སྤལ་བས་ལུས་ལ་ནད་མི་འབྱུང་བ་དང་།
 རྒྱ་མགྱིན་པ་ལ་མི་གཞོད་པ་སྤལ་བས་ངག་སྟོན་པར་གྱུར་བ་སོགས་བྱེད་ལས་སོ་

སོ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲས་བུ་སོ་སོ་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛོལ་བོ། །

ཆབ་ནི་གཙོ་བོ་བརྟུང་བ་དང་འབྲས་བུ་དང་ཞལ་བསིལ་དང་ཞབས་
བསིལ་སོགས་སུ་ཕྱལ་བ་དང་། མེ་ཏོག་ནི་དབུ་རྒྱ་སྟོན་རྒྱ་མགུལ་རྒྱ་སོགས་
སུ་ཕྱལ་བ་ཡིན་པས་གཙང་མ་དང་མཛེས་པ་ཡིད་དུ་འཐད་པའི་རིགས་དགོས་
ཤིང་། དུག་རིགས་དང་དྲི་མི་ཞིམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་རུང་། བདུག་སྟོས་ནི་གཙོ་བོ་
ཤངས་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲེས་པ་སྦྱེད་བྱེད་དང་། སྤང་གསལ་ནི་གཙོ་བོ་གང་གི་སྦྱོར་
སྤར་སྟན་པ་སེལ་བྱེད་དུ་ཕྱལ་བས་རབ་ལ་མར་དང་འབྲིང་ལ་སྦྱུང་དགོས། དེ་ལྟར་
མ་བྱུང་ཡང་སྟོག་མེ་དང་ཡང་ལྷ་སོགས་སྤང་བ་གསལ་བྱེད་གང་བྱུང་ཡང་ཕྱལ་
ཆོག་ དེ་ཆབ་ནི་དྲི་བཟང་པོས་སྤྲགས་པའི་ཆབ་ཡིན་ཞིང་གཙོ་བོ་སྦྱ་ཕྱས་ལ་བྱག་
པའི་ཚུལ་དུ་ཕྱལ་བ་དང་། ཞལ་ཟས་ནི་ལྷགས་ལ་ཕྱལ་བས་རོ་གང་བཟང་ས་ནས་
ཕྱལ། དེ་ཐོག་དེལ་བུ་དང་སིལ་སྟན་སོགས་རོལ་མོ་དཀོལ་བ་ནི་སྤྲིའི་མཆོད་པ་སྟེ་
གཙོ་བོ་སྟན་ལ་ཕྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །

འདོད་ཡོན་ལྡན་ནི། གཙོ་བོ་སྦྱན་གྱི་སྦྱན་སྤར་མཛེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཞུགས་
གྱི་མཆོད་པ་དང་། སྟན་གྱི་མགུ་བ་སྦྱེད་པ་ལ་སྤྲིའི་མཆོད་པ་དང་། ཤངས་གྱི་ཆིམ་
པར་བྱ་བ་ལ་དྲིའི་མཆོད་པ་དང་། ལྷགས་གྱི་སྟོང་བས་ཕྱས་འཆོ་བ་དང་། རྒྱས་པར་
བྱ་བར་རྟེའི་མཆོད་པ་དང་། སྦྱ་ཕྱས་གྱི་བདེ་བ་སྟེར་བར་རེག་བྱའི་མཆོད་པ་དང་ལྷ་
ཡིན་ལ། དེ་སོ་སོ་དང་མཐུན་པའི་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་ཅི་དང་ཅི་འབྱོར་བ། རྒྱའི་
གཡོ་དང་ཀུན་སྟོང་གི་གཡོ་དང་མ་འདྲེས་པར་དད་གྲུས་སྟོ་གསུམ་གྱིས་འབུལ་
དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་དངོས་པོ་རྒྱུང་ཡང་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
རྫོགས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དག་སྟོང་གསེར་ལྷ་དང་དག་སྟོང་མ་གསེར་
འོད་སྟན་དག་འཕྲོ་སོགས་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་འབྱུང་རོ། །རྒྱན་

པར་མཆོད་པ་བྱ་བ་ནི། རང་རང་གིས་བཟའ་བ་དང་བཅུང་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་དེའི་ཕུད་
དམ་ཐོག་མར་དགོན་མཆོག་དང་ཡི་དམ་སོགས་ལ་ཕུལ་ཏེ་བཀའ་ཤིན་བསམ་པ་
དང་། ལྷག་མ་ནམས་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཆུལ་དུ་ཞུ་བའི་མོས་པ་དང་འདུ་ཤེས་བཅང་
བ་སོགས་དང་། རང་ལ་འབྱོར་བ་དང་ཡོ་བྱད་ཅི་ཆེད་ཀྱང་དེ་དག་དགོན་མཆོག་
ལ་ཕུལ་བ་དང་། གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་རང་གིས་བདག་གིར་བཟུང་
བའི་སྤྱོད་བཅུད་དང་བཅས་པ་རྟག་ཏུ་དགོན་མཆོག་ལ་ཕུལ་ཏེ་དགོན་མཆོག་གི་
ཡིན་པར་རྒྱུ་མཆོན་དང་མོས་པ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་རྒྱན་དུ་བཅངས་ཤིང་།
རང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་གསོལ་རས་སམ་སྤོང་བའི་ཆུལ་དུ་ཞུས་ཏེ་དགོན་
མཆོག་གི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་དེ་ཅམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་དབྱར་གྱི་ཆུ་གཏེར་བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་དང་དངོས་པོར་ཆགས་ཞེན་རྒྱུ་བ་
དང་། གནས་སྐྱབས་སུ་གནོད་པ་རྒྱུ་ལ་ཉེས་པ་མཐའ་ཡས་པ་འགགས་པ་དང་
མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བཅུད་འགྲུབ་པའི་ལག་རྒྱུ་བཞག་པ་དང་ཁྱད་
པར་དགོས་ཞིག་ཡིན་ན། ཡོ་བྱད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷན་བ་པལ་ཆེར་གྱི་དངོས་གཞི་
མི་འབྱུང་བ་དང་། འདུལ་ཁྲིམས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་དག་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མན་
ངག་གི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་།

རྒྱུ་མཆོན་ནི། རང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གང་བྱུང་བ་སོགས་སྤོན་དགོན་མཆོག་
གི་མཐུས་བསོད་ནམས་བསམགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟོ་དགོན་
མཆོག་གི་བཀའ་ཤིན་ལས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བ་ཆེད་པ་དང་། མ་ལོངས་པའང་
དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གསོག་དགོས་པ་སོགས་རྒྱུ་མཆོན་དང་དགོས་
པ་མཐའ་ཡས་པ་ཅི་འབྱོར་པ་དགོན་མཆོག་ལ་ཕུལ་བ་ནི་འོས་ཤིང་འཆམས་
པའོ། །དེ་དང་མཚུངས་པའི་མཆོད་པ་མཆོད་པུ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ནགས་ཆལ་སོགས་

བདག་པོར་མ་བཟུང་བའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་གང་དང་གང་མཐོང་ཡང་དེ་དག་རང་གི་
བདག་འབྲས་སུ་འདུའེས་བསྟེན་ཏེ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱལ་ན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་
པན་ཡོན་ཆད་མེད་ཐོབ་པས་ཆོས་གནད་ཤེས་པ་དང་བསོད་ནམས་གསོག་ཤེས་
པ་ཡིན་ན་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཐོངས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དཔེར་
ན། རང་ལ་རྟ་བཞོན་པ་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱལ་ན་རྒྱལ་པོས་མི་བཞོན་ཡང་རྒྱལ་
པོའི་ཐུགས་འདོད་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱལ་བའི་གོ་ཆོད་པ་བཞིན།
དཀོན་མཆོག་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་བདེ་ནས་བདེ་བར་འགོ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་
ལ་དགོངས་ནས་བཞུགས་པས་ཀྱང་བཞེས་པའི་པན་ཡོན་ཐོབ་པོ། །སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་མོས་པ་རྒྱང་བས་མཐར་མི་འཁྲོལ་ཞིང་། རིགས་པ་རྒྱང་རྒྱང་གིས་
ཀྱང་མི་ཡོང་བས་མོས་པ་དང་རིགས་པ་རྒྱང་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱབ་ན་མི་འགྲུབ་པ་ཅི་
ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་མོས་པས་རིགས་པ་སྟན་བྱུང་བ་དང་། རིགས་པས་མོས་
པ་སྟན་བྱུང་བ་དག་ནི་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྟེན་རྟགས་འབའ་ཞིག་གོ། །

མཆོམས་འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་ལ་སློ་སྟོང་བྲང་གསུམ་གཏད་མཁན་གྱི་ནག་ཕྱོགས་པ་
འགས་ཚུམ་པ་པོའི་སྐྱ་སྒོག་བཀོངས་རྒྱན་ཚུམ་འཕྲོ་ལུས་པར་འོན་ཏེ་སངས།

དབར་བྱང་སྟོན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ནི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་རྩེལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྱུ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆིག་ཏུ་
ཤུགས་དགེ་སྟོང་ཚོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོན་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་
བའོ། ། སྐུ་མཛྲ་ལོ།

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ།

རྣ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ དང་། ས་
རྩ་པོ་དྲུག་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༢༥ འཁོར་བའི་མཛད་
སློང་དང་འབྲེལ། རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཆོག་གས་ནས་དབུ་དགེ་དམ་
པ་མཁས་དབང་སློབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་གསུང་ཚཱ་ཁག་ཕྱོགས་སྤྱིག་དང་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ལྷི་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་བཞིན། (དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་) ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཡུལ་ཡོད་དཔར་སྐྱོན་
བྱས་ཐེན་པའི་གསུང་འབུམ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། གསུང་འབུམ་ནང་མ་
འཁོད་པར་ད་བར་ལྷག་ལུས་གྱུར་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་
པོད་ཐོང་ནང་བཀོད་དེ་ལྷ་དག་དང་ས་བཅད་བཅས་བསྒྲིགས་ཡོད། རིགས་ལམ་
སློབ་བྱུང་བཟང་པོ་ཆེན་པ་དང་། སློབ་བྱུང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན། སློབ་
བྱུང་གྲགས་པ་བཙུན་འབྲས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱོགས་སྤྱིག་བྱས་ཏེ་གསུང་འབུམ་
པོད་འཕྲེང་བཅུ་གཉིས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་སྟེང་། ད་ལན་གཙོ་བོ་དབུ་དགེ་དམ་
པའི་གསུང་ཐོར་བྱའི་རིགས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་པོད་གསུམ་གསར་སྐྱོན་བྱས་
ཏེ་ཁྱོད་བསྐྱེམས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཐོང་གངས་བཙུ་ལྷའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཞིག་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད་པས། གྲུས་ཅག་ཆོགས་མི་ཀུན་དག་འཇག་
སློབ་གསུམ་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟེན།

སྤྱིར་ལྷ་དག་ཅེས་པ་ནི་དག་ཆ་ནོར་མེན་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་ཡོད་མེད། ཐ་
སྟོང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་ཅམ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ལུགས་དེའི་བརྗོད་
དོན་དང་། ཚཱ་པ་པོའི་བསམ་སྒྲུབ་འདུ་ཤེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་

རྒྱུ་མངའ་གང་ལེགས་ཤིག་ལོན་དགོས་པར་བརྟེན། རེད་ཅག་གིས་ཀྱང་གང་
 ཐུབ་ཀྱིས་གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱེ་ལྷ་དག་ལྷས་ཁྱལ་ཡིན།
 ཡིན་ན་ཡང་། གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རེ་བུར་ལ་ང་ཆོའི་ཁྱེ་དག་གིས་
 འགྲིག་པ་ཅམ་མ་བྱས་པར་བསྟན་བཅོས་སོ་སོར་བུན་མིན་གྱི་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་
 པའི་ཤེས་ལྡན་པ་འགའ་ལའང་སྤྱན་འབུལ་ལྷས་ཏེ་མཐའ་མའི་ཁྱེ་དག་ལྷས་ཡོད།
 དེ་དག་འདིར་རིམ་པར་བཀོད་ན། (དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་) ལ་དག་བཤེས་ལྟ་
 རམས་པ་ཏེ་རྟོར་སྒྲ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཨེ་མོ་རི་དང་བོད་ཀྱི་ཆུན་རིག་ལས་རིམ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀན་བཅོན་འབྲུམ་བསམ་འཕེལ། ཨ་ལགས་མཁན་ཀན་རིན་པོ་ཆེ།
 (སྒོ་རིགས་གོང་འོག་གཉིས་) ལ་ས་རྒྱ་ནང་རིག་སྒྲོབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སྒོ་བཟང་
 བསོད་ནམས། (རྟེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་) ལ་རིགས་སྒྲོབ་དབུ་འཛིན་
 དག་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོ་དང་། རིགས་སྒྲོབ་དཔེ་ཁྱིད་
 སྒྲོབ་དཔོན་དག་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དབང་འདུས། (བརྟེན་སྒྲོད་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་) ལ་རིགས་སྒྲོབ་དཔེ་ཁྱིད་སྒྲོབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དག་བཤེས་རྒྱ་
 མཆོ་ལགས་དང་། ཀེ་རྟེན་བྱང་ཡིག་བརྟེན་སྒྲོབ་དཔོན་འབྲིང་བ་ཀན་འཛིགས་
 མེད། (བྱུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྟ་བ་ལ་སྒོ་སྒྲུང་བའི་རིམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་
 པའི་ཐོ་བ་) ལ་རིགས་ལམ་སྒྲོབ་བྱུང་རིམ་མེད་སྒྲོབ་དཔོན་དག་བཤེས་བསྟན་
 འཛིན་འགྱུར་མེད། (དབུ་དག་དམ་པའི་ནམ་ཐར་) ལ་ཀན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་ཆ་
 རིགས་ལམ་སྒྲོབ་བྱུང་དག་བཤེས་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་མ་
 དཔེ་དང་བསྐྱར་ནས་ཁྱེ་དག་གནང་ཡོད།

རེད་ཅག་ཆོགས་རྒྱུང་ངོས་ནས་ཀྱང་གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཡིག་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ཡོད་རྣམས་ལ་གཤེས་བསྐྱར་དང་། མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་

ཆ་ནོར་བ་ཁག་བཅོས་པ་ལས་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་གྲུག་རྟགས་() རང་ཟུར་
འདོན་དང་། ཡང་ན་འོག་མཆན་ནང་གསལ་བ་ཤད་ཅིང་ལས་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་མ་
དཔེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད། མཐུག་མཐར་ལས་གཞི་འདིའི་ཆོགས་མི་
རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ཁར། ཡོན་ཆ་
དང་ཉམས་སྦྱང་གང་ཅིས་འདང་མིན་གྱིས་ད་དུང་ཆད་ལྷག་དང་ནོར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡོད་སྟེ་པས་དབྱ་དགེ་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིག་པ་
པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་སྟོང་ནས་ཞུ།

འདི་ལོ་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་
སུ་མཛད་འཆར་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབྱ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དག་སྒྲིག་དང་། ད་བར་གསུང་འབུམ་ཁྲིད་མ་འཁོད་པའི་གསུང་ཐོར་
བྱ་རྣམས་བསྐྱར་བྱས་ཀྱིས་དེབ་གཟུགས་གསར་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ་དེད་ཅག་ལ་གནང་བར་
བརྟེན། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་ཁྲིད་ཐོག་མར་ལམ་སྟོན་དང་། རོགས་མགོན་གནང་
མཁན་གྱི་སྟོབ་སྟོན་པ་རྣམ་པ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མ་ཐུབ་
ཀྱང་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མཁོ་སྟོད་གནང་མི་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཀྱན་རིན་
པོ་ཆེའི་ཞལ་སྟོབ་སྐྱབས་གཉེས་སྟོབ་ཟུར་རྣམ་པས་ཤ་ཆས་དགོངས་ཚུལ་གནང་བ་
སོགས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བརྟེན། (རིགས་སྟོབ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་དབང་སྟོ་
བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ།) ཞེས་པ་འདི་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བས། ལས་གཞི་
འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་ཡོངས་
ལ་བཀའ་བློན་ཆེ་ཞུ། ལྷག་པར་གསུང་འབུམ་འདིའི་དཔར་སྐྱུན་ལ་ཞལ་འདེབས་
གནང་མཁན་རིགས་ལམ་སྟོབ་ཟུར་ཀྱན་ཐུབ་བསྟན་སྟོ་བཟང་ལགས་ཀྱིས་ཉིན་
སྟོར་༥༠༠.༠༠༠། དང་། རིགས་ལམ་སྟོབ་ཟུར་ཀྱན་སྐལ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་

[illegible]

གསུང་འབྲམ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཆོག་སྒྲིག་ (༢༠༠༠)

ཁྱེ་སྒྲིག་འགན་འཛིན།

བཟང་པོ་ཞུ་བ། འཇམ་དབྱངས།

ཁྱེ་སྒྲིག་ལས་རོགས།

གྲགས་པ་བཙོན་འགྲུས།

སྒྲིག་ཁྲིམས་འཁུག་མཁན།

བསྟན་འཛིན་ཐོག་མེད། སྒྲིག་བཟང་བྱམས་པ།

བསོད་ནམས་སྤྱན་ཆོག་སྤྱན།

རིགས་སྒྲིབ་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཐེ་ཆོན་ནས་དབ་གཞུགས་དང་རྒྱབ་ལ་རྒྱས་འགོད་བྱས།

གསུང་འབུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་སྐུང་། (༢༠༢༣)

སློབ་སྦྱོར་པ།

རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་དབྱ་འཛིན་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།
རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་མཚོ།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཚོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྤྱི་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་སྐུང་གི་ཆོག་སྐུང་།

ཉུ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློ་བཟང་སྐུལ་བཟང་།
རིམ་མེད་སློབ་དཔོན་དགའ་དབང་ཆོས་འཕེལ།
ཉུ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞོན་པ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ།
ཉུ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞོན་པ་དགའ་དབང་རྣམ་གྲོལ།
ནང་རིག་སློབ་དཔོན་གཞོན་པ་ཆེ་དབང་འོར་བུ།
ཉུ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞོན་པ་སློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།
དགེ་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་སློ་བཟང་།
དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་གཞོན་པ་ཁམས་བཟང་ཆེ་རིང་།
སྐད་ཡིག་སློབ་དཔོན་གཞོན་པ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སློག་ཁྲིད་འབྲུག་མཁན།

ས་རྒྱ་དཔེ་མཛོད་དོ་དམ་པ་ཆེ་དཔག་དོ་རྩེ།
རིགས་སློབ་ལས་ཁྱེད་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་སློ་བཟང་།

དེབ་གཞུགས་དང་རྒྱལ་ལ་རྒྱས་འགོད་པ།

གཞུང་འབྲུ་དང་རྒྱས།

